19. Seçim Dönemi

Drs. (Basım) **19/6611**

Hessen Eyalet Meclisi (Hessischer Landtag)

17.07.2018

Araştırma Komisyonu 19/2
Drs. (Basım) 19/445 ile ilgili

Bölüm A

Ve

SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) Fraksiyonu üyelerinin Araştırma Komisyonu 19/2 raporundan farklı olan raporu

Bölüm B

Ve

DIE LINKE (SOL PARTİ) Fraksiyonu üyesinin Araştırma Komisyonu 19/2 raporundan farklı olan raporu

Bölüm C

Ve

FDP (Hür Demokrat Parti) Fraksiyonu üyesinin Araştırma Komisyonu 19/2 raporundan farklı olan raporu

Bölüm D

Geliş tarihi 17 Temmuz 2018 • Dağıtım tarihi 10 Ağustos 2018 tarihli orjinal basım
Çeviri, Haziran 2019'da teslim edilmiştir.
Tanzim eden: Hessen Eyalet Meclisi Bürosu • Postfach 3240 • 65022 Wiesbaden • www.Hessischer-Landtag.de

SPD (Alman Demokrat Partisi) Fraksiyonu üyelerinin Hessen Eyalet Meclisi Araştırma Komisyonu 19/2 (UNA 19/2) raporundan farklı olan nihai rapor

Önsöz

19/2 Hessen Araştırma Komisyonunun (NSU-Araştırma Komisyonu) raporu için ispat toplanmasının ardından 11.07.2018 tarihinde Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi Beate Zschäpe ve NSU yardımcılarına karşı bir karara ulaşıldı. NSU-terör üçlüsünün gerçekleştirdiği insanlık dışı suçlardan ötürü mahkeme Beate Zschäpe'ye ömür boyu hapis cezasını verdi ve kusurun özel olarak ağırlığına karar verdi. Ancak kararın açıklanmasından sonra yine de birçok soru cevaplandırılamamıştır: NSU'nun yardımcılarından oluşan ağ hakkındaki sorular, NSU'nun mağdurları nasıl seçtiğine dair, resmi dairelerin kusurları hakkındaki sorular.

Hessen'li NSU araştırma komisyonunun görevi Hessen mahkemelerinin, araştırma ve güvenlik dairelerinin eyalet içerisinde, Hessen resmi daireleriyle, araştırma ve güvenlik daireleriyle Halit Yozgat'ın ölümü ve NSU cinayet serisiyle ile ilgili ne şekilde beraber çalıştıklarına dair ve Hessen'deki NSU cinayet serisini araştıran emniyet makamlarının araştırma işlemleri ve beraber çalışmalarında hangi hataların yapıldığını detaylı bir şekilde araştırmaktı (Mayıs 2014 tarihli tayin kararının özeti.)

Ancak bu kadar önemli bir hedef olsa da asıl komisyon- ve araştırma işlemleri Hessen Eyalet Hükümeti ve hükümet Fraksiyonları tarafından sonuna kadar ağırlaştırılmıştır, geciktirilmiştir ve hatta karşı çıkılmıştır. Örneğin araştırma komisyonu için eskimiş ve artık geçerli olmayan kurallar konmuştur, komisyonun esas araştırma görevi, komisyon işe başlar başlamaz geciktirilmiş ve dosyalar çok geç, eksik ve oldukça fazla karalamalarla komisyona ulaştırılmıştır.

Bütün bunlar, aydınlatma işlerinin komisyonun işi bittikten sonra bir bitirilmemesinin sebebidir. Hessen Eyalet Hükümeti ve hükümet Fraksiyonlarının aydınlatma işlemlerini yıllarca bloke ettilerse de birçok şartı içeren raporu da SPD'nin talebi üzerine oluşturulan araştırma komisyonun ne denli önemli olduğu görülmektedir.

SPD Fraksiyonu gözünden birçok şartı içeren rapor yine de birçok maddesinde büyük eksiklikler içermektedir. Bu yüzden SPD Fraksiyonu işbu raporla farklı görüşleri sunan bir rapor sunmaktadır.

Birçok şartı içeren rapordaki gözlemlerin kesinlikle objektif değildir, onun yerine önceden tespit edilen hedefi destekleyip davayı çoğunlukla oluşturan CDU ve Bündnis 90/Die Grüne'nin eksik olan aydınlatma arzularını göstermektedir. Burada deliller tek taraflı değerlendirilmiş ve hukuki görüşler yansıtılmadan gösterilmiştir.

İçindekiler

ÖNSÖZ **3**

BÖLÜM 1: ARAŞTIRMANIN TEMELLERİ **7**

A. ARAŞTIRMA KOMİSYONUNUN GEÇMİŞİ 7

I. Ülke çapında geçmişle hesaplaşma çabaları *7*

II. Hessen'de araştırma komisyonunun atanmasından önceki tarihle hesaplaşma girişimleri *8*

1. Hessen Meclisinin araştırması (18. seçim dönemi) 9

2. Araştırma Komisyonu işine başlamadan önce Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı iş alanındaki doğrudan doğruya aydınlatmadaki hatalar 13

a. Geciktirilmiş dosya incelenmesi 13

b. Geç çıkan' silmenin durdurulması kararı' 14

c. Anayasayı Korumanın yeniden düzenlemesindeki gecikmeler 16

B. ARAŞTIRMA KOMİSYONUNUN ÇALIŞTIRILMASI, GÖREVİ VE TEŞKİL EDİLMESİ 17

I. Kurulma ve hukuk temellerindeki zorluklar *21*

II. Delil toplamadaki sorunlar *23*

1. Gizliliğin korunması kuralları ve bunların uygulamaya konulması 24

2. Dosyaların Araştırma Komisyonu Başkanı tarafından geçici olarak sınıflandırılması 24

3. Değişik gizlilik sınıflandırılmalarında en yüksek derecede sınıflandırmalar 26

4. Dosya karalamaları 27

5. Kabul edilmeyen karalama nedenleri 31

5. Dosyaların teslim edilmesindeki gecikmeler ve eksik teslimler 32

BÖLÜM 2: OLAY ESASLARI VE DEĞERLENDİRMELERİNİN TESPİTİ **36**

A. HESSEN'DEKİ AŞIRI SAĞCI ÇEVRENİN İÇİNDEKİ AĞLAR VE KABA KUVVET KULLANMA EĞİLİMİ 36

B. HESSEN ANAYASAYI KORUMANIN VE ANAYASAYI KORUMACISI OLAN TEMME'NİN HALİT YOZGAT'IN CİNAYETİ VE NSU CİNAYET SERİSİYLE BAĞDAŞTIRILMASI 42

I. Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve Federal Kriminal Dairesi (BKA) arasında cinayetten önceki iletişim *43*

1. Konuşmaların ilk baştaki gelişimi 43

2. Konuşmanın kayda alınmaması 48

3. Konuşmanın içeriği ve sonucu 50

II. Tedarikte çalışan iş arkadaşlarına 24.03.2006 tarihinde gönderilen E-postası *52*

1. E-posta yoluyla yapılan sorgulanmalara cevap verilmemesi 54

2. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin soruşturma dairelerine cinayet serisiyle ilgili bilgilendirme göndermemesi 56

3. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin cinayet serisini incelemesi hakkında İçişleri Bakanlığına bilgi verilmemesi 57

III. Sonuç *58*

IV. Temme'nin Halit Yozgat cinayetinden önce sağcı çevreye olan mesleki ilişkileri *60*

1. 1998'den 2000 yılına kadar soruşturmacı olarak çalışması 60

2. „Gemüse" (sebze) isimli muhbir Benjamin Gärtner („GP" 398 bilgi veren kişi) 68

3. Andreas Temme'nin aşırı sağcı çevresinde bulundurduğu diğer muhbirler 77

V. Halit Yozgat cinayetinden önce Andreas Temme'nin sağcı çevreye olan olası ilişkileri *78*

C. HALİT YOZGAT CİNAYETİ – OBJEKTİF EYLEM OLUŞU 80
I. Olay yeri 80
II. Suç eylemi 83
III. Suç eylemi yerinde başka kişilerin de bulunması 83
IV. Kurban Halit Yozgat'ın pozisyonu 84
V. Suçun işlendiği saat 89
VI. Halit Yozgat'ın nerde olduğu düşünülüyordu? 100
VII. Andreas Temme'nin suç eylemini algılama olanağı 102
VII. Andreas Temme'nin olayın olduğu gündeki davranışları 106
IX. Temme'nin olaydan sonraki davranışları 108
D. İFADE VERME İZİNLERİ: İÇİŞLERİ BAKANI BOUFFİER TARAFINDAN TEMME TARAFINDAN YÖNETİLEN TÜM MUHBİRLER İÇİN GEÇERLİ OLAN VE HERHANGİ BİR GEREKÇE VERMEDEN KARARLAŞTIRILAN ENGELLEME KARARI 111
I. Hukuki çerçeve 112
II. Kassel Belediyesinin Temmuz 2006'da İçişleri Bakanlığında neden bir ifade verme iznini zorla aldırdı. 118
III. Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi ve soruşturma makamların arasında bir anlaşma Ağustos 2006'da mümkün olamazdı 122
IV. Kısıtlandırılmış bir ifade izniyle yeterli derecede anonimleştirilmiş ifadeler alınabilirdi 126
V. Kaynaklara teker teker ifade verme izinleri verilebilirdi 128
VI. Sonuç 132
1. Geciktirme 133
2. Detaylı bir değerlendirme sürecinin eksikliği 135
E. MECLİSİN „TEMME" KONUSUNDAKİ GELİŞMELERDEN BİLGİ ALMASI: MECLİSE VE KONTROL KOMİSYONUNA BİLİNÇLİ OLARAK ERKENDEN BİLGİLER İLETİLMEMİŞTİR 136
I. Parlamenter bilgi alma hakkının hukuki temelleri 136
II. „Bilgi vermemenin" gelişmesi 138
III. Bild gazetesinin yayınladığı haber 141
IV. Volker Bouffier'in 17.07.2006 tarihinde İçkurul'un karşısında doğru olmayan açıklamaları 145
1. Ancak basın tarafından yayınlandıktan sonra „bundan" haberinin olduğu iddiası 145
2. Dosyaların ibraz edilmediği iddiası 147
3. Anayasayı Koruma Dairesi tarafından gelen Temme'nin artık şüpheli olmadığı iddiası 149
4. Mesleki bir ilişkisi yoktu iddiası 149
V. Meclise bilgi aktarmanın sonraki zamanlardaki gelişimi 151
VI. Sonuç 153
F. DİSİPLİN SORUŞTURMASI 154
I. Andreas Temme'nin görevine aykırı hareketlerinin listesi 155
1. Büro odalarında bir silah temizleme makinası ve silah bulundurma 157
2. Uyuşturucu bulundurması 159
3. Aşırı sağcı içerikli malzemeleri hazırlamak ve bulundurmak 160
4. Hells Angels grubuyla ilişkisi 163
5. İş hukukuna bağlı gerçeği söyleme yükümlülüğüne karşı aykırı davranışlar 164
6. Andreas Temme'nin diğer görev ihlalleri 165
II. Disiplin soruşturması bitene kadar olan gelişmeler 166
1. 12.07.2006 tarihinden itibaren yapılan ön soruşturma çalışmaları 168
2. 21.07.2006 tarihinde resmi bir disiplin soruşturmasının açılması 169
3. Şubat 2007'de disiplin soruşturmasının herhangi bir sonuca varmadan kapanması 172

III. Sonuç *173*
G. KURBAN YAKINLARIYLA İLİŞKİLER 175
I. Kurban Halit Yozgat'ın çevresinde kriminalistik soruşturmalar *175*
II. Anayasayı Koruyucusu Andreas Temme'nin korunması amacıyla kurban Halit Yozgat'ın çevresinde polis hukukuna göre alınan önlemler *177*
III. Yozgat ailesinin Volker Bouffier'e gönderdikleri yazı *181*

BÖLÜM 3: DAVRANIŞ TAVSİYELERİ 183

A. AYDINLATMADAN DOLAYI ÜÇLÜNÜN ÇEVRESİNİN DAHA AYRINTILI ARAŞTIRILMASINI VE DEĞİŞİK SORUŞTURMA YÖNLERİNİ GEREKTİRMEKTEDİR 185
B. HESSEN ARAŞTIRMA KOMİSYONU KANUNUNUN OLUŞTURULMASI 187
C. DAİRELERDE HATA KÜLTÜRÜNÜ VE „ÖZELEŞTİRSEL DÜŞÜNMEYİ" GELİŞTİRMEK 188
D. SORUŞTURMA MAKAMLARI VE İDARENİN AŞIRI (EĞİLİMLERE) DAYANILIRLIĞINI GARANTİYE ALMAK 189
E. KURBANLARIN HAKLARINI KORUMAK VE SORUŞTURMA MAKAMLARININ KÜLTÜRLERARASI YETERLİLİKLERİNİ GELİŞTİRMEK 191
F. BİLGİ ALIŞVERİŞİN SAĞLAMA ALINMASI 193
G. AYRI OLMA KURALININ YERİNE GETİRİLMESİYLE POLİS VE ANAYASAYI KORUMANIN ARASINDA BİLGİ ALIŞVERİŞİNİN GARANTİYE ALINMASI 194
H. ANAYASAYI KORUMANIN PARLAMENTER KONTROLÜNÜ GÜÇLENDİRMEK 195
I. GİZLİLİK KURALLARININ TEKRAR ELDEN GEÇİRİLMESİ VE UYARLANMASI 197
J. „İNSAN KAYNAKLARININ" KULLANIMI 199
K. SİVİL TOPLUMUN GÜÇLENDİRİLMESİ VE AŞIRILIĞI ÖNLEME ÇALIŞMALARI 202
L. HALİT YOZGAT VE ENVER ŞİMŞEK'İ HATIRLAMAK AMACIYLA KURULAN DEMOKRASİ, AYDINLATMA VE SİYASİ EĞİTİM VAKFI 203

Bölüm 1: Araştırmanın temelleri

A. Araştırma Komisyonunun geçmişi

Birçok şartı içeren rapor, araştırma komisyonunun atanmasından önceki olayları ve Hessen'de parlamenter bir araştırma komisyonu tarafından gerçekleştirilen aydınlatmanın gerekliliğini ancak yüzeysel anlatmaktadır. Özellikle ülke çapında gerçekleştirilen ve aydınlatmayı hedef alan çalışmalar ve Hessen Eyalet Hükümetinin göstermediği çabaları tüm boyutlarda gösterilmiyor.

I. Ülke çapında geçmişle hesaplaşma çabaları

„Nationalsozialistischer Untergrund" (NSU) (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) grubunun deşifre edilmesinden sonra ülke çapında geçmişle hesaplaşma çabaları başladı. Beate Zschäpe ve NSU'nun suç ortaklarına karşı düzenlenen hukuki duruşmaların, araştırma komisyonları[1] ve komitelerin yanısıra halk ve medya da o ana kadar tanınmayan „Nationalsozialistischer Untergrund" (NSU) (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) grubunun 2000 – 2006 yılları arasında nasıl olur da Türk, Kürt veya Yunanistan kökenli dokuz iş adamının cinayeti daha önce çözülmedi?

Bu konudaki araştırmaların en güzel örneği 2014 yılında yayınlanan ve Stefan Aust ve Dirk Laabs tarafından yazılan „Heimatschutz: Der Staat und die Mordserie des NSU"dir (Vatan Koruma: Devlet ve NSU'nun cinayet serisi). Stefan Aust, önemli bir Alman gazeteci olduğu ve yukarda anılan kitap için 2014 yılında Hessen Sosyal Demokratlarının verdiği Georg-August-Zinn ödülünü almıştır.

2013 yılından itibaren ayrıca "NSU-Watch" inisyatifi NSU terör olaylarının aydınlatılmasını titiz ve özenli bir şekilde destekliyor. Gönüllü çalışan inisyatif sadece Münih Eyalet Yüksek Mahkemesinde görülen davayı değil, ayrıca parlamenter araştırma komisyonlarının eyalet ve ülke içerisindeki oturumlarını izliyor.

[1] Detaylar için bakınız bölüm 1, nihai Raporu: A.I. Araştırma Komisyonu'nun Hikayesi.

Gönüllü ve partilere dayalı olarak çalışanın görevi, "NSU-Watch Hessen", Hessen Eyalet Hükümetinin 19/2 Araştırma Komisyonunun (NSU Araştırma Komisyonu) oturumlarını belgelendirip yaptığı işleri eleştirel bir şekilde eşlik etmekti. "NSU-Watch" projesi Almanya'daki çalışmalarından dolayı birçok ödül almıştır, bunların arasında 2013 yılında Otto-Brenner Vakfının medya ödülü yer almaktadır. Ödül törenindeki konuşmayı Federal Anayasa Mahkemesi Başkanı Andreas Voßkuhle yapmıştır ve bu konuşma „Anayasal görev olarak gazetecilik" başlığını almıştır, törendeki takdir konuşmasını ise Prof. Volker Lilienthal yapmıştır. Federal Meclisinin ikinci NSU Araştırma Komisyonu nihai raporunda "NSU-Watch"'ın yaptığı bağımsız bilgi toplama ve belgelendirme girişimi ve araştırma komisyonunu duruşmalarda desteklediğinden dolayı teşekkür etmiştir. [2]

Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonu da özellikle "NSU-Watch Hessen" üyelerine Hessen Araştırma Komisyonuna eleştirel ve geliştirici bir şekilde eşlik ettiklerinden dolayı teşekkür etmiştir.

Bunun yanında aydınlatma girişimlerinden dolayı „NACHGEFRAGT" (Soru soruluyor) gibi başka gönüllü inisyatiflerden de bahsedilmelidir.

II. Hessen'de araştırma komisyonunun atanmasından önceki tarihle hesaplaşma girişimleri

Zwickau'un Frühlingsstrasse'deki evin küllerinin arasında bulunan Česká 83, 7,65 mm kalibreli silahın cinayetlerin işlendiği silah olarak tanımlanmasından sonra, özellikle bir anayasa koruyucusunun cinayet yerinde bulunduğu Kassel'deki Halit Yozgat cinayeti Kasım 2011'de kamunun odak noktasına gelmiştir. [3]

[2] 3. Araştırma Komisyonunun Anayasa madde 44'e göre 23 Haziran 2017'de oluşturulmuş karar verme tavsiyesi ve raporu (bundan sonra: 18. seçim dönemindeki 3. Federal Araştırma Komisyonu), BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) 18/12950, s. 968.

[3] 15. Kasım 2011 tarihli Frankfurter Allgemeine gazetesi.'Şüpheli Anayasayı Koruyucusu'- 15. Kasım 2011 tarihli Bild gazeteti ‚Katil Naizlerin istihbarat skandalı! – Anayasayı Koruyucusu altı cinayet işlenirken yakınlarda mıydı?'.

Ancak tüm ülke çapında aydınlatma çalışmaları sürerken Hessen Eyalet Hükümeti, Devlet Başkan Volker Bouffier altında 18. seçim döneminde (31.08.2010-19.01.2014) yaptıklarının arkasında duruyordu.

Meclisin 17. seçim döneminde Volker Bouffier, NSU Araştırma Komisyonunun önünde Milletvekili Wolfgang Wieland'ın (BÜNDNİS 90/DIE GRÜNEN) eski Federal İçişleri Bakanı Otto Schily'nin, kendisinin, İçişleri Bakanı olduğu sırada ve hatta diğer İçişleri Bakanlarının da bu cinayetlerin erkenden çözülmesinde başarısız olduklarının söylemesine katılıyor musunuz sorusuna aşağıdaki cevabını vermiştir:

> *„Tanık Volker Bouffier: Sayın Milletvekili, Otto Schily'yi iyi tanırsınız; ben de öyle. Böyle bir açıklamaya saygı duymak gerekir. Ben öyle demezdim. Her bakan, görev süresinde işlenen büyük suçlar çözülemediğinde mutsuz olur, tabi ki. Ancak bu gurur verici bir olay değil ki. Tabi ki insan üzülüyor. Fakat bu, büyük bir hata - - Hata yapmanız büyük bir fark yaratır. Ben burada herhangi bir hata göremiyorum [...]"*[4]

Ancak Hessen Meclisinin 18. seçim dönemindeki SPD, DIE LINKE ve BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN muhalefet Fraksiyonunun baskı yapmasından sonra bu konudaki araştırmalara devam edilmiştir.

1. Hessen Meclisinin araştırması (18. seçim dönemi)

NSU-çekirdek grubunun 11.11.2011 tarihinde kendini açığa vermesinin üzerine bu cinayet serilerinin arkasında aşırı sağcı bir arka planının olduğu açıklığa kavuştuktan hemen sonra 17.11.2011 tarihinde CDU, SPD, FDP ve BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN Fraksiyonları tarafından verilen „Aşırı sağcılar tarafından işlenen cinayetlere hüküm getirme ve 'Nasyonal Sosyalist Yeraltı Grubu' tarafından işlenecek olan diğer suçları durdurma'"[5] acil karar dilekçesi ve DIE LINKE Fraksiyonu tarafından verilen „Almanya ve Hessen'de teröristler tarafından işlenen cinayetler ve suçlar"[6] acil karar dilekçesi genel kurulda tartışılmıştır.

[4] Bouffier, Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki Araştırma Komisyonunun 32. oturumu (NSU Araştırma Komisyonu), 28/09/2012, s. 49.

[5] CDU, SPD, FDP ve BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN acil karar verme talebi, Hessen Eyalet Meclisi, Drs. (basım) 18/4716, Hessen Eyalet Meclisinin Genel Kurul protokolü 18/91, s. 6269-6275.

[6] Die Linke Fraksiyonunun acil talebi, Hessen Eyalet Mecslisi, Drs. (basım) 18/4708.

SPD'nin Fraksiyonu Hessen Eyalet Hükümetinin 18. yasama döneminde üç önemli rapor talep etmiştir.

Bir taraftan SPD Fraksiyonu daha 22.11.2011 tarihinde „Kassel'de, internet işletmecisi olan bir Türkün öldürülmesinin araştırılmasındaki kusurların belirlenmesi"[7] isimli acil rapor talebini vermiştir, hükümet 29.11.2011 tarihinde iç kurulunda bu bilgiyi paylaşmıştır. [8]

Diğer taraftan SPD Fraksiyonu 09.05.2012 tarihinde *„Hessen'de terör grubu 'Nasyonal Yeraltının' izleri"*[9] isimli acil rapor talebini vermiştir ve bunda, soruşturma makamlarının, NSU'nun Hessen'de gerçekleştirdiği cinayetler ve banka soygunları ve ayrıca NSU'nun Hessen'deki diğer aktiviteleri ve kontakları hakkındaki bilgilerinin olup olmadığı sorusu tartışılmıştır. Bu acil rapor talebine, iç kurulda kamuya açık olmayan bir oturum sırasında sözel olarak yer verilmiştir. [10]

SPD Fraksiyonunun üçüncü acil bilgi raporu ise 04.12.2012 tarihinde BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN Fraksiyonu ile beraber verilmiştir ve „Y cinayetinde soruşturmalar ve açığa çıkarma işlemleri"[11] başlığını taşımıştır. Bu talebin önsözünde ise şu sözler yer almıştır:

> *„2006 senesinin 6 Nisan gününde Kassel'de 21 yaşında olan Y., kendi internet cafesinde vurularak öldürülmüştür. Bugünkü bilgilerimize göre bu cinayet aşırı sağcı olan ve hep beraber "NSU" terör grubunu oluşturan M., B. ve Z. tarafından işlenmiştir.*
>
> *Bugünkü bilgilerimize göre bu sağcı terör sanıklarının, göçmen kökenli ve polis olan K.'nın, toplam 9 kişinin ölümüne sebep olan ve Federal Alman Cumhuriyetinde bir ilk olarak bu derece büyük bir cinayet serisini işledikleri tahmin edilmektedir.*
>
> *Federal Cumhuriyet çapında yapılan soruşturmalar, bu süreçte yapılan birçok hata ve oluşan skandal tarafından çalkalanmıştır ve bununla beraber Alman güvenlik makamlarına karşı olan güven aşırı zarar görmüştür.*
>
> *Federal Meclisin NSU Araştırma Komisyonu olarak adlandırılan komisyonun parti üstü araştırma çalışmaları, Y.'nin cinayet soruşturma işlemlerinin Hessen'de geciktirildiği ve hatta belki de engellendiği sonucuna varmıştır. Hessen'deki güvenlik dairelerinin işbirliği hiç de mükemmel değildi. Bugünkü bilgilerimize göre ayrıca ancak medyada Federal Anayasayı Koruma Dairesinden bir kişinin cinayet yerinde bulunduğu haberleri*

[7] Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonunun acil talebi, Drs. (basım) 18/4729.

[8] Komisyon tartışması: 29/11/2011 tarihindeki 18/62 INA protokolü (ö).

[9] Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonunun acil talebi, Drs. (basım) 18/5655.

[10] Komisyon tartışması: 16/05/2012 tarihindeki 18/74 nolu INA protokolü, s. 24 devamı.

[11] SPD ve BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN Fraksiyonlarının Hessen Eyalet Meclisindeki rapor talebi, Drs. (basım) 18/6750.

yayınlandıktan sonra Anayasayı Koruma Dairesinin Federal Kontrol Komisyonun haberdar edildiği gerçeği yansıtmaktadır."

Rapor talebi Hessen İçişleri Dairesi tarafından 13. Mayıs 2013 tarihinde cevaplandırılmıştır.[12] Talep, kamuya açık olmayan bir oturumda İçkurul tarafından tartışılmıştır.[13]

SPD Fraksiyonu Hessen Eyalet Meclisinin 18. seçim döneminin sonuna kadar Halit Yozgat cinayetinin soruşturulması sırasındaki olaylarının aydınlatılmasında parti üstü ve yapıcı bir işbirliğini oluşturmaya çalıştı. Özellikle 17. seçim döneminin NSU soruşturma komisyonunun sonuçları Hessen'deki başka aydınlatma girişimlerinin temelini oluşturacaktı ve Federal Araştırma Komisyonunun sonucu beklenecekti.

Bu konuda SPD Fraksiyon Başkanı Thorsten Schäfer-Gümbel 21.12.2012 tarihindeki genel kurul görüşmesinde şöyle konuşmuştu:

„Thorsten Schäfer-Gümbel (SPD): Biz, Berlin'deki NSU'yu araştıran komisyonunun çok başarılı bir şekilde çalıştığına inanıyoruz ve bu yüzden Fraksiyon olarak bilinçli bir şekilde bu eyalet meclisinde herhangi bir araştırma komisyonunun kurulmasını talep etmeyeceğiz. Bunun birçok nedeni vardır. Bu nedenlerden en önemlisi bu gibi ciddi konularda parti ve siyaset oyunlarının oynandığı imajını vermekten kaçınmamız gerektiğidir. [...] Bu kadar çirkin bir cinayet serisinin ardından böyle birşeyin tekrar yaşanmasını önlemek amacıyla sağcı terörü ile mücadelenin tüm demokrat Fraksiyon ve partilerinin beraberce savaşılacak olan birşeyin olduğunu sandım, en azından şimdiye kadar bunu böyle sandım."[14]

SPD'nin parlamentodaki parti yöneticisi olan Günther Rudolph İçkurulun 20.06.2012 tarihli oturumunda bir araştırma komisyonuna karşın yapıcı bir ortak çalışmayı tercih edeceklerini açıkladı. [15]

Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki NSU Araştırma Komisyonu 22.03.2013 tarihinde nihai raporunu sunmuştur. Ancak komisyonun konstrüktif ve fraksiyonlarüstü çalışmasına rağmen Federal Mecliste bile Fraksiyonların arasında Hessen Polisinin, Hessen

[12] Komisyon taslağı 18/108 nolu INA protokolü, 13/05/2013.

[13] Talep tartışması, 18/99 nolu INA protokolü, 22/08/2013, s. 20 devamı.

[14] Milletvekili Schäfer-Gümbel, 21/12/2012 tarihli Genel Kurul tartışması, Genel Kurul protokolü 18/121 Hessen Eyalet Meclisi, s. 8372.

[15] Oturum protokolü INA/18/76 – 20/06/2012, s. 25.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından araştırmalarında engellenip engellenmediği sorusu anlaşmazlıklar doğmuştur.

SPD Federal Meclisi Fraksiyonu bu nedenle karar önerisi ve Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki NSU Araştırma Komisyonu raporu için sunduğu tamamlayıcı raporunda şunları dile getirmiştir:

> *„Kassel'deki Halit Yozgat cinayetinin araştırması çerçevesinde Hessen polisi o zamanki Hessen Anayasa Koruma Dairesi bir çalışanını, muhtemelen işlenmiş bu cinayetin bir şahidi olabileceğinden takibe almıştı. Bu izin araştırılıp aydınlatılması için o zamanki Anayasa Koruma Dairesinin çalışanının iletişimde olduğu ajanlarının dinlenmesi gerekirdi. Ancak bu, soruşturma makamlarına öncelikle Anayasa Koruma tarafından ve daha sonra o zamanki Hessen İçişleri Bakanı Bouffier tarafından, öncelikli olan kaynağın korunması gerektiği gerekçesiyle yasaklanmıştı.*
>
> *Hessen polisi bunu haklı olarak çalışmalarının engellendiği yönünde yorumlamıştır. Bu, bir işbirliği içerisinde hareket ederek önlenebilirdi."* [16]

Hessen kompleksinin Federal Araştırma komisyonunda sorduğu birçok soru zamansızlıktan ve Federal Meclisinin yetkisi olmadığından cevaplandırılamamıştır.

[16] Bakınız 17. seçim dönemindeki 2. Araştırma Komisyonunun karar tavsiyeleri ve raporu, Anayasaya göre, madde 44, 22/08/2013, bundan sonra BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) 17/14600, s. 884 (SPD Fraksiyonunun özel oylaması).

Araştırma komisyonlarının Meclisin bir yardımcı organı oluşturduğundan onun kesintililik prensibine bağlı oldukları için[17] ve 19. Hessen Eyalet Meclisi seçiminin 22.09.2013 gibi erken bir tarihte gerçekleştirildiğinden, NSU Araştırma Komisyonunun Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki araştırmalarının bitiminden hemen sonra Hessen'li bir araştırma komisyonu talep edilmedi. Ancak Hessen Eyalet Meclisinin 19. seçim döneminde parlamenter aydınlatma işlemlerine devam edilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

2. Araştırma Komisyonu işine başlamadan önce Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı iş alanındaki doğrudan doğruya aydınlatmadaki hatalar

Ancak muhalefet tarafından ilerletilen fakat yavaş giden parlamenter aydınlatmanın yanında Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı iş alanında (HMdluS, bundan sonra İçişleri Bakanlığı olarak anılacaktır) da önlemler alınmıştır, fakat gerekli olan bazı önlemler geç ve ancak dışarıdan gelen baskı üzerine alınmıştır.

a. Geciktirilmiş dosya incelenmesi

Böylece Anayasayı Koruma Dairesi dosya incelemelerindeki nihai raporuna göre 14.11.2011 gibi erken bir tarihte sağcı terör gruplaşmayı erken teşhis edebilme amacıyla uzmanlık alanları temelinde Hessen Anayasayı Koruma Dairesinde önemli dosyaları incelemeye başlamıştır (özellikle Neonazi ve Kuzey Hessen alanına ilişkin dosyalar). [18] Ayrıca o zamanki İçişleri Bakanı Rhein'e göre NSU dava kompleksi ile ilgili kaynaklar sorgulanmış. [19]

Ancak detaylı bir dosya incelemesi 18.06.2012 gibi geç bir tarihte, yani NSU'nun açığa çıkmasından 6 aydan fazla sonra İçişleri Bakanı Rhein tarafından talep edilmiştir:

> *„Bunu göz önünde bulundurarak Devlet Bakanı Boris Rhein 18 Haziran 2012 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden NSU ve çevresini aydınlatma çalışmalarını genişletmesine ve aşırı sağcı olaylar alanında son 20 yılın hala var olan dosyalarını*

[17] Yeni parlamentonun buluşmasıyla, eski parlamentonun seçim dönemi ve araştırma komisyonları biter.

[18] 2012 yılı için Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde dosya incelemesiyle ilişkin nihai raporu (durum: Eylül 2014), cilt 1789, s. 16.

[19] Rhein, oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 10.

detaylı olarak incelemesini talep etmiştir. Ondan sonra birden fazla kararnamelerle bazı sorularla ilgili sonradan oluşturulmuş raporlar talep edilmişti.“ [20]

2006 senesinde Andreas Temme'nin amiri olduğu halde dosya incelemelerin başına Bayan Dr. Pilling getirilmişti.

Bu dosya incelemelerin nihai raporu ancak 2014 senesinin Eylül ayında bitirilmişti ve hakkında alınan gizlilik kararı „VS-Geheim“ (gizlilik dereceli şey-GİZLİ) adı altında 120 yıl için geçerli olacaktı. [21]

Bu dosya incelemesine ilişkin tanık Dr. Kanther, bazı dosya kısımlarının neden bulunulmadığı sorusuna şu cevabı vermiştir:

„Tanık Dr. Kanther: [...] Ayrıca 2011'deki dosya incelemesi bugünkü komplekslik ve, şöyle diyelim, her yönden profesyonellik ve güvenilirlik ile gerçekleştirilmedi [...]“ [22]

Sonunda ancak dosyaların Hessen Araştırma Komisyonuna teslim edilmesiyle NSU kompleksinin dosya kapsamı efektif bir şekilde değerlendirilebildi.

b. Geç çıkan' silmenin durdurulması kararı'

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi çalışanı olan Anayasayı Korumacısı Andreas Temme'nin olay yerinde bulunmuş olmasından dolayı dairenin aydınlatma işlemlerindeki rolünün mercek altında bulunmasına rağmen hemen bir dosya moratoryumu kararı alınmadı.

Böyle bir dosya silmenin durdurulması kararı soruşturmaların başından itibaren sağcı alanla ve Anayasa Korumacısı Andreas Temme'nin olay yerinde bulunmasıyla ilgili dosya ve verilerin silinmesine ve yok edilmemesine sebep olabilirdi.

[20] 2012 yılı için Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde dosya incelemesiyle ilişkin nihai raporu (durum: Eylül 2014), cilt 1789, s. 16.

[21] 2012 yılı için Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde dosya incelemesiyle ilişkin nihai raporu (durum: Eylül 2014), cilt 1789, s. 16.

[22] Kanther, oturum protokolü UNA/19/2/59 – 03/11/2017, s. 37.

Ancak Hessen İçişleri Bakanlığı Nasyonal Sosyalist Yeraltı grubun 11.11.2011 tarihinde açıklığa kavuşmasından sonra böyle bir silmeyi durdurma kararını vermedi.

Onun yerine ancak 24.07.2012 tarihinde verilen bir hüküm ile aşırı sağcı alan için Hessen Veri Koruma Görevlisinin izniyle bir veri silmenin durdurulması kararı alınmıştır. [23] Bu karar, ancak 27.06.2012 tarihinde Operasyon Rennsteig ile ilgili Kasım 2011'de gerçekleşen dosya silme işlemleri hakkındaki bilgilerin Federal Anayasayı Koruma Dairesine ulaşmasına ve bu bilgilerin medyada yer almasıyla verilmiştir. [24]

31.08.2010 tarihinden beri Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nda Devlet Bakanı olan Tanık Werner Koch verdiği ifadede şu kelimeleri dile getirmiştir:

> *„Tanık Koch: Sanıkların belli olmasına bayağı yakın bir zamanda – ben burada ancak birkaç örnek veriyorum – aşırı sağcı alanla ilgili dosyalarla ilgili dosya silme yasağını Veri Koruması Görevlisiyle beraber yola getirdik."* [25]

Tanık Koch, ifadesi sırasında ancak bu sözleri de kullanmıştır:

> *„Tanık Koch: Yani, biz aslında dosyaların imha edilmesini istemedik – biz, sanırım Federal Dairede birşeylerin var olduğuna inanıyorduk. Bunu aslında önlemek istedik ve bunun üzerine dosyaları imha etme yasağını getirdik, bunu yaparak aşırı sağcı alanla ilgili olan dosyaların imha edilmesini veya silinmelerini önlemek istedik. Ve biz bunu Veri Koruması Görevlisiyle de konuştuk."* [26]

Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ndeki dosyaların imha edilişinin ancak NSU'nun açıklığa kavuşmasından 6 ay sonra dairenin dışında da duyulmasından dolayı, zaman geçmeden herhangi bir dosya silme yasağının getirildiğini sanmak yanlış olur. Tanık Rhein de resmi dosya silme yasağının ancak Anayasayı Koruma Dairesindeki dosyaların imha edildiği[27] bilgisinin sızmasından sonra getirildiğini onayladı.[28]

---

[23] 2012 yılı için Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde dosya incelemesiyle ilişkin nihai raporu (durum: Eylül 2014), cilt 1789, s. 26.

[24] Bakınız: 22/08/2013 tarihli Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki 2. Araştırma Komisyonunun nihai raporu, BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) 17/14600, s. 743 devamı.

[25] Koch, oturum protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 119.

[26] Koch, oturum protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 171.

[27] Bakınız: 23/06/2017 tarihli Alman Federal Meclisin 18. seçim dönemindeki 3. Araştırma Komisyonunun, tarihli nihai raporu BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) 18/12950, s. 323 devamı, bölüm '11 Kasım 2011'den itibaren Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde dosya imhası'.

[28] Rhein, oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 13.

c. Anayasayı Korumanın yeniden düzenlemesindeki gecikmeler

Ancak 2012 senesinin Ekim ayında - yani NSU'nun açığa çıkarılmasından nerdeyse bir sene sonra – Anayasayı Korumanın Yeniden Düzenlenmesi proje grubu („Kanther-Komisyonu") aşağıdaki proje talepleriyle kuruldu:

> *„İçişleri Bakanları Daimi Konferansının kararlarının yerine getirilmesi, özellikle bir mevcut tespiti ve Anayasayı Koruma Dairesindeki iş süreçlerin güncelleştirilmesi, meslek eğitiminin standartlaştırılması ve birlikte istihbarat araçların kullanılması, ülke ve eyaletteki Anayasayı Koruma Dairesinin polisle olan işbirliğinin kurumsallaştırılması, idari anlaşmaların, yönetmeliklerin, ortak genel kuralların, yasama tekliflerinin, nihai raporunun ve diğer başka uygulama tekliflerin hazırlanması."* [29]

O zamanki „Anayasayı Korumanın yeniden düzenlenmesi' projesinin yöneticisi Dr. Wilhelm Kanther Hessen Eyaleti NSU Araştırma Komisyonu tarafından 03.11.2017 tarihinde dinlendi. O, proje grubunun işine başlamasından önce ancak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin çalışma yöntemlerinin değiştirilmesine daha yeni başlandığını anlatıyor:

> *„Tanık Dr. Kanther: Yani, reforma gelirsek: Bu reform – –ben oraya gelmeden önce buna daha ancak başlanmıştı. Bu – – 2011 yılındaydı belirli idari şekiller değiştirilmiş ve geliştirilmişti. Şöyle söyleyeyim: herhangi bir değişim sürecinde bulunmayan herhangi bir idare dairesini bulamazsınız. Her zamanki soru şudur: Bu değişim ne kadar derine iniyor, kapsamı nedir? – Eminim o zamanki olaylarla ilgili ilk reaksiyonlar oluşmuştu bile. Ve ben de tabi ki biliyorum, 2011 yılında ilk dosyalar Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi inisyatifi üzerine incelenmişti. Ancak bu değişim süreci için önemli değildi."* [30]

[29] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığındaki ‚Anayasayı Korumanın yeniden düzenlenmesi' projesi proje yönetiminin Haziran 2013'te çıkardığı nihai raporu, cilt 1477, s. 51.

[30] Kanther, oturum protokolü UNA/19/2/59 – 03/11/2017, s. 9.

B. Araştırma Komisyonunun çalıştırılması, görevi ve teşkil edilmesi

Tüm siyasi partiler NSU'nun ortaya çıkarılmasından sonra olayların aydınlatılacağı sözünü vermişlerdir. Ancak 2014 senesine kadar Hessen, bu olayları parlamenter bir şekilde aydınlatmayan tek eyalet olmuştur.

Burada özellikle 19. seçim dönemindeki hükümet Fraksiyonları olan CDU ve BÜNDNİS 90/DIE GRÜNEN tarafından Kassel'deki eylemle ilgili parlamenter aydınlatma çalışmaları reddedilmişti.

CDU ve BÜNDNİS 90/DIE GRÜNEN koalisyon anlaşmasında şöyle diyor:

> *„Biz NSU Araştırma Komisyonuyla ilgili olarak ortak olarak aldığımız tavsiyeleri hayata geçirmek istiyoruz. Bu sürecin Eyalet Hükümeti tarafından görevlendirilen bir bilirkişi komisyonu tarafından desteklenmesi planlanıyor, ve bu komisyonun Hessen güvenlik dairelerinin gelecekteki görevleriyle ve eyaletler ve Birlikle işbirliği içerisinde çalışmalar yapması planlanıyor. "*[31]

Kassel'deki cinayetin ve arka planının buna göre parlamenter açıdan aydınlatılması planlanmamıştı.

Bunun sonucunda Temmuz 2014'te Hessen Eyalet Hükümeti tarafından hayata geçirilen 17. seçim döneminde İkinci Federal Meclis Araştırma Komisyonunun (NSU Araştırma Komisyonu "sağcı terör") anlaşmalı olarak verdiği tavsiyeler işleme geçirildi. Görevleri ise aşağıdaki gibiydi:

> *„[...] Eyalet Hükümetini Federal Meclis Araştırma Komisyonunun anlaşmalı olarak çıkardığı tavsiyelerinin işleme geçirilmesinde desteklemek. Bunu yaparken Hessen güvenlik dairelerinin gelecekteki görevleriyle ilgili ve eyaletler ve Birlikle işbirliği içerisinde çalışmaları için tavsiyeler de vermeli. Ek olarak bu komisyon, Hessen İçişleri ve Spor Bakanı tarafından 10.10.2014 tarihinde yayınlanan Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi (LfV-GE 2014) hakkındaki Hessen Kanunun yeniden yapılandırılmasının kanun tasarılarını ve parlamenter kontrolü yorumlamakla görevlendirildi. Ayrıca bu komisyonun elinde Hessen Adalet Bakanlığı tarafından verilen Hessen Ceza Kanunun değiştirilmesini ele alan kanunu tasarıları vardı. "*[32]

[31] CDU Hessen ve BÜNDNIS 90/Die Grünen arasında Hessen Eyalet Meclisinin 19. seçim dönemindeki koalisyon anlaşması 2014-2019.

[32] Hessen Eyalet Meclsininin bilirkişi komisyonu: değerlendirme ve uygulama tavsiyeleri (2015), s. 1.

Bilirkişi komisyonunun Hessen dairelerinin ve gelecekteki Hessen güvenlik makamlarının NSU Federal Araştırma Komisyonuyla ilgili çıkarılan tavsiyelerin hayata geçirilmesiyle ilgilenen tartışmasız değerli görevlerinin yanısıra, bu bilirkişi komisyonunun görevinin sadece ve sadece Kassel'deki NSU-cinayet aydınlatılmasının olmadığını vurgulamak gerekir.

Hessen'deki NSU cinayetlerinin yeniden araştırılması sırasında yapılan hataların ortaya çıkarılması için bu yüzden SPD Fraksiyonu 25.03.2014 tarihinde madde 51 GOHLT (Hessen Eyalet Meclisi İç Tüzüğü) çerçevesinde özel bir heyetin görevlendirilmesini talep etmiştir. [33] Özel bir araştırma heyetin kurulmasının hedefi ise şöyle olacaktı:

> *„Nancy Faeser (SPD): Biz, bu olayları en iyi şekilde özel bir heyetle araştırılabileceğine inanıyoruz, çünkü bu şekilde partiler arası çalışılacak. Biz bir araştırma komisyonunu da talep edebilirdik. Onu bugün işleme sokabilirdik. Ancak bizim için bu önemli konuda önemli olan tekrar tüm Fraksiyonları bu konuda beraber çalışmaya çağırmaktı. Hessen Eyalet Meclisi böyle bir heyete tanık dinlenmesi, dosya incelenmesi ve bilirkişi atanmaları için gerekli olan her türlü yetkiyi verebilirdi. Ama bugün bize ortak bir soruşturma veya araştırma komisyonunun kurulmasını önerirlerse, biz buna da hayır demeyiz. Şekil önemli değil, ondan ziyade beraber çalışmak, olayları aydınlatmak ve Hessen Eyaletinin de şeffaflık ve açıklık getirmesine katkıda bulunmak önemli.* [34]

Ancak özel bir heyet konusunda böyle partilerarası bir birlikte çalışmanın kurulması talebi Parlamentoda gereken çoğunluğu alamadı ve bu talep 05.06.2014 tarihinde İç Kurulun 4. oturumunda geri çekildi. [35]

[33] Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonunun talebi, Drs. (basım) 19/244.

[34] Milletvekili Faeser, Hessen Eyalet Meclisninin 02/04/2014 tarihli 19/9 Genel Kurul protokolü, s. 483.

[35] Otorum protokolü INA 19/4 vom 05/06/2014, s. 9.

SPD Fraksiyonu için bu nedenlerden dolayı bu kompleksin bir araştırma komisyonunun çalışması olmadan şeffaf bir biçimde aydınlatılmasının mümkün olmayacağı anlaşıldı. Ancak kaybedilmiş makamlara olan güvenini tekrar kazanabilmek için açık ve şeffaf bir aydınlatma süresi gerekiyordu.

Araştırma Komisyonunun etki alanıyla ilgili SPD Fraksiyonunun verdiği acil talebe[36] Hessen Eyalet Meclisinin 13. oturumunda 22.05.2014 tarihinde ancak SPD ve DIE LINKE Fraksiyonları oy vermiştir, CDU, FDP ve BÜNDNİS 90/DIE GRÜNEN Fraksiyonları çekimser kaldı.[37] DIE LINKE Fraksiyonu da daha önce acilen bir araştırma komisyonunun işe başlamasını talep etmişti, ancak bu talebi daha sonra geri alıp SPD'nin talebine katılmıştı.

Eyalet Meclisi ondan sonra bir araştırma komisyonunun çalıştırılmasına şu sözlerle karar vermiştir:

> *„Madde 92 HV (Hessen Anayasası) ve madde 54 GOHLT'a (Hessen Eyalet Meclisi İç Tüzüğü) göre bir araştırma komisyonunun çalıştırılmasına karar verilmiştir.*
>
> *Bu komisyona 13 üye katılacaktır (5 CDU, 4 SPD, 2 BÜNDNİS 90/DIE GRÜNEN, 1 DIE LINKE, 1 FDP).*
>
> *Bu araştırma komisyonunun görevi, Halit Yozgat cinayeti ve NSU cinayetlerin aydınlatılma çalışmaları alanında Hessen mahkemelerinin, araştırma ve soruşturma makamlarının eyalet çapında ve diğer federal dairelerin ve eyalet dairelerinin ne şekilde beraber çalıştıklarını bulmaktı ve Hessen'deki NSU cinayetlerin aydınlatılması çalışmaları sırasındaki soruşturmalarda ve güvenlik dairelerinin birlikte çalışmaları sırasında ne gibi hatalar yapıldığını bulmaktı.*
>
> *I. Bu konuda özellikle şunların açıklığa kavuşması gerek:*

[36] Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonunun acil talebi, Drs. (basım) 19/445.

[37] Hessen Eyalet Meclisinin 22/05/2014 tarihli Genel Kurul protokolü 19/13, s. 842.

1. Hessen mahkemeleri, soruşturma ve güvenlik dairelerinin elinde Halit Yozgat cinayetinden önce, o zamanda bilinen ve NSU ile alakalı olduğunu bugün bildiğimiz suçlarla ilgili herhangi bir bilgi veya ipucu var mıydı?

2. Hessen mahkeme, soruşturma ve güvenlik dairelerinin icabında No.1'de anılan bilgiler ve ipuçlarını nasıl kullandılar ve bunun Halit Yozgat cinayetindeki rolü neydi?

3. Hessen mahkeme, soruşturma ve güvenlik dairelerinin, Hessen'deki aşırı sağcı çevrenin NSU ile veya "Thüringer Heimatschutz" örgütü ile bağlantılı olduğu hakkında bilgileri var mıydı ve bu bilgileri nasıl kullandılar?

4. Halit Yozgat cinayetinden sonra Hessen Eyaleti temsilcileri neden BKA'nın (Federal Kriminal Dairesi) gelen ihbar ve bilgileri toplamak ve değerlendirmek üzere Nürnberg'de bir bilgi ve durum bildirme yer kurulması önerisi neden reddedildi?

5. Hessen Eyaleti temsilcileri No. 4'deki kompleksinden ziyade BKA'nın (Federal Kriminal Dairesi) soruşturmaları merkezi bir şekilde yönetmesini neden reddettiler?

6. Halit Yozgat cinayetiyle ilgili sağcı motifler ne denli araştırıldı ve neden kabul edilmedi?

7. Polis ve savcılığın Halit Yozgat ile ilgili aydınlatma çalışmaları eyaletin Anayasayı Koruma Dairesi tarafından önlenmeye çalışıldı mı veya mani olmaya çalışıldı mı? Eğer öyleyse, hangi derecede?

8. Zamanın Anayasayı Korumanın çalışanı olan Andreas T.'nin rolü neydi ve onunla ilgili olan soruşturmalar nasıl yapıldı?

9. Zamanın İçişleri Bakanı ve bugünkü Başbakan Volker Bouffier ve o zamanki Bayan Müsteşarı Oda Scheibelhuber ne zaman Andreas T.'ye karşı olan şüphelerden haberdar oldular ve neden Meclise zaman geçmeden bilgi vermediler?

10. Zamanın İçişleri Bakanı Volker Bouffier neden savcılığın Hessen Anayasayı Korumanın muhbirlerinin ifadelerini almasına izin vermedi ve neden Volker Bouffier, savcılığın Anayasayı Koruma Memuru olan Andreas T.'nin yönettiği kaynaklar için talep ettiği ifade verme iznini reddetmesiyle bu kaynakların korunmasının Halit Yozgat cinayetinin aydınlatılmasından daha üstün görüyordu?

11. Zamanın İçişleri Bakanı ve bugünkü Başbakan Volker Bouffier ne zaman ve kimin tarafından Halit Yozgat cinayeti ve NSU i soruşturma çalışmaları hakkında bilgilendirildi?

12. Halit Yozgat cinayeti ve NSU soruşturma çalışmaları, zamanın İçişleri Bakanı Volker Bouffier'in, eski bayan Müsteşarı Olga Scheibelhuber, erkek Müsteşarı Boris Rhein ve İçişleri Bakanlığına bağlı olan polis yönetiminin hangi kararlarının etkisi altında kaldı?

II. Araştırma Komisyonu, ayrıca şunlar hakkında çalışmalarını yürütecektir:

1. Ülkenin güvenlik ve soruşturma makamlarının altyapı ve organizasyonlarında aşırı sağcılık konusunda eyalet ve ülke çapında beraber çalışmaları açısından ve birliğin ve eyaletlerin güvenlik ve soruşturma makamlarının bilgi alma ve bilgi alışverişi konusu için bundan ne gibi sonuçlar çıkarılabiliyor?

2. Aşırı sağcı şiddet olaylarındaki soruşturma çalışmaları mağdurların ve yakınlarının acı çekmemesi için ne gibi etkili önlemler alınabilir ve alınmalıdır?

3. Aşırı sağcı şiddet olaylarını önleme mücadelesi tüm alanlarda (represyon, önleme, sorumlu olan makamların daha duyarlı hale getirilmesi) nasıl geliştirilebilir ve geliştirilmeli?"[38]

I. Kurulma ve hukuk temellerindeki zorluklar

Ancak 01.07.2014 tarihinde, yani Araştırma Komisyonunun çalışmalarına başlamasından altı hafta sonra, 19/2 (UNA 19/2) Araştırma Komisyonunun kurucu toplantı gerçekleştirildi. Araştırma Komisyonunun oybirliği ile gerçekleştirilmeyen çalışması ondan sonraki zamanda da uyuşmazlıklara sebep oldu.

UNA 19/2'nin ilk oturumunda SPD Fraksiyonunun sözcüsü Nancy Faeser, Alman Federal Meclisin Araştırma Komisyonları Hukukunun Ayarlanması Kanununa (PUAG) göre hareket edilmesini talep etmişti. Bu, IPA (PAB) kurallarına göre oldukça daha yeniymiş. Ayrıca bu araştırma komisyonu NSU Federal Araştırma Komisyonuna çok benziyormuş.[39] Benzer yöntem

[38] Hessen Eyalet Meclisinin SPD Fraskiyonun acil talebi, Drs. (basım) 19/445.

[39] Oturum protokolü UNA/19/2/1 – 01/07/2014 (kamuya açık olmayan) s. 5, bakınız nihai rapor bölüm bir: C. Araştırmanın Temelleri.

kurallarının kullanımıyla Federal Araştırma Komisyonu ve NSU ile ilgilenen daha başka araştırma komisyonlarının oylaması kolaylaştırılacaktı

Federal Meclisin Araştırma Komisyonu Kanununun güncel halini Hessen Eyalet Meclisinin içtüzüğüne uygun olarak uygulama talebi CDU, BÜNDNİS 90/DIE GRÜNEN ve FDP Fraksiyonları tarafından reddedildi. Onun yerine sözde IPA (PAB) kurallarını[40] 19/1 Araştırma Komisyonu tarafından kararlaştırılan altı modifikasyonla kabul edilmesi kararlaştırıldı (CDU, BÜNDNİS 90/DIE GRÜNEN oylarına karşı SPD ve DIE LINKE, ve FDP çekimser oy kullanmasıyla).

Böylece CD ve BÜNDNİS 90/DIE GRÜNEN Fraksiyonları örneğin yöntem kuralları madde 21 madde 1'yi (mahkeme yetkisi) kabul ettiler: „Araştırma Komisyonunun talepleri hakkında Bonn Yerel Mahkemesi karar verecektir." Bu ancak Araştırma Komisyonunun 26.02.2016 tarihinde gerçekleşen 35. Oturumunda düzeltilmiştir ve Wiesbaden Yerel Mahkemesi yetkili kılınmıştır.[41]

Personel donanımı, uygun odalar, IT donanımı, dahili dava soruları ve gizlilik kuralları hakkındaki çekişmeli geçen tartışmalardan sonra ancak 19.02.2015 tarihinde, Araştırma Komisyonunun görevine başlamasından nerdeyse bir yıl sonra UNA 19/2 işine bilirkişilerle yapılan bir açık oturumda başlayabildi.

[40] Eskimiş olan ‚IPA kuralları' (IPA=parlamentolararası çalışma grubu), parlamentolararası çalışma grubu üyelerinin bir Alman Federal Meslisinin araştırma komisyonunun uygulaması ve davalarıyla ilişkin 14/05/1969 [BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) V/4209]. tarihli kanunun tasarısına dayanır. Bunlar, çoğulcu kararlar tarafından yürürlükte olan araştırma komisyonlarında vakadan vakaya modife edilerek uygulanır ve ancak bir yönetmelik görevini alırlar.

[41] Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016 (kamuya açık olmayan): *'Komisyon için modife edilmiş IPA kuralları madde 20 paragraf 1'de 'Bonn Hukuk Mahkemesi' 'Wiesbaden Hukuk Mahkemesi' terimiyle değiştirilmiştir.'*

II. Delil toplamadaki sorunlar

„Araştırma Komisyonunun kendi delillerini kendisinin toplaması, ‚anayasayı koruma açısından esas önemli olan şeydir' ve bu durum Araştırma Komisyonunu 'en keskin meclisi kontrol aracı' haline getiren de budur''. [...] Bununla beraber Sivil Kanun madde 44 fıkra 1'e göre, kendi kurallarına göre delil toplama hakkı' ona aittir. Ancak Araştırma Komisyonundan bu delilleri toplanması sadece beklenmiyor, onun görevi bu delilleri toplamaktır, yani grevini efektif bir şekilde yerine getirmelidir. "[42]

Yukarıda tarif edilen Araştırma Komisyonunun araştırma talebini kabul etme ve delil toplama konusundaki hakları ve yükümlülükleri Hessen Eyalet Meclisinin 19/2 Araştırma Komisyonunda birçok açıdan eyalet hükümeti tarafından engellenmiştir, örneğin dosyalar geç, eksiksiz ve uygunsuz yerlerde karalanmış bir şekilde teslim edilmiştir.

Dosya inceleme yoluyla delil toplama işlemi özellikle Hessen Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi ve Hessen Eyaleti İçişleri Bakanlığı tarafından oldukça geciktirilmiş ve zorlaştırılmıştır.

SPD ve DIE LINKE Fraksiyonları tarafından talep edilen dosyalar öncelikle geciktirilmiş ve eksik teslim edilmiştir. CDU Fraksiyonu tarafından tekrar tekrar Araştırma Komisyonunun ilk delil kararının çok belirsiz olduğu yönünde suçlamalar yapılmıştı, ki bu karar Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki NSU Araştırma Komisyonu tarafından alınan delil kararlar temelinde verilmişti. [43] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı tarafından, teslim edilecek olan dosyalarla[44] ilgili mevcut olan koordinasyon ve somutlaştırma ihtiyacının olduğu söylemi Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonu için bugün hala anlaşılabilir bir durum değildir. Örneğin Hessen Eyaleti İçişleri Bakanlığı, Araştırma Komisyonu tarafından dosya toplama işlemi için verilecek olan „NSU ile bağdaştırılan eylemlerin tanımının"[45] ihtiyacını belirtmiştir. NSU Araştırma Komisyonunun açıkça tanımlanan amacı, Hessen Eyaleti mahkemelerinin, soruşturma ve güvenlik makamlarının ülke çapında ve başka eyaletlerin federal dairelerinin Halit Yozgat cinayeti ve NSU cinayet serisini konusundaki beraber sürdürülen çalışmaları nasıl yürüttüklerini araştırmaktı ve Hessen'deki NSU cinayetlerinin aydınlatma işlemlerindeki

[42] Glauben/Brocker, Eyalet ve Birlik'te parlamenter araştırma komisyonlarının hakları, 3. Basım 2016, s. 223, referanslı.

[43] 22. Ağustos 2013 tarihli, 17. seçim dönemindeki 2. Araştırma Komisyonunun nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 1151 devamı.

[44] Bakınız nihai rapor bölüm bir: B.IV.4.a.aa. Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın Somutlaştırma Gereksinimi.

[45] İşte orada.

soruşturma çalışmaları sırasında emniyet makamlarının birlikte çalışmalarında ne gibi hataların yapıldığını ortaya çıkarmaktı.

16.07.2014 tarihinde tüm muhalefet fraksiyonları tarafından oybirliği ile kararlaştırılan SPD Fraksiyonunun ilk delil talebinde bile inceleme görevi ile ilişkili olan dosyalar talep edilmişti. Ancak 13.05.2015 tarihinde, yani Araştırma Komisyonunun görevlendirilmesinden tam bir sene sonra, Hessen başbakanlık özel kalem müdürlüğü Hessen'li ilk dosyaları teslim etti, ki bunlar öncelikle başbakanlık özel kalem müdürlüğünün 2012 ve 2013 senelerinde Alman Federal Meclisinin 17. seçim dönemindeki NSU Araştırma Komisyonuna gönderdiği dosyalardı.

Bundan sonra da dosya teslimleri sürekli olarak gecikmeli yapıldı.

1. Gizliliğin korunması kuralları ve bunların uygulamaya konulması

Gizliliğin korunması kurallarıyla ilgili karar verme işlemi oybirliği ile gerçekleştirilmedi.

Başkanın Temmuz 2014'te yapılan oturumda gizliliğin korunması kurallarını sözcülerin müzakeresinde Eyalet Meclisi Bürosunun desteğiyle, komisyonun bir dahaki oturumda kararlaştırılmak üzere [46] geliştireceklerini açıkladıysa da, bunlar ancak Araştırma Komisyonunun Aralık 2014 ve Ocak 2015'te gerçekleştirilen oturumlarında ele alındı. [47]

2. Dosyaların Araştırma Komisyonu Başkanı tarafından geçici olarak sınıflandırılması

Gizliliğin korunması kuralları madde 2 paragraf 4'te şunlar ifade ediliyor:

[46] UNA/19/2/1 – 01/07/2014 (kamuya açık olmayan), s. 7 sonraki.

[47] Oturum protokolü UNA/19/2/7 – 11/12/2014, (kamuya açık olmayan), s. 7 devamı, UNA/19/2/8 – 13/01/2015 tarihli (kamuya açık olmayan), s. 10 devamı.

(4) Eğer dosyaların ve diğer evrakların şahsi, şirket veya ticaret açıdan gizli kalmaları zorunlu ise komisyon, bu bilgilerin önceden belirlenmiş bir gizlilik derecesine göre (Eyalet Meclisinin 1986 yılındaki gizli tutulan şeylere dair yönetmeliği (VS), madde 3) işleme sokulacakları kararını alıyor. Paragraf 1"e göre alınan karardan önce başkan geçici bir sınıflandırma yapabilir.

Aynı zamanda Eyalet Meclisinin 1986 yılındaki gizli tutulan şeylere dair yönetmeliği (VS)'a atıfta bulunmuştu:

Şahsi sırların korunması

(1) Şahsi, ticari veya şirket sırlarının korunması açısından gerekli olduğu yerlerde dosyalar, diğer evraklar ve komisyon görüşmeleri gizli tutulmalıdır. Bu, özellikle maliye dosyaları ve yapılan başvurular için geçerlidir. Eyalet Meclisi veya komisyonlar, şahsi sırların önceden belirlenmiş bir gizlilik derecesine göre işleme sokulacaklarına karar verebilirler (madde 3). Bunun dışında madde 7, paragraf 1, fıkra 2 ve 3 uygulanacaktır.

(2) Bunun gibi dosyaların veya evrakların incelenmesi ancak yetkili komisyonun üyelerine saklıdır. Aynı şey komisyonun madde 1'e göre gizli tutulması gereken konulardaki görüşme protokollerinin incelenmesi için geçerlidir.

Başkan, ondan sonra 64 kere dosyaların gizli tutulan bilgilere dair yönetmeliğine göre geçici olarak sınıflandırılması yetkisini kullanmıştır. [48] Ancak dosyaların gizli tutulan bilgilere dair yönetmeliğine göre gizlilik nedenlerinden dolayı geçici olarak hangi dereceye göre sınıflandırılacağı, şahsi sebeplerden dolayı gizli tutulup tutulmaları sorusu arasında bir fark vardır. Şahsi sırlarla ilgili Hessen Eyalet Meclisinin veri koruma tüzükleri mevcuttur. Bu konuda bir araştırma komisyonunda, bir eyalette geçerli olan tüzüklerden başka bir tüzük/kural geçerli olamaz. Tabi ki şahsi verilerin korunması gerekir ve ona göre işleme sokulmaları gerekmektedir. Aynı zamanda hassas verilerin gizliliğine göre sınıflandırılabilirler. Ancak bilgilerin toptan 'VS' (gizli tutulması gereken bilgi) olarak sınıflandırılması, gizlilik kurallarının ihlalini teşkil eder. Gizli tutulması gereken bilgiler hakkındaki tüzüğün 1. ekinde özellikle şöyle diyor: „Gizli tutulması gereken diğer bilgiler konusunda, onlar için mevcut olan kurallar geçerlidir (örneğin veri korunması)."

[48] Cilt 79–90, 103, 105, 123–125, 134, 142, 151, 263–266, 285–292, 334,489, 590, 567, 601–613, 643, 830–832, 906, 1249.

Ayrıca ek 1'de anılan gizli tutulması gereken verilere karşı bunların sınıflandırılmasıyla ilgili [49] yapılmış olan maddi-hukuki gerekçeleri ele alan yönergelere dikkat edilmemiş ve bunun yüzünden başkan tarafından dosyalar gizli tutulması gereken bilgiler olarak geçici olarak sınıflandırılmıştır.

Başkanın bu davranışı, komisyonun çalışmasını oldukça geciktirmiş ve zorlaştırmıştı.

3. Değişik gizlilik sınıflandırılmalarında en yüksek derecede sınıflandırmalar

Ayrıca gizliliği koruma kurallarının madde 2, paragraf 5 fiilen problematik olarak görülmektedir:

> *Madde 2 „gizliliğin korunması gereken" ve daha yüksek gizlilik korunmasıyla sınıflandırılan dosyalarıyla çalışmak*
>
> *(5) Bir dosyanın gizlilik açısından değişik derecelerde sınıflandırılmışsa, gizlilik derecesi en yüksek olan derecede kullanılmalıdır.*[50]

Adı geçen makamdan Araştırma Komisyonuna birçok kez, özellikle bu komisyon için hazırlanan dosyalar teslim edilmiştir. Çoğunlukla bir dosyada belirli kısımlar neden toplandığı belli olmuyordu ve bu dosyaların gizlilik derecesinin neden en yüksek derecede olduğu anlaşılmıyordu.

Bu fiili problemler muhalefet Fraksiyonları için oldukça yüksek bir uğraş teşkil etti ve bu, esas araştırma görevini de oldukça zorlaştırdı. SPD Fraksiyonu bu kuralın silinmesi için uğraştı ve bununla dosyaların her kısmının ayrı bir güvenlik derecesine göre değerlendirmesi niyetini taşıyordu, böylece bir dosyanın tamamı toptan olarak aynı güvenlik derecesine girmeyecekti.[51]

SPD Fraksiyonu, gizliliği yüksek olarak sınıflandırılmış dosyalardan gizlilik sınıflandırılması daha düşük olan bazı dosyaların teker teker alınmasını veya bir dosyanın belirli bölümlerinin içinden alınmasını defalarca talep etti. Bu açık talepler Eyalet Meclisi tarafından büyük ölçüde karşılandı. Ancak özellikle bu sebeple, bu bölümlerin neden daha önce gizlilik sınıflandırılması daha düşük olan bir dosyada toplanıp Araştırma Komisyonuna gönderilmediği sorusu ortada

[49] „Bir gizli-güvenli sınıflandırılması yapıldığı takdirde, anlaşılır bir şekilde ilişkisi olmayan birisinin bunu okuduğunda Federal Alman Cumhuriyeti ve eyaletleri için ne gibi zararlar, hasarlar veya negatif sonuçların oluşabileceği açık açık belirtilmelidir."

[50] Bakınız oturum protokolü UNA/19/2/8 – 13/01/2015 (kamuya açık olmayan), ek 3.

[51] Oturum protokolü UNA/19/2/7 – 17/12/2014 (kamuya açık olmayan), s. 8-12, UNA/19/2/8 – 13/01/2015 (kamuya açık olmayan), s. 10-12.

kalıyor. Daha çok gizlilik sınıflandırılması ihtiyacı nedeniyle dosyaların küçük bir kısmı genel olarak gizli dosyalara konmuştur.[52]

Böylece ancak SPD ve DIE LINKE Fraksiyonları tarafından gönderilen talep ile Hessen Anayasayı Koruma Dairesindeki dosyaların incelenmesiyle ilgilenen ve 120 yıl için gizli olarak sınıflandırılan nihai raporu 2012 yılında komisyonda kamu için kullanılabilir bir durumda teslim edilmiştir. [53] Bu esasen 120 yıl için gizli olarak sınıflandırılmış rapor Araştırma Komisyonuna delil talebi üzerine gizli tutulan şey-SADECE HİZMETE ÖZEL versiyonunda teslim edilmiştir ve burada ancak kısa bir bölüm karalanmıştır. [54]

4. Dosya karalamaları

Ölçüsüz olarak sık sık gizli dosya-saklı veya gizli dosya-gizli olarak sınıflandırılmış bilgilerle donanmış dosyaların yanında Hessen Eyaleti Hükümeti tarafından teslim edilen dosyalar ayrıca uygun olmayan bir biçimde teslim edilmelerinden önce karalanmıştır. Bu, fiili çalışmayı oldukça zorlaştırmıştır.

Eyalet Hükümeti ve Araştırma Komisyonundaki CDU ve BÜNDNİS 90/DIE GRÜNEN'den oluşan sözcü çoğunluk bu konuda ekseriyet raporunda da görüldüğü gibi yürütme merkezine, üçüncü şahısların temel haklarına ve çalışır durumda olan güvenlik makamlarına [55] dayandılar, ancak SPD Fraksiyonunun görüşüne göre parlamenter aydınlatmaya yapılan bu kısıtlamaları çok fazla geniş kapsamda yorumladılar.

Komisyon görevine daha yeni başladığı sıralarda Eyalet Hükümeti, sözcülerin kamuya açık olmayan bir oturumunda şu güvenceyi vermişti:

> *„Federal Meclis tarafından belirlenen ve genel olarak kabul edilmiş karalama kurallarına uyacağız. Temel haklardan dolayı koruma mecburiyetinin doğduğu her yerde, örneğin görevlendirilmiş kişilerin açık yazılmış isimleri veya bir şahsın özel hayatını ilgilendiren şeylerde, karalamalar uygulayacağız."* [56]

Ancak Araştırma Komisyonunun gündelik çalışmasında ne yazık ki Eyalet Hükümetinin dosya karalamalarını, bu temel kuralda anıldığından çok daha geniş bir şekilde kullandığı ortaya çıktı.

---

[52] Bakınız sınıflandırma yönetmindeki sorunlar, bölüm 3: eylem tavsiyeleri.

[53] Bakınız Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde 2012 yılındaki dosya incelemeleriyle ilgili nihai raporunun ek yazısı (durum: Eylül 2014), cilt 1789, s. 11 devamı.

[54] Bu raporun üçüncü bölümünde detaylı olarak ele alınmıştır: Davranış tavsiyeleri.

[55] Nihai rapor bölüm bir: C.II.7. Dosya Teslim Eden Daire Tarafından Karalama Gerekçesi.

[56] 19/2 Araştırma Komisyonunun konuşmacılarının görüşmesi 03/11/2014, s. 7.

Birçok oturumda bu nedenle muhalefet Fraksiyonları, Eyalet Hükümetinden ancak yukarda anılan durumlarda karalama kullanmasını talep etmişti ve bunları sebebini açık bir şekilde teker teker yazmalarını istemişti, toptan sebeplerle değil.

SPD Fraksiyonu 23.11.2015 tarihinde aşağıdaki talebini Hessen Eyaleti Meclisinde açıklamıştır:

„Hessen Eyalet Hükümetine SPD Fraksiyonu tarafından (NSU) 19/2 Araştırma Komisyonuna eyaletin dosyalarını karalanmış bir şekilde teslim etme ve aydınlatma çalışmalarına destek verme talebi

Eyalet Meclisi aşağıdakileri kararlaştırmalı:

1. Hessen Eyalet Meclisi, Hessen Eyalet Hükümetinden, 19/2 (NSU) Araştırma Komisyonuna eyaletin dosyalarını, özellikle Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının dosyalarını karalanmış bir şekilde teslim etmesini talep ediyor – haklı olarak karalanmış bölümler için – bunların sebeplerini anlaşılır bir şekilde, kanıtlanmış ve yazılı olarak sunmalıdır ki 19/2 Araştırma Komisyonu bu karalamaların sebebini araştırabilsin.

2. Hessen Eyalet Meclisi, Hessen Eyalet Hükümetinden Anayasa Mahkemesinin 17. Haziran 2009 tarihindeki kararını (Dosya No. 2 BvE 11, 15/83, sözde Federal Gizli Servis) ve 17. Temmuz 1984 tarihindeki kararını (Dosya No. 2 BvE 11, 15/83, sözde Flick-kararı) uymalarını talep ediyor ve burada sözü geçen karalama kurallarını ve sebep verme mecburiyetine uymalarını talep etmektedir.

3. Hessen Eyalet Meclisi, Hessen Eyalet Hükümetinden ayrıca 19/2 Araştırma Komisyonunun bundan sonraki çalışmalarına destek vermesini talep ediyor; özellikle eyalet çalışanları için ifade verme iznin geniş kapsamlı ve sınırsız kılınmasını ve böylece bu kişilerin Araştırma Komisyonunun kamuya açık oturumlarında ifadelerinin alınmasını mümkün kılınması.

4. Hessen Eyalet Meclisi geniş çaplı bir aydınlatma çalışmasının ancak 19/2 Araştırma Komisyonuna dosyaların zaman geçmeden ve karalanmamış bir şekilde teslim edilmesiyle ve tanıkların geniş çaplı ve kamuya açık bir şekilde dinlenmelerinde mümkün olduğunu kabul ediyor.“ [57]

Genel Kurul görüşmesinde bayan Milletvekili Nancy Faeser şunları söylemiştir:

[57] SPD Fraksiyonunun 23/11/2015 tarihli talebi, Hessen Eyalet Meclisi, Drs. (basım) 19/2675.

*„Bu, komisyonun çalışmasının kısıtlanmasını teşkil eder. Bugün bunun hakkında konuşuyoruz. Glauben/Brockner tarafından PUAG (*Meclisin Araştırma Komisyonları Hukukunun Ayarlanması Kanununa) *2011 yılı için „Sırların Korunması" madde 15 için yapılan yorumlarından bir alıntı veriyorum:*

'Federal Anayasayı Koruma Mahkemesinin Flick-kararı ve Federal Anayasayı Koruma Mahkemesinin sözde BND (Federal Gizli Servis) kararından beri Yürütme Erkinin parlamenter bir araştırma komisyonunu kolaylıkla veya sebep vermeden ülkenin menfaatini sebep vererek dosyalardan yoksun bırakılamayacağı kesinleşti.'

(Mathias Wagner (Taunus) (BÜNDNİS 90/DIE GRÜNEN): Bunu zaten kimse yapmıyor!)

Bay Wagner, olan tam da buydu. Okunmayacak hale gelene kadar karalanmış dosyalar teslim edilmiştir. Bu konu hakkında konuşuyoruz burada. Hata, açık bir şekilde Eyalet Hükümeti tarafından işlenmiştir. " [58]

SPD Fraksiyonunun talebi, CDU Hükümet Fraksiyonu ve BÜNDIS 90/DIE GRÜNEN Fraksiyonunun oylarıyla SPD, DIE LINKE ve FDP'nin oylarına karşı reddedilmiştir. [59] SPD Fraksiyonu bu nedenle araştırma komisyonunun bir sonraki oturumda karalanmış dosyalarla ilgili tekrardan aşağıdaki yöntem talebini sunmuştur:

I. Karalama kuralları/delil toplamadaki sınırlama kuralları

1. Araştırma talebi (BVerfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 124, 78 (118 f))

Parlamenter araştırma komisyonunun delil toplama hakkı araştırma talebiyle sınırlı kalıyor.

2. Yürütme merkezindeki şahsi sorumluluk (BVerfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 124, 78 (120))

[58] Milletvekili Faeser, Hessen Eyalet Meclisi, Bakanlar Kurulu 26/11/2015 tarihli protokolü 19/59, s. 4128.

[59] Hessen Eyalet Meclisi, Bakanlar Kurulu 16/12/2015 tarihli protokolü 19/61, s. 4358.

Eğer münferit durumlarda daha kararlaştırılmadıysa, buna genel olarak hükümetin istek oluşumu dahildir (Bakanlar Kurulu görüşmeleri). Kapanmış olaylarda bu genelde böyle değildir.

3. Devlet yararı (BVerfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 124, 78 (123, 135))

Devlet yararının korunmasıyla hükümet ve meclis aynı derecede ilgilendiği için ve Hessen Eyaleti Meclisinin, sırların kamuya sızmaması için gerekli önlemleri aldığından „ancak çok belirli sebeplerden doğan durumlarda eyaletin ve Birliğin devlet yararından faydalanması içi Araştırma Komisyonuna dosyalar teslim edilmemiş olabilir (BVerfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 124, 78 (124); 67, 100 (139)). Bu karalama nedeni dolayısıyla kapalı dosya-saklı veya daha yüksek bir derece olarak sınıflandırılmış dosyalar için geçerli bir sebep olamaz. İstisna olarak ve ancak özel durumlarda bir karalamanın nedeni devlet yararı olabilir. Gerekçeleme yükümlülüğü Eyalet Hükümetine aittir (BVerfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 124, 78 (125)). Burada aynı zamanda, milletvekillerin ve onların güvenlik açıdan araştırılmış çalışanlarının görevden ötürü sır saklama mecburiyetinde oldukları halde ek tehlikenin ne olduğu kesin bir şekilde belirtilmelidir.

4. Üçüncü şahısların temel haklarının korunması, madde 1, paragraf 3 Anayasa, madde 92, paragraf 3 HLV (Hessen Eyaleti Anayasayı Koruması (BVerfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 124, 78 (125)).

Ceza Muhakemeleri Kanunu hükümleri esas itibarıyla temel haklara müdahalesi için gerekli olan temeli teşkil eder. Burada her bir vaka için orantılılık dikkate alınmalıdır. Bilgisel açıdan özerklik hakkı ancak umumiyet menfaati ağır basınca ve orantılılık hükmü dikkate alındıktan sonra kısıtlanabilir. Parlamenter Araştırma Komisyonunun delil toplama hakkı, temel haklarlar beraber anayasayı koruma bazında aynı seviyededirler ve ikisi de her vaka için etkilerini mümkün olduğunca çok geliştirmek amacıyla ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Gerekli olan değerlendirmede ayrıca her vaka için kamusal bir delil toplama gerekliliği ayrı ayrı tespit edilmeli veya temel haklar bazında bu delillerin kamudan saklı bir şekilde ve ayrıca başka güvenlik önlemleri altında toplanması gerektiği değerlendirilmelidir (BVerfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 124, 78 (125)). Genel olarak kamuya açık bir şekilde incelenemeyen dosyaların kapalı-saklı veya daha yüksek bir gizlilik sınıflandırılmasında, bu dosyalar için temel hakların korunması gerekir. Temel hakların korunması gerektiği dosyalarda genel olarak bir çekingenlik veya karalama kabul edilemez. Özel durumlarda istisna olarak temel hakların korunma hakkı (Madde 2, paragraf 2 Medeni Kanun, Anayasayı Koruma Dairesi çalışanlarının ve kaynakların açık ismi), saklı-gizli ve daha yüksek derecedeki gizlilik sınıflandırılmasına giren dosyalarda

karalama sebebini haklı çıkarabilir. Bu gibi özel durumları gerekçelendirmek Eyalet Hükümetinin görevidir.

5. Kabul edilmeyen karalama nedenleri

„Sağcı terörle ilişkisi yok" veya „önemli değil" gibi temeli olmayan sebepler, bir karalama sebebini teşkil edemez.

II. Usül

1. Birinci aşama

Hessen Eyalet Meclisinin 19/2 Araştırma Komisyonu, Hessen Eyalet Hükümetinin şu ana kadar teslim edilmiş eyalete ait dosyaların zaman geçmeden yukarıda anılan temeller bazında (BVerfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) kararları) Eyalet Meclisin odalarında tekrar incelemesini talep ediyor. Haklı olarak yapılmış karalamalar durumunda iki ay içerisinde yazılı olarak detaylı olarak sebeplerin verilmesi gerekmektedir. Bunu yaparken, "anayasayı koruma sebeplerine genelleştirici bir şekilde dayanma kesinlikle yeterli değildir" kararına dikkat edilmelidir (BVerfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 124, 78 (128)).

2. İkinci aşama

Hessen Eyalet Meclisinin 19/2 Araştırma Komisyonu, Eyalet Hükümetinin eyalete ait dosyaların teslimde karalamaları daha sınırlı bir şekilde kullanmasını bekliyor (bakınız örneğin Kuzey-Ren-Vestfalya eyaletinden teslim edilen dosyalar: orada gerçekten ancak kişilerin açık isimleri karalanmıştır). Bugünkü bilgilerimize göre eyalete ait dosyaların çok büyük bir kısmı haksız olarak karalanmıştır. Karalamaların bundan sonra neden karalandıklarının açık ve detaylı olarak yazılması gerekmektedir. Bunun nedeni, „bu gerekçe sadece kritik bir özdenetim teşkil etmez, bu, aynı zamanda Araştırma Komisyonunun tüm üyelerinin dosyalar için onlara neden okuma hakkı verilmediğini açık bir şekilde anlatacaktır ve ayrıca onlara hukuki yollara başvurma imkanlarının olup olmadığını anlamalarını sağlayacaktır (BVerfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 124, 78 (139))."

3. Üçüncü aşama

Karalama nedenleri detaylı ve açık bir şekilde açıklandıysa fakat herhangi bir vakada Eyalet Hükümeti ile 19/2 Araştırma Komisyonu arasında karalama nedenleri karalamanın genişliği yüzünden bir uyuşmazlık ortaya çıkarsa Eyalet Hükümeti 19/2 Araştırma Komisyonuna „gerekli görüldüğü yerlerde gizli bir oturumda açığa çıkarılmayan bilgilerin doğası hakkında, gizlilik nedenleri ve gizlilik sınıflandırılmasının sebeplerini açık bir

şekilde anlatmalıdır (bakınız BVerfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 124, 78 (129); 67, 100 (138)) Bu „denetleme yöntemi" genel olarak geçerli olan gerekçelendirme mecburiyetinin yerine geçemez (bakınız BVerfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 124, 78 (139)). "[60]

Bu teklif de CDU ve GRÜNEN'nin hayır oylarıyla SPD, LINKE ve FDP'nin evet oylarına karşı reddedildi. Onun yerine ekseriyet raporunda belirlenen milletvekillerinin inceleme yöntemi Ocak 2016'da kararlaştırıldı. [61] Bu yöntemle Araştırma Komisyonu tarafından belirlenen ve Gizli Servis tarafından güvenilir olarak sınıflandırılmış çalışanların karalanmamış kısımları okumalarını engelledi ve bu yöntem CDU ve BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN tarafından Araştırma Komisyonunun görevlendirilmesinden ancak iki sene sonra teklif edildi.

5. Dosyaların teslim edilmesindeki gecikmeler ve eksik teslimler

Daha önce bahsi geçen Hessen Devlet İdaresi tarafından gerçekleştiren dosyaların teslimindeki aksilikler Araştırma Komisyonunun tüm görev zamanı boyunca devam etti. Teorik olarak ancak dosyaların eksiksiz teslim edilmesinden sonra Araştırma Komisyonu işe başlaması uygun olacaktı ve bu durumda dosyaların eksiksiz olduğu Eyalet Hükümeti tarafından onaylanması gerekirdi. Böylece Araştırma Komisyonu mevcut olan dosyaları değerlendirerek detaylı bir zaman planını oluşturup tanıkların komplekslerle ilgili uygun bir şekilde dinleyebilirdi. Bunu yaparak çifte yapılmış işlemlerin önüne geçip Araştırma Komisyonunun çalışması efektif olarak planlanabilirdi.

Ancak bu, Hessen Araştırma Komisyonunda mümkün değildi. Araştırma Komisyonu tüm dosyaların tesliminin tamamlanmasını bekleseydi, ancak 2017 senesinde çalışmaya başlayabilecekti, yani Araştırma Komisyonu, esas işine ancak kurulmasından yaklaşık üç sene sonra başlayacaktı.

[60] Oturum protokolü UNA/19/2/32 – 18/01/2016 (kamuya açık olmayan), ek 2.

[61] Nihai rapor bölüm bir: C.II.8: Karalanmamış Dosyaların İncelenmesi.

SPD Fraksiyonu tarafından defalarca gerçekleştirilen konuyla ilişkin durum tespiti sorusuna rağmen Eyalet Hükümeti tarafından Araştırma Komisyonuna gönderilen dosyaların eksiksizliği ancak Ocak 2017'de onaylandı. [62]

Ve ondan sonra gerçekleştirilen ilk oturumda – Eyalet Hükümeti teslim edilen dosyaların eksiksizliğini onayladıktan sonra – bir bayan tanık tarafından o ana kadar dosyalara eklenmemiş olan önemli evraklardan bahsedildi. Bu dosya Bayan Katharina Sch., disiplin davasındaki ön soruşturma başkanının dosyasıdır. [63]

Andreas Temme olayının disiplin hukuku açısından incelenmesi araştırma talebinin önemli bir konusudur. Bu dosyanın varlığından Araştırma Komisyonunun Bayan Katharina Sch.'nin 20.01.2017 tarihindeki ifadesine kadar bilgisi yoktu, bu dosya ilk teslim talebi üzerine teslim edilmedi.

Bu oturumda Milletvekili Nancy Faeser özellikle tüm dosyaların eksiksiz teslimiyetini talep etmişti, sadece bir notun değil. [64]Ancak daha sonraki zamanda bununla ilgili sadece bir dosya notu teslim edilmişti.

Devlet İdaresinin 09.02.2017 tarihli yazısında bayan tanık Katharina Sch. 19.07.2006 tarihli bu notun fotokopisini *„beş sayfalık şahsi bir el dosyasının 4. sayfasına koymuş"*. Gerçekçi bir durum tespiti yapabilmek için acilen bu el dosyasının tamamının teslim edilmesi gerekirdi, çünkü çoğunlukla özellikle bu gibi yazıları birleştirerek eksiksiz bir tablo oluşturulabilir. Ancak Devlet İdaresi sadece tek olan bu notu teslim etmiş ve diğer sayfaların „Mayıs 2015'te 19 numaralı delil kararına (yeni)" eklendiğini duyurmuş. Bu, Mayıs 2015'te teslim edilen ve yüzlerce dosya cildini kapsayan teslimiyeti düşününce adeta gülünç bir düşünce. Bu bilgilendirmeden tam olarak hangi sayfalardan bahsedildiği anlaşılmıyor.

Ayrıca Bayan Katharina Sch. „18.07.2006 tarihli bir eskiz kağıdından" bahsetmiştir. 18.07.2006 tarihinden olduğu söylenen bu eskiz kağıdı olarak adlandırılan dosya parçası hakkında da herhangi bir bilgi mevcut değildir.

SPD Fraksiyonu bu nedenle 21.07.2017 tarihli yazısında tekrar bu el dosyasının teslimiyetini talep etmiştir.

[62] Hessen Devlet Ofisinin 19/01/2017 tarihli eksiksizlik hakkındaki açıklaması.

[63] Katharina Sch, oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 29.

[64] Oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017 (kamuya açık olmayan), s. 8 sonraki.

Ancak 24.11.2017 tarihinde Hessen Devlet İdaresi tarafından ikinci bir eksiksizlik onayı verilmiştir. [65]

Sadece 19/2 Hessen Araştırma Komisyonu Hessen daireleri tarafından ancak yavaşça gerçekleştirilen dosya teslimiyetlerinden şikayetçi değildi. Alman Federal Meclisin 18. seçim dönemindeki NSU Araştırma Komisyonu bile oluşturduğu nihai raporunda Hessen tarafından gerçekleştirilen dosya teslimiyetlerini ele almıştır:

> *„Bu durumun ancak Hessen Eyalet Meclisi tarafından NSU Araştırma Komisyonuna sonradan yapılan bir dosya ibrazından sonra ortaya çıkarılması, Alman Federal Meclisinin 18. Seçim dönemindeki 3. Araştırma Komisyonu için büyük bir eleştiri konusudur. Alman Federal Meclisin iki araştırma komisyonuna Kassel Anayasayı Koruması dış bürosunun e-posta baskısı gösterilmedi, halbuki iki komisyon da münasip delil kararlarını Hessen Eyaletine göndermişlerdi ve bunlar ancak daha sonra varlığından bilgi edinilen notun baskısını içeriyordu. Hessen Anayasayı Korumanın dosyalarına yöneltilen böyle bir delil kararının sadece ana merkezi olan Wiesbaden Anayasayı Korumanın dosyalarını içermeyeceği, aksine tabi ki Kassel'deki büroyu da dahil edeceği – Andreas Temme ne de olsa bu büroda çalışıyordu – Araştırma Komisyonu için kendiliğinden anlaşılır bir durum teşkil ediyordu.*
>
> *Alman Federal Meclisin araştırma komisyonların eyaletlerden dosya talep etmeleri idari yardım isteme yöntemiyle gerçekleştirilir. Madde 18 paragraf 2, fıkra 2 PUAG'a (Meclisin Araştırma Komisyonları Hukukunun Ayarlanması Kanununa) göre dosyaları ibraz eden eyalet bu durumda dosyalarla ilgili herhangi bir eksiksiz teslimiyet onaylamak zorunda değil, yani Alman Federal Meclisin araştırma komisyonları bu durumda dosyaların eksiksizliğine ancak güvenmek zorundalar.*
>
> *Özellikle bunu göz önünde bulundurarak 18. Seçim dönemindeki Araştırma Komisyonu Hessen Eyaleti tarafından eksik gönderilen dosyalar konusunu, kendi aydınlatma çalışmasını engelliyor şeklinde değerlendiriyor.“* [66]

[65] Hessen Devlet Ofisinin eksiksizlik taahhütü, 24/11/2017 (E271).

[66] Alman Federal Meclisin 18. seçim dönemindeki 3. Araştırma Komisyonunun 23. Haziran 2017 tarihli nihai raporu, BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) 18/12950, s. 1035.

SPD Fraksiyonun 26.06.2017 tarihli dilekçesinde bu konuda „Aydınlatma çalışması böyle yapılamaz – Hessen Eyalet Hükümeti Alman Federal Meclisinin NSU Araştırma Komisyonunun çalışmasını oldukça zorlaştırdı“ isimli Aktuelle Stunde (aktüel saat haber programı) gerçekleştirmiştir. [67]

[67] SPD Fraksiyonunun 26/06/2017 tarihli talebi, Hessen Eyalet Meclisi Drs. (basım) 19/5039; Bakanlar Kurulu protokolü 19/111, 29/06/2017, s. 7818-7824.

Bölüm 2: Olay esasları ve değerlendirmelerinin tespiti

A. Hessen'deki aşırı sağcı çevrenin içindeki ağlar ve kaba kuvvet kullanma eğilimi

Araştırma Komisyonunun önemli bir tespiti aşırı sağcı çevrenin kaba kuvvet kullanma eğilimi ve içindeki ağların hafife alındığı ve CDU tarafından yönetilen eyalet hükümeti tarafından bugüne kadar hala yeterince algılanmadığı yönündedir. Araştırma Komisyonu sağcı çevre içerisinden birden fazla kontağı Kuzey-Ren-Vestfalya Eyaleti, özellikle Dortmund'a, Thüringen ve Sachsen'e ortaya çıkarabildi. Bu, kısa bir zaman önce Kuzey-Ren-Vestfalya Eyalet Meclisinin parlamenter araştırma komisyonunun yayınladığı sonuçlarda da ortaya çıkıyor. [68]

Aşırı sağcılığa karşı savaşmak, demokratik bir hukuk devletinin esas görevidir. Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonu, birden fazla kez Hessen'deki aşırı sağcı çevreyi ele almıştır. Kassel'de Halit Yozgat cinayetinin işlediği zamanlarda da Hessen'deki aşırı sağcıların aktiviteleri ve aşırı sağcı, ırkçı veya antisemit arkaplanlı cezai eylemler de Hessen'deki SPD Fraksiyonunun siyasi açıdan ilgilendiği esas konuların arasına giriyor. [69]

Hessen Araştırma Komisyonunun yanında 18. Seçim dönemindeki Federal Araştırma Komisyonu da Kassel bölgesindeki Neonazi çevresiyle ilgili araştırmalarını sürdürdü ve topladığı bilgileri nihai raporunda dile getirdi. Burada Federal Araştırma Komisyonunun görüşüne göre Christian W., Benjamin Gärtner'in üvey erkek kardeşi, onun tarafından kurulmuş olan „Kameradschaft Kassel" (Kassel yoldaşları), „Oidoxie" müzik grubu, „Oidoxie Streetfighting Crew" ve „Sturm 18" (aşırı sağcı grup) merkezi bir rol alıyor, özellikle Kassel ve Dortmund arasındaki ağlaşmaya gelince.

Alman Federal Meclisin 18. seçim dönemindeki NSU Araştırma Komisyonu ayrıca şöyle diyor:

---

[68] Kuzey-Ren-Vestfalya III. Parlamenter Araştırma Komisyonunun 31/03/2017 tarihli nihai raporu, NRW-Drs. (KRV basım) 16/14400.

[69] Örnek olarak burada Milletvekilleri Faeser, Hartmann, Hofmeyer, Rudolph, Schäfer-Gümbel, Siebel, Waschke (SPD) ve Fraksiyonunun Hessen'deki aşırı sağcılıkla ilgili 20/12/2005 tarihli Büyük Bilgi Talebi, Drs. (basım) 16/5052.

„Kuzey Hessen'in Neonazi çevresinde ayrıca merkezi bir rol 2000'li yılların başında Dirk W., artık yasaklanmış olan Dortmund'da eskiden xxx (geçici isim karalaması) 'in aktif olduğu „Freiheitlichen Deutschen Arbeiterpartei" (FAP) (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi)'nin eski Eyalet Başkanı oynuyor. W.'nin kızarkadaşı Corinna G.'nin ismi, Thüringen daireleri tarafından oluşturulan Thüringer Heimatschutz'un (örgüt) üye listesinde Beate Zschäpe'nin yanında tek kadın ismi olarak geçiyor. Dirk W. 1996 yılında bir „Rudolf-Heß anma töreni" sırasında Worms'ta karakolda işlemden geçirilmiştir – Tino Brandt, Holger Gerlach, André Kapke, Uwe Mundlos, Ralf Wohlleben ve Beate Zschäpe gibi isimlerle beraber. Daha önce ismi geçen ve Neonazi çevresinin toplandığı bir yer olan „Stadt Stockholm" isimli birahanede Dirk W. tanıkların ifadelerine göre sık sık gelen bir kişiymiş ve orada sıklıkla Benjamin G. İle beraber zaman geçiriyormuş." [70]

Hessen Araştırma Komisyonu bilirkişiler tarafından gerçekleştirilen ifade alma işlemlerinde ve tanık dinlemelerinde Hessen'deki aşırı sağcı çevreyle incelenmiştir. [71]

Bu incelemelerde 2012 yılında [72]Anayasayı Koruma tarafından yapılan dosya incelemesinin nihai raporunun yanında, örneğin 2010 ve 2014 yılları arasında Hessen İçişleri ve Spor Bakanı olan tanık Rhein'in komisyon karşısındaki ifadesinde 'NSU'nun Hessen ile hiçbir alakası yok' söylemin doğru olmadığı ispatlanmıştır. [73] Dosya incelemesinden sonra oluşturulan nihai raporundan daha çok Hessen Anayasayı Korumanın, NSU ile bir ilişkisi hakkında herhangi bir bilgisinin olmadığı yönündedir, ancak bu, eksik dosya oluşturulması veya eksik değerlendirmeler nedeniyle de olabilir. Bu raporda şöyle diyor:

[70] Alman Federal Meclisin 18. Seçim dönemindeki 3. Araştırma Komisyonunun nihai raporu, Drs. (basım) 18/12950, s. 1038, 1039.

[71] Bakınız nihai rapor bölüm iki: B: Hessen'deki Aşırı Sağcı Kesim.

[72] Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde 2012 senesindeki dosya incelemesinin nihai raporu (durum, Eylül 2014), cilt 1789, s. 22.

[73] *Rhein: Ama ben bu araştırmanın özünü hatırlıyorum, bir ilgi yoktu. Bu, size söyleyebileceğim tek şey'*, oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 70.

- *„Değerlendirme işlemi sırasında sıklıkla ne kaynaklar sorgulanmıştır, ne de durum, diğer dairelerden gelebilecek tamamlayıcı bilgilerle doğrulanmaya çalışılmıştır, ayrıca herhangi bir bağdaştırma yapılmaya da çalışılmamıştır.*

- *Bilgilerin alındığı sıradaki „nationaler Untergrund" (nasyonal yeraltı) gibi kuşkulu ifadeler ya protokole alınmamıştır yada gerçekten bu ifadeler yapılmamıştır.*

- *Tedarik edilen dosyalarda değerlendirmelerin protokole geçirmenin ve yöntem teklifleri ve karalarının gerekçelerinin her zaman anlaşılır olmadığı ve her zaman uygulanmadığı ortaya çıkmıştır.*

- *Bilgilerin alındığı sırada alınan ilginç ipuçları veya işaretler hem değerlendirme sırasında hem de tedarik sırasında her zaman keskin bir şekilde takip edilmemiştir.* [74]

Araştırma Komisyonunun çalışmasından Kuzey Hessen'de etkili olmuş olan ve halen etkili olan birçok organizasyon, gruplar ve şahsi kişiler ve bunların aralarındaki personel alışverişleri ve ağlaştırmalar hakkında bilgiler ortaya çıkarmıştır, örneğin Skinheads-, Neonazi çevreleri, Rokçu veya Holiganlar hakkında. [75]

Bunların arasında Kuzey Hessen'deki nasyonal ve enternasyonal alandaki ağlaştırmaların da büyük bir rolü vardı. Enternasyonal ağa üye olan „Blood & Honour" ve militan kolu „Combat 18"'e özellikle Kuzey-Ren-Vestfalya Araştırma Komisyonu tarafından ağ hakkında yapılan tariflerde „Blood & Honour"ın birçok alanda reklamını yaptığı „leaderless restistance"ın da ismi geçiyor. [76]

Eskiz kağıdında ayrıca özellikle Nordhessen'in aşırı sağcı ağındaki değişik şahıslarla ilgili yapılan değerlendirmelere, örneğin Corryna Görtz veya Dirk Winkel konusunda, karşı çıkılıyor.[77]

---

[74] Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde 2012 yılındaki dosya incelemesinin nihai raporu (durum: Eylül 2014), cilt 1789, s. 22.

[75] Bakınz nihai raporu bölüm iki: B. Hessen'deki Aşırı Sağcı Kesim.

[76] Kuzey-Ren-Vestfalya III. Parlamenter Araştırma Komisyonunun 31/03/2017 tarihli nihai raporu, Drs. (basım) 16/14400, s. 81–84, 156–168.

[77] Bakınz nihai raporu bölüm iki: B.VI.3.gg. ve bölüm iki: B.V.2.f.cc.bbb. Corryna Görtz.

Araştırma Komisyonu tarafından ifadesi alınan bayan tanık Corryna Görtz, Thüringen kökenlidir. 1997 yılında Thüringen Eyalet Kriminal Dairesi, Thüringen'de kaba kuvvete eğilimi olan şahısların bir listesini hazırlamıştır. Bunların arasında iki kadın ismi de vardı, Beate Zschäpe ve Corryna Görtz. [78] Corryna Görtz, Dirk Winkel ile 1990'lı yıllarda Kassel ve Kuzey Hessen'in başka şehirlerinde beraber yaşamıştır.

Tanık M. S. onu aşağıdaki gibi tarif etmiştir:

„Milletvekili Nancy Faeser: Ve Corryna Görtz ile arasında nasıl bir bağlantı vardı?

Tanık S: Ben Corryna Görtz ile FAP'nin (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) Thüringen'deki herhangi bir antrenman kampında karşılaşmıştım, bu kamp Thorsten Heise tarafından organize edilmişti – –

Milletvekili Nancy Faeser: Peki bunun aşağı yukarı ne zaman olduğunu bize söyleyebilir misiniz?

Tanık S: 1993, 1994. – Ve o zamandan beri aşağı yukarı düzenli olarak Corryna Görtz ile iletişimdeydim.

Milletvekili Nancy Faeser: Onun rolü orada neydi? O da o çevrenin içinde miydi? FAP'nin antrenman kampında tanıştığınızı söylemiştiniz.

Tanık S.: Corryna Görtz aslında benim gibi herşeyin içindeydi. Günün birinde Corryna Görtz'ün herhangi bir gizli servisi için çalıştığını duysam da şaşmam. Corryna Görtz Nasyonal Cephe'deydi, Meinolf Schönborn'un. O, FAP'daydı. Aslında tıpkı bende olduğu gibi Neonazi çevresindeki nerdeyse tüm yönetici kişilerle iletişimdeydi – – Siegfried Borchardt, Dortmund'daki FAP'den, yani bütün bu Holigan çevresiyle, Borussenfront ve isimleri her neyse. Benimle iletişimdeydi. Heise ile iletişimdeydi. Thüringenlilerle iletişimdeydi. Böhnhardt ve Mundlos ile de iletişimde olduğundan eminim.

Milletvekili Nancy Faeser: Bunu neye dayanarak söylüyorsunuz?

Tanık S.: Yani, tam olarak hatırlamıyorum, ancak bir ara bu Buchenwald olayı hakkında konuştuğunu hatırlıyorum, Mundlos ve – – fakat bunun hakkında kesin olarak emin değilim. Fakat inanıyorum ki bana bir ara – – anlatmıştı.

Milletvekili Nancy Faeser: Bu iletişimde olduğu kişiler hakkında mı?

Tanık S.: Evet. [79]"

[78] Cilt 1722 resim dosyası TLKA, 1997 senesinden, Thüringen Eyaletindeki aşırı sağcı şiddet suçluları.
[79] UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 17 sonraki.

Başka tanıklar tarafından da Corryna Görtz isminden bahsedilmişti:

> Tanık Oliver P.: *Corryna Görtz bir ara sormuştu, bize sormuştu: „Nasıl yani, siz yemek yapmıyor musunuz?" Yani herhalde bunu çok normal bir şey olarak gördü, herhangi kimyasalları karıştırmak, ve işte o zaman „Nasıl yani, siz yemek yapmıyor musunuz?" demişti. Biz de cevap olarak „Ne pişirelim?" demiştik. Ben de o an çok şaşırmıştım.* [80]

Araştırma Komisyonu Corryna Görtz ve o zamanki partnerinin 1990'lu yılların sonunda olası sağcı terör yapılarında aktif bir rol oynadığı bilgilerine sahiptir ve makamların da bundan haberleri vardı. [81] Ancak bugün bilinen NSU ile olan direkt bir bağlantısı ispatlanamamıştır. Hessen Anayasayı Korumanın 10.08.2012 tarihli „Hessen'de olası sağcı terör yapıları; Burada: Kassel bölgesinde 90'lı yılların sonunda olası aşırı sağcı yapılar" isimli raporuna göre:

> *„1997/1998 yıllarında aşırı sağcı terör alanında Hessen Anayasayı Korumanın bir kaynağı, Kassel bölgesinde 'nationaler Untergrund' (nasyonal yeraltı grubunun) varlığından bahsetmişti. Bu gruba katılmış olan şahıslar, detaylarının bilinmediği 'aktiviteler' planlıyormuş. Bu kaynak o zamanlarda Winkel'in muhtemelen bunlar için başkaların yanında sorumlu olan bir kişi olabileceği söylüyordu.*
>
> *Değerlendirme: NSU ile olan isim benzerliğine rağmen şu anda Doğu Almanya'yı işaret eden herhangi kesin bir ipucu yoktur: O zamanlarda Neonazi gruplarına karşı yapılan birçok yasaklama eylemlerinden dolayı gerekli olabilecek olan komplocu davranışlar hakkında birçok kez tartışılmıştır. Bundan yola çıkarak 'nasyonal yeraltı' terimi o zamanlarda yorumlanmıştır. Ancak NSU kompleksinin (Kassel) olay yerine olan mekânsal bağlantıdan dolayı bu gerçek BKA'ya (Federal Kriminal Dairesi) olası ipucu olarak bildirilmiştir.*
>
> *1999 yılında ise Hessen Anayasayı Korumanın bir başka kaynağı, Winkels adında ilgili bir kişinin o zamanlarda yeni yasaklanmış bir organizasyonun üyesi olduğunu anlatmıştı. O sıralarda tam bir 'yeraltı organizasyonu' kuruluyormuş. Daha önceleri bu organizasyon Kuzey Hessen merkezliymiş, ancak şimdi sadece Doğu'da aktivitelerini sürdürüyormuş. Önemli konular Kassel bölgesinde hallediliyormuş.*

[80] Oliver P., oturum protokolü UNA/19/2/36 – 15/04/2016, s. 22.

[81] Komisyonun elindeki polis dosyalarında da Görtz, sürekli olarak 'bilinen aşırı sağcı' olarak adlandırılmaktadır, örn. cilt 986, s. 473; cilt 988, s. 439-442 (439).

Değerlendirme: Sözü geçen yasaklanmış organizasyon muhtemelen Freiheitliche Arbeiterpartei'in (FAP) (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi)1995'te yasaklanan bir ardı organizasyonudur ve Winkel de buna üyeydi. Buna rağmen bu tespit durumu BKA'ya (Federal Kriminal Dairesi) bir ipucu olarak iletiliyor."

Corryna Görtz, 2000 – 2003 yılları arasında Avusturya'da ikamet etmesinden sonra Almanya'ya geri döndü ve 10.12.2013 tarihinde Kassel'de tutuklanmıştır. 2006 senesinin Mart ayında Corryna Görtz hapisten çıkıp kendi söylemine göre Thüringen'e yerleşmiştir. [82]

Hessen Devlet Dairesinin Araştırma Komisyonuna gönderdiği 04.11.2016 tarihli yazısında İçişleri şunları yazmıştır:

„Zamanında Anayasayı Korumasında Corryna Görtz [sic!] için oluşturulan P-dosyası 30. Ekim 2009 tarihinde imha edilmiştir, 2012 senesinde Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi alanı ve polis için İçişleri Bakanlığı tarafından verilen dosya imhasının durdurulması yönetmeliğinin çıkmasından önce. Bu dosya imha yönetmelik, Araştırma Komisyonunun „Nasyonalist Yeraltı Grubu" hakkındaki durum tespiti için gerekli olan verilerin gözden geçirilmesi ve Federal Başsavcının bununla ilgili delil tespitlerini güvene almak ve ulaşılabilir tutmak amacıyla çıkartılmıştır." [83]

Bayan Dr. Pilling Araştırma Komisyonunun önünde verdiği tanık ifadesinde, eğer bir inceleme sonucunda birkaç yıllık bir etkisizlik veya bahsi geçen kişinin hakikaten yanlış olarak aşırı (sağcı) çevre ile bağdaştırıldığı anlaşıldıysa bazı dosyaların imha edildiğini anlatmıştır. [84]

Ancak özellikle Hessen'deki aşırı sağcılıktaki etkisizliğinin nedeninin 2000 – 2006 yıllarında yurtdışında olması ve sonraki zamanda hapiste bulunması olan ve sonradan ayrıca Hessen'de ikamet etmeyen Corryna Görtz olayında, SPD Fraksiyonu görüşüne göre şahsi dosyanın herhangi bir nedeni olmadan imha edilmemesi gerekirdi.

[82] Görtz, oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 85, 87.

[83] Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü Araştırma Komisyonuna yazdığı 04/11/2016 tarihli yazı.

[84] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 145.

B. Hessen Anayasayı Korumanın ve Anayasayı Korumacısı olan Temme'nin Halit Yozgat'ın cinayeti ve NSU cinayet serisiyle bağdaştırılması

Şimdiye kadar hem Andreas Temme, hem de amirleri ve zamanın İçişleri Bakanı ve bugünkü başbakan olan Volker Bouffier için eylemle ilgili herhangi bir mesleki ilişkisinin bulunmadığı iddia ediliyor.

Volker Bouffier İç Kurulun 17. Temmuz 2006 tarihinde yapılan 60. oturumunda „Anayasayı Korumasının bir çalışanının birden fazla cinayetle olası ilişkisinin durum tespiti" konusuyla ilgili şunları iddia etmiştir:

> *Bouffier: „Hessen Eyaletinin bir memuru serbest zamanında bir olay yerinde bulunmuştur. [...] Hessen Eyaletinin bir memuru, mesleki herhangi bir ilişkisi olmayan şekilde, şüpheye maruz kalıyor."* [85]

> *Bouffier: „Bu, özellikle – ve bu çok büyük bir fark yaratır - (bu kişinin) iş icabı orada bulunmadığı haller için geçerlidir. [...] Tapu dairesi idaresinin memuru olarak çalışan birisinin – ve ben bunu sadece örnek olarak veriyorum, lütfen bunu yanlış anlamayın – veya Hessen Eyaleti Anayasayı Korumasının bir çalışanı, özel hayatında herhangi bir şüpheli duruma düşerse, ben bunun İç Kurulu ilgilendirecek bir olayın olabileceğini hiç mi hiç düşünmüyorum."*[86]

> *Bouffier: „Siz – ve ben bunun bu heyette yersiz olduğu kanısındayım - : Neden Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu bu konu hakkında bilgilendirilmedi? Bu bir devlet sırrı değildir: Bunun nedeni, ne dairenin, ne de uzmanlık bölümünün, o zaman için haber olacak herhangi olayın olmadığı kanısında olmalarıdır, çünkü herhangi bir mesleki ilişkisi yoktu."* [87]

Andreas Temme de 11.09.2012 tarihinde Federal Araştırma Komisyonu tarafından alınan ifadesinde Kassel'deki Halit Yozgat cinayetinden önce mesleki bir açıdan bu cinayet serisiyle ilgili herhangi bir çalışmaya katılmadığını söylemiştir:

---

[85] İçkurulun 17/07/2006 tarihli oturumunun protokolü, cilt 338, s. 80.

[86] İçkurulun 17/07/2006 tarihli oturumunun protokolü, cilt 338, s. 87.

[87] İçkurulun 17/07/2006 tarihli oturumunun protokolü, cilt 338, s. 89 (işaretleme sadece burada).

„Clemens Binniger (CDU/CSU): Bu., mesleki açıdan da hiçbir zaman konu olmamıştır? Ondan önce?

Tanık Andreas Temme: Hayır, mesleki açıdan kesinlikle hiçbir zaman bu konu açılmamıştı.

[...] [Bayan Milletvekili Dr. Eva Högl'in (SPD) sorusu üzerine]

Tanık Andreas Temme: Hayır. Bu cinayet serisi mesleki açıdan benden dolayı mesleki olmasının tarihi olan 21. Nisana kadar, Anayasayı Korumada herhangi bir mesleki konu değildi." [88]

Hessen Arştırma Komisyonu bu iddiayı iki noktada yanlışlığını ispat edebildi. Andreas Temme cinayetten önce de Kassel'de mesleki açıdan bu cinayet serisiyle ilgilenmişti, bunun detaylarını aşağıda vereceğiz. Bunun yanında Andreas Temme 21.04.2016 tarihindeki Halit Yozgat cinayetiyle ilgili olan araştırmalara özel olarak katılmıştı. [89]

I. Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve Federal Kriminal Dairesi (BKA) arasında cinayetten önceki iletişim

1. Konuşmaların ilk baştaki gelişimi

Mart 2016'da LfV Hessen (Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi) ve BKA'da (Federal Kriminal Dairesi) yerleştirilmiş olan „EG Ceská" (soruşturma grubu Ceská) arasında, katılanlar tarafından gelişiminin, içeriğinin ve sonucunun farklı bir şekilde tarif edilen bir konuşma gerçekleştirilmiştir.

Bu konuşmaya katılanlar Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından Bayan Dr. Iris Pilling ve Bay Christian Hoppe ve EG Ceská tarafından Bay Werner J. olmuştur. [90] Bay Christian Hoppe 01.01,2006 tarihinde BKA'nın (Federal Kriminal Dairesi) içerisindeki daire şubesini değiştirmiştir, çalıştığı yeni dairede, özel bir yapılanma organizasyonu olan soruşturma grubu Ceská etkiliydi ve o, Ceská soruşturma grubunun başkanı olmuştur. Ceská soruşturma

[88] Temme, Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki Araştırma Komisyonunun 11/09/2012 tarihli 27. oturumu (NSU Araştırma Komisyonu II) s. 19, 20.

[89] Bakınız nihai rapor bölüm iki: E.II.2.e. İnternet Cafede Olduğunu Amirinden, Meslektaşlarından ve Devleti Koruma Bölümünden Niçin Gizledi?

[90] Ceská cinayet soruşturma komisyonu için bakınız nihai rapor bölüm iki: C.II.2. 'Ceská' Soruşturma Grubu'nun (EG 'Ceská) Kurulması ve Diğer Katılımcı Birimler.

grubu 23.06.2004 tarihinde kurulmuştu ve merkezi bir görev yerini almaktaydı.[91] BKA'daki (Federal Kriminal Dairesi) bu Českà soruşturma grubunun bir başka çalışanı da Bay Werner idi, Bay Werner'in eşi o sıralarda Hessen Anayasayı Koruma Dairesinde çalışmaktaydı. [92]

Bayan Dr. Pillin 2006 senesinde Masa 31'in („muhbirlerin yönetimi") yöneticisi olarak (aşırı sağcılıkla ilgili) olay sahasında bilgi edinme görevinden sorumluydu ve ayrıca o zamanki Anayasayı Koruma çalışanı Andreas Temme'nin aynı zamanda amiriydi. Bayan Pilling, aynı zamanda Hessen Anayasayı Koruma Dairesindeki Bölüm 3'ün („Tedarik") başkanının, Bay Muth'un vekiliydi ve raporun yazıldığı tarihte Hessen Anayasayı Koruma Dairesinde bölüm başkanı olarak çalışmaktadır.

Tanık Muth'un (konuşmaya) katılımı, ekseriyet raporunda bu yanlış olarak belirtilmektedir, ispat edilememiştir. [93] Hem tanık Hoppe[94], hem de tanık Werner J.[95] ve aynı zamda Bayan Dr. Pilling de bu konuşmanın sadece onların arasında geçtiğini vurgulamışlardır.

> *Tanık Pilling: „Ve biz o zaman bu bilgi verici konuşmayı yapacağımıza beraber karar verdik, ancak ben herşeyi tek başıma yapacaktım, ve BKA (Federal Kriminal Dairesi) arkadaşlar iki kişiydi. [96] [...] Bay Muth o zaman, dediğim gibi, sadece bana bu konuşmayı tek başıma yapmam gerektiğini söylemişti. Ve ben de bu nedenle bu konuşmayı Bay Hoppe ve [Werner J.] ile benim çalışma odamda gerçekleştirdim "[97]*

Tanık Muth, bu konuşmaya katılıp katılmadığı sorusuna şu cevabı vermiştir:

> *„Ben bu konuşmaya katıldım. Evet. Tam katılıp tam katılmadığımı hatırlayamıyorum. Bunu Bayan Dr. Pilling de söylemişti, o kesin olarak bu konuşmaya katıldı. Bu konuşmaya tam katılıp tam katılmadığımı hatırlayamıyorum. – Ama ben bu konudan kaçınmama iznini verdim. Bir kişi böyle bir konuyu açarsa, diyemezsin ki bu beni ilgilendirmez – – Yine de bu yol biraz garipti. "[98]*

---

[91] Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki 2. Araştırma Komisyonunun 22. Ağustos 2013 nihai raporu, BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) 17/14600, s. 503.

[92] Werner J., oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 7.

[93] Nihai rapor bölüm iki: C.II.5.a. BKA Memurlarıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Görevlileri Arasındaki 10 Mart 2006 Tarihli Görüşme.

[94] Hoppe, oturum protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 86.

[95] Werner J., oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15/09/2017, s. 33, 34.

[96] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 56.

[97] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 108.

[98] Muth, oturum protokolü UNA/19/2/34 – 01/02/2016, s. 16.

Bu cevap, bu bağlamda bu konuşmanın hazırlanmasında ve sonraki çalışmaya katıldığına, fakat konuşma sırasında orada bulunup bulunmadığını hatırlayamadığına işaret ediyor.

O ana kadar Anayasayı Koruma Dairelerine gönderilen sorular (talepler) sonucuz veya cevapsız kalmıştır. Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki Araştırma Komisyonunun nihai raporuna göre polisin soruları/talepleri, Bavyera'daki "Bosporus" Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) tarafından gelmiştir, ancak bunlar aşırı sağcı kaynaklı bir fail ile ilgili değildi.

„Bu soruların konusu çoğunlukla mağdurlarla ilgili olan gizli servis bilgileri ve kriminal çevredeki bilgilerdi. Örneğin 18. Temmuz 2005'te tüm Araştırma Komisyonlarına, Federal Anayasayı Koruma Dairesine, MAD'ye (terör ve ajan faaliyetlerini gözleyen grup) ve yurtdışı servislere mağdurlar hakkında gizli servis bilgilerini ilgilendiren bir talep ulaşmıştır. Tanık Geier, verdiği ifadesinde ikinci operatif vaka analizinden önce bile gizli servislere ulaşıldığını anlatmıştır. Örneğin Eylül 2005'te "Bosporus" Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) ile Bavyera Anayasayı Koruma Dairesi arasında ilk bilgi alışverişi olmuş. Ancak o zamanki soruşturma temeli, yurtdışı gizli servislerin, MHP veya PKK gibi sağcı veya solcu, örneğin Devrimci Sol gibi bir Türk organizasyonunun karışmasıymış. Ayrıca gizli servislerden mağdurlar hakkında bilgi vermeleri talep edilmiş. "

"Bosporus" Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) bunun yanında bfvin-fo@verfassungsschutz.de adresine Federal Anayasayı Koruma Dairesine 17. Şubat 2006 tarihinde "6 Türk ve 1 Yunan vatandaşı ile ilgili cinayet serisi" ilgisiyle aşağıdaki E-postayı göndermiş:

"Sayın Bayanlar ve Baylar, "Bosporus" Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) 01. Temmuz 2005 tarihinden beri yukarıda anılan cinayet serisiyle ilgili merkezi bir şekilde BKA (Federal Kriminal Dairesi) ve Hamburg ve Rostock polis daireleriyle beraber çalışıyor. "Bosporus" Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) bu eylem kompleksi ile ilgili bize muhatap bir kişinin adını göndermeniz için müteşekkir olacaktır. "

"Bosporus" Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) başkanı olan tanık Geier, bu E-postaya cevap verilmediğini öne sürdüğü halde Anayasayı Koruma Dairesi talebin bundan sonraki işlenişi hakkında şunları söyledi:

'Bu E-posta [...] bize el yazısıyla 'Bölüm 5'e yazan U' not edilmiş bir şekilde ulaştı. Bölüm 5'in başkanı ve daire şefi 5A tarafından imzalandıktan sonra bu evrak aynı gün 5A3 daire şefine ulaştırılmıştır ve o da 21. Şubat 2006 tarihinde 5A35 daire şefine el yazısıyla şunları rica etmiştir:

'Yukarıda anılan yerde telefon ile soru sorulmasını rica ediyorum:

- *Konu nedir – durum tespiti*
- *Federal Anayasayı Koruma Dairesi muhatabı ne yapmalı?*
- *'Bilgi edinme talebi' – resmi olarak – yazılı olarak yapılması gerekmektedir!*
- *Yerel olarak görevlendirilen Anayasayı Koruma Daireleri de var!?'*

22. Şubat 2006 tarihinde 5A35 "Bosporus" Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) soruşturma bölümündeki bölüm muhatabı Kriminal Başkomiser (KHK) H [...] ile bir telefon görüşmesini yapmıştır ve ancak 'aşırı sağcı Türkler' bölümü için sorumlu olduğunu ve Federal Anayasayı Koruma Dairesinin merkezi muhatabı olmadığını açıklamıştır. 'Aşırı sağcı Türkler' bölümü için Federal Anayasayı Koruma Dairesi cinayetler serisiyle ilgili yeterince sahip değilmiş. Bilgilerin karşılaştırılması amacıyla Federal Anayasayı Koruma Dairesinin (aşırı sağcılıkla ilgili) olay sahası hakkında "Bosporus" Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) Anayasayı Koruma Dairesine yazılı bir talebini göndermesi gerekiyormuş.

5A3 bölüm başkanıyla sonradan irtibata geçilmiş ve 5A35 bölümündeki muhatap kişi bu olayın 22. Şubat 2006 tarihinde dosyalara eklenmesini istemiş."[99]

Cinayet serisi için BKA'da (Federal Kriminal Dairesi) sorumlu olan „soruşturma grubu Ceská", Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma dairesine ulaşılmasına karar verilmiş. „Soruşturma grubu Ceská"da etkili olan tanık Hoppe'nin ifadesine göre:

Bizim için en basit yol buydu, çünkü benim merkezi bir hedefim vardı – ve bu Eyalet Anayasayı Koruma Dairesiyle böyle kararlaştırılmıştı – bunun, yani ne diyeyim, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin Eyalet Anayasayı Koruma Daireleriyle olan buluşmada konuşulacaktı, yani Eyalet Anayasayı Koruma Dairesinin bu konudaki bilgi ihtiyacımızı bizim için Eyalet Anayasayı Koruma Dairelerinin ve Federal Anayasayı Koruma Dairesinin oturumunda açacağını ve oradaki herkesin bu konudaki hassasiyetini arttıracağını (düşündük), bunun üzerine kaynaklar değişik Anayasayı Koruma Dairelerinden ve Eyalet Anayasayı Koruma Dairelerinden, eğer bir bilgi varsa, bunu

[99] Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki 2. Araştırma Komisyonunun 22. Ağustos 2013 tarihli nihai raporu, BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) 17/14600, s. 526.

bizlere ileteceklerdi, yani Českά cinayet serileri hakkında bildikleri varsa. [...] Bu, yer açısından bir yakınlıktı. Ve biz Anayasayı Koruma Federal Dairesi'yle bu konuda daha önce de demin adı geçen - - Yani ben şu anda bunların zaman açısından birbirlerine pek yakın olduğunu söyleyemem, herhalde değildir. Bizim tecrübelerimize göre orada merkezi bir muhatap kişi bulunmuyordu, biz bu denli derin konuları oraya açamazdık.

Bu nedenle ben özellikle bu yolun Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi üzerinden geçmesini istedim çünkü benim hedefim Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin üzerinden diğer Anayasayı Koruma Dairelerine ulaşmaktı, özellikle Federal Dairenin buna katılmasını ummuyordum ve ben orada, federal alanda sorularımızı yerleştirmek istemiştim." [100]

Daha sonra neden Hessen Eyaleti Anayasayı Korumda Dairesine özel olarak ulaşıldığı sorusuna cevap olarak şunu söylemiştir:

„Tanık Hoppe: Gerçekten de sebebi bize yakın olmasıydı – ve belki de çok merak etmiştik, bize çok yakın olan bir Eyalet Anayasayı Koruma Dairesini tanımak istedik. Bunun yanında benim Českά soruşturma grubumun bir çalışanı ayrıca Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinde birilerini tanıyordu." [101]

Yukarıda sözü geçen konuşma, Andreas Temme'nin bir amiri olan Bayan Dr. Pilling ile yapılmıştır. Bunun için tanık Dr. Pilling şöyle diyor:

„Ancak beni 2006 yılında, Mart ayında, bir bayan meslektaşımın eşi aradı, ben o sıralarda onunla sık sık dışarda görüşüyordum. Bu gibi arkadaşlıkları bugün şahsi alanımda artık sürdürmüyorum, ama o zamanlar öyleydi. BKA'dan (Federal Kriminal Dairesi) olan bu iş arkadaşı beni Martta arayıp, kendi amiri olan Bay Hoppe ile beraber yapılacak olan resmi bir konuşmaya davet etti. Bu mümkün mü diye sordu bana. Ben bunun üzerine kendi amirime, yani – öyle sanıyorum – sonra bölüm başkanı olacak olan Bay Muth'u bunun hakkında bilgilendirdim. Ve biz de beraber bu resmi konuşmaya sadece benim katılacağına karar verdik. BKA (Federal Kriminal Dairesi) arkadaşları halbuki iki kişi olacaklardı. [...] Bu, benim çalışma odamda yapıldı. [102] *[...]*

Tanık Dr. Pilling: Bu benim dediğim konuşma. Bay [Werner J.] benim bayan işarkadaşımın eşidir, yani bu gerçekten de Eyalet Anayasayı Koruma Dairesinde olan bir işarkadaşımdır.

Amir: Fakat Bay [Werner J.] BKA (Federal Kriminal Dairesi) için çalışıyor, değil mi?

---

[100] Hoppe, oturum protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 80, 81.

[101] Hoppe, oturum protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 86.

[102] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 56.

Tanık Dr. Pilling: Bay [Werner J.] BKA (Federal Kriminal Dairesi) için çalışıyor, en azından daha önce öyleydi. Sanırım artık emekli oldu – ancak bunu tam olarak bilmiyorum -, gazetelerde öyle olduğunu okumuştum. Ve Bay [Werner J.] beni tam da onu tanıdığım için benimle iletişime geçti." [103]

Böyle bir konuşmayı hazırlama amacıyla neden kişisel ilişkiler ve arkadaşlıklar üzerinden planlandığı sorusu üzerine Bay Hoppe şöyle cevap verdi:

„Tanık Hoppe: Bu tabi ki de her zaman yaptığımız birşey değildir, ama böyle bir şansı yakalarsanız, yani böyle bir konuşmayı bu kadar kolay bir şekilde planlamak, sanırım herkes aynı şeyi yapardı.

Milletvekili Hermann Schaus: Onu bu olay dışında, siz Českά cinayetlerini soruşturma grubu için sorumlu olduğunuz zamanlarda (iletişim aracı) olarak tekrar kullandınız mı? Yani o zamandan sonra bu yolda planlanmış başka konuşmalar yapıldı mı?

Tanık Hoppe: Biz bu yolu ancak demin adı geçen bu bayan ile, sanırım bölüm başkanıydı, konuşmak için kullandık. Ve bu işe yaradı da. O zamandan sonra bu kontağı bir daha hiçbir şekilde kullanmadık." [104]

2. Konuşmanın kayda alınmaması

Bay Hoppe, Bay Werner ve Bayan Dr. Pilling arasındaki konuşma bu şekilde planlandıktan sonra 10. Veya 17.03.2006 tarihinde Bayan Dr. Pilling'in çalışma odasında buluştular. Bu konuşma katılanların hepsinin ifadelerine göre ne protokole alındı, ne de kaydedildi. [105]

Ancak Bayan Dr. Pilling bu konuşma ile ilgili Kassel'deki cinayetten sonra aşağıdaki tarihsiz konuşma notunu hazırlamıştır:

„17. Mart 2006[106] *tarihinde [Werner J.] ve şefiyle beraber Českά cinayetlerini (öncelikle Türk küçük şirket sahiplerinin cinayet olayları) soruşturma grubu hakkında*

---

[103] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 57.

[104] Hoppe, oturum protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 91.

[105] Bakınız Hoppe, oturum protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 92.

[106] Not: tam zamanı belli değil, bakınız nihai rapor bölüm iki C.II.5.a. BKA Memurlarıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Görevlileri Arasındaki 10 Mart 2006 Tarihli Görüşme.

Ağırlık merkezi Bavyera

Her eylemde aynı silahın kullanımı

Kişilerin poliste kayıtları yoktur

Ancak uzun süren soruşturma / sorgulamalardan sonra mağdurların uyuşturucu madde kontakları daha doğrusu oyuncu davranışları hakkındaki ipuçları netleşiyor.

Bir olayda yabancı plakalı koyu renkli ve sürme kapılı bir Van dikkat çekmiş, başka bir olayda iki bisikletçi (bakınız BKA (Federal Kriminal Dairesi) postası)

Yapılan soruşturmalar mağdurların PKK ve / veya Bozkurtlarla ([Werner J.] / Muth arasındaki 18.04.2006 tarihinde gerçekleşen – burada Nürnberg'deki olaylarla ilgili başka ipuçları da bulunmaktadır, bunlar şu anda araştırılmaktadırlar) (olası) telefon görüşmesi)

Aralık 31 Paskalyadan da önce hassaslaştırılmıştı!

Hürriyet'te – en azından en son olaylarla ilgili – 2004 ve 2005 senelerinin eylemleri hakkında haberler çıkmıştı – yani bu açıdan bu konu muhbir ile de görüşülebilir – diğer başka yabancı dilde çıkan gazetelerde de bu konu hakkında haberlerin çıktığı bilinmiyor, daha detaylı bilgiler internette BKA'nın (Federal Kriminal Dairesi) veya Bavyera Polisinin sayfalarında okunabilir (burada Eyalet Kriminal Dairesi), Mittelfranken - Nürnberg için sorumlular), eylem silahı ve fail hakkındaki tüm bilgiler önemlidir, ayrıca önemli olan olası mağdurların hassaslaştırılması." [107]

Bu not ancak Kassel'deki cinayetten sonra oluşturulmuştur, bu, geçmişte kalan Paskalya Bayramı (16./17.04.2016) ve Bay Muth ve Bay Werner J. arasında 18.04.2006 tarihinde yapılan telefon görüşmesinden de anlaşılıyor. Bayan Dr. Pilling, dosya numarası olmayan bu notun oluşturulmasının nedeni, tarihsiz ve imzasız not hakkında şunları söylüyor:

"Tanık Dr. Pilling: [...] Bu resmi bir not değildi, çünkü aksi takdirde bir dosya numarasının olması gerekirdi ve bir tespit dosyasının veya personel dosyasının parçası olurdu – bunlar, Anayasayı Koruma Dairesinde kullanılan dosya türleridir – bugün ne yazık ki artık hatırlayamıyorum – Bay Muth'a bunun hakkında verilen bir bilgi, ki o, o zaman muhtemelen tatildeydi – bu bilgileri de ne yazık ki artık hatırlayamıyorum – – Ancak bu not herhalde benim yaptığım bir bilgi özetiydi, sanırım bazı önemli noktalar hakkında not tutmak istemişimdir ve en azından – sanırım – belki de Bay Muth." [108]

[107] Tanık Dr. Pilling'in notu o.D., cilt 49a, s. 25.

[108] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 58.

Bayan Dr. Pilling'in bu notu Andreas Temme'nin evinin aranmasından sonra mı yani 21.04.2006 tarihinden sonra mı yoksa bundan kısa bir zaman önce mi yazdığını Araştırma Komisyonu karşısında verdiği ifadede artık hatırlayamıyordu:

> *„Tanık Dr. Pilling: Ben daha önce de buna dikkat çekmiştim. Sanırım bu not 21. Nisandan sonra yazılmış olabilir, o zaman - - [...] tarafından. Çünkü 21. Nisandan sonra önemini çoktan kaybetmişti bile."*[109]

Daha sonra alınan bir ifadesinde ise bu konu hakkında şöyle demiştir:

> *„Tanık Dr. Pilling: [...] Bu notun 21.04. tarihinden önce yazılmış olması imkanı da var. Çünkü bu tarihten sonra yazılsaydı - [...] -, o zaman bu nota muhtemelen Bay Temme'ye karşı söylenen iddiaları da eklerdim. O yüzden. Bu notun tarihi yoktur. Bunu bugün artık değiştiremem. Konuyla ilgisinden dolayı 18.'inden sonra yazılmış olması gerekir, çünkü ben, birinci notta belli olduğu gibi, 18. Nisan'da tekrar o makamdaydım. 21.'ine kadar yazılmış olma ihtimali var. Ben 21.'inde akşam saatlerinde tutuklandığından haberdar olmuştum. Bu nedenle 21.'inde de yazılmış olması ihtimali vardır."*[110]

Eksik olan protokolleştirmeden dolayı ne konuşmanın içeriği ne de sonucu kesin olarak belirtilebilir.

3. Konuşmanın içeriği ve sonucu

Hessen Araştırma Komisyonunun önünde yapılan sorgulamalarda bu konuşmanın içeriği ve sonucuyla ilgili algılar, bu konuşmaya katılan kişiler arasında çok farklı olmuştur ve bu da ekseriyet raporunda böyle detaylı bir şekilde belirtilmiştir. [111] Hem Bay Hoppe, hem de Bayan Dr. Pillling'e komisyon tarafından konuyla ilgili defalarca ifadeleri alınmıştır, ancak komisyon, bu konuşmada neler kararlaştırıldığını kesin olarak ortaya çıkaramamıştır.

Českά soruşturma grubundan olan Bay Hoppe verdiği ifadede, durum tespitiyle ilgili bilgilere ulaşabilmek amacıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin veya Anayasayı Koruma Eyalet

---

[109] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 90.

[110] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 140.

[111] Bakınız ekseriyet raporu bölüm iki: C.II.5.a. BKA Memurlarıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Görevlileri Arasındaki 10 Mart 2006 Tarihli Görüşme.

Daireleri'nin erişim yollarını kullanmak istediklerini belirtmiştir[112] ve bunu yapabilmek için tüm Anayasayı Koruma Birliğinde bir sorgulama yapılmak istenmiştir:

> *„Tanık Hoppe: Bunun sonucu olarak o kadın, kaşiflerin bir sonraki buluşmalarında, yani ülke çapında kaşiflerin buluşmasında, bu seri hakkında konuşacaktı. Biz ona bunun için, sanırım, bir özet vermiştik, yani Česká serisiyle ilgili, biz bunu BKA (Federal Kriminal Dairesi) için oluşturmuştuk, kısa bir durum özeti, bunun hedefi, tüm federal dairelerindeki veya ayrıca Federal Anayasayı Koruma Dairesini hassaslaştırmaktı, yani bu konuyla ilgili herhangi bir bilgiye ulaşırlarsa, bunları bize ileteceklerdi."* [113]

Bayan Dr. Pilling, bu soruyla karşılaştığında ve ona, böyle bir sorgulamanın Eyalet Anayasayı Koruma Daireleriyle ve Federal Anayasayı Koruma Dairesiyle mi gerçekleştirilebileceğini sorulduğunda, Bayan Dr. Pilling şunu açıkladı:

> *„Tanık Dr. Pilling: Ben bunu başka bir şekilde hatırlıyorum. [...] Bay [Werner J.] bu kontağı bize sağlamıştı, bunu bilgilendirici bir konuşma olarak planlamıştı. Ben ayrıca işarkadaşım [Werner J.'in] ve Hoppe'nin o zaman bu konuşma sırasında gerçekten de bizim Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi olarak diğer makamlara yaklaşamaz mıyız dediğini hatırlıyorum – yani bu böyle doğruydu – ancak ben bunu söyleyemedim, çünkü ben Anayasayı Koruma Dairesinin yapısından dolayı bu yetkiye sahip değilim, böyle şeyleri BKA'dan (Federal Kriminal Dairesi) Birlik adına kabul edemem ve bu yüzden Federal Daireye işaret etmiştim ve ayrıca benim tarafından ancak olası iş toplantılarında bilgilendirici bir şekilde dile getirilebileceğine dikkat çekmiştim. Ancak o sıralarda başka herhangi bir iş toplantısı planlarda yoktu."* [114]

Bu bilgileri tüm Anayasayı Koruma Birliğine dağıtacağına Bayan Dr. Pilling, Hessen Anayasayı Koruma Dairesine bilgi vermekle yetindi, bunun için aşağıda bulunan 24.03.2006 tarihli E-posta sorgulaması yapıldı. Katılanların arasında tam olarak ne konuşulduğu ise hala bilinmemektedir.

---

[112] Hoppe, oturum protokolü UNA/19/2/46 – 21/11/2016, s. 104.

[113] Hoppe, oturum protokolü UNA/19/2/21 – 15/06/2015, s. 87.

[114] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 59, 60.

II. Tedarikte çalışan iş arkadaşlarına 24.03.2006 tarihinde gönderilen E-postası

BKA (Federal Kriminal Dairesi) memurları ve Bayan Dr. Pilling arasında 24.03.2006 tarihinde yapılan konuşmasından sonra Dr. Pilling muhbirlerin amirine – bunların arasında zamanın muhbir amiri Andreas Temme de bulunuyordu – şirket-içi bir E-posta göndermiştir ve bu mesajda Ceská cinayet serisini muhbirlerden alınan bilgilerinden bazında araştırılmasını talep etmiştir. [115]

Bu E-postanın ekinde cinayet ile ilgili BKA'nın (Federal Kriminal Dairesi) Ceská soruşturma grubunun hazırladığı şematik bir diyagram da bulunuyordu. [116] E-postanın içeriği şöyleydi:

> *„Merhaba ve günaydın,*
>
> *[...]*
>
> *2006'dan beri Nürnberg'te, Münih'te, Hamburg ve Rostock'ta toplam 7 adam öldürme suçu işlenmiştir, polis kaydı olmayan ve iş ilişkileri olan Türkler (bunların arasında ancak bir Yunan var) ve bunlar soruşturma sonuçlarına göre ayrıca uyuşturucu veya kumar çevresinde etkiliydiler, ayrıca PKK veya Bozkurtlarla da ilişkileri varmış. Hürriyet'te bu eylemler hakkında haberler çıktı (en son Haziran 2005'te). Eylem silahı tüm eylemlerde aynısıydı – fakat hiç kimse bunun hakkında hiçbir şey bilmiyor. Bu konular hakkında konuşuluyor mu? Bu cinayetler hakkında – ki bunlar genelde güpegündüz, kurbanların işyerlerinde işlenmiştir – konuşuldu mu? Muhbirlerin bunun hakkında söyleyebilecekleri bir şey var mı? Örneğin kurbanlardan bir tanesi Rostock'ta bir kebapçıda çalışıyordu, bir diğeri ise Nürnberg'te bir dönercide... "* [117]

Muhbirlere yönlendirilen bu bilgi verme talebi belirli bir (aşırı sağcılıkla ilgili) olay sahasının kaynaklarına gönderilmemişti, tam tersine tüm muhbirlerin amirlerine gönderilmişti.

Bunun hakkında Bayan Dr. Pilling Araştırma Komisyonunun önünde şunları söylemiştir:

> *„Tanık Dr. Pilling: Ancak ben 24. Mart'ta, ki bu ekseriyet raporundan da anlaşılır – ve ben bu bilgiyi vermekle bunu kastediyorum, „31. Aralık Paskalyadan önce*

[115] Kassel dış bürosunun E-postası, işaret listesini içerir, 24/03/2006 tarihinde alınmıştır, cilt 1545, s. 2.

[116] Bakınız nihai rapor bölüm iki: C.III.1.b.bb. Cinayet Serisinin 10 Mart 2006 veya 17 Mart 2006 Tarihinde İlk Defa Resmi Olarak Ele Alınması.

[117] Tanık Dr. Pilling'in 24/03/2006 tarihli E-postası (imzalı), cilt 1545, s. 2.

hassaslaştırılmıştı bile" – bile – evet, tatilimden önce – tamamının Wiesbaden'de ikamet etmeyen çalışanlarıma bir E-posta göndermiştim, böylece en azından E-posta üzerinden hepsine ulaşmaya çalıştım ve bu bilgilendirici konuşmada benim için – ve bu bana böyle Bay [Werner J.] ve Bay Hoppe tarafından bana bildirilmişti – gerçekçi olan Česká soruşturma gurubuyla ilgili durum tespitini kısaca yazılı olarak protokole geçirdim ve tekrar kaynaklara sorulmasını istedim, başka yeni bilgiler gelmiş mi diye. [...] Ancak o zamana kadar herhangi yeni bir bilgi yoktu." [118]

Masa 31'de Kassel dışındaki dairede çalışan Andreas Temme de çalışıyordu. Ancak Araştırma Komisyonunun atama kararında aşağıdaki soru açık açık sorulduysa da,

„Hessen mahkemelerinin, soruşturma ve güvenlik dairelerinin Halit Yozgat cinayetinden önce de o ana kadar bilinin ve NSU tarafından işlendikleri şu anki bilgilere göre olası olan eylemlerle ilgili bilgiler veya ipuçları var mı?" [119]

ve SPD Fraksiyonunun delil kararı No. 1

„Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi tarafından atama kararında bahsi geçen ve kararın verilmesine kadar UNA 19/in2 (Araştırma Komisyonu) görevine başlaması hakkında tutulan ve hazırlanan tüm dosya, evrak, elektronik dosya veya herhangi bir şekilde kaydedilmiş veriler." [120]

Talep edilmişti ve Aralık 2016'ya kadar Andreas Temme'nin bu E-postayı almış olup olmadığı bilinmiyordu. Ancak Aralık 2016'da detaylı bir delil talebi üzerine Araştırma Komisyonunda bu E-postanın bir çıktısı Kassel'deki dış bürodan gönderilmiştir ve bunun üzerinde çalışanlar bu E-postanın girişini onaylamışlardı. Bu çıktının üzerinde Andreas Temme'nin de imzası vardır.

[118] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 57.

[119] Hessen Eyalet Meclisinin SPD Fraksiyonunun acil talebi, Drs. (basım) 19/445, Bakanları Kurulu protokolü 19/13 Hessen Eyalet Meclisi, s. 834.

[120] Bakınız raporun eki.

Bu çıktının araştırma komisyonlarına da ulaştırılmadığı gerçeği 18. seçim dönemindeki Federal Araştırma Komisyonu tarafından 21.06.2017 tarihinde keskin bir dille kınanmıştı:

> *„Bu durumun ancak Hessen Eyaletinin NSU Araştırma Komisyonunun sonradan yapmış olduğu bir dosya ibrazından sonra ortaya çıkmış olması gerçeği, Alman Federal Meclisin 18. seçim dönemindeki 3. Araştırma Komisyonu tarafından keskin bir dille eleştirilmişti. Alman Federal Meclisin iki NSU araştırma komisyonlarına, her iki komisyon tarafından Hessen Eyaletine yönlendirilmiş konuyla ilgili ve bu sonradan varlığı ortaya çıkan çıktıyı kapsayan delil kararları aldıysa da Kassel'deki Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi dış bürosundan gelmiş olan bu E-postanın çıktısı ibraz edilmemiş. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ndeki dosyalar hakkında verilen bir delil kararının, sadece ve sadece Wiesbaden'deki merkez Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bürosu için değil, ayrıca Andreas Temme'nin de çalıştığı Kassel'deki dış bürosu için geçerli olması Araştırma Komisyonuna göre kendiliğinden anlaşılır bir durumdu.*
>
> *Alman Federal Meclisinin araştırma komisyonları tarafından yapılan dosya talepleri idari yardım isteme yöntemiyle gerçekleştiriyor. İbraz eden eyalet, madde 18, paragraf 2, fıkra 2 PUAG'a (Alman Federal Meclisin Araştırma Komisyonları Hukukunun Ayarlanması Kanunu) göre bu durumda herhangi bir eksiksizlik açıklaması vermek zorunda değildir, yani Alman Federal Meclisinin araştırma komisyonları dosyaların eksiksiz olduğu güvencesine sahip olamayıp ancak buna güvenebilirler.*
>
> *Özellikle bunu düşünerek 18. seçim dönemindeki 3. Araştırma Komisyonu, Hessen Eyaleti tarafından ibraz edilen dosyaların eksik olarak göndermesinden dolayı kendi çalışmasının oldukça zorlaştırıldığı kanısındadır. "* [121]

Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonu bu eleştirilere tamamen katılıyor. Ve ayrıca Hessen Araştırma Komisyonunun çalışması, geciktirilmiş ve eksik gönderilen dosya teslimiyetlerinden dolayı oldukça zorlaştırılmıştır.

1. E-posta yoluyla yapılan sorgulanmalara cevap verilmemesi

[121] Alman Federal Meclisin 18. seçim dönemindeki 3. Araştırma Komisyonunun 23/06/2017 nihai rapor, BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) 18/12950, değerlendirme bölümü: Andreas Temme ve kaynaklarının Ceská cinayet serisi hakkında sorulan sorular, s. 1035.

Cinayet serisiyle ilgili yapılan E-posta sorgulanması, Kassel'deki dış büro tarafından Mart 2006'da kağıda basılıp muhbirlerin amirlerine, üzerine imzalarını koymaları için ulaştırılmıştır. Andreas Temme memuru da bu yazının üzerine imzasını koymuştur.

Ancak Andreas Temme'nin o zamanki amiri olan Bayan Dr. Pilling'e göre, bu E-postasına hiç kimse cevap vermemiş. Bayan Dr. Pilling bu konu hakkında şöyle diyor:

> *„Tanık Dr. Pilling: [...] Söylemem gerek, o zamanda hiç kimseden bir cevap alamamıştım, ve bu da sıradışı değildi zaten, çünkü o zamanki işlem yöntemlerine göre biz genelde böyle davranırdık: yanlış haberler çıktığında bunların yazılı olarak kağıda geçirilmeleri gerekmiyordu."* [122]

> *„Tanık Dr. Pilling: O zaman şöyle bir kural geçerliydi: Çıkan yanlış haberlerde bunun hakkında bir bilginin çıkması gerekmiyordu – ancak özellikle yanlış bir haber talep edildiğinde çıkıyordu."*[123]

Bayan Dr. Pilling'e neden bu E-posta sorgulaması yolladığı fakat herhangi bir cevap verilmesinde neden ısrar etmediği - ki bu yanlış bir haber değildi - sorusunu şöyle cevaplandırıyor:

> *„Tanık Dr. Pilling: Muhbirlerin amirlerinin bir yandan öncelikle geçmişte böyle bir konuyla karşılaşıp karşılaşmadıklarını düşünmelerini istedim. Çünkü bunların bilgileri tamdır, sahip oldukları bilgileri kaynaklarından alıyorlar. Ben bunu kağıda döktüysem de bu eylemlerin Hessen dışında gerçekleşmiş olmasından dolay, birinci kurban Hessen'den gelse de, tam da bu sırada Hessen aşırı sağcıların bu konu hakkında bir şey söyleyebilmeleri biraz olacak bir şey değildi. Ben yine de bu E-posta sorgulamasını başlattım. [...]*
>
> *Tanık Dr. Pilling: Benim için öncelikle önemli olan, bu konunun beni derinden etkilemesiydi ve bu yüzden bana verilen yetkilerle bir şey yapabilir miyim diye bakmak istedim, bir katkıda bulunabilir miyim diye düşündüm.*
>
> *Benim ricam, en azından kaynaklara sorabilmemdi. Bu da BKA'daki (Federal Kriminal Dairesi) iş arkadaşların ricasıydı. Ben de bu E-posta ile bunu yapmış oldum işte. Yani dediğim gibi, ondan sonra Hessen'de bu eylemler hakkında konuşulması ihtimali yüksek*

[122] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 57.
[123] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 137.

değildi bana göre, çünkü bu eylemler bunlardan uzakta gerçekleştirilmişti. Bu nedenle herhangi bir cevabın bana ulaşmadığına fazla şaşırmadım. " [124]

Bugün bilinen NSU'nun ve aşırı sağcı çevrenin bölgelerarası faaliyetlerini düşünerek sadece Hessen üzerine odaklanmak o zaman göre bile şüphe uyandırıcıydı. Daha da şaşırtıcı olan, Kassel'deki eylemden sonra bile Araştırma Komisyonunun bilgisine göre bu cevapların alınması için uğraşılmamasıdır. Çünkü bu bilgilerle bir "Hessen bağlantısı" direk oluşturulabilirdi. Ancak mesafenin fazla olmamasından dolayı kaynaklar aracıyla bilgi edinme olasılığı muhtemelen yükseldiyse de bu sorgulama sonucunda bir cevap alma işlemine Araştırma Komisyonuna ibraz edilmiş evraklara ve tanık ifadelerine göre devam edilmemiş.

Andreas Temme, PP Kuzey Hessen'de çalışan memurların karşısında kendini o zamanki amiri olan Dr. Pilling'in

„en iyi adamı "[125]

olduğunu iddia ediyor ve

„örnek olacak ve hırslı bir memur. Yazdığı raporlar diğer kaynak amirlerinkilerle karşılaştırıldığında daha çabuk hazır, iki veya üç gün içerisinde. " [126]

ancak kendi ifadesine göre kamuda bu konuda tartışmalar başlayana kadar Pilling'in gönderdiği E-posta hakkında bir bilgisi olmadığını savunuyor[127], halbuki Andreas Temme'nin bir iş arkadaşı, yönetici üst düzey memur Jutta E., bu E-posta sorgulamasını çok iyi hatırladığını ifade ediyor. [128]

2. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin soruşturma dairelerine cinayet serisiyle ilgili bilgilendirme göndermemesi

[124] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 137, 138.

[125] Bakınız Eyalet Polis Müdürün 01/06/2006 tarihli notu, cilt 45, s. 117.

[126] 27/04/2006 tarihli Cafe cinayet soruşturma komisyonunun konuşma notu, cilt 103, s. 73.

[127] Temme, oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016 ve UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 127.

[128] Jutta E., oturum protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 169.

Andreas Temme'nin Kassel'deki cinayetten önce mesleki açıdan bu cinayet serisiyle ilgili yapılan soruşturmaların bir parçası veya bu seri hakkında bilgisinin olup olmadığı sorusu, o zaman bile ifade verme izninin alınması için çok büyük bir önem taşıyordu, ayrıca Andreas Temme'nin mesleki nedenlerden dolayı olay yerinde bulunup bulunmadığı sorusu da çok önemliydi, buna rağmen ne Bayan Dr. Pilling, ne de bölüm şefi Bay Muth Kuzey Hessen'de soruşturmalarına devam eden polisi veya cumhuriyet savcılığını bilgilendirme zahmetinde bulunmadılar.

Araştırma Komisyonun karşısında verdiği ifade sırasında, 25.04.2006 tarihinde yaptığı şahsi konuşma sırasında Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi ve BKS arasında yapılmış olan mülakat ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde çalışan Andreas Temme'ye de göndermiş olduğu E-posta hakkında bilgi verip vermediği kesin sorusuna aşağıdaki cevabı verdi:

> *„Tanık Dr. Pilling: Buna da daha önce cevap vermiştim. Bu BKA (Federal Kriminal Dairesi) konuşması hakkında bilgi vermedim çünkü o gün muhtemelen bunun hakkında hiç düşünmemiştim. Ben de bilmiyorum. Ben şu anda artık Nisan 24. hakkında birşeyi hatırlayamıyorum. Ama ben de polisin içinde yolların daha değişik olacağına inanmışımdır o zaman. Ve ayrıca ben de Bay Hoppe ve Bay [Werner J.]'a Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi üzerinden gidilecek olan yolun yanlış olduğunu ve başka yolların araştırılması gerektiğini söylemiştim."* [129]

3. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin cinayet serisini incelemesi hakkında İçişleri Bakanlığına bilgi verilmemesi

İçişleri Bakanlığının yönetici düzeyindekiler de, sonradan Andreas Temme kişisiyle detaylı olarak ilgilenilmesine karşın, bu resmi olmayan buluşmadan ve sirküler e-postadan haberdar olmadıklarını iddia ediyorlar, fakat aynı zamanda bu, Andreas Temme'nin muhbirlerinin ifade verme izninin reddedilmesi kararı için çok önemli bir etken olacaktı. Tanık Hannappel, o zamanlarda Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'ndaki bölüm şefiydi II (hukuk bölümü) ve Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi hakkındaki uzman dairelerinin denetiminden sorumlu, Araştırma Komisyonunun karşında şöyle demiştir:

> *„Hannappel: [...] Federal Kriminal Daire sanırım Eyalet Anayasayı Koruma Dairesinden, aşırı sağcı muhbirlere bu Českà cinayeti hakkında bir bilgilerinin olup olmadığı sorusunun sorulmasını talep etmiş. Şu anda bunlar hakkında herşeyi biliyorum. Ancak o zamanlarda bilmiyordum. Ve bu da herhangi bir sonuca varmadan gerçekleşti.*

[129] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 141.

Olay şu, bu alanda etkili olan muhbirler her an haberler getiriyor. Ve orada şüphe uyandırıcı bir nokta yoktu.“ [130]

Bayan Dr. Pilling, neden ne Federal Anayasayı Koruma Dairesi Başkanının ne de İçişleri Bakanlığının denetiminin, Andreas Temme'nin olay yerinde bulunduğu Kassel'deki cinayetten sonra bile, bu cinayet serisiyle ilgili olan E-posta sorgulaması hakkında bilgilendirilmediği sorusuna herhangi bir cevap veremedi. Ancak bunun nedeninin, bu konuşmanın "bilgilendirici niteliğinin“ olduğunu söylemiştir:

„Ben o zamanlarda amirim olan Bay Bölüm Şefi Muth'u bilgilendirmiştim. Ve ne o, ne de ben daire yönetimine bu kadar erken haber vermek için bir sebep gördük. Biz bunu bile o zaman yapmadıysak, Bakanlığa bilgi vermek için demek ki hiçbir sebep yoktu ortada.“ [131]

Milletvekili Faeser'in sorusu üzerine ise şu cevabı vermiştir:

„Milletvekili Faeser: Bayan Dr. Pilling, ben bunu anlayamıyorum, Bay Temme nasıl bunlara dahil olmadı ki? Bu E-postayı yazdığınız zaman Hessen'li herhangi bir olay yoktu ortada. Ancak bu olay olduğunda ve Bay Temme Federal Anayasayı Koruma Dairesinin bir çalışanı olarak olay yerinde bulunduğunda aklınızda bir alarm zili çalmadı mı, neden o zaman şöyle demediniz: „Belki de amirlerimize, bizim daha önce bu konu hakkında sirküler bir sorgulama yolladığımızı bildirmek daha iyi olur"?

Tanık Dr. Pilling: Bu sorunuzu cevaplandıramayacağım. Ben de aynı sizin gibi benim söylediğim bu iki ifade hakkında çok düşündüm, çünkü bunun kolay kolay anlaşılmayacağı hissine kapılmıştım. Ancak ben bunu aradan 11 yıl geçince şu anda açıklayamam ve anlamıyorum da. Bu yüzden bu sorunuza bir cevap veremeyeceğim.“ [132]

III. Sonuç

[130] Hannappel, oturum protokolü UNA/19/2/47 – 19/12/2016, s. 73 (vurgulama sadece burada).

[131] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 147.

[132] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 147, 148.

SPD Fraksiyonu için bunun gibi bir konuşmanın gelişimi organizasyon yapısına dikkat etmeksizin ve şahsi kontaklar aracıyla yapılması kabul edilemez bir durumdur.

Bu konuşma BKA (Federal Kriminal Dairesi) ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasında Česká cinayet serisi hakkındaki bilgilerin Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne aktarıldığı ve ancak şahsi bir ilişkiden dolayı yapılan „bilgilendirici bir konuşma" olarak nitelendirilmiştir.

Bu konuşmasının yapılması bile polis ile anayasayı koruma dairelerinin arasındaki beraber çalışmalarındaki merkezi sorunları göstermektedir. Eksik olan iletişim ve resmi olarak beraber çalışamamaları, Česká soruşturma grubunun şahsi kontaklar aracılığıyla bu cinayet hakkındaki bilgilerini Anayasayı Koruma Birliğine sızabilme yollarını aramasına sebep olmuştur.

Ancak merkezi sorun bu konuşmanın şahsi kontaklarla geliştirilmesi değildir, esas sorun eksik olan protokolleştirilmesidir. Ancak Kassel'deki cinayet meydana geldikten ve Andreas Temme ile Anayasayı Koruma Dairesinin bir çalışanının olay yerinde bulunmasından sonra Bayan Dr. Pilling bu konuşma hakkında bir not hazırlama ihtiyacını görmüştür.

Bugüne kadar katılanlardan hiçbirisi böyle bir konuşmanın neden yazılı tutanağının oluşturulmadığı sorusuna yanıt veremiyor.

En şaşırtıcı şeyler de konuşmanın birbirini tutmayan sonuçlarıdır.

Şüpheli şartlar altında gerçekleşen bu konuşmadan ve eksik olan tutanaktan bağımsız olarak en geç yedinci cinayetin olay yerinde bulunan Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bir anayasayı korumacısının bulunmasının üzerine, katılanların gösterdikleri davranışlar anlaşılır değildir. Ne Bayan Dr. Pilling, ne de Bay Muth ifadelerine göre yönetimi bu konular hakkında aydınlatma ihtiyacını duymamışlar.

Bayan Dr. Pilling'in bu konuşma hakkında sonradan oluşturduğu nota göre o zamanın bölüm şefi Muth 18.04.2006 tarihinde, yani Andreas Temme'nin evinin aranmasından ve soruşturmaların merkezine girmeden üç gün önce, BKA'daki (Federal Kriminal Dairesi) Česká soruşturma grubunun bir üyesi olan Bay Werner ile bir telefon görüşmesini yapmış. Bayan Dr. Pilling hiç olmasa, tarihsiz ve konusu belirtilmeden yapılmışsa da, bunu not etme ihtiyacını görmüş. Daha sonra bu bilgilerle ne yapıldığını komisyon açığa çıkaramamıştır ve ayrıca da yönetim seviyesindekilerin veya İçişleri Bakanlığının bu konuşma hakkında bilgilendirilip bilgilendirilmedikleri hakkında ve bunun bilinçli bir kararın olup olmadığını da ortaya çıkaramadılar.

Aynı şekilde bir yanlış haberin bulunmamasından ötürü içerik açısından sorgulanmaların yapılması da şaşırtıcıdır. Bu nedenle muhbirlere gönderilen bilgi talebinin tedarikçiler tarafından gerçekten yapıldığı ve muhbirlerin bunlara gönderdikleri cevaplar artık denetlenemez.

Bu noktaya kadar ekseriyet raporunun [133] Andreas Temme'nin sorgulama hakkında bir şey söylememesi konusunda sadece bir hata yapmış olduğu sonucunun genişletilmesi gerekmektedir, çünkü sadece Andreas Temme değil, özellikle de Andreas Temme'nin amirleri olan Bayan Dr. Pilling ve Bay Muth bir hata işlemişlerdir. Ayrıca bugüne kadar hala sorulan bir soru, ülke çapında gerçekleşmiş olan ve bir anayasayı korumacının olay yerinde bulunmuş olan bu cinayet serisi hakkında neden İçişleri Bakanlığında denetim için sorumlu kişiler, cinayetten önce anayasayı korumacısı olan Temme'nin mesleki açıdan herhangi bir ilişkisi olup olmadığını kimse sormadı?

Bayan Dr. Pilling'in tarafından defalarca üzerinde durduğu resmi ve bilgilendirici buluşmaların arasındaki fark, ülke çapında gerçekleşen bir cinayet serisini ve Česká soruşturma grubu memurlarının dile getirdiği Anayasayı Koruma Dairesine yeni giren elemanları araştırma talebini düşündüğümüzde oldukça şüphe uyandırıcıdır.

IV. Temme'nin Halit Yozgat cinayetinden önce sağcı çevreye olan mesleki ilişkileri

Ekseriyet raporu Andreas Temme'nin özgeçmişi hakkında kısa bir özet veriyor, ancak Eyalet Anayasayı Koruma Dairesindeki çalışmasından nerdeyse hiç bahsetmiyor. [134]

1. 1998'den 2000 yılına kadar soruşturmacı olarak çalışması

[133] Nihai rapor bölüm üç: A.V.4. 24 Mart 2006 Tarihli 'Pilling E-Maili' ve Temme'nin Bundan Haberdar Olması.

[134] Nihai rapor bölüm iki: E.II.2.g Diğer Kişisel Arka Planlar.

Andreas Temme 1998 yılına kadar Offenbach'ta bir gözlem grubunda çalışmıştır. 1998 senesinden Eylül 2000'e kadar Kassel'deki dış bürosunda „resmi dairelerin soruşturmacısı" olarak çalıştırılmıştı. Çalışma konusunu ve kontaklarını daha iyi tarif edebilmek için aşağıda Araştırma Komisyonunun kamuya açık yapılan ifade alma işlemi sırasında Andreas Temme'nin verdiği cevabı veriyoruz:

„Tanık Temme: Ben resmi dairelerin soruşturması dediğimiz görevden sorumluydum. Yani, bana, geçen sene verdiğim ifadede bahsettiğimi hatırladığım gibi soruşturma görevleri verilmişti. Yani aşağı yukarı böyleydi. Ve bu görevlerin tarifinde ilgili kişilerin hakkında ne tür bilgilere ihtiyaç olduğu yazılıydı ve ayrıca daha geniş bir alan için gerekli olan herhangi bir bilgiye ihtiyaç olup olmadığı yazılıydı.

Milletvekili Nancy Faeser: Ve daha başka neler?

Tanık Temme: Onun haricine soruşturmacı olarak tabi ki her yere girebildiğim için benim görevim kamufle edilmiş plakaların alınmasıydı, yani bunlar araba plakalarını veren ruhsat dairelerinden alınan plakalardır – ama bu aslında kurye olarak yapılan bir görevdir – kamuflaj belgeleri, yani bunları veren makamlardan alınan kimlik evrakları.

Milletvekili Nancy Faeser: Bunu nasıl düşünmeliyim? Bu göreviniz sırasında neden çok yer gezdiniz?

Tanık Temme: Çünkü ben Kassel'deki dış bürosu alanında dairelerin soruşturmalarından sorumluydum, ve Kassel'deki dış bürosunun yetki alanı, Kassel Hükümet Yüksek Kurulu Başkanlığının yetki alanının aynısıydı. Bunlar birbirine bağlı değildi, bu basit olarak sadece örgütsel bir kuraldı.

Milletvekili Nancy Faeser: Yani, siz o zamanlarda başka dairelerdeydiniz

(Tanık Temme: Fulda'dan Korbach veya Willingen'e kadar!)

ve göreviniz de herhangi birşeyi soruşturmak veya temin etmekti?

Tanık Temme: Evet. Ben arabayla oraya gittim, mümkün olduğunca dosyaları inceledim, fotoğraflar temin ettim, kişisel eşyalar temin ettim, kişisel bilgiler temin ettim ve arada bir objeyi araştırdım – bana verilen görev neyse işte.

Milletvekili Nancy Faeser: Nasıl görünüyordu bu? Bunu nasıl hayal etmeliyim?

Tanık Temme: Eğer bir daireye gidp – – örneğin Nüfus Dairesine gidiyorsunuz, kendinizi tanıtıp iş kimliğinizi gösteriyorsunuz – bir de bir yazı vardı, içinde büro amiri tarafından bir iş icabı pasaport yasasına göre bilgi edinme yetkisi bana verilmişti, yanlış

hatırlamıyorsam pasaport kanununa göreydi bu. Ben de bu konunun kimle ilgili olduğunu söyleyip bilgileri aldım ve tekrar yola koyuldum.

Milletvekili Nancy Faeser: Aşırı sağcı alanındaki soruşturma işlemlerinde ne denli çalışıp gezdiniz?

Tanık Temme: Ben Kassel'deki tek soruşturmacısıydım ve bu zaman sırasında tüm soruşturma alanları için sorumluydum." [135]

Andreas Temme o sıralarda sağcı çevreden de sorumlu olduğundan ona, 1998 – 2000 yılları arasında Kuzey Hessen'deki sağcı çevre ve bu sıralarda daha yeni ortadan kaybolmuş olan NSU merkez grubu üyeleri Zschäpe, Böhnhardt ve Mundlos hakkında sahip olduğu bilgiler hakkında sorular soruldu. Andreas Temme'ye detaylı olarak Tanık M. S.'in ifadesinde dile getirdiği Andre Kapke'den 1998 yılında gelen bir telefon görüşmesi hakkında sorular soruldu, Andre Kapke bu konuşmada ondan bir üçlüye kalacak yer bulmasını istemişti.[136] Tanık M. S. komisyona şunları söylemiştir:

„Ben o zaman bunu saklamaya çalışmadım ve olayı büyütmedim. Sanırım bazı kişilere Kapke'nin beni aradığını anlatmıştım. Eminim ki biraz da bununla hava atmak için bunu anlatmışımdır, bunu size açık açık söylüyorum. Ve o sıralarda - - ben Winkel ve Görtz'e çok gidip geldim. Hatta bazen beraber kahvaltı ettik. Thüringen'de birçok yer tanıyordu, ve Kapke'yi de tanıyordu." [137]

Tanık M. S.'in ifadelerinin inanılabilirliğine 18. seçim dönemindeki Federal Araştırma Komisyonu şunları yazıyor:

„Komisyonun, Andre Kapke'nin yaptığı olası telefon araması hakkında herhangi bir sonuca varamamasının sebebi masa yöneticisi plan Lothar Lingen'in 11. Kasım 2011'de dosyaları imha etmesidir." [138]

Bu konudaki soru Andreas Temme'ye sorulduğunda, Araştırma Komisyonunun karşısında aşağıdaki cevabı vermiştir:

---

[135] Temme, oturum protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 102-103.

[136] Bakınız Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki 2. Araştırma Komisyonunun 22/08/2013 tarihli nihai raporu, BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) 17/14600, s. 1115-1118; nihai rapor bölüm iki: B.VI.3.b.mm. M. S.

[137] M. S., oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 25.

[138] Bakınız Alman Federal Meclisin 18. seçim dönemindeki 3. Araştırma Komisyonunun 23/06/2017 tarihli nihai rapor, BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) 18/12950, s. 1118.

„Milletvekili Nancy Faeser: İyi. – Bizim için olayların seyri açısından önemli olan birşeyle yüzleştirmek istiyorum sizi, çünkü buradaki konu üçlünün 1998'da ortadan kaybolmasıdır. 17.05.2017 tarihli „Frankfurter Rundschau'a" göre – bu, son paragrafta belirtilmiştir – S. ile ilgili de [= yukarıda adı geçen tanık M.S.] sözde bir telefon araması vardı, o da üçlünün ortadan kaybolacağını biliyormuş.

[...]

Milletvekili Nancy Faeser: Bundan bir bilginiz var mıydı?

Tanık Temme: Bir kaynağın bunun hakkında herhangi bir yerde birşey söylemesi hakkında mı?

Milletvekili Nancy Faeser: Evet.

Tanık Temme: Hayır.

Milletvekili Nancy Faeser: Sorumu biraz netleştireyim, çünkü bu konuda Hessen'e olan bağlantılar var. Son bölümü tekrar okuyayım:

> *Hessen'in görüşüne göre tanık Dolsperg'in Federal Mecliste verdiği bir cevap ilginçtir. Yeşillerden İrene Mihalic, Dolsperg'in görüşüne Kapke'nin o zamanki telefon konuşması hakkında bilgi edinmek amacıyla göre kime sorulması gerektiğini soruyor.*

Yani tekrar sorayım, üçlüyü oraya yerleştirebilir miyiz?

> *O zaman şunu yapabiliriz*

– ve saire –

> *Corryna Görtz'e sorabiliriz, bunu eski Neonazi düşündü. Görtz, eskiden Kuzey Hessen'deki Neonazi çevresiyle 'Thüringer Heimatschutz' (Thüringen vatan koruması) arasında bağlantı kişisi olarak kabul ediliyor.*

Corryna Görtz hakkında ne düşünüyorsunuz, bu isim size ne diyor?

Tanık Temme: Ben o sıralarda bu isim ile bayağı karşılaştım, kağıt üzerinde.

Milletvekili Nancy Faeser: Yani, Corryna Görtz ile ilgili soruşturmalarına katıldınız mı demek istiyorsunuz?

Tanık Temme: Bu kişiyle ilgili herhangi bir soruşturma yapıp yapmadığımı hatırlayamıyorum, ancak bazen bize arka planda kalan bilgiler de veriliyordu ve ben bu ismi daha önce de duyduğumu biliyorum – mesleğimle ilgili olarak.

Milletvekili Nancy Faeser: Ve bu – – onun aşırı sağcı çevrede ne tür bir rol oynadığına dair bize herhangi bir bilgi verebilir misiniz?

Tanık Temme: O – aslında bu kadar sene geçtikten sonra sizin dediğiniz gibi – aşırı sağcı çevrede bir rol oynadığını söyleyebilirim.

Şunu söylemeliyim – biz bunu, ben öyle hatırlıyorum, geçen sene biraz da olsa netleştirmiştik, siz bana bu soruşturma görevlerini ibraz ettiğiniz zaman – ben, buun gibi bir kişi hakkında bir soruşturma yapmış olsam dahi – yani bir fotoğraf temin etmiş olsam veya kişisel bilgiler – benim bu konuda arka plandaki bilgilerin hepsine ulaşamadığımı, çünkü – – siz de gördünüz. Bu soruşturma görevleri genellikle kapalı-gizli dosya şeklindeydi – yani „ancak mesleki açıdan değerlendirmek" için – damgasını taşıyordu, ve bunun arkasında muhtemelen olan bir kaynak raporu mutlaka başka türlü sınıflandırılmıştır ve bunun için soruşturma görevine eklenmiyor.

Milletvekili Nancy Faeser: Evet, ama konu sadece bu değil ki. Ayrıca birinin gizlice dinlenmesi gereken soruşturma görevleri vardır veya başka birşey gerektiren görevler. Yoksa yanılıyor muyum?

Tanık Temme: Bu işte – – bununla ne demek istiyorsunuz?

Milletvekili Nancy Faeser: – – var mı?

Tanık Temme: Yani ben bir soruşturma görevlisi olarak mı

(Milletvekili Nancy Faeser: Evet!)

Kassel'de bazı kişileri gizlice dinlemem mi?

Milletvekili Nancy Faeser: Hayır, hayır, bunun hakkında bir bilginiz var mıydı veya başka bir kişinin bunu yaptığından.

Tanık Temme: Bakın, Wiesbaden Eyalet Anayasayı Koruma Dairesinin dinleme işlemleri için sorumlu olan bölümü, soruşturmacıları genelde bu işlemden haberdar etmezdi. Bu böyle ön görülmemiştir.

Milletvekili Nancy Faeser: Okay. – Dirk Winkel ismi size ne söylüyor?

Tanık Temme: Bunu da isim olarak duymuştum –

(Milletvekili Nancy Faeser: Soruşturma işlemlerinden dolayı da mı?)

Aynı Bayan Görtz'ün ismini de duyduğum gibi. – – Sanırım bu dairenin Winkel ile ilgili olan soruşturma işlemlerine benim de birkaç kere katkım olmuştur, bunu doğru

hatırlıyorsam. Yanılıyor olabilirim de. Dediği gibi, bu, uzun bir zaman önceydi. Ama inanıyorum ki o yukardan geliyordu, yani yakından, eminim ki onunla 1998 – 2003 yılları arasında birkaç kere soruşturma işlemleri sırasında onunla ilgilenmişimdir.

Milletvekili Nancy Faeser: Başka neleri hatırlıyorsunuz? Neler olabilir bunlar?

Tanık Temme: Aynı şey olacak bunlar, Bayan Görtz hakkında söylediğimin aynısı, sağcı ortamda bir rol oynadığı. – Tam olarak neler yaptığını, olası arka plandaki bilgilerin ne olduğunu, bunu değerlendirebilmek için ben bunun gibi çok fazla materyal gördüm ve aradan çok fazla zaman geçti, ben artık tüm detayları hatırlayamıyorum ve aklımda tutamadım.

Milletvekili Nancy Faeser: Yani, bizim için bunlar çok önemli – bunu hemen söyleyeyim –, çünkü bunlar sağcı ortamdan gelen, Thüringer Heimat ile ilişkileri olan ve sonuçta bizi üçlüye götürebilecek çok önemli kişilerdir. Bu yüzden sizden tekrar ısrarla soruyorum, lütfen hatırlamaya çalışın, Dirk Winkel hakkında bildiğiniz başka bir şey var mı? Bu iki isim ile daha sonra karşılaştınız mı, muhbirlere amirlik yaptığınız sıralarda, bu ikisi hakkında herhangi bir şey söyleyen birisi oldu mu? Bunlar hala bir rol oynuyorlar mıydı?

Tanık Temme: Yani, ben bunu sanmıyorum, ancak – – Bu konuda bilinmesi gereken herhangi bir şey olsaydı, bu raporlarda yazılı olmuş olacaktı zaten, bu raporlar sanırım elinizde bulunuyor. Onun dışında, hayır. Bu iki kişi hakkında arka plan bilgileri arada bir olurdu. Ama bunlar hangi zaman aralığındaydı, bunu artık söyleyemeyeceğim. Şu anda şu veya şu tarihe kadar bu kişiler hakkında arka plan bilgileri çıkmıştı diyemem. Bunu bilmiyorum. Bunun için aradan çok fazla zaman geçti ve bunun için ben de – – zaten 2006 yılından itibaren yapmıştım – aslında 21. Nisan 2006'dan beri – Anayasayı Korumanın belgelerine ulaşımım yok, bu yüzden bunun için hazırlanamazdım veya herhangi bir bilgiye sonradan ulaşamadım – birkaç küçük parçalı bilginin yanında, bunlar arada bir gazetelerde veya internette çıkardı, ve bu şeyler, yani bana burada verilen bilgiler.

[...]

Tanık Temme: Arada bir iş arkadaşlarımın tarafından bana bir isim verdiğini biliyorum veya en azından fark ediyordum, benden bu kişinin fotoğrafını veya kişisel bilgilerini getirmemi istediler – yani doğrudan Kassel'deki dış bürosu. Ama bunların tam olarak hangi kişilerin olduğunu (hatırlayamıyorum), bunu bulabilmek için 1998 – 2003 arasındaki dosyaları tekrardan açıp bakmak gerekirdi.

Milletvekili Nancy Faeser: Yani Görtz veya Winkel ile ilgili böyle bir talebi hatırlamıyorsunuz?

Tanık Temme: Bu soruşturma konusu hakkında galiba geçen sene de sorular yanıtlamıştım, o sıralarda – gerçekten yaklaşık bir sayı veriyorum – bir senede yaklaşık 200 soruşturma görevi veriliyordu bana. Yani bunlar o kadar çoktu ki, isimleri tek tek hatırlayamıyorum – – yani isimleri hatırlıyorum, ancak – –

Milletvekili Nancy Faeser: Aylık olarak – bunu hesaplarsanız – bunlar bu kadar da çok değildi.

Tanık Temme: Evet, ancak bu zaman aralığında bunlar yüzlerce isimdi ve ben de tabi ki her birini – – bir de araya İdari Yüksek Okulundaki zaman girdi, bu da tamamen başka birşeydi. Sonra da kaynak yönetimi, sonra onbir yıl, lütfen tüm isimleri teker teker hatırlayamama anlayış gösterin.

Milletvekili Nancy Faeser: Konu bu değil burada, Bay Temme, Ben şunu bilmek istiyorum: sizin soruşturma işlemlerinizden, Kuzey Hessen'deki aşırı sağcı çevresi ve Thüringen'e olan bağlantıları hakkında ne tür ve ne denli bilgilere sahiptiniz, onu bilmek istiyorum. Siz o zamandan sonra da sağcı alandaki muhbirlere amirlik yaptınız. Bu demektir ki, bu çevreler bir günden bir güne bitmiyor ki. Bu nedenle size sorduğum bu sorularla illa da tüm isimleri hatırlamanız için size eziyet çekmek istemiyorum, onun yerine bağlantıları anlamak istiyorum, sağcı çevrenin değerlendirilmesi konu burada, sizin bu konuda kurduğunuz kontaklar ve bu kontakların muhtemelen sizinle tekrar karşılaşmaları, bunları soruyorum ben. Ve – şöyle söyleyeyim – bu denli önemli olan isimlerin sayısı çok da fazla değildi aslında.

Tanık Temme: Yani - demin de dediğim gibi – sizin söylediğiniz bu iki ismin önemli bir rol oynadığını biliyorum, ancak bu bilgilerin arka planını, yani bunların bu ikisinin neler yaptığını, nelere karıştıklarını, neleri muhtemelen başlattıklarını – o zamanlarda detaylı olarak bildiysem de, ki sanmıyorum – – dediğim gibi: bu kişiler hakkında bazı bilgilere ulaşmış olsam bile, bunlar normal arka plan bilgilerinin parçaları olmuş olacak. Yani, bana, soruşturmacı görevimde, kaynakların raporları gösterilmiyordu, bana demiyorlardı ki: "Şu bilgiyi sana arka plan bilgisi olarak veriyoruz, senin yapmak gereken de şu", yani bu işler böyle yürümüyordu.

Milletvekili Nancy Faeser: Ancak siz şahsi olarak bu iki isimle çalıştınız, bu iki kişiyle?

Tanık Temme: Ben – – dediğim gibi. Ben, ikinci kişinin, yani erkek olan kişinin hakkında gerçekleştirdiğim daire soruşturmalarında bazı bilgileri temin ettiğimden oldukça eminim. Diğer ismi de duymuşluğum var. Ancak onun hakkında bir şey yazdım mı hatırlayamıyorum.

Milletvekili Nancy Faeser: İyi. – Ben şahsi olarak gizli olan bölümde bunun hakkında tekrar sorular soracağım."[139]

2. „Gemüse" (sebze) isimli muhbir Benjamin Gärtner („GP" 398 bilgi veren kişi)

Hessen Araştırma Komisyonu 26.02.2016 tarihinde yaptığı ve birkaç saat süren oturumunda 2003 senesinde Andreas Temme'nin amirliğini üstlendiği muhbir Benjamin Gärtner'in ifadesini almıştır. Ekseriyet Fraksiyonları nihai raporlarında aşağıdaki sonuca varmışlardır:

„Komisyon, tanık Gärtner'i beş saatlik sorgulaması sırasında pek rol yapamayan ve genel olarak başkalarını pek yanıltamayan bir insan olarak algılamıştır. [...] Uzun süren bu komisyonun sorgulamasından sonra Gärtner'in, yeraltında yaşayan bu üçlü ve işledikleri cinayetler hakkında bilgi sahibi olmadığına dair olan kuşkuları doğrulamak için herhangi bir sebep görülmedi. Komisyon, onun bu konuda komisyon tarafından yapılan sorgulama sırasındaki ifadesini inanılır buluyor. [...] Bu bilgiyle de yukarıda anılan ve sonuçta tam aydınlanamayan olay gününde Temme ve Gärtner arasında yapılmış olan telefon konuşmasının değerlendirilmesi gerekir. [...] Hessen Araştırma Komisyonu yapılan eleştirilere katılıp, bu konunun aydınlatılması açısından tamamlayıcı olarak Temme ve Gärtner'in sürdürdükleri bu telefon konuşmasının Halit Yozgat cinayetiyle herhangi bir ilişkisi olmadığına inandığını açıklamak istiyor." [140]

Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonu bu görüşe tamamen katılmıyor.

Benjamin Gärtner'in aşırı sağcı çevresindeki rolü Araştırma Komisyonu tarafından defalarca tartışılmıştır.

---

[139] Temme, oturum protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 102-107.

[140] Nihai rapor bölüm üç: A.V.2. Gärtner'in Araştırma Komisyonu Tarafından Sorgulanması.

1980 yılında Kuzey Hessen'de doğmuş olan Benjamin Gärtner, Komisyon karşısında verdiği ifadesinde 1997 veya 1998 senesinde sağcı çevresinde aktif olduğunu söylemiştir. [141] Benjamin Gärtner'in üvey kardeşleri arasında 1977 yılında doğmuş olan Christian Wenzel de bulunmaktadır.

2002 yılında „tedarik dosyasına" göre Benjamin Gärtner ve Hessen Anayasayı Koruma arasındaki ilk iletişim gerçekleşmiştir, [142] çünkü o,

> *„Skinhead çevresiyle olan sürekli ilişkisinden ve gösteri yürüyüşlerine katılmasından dolayı dikkat çekmiştir."* [143]

Gärtner, 04.09.2002 tarihinde gerçekleştirilen bu ilk konuşma sırasında aşağı yukarı beş sene önce üvey kardeşi Christian Wenzel'den dolayı sağcı çevreye katıldığını söyledi. Kardeşi, o zaman Bad Salzungen (Thüringen)'de Federal Ordu'daymış ve orada bulunan bazı sağcı askerlerden dolayı *„sağa kaymıştır"*. [144]

İşe alınma sürecinde Benjamin Gärtner'in Kassel'deki (sağcı) çevre hakkında bilgi verebileceği kanısına varılmış. Motivasyonu ve uygun olma durum hakkında şunlar belirtilmiş:

> *"Motif olarak bir yandan, yine de belli zaman için teskere bırakmış askerliğini yapabilmesiyle ilgili pozitif bir kararın alınması ümidi vardır. Diğer taraftan ise [=hedef kişi Gärtner] kişisinin biraz para kazanmak istemesidir. Bu kişinin parası bir telefon kartı almak için yetmiyor.*
>
> *[karalanmış bölüm]*
>
> *Bu nedenle bu hedef kişiyi gereken ve uygun yerlerde kullanılması ve muhtemelen yönetilmesi uygun görülmektedir."* [145]

12.09.2002 tarihi gibi erken bir tarihte Benjamin Gärtner 100,00 Avro *„armağan (cep telefonu)"* [146] olarak almıştır ve diğer 50,00 Avroluk bir ödeme *„armağan Eylül 02"*[147]„ ayrıca 30.10.2002 tarihinde *„armağan Ekim 02"* için 150,00 Avro. [148]

---

[141] Gärtner, oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 7.

[142] Bakınız nihai raporu bölüm iki: II.2.c.cc.aaa. Temme ile Tanık Gärtner Arasındaki Cinayettin Önceki Telefon Görüşmesi.

[143] Tedarik işlemi bilgi veren kişi 398, cilt 46, s. 5; 'bilgi veren kişi 398' tedarik dosyası, Araştırma Komisyonu tarafından incelenebilsin diye kısmen daha düşük sınıflandırılmıştır. Ancak bu bölümlerden bahsedilebilir.

[144] Tedarik işlemi bilgi veren kişi 398, cilt 46, s. 8.

[145] Tedarik işlemi bilgi veren kişi 398, cilt 46, s. 46.

[146] Tedarik işlemi bilgi veren kişi 398, cilt 46, s. 16.

[147] Tedarik işlemi bilgi veren kişi 398, cilt 46, s. 18.

[148] Tedarik işlemi bilgi veren kişi 398, cilt 46, s. 18.

Ayrıca ondan sonraki buluşmalarda Gärtner Kassel Yoldaşlığı, Sturm 18 ve Kuzey Hessen'in aşırı sağcı çevrede bulunan başka kişiler hakkında bilgiler vermiştir. Mayıs 2003'ten itibaren Benjamin Gärtner „ bilgi veren kişi 389" ismi altında kayda alınmıştır[149]. O andan itibaren „bilgi veren kişi" idi ve sadece „muhbiri" değildi.

Komisyonun sorduğu güvenilir kişi ve bilgi veren kişi arasındaki farkın ne olduğu sorusu ise bilirkişi Bock tarafından şöyle cevaplandırıldı:

> *„Biz bile bu lakapları bazen birbirine karıştırıyoruz. Bilgi veren kişiler aslında bu muhbirlerin altında yer alıyorlar (mertebe olarak). Bunlar, (aşırı sağcılıkla ilgili) olay sahasından olacak kadar geniş bilgi temin etmiyor, onun yerine bazen ancak genel olarak altyapı bilgilerini bize iletiyorlar. Bunlar örneğin el ilanları veya herhangi bir şekilde genel olan bilgilerdir. Bunların arasında belirli kademeler var. Belirli bilgi veren bir kişiyi bir muhbirle karşılaştıramazsınız. Bizim dosyalarımızda – ve benim bundan bilgim var – bunlar her zaman doğru isimlendirilmemişler, bu doğru. Ben size burada ancak nasıl olması gerektiğini anlatabilirim. "* [150]

Bilirkişi olan Prof. Dr. Guys Araştırma Komisyonun önünde verdiği ifadede şöyle demiştir:

> *„Aslında aradaki farkı şimdi anlatacağım. Üçü de – bilgi veren kişi, ihbarcı ve muhbir - bunların üçü de bunun için onlara (para) veren bir yere bilgilerini veriyorlar. Aradaki fark ise, muhbirlerin, bu görevi veren daireden emirlerini alıyorlar, yani sanki „Sen şuraya bir bak", veya „Bu çevreye bir göz atabilir misin?" gibi, veya „Sen Coburg'a gidip, oraya bir bak, neler oluyormuş" gibi. Muhbirler yani sadece bilgi temin eden kişiler değildir. Daireler burada pasif olarak bilgi almıyor bu kişilerden, daireler aktif olarak onları bu görevle çalıştırıyorlar ve belirli bir davranış bekliyorlar. Yani bunlar aydınlatma görevlerini dağıtıyorlar, veya – şunu dikkatli söyleyeyim – iş anlaşmasına göre uygun görürse dağıtabilir. Daireler, muhbirlere aydınlatma görevini verebilirler. İhbarcılarda ve bilgi veren kişilerde bu normalde böyle değil. Daireler burada ancak pasif olarak bilgileri onlardan alıyorlar. Aradaki fark özellikle bir kişinin onlar için bir kere veya arada birkaç kere çalışmasıdır, veya işte sürekli onlar için mi çalışıyor. O zaman süregelen bir ihbarcı ilişkisinden bahsedebiliriz. Aradaki temel fark budur. "* [151]

---

[149] Tedarik işlemi bilgi veren kişi 398, cilt 46, s. 27.

[150] Bock, oturum protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 52.

[151] Gusy, oturum protokolü UNA/19/2/16 – 20/03/2015, s. 27 sonraki.

Tanık Bayan Dr. Pilling de aradaki farkı benzer bir şekilde tarif etmişti, muhbir olan bir kişi

> *„hedeflendirilmiş bir şekilde yönlendirilen ve düzenli aralıklarla sorulara yanıt bulmakla görevlendirilen kişilerdir. Yani yönlendirmek derken, onlara „sen şimdi şunu veya bunu yapacaksın" demek istemiyorum, onlara çok keskin ve net görevler veriliyor, net sorular soruluyor, mesela şöyle denebilir: burada kesin olarak sorular soruluyor ve bu sorular düzenli olarak soruluyor."* [152]

Bilgi veren kişiler bununla karşılaştırıldığında,

> *„güvenilir bir kişiye kesin görevler verilmez, bunların belirli bilgiler temin etmeleri gerekmiyor, onun yerine bunlar kendi içgüdülerine dayanarak hareket edip sonra öğrendiklerini bildiriyorlar."* [153]

Ancak değişik bilirkişi ve Anayasayı Koruma çalışanlarına göre Benjamin Gärtner'i bilgi veren kişilerin arasında saymak yanlış bir karar olmuş, çünkü o, aslında bir muhbir olarak çalışıyordu.[154]

Benjamin Gärtner ilk defa 04.11.2003 tarihinde Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi tarafından yükümlülük yasasına göre görevlendirilmişti. [155] O anda Andreas Temme „bilgi veren kişi 398'in" başkanlığını üstlenmişti. [156] Bu zamanda Benjamin Gärtner, Deutsche Partei"ye (DP) "Alman Partisi" yaklaşmakla görevlendirilmişti.

---

[152] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 85.

[153] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 85 sonraki.

[154] Dr. Pilling: *'Bunu bugün böyle yapmazdık'.* 19/2/30 nolu UNA oturum protokolü, 18/12/2015, s. 110, Desch: *'Evet, yani ilk başta Gewährsperson (bilgi veren kişir) kelimesini G. İle ilgili tamamen doğru kullanıyoruz. O bir muhbirdi, bir kaynaktı. [...] Bu, formalite icabı yapılan sınıflandırmadır, bugün olsa bunu eleştirirdik',* oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 57.

[155] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 16/02/2015 tarihli raporu, Komisyon taslağı/INA/19/16, s. 2.

[156] Tedarik işlemi bilgi veren kişi 398, cilt 46, s. 27.

„ bilgi veren kişi 398'in" „gizli" olarak sınıflandırılmış dosyalardan anlaşılan ve Araştırma Komisyonunun açık oturumlarında ancak parçalı olarak değinen aktiviteleri hakkında gizlilik nedenlerinden dolayı burada bahsedilemiyor.

Sonunda „ bilgi veren kişi 398'in" 13.07.2007 tarihinde „kapatılmıştır".[157]

„ bilgi veren kişi 398'in" o zamanın senelik raporlarında Benjamin Gärtner hakkında „güvenilir" olarak bahsedilmektedir. [158]

Araştırma Komisyonu tarafından dinlenen tanıklar ise bunu bugün başka şekilde değerlendiriyorlar.

Tanık Dr. Pilling Araştırma Komisyonu önündeki konuşmasında şöyle diyor:

> *„Bay Gärtner tamamen arka planda kalan bir rol oynuyordu. [...] Onun, Kuzey Hessen çevresini, altyapısını ve kişileri ilgilendiren bilgilere yönelik verimliliği ve Kuzey Hessen aşırı sağcı çevresinin faaliyete geçme eğilimi ve ayrıca tehlikeye sokulma durumlarına yönelik prognoz verme yeterliliği oldukça düşüktü. "* [159]

Tanık Wetzel, o zamanın MK Cafe'sinin (cinayet araştırma komisyonu) yöneticisi, o zamanlar Andreas Temme ile gerçekleştirdiği sorgulanmasında ona Benjamin Gärtner hakkında da sorular sorduğunu anlatıyor:

> *„Ve bu sağcı kaynak hakkında bize o zamanlar kullandığı ilk kaynağı olduğunu söylemişti. Onu, doğru hatırlıyorsam eğer, Bay Fehling'den teslim almıştı. Ve o zamanlar bunu şöyle tarif ediyordu: Onu alıştırma olsun diye vermişler ona. Yani demek istiyor ki, Anayasayı Koruma açısından pek verimli olmayan ve dolayısıyla pek büyük bir başarı beklenmeyen bu kaynakla işini öğrenecekti. Ben bunu şöyle anladım: Al işte hiçbirşey bozamazsın, öyle bir tehlike yok. "* [160]

Anayasayı Korumanın çalışanları tarafından Gärtner'in fazla yüksek olmayan öneminin üzerinde durulduysa da, Benjamin Gärtner'in 2002 – 2007 seneleri arasında sürekli olarak bilgi kaynağı olarak kullanıldığı unutulmamalı, ve düzenli bir şekilde ona para ödenmiştir.

---

[157] Tedarik işlemi bilgi veren kişi 398, cilt 46, s. 36.

[158] Tedarik işlemi bilgi veren kişi 398, cilt 46, s. 28.

[159] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 –18/12/2015, s. 75.

[160] Wetzel, oturum protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 76.

Üvey kardeşi üzerinden Gärtner'in aşırı sağcı çevresine olan bağları çok iyiydi. Tanık Rieband verdiği ifadede şunları anlatıyor:

> *"Bay Gärtner ile ilgili: Bununla ilgili daha fazla detaylı bilgiye sahipsenis - - Bu, çok özel bir vakadır. Bunun hakkında aslında bir gün açık olmayan bir oturumda konuşmalıyız. [Markus E., Christian Wenzel, Michael F., Marco E., Uwe A., N.] bunların hepsi Neonazi karışımı grupları-/Skinhead çevresindedirler, bu alanlarda, eskiden etkiliydiler, [N.], hatırladığım kadarıyla Hauptkampflinie'de de (müzik grubu), yani müzik grubunun bir parçası olarak. [Stanley R.], kaba kuvvet kullanmaya eğilimli bir Neonazi/Skinhead olarak aktif olan birisi, yüksek derecede şiddete eğilimli ve yanlış hatırlamıyorsam Sturm 18 ile bağlantılıydı."*[161]

Araştırma Komisyonun karşısında verdiği ifadesinde Gärtner ayrıca Thüringen'e bağlantılarının da bulunduğunu söyledi.[162] Bunun yanında üvey kardeşi Christian Wenzel üzerinden de „Blood & Honour" ve ayrıca Corryna Görtz'e de bağlantıları vardı.

Andreas Temme, Benjamin Gärtner ile 2003 – 2006 senelerinde düzenli olarak görüşüyordu. Genel olarak tüm bu buluşmalar hakkında buluşma raporu denilen raporun hazırlanması gerekirdi. Bilirkişi Bock bunun hakkında şöyle konuşuyor:

> *„Bu raporların kalitesi hakkında pek birşey söyleyemeyeceğim. Bizim muhbirimizin amiri bir buluşma kararlaştırırsa, bu buluşma için her zaman kapak sayfasında yer alan bir rapor hazırlanır. Bilgi olarak neler verildiyse, hepsi içerik olarak bunun içinde yazılıdır. Bunun yanında ayrıca buluşma raporu dediğimiz rapor var. Şöyle düşünün: Bunlardan birinin içeriği konuya bağlı ve gereken bölüme iletiliyor, yani: değerlendirmeye. Onunu yanında bir de tedarik alanında bir iç rapor vardır, onun içinde buluşmanın nedeni yazılıdır. Bunun hakkında detaylı konuşamam. Bunların her buluşma için hazırlanmaları gerekir ve gereken dosyalara eklenmelidir."*[163]

---

[161] Rieband, oturum protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 15; Araştırma Komisyonunun ortak kararı üzerine anonimleştirme.

[162] Ekseriyet raporu bölüm iki: B.VI3.b.cc. Benjamin Gärtner; bakınız ayrıca Christan Wenzel'in açıklaması, Benjamin Gärtner söylediğinden daha fazla Rudolstadt veya Eisenach'tan gelen yoldaşlarla buluşmuş, oturum protokolü UNA/19/2/54 – 09/06/2017, s. 90.

[163] Bock, oturum protokolü UNA/19/2/15 – 16/03/2015, s. 61.

Ancak Dr. Pilling, bu buluşma raporlarının her zaman hazırlanmadığını söylemiştir. Önemli konulara değinilmediyse muhbirin amiri, bir rapor hazırlamamaya karar verebilirdi:

> *„Milletvekili Hermann Schaus: [...] Demin bize, sorduğumuz soru üzerine ve sizi doğru anladıysam, aktarılacak kadar önemli bilgiler paylaşıldığında buluşma raporlarını aldığınızı söylediniz – ben bunu böyle anladım. Aktarılacak bilgilerin önemli olup olmadığına peki kim karar veriyor? Muhbirlerin amiri mi buna karar veriyor? Ve o zaman size bir buluşma raporu verilmiyor. Yoksa buna siz mi karar veriyorsunuz? Bunun nasıl işlediğini bilmeyi gerçekten çok istiyorum.*
>
> *Tanık Dr. Pilling: Genel olarak bu konuşmayı kaynakla yapan kişi buna karar veriyor.*
>
> *Milletvekili Hermann Schaus: Yani o zaman bir buluşma gerçekleşiyor ancak bir rapor hazırlanmıyor, eğer önemli bir şey konuşulmadıysa – – eğer muhbirim amiri bu önemli değil diyorsa yani – –*
>
> *Tanık Dr. Pilling: Evet, bazı durumlarda bu rapor hazırlanmıyor.“*[164]

Daha sonra tanığa sorulduğunda, tanık Dr. Pilling, Anayasayı Korumanın çalışma yönteminin bu olduğunu anlatmıştır ve bununla ilgili soruları ancak gizli bir oturumda cevaplandıracağını söylemiştir.[165]

Buradan da anlaşıldığı gibi, sonradan Andreas Temme'nin esasen kaç kere Benjamin Gärtner ile buluştuğu tam olarak bilinmiyor.

Andreas Temme'nin Benjamin Gärtner ile Kassel'deki Halit Yozgat cinayetinin olduğu günde yaptıkları telefon görüşmeleri hakkında Kuzey Hessen Polis Dairesinin bir çalışanı 17.11.2011 tarihinde tuttuğu notta şöyle diyor:

> *„2006 senesinde sürdürülen soruşturmalar çerçevesinde Benjamin Gärtner'in telefonu XXX (dairesindeki ev telefonu) ve XXX'dir. Eylem gününde saat 13:06'da muhtemelen TEMME'nin kullandığı cep telefonu numarası XXX ile GÄRTNER'in ev telefonunun numarasına yapılan bir telefon görüşmesi var. O zamanlarda T-Mobile tarafından XXX ev telefonuna (Temme'nin telefonu) bağlı temin edilen bilgilerden 06.04.2006 tarihinde saat 13:09'da anonimleştirilmiş XXX numarasından gelen ve 17 saniye süren bir arama olduğu anlaşılıyor.*

[164] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 120.
[165] Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 131.

Yukarıda anılan numarasının, bugün yapılan bir denetlemede Gärtner tarafından o zaman kullanılan XXX numaralı cep telefonu altında telsiz hücrelerinde kayıtlı olduğu anlaşılmıştır. Gärtner'in ev telefonuna kayıtlı olan numarasından 04.04.2006 tarihinde yapılan iki telefon görüşmesinin yanında, Vodafone'dan bize ulaştırılan bilgilerden 06.04.2006 tarihinde saat 16:10'da yapılmış bir telefon görüşmesinin olduğu anlaşılıyor. Gärtner'in numarası bu XXX olan ev telefonundan aranmıştır. Konuşma 688 saniye sürmüştür. XXX ev telefonu, Hessen Eyaleti İçişleri Bakanlığına kayıtlı bir numaradır. Bu numara, Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi, Kassel dış bürosuna ait bir numaradır. Bize verilen bilgilerden, bu konuşmanın kimin tarafından yapıldığı anlaşılmıyor. İçerik hakkında herhangi bir şey de söylenemiyor.

Gärtner'e kayıtlı olan (XXX) numarası, bu konuşmanın yapıldığı sırada Kassel-Bettenhausen bölgesindeki servis alanında bulunuyor, o zamanki ikamet ettiği evine yakın bir yerde. Daha detaylı bir yer bildirimini yapmak mümkün değildir

Telsiz hücrelerinden gelen bilgilerinden kazanılan bu bilgilere 2006 senesinde daha bilinmiyordu. Telsiz hücrelerinden edinilen bu bilgilerin oluşturulması ve değerlendirilmesi çok karmaşık bir işlemdir ve çok zaman alıyor, ayrıca ancak 15.12.2017 tarihinde tamamlanmıştır. Temme'ye karşı sürdürülen dava ise 2007 senesinde kapanmıştı."[166]

Ekseriyet raporundan alınan sonuca göre bu telefon konuşmasında Halit Yozgat cinayetiyle ilgili bilgilerin bir alışverişinin yapıldığına pek ihtimal verilmiyor, [167] ancak SPD Fraksiyonu bu görüşe katılamıyor.

Benjamin Gärtner'in ifadesi 2006 senesinde İçişleri Bakanı Bouffier'in kararlaştırdığı açıklama yasağından dolayı zaman geçmeden alınamamıştır. Araştırma Komisyonunun önünde verdiği ifadesinde ise Benjamin Gärtner bu telefon görüşmesini hatırlamadığını söylemiştir, ancak bu kadar uzun süren bir konuşmanın pek alışılır birşeyin olmadığı ifadesini kullanmıştır. [168] Hükümet Fraksiyonlarının, Benjamin Gärtner'in Araştırma Komisyonuna verdiği bu ifadesini, Kassel'deki Halit Yozgat cinayetinden 10 sene sonra, Gärtner'in, 2006 senesinde direk veya dolaylı olarak bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde NSU ile bir bağlantısının olmadığına dair ve buna kendisinin de pek ihtimal vermediğine delil olarak neden kullandıklarını SPD Fraksiyonu anlayamıyor.

---

[166] Temme- Gärtner telefon görüşmeleriyle ilgili not – Olay gününde (06/04/2006), Polis Merkezi Kuzey Hessen, 17/11/2006, cilt 145, s. 23.

[167] Nihai rapor bölüm üç: A.V.3. Temme ve Gärtner Arasında Olay Günü Yapılan Telefon Görüşmesi.

[168] Gärtner, oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 15 sonraki.

Benjamin Gärtner'in sağcı çevresiyle ve aşırı sağcının kilit üyeleriyle olan bağlantısı ispatlanabilir delillerdir ve kendisi tarafından da inkar edilmiyor. Bir unsur da, Halit Yozgat cinayetinin gerçekleştiği sıralarda üvey kardeşi Christian Wenzel Benjamin Gärtner'in evinde yaşıyor olmasıdır[169] ve Gärtner'in de onun üzerinden Dirk Winkel ve Corrynz Görtz ile ilişkisi olmuştur, kendisi bu ilişkiyi aktif bir ilişki olarak değerlendirmiyorsa bile.[170]

Muhbir amiri olan Andreas Temme, ki kendisi o zamanki işarkadaşları tarafından bile *„örnek olacak ve hırslı bir memur"*[171], olarak tanımlanıyordu, ancak o da yapılan bazı ifadelere göre *„bazı raporlarını, internette araştırma yaparak abartarak yazmış"*[172], ve o Benjamin Gärtner'i yönetip, kendi raporlarında önemli bir kaynak olarak göstermiştir.

Bunun yanında Benjamin Gärtner'in muhbirlik görevi kendi söylemine göre aile üyeleri arasında açık bir sır olarak tutulmuştur. O, annesiyle ve o zamanki eşiyle muhbirlik görevi hakkında konuşmuş.[173] Kız kardeşinin de bu görevinden haberi varmış.[174]

Üvey kardeşi olan Christian Wenzel'e Araştırma Komisyonunda Kriminal Başkomiseri Ralf C. Tarafından 06.07.2012 tarihli E-postasında geçen Benjamin Gärtner'in ifadesinden de bahsedilmemiştir:

> *„Şahsi olarak ona sorulduğunda G. [=Gärtner] tekrardan üvey kardeşi Christian Wenzel'in kısmen bundan haberinin olduğunu belirtmiştir, yani G.'nin Anayasayı Korumaya bilgiler temin ettiğinden.*
>
> *Üvey kardeşinin bununla hala bir sorunu yokmuş.*
>
> *G., bu bilgilerin sağcı çevreye ulaşmasından ve bunun onun için bir tehlike unsuru oluşturacağından da korkmuyor."*[175]

Wenzel, 2005 yılında da birlikte oturduğu üvey kardeşinin muhbirlik görevinden haberdar olduğunu inkar etmiştir. Benjamin Gärtner'in Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesindeki dosyasında, onun 2002 gibi erken bir tarihte bile „'ispiyoncu' olmasından şüphelenildiğine dire" belirtiler bulunmaktadır.[176]

---

[169] Bakınız tedarik işlemi bilgi veren kişi 389, cilt 46, s. 29.

[170] Gärtner, oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 108.

[171] Cafe cinayet soruşturma komisyonunun konuşma protokolü, 27/04/2006, cilt 103, s. 73.

[172] Yönetici üst düzey memur Jutta E., oturum protokolü UNA/19/2/42 – 12/09/2016, s. 161.

[173] Gärtner, oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 15 sonraki.

[174] Gärtner, oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26/02/2016, s. 21.

[175] Kriminal Başkomiser (KHK) Ralf C.'nin 06/07/2012 tarihli E-postası, cilt 799, s. 126.

[176] Tedarik işlemi bilgi veren kişi 398, cilt 46, s. 21.

Sonuç olarak bu uyuşmazlıkların hiçbirini bugün artık tamamen aydınlatamayacağız.

Andreas Temme'nin örnek olacak ve hırslı bir memur olarak 24.03.2006 tarihli ve ülke çapındaki cinayet serisiyle ilgili bilgiler toplama konusunu içeren iş görevinin gönderildiği „Pilling E-postasını" vesile ederek sağcı çevresinde dolaşan bir muhbirle iletişime geçmesi pek de olası olarak görülebilir. Bunun, Gärtner tarafından komplo ile ilgili olarak davranışına bağlı olarak bu bilginin başkalarına verilmesi de olası olarak görülmektedir. Sonuç olarak katılanların ifadeleri olmadan bugün artık Andreas Temme'nin İnternetcafe'sinde bulunmasının Benjamin Gärtner ile yapılan telefon görüşmesinin birbirine bağlı olup olmadığını bilemeyeceğiz.

O zamandan itibaren, yani Halit Yozgat cinayetiyle ilgili Andreas Temme'nin mesleki açıdan araştırmalar yaptığı biliniyor olsaydı ve Anayasayı Korumanın kaynakları zamanın İçişleri Bakanı tarafından kararlaştırılan açıklama yapma yasağından dolayı polis tarafından yapılacak olan bir sorgulama için bloke edilmeselerdi, muhtemelen bunun hakkında daha detaylı bilgilere ulaşmak mümkün olacaktı.

Ancak bugün bu soruya artık bir cevap bulamayacağız.

3. Andreas Temme'nin aşırı sağcı çevresinde bulundurduğu diğer muhbirler

Andreas Temme'nin temsilen yönettiği ve sağcı çevrede aktif olan başka muhbirler de vardı. [177] Bunların arasında „VM 340" olarak adlandırılan muhbir de vardı, onlar, Temme'nin bir işarkadaşı olan Bay Fehling tarafından yönetiliyordu ve Temme onları temsilci olarak bazen yönetiyordu. Temme'nin eylemden kısa bir zaman önce onunla iletişimde bulunduğun da ispatlanmıştır, Cumhuriyet Savcılığı bu nedenle ekte bulunan 25.08.2006 tarihli yazısında adı geçen VM 340 için olan ifade verme iznini talep etmiştir ve bu kişinin soruşturma dairelerinden herhangi bir bilgisinin olmadığını belirtmiştir. [178]

[177] Temme, oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 9 sonraki: Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 15/08/2006 tarihli yazısı, cilt 339, s. 98; Cafe cinayet soruşturma komisyonunun 27/04/2006 tarihli konuşma protokolü, cilt 488, s. 33.

[178] Kassel Savcılığı'nın 25/08/2006 tarihli yazısının eki, cilt 339, s. 172.

Nihai raporunda şöyle belirtilmiştir:

> *„Komisyonun elinde de VM 340'ın herhangi bir şekilde olaylara karıştığına dair ipuçların olmamasından dolayı bu konuda başka deliller de toplamamıştır. Komisyon ayrıca bu kaynağın 2006 senesindeki resmi sorgulamasındaki ifadesinin, Temme'ye yönelik soruşturmalara bir şey katmayacağı düşüncesindedir."*[179]

Bu cümleler şiddetle inkar ediliyor. SPD ve Die Linke Fraksiyonları tarafından talep edilen delil talepleri hakkında burada gizlilik sebeplerinden dolayı bahsedemeyiz. Ancak VM 340 hakkında kısmi bilgiler, Hessen Eyalet Meclisinin gizlilik yönetmeliklerinden dolayı açıklanabilir.

Ekseriyet raporunda da belirtildiği gibi Temme, „VM 340" ile *„iş arkadaşının tatilde olmasından dolayı onu temsil ederek tanık Fehling ile 1. Mart 2006 ve 19. Nisan 2006 tarihlerinde"*[180] buluşmuştur. Bu, Andreas Temme'nin takvimine aktardığı notlardan anlaşılmaktadır.[181]

Daha önce de belirtildiği gibi Hessen Eyalet Meclisine Araştırma Komisyonuna, nihai raporu için kullanabileceği şekilde „VM 340" ile ilgili olan hiçbir dosya ibraz edilmemiştir. Hem muhbirlerin kimlikleri hakkında hem de etki alanları hakkında, ayrıca da VM 340 ile Andreas Temme arasında gerçekleşen buluşma hakkında hiçbir bilgi burada paylaşılamaz. Araştırma Komisyonunda da Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin çalışanları „VM 340"ile ilgili olan sorular söz konusu olunca her zaman gizli bir oturum yapma gereğini dile getirmişlerdir.[182] Gizli oturumlarda ve gizli dosyalardan edinilen bilgiler burada hiçbir şekilde açıklanamaz.

V. Halit Yozgat cinayetinden önce Andreas Temme'nin sağcı çevreye olan olası ilişkileri

[179] Nihai rapor bölüm üç: H.III.2. Temme'nin Sağcı Çevrelerden Temsilen Yönetimini Üstlendiği Muhbir, VM 340.

[180] Nihai raporu bölüm iki: E.III.2.c.aa., 13 Temmuz 2006: Kassel Savcılığı'nın, Temme Tarafından Yönetilen Tüm Muhbirlerin İfade Alma İzinlerinin Verilmesi Yönündeki Talebi.

[181] Andreas Temme'nin takvimi, cilt 249, s. 275, 284.

[182] Bakınız Pilling, oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18/12/2015, s. 119 ve ayrıca oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 160.

Andreas Temme'ye karşı sürdürülen cezai soruşturmalar çerçevesinde, Andreas Temme'nin sağcı çevreye olan olası şahsi ilişkileri de araştırılmıştır. Bu araştırmalar sonucunda Rokçu çevresine, özellikle de „Hells Angels" grubuna olan ilişkisi, lakabının „Küçük Adolf" olması ve aşırı sağcılıkla ilgili materyalin yazılması ve saklanması söz konusudur; daha sonra Andreas Temme'ye karşı yürütülen disiplin davasındaki sorularla ilgili olan bölümde bundan ayrıca detaylı olarak bahsedilecektir.

C. Halit Yozgat cinayeti – objektif eylem oluşu

Soruşturmalardan sorumlu olan MK Cafe (Cafe cinayet araştırma komisyonu) ve Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO), 06.04.2006 tarihindeki eylemle ilgili detaylı ve geniş bir şekilde araştırma soruşturma işlemlerini gerçekleştirmişlerdir. [183] Detaylı soruşturma işlemlerine rağmen bu cinayetin önemli noktalar aydınlatılamamıştır.

Bu eylemi veya faili veya failleri gören hiçbir tanık bulunamamıştır. Ayrıca kurban olan Halit Yozgat'ın kurşunlar sıkıldıktan sonra bar masasının arkasındaki tam pozisyonunun tam belirlenememiştir. Aynı zamanda eylemin tam zamanı saat 16:54:51 ile 17:03:26 arasında belirtilmiştir, yani tam zamanı da güvenilir bir şekilde tespit edilememiştir.

Bu nedenlerden dolayı Andreas Temme'nin olay saatinde hala İnternet cafesinde bulunup bulunmadığı, faili veya failleri görmüş olup olmadığı, kurşun atışlarını duymuş veya kurşunun kokusunu almış olup olmaması tam olarak tespit edilememiştir.

Araştırma Komisyonu bu sorulara ağırlık vererek olarak çalışmıştır. Ancak SPD Fraksiyonu görüşüne göre ekseriyet raporunda belirtilen bazı sonuçlar birbirine tam olarak uymuyor.

I. Olay yeri

Kurban Halit Yozgat'ın İnternet Cafesi, Kassel'de Holländische Straße (sokak) 82, Kassel'de çok işlek bir cadde, adresinde bulunan dört katlı bir oturma ve iş apartmanının alt katında bulunuyordu. Şehir merkezine doğru iki ev ileride „Polis konumu Holland" bulunuyordu (Holländische Straße 78), şehir kenarına doğru iki ev ilerde ise bir Türk çay ocağı bulunuyordu. İnternet Cafesinin karşısında, yüksek duvarlarla etrafı örülü olan merkez mezarlığı. Holländische Straße, iki yönde de iki şeritli seyreden bir yoldur. Ortasında ise her iki yöne giden tramvay demirleri vardır.

[183] Bakınız detaylı ekseriyet rapor bölüm iki: E.I.3: Soruşturmanın Kapsamı ve Tanımlaması.

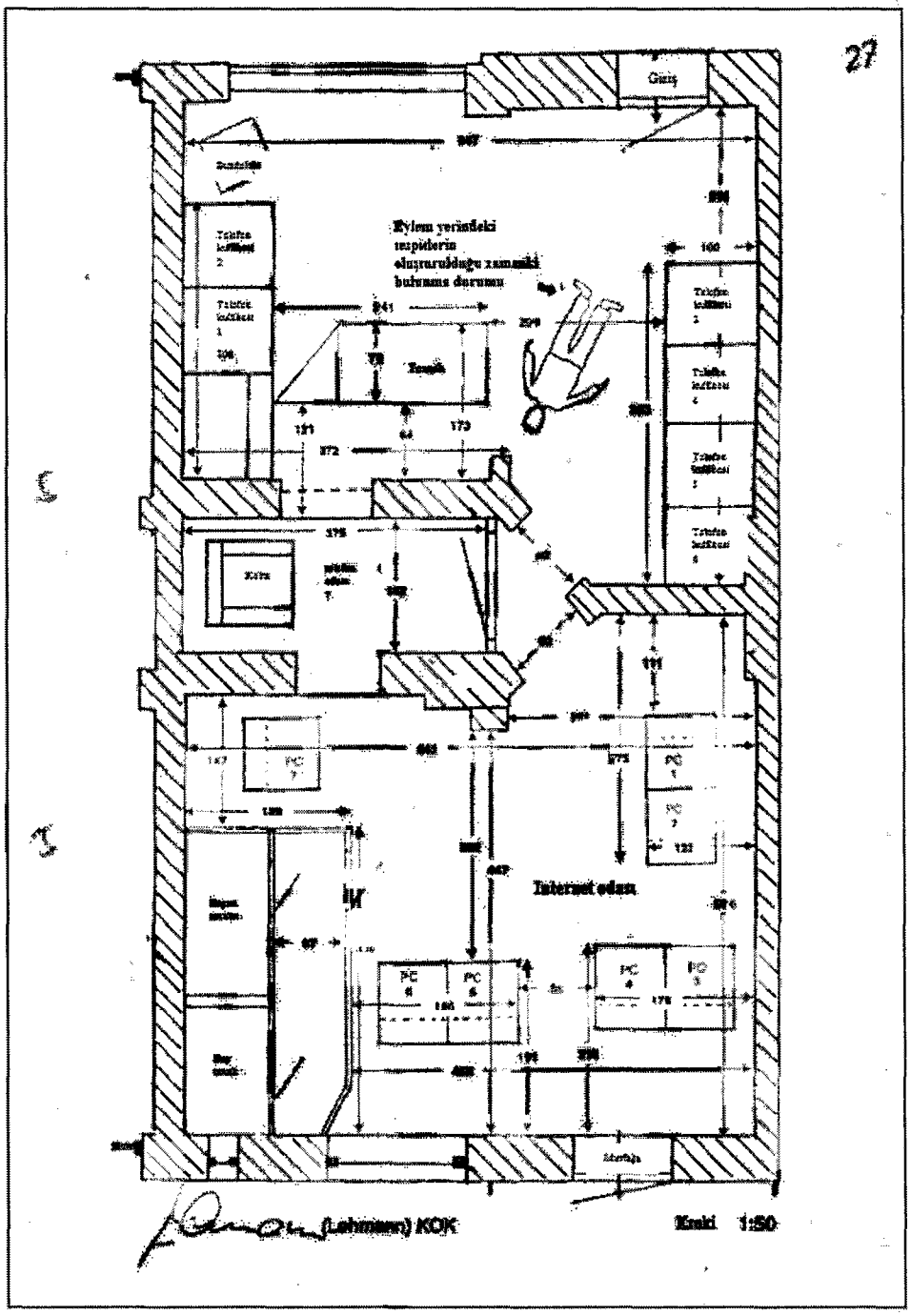
İçeride bulunan envanter ise Kassel Cumhuriyet Savcılığının soruşturmayı yöneten Cumhuriyet Savcısı Dr. Wied tarafından 04.01.2012 tarihinde Halit Yozgat cinayeti ile ilgili soruşturma gereği Federal Mahkemenin Federal Cumhuriyet Savcısına gönderdiği raporda şöyle tarif ediliyor:

> *„İnternet Cafesi iki odadan oluşmaktadır, ayrıca bunların hemen bitişiğinde bir tuvalet ve bir ev işi odası bulunmaktadır. Holländische Straße'nin üstündeki yaya yolundan bir giriş kapısı üzerinden birinci işyeri odasına girilmektedir. Bunun içinde sol tarafta dört telefon kulübesi (diğerlerinin yanısıra Telefon kulübesi 3 de bunlara dahil) ve ayrıca sağ tarafta iki telefon kulübesi daha ve bir buzdolabı. Girişin karşısında bulunan duvarın önünde sağ tarafta kurbana ait bir yazı masası (bar masası), bunun yanında/altında ayrıca İnternet Cafesinin merkezi bilgisayarı da bulunmaktadır. Buna bağlı olan ekran ise masanın üzerinde duruyor.*
>
> *İşyerinin birinci odasından bir koridor (kapısız) üzerinden sağda bulunan küçük bir telefon odasına giriliyor, onun içinde bir koltuk bulunuyor, ikinci odadan ise Internet odası denilen odaya geçilebiliyor. Bu internet odasında internete girebilmek için 7 yer vardır.*
>
> *Bu odadan ise bir diğer kapı üzerinden tuvaletlere ve ev işi odasına geçilebiliyor, bu ev işi odasından bir kapı arka bahçeye açılıyor, bu kapı eylem zamanında kilitliydi."* [184]

Ekseriyet raporunda mevcut olan ve ölçüye uygun bir biçimde çizilmemiş olan eylem yerinin krokisinin yanında tam olarak ölçülere göre çizilmiş bir kroki de bulunmaktadır ve bu kroki, Halit Yozgat'ın polis olay yerine geldiği ve İlk Yardım eylemlerini gerçekleştirdikten sonraki zaman için yerini belirtiyor, yani Halit Yozgat'ın bar masasının arkasından çıkarıldıktan sonraki yerini. [185]

[184] Kassel Savcılığı'nın 04/01/2012 tarihli raporu, cilt 145, s. 9.

[185] Kroki cilt 102, s. 28.

Ölçüye uygun çizilmiş olan bu krokide bar masasıyla arka duvarın arasındaki boşluktaki yer görünüyor, Halit Yozgat, ilk kurşun ona sıkıldıktan sonra orada yere yığılmış ve bu boşluk yeri, ekseriyet raporundaki krokideki çizimlere karşın daha açık ve geniş görünüyor (kurbanın pozisyonu hakkında daha sonra detaylı bilgiler verilecektir).

II. Suç eylemi

Soruşturmayı yürüten Cumhuriyet Savcısı Dr. Wied, Halit Yozgat'ın öldürülmesiyle ilgili şu ana kadar yapılan soruşturma çalışmalarının 04.01.2012 tarihinde Federal Mahkeme'deki Federal Cumhuriyet Savcısına gönderdiği raporunda suç eylemini böyle tarif ediyor:

> *„Halit Yozgat, kafasına sıkılan iki kurşun tarafından öldürülmüştür. Kurşunlar yarada kalmıştır, bunlardan biri yukarıdan düz, sağ taraftan girerek şakaktan şakağa ve diğeri sağ arka taraftan girip sol üst kısma doğru, sağ arka kafadan girip sol ön üst baş kısmına doğru giden ve kurşunları içeride bırakan atışlardı. Bunun sonucunda bir beyin hasarı meydana gelmiştir. Önceden olmuş olabilecek bir savunma hareketini işaret eden herhangi bir ipucu bulunamadı. Kurşunlar, Česká Typ 83, Kali. 7,65 tipi bir silahla sıkılmıştır. Bu silah, "Česká cinayet serisine" ait diğer 8 öldürme eylemlerinin de gerçekleştiği silahtır, bu eylemler Nürnberg, Münih, Hamburg, Rostock ve Dortmund'da gerçekleştirilmiştir. "*[186]

III. Suç eylemi yerinde başka kişilerin de bulunması

Kurban Halit Yozgat babası tarafından bulunduktan sora polis 09.04.2006 tarihli olay raporunda belirtildiği gibi İnternet Cafesinde aşağıdaki kişilerle karşılaşmıştır:

> *„Soruşturmalar sonucunda suç eylemi sırasında, veya kurbanın babası İsmail Yozgat tarafından bulunması sırasında İnternet Cafesinde beş kişinin bulunduğunu ve bunların tanık ifadelerinin alındığını tespit etmiştir. Bunlar, İrak'lı bir vatandaş, o tam bir telefon kulübesinde bir telefon konuşması sürdürüyordu, hamile olan bir Türk kadın, yanında üç yaşındaki kızı, bu kadın da bir telefon kulübesinde bir telefon konuşması sürdürüyordu, ve iki genç, bunlar İnternet Cafesinde internete giriyorlardı. "*[187]

[186] Kassel Savcılığı'nın 04/01/2012 tarihli raporu, cilt 145, s. 4.

[187] Cafe cinayet soruşturma komisyonunun durum tespiti, 09/04/2006, cilt 45, s. 193.

Polis böylece eylemden hemen sonra aşağıdaki kişilerle İnternet Cafesinde karşılaştı:

- Emre E. (Bilgisayar -yeri No. 3),
- Ahmed A.-T. (Bilgisayar-yeri No. 7),
- Hediye Ç. (Telefon kulübesi 7) üç yaşındaki kızıyla beraber,
- Faiz H. S. (Telefon kulübesi No. 3).[188]

Ancak Ahmed A.-T. olay sırasında internet odasında bir başka kişinin daha bulunduğunu hatırladığı zaman, İnternet Cafesindeki bilgisayar sisteminin değerlendirilmesi sonucunda sonradan Andreas Temme'nin olay zamanı sıralarında İnternet Cafesinde bulunduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca Tanık Peri T., telsiz hücreleri bilgilerinin incelenmesinden sonra, İnternet Cafesinin önünden olay zamanında geçtiği tespit edilmiştir. [189]

IV. Kurban Halit Yozgat'ın pozisyonu

Halit Yozgat, kurşunlar sıkıldığı anda öndeki odadaki bar masasında oturuyordu. Kurşunlar sıkıldıktan sonra Halit Yozgat yazı masasının sandalyesinden yere düşmüştür.

Burada, kurbanın vücudunun yazı masasının altına kayarken, masanın hemen önünde duran Andreas Temme tarafından görülür bir şekilde mi yoksa onun tarafından görülemez bir şekilde kaydığı oldukça önemli bir unsurdur.

Ancak kurbanın kurşunlar sıkıldıktan sonraki pozisyonunun detaylı bir tarifi soruşturmacılar tarafından hiçbir zaman oluşturulmadı.

[188] Dr. Wied'in 04/01/2011 tarihli raporu, cilt 145, s. 4 devamı.

[189] Cafe cinayet soruşturma komisyonunun iz değerlendirmesi, cilt 198, s. 172-188.

İlk yardımı yapmak üzere kurban, olay yerinde bulunan ilk tanıklar tarafından odanın orta/açık kısmına çekilmiştir. Olay yerinden yapılan fotoğraflar herneyse bar masasının arkasındaki köşenin görünür yerinden arka duvarının tahta kaplamasına kadar büyük miktarda kan birikmelerini gösteriyor. [190] Bu detay, kurbanın yara almış baş kısmının, yazı masasının önündeki görünür yerinde yatmış olması gerektiğini gösterir.

Bar masasının arkasındaki bu yerde, masadan duvara olan uzaklık 121 santimetre uzunluğundadır, yani masanın önünde duran bir kişi, masanın arkasındaki yeri görebiliyor. Andreas Temme, parayı masaya koyduğu anda tam da bu pozisyonda duruyordu.

Kurbanın kurşunlar sıkıldıktan sonraki pozisyonu tanıklar tarafından Araştırma Komisyonunun önünde doğrulanmıştır:

> *„Tanık Gerstenberg: Ölü vücut, orada çizildiği gibi tarafımdan bulunmuştur. [Not: Odanın ön kısmında, ilk yardım işlemleri tamamlandıktan sonra] Yazı masasının arkasındaki boşluk doğru çizilmiş. Tahtanın sol köşesinde, dediğim gibi, kafasında aşınma izleri vardı, bunun açıklaması ise kurbanın düşmüş olması ve kafasını bu tahtaya sürtmüş olması gerektiğidir. Buna göre cilt parçaları değerlendirilmiştir. Bu köşede, dediğim gibi, bu çöp kutusu ve cilt parçaları vardı ve, tam hatırlayamıyorum, üç veya dört küçük kan damlası.“* [191]

Halit Yozgat kurbanının babası, oğlunu bulmuştur ve Araştırma Komisyonunun karşısında gördüklerini ifade etmiştir. Bunun için oturumun gerçekleştiği salonun ortasında İnternet Cafesindeki olay yerini sandalyeler ve masayla canlandırmıştır:

> *„Tanık Yozgat (konsekütif tercümanlık): Oğlum Halit şurada oturuyordu: Bay Temme şurada oturup internete giriyordu. Tam da bu yerde arka odaya çıkan kapı bulunmaktadır. Bay Temme şurada oturup internete giriyordu.*
>
> *Şimdi de detaylı olarak oraya nasıl girdiğimi anlatacağım. Ben şuradan geliyorum. Halit, masanın başında değil. Kendi kendime soruyorum: Acaba arka odaya mı gitti? – Ancak tam şurada, iki kırmızı leke vardı. Ben oraya gidip bakıyorum. Oğlum Halit şurada öylece yatıyor.*

[190] O-dosyası K11'e. UNA/19/2/26 eklerinde – 14/09/2015, s. 123-129.

[191] Gerstenberg, oturum protokolü UNA/19/2/26 – 14/09/2015, s. 63 sonraki.

Öylece yatıyor. „Oğlum, ne oldu?" diyorum. Ben daha hayatımda bir kurşun yarası görmüş değilim. Kafasının sol tarafında iki yerin olduğunu görüyorum. Onu tutup gözlerine bakıyorum. Gözleri masmavi. Bağırıyorum: Halit, ne yapıyorsun? Halit, Halit, Halit! – Cevap vermiyor. Yavaşça onu yere koyuyorum.

Sonra sola gidiyorum. Orada internet telefonları vardır. Telefon etmek istedim, ancak yapamadım. Kapıdan dışarı çıktım. Orada bir Türk Cafesi var. Dedim ki: Arkadaşlar, Halit' ime birşeyler oldu! – Hepsi geldi. Masayı yana koyduk. Belki üç, dört, beş dakika sonra polis geldi ve beni oradan uzaklaştırdılar. – Böyle geldim ben.

Şimdi de Temme hakkında birşeyler söyleyeceğim. Siz de sanırım videoyu izlediniz. Videoda neler gördüğünüzü anlatacağım size. Temme şurada oturuyor ve 50 Cent'lik internet zamanı satın almak istiyor. Yani geliyor, çünkü ödemek istiyor, ve Halit'i arıyor. Halit'i arıyor. Nasıl olur da masanın altındaki Halit'i görmüyor? Videoda görüyorsunuz, Temme oraya bakıyor, sağa tarafa. Sonra dışarı çıkıp yola bakıyor. Sonra geri gelip, parayı masaya koyuyor. Nasıl olur da bu lekeleri görmüyor? Boyu 1,90, belki de 1,94, en azından 1.90'dan fazla. Neden peki yerde bir insanın yattığını görmüyor? 50 Cent'i masaya koyduğu anda onu görmediğini hiç anlamıyorum." [192]

Ekseriyet raporundaki tanık Ahmed A.-T. ve Emre E.'nin, kurbanın vücudunun büyük ölçüde masanın arkasında kaldığını[193] anlatan ifadesi yalanlanıyor. Tanık Ahmed A.-T. verdiği ifadelerinde, ilk şoku atlattıktan sonra kurbanın pozisyonunu hatırlamadığını ifade etmiştir:

„Kafası, sağ yüz tarafının üzerinde yatıyordu ve sol tarafı çok kanlıydı. Bir eli kafasının üstünde, diğeri ise vücudunun yanında yatıyordu. Tam olarak da hatırlayamıyorum. Bacaklarının nasıl yattığını hatırlayamıyorum. Sadece ayaklarının Telefon kulübesini gösterir yönde yattıklarını biliyorum.

[192] Yozgat, oturum protokolü UNA/19/2/60 – 27/11/2017, s. 7.

[193] Bakınız ekseriyet raporundaki dipnotlar, bölüm iki: E.II.2.b.ee. Temme'nin Halit Yozgat'ın Vücudunu Görmüş Olması Gerekmiyor Muydu?

Tamamen şok altına girmiştim ve ilk anda ne yapmam gerektiğini bilemedim. Sonra yanına gittim ve ona yardım etmek istedim. O yüzden onu köşeden biraz çekip vücudunu ters çevirdim."[194]

Tanık, kurbanı „köşeden çektiğini" anlatıyor, „masanın altından" değil. Tarif ettiği bu duruş/yatış, Halit Yozgat'ın vücudunun masa tarafından kapanmadığını gösteriyor.

Tanık Faiz H. S. şunları söyledi:

„Masanın arkasında yatıyordu, sandalyelerin arkasındaki köşede"[195]

Soruşturmacı Cumhuriyet Savcısı Dr. Wied'in ekseriyet raporundaki[196] bu noktanın epey kısaltılmış ifadesindeki tarifine karşılık, Dr. Wied, kurbanı görememenin aslında mümkün olduğuna inanmadığını belirtmiştir:

„Milletvekili Nancy Faeser: Ben bunu sizinle tekrar daha detaylara inerek konuşmak istiyorum, çünkü telefon kulübesinden gelen tanıktaki sorun, masanın önünde yan tarafta bir sandalyenin durmasıydı. Ancak bizde Bay Temme'nin olay yeri tarifi de elimizdedir. O, özellikle masanın üzerine para bıraktı; bunu biliyoruz. O açıdan arada bir fark vardır. Yani bir kişi var, o arkaya gidip 'Nerde ki o?' diye soruyor, o, masaya tam olarak yaklaşmamıştır; ve diğeri, Temme, kendi verdiği olay yeri tarifinde – yani o, masaya para koyduğunu kabul etti – bize pek inandırıcı gelmiyor, yani Bay Yozgat'ı görmemiş olması, sizin de tarif ettiğiniz gibi.

Ben burada CD 42 – bu, K 11'deki olay yerinin fotoğraflarını içeren orijinal dosyadır – sayfa 7 ve sayfa 11/12 göstermek istiyorum. Siz de söylediniz, olay yerini tekrar canlandırmak (kim ne zaman, nerde durdu) ile tam net bir sonuca varılamamıştır. Siz de demin ikinci adli tıp hekiminden bahsettiniz, o da herhalde kan izlerinden Bay Yozgat'ın kurşunlar onu vurduğunda ayakta mı durduğunu yoksa oturduğunu anlamak istemiştir.

(Tanık Dr. Wied: Evet!)

[194] Ahmed A.-T.'nin 06/04/2006 tarihli ifadesinin protokolü, cilt 158, s. 73.

[195] Faiz H. S.'in 06/04/2006 tarihli ifadesinin protokolü, cilt 158, s. 90.

[196] Nihai rapor bölüm iki: D.V. Kurbanın Eylem Sırasında ve Polisin Varışı Sırasındaki Pozisyonu.

Ben bunu anlayamıyorum, neden bu kan izlerini kullanarak bir daha Bay Yozgat'ın kurşunlardan sonra nerede yattığını kimse araştırmadı? Bu, normalde yapılan bir şey değil midir?

Tanık Dr. Wied: Evet, öyle. Zaten kanların yapıştığı yerler de tespit edilmişti. Şu anda hatırlayamıyorum, bunlar dolapta mıydı yıksa arkadaki duvarda mı, orada düşmüştü. Ancak en sonunda gerçekten nerede yattığını bilmiyorum.

Milletvekili Nancy Faeser: Yani, ben bunu göstermek istiyorum. Belki kan izleri tekrar incelenebilir. Resim 12 benim için en önemli resimdir. Bu, sayfa 8.

(Resim 12: Bar masasının arkasındaki boşluk – eklere bakınız)

Dr. Wied, siz de görülen bu lekelerin kan lekeleri olduğunu mu düşünürsünüz?

Tanık Dr. Wied: Sanırım öyle.

Milletvekili Nancy Faeser: Biraz daha yaklaşmak ister misiniz?

Tanık Dr. Wied: Ben onu buradan da görebiliyorum. Orada kan izlerinin olduğunu biliyorum. O yüzden bunu şimdi söyleyeyim. Ben renk körüyüm. O yüzden şimdi renkten dolayı bunun kan olup olmadığını söyleyemem. Ama ben, bu yerlerde kan olduğunu biliyorum. Daha önceki resimde işte yazı masasını gördük.

Milletvekili Nancy Faeser: Şimdi ondan önceki resmi gösterebilir miyiz?

(Resim 11: Satış masasının arkasındaki/altındaki bölge)

Tanık Dr. Wied: Orada, altında bir boşluk olduğu görülmektedir. Hatırladığım kadarıyla bir tanık, ayaklarının bu bölgede yattığını anlattı. Yani öyle düşünürseniz ayaklarının yazı masasının altında, çöp kutusu veya bu köşedeki nesne her neyse yönüne doğru yattığını söyleyebiliriz.

[...]

Milletvekili Nancy Faeser: Çöp kutusu daha çok arkaya doğru duruyor. Burada çizilen pozisyonundan Bay Yozgat'ın bayağı bir rulo şeklinde yattığı anlaşılmaktadır [Bakınız: Ekseriyet raporunda S. 315]. Ancak bu, daha da arkada bulunan kan izleriyle pek uyuşmuyor. Anlıyor musunuz?

Tanık Dr. Wied: Evet.

Milletvekili Nancy Faeser: Bu yüzden bizim başımız bayağı ağrıyor. Bu yüzden size biraz önce tekrar kan izlerini göstermek istedim. Bunlar kafaya sıkılan kurşunlardı. Yani aslında,

sizin de demin dediğiniz gibi, Bay Yozgat'ın daha çok yerde yatması gerekirdi, yani başı çöp kutusunun yönüne doğru ve ayakları o zaman muhtemelen yazı masasının altında. Bu durumda, masaya herhangi bir şey koyduğunuzda, Bay Yozgat'ı görmemeniz nerdeyse imkansızdır, çünkü o biraz arkada yatmaktaydı.

Tanık Dr. Wied: Evet.

Milletvekili Nancy Faeser: Burada benimle aynı görüşte misiniz?

Demin de söyledim: Doğrusunu söylemem gerekirse onu görmemek benim için pek de mümkün görünmüyor." [197]

Bu, tanık Faiz H. S., kurbanı görmediği şeklindeki ifadesine ters gelmiyor, çünkü tanık Faiz H. S. o sırada bar masasına tamamen değişik bir bakış açısıyla duruyordu ve onun durduğu yerden kurban görünmüyordu. Tanık Faiz H. S. verdiği ifadesinde şöyle dedi:

„Ben telefon konuşmamı bitirdikten sonra öndeki masaya gittim, ancak orada kimse yoktu. Ben genç adama bakındım. [..] O [kurbanın babası] masanın etrafından dolaşıp o da ne dedi. Ben de baktım, merakımdan. Adam dedi: Oh, oğlum, oğlum ve ismini haykırdı, uyanmasını söyledi. Ben de korktum, onu daha önce orda yerde yatarken görmedim. Masanın altında, köşedeki sandalyelerin arkasında yatıyordu." [198]

Daha sonra verdiği ifadesine ise şöyle demiştir:

„Benim o adamı görmemenin sebebi sandalyelerin arkasında yatmış olmasıdır, ve ben, daha önce de dediğim gibi, duyduğum saygıdan dolayı oraya bakmadım. Bu saygıdan dolayı da ben bar masasına aşağı yukarı 1m – 1,5 m uzakta kaldım. Belki de oraya daha da uzakta duruyordum. Yani demek istiyorum ki, ben bar masasının hemen önünde durmuyordum." [199]

V. Suçun işlendiği saat

[197] Wied, oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19/05/2017, s. 40-42.

[198] Faiz H. S.'nin 06/04/2006 tarihli ifadesinin protokolü, cilt 92, s. 6.

[199] Faiz H. S.'nin 08/04/2006 tarihli ifadesinin protokolü, cilt 92, s. 12.

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) 2008 senesinde dosyaları tekrardan incelemiştir ve olayın akışını böyle tarif ediyor:

> *„Bu incelemenin amacı, olay akışının detaylı bir genel bakışını hazırlamaktı ve böylece kurşunların sıkıldığı andaki saati kesin olarak belirlemekti. Olay yerinde bulunan tüm kişilerin hareketleri İnternet Cafesinin merkezi bilgisayarı tarafından kaydedilmişti. Bu gerçekler görsel şekilde oluşturulmuş bir zaman çizgisinde toplanmıştır ve sonradan da tanıkların ifadeleriyle, özellikle kurşunların sıkıldığı an için, karşılaştırılmıştır."* [200]

Tanık ifadelerinden, İnternet Cafesindeki bilgisayar değerlendirmelerden ve telefon sistemlerinin incelemelerinden yola çıkılarak aşağıdaki zaman aralığı oluşturulmuştur:

Halit Yozgat öndeki iş odasındaki bar masasında oturup saat 16:39:57 – 16:49'a kadar „fizik" konusunu içeren birden fazla internet sayfalarını açmıştır, saat 16:50:24 – 16:51:59'a kadar cep telefonuyla bir telefon görüşmesi yapmıştır ve saat 16:54:51'de bilgisayarda son işlemini yapmıştır, Vikipedi sayfasında „yarı iletken maddelerle" ilgili bir sayfa açmıştır. [201]

Bu anda cafede aşağıdaki kişiler bulunmuştur:

Olay zamanında 14 yaşında olan Emre E., arkadaki odada 3 numaralı bilgisayarda internette gezip aşağı yukarı saat 16:00'dan beri bir oyun oynuyordu. 3 numaralı bilgisayar arka köşede bulunuyordu, 2 numaralı bilgisayarın arkasında, onun da önünde Andreas Temme oturuyordu.

Olay anında 16 yaşında olan Ahmed A.-T. saat 16:46:03'te 7 numaralı bilgisayarda login işlemini yapmıştır ve internette geziyordu, bu bilgisayar arkadaki iş odasında hemen 7 numaralı telefon kulübesinin arkasında duruyordu, onun içinde de Hediye Ç. oturuyordu.

Tanık Hediye Ç. ve üç yaşındaki kızı, 7 numaralı aile kabininde bir telefon görüşmesini yapmak üzere internete girdikleri anda Halit Yozgat bar masasında oturuyordu. Hediye Ç.'nin verdiği ifadeye göre Halit Yozgat aile kabininin boş olduğundan emin olmak için kalkıp bakmış ve ona telefon konuşmasının yapabileceğini söylemiş.

07.06.2006 tarihindeki ifadesinde kendisi şöyle demiştir:

---

[200] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) değerlendirme notu (analiz), 16/01/2008, cilt 488, s. 187.

[201] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) değerlendirme notu (analiz), 16/01/2008, cilt 488, s. 189.

„Önde başka bir kişi yoktu, ancak internet cafesinin arka kısmında iki genç vardı. Ama benden önce aile kabininde telefon görüşmesi yapan başka birisi yoktu." [202]

Hediye Ç. iki telefon görüşmesi yapmıştır: saat 16:51:23 – 16.59:37'ye kadar birinci telefon görüşmesini erkek kardeşiyle yapmıştır ve saat 17:00:53 – 17:05:47'ye kadar ikinci telefon görüşmesini kız kardeşiyle yapmıştır. Kendi söylediklerine göre Hediye Ç. birinci görüşmenin sırasında kızını dışarıya göndermiştir:

„Bay Yozgat'a gitmesini söyledim, ona tatlı bir şey verecekti, canı sıkılmasın diye. Ben o arada telefonda konuşmaya devam ettim. Kızımı dışarıya saldım ve kapıyı tekrar kapattım. Aşağı yukarı 30-40 saniye sonra Ceren tekrar kapının önünde duruyordu. Küçük kız, kabinin kapısını kendisi açtı ve yanıma geldi. Bana dedi ki, yanımda kalmak istemiş." [203]

Hediye Ç.'nin ilk telefon görüşmesi saat 16:51:23'te başlamıştır.

Andreas Temme 2 numaralı bilgisayara saat 16:50:56'da giriş yapmıştır, arkadaki iş odasında, saat 16:51:28'de ise ilove websitesine giriş yapmıştır. Saat 17:01:36'da Temme, ilove!u kapatmış ve saat 17:01:40'ta Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 2008 senesindeki değerlendirmesine göre 2 numaralı bilgisayardaki oturumunu kapatmış.

Son kişi olarak Faiz H. S. İnternet Cafesine girmiştir. Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO), 2008 senesinde aktivitelerini şöyle tarif ediyor:

„[Faiz H. S.] o günün sabahında da telefonda konuşmak için İnternet Cafesindeydi. İşe gidip, işten sonra tekrar oraya uğramıştır. O zaman Halit Yozgat bar masasının arkasında durup ona 3 numaralı telefon kulübesine girmesini söylemiştir. Aşağıdaki veriler kaydolmuştur:

Saat 16:52:16 [Faiz H. S.] cep telefonundan XXX numarasını aramıştır(arabanın servisi), süresi 9 saniye.

Saat 16:54:01 – 17:01:02'ye kadar 3 numaralı telefon kulübesinden XXX numarasıyla (Maxi Asia Kartı) 7:01 dakika süren bir görüşme yapmıştır.

[202] Hediye Ç.'nin ifadesinin protokolü, 07/06/2006, cilt 101, s. 174.
[203] Hediye Ç.'nin ifadesinin protokolü, 07/06/2006, cilt 101, s. 175.

Saat 17:01:25 – 17:03:52 arasında 3 numaralı telefon kulübesinden XXX numarasıyla (arabanın servisi) 2:27 dakika süren bir görüşme yapmıştır.

[Faiz H. S.], yaptığı ilk görüşmesini Maxi Asia Kartıyla yapmıştır. Bu yöntemle telefon görüşmesi 0800- numaralı bir sunucu üzerinden yönlendirilmektedir. Bir PIN ve aranan numarayı girdikten sora, kartta bulunan para kadar telefonda görüşülebilir. Ard arda birden fazla görüşme yapılacaksa, normalde aramaya son vermek için [#] tuşuna basılması yeterlidir. Ondan sonra tekrardan yeni bir numara girilebilir, PIN'i bir daha girmek zorunluluğu yoktur. Telefon görüşmesine son verilmediği için sunucu ile olan bağlantı kesilmiyor. Bu nedenle telefon sisteminde kayıt olmadan istediğiniz kadar telefon görüşmesi yapabilirsiniz. Maxi Asia kartıyla [Faiz H. S.], kendi ifadesine göre üç telefon görüşmesi yapmıştır, ondan sonra parası bitmiştir. Telefon sunucusu tarafından ancak bir görüşme kaydedilmiş ve süresi 422 saniye olarak verilmektedir."[204]

Faiz H. S. ikinci telefon görüşmesini bitirdikten sonra 06.04.2006 tarihinin akşamında olan olayların gelişimini şöyle anlatıyor:

„Telefon görüşmesini bitirdikten sora maya gittim, ancak orada kimse yoktu. Genç adama bakındım. Kimseyi göremedim. Arka tarafta bazı sesler duydum. Orada küçük bir oda vardı. Bir kadın oradaydı ve gülüyordu, çocuklar da vardı. Ben, telefonda konuşuyor diye düşündüm, çünkü bir tek o konuşuyordu. [...] Daha da arkada iki erkek çocuk gördüm, ikisi de internetteydi. Onun haricinde kimseyi görmedim. Erkek çocuklarına, paraları siz mi topluyorsunuz diye sordum, onlar da kasadaki adamın dışarıda olduğunu söylediler. Ben tekrar o kadının yanından geçtim, kapısını çaldım. Kadının bu dükkanda çalıştığını sandım. Fakat cevap vermedi. Sonra tekrar öne gittim, tekrar bekledim, aşağı yukarı bir dakika. Öğle zamanında gördüğüm yaşlı adam elinde alışverişleriyle içeri girdi."[205]

Faiz H. S.'nin telefon görüşmesini bitirdiği ve telefon kabininden çıkıp önde bulunan iş odalarına girdiği andan itibaren ve onunla beraber aynı odada bir başka kişinin bulunduğundan dolayı, o anda Halit Yozgat'ın cinayetinin olmuş olması gerekiyor.

Bir başka deyişle, olay, saat 17:03:52'den önce olmuş olmalı.

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) 2008 senesinde olayın zaman akışını hazırlamadan önce, Cafe cinayet araştırma komisyonunun notlarında olayın olma zamanı, Faiz H. S.'nin saat 17:03:26'da konuşmasını bitirdiği an olarak geçmişti. [206] Bu bilgiler İnternet Cafesinde kayıt edilmiş

[204] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) değerlendirme notu (analiz), 16/01/2008, cilt 488, s. 196.
[205] Faiz H. S.'nin ifadesinin protokolü, 06/04/2006, cilt 101, s. 215, 216.
[206] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) değerlendirme notu (analiz), 16/01/2008, cilt 488, s. 188.

konuşmanın süresinin 2 dakika 26 saniye olmasından kaynaklanıyor, ona göre konuşma saat 17:01:00'da başladı. Gerçekte telefon konuşmasının saat 17:03:52'de bittiğini farz etmeliyiz. [207]

Saat 16:58:58'de İnternet Cafesinin önünde durup, camlardan Halit Yozgat'ı masasında otururken gören tanık Peri T., cep telefonuyla bir telefon görüşmesine başlıyor.

Tanık Peri T, Halit Yozgat'ı araştırmalara göre en son canlı gören kişidir. Cafe cinayet araştırma komisyonunun 11.10.2006 tarihli bir notunda şöyle diyor:

> *"Olay gününde saat 17:00'ye geldiğinde Holländische Str. 84'te bulunan [doktorunun] muayenesinden çıkıp, cep telefonuyla birkaç konuşma yaptı. Bu görüşmelerden bir tanesini de Internet Cafesinin önünde gerçekleşti. Cafeye girip bir telefon kartını almak istedi, ancak dükkan biraz "kirli" göründüğü için bunu yapmadı. Vitrin camından içeriye baktığında içerde masa başında oturan bir adam gördü. Verdiği tarife göre, bu adam Halit Yozgat olmalıydı."* [208]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO), 2008 senesinde telsiz hücresinden aldığı bilgiler, tanık Peri T.'nin bu telefon görüşmesinin saat 16:58:58'da başlamış olması gerektiğini gösteriyor. [209]

Bu bilgiler dikkate alındığında cinayetin saat 16:58:58 – 17:03:52 arasında gerçekleştirilmiş olmalı.

Olay yerinde bulunan hiçbir tanık, olayı veya faili gördüğünü söylemedi, ancak birçok tanık birşeyler duyduklarını dile getirmişlerdir.

Saat 17:00:53'te tanık Hediye Ç. 7 numaralı telefon kulübesinde ikinci telefon görüşmesine başlıyor. Verdiği tanık ifadesinde, bu görüşme sırasında „birbirini takip eden üç ses, sanki

birisi duvara vuruyordu"uyduğunu belirtmiştir. [210] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) tanık Hediye Ç.'nin ifadesini temel alarak cinayetin en erken saat 17:00:53'te işlenmiş olabileceğini tespit etmiştir.

---

[207] Bakınız nihai rapor bölüm iki: E.II.2.a.bb. Kurşunlar Ne Zaman Atıldı – Saati veya Zaman Çerçevesi?

[208] Cafe cinayet soruşturma komisyonunun soruşturma raporu, 11/10/2006, cilt 102, s. 9.

[209] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) değerlendirme notu (analiz), 16/01/2008, cilt 488, s. 204.

[210] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) değerlendirme notu (analiz), 16/01/2008, cilt 488, s. 200.

Tanık Faiz H. S. de polise verdiği ifadesinde duyduklarını anlattı:

> *„A: Yaklaşık birinci telefon görüşmesi sırasında bir şey duydum, sanki bir balon patlamış gibi, ve arkamı döndüm, ancak bir şey göremedim, cam kapının üzerindeki resimden dolayı. Ben de tam MAXİ Kartının PIN numarasını girmekle meşguldüm. Yan taraftaki boşluktan birşey görmeye çalıştım, ancak göremedim.*
>
> *F: Peki birden fazla ses mi vardı?*
>
> *A: Evet, ikiden fazla, belki üç. Sonra da sanki yere bir şey düştü veya bir kapı çarpıldı gibi sesler geldi.“* [211]

Ancak PIN numarasının girişi saat 16:54:01'te yapıldı, bu nedenle bu zamanlama imkansız.

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) analizi, bunu şöyle değerlendiriyor:

> *„[Faiz H. S.], kurşunları ilk kullanımdan önce PIN numarasını girmekle ilişkilendirdi. Ancak bu mümkün değildir. Eğer PIN'i değil de bir telefon numarasını girdiyse, ilk bakışta birkaç olanak var. Tüm konuşma süresi boyunca üç telefon görüşmesi yaptı. İlk konuşma saat 17:01:02'de bitti. Ancak [Hediye Ç.'nin] 2. Telefon konuşmasının başlangıcından [Faiz H. S.'nin] geçen 9 saniye, araba satıcısıyla konuşmak için yeterli bir zaman değildir. Bu nedenle YOZGAT, [Faiz H. S.] saat 17:01:25'te başlayan ikinci telefon konuşması için numarayı girdiğinde öldürülmüştür.“* [212]

Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu (BAO) Ocak 2008'de kaydedilmiş bilgisayar verilerin bazında yapılmış olan olayın zaman akışının değerlendirilmesini aşağıdaki sonuçla bitirmiştir:

---

[211] Tanık Faiz H. S.'nin 06/04/2006 tarihli ifadesinin protokolü, cilt 238, s. 226.

[212] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) değerlendirme notu (analiz), 16/01/2008, cilt 488, s. 203.

„Halit YOZGAT tam saat 17:01:25'te vurulmuştur. O anda TEMME 2 numaralı bildisayarda oturup internette geziniyordu."[213]

Tanık Faiz H. S., olaydan yedi ay sonra Kriminal Başkomiser Wetzel'in bir notuna göre Gerstenberg ve Wetzel polis memurlarıyla sürdürdüğü bir konuşma sırasında olay günündeki zamanlama hakkında tam ve net bir şey söyleyemeyeceğini bildirmiştir. [214] Ancak ekseriyet raporunda [215] yapıldığı gibi bundan yola çıkarak olay gününde verdiği ifadesinin yanlış olduğunu söylemek, SPD Fraksiyonu tarafından desteklenemeyen bir görüştür. SPD Fraksiyonu daha çok Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) görüşünü paylaşmaktadır, onlar tanık Faiz H. S.'nin ikinci telefon konuşmasının numarasını girerken bu sesleri duyduğuna inanıyorlar ve Temme o anda daha internette geziniyordu.

Ancak ekseriyet raporunda o zaman 16 yaşında olan Ahmed A.-T.'nin verdiği ikinci ifadesinde, „Alman", yani Andreas Temme, kalktıktan aşağı yukarı iki dakika sonra bu sesleri duyduğunu [216] söylemesine inanılması, reşit olmayan tanık Ahmed A.-T.'nin birçok ifadeleri sırasında birbirlerine uymayan ve olayların akışına sığdırılamayan değişik şeyler söylediğini dikkate almıyor. Bu nedenle Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) sonucuna değiniyoruz:

[Ahmed A.T.] ve [Emre E.], sorunlu tanıklardır. ([Ahmed A.T.]), 1. ifadesinde daha doğruyu söyleyip, olayın zaman akışını doğru bir sıralamada vermiştir. Zamanlamalarla ilgili ifadeleri bile gerçek olaylardan çok farklı değildi ve aradaki farklar ancak birkaç dakikaydı. Sadece login yaptığı zamanı tamamen gerçeklerden farklıydı. Temme'nin gelişinden ancak hiç bahsetmemişti. Verdiği 2. ifadesinde ise olayları birçok yönden farklı olarak tarif etti. Başka şeylerin yanında „Call of Duty" oyununu oynadığını ve sonra bar masasında duran Halit'in yanına gittiğini ifade etmiştir. Ancak bu kesinlikle yanlış bir bilgidir. Ayrıca ancak Temme'nin odayı terk ettikten iki dakika sonra kurşunların sıkıldığı pek de mümkün bir şey değildir. Verdiği 3. ifadesinde ise [Ahmed A.T.] nerdeyse hiçbirşeyi doğru söylemiyor. Hatta login zamanını saat 16:30 olarak veriyor, bu saati kol saatinde görmüş, ancak bilgisayarda kayıtlı olan zaman saat 16:46:03'tür.

---

[213] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) değerlendirme notu (analiz), 16/01/2008, cilt 488, s. 203.

[214] Cafe cinayet araştırma komisyonunun 30/10/2006 tarihli notu, cilt 238, s. 240.

[215] Nihai rapor bölüm iki: E.II.2.a.bb. Kurşunlar Ne Zaman Atıldı – Saati veya Zaman Çerçevesi?

[216] Nihai raporu bölüm iki: E.II.2.a.cc. Zaman Çerçevesi Daha Da Sınırlandırılabilir Mi? – Ahmed A.-T.'nin İfadesi.

İfadeleri alan memurlar, bu uyuşmazlıkları çözmeye çalışmamışlardır. Burada da [Ahmed A.T.'nin] sadece 16 yaşında olduğu dikkate alınmalıdır. Ayrıca kurbana ilk yardımı da vermiştir. [217]

Tanık Ahmed A.-T., seslerin olduğu zaman hakkında ayrıca tanık Emre E.'nin reaksyonunu tarif etmiştir:

„Cevap: Hayır, gerçekten değil. Ben sadece boğuk bir ses duydum, sanki bir şey düşmüş gibi. Korkumdan kısaca sıçradım ve küçüğe baktım. O da gözlerini fal taşı gibi açıp korkmuştu.

Soru: Bu ses hakkında konuştunuz mu?

Cevap: Hayır, sadece birbirimize baktık." [218]

Tanık Emre E. bunun yerine ifadesinde şöyle anlatıyor:

„Saat 16:50 surlarında bir patlama sesi durdum. Sanki ağır bir şey yere düştü gibi bir sesti bu. Boğuk bir sesti. Ben bu sesi „günlük bir eşyanın" sesiyle tarif edemem. Yukarıya da bakmadım. Ben daha önce bir oyun oynamakla meşguldüm (Call of Duty), sonra da Chat Room'da MSN'e girdim ve sonra da sırf internette öylece gezdim." [219]

Demek ki saat 17:00:53 – 17:03:52 arasında kalan bir zaman aralığı var ve bu aralıkta olaylar kesinlikle şöyle gerçekleşmiştir:

Saat 17:00:53: Hediye Ç. ikinci telefon görüşmesine başlıyor.

Saat 17:01:20: Temme www.ilove.de sayfasına giriş yapıyor.

Saat 17:01:25: Faiz H. S. ikinci telefon görüşmesine başlıyor.

Saat 17:01:36: Temme, www.ilove.de'den çıkışını yapıyor.

Saat 17:01:40: Temme, 2 numaralı bilgisayardan log-out yapıyor.

---

[217] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) değerlendirme notu (analiz), 16/01/2008, cilt 488, s. 195.

[218] Ahmed A.-T.'nin 12/04/2006 tarihindeki ifadesinin protokolü, cilt 219, s. 37 sonraki.

[219] Emre E.'nin 06/04/2006 tarihindeki ifadesinin protokolü, cilt 101, s. 161.

Saat 17:03:52: Faiz H. S. ikinci telefon görüşmesini sonlandırıyor.

Saat 17:05:47'de Hediye Ç. ikinci telefon konuşmasını bitiriyor. Aynı anda İsmael Yozgat oğluna seslenip onu bar masasının arkasında görüyor.

> *„İsmail Yozgat oğlunu bar masasının arkasında yatarken gördüğünde, ona doğru gidip ve kulakları izasında kan aktığını görmüş. Ondan sonra o kadar yüksek sesle bağırmış ki yan odada internete giren 17 yaşında olan Ürdünlü bir çocuk ona yardım etmek için koşmuş. Ürdünlü bu vatandaş ilk yardım önlemlerini yaptığı sırada İsmail Yozgat önce Cafe içerisinden telefonla bir imdat çağrısını yapmaya çalıştı ve sonra komşuları olan çay ocağına gidip oradan çağrıyı yapmıştır. [...]"*[220]

Bu çağrı, saat 17:05:52'de Kassel'deki ilkyardım merkezine ulaşmıştır.

Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonu, bu eylemin Andreas Temme'nin internete giriş yaptığı sıralarda, yani saat 16:58:58 – 17:01:40 arasında gerçekleştiğine inanıyor.

Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi, 12.07.2016 tarihli kararında aynı görüşe ulaşmıştır ve şöyle diyor:

> *„Senatonun kesin görüşüne göre suç eylemi, tanık Temme'nin internette kayıtlı olduğu sıralarda işlendiğidir."*[221]

Andreas Temme'in internetten çıkışıyla Faiz H. S.'nin telefon görüşmesinin bitmesi arasındaki zaman aralığı 132 saniyedir.

Zaman akışını bu zaman aralığında belirlemek için Andreas Temme ile birlikte olaylar tekrardan yapılandırıldı ve bu kayıtlar komisyona defalarca gösterilmiştir ve Forensic Architecture'un bilirkişi raporunun da temelidirler.

Bu yeniden yapılandırma için Andreas Temme'nin bilgisayarından çıkıp, İnternet Cafesini terk etmek için 49 saniyeye ihtiyacı vardı ve evin önünde duran arabasına binmek için de 6 saniye. Bu ana kadar Andreas Temme'nin faili görmesi gerekirdi.

---

[220] Cafe cinayet komisyonunun 09/04/2006 tarihli durum tespiti, cilt 45, s. 192.

[221] Münih Yüksek Eyalet Mahkemesinin 12/07/2016 tarihli kararı.

Ekseriyet raporunda bununla ilgili pasajında:

> *„Bu yeniden yapılandırmaya karşın hiç kimsenin Temme'nin 6. Nisan 2006 gününün öğleden sonrasında tam olarak Halit Yozgat'ın İnternet Cafesini terk etmek için ne kadar zaman harcadığını söylemez, bunu sınırlayıcı bir şekilde belirtmeliyiz. Bu yeniden yapılandırmadaki ölçümleri olayın gerçek akışına aktarmak gerçeğe uygun olamaz."* [222]

SPD Fraksiyonu bu sınırlamayı destekliyor, ancak Andreas Temme'nin, İnternet Cafesini daha çabuk bir şekilde terk ettiğini düşünmek de gerçeğe uygun değil. Andreas Temme, kendisinin ifade ettiği gibi bu suç olayının farkına varmadıysa eğer, o zaman mekanı terk etmek için bir acelesi yoktu demek. İnternet Cafesinin sahibini birkaç saniye beklememek için herhangi bir sebebi yoktu, şahsi olarak parasını ona verebilirdi. Hem paranın öylesine masaya bırakılması her zaman yapılan bir şey değildir, hem de Andreas Temme bunu genelde böyle yaptığından ifadelerinde bahsetmedi. Aslında Andreas Temme'nin, cinayeti fark etmeseydi, Halit Yozgat'ı biraz daha beklemesi ondan beklenebilirdi. Andreas Temme'nin cinayeti fark etmediği farz edildiği sürece, tüm bu rekonstrüksyon zaten gerçek olarak kabul edilemez.

Andreas Temme'nin Log-out'undan Faiz H. S.'nin konuşmasının bitimine kadar geçen zaman aralığından, yeniden yapılandırmada ölçülen Andreas Temme'nin Log-out'undan arabasına bindiği ana kadar geçen zaman çıkarılırsa, 67 saniye süren bir zaman aralığı geride kalıyor.

Cinayetin, Temme'nin İnternet Cafesini terk ettikten sonra olmuş olasılığı hakkında, ki bu pek olası bir olanak değildir, Cafe cinayet soruşturma komisyonu 27.06.2006 gibi erken bir tarihte şöyle demiştir:

> *„01.06.2006 tarihinde bu yüzden Temme'nin İnternet Cafesinde olay sırasındaki hareketleri yeniden yapılandırılıp, internetteki işlemlerinin bitiminden mekanın önünde park edilmiş arabasına binene kadar geçen zamanın aşağı yukarı 1,05 dakika olduğu tespit edilmiştir, internetteki işlemleri saat 17:01.40'ta bitmişti. Buna göre ondan sonra tanık Faiz H. S.'nin saat 17:03:26'da [Not: daha doğrusu saat 17:03:52'de] ikinci telefon görüşmesini bitirene ve daha sonra cinayet kurbanını keşfedene kadar 41 saniye kalıyor [Not: daha doğrusu 67 saniye]. Bu 41 saniye [Not: daha doğrusu 67 saniye] içerisinde Halit Yozgat'ın işyerine tekrar girip, sandalyesine oturması gerekirdi, ki daha sonra bilinmeyen fail gelsin ve onu vursun."* [223]

---

[222] Nihai rapor bölüm iki: E.II.2.a.aa. Temme İnternet Cafeyi Ne Zaman Terk Etti?

[223] Cafe cinayet komisyonunun 27/06/2006 tarihli notu, cilt 241, s. 138.

VI. Halit Yozgat'ın nerde olduğu düşünülüyordu?

Ekseriyet raporundaki Halit Yozgat'ın, Andreas Temme Log-out'undan sonra onu aradığında tuvalete olmasına ihtimal vermesini düşünce olarak paylaşmıyoruz. Ekseriyet raporu burada herhangi bir delil üzerine kurulmamış bir senaryo kuruyor.

Yukarıda gösterilen odaların krokisine göre Halit Yozgat'ın tuvalet odalarına gidebilmek için internet odasını tamamen geçmesi gerektiğini gösteriyor. Ne 2 numaralı bilgisayardan tüm geçiş odasını ve internet odasını görebilen Andreas Temme, ne de 7 numaralı bilgisayarda oturan tanı Ahmed A.-T. bunu (Halit Yozgat'ın odadan geçtiğini) ifadelerinde belirtiyorlar. Andreas Temme'nin Halit Yozgat'ı araması da yanından tuvalete doğru geçseydi anlamsız olurdu.

Henüz 14 yaşında olan ve 3 numaralı bilgisayarda oturan Emre E. 06.04.2006 tarihinde verdiği ilk ifadesine şöyle demiştir:

> *„Arada geçen zamanda Halid'in [sic] tuvalete gittiğini gördüm. Tuvaletler bilgisayar odasındadır. Daha sonra yukarıda anılan adam (tanık) [sic: Ahmed A.-T.] geldi ve 7 numaralı bilgisayarın önüne oturdu. Onda şüphe uyandırıcı bir şey farketmedim. Halid [sic] birkaç dakika sonra odayı terk etti ve telefon kulübelerine doğru yürüdü. Ancak orada onu artık göremiyordum. Ben bir „ayırıcı tahta duvarın" arkasında oturuyordum. Bu duvar, ben oturduğum zamanki boyumdan biraz daha yüksek. Benim boyum 160cm."* [224]

12.04.2006 tarihinde tanık Emre E.'nin ikinci ifadesindeki değiştirilmiş sıralaması ise şöyledir:

[224] Emre E.'nin 06/04/2006 tarihindeki ifadesinin protokolü, cilt 101, s. 161.

„Halit arada tuvaletlere girmek için odaya girdi. Bu, adamın 7 numaralı bilgisayara oturduktan sonraydı. Halit kısa bir süre sonra tuvaletten çıkıp telefon kulübelerinin bulunduğu öndeki odaya girdi.“ [225]

16.04.2006 tarihindeki üçüncü ifadesinde ise tanık Emre E. olayları şöyle tarif etmiştir:

„Soru: Bir zaman çizgisini çiziyor olsak (ifadeyi alan bayan memur bir zaman çizgisini çiziyor) ... sen o zaman aşağı yukarı ne zaman cafeye girdin?

Cevap: Ben saat 16'ya doğru oraya girdim. Yaklaşık iki dakika sonra, yani ben Halit'e merhaba dedikten sonra, 3 numaralı bilgisayar yerine geçtim. Bu aşağı yukarı saat 16:02'deydi. Yaklaşık yarım saat sonra Halit tuvalete gitti, yani aşağı yukarı saat 16:32'de. Tuvalette yaklaşık 2 dakika kaldı. O zaman saat 16:34 olması lazımdı. Ve ben Halit'in babasının bağrışlarını duyduğumda benim internet zamanımdan daha yaklaşık 5 dakika kalmıştı (ben bir saat için para vermiştim). Yani saat aşağı yukarı saat 17:00 idi.“ [226]

Bu üçüncü ifadesinde henüz reşit olmayan tanık Emre E. artık Halit Yozgat'ın tanık Ahmed A. T.'nin oraya girmesinden sonra tuvalete gittiğini artık anlatmıyor. Emre E. tarafından tarif edilen zaman akışına göre Halit Yozgat'ın saat 16:46:03'te tuvalete gitmesi gerekirdi, Ahmed A.-T.'nin gelmesinden önce, Ahmed A.-T. saat 16:46:03'te internete giriş yapmıştır. Bu, aynı zamanda Halit Yozgat'ın internet odasından geçmesinin neden başka kişiler tarafından fark edilmediği için bir gerekçedir.

Ekseriyet raporuna göre, Halit Yozgat tarafından açılan internet sayfaların temelinde, onun saat 16:40 – 16:54:51 arasında sürekli olarak İnternet Cafesinin öndeki odasında bulunmuştur.

„Saat 16:46 – 16:50 arasında onun bilgisayarından sürekli ve aralarında uzun aralar olmadan değişik internet sayfaları açılmıştır, saat 16:50:24 – 16:51:59 arasında ise bir tanıdığı ile [Hayri N.] bir telefon görüşmesi yapmıştır e saat 16:52 – 16:54:51 arasında yine değişik internet sayfaları açılmıştır.“ [227]

Bilgisayar kayıtlarının incelenmesinin Araştırma Komisyonuna ibraz edilen evraklarda ancak saat 16:39'dan itibaren gerçekleştiğinden, ondan önceki zaman aralığı için bir açıklama

[225] Emre E.'nin 12/04/2006 tarihindeki ifadesinin protokolü, cilt 101, s. 165.

[226] Emre E.'nin 16/04/2006 tarihindeki ifadesinin protokolü, cilt 101, s. 170.

[227] Nihai rapor bölüm iki: E.II.2.a.ff. Temme Onu Aradığında, Halit Yozgat Neredeydi?

yapılamıyor. Halit Yozgat'ın saat 16:40'tan önce tuvalete gitmesi, ki gittiyse gerçekten, Emre E.'nin ifadesine ve ondan başkasının Halit Yozgat'ı tuvalete giderken onu görmemesine uyardı.

Detaylı bilgisayar incelemelerine bir bakış atıldığında Halit Yozgat'ın saat 16:42'de birden fazla internet sayfasını açtığı görülüyor, sonra ancak saat 16:45'ten sonra tekrar yeni bir seyfa açmış. Bu zaman aralığında da Emre E. tarafından tarif ettiği gibi tuvalete gitmiş olabilir.

Ancak Halit Yozgat'ın saat 17:01'de, yani Andreas Temme'nin daha internette kayıtlı olduğu bir zamanda tuvalete gitmiş olmasının ne Emre. E.'nin ne de bir diğer tanığın ifadesine veya elimizde bulunan diğer bilgilere göre mümkün olabilir.

Ayrıca Halit Yozgat'ın, İnternet Cafesini hiç kimseye görülmeden ön kapıdan çıkıp terk etmesi de düşünülemez, içeride 4 müşteri vardı. Onun yanında, komşu dükkanlardan veya evlerden de kimsenin onu görmemiş olmasından dolayı, Halit Yozgat'ın nereye kaybolmuş olabileceği sorusu ortada olacaktı.

VII. Andreas Temme'nin suç eylemini algılama olanağı

Andreas Temme, yukarıda da anlatıldığı gibi, olay sırasında nerdeyse kesin olarak internet cafesinde bulunduysa, suç eyleminden haberi olup olmadığı sorusu ortadadır. Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraskyonu, bu suç eyleminin farkında olduğundan emin. Bunun nedenleri aşağıdadır:

1. Kullanılan susturucuya karşın vuruş yine de duyulabiliyordu. Olay yerinde bulunan tüm diğer tanıklar kurşunların sıkıldığını duymuşlar, ancak duydukları bu seslerin tam olarak nerden geldiklerini kestirememişler. Olay yerinde bulunan tanıkların arasından sadece Andreas Temme'nin silahlarla tecrübesi vardı.

Bu noktada „Forensic Architecture" tarafından Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) kurşun sıkma deneylerinin temelinde kurşun seslerin oluşumu ve gelişimi hakkında oluşturulan analiz da aynı sonuca varıyor:

„6.6. Silahın ses gelişimini araştırmak üzere yapılan kurşun sıkma deneyleri

Českà, Kal. 7.65 mm, Mod. 83 susturuculu/susturucusuz ve değişen mühimmat itici şarjörleriyle 25.09.2006 tarihinde silah üreticisi Joniskeit, Backnang ve 19.12.2006 tarihinde RUAG şirketi, Fürth'te, tanıkların olay yerinde susturucuyla kullanılmış bir silah ile sıkılan kurşun seslerini algılamaları hakkında verdikleri ifadelerin güvenilirliğini yeniden değerlendirebilmek için. [...] Sonuç olarak Českà, Kal. 7.65 mm, Mod. 83 silahın, susturucu kullanıldığındaki sesinin herkesin beklentisinden daha düşük bir derecede alçaldığı kanısına varılmıştır. Kurşun sesleri, kurşun sesi olarak algılanıyordu. " [228]

Kriminal Polis Dairesinin yöneticisi olan Bay Hoffmann Araştırma Komisyonun karşısında bunlarla ilgili şunları söyledi;

„Ayrıca – ve bu benim olayla ilgili kişisel görüşümdür – ben hala Bay Temme'nin kurşun seslerini duymuş olması gerektiği kanısındayım, diğerleri de duymuştu. O da bunları doğru olarak algıladı/değerlendirdi, bir susturucu olmasına karşın, o da kesin olarak değerlendirmiştir – bunlar patlama sesleriydi – ve o da dışarı çıkıp belki de cesedi görmüştür. Bu nedenle onun söylediklerini şüpheyle değerlendirmek – benim – için – kesinlikle yapılması gereken birşeydir. " [229]

Soruşturucu Cumhuriyet Savcısı Dr. Wied bunun hakkında şöyle diyor:

„Zaten bir susturucuyla bu kurşunlar sıkılmıştır. Ben daha bir silahla ateş edildiğini, yani buna benzer bir silahı, duymadım, ancak bana televizyondaki „plop, plop" sesleri gibi olmadığı söylendi, onun yerine bu ses daha yüksekmiş ve daha çok patlayan bir balona benzediğini, yani bunu duyduğunuzu zannedebilirsiniz. Bu nedenle böyle bir sesi fark etmemek de çok şaşırtıcıdır. " [230]

Andreas Temme de aradan bayağı zaman geçtikten sonra 27.01.2009 tarihinde sürdürülen bilişsel bir röportajda şunları anlatmıştır:

„Ben bazen, gün boyunca bunun hakkında düşündüğümde, sanki bir ses duymuştum diye düşünüyorum, fakat bu kadar zaman geçtikten sonra sesin orada olması gerektiği için bunu duyduğumu düşündüğüm mü yoksa onu gerçekten duyduğumu artık söyleyemem. [...] Son hatırladığım şey, sanki birşeyler düşmüş veya biryere çarpmış gibi bir ses vardı – yani bir patırtı, sanki birisi mobilyaların yerini değiştiriyormuş gibi, yani çok keskin ve net bir ses değiş, daha çok kısa, sınırlandırılmış bir ses, bir patırtı gibi. " [231]

---

[228] Bosporus Özel Yapılanma Organizasyonu'nun (BAO) geçici nihai raporu EA 03 / UA 01 – 09/01/2008 tarihli seri cinayetçisi; BY2_3. ek 1_000144'in teslim edilmesi.

[229] Hoffmann, oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 137.

[230] Wied, oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 36.

[231] Hatıralardan oluşturulmuş kendi transskripti, CD 22, 23, video formatında, Kriminal Başkomiser (KHK) Wetzel'in 28/01/2009 tarihli özetleştirici notu, cilt 133, s. 11-15.

2. Odadaki, kurşunlardan dolayı var olan yoğun duman kokusunun, başka kokular oduysa bile farkedilecek kadar yoğun olması gerekirdi. Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonunun görüşüne göre Temme, olaydan ancak çok kısa bir süre sonra Halit Yozgat'ın vurulmuş olduğu odadan geçmiştir ve antrenmanlı bir nişancı olarak bu kokuyu tanımış olması gerekirdi. Silahın üzerine, bu kurşun dumanı yayılmasın diye bir plastik torba konulması durumu için bile geçerlidir, çünkü bu duman kokuları tamamen durdurulamaz. Andreas Temme'nin bu kokuyu alıp almadığı sorusu 27.01.2019 tarihli bilişsel röportajında da sorulmuştu, ancak Temme buna bir cevap vermemiştir:

> *„Hangi kokuyu aldığını sorulduğunda Temme cevap vermemiştir. Bu sorunun üzerine gelen sessizlik Bay Schenk tarafından Bay Temme'ye, daha sonra neler olduğunu anlatması ricasıyla kesilmiştir. "* [232]

3. Halit Yozgat'ın ölü vücudu İnternet Cafesindeki bar masasının arkasında, Hessen Eyalet Meclisinin SPD Fraksiyonunun görüşüne göre Andreas Temme'nin onun mutlaka ve mutlaka görmüş olması gereken bir şekilde yatıyordu. Bakış açısı rekonstrüksiyonları ve yukarıda tarif edilen kurban Halit Yozgat'ın yatış pozisyonu bu görüşü ispat ediyor.

4. Temme, 50 Cent'i bar masasına koyduğu anda masanın üzerindeki kan lekelerini görmüş olması gerekiyor.

Andreas Temme bu konuda şu açıklamaları yapıyor:

> *„Milletvekili Nancy Faeser: Aynen öyle. Yukarıdaki fotoğraf. Çok güzel. Teşekkür ederim. (Fotoğraf – bakınız ek 1)*
>
> *Yukarıda olay yerinin orijinal fotoğrafını görüyorsunuz, buna göre arka köşede oldukça büyük bir kan birikintisi görülmektedir, bu da demin bize Halit Yozgat'ın yatış pozisyonuyla ilgili gösterilenlerle uyuşmaktadır. Bu yüzden size tekrar soruyorum, masanın üzerine parayı bırakırken veya dükkandan çıkarken o yöne baktığınız için Halit Yozgat'ı gördünüz mü?*
>
> *Tanık Temme: Hayır, ben onu kesin olarak görmedim. Ve siz de – ve bunu burada tekrar söylemek istiyorum, belki bunu kısaca bir düşünürsünüz – ortamı düşünürseniz, yani ben önü önce görmeyeceğim, sonra bar masasına gidip 50 Cent internet için bırakmak*

[232] Kriminal Başkomiser (KHK) Wetzel'in 28/01/2009 tarihl özetleştirici not, cilt 133, s. 11-15.

isteyeceğim, orada ölü veya yaralı yatan birisini göreceğim, onu bırakıp 50 Cent'i masaya bırakıp sonra sakin sakin eve gideceğim, bunu hayal etmek biraz zor değil mi? Ben onu görmediğimi çok iyi biliyorum, bu videoda veya sanat yapısında ne gösterilirse gösterilsin.

Milletvekili Nancy Faeser: Evet, ben bu nedenle size özellikle olay yerinin fotoğrafını elinize tutuşturdum, çünkü bu bizim görüş açımızdan ölünün yattığı yer ile uyuşuyor.

Tanık Temme: Evet, ama ben onu görmediğimi biliyorum ve ben yayınlanan şeylerden, yani internette görünen kısmından içeride bir başka kişinin de bulunduğunu biliyorum, o da babası içeriye girene kadar ölü vücudu görmemiş. Yani onu görmek o kadar da kolay olmasa gerek demek ki." [233]

Ekseriyet raporu da Andreas Temme'nin 50 Cent'i masaya bırakmasından dolayı bir şey görmediğini kabul ediyor.[234] Ancak yine de Andreas Temme'nin birdenbire ve düşünmeden yapılan bir hareketle Halit Yozgat'ın cinayetinden sora İnternet Cafesini hızlıca terk etmek isteyip ve bir şüpheli durumuna düşmemek için kullandığı internet zamanını ödemek istemesi olasılıkların arasında bulunmaktadır. Polisin merkezi psikolojik danışmanlık servisi de 2006 senesindeki değerlendirmesinde de masaya paranın bırakılmasından dolayı olayın farkına varılmış olma ihtimalini olası olarak değerlendiriyor. [235]

„masaya paranın bırakılmasından dolayı olayın farkına varılmış olma ihtimalini olası olarak değerlendiriliyor."

[233] Temme, oturum protokolü UNA/19/2/56 – 25/08/2017, s. 84.

[234] Nihai rapor bölüm iki: E.II.2.b.ee. Temme'nin Halit Yozgat'ın Vücudunu Görmüş Olması Gerekmiyor Muydu?

[235] Merkezi polis psikolojik hizmetlerinin raporu, tarihi okunmuyor, cilt 429, s. 8.

VII. Andreas Temme'nin olayın olduğu gündeki davranışları

Andreas Temme'nin o gün Halit Yozgat'ın İnternet Cafesine gelişinin sebebini komisyon tarafından tam olarak aydınlatılamadı.

Temme, saat 16:50:56 'da 2 numaralı bilgisayara girişini yaptı ve saat 16:51:28'de de www.ilove.de sitesine „wildmann 70" takma adı altında chat partneri olan „tanymany" ile iletişime geçmek istedi. Saat 17:01:36'de Temme bu flört sitesinden çıkış yaptı ve saat 17:01:40'ta da İnternet Cafesini terk etti.

Bunun yanında ancak „mesleki sebeplerden dolayı" İnternet Cafesinin ziyaretinin sebebi olabilir.

Yukarıda da tarif edildiği gibi Andreas Temme olaydan önce mesleki açıdan Česká-cinayet serisiyle ilgileniyordu ve bir muhbir amiri olarak görevi onun tarafından yönetilen muhbirlerden bilgi almaktı. Gärtner muhbiri ve Andreas Temme'den alınan onaylanmış bilgilere göre bu ikisi arada bir bu cafede buluşup araştırma yapıyorlardı. Gärtner'in verdiği bilgilere göre Temme tarafından buluşma yeri olarak başka yerlerin arasından Halit Yozgat'ın internet cafesi de önerilmişti.

Genel olarak Kassel dış bürosu çalışanları, mesleki açıdan yaptıkları araştırmalarını internet cafelerinde yapmaları doğaldı, çünkü dış büronun internet bağlantısı yoktu.

Bu nedenle Temme'nin düzenli olarak bu internet cafesini kullandığı için bunu mesleki açıdan da kullanması olasılığını mümkün kılıyor. İnternet Cafesinin bilgisayarlarının incelenmesinde ww.ilove.de flört sayfasının olaydan önceki günlerde birçok kez ziyaret edildiğini göstermektedir, her seferinde ancak birkaç dakikalığına.

Tanık Yozgat Temme'yi „sürekli gelen bir müşteri" olarak tarif etmiştir[236] ve ayrıca Andreas Temme'nin ziyaretlerinin genel olarak daha uzun sürdüğünü hatırladığını söylemiştir.

> *„Tanık Yozgat (konsekütif tercüme edilmiştir): Ben Bay Temme hakkında bir şey daha söylemek istiyorum. Ben onu iki yıldır tanıyordum. Her gün gelir ve en az iki saat kalırdı. Ben ona hep iki kahve ısmarlıyordum. O da hep masaya 2 Avro koyardı. Benim için para önemli değil, ama ben onu çok iyi tanıyordum. Hep en az iki saat kalırdı ve nerdeyse her gün gelirdi. Nasıl olur da tam o gün ancak 15 dakika kalıyor da ancak olaydan iki hafta sonra tekrar sesi çıkıyor? Her gün gelen birisinin birden bire artık gelmemesi ve tam o gün*

[236] Cafe cinayet soruşturma komisyonunun 07/07/2006 tarihli konuşma notu, cilt 244, s. 155 devamı.

sadece 15 dakika kalması, bunlar bende soru işareti olarak kalıyor ve beni karıştırıyor. Ben bunlara bir cevap bulamıyorum. " [237]

Andreas Temme, 21.04.2006 tarihinde alından ifadesinde, normalde İnternet Cafesinden daha uzun bir süre kaldığını belirten bu ifadeye karşı çıkıyor:

„Ben yaklaşık iki yıldır arada bir Holländische Straße 82'deki internet cafesine gidiyorum. Bunun sebebi ise kendi bilgisayarımla, daha doğrusu internet bağlantımla sorun yaşamamdır ve bu yüzden E-postalarımı açabilmek için oraya gidiyordum. Bu ziyaretlerden de internet cafesinin hem yaşlısını hem de gencini tanıyorum. Genelde gündüz vaktinde oraya giderim, iş zamanım sırasında veya iş aralarında veya eve, Hofgeismar veya Trendelburg yönüne giderken. İnternet cafesine yaptığım ziyaretler nadiren 15 dakikayı geçerdi. " [238]

Bu ifadelerin arasındaki uyuşmazlık, internet cafesindeki bilgisayarların kayıtlarının Andreas Temme'nin interneti kullanma eğilimlerini değerlendirecek derecede incelendiğinden dolayı tamamen netleştirilebilir. Olay gününde Andreas Temme bilgisayarı sadece 11 dakika kullandı, ancak yarım saat kullanmak üzere 50 Cent ödemiştir. [239]

Temme'nin genelde internet cafesinde sergilediği davranışları ve olay günündeki davranışları arasındaki uyuşmazlıklar ile ilgili Temme'nin, normalde yaptığı gibi Halit Yozgat'a parayı şahsen değil de 50 Cent'i masanın üzerine bırakarak ödemesinden ayrıca bahsedilmelidir. Genelde orada bulunan tanıklardan hiçbirisi bu davranışı olağan bir davranış olarak tarif etmedi (örneğin Emre E., Ahmed A.-T.). Andreas Temme, ayrıca yanına, bu parayı doğru kişiye yazdırabilmesi için bir not da bırakmadı, ayrıca masanın üzerinde daha başka bozuk paralar da vardı. [240]

[237] Yozgat, oturum protokolü UNA/19/2/60 – 27/11/2017, s. 10.

[238] Andreas Temme'nin suçlu olarak verdiği ifadesinin protokolü, 21/04/2006, cilt 101, s. 9.

[239] Tanıklar Emre E. ve Ahmed A.-T. bu masrafları veriyorlar (bir saatlik internet için 1 Avro, yarım saat iin 50 Cent); cilt 101, s. 161; cilt 101, s. 182.

[240] Bakınız olay yeri resimleri, O-dosyası K11'e, resim 61.

Bu nedenle ekseriyet raporunda varılan sonuca katılmıyoruz:

> *Tanık Wetzel'in, yani o zamanın Cafe cinayet soruşturma komisyonunun başkanının değerlendirmesinde artık bir görüş birliğine ulaşılmıştır*[241] –
>
> *„Tüm bu senelerden sonra benim kişisel görüşüme göre ne Bay Temme'nin, ne de Anayasayı Korumadan herhangi bir kişinin olacak bu olaylardan önceden haberdar olduğunu düşünüyorum."*[242]

IX. Temme'nin olaydan sonraki davranışları

Şahitlere çağrı yapılmasına karşın Andreas Temme tanık olarak polise kendini bildirmedi. Ekseriyet raporunda yazılanlar sadece ve sadece Temme'nin senelerden beridir tekrarladığı, aslında başka bir günde cafede bulunduğunu sandığı ve tanık çağrısının spesifik olarak "yeşil ceketli" birisinden bahsedildiğinden dolayı tanık çağrısına cevap vermediği şeklindeki ifadelerini temel alarak yazılmıştır.[243]

Ancak bu ifade, Andreas Temme'nin 21.04.2006 tarihinde polis Uwe F. ve bir bayan polis arkadaşının evini aramak için geldiklerinde gösterdiği davranış ile uyuşmuyor. 24.04.2006 tarihli bir notta bununla ilgili şu ifade var:

---

[241] Nihai rapor bölüm iki: E.II.2.c.cc.aaa. Temme ile Tanık Gärtner Arasındaki Cinayettin Önceki Telefon Görüşmesi.

[242] Wetzel, oturum protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 93.

[243] Nihai rapor bölüm iki: E.II.2.d. Temme Niçin Polisin Şahitlere Yönelik Çağrısına Karşılık Vermedi?

„Bay Temme bununla ilgili, arama kararında da belirtildiği gibi Perşembe, 06.04.2006 tarihinde belirtilen olay zamanında Kassel'de Holländischen Str. 82'deki İnternet Cafesinde bulunduğunu belirtmiştir. Bu olaydan haberi olduktan sonra Pazartesi, 10.04.2006 tarihini iş çıkışında, Perşembe, 06.04.2006 tarihinde ne zaman saat kaçta iş çıkışını yaptığına bakmış. O gün saat 16:43'te işten çıktığından dolayı, o andan itibaren olay zamanında olay yerinde bulunduğunu anlamıştı." [244]

Polis memuru Uwe F. Araştırma Komisyonunun karşısında da düşüncelerini ifade ediyor:

„Evet. Ben daha önce de bunu anlatmaya çalıştım. Sonuç olarak evin kapısında duruyorduk, kendimizi tanıttık ve arama kararını ilettik. O anda bile hemen ne hakkında olduğunu anladığını yüzünde gördüm.

(Milletvekili Günter Rudolph: Okey!)

Yani o orda bulunduğundan; yani olaydan önce, tam o sırada veya sonradan, onu bir kenara bırakalım. Fakat o neden bahsettiğimizi biliyordu ve neden orada, kapısının önünde olduğumuzu da." [245]

Bu ani cevapla ilgili olan notla karşılaştığında Andreas Temme şöyle demiştir:

„O zaman demek ki – belki de beni yanlış anlamıştır, çünkü - - ben bunu zaten [=demin bahsi geçen 24.04.2006 tarihli not] hiç görmedim. Bu yüzden ben - - Eğer görmüş olsaydım, yani tanık olarak bunun altına imzamı atmam gerekseydi, farkına varsaydım, o zaman bunun hakkında bir şey söyleyebilirdim." [246]

Sonuç olarak Andreas Temme, tanık olarak neden kendini tanıtmadığının sebeplerini hep savundu. Ayrıca yönetici üst düzey memur Jutta E.'den de Holländischen Straße'deki kurbanı tanıdığını saklamıştır ve 10.04.2006 tarihinde Kuzey Hessen Polis Merkezindeki ZK 10'da

[244] Cafe cinayet soruşturma komisyonunun 24/04/2006 tarihli notu, cilt 101, s. 23.
[245] Uwe F., oturum protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 99.
[246] Temme, oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 123.

(devleti koruma dairesi) Kassel'deki Halit Yozgat cinayetinin arka plan bilgileri hakkında bilgi toplamakla görevlendirilmiştir. [247] Burada bir olayla olan ilgisi hakkında konuşmamıştır.

[247] Bakınız Andreas Temme'nin görev ihlalleri.

D. İfade verme izinleri: İçişleri Bakanı Bouffier tarafından Temme tarafından yönetilen tüm muhbirler için geçerli olan ve herhangi bir gerekçe vermeden kararlaştırılan engelleme kararı

Zamanın İçişleri Bakanı ve bugünün Başbakanı Volker Bouffier Ekim 2006'da Andreas Temme tarafından yönetilen tüm muhbirleri için verilecek olan ifade verme iznini reddetti. Bundan dolayı bu kişiler, Andreas Temme'nin olayın olduğu sıralarda birçok muhbirle iletişimde olmasına ve bundan kısa bir süre önce ayrıca bu cinayet serisi hakkında bilgi toplama görevinin ona verilmesine rağmen, cinayet soruşturma işleminde tanık olarak dinlenememiştir. Soruşturma işlemi, muhbirlerin polis tarafından ifadelerinin alınamamasından dolayı zorlaştırılmıştır.

Zamanın İçişleri Bakanı ve bugünün Başbakanı Volker Bouffier, kaynakların korunmasının öneminin, cinayetin çözümlenmesinden daha önemli olduğuna karar verdi. Bu, özellikle o zamanki cinayet serisinin daha da devam edebilme olasılığı ortadayken çok şaşırtmıştır.

Ekseriyet raporunda bazı yerlerde Hessen Anayasayı Koruma Dairesinin Andreas Temme ile ilgili soruşturma çalışmalarındaki işbirliğine hazır olması övülüyor ve Hessen Anayasayı Koruma Dairesi tarafından oldukça geniş bir çerçevede evraklar gönderdiği ve ayrıca soruşturmayı yöneten Cumhuriyet Savcısının bu işbirliğini övdüğü geçiyor.[248] Sadece Andreas Temme tarafından yönetilen muhbirlere karşı verilen ifade verme izni konusunda bir anlaşmaya varılamamış. SPD Fraksiyonunun görüşüne göre esas soruna burada ancak değinilmiş.

Çünkü ifade verme izinlerin verilmesi konusunda da, zamanın İçişleri Bakanı ve bugünkü Başbakanı Volker Bouffier, bu kararı verme hürriyetini ancak ve ancak kendisinde görmeseydi, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi ve Cumhuriyet Savcılığı arasında Ağustos 2006'da bir uzlaşmaya varılabilirdi.

Ancak İçişleri Bakanlığı, Kuzey Hessen'deki İslamcı kaynakların ülke çapındaki İslamcılığın izlenmesinde önemli bir rol oynadıklarını öne sürdü. İçişleri Bakanlığı sadece İslamcı kaynaklardan bahsettiyse de Andreas Temme tarafından yönetilen ve aşırı sağcı çevrede çalışan muhbiri Benjamin Gärnter (bilgi veren kişi 389) de zamanın İçişleri Bakanı ve bugünün Başbakanı olan Volker Bouffier tarafından herhangi bir gerekçe vermeden bloke edilmiştir. Bu nedenle eğer aşırı sağcılardan bilgi veren kişi olan Benjamin Gärnter'in NSU cinayet serisi

[248] Bakınız nihai rapor bölüm iki: E.II.3.a.aa. Savcılık ve Polisle İşbirliği.

konusundaki aydınlatma ile ilgili olaydan hemen sonra tecrübeli polisler tarafından sorgulansaydı ne gibi bilgilerin ortaya çıkacağı burada bir soru işareti olarak kalıyor.

SPD Fraksiyonunun görüşüne göre zamanın İçişleri Bakanı Bouffier tarafından konulan kesin açıklama yapma yasağı, cinayet serisinin ağırlığı ile kesinlikle orantılı değildi. Suç eyleminin araştırılmasını engellemeyen ve kaynakların anonimliğini korumayan için birçok alternatif yol mevcuttu. Ayrıca polis çoktan bu kaynakların açık isimlerini araştırmıştı bile. Ve bunların aslında deşifre edilmesine karşın bu kaynaklar ta 2012 senesine kadar kaynak olarak kullanılmaya devam edilmiştir. .[249]

Fakat zamanın İçişleri Bakanı ve bugünkü Başbakanı Volker Bouffier bu konuda sadece Anayasayı Koruma Dairesine ve İçişleri Bakanlığında Anayasayı Korumadan sorumlu olan dairesine danışmıştır ve Kassel'deki soruşturma makamlarına bilgi almak için hiç başvurmadı. Polisteki yönetici seviyesindeki Polis Başkanı Nedela bile Komisyonun karşısında zamanın İçişleri Bakanı Bouffier'in karar verme sürecine katılmadığını belirtmiştir. [250] Bu tek taraflı bilgi alma işlemi ayrıca Volker Bouffier ve İçişleri Bakanlığının yönetici seviyesinde bulunan herkesin kendi ifadelerine göre ne Andreas Temme tarafından yönetilen aşırı sağcı kaynaklardan, ne de Andreas Temme'nin mesleki açıdan bu cinayet serisiyle bu cinayetten önce de ilgilendiğinden veya kaynaklarından Kassel'deki cinayet serisiyle ilgili bilgi aldığından haberleri yoktu.

Ekseriyet raporunda bahsi geçtiği söylenen kararla ilgili düşüme sürecinde görüldüğü gibi çok önemli noktalar göz ardı edilmiştir ve bunun sonucu olarak uygun olmayan bir açıklama yapma yasağı gerekçesiz ve Cumhuriyet Savcılığı için herhangi bir denetleme imkanını vermeden işleme sokulmuştur.

I. Hukuki çerçeve

[249] Rieband, oturum protokolü UNA/19/2/33 – 29/01/2016, s. 14, 19.

[250] Nedela, oturum protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 15.

Ekseriyet raporunda İçişleri Bakanı Bouffier'in verdiği açıklama verme yasağına dair karar hukuki açıdan kaçınılamaz olduğu tarif edilmiştir. SPD Fraksiyonu bu görüşe şiddetle karşı çıkıyor.

Ekseriyet raporundaki *„Açıklama yasağına izin verilmesi talebi konusundaki kararın hukuki çerçevesi"*[251] bölümünde bile *„geçerli hukuk"*[252] olarak tarif edilen görüşe göre muhbirlerin mecburi olarak bir açıklama yapma iznine ihtiyaçları varmış, ki bu aslında çok yaygın bir görüş açısıdır, ancak bu görüş bu konudaki hukuki açıdan savunulabilen tek görüş değildir:

> *„Polisin ve istihbarat servislerin muhbirleri için kesin kurallar yoktur. Geçerli cezai hukuku kararlarına göre madde 54 I StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) ayrıca yükümlülük yasasına göre ketumluğa mecbur tutulan muhbirlere uygulanabilir. Ancak madde 54 I StPO'nun (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) metni bu konuda tam kesin değildir ve yorumlanması gerekmektedir. Madde 54 I StPO'nun (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) metnine göre bu madde "memurlar", "hakimler" ve "kamu hizmetinde çalışan diğer kişilere" uygulanabilir. "Kamu hizmetinde çalışanlar", kamu hizmeti alanına belirli bir ilişkisi olan kişilerdir. "Hizmet", genel dil kullanımında "mesleki iş", "etkinlik", "mesleki görevlerin yerine getirilmesi", "iş ilişkisi", bir "pozisyon" veya bir "vazifedir". Anlam açısından bu nedenle kamu hizmeti alanına herhangi bir statüs hukuku veya fonksyonel bir ilişkisi olmayan özel şahıslar bu tarife uymuyorlar. Ayrıca kamu hizmeti çalışanı olma özelliğinin, „memurların" veya „hakimlerin" kamu hizmeti çalışanı olma özelliğinin koşullarına çok benzer olması gerekir. „Kamu hizmetlerinde çalışan diğer kişiler" deyimi ile ilk başta kamu hizmetinde çalışanları kastetmektedir. Çünkü bu kişiler de madde 3 I TVöD (kamu çalışanları için ücret anlaşması) veya madde 3 I TV-L (Eyaletlerin kamu çalışanları için ücret anlaşması) bir gizlilik mecburiyetine tabiidirler ve bunun, çalışanları korumak amacıyla ceza hukuku çerçevesinde güvenliğe alınmalıdır. Memur, hakim veya sözleşmeli personel olmayan ve sadece alt seviyede bir işte çalışmayan kamu hizmetinin diğer çalışanları, bazı durumlarda susma zorunluluğuna uymaya mecbur tutulabilirler ve bu mecburiyetin de ceza hukuku çerçevesinde güvenliğe alınması gerekmektedir. Buna belediye meclisi üyeleri, gönüllü hakimler, şirket yöneticileri, bölgenin zanaatkarlar odası, bakım- ve idare işlerinde çalışan kilise çalışanları, bir dairenin personel temsilcisi veya kamusal-özel kredi kuruluşları çalışanları dahil tutulmaktadır. Burada önemli olan şahsi durum değildir, önemli olan bir kişinin kamu hizmetlerinde herhangi bir görevde çalışıp çalışmamasıdır.*

Madde 54 I StPO'nın (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) düzenleme kurallarına

[251] Nihait rapor bölüm iki: E.III.1. İfade Alma İzninin Verilmesi Talebine İlişkin Kararın Hukuki Çerçevesi.

[252] Nihai rapor bölüm iki: E.III.1.c. Muhbirlere De İfade Alma İzni Gereklidir.

göre bu kişi ayrıca kamu hizmeti için çalışmasından olmasından dolayı bu hizmete mahsus özel durumlardan haberdar olmalı ve bunları üçüncü kişilerden saklamalı.

Ancak bu, genel olarak muhbirler için geçerli değildir. Bunlar, basit olarak özel şahıslardır ve kamu hizmetlerindeki özel durumlardan habersizdirler, onun yerine ancak kendi şahsi çevrelerinden edindikleri bilgileri resmi makamlara iletirler. Madde 54 I StPO'nın (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) düzenleme kuralları burada uygulanamaz. Ancak olası bir tanığın ayrıca muhbir olması durumunun ve bu kişinin kendi şahsi çevresinden resmi makamlara bilgi aktarmış olması gizli tutulması gereken bir durum oluşturabilir. Fakat bu kişinin ilettiği bilgiler sır saklama mecburiyeti altına girmiyor, çünkü bunlar kendi şahsi çevresinden edindiği bilgilerdir ve bu bilgilerle ilgili – tüm diğer vatandaşlar için bu nasıl geçerliyse – ifadesi tabi ki alınabilir.

Bu kişinin, önleyici önlemler veya gizli servis alanında olmak üzere hem tanık hem de muhbir olarak etkili olması madde 54 I StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) kanununa göre herhangi bir rol oynamamaktadır. Cezai soruşturmaları yürüten makamlar belki de bu kuraldan habersizdiler ve bu kişinin kendi şahsi alanında karşılaştığı bir durum ile ilgili tanık olarak ifadesini vermesinin istiyorlar. Bu gibi durumlarda kişinin muhbirlik görevinden hiç bahsedilmezdi bile. Bu kişi hakkında saklanmaya değer bilgisi, onun muhbir olarak çalışması veya geçmişte çalışmış olması bilgisidir, fakat bu bilgi, kişinin muhbirlik görevini ifşa etmediği sürece cezai soruşturmalarda herhangi bir önem taşımazdı bile. Ancak tanığın hala yürütülmekte olan soruşturmalar veya mahkemede yürütülen ceza hukuku davaları sırasında muhbirlik görevi veya şahsi alanıyla ilgili olan fakat muhbirlik kimliğini ifşa edebilecek bilgiler hakkında ifade verilmesi istendiği durumlarda madde 55 I StPO'ya (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) göre açıklama yapmayı reddetme hakkını kullanabilir. Veya ceza takip makamları bu kişinin muhbirlik görevinden haberdarlar ve bu yüzden bu gerçek onlardan zaten saklanmaya değer bir bilgi değildir. Bu durumda bile soruşturan makamların bu kişinin „muhbirlik görevinden" haberdar olduğundan madde 55 I StPO'nun (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) düzenleme nedeni yine geçerli olmazdı. Bu kişinin yaşam koşullarına değinen sorular bu durumda yine madde 55 I StPO'ya (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) dayanarak geri çevrilebilirdi." [253]

[253] Barrot/Faeser: Parlamenter araştırma komisyonlarında muhbir olan tanıkların dinlenmesi (NVwZ (idare hukuku konusundaki yeni dergi) 2016, 1205), s. 1210-1211, notları vardır (vurgulama ancak burada).

Ekseriyet raporunda anılan ceza takip makamlarının muhbirlere gelince re'sen mecburen bir açıklama yapma yasağının uygulanmasının olması gerektiğine dair görüşü, [254] uygulamaya geçilince polis makamlarının her bir tanık için anlamsız bir şekilde gizli servislere müracaat edip bu kişinin muhbir olup olmadığını öğrenmelerini gerektirecekti. Uygulama konusunda bu kullanışlı bir yöntem olmayacaktı ve gizli serviler zaten muhbirlerinin kimliklerini açıklamazlardı, zira o zaman kimlikleri "yanmış" olacaktı.

Sürdürülen soruşturma çalışmalarından dolayı polisin elinde zaten bu muhbirlerin isimleri ve kimlik bilgileri olduğundan dolayı genel durum biraz farklıdır:

> *„[...] Bir açıklama yapma yasağının verilmesi böyle bir durumda orantılı olmalıdır. Yani, gerekli olduğu tespit edilmeli ve korunması düşünülen bilginin başkalar tarafından zaten bilinmemeli. Bir kişinin muhbir olduğu bilgisi ve kimliği gibi gizli tutulması gereken bilginin soruşturmayı yürüten makamlar tarafından zaten biliniyorsa, bunun herhangi bir anlamı kalmıyor. Ayrıca „durumu olabildiğince aydınlatma kuralına" uyarak her zaman açıklama yasağından daha yumuşak bir kuralın uygulanabileceği araştırılmalıdır.*
>
> *Bir muhbirin ifadesinin alınması için örnek olarak madde 247 a StPO'ya (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) göre akustik ve görsel açıdan anonimleştirilmiş bir video kaydına veya madde 68 III StPO'ya (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) göre kimliğinin ifşa edilmemesi üzerine alınan ve anonim olmayan bir ifade alınma çalışmasına da başvurulabilirdi." [255]*

Ekseriyet raporunda, muhbirlerin ifadelerinin alınabilmesi için bir ifade verme izninin gerekli olduğu görüşünü desteklemek için ayrıca Federal Almanya Anayasa Mahkemesi'nin tamamen farklı bir konuyla ilgilenen bir kararına başvuruluyor. Orada ele alınan durumda tanık olan bir muhbirin ifadesi, mahkemedeki duruşmadan önce polis tarafından alınıyor ve polis bu ifade protokolünü duruşma sırasında kağıttan okuyor ve ayrıca madde 251 paragraf 2 StPO'ya (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) göre başka evraklar da duruşma için ibraz ediliyor. [256] Andreas Temme'nin durumuna gelince onun tarafından yönetilen muhbirler için de bu yönteme başvurulması iyi olurdu, çünkü aynı zamanda bu kişilerin kimlikleri ifşa edilmeyecekti. Raporda anılan ikinci kararın da burada söz konusu olan durumla hiçbir ilgisi

[254] Nihai rapor bölüm iki: E.III.1.d. Önceden İfade Alma İzni Olmayan Polis Tarafından İfade Alınamaz.

[255] Barrot/Faeser: Parlamenter araştırma komisyonlarında muhbir olan tanıkların dinlenmesi (NVwZ (idare hukuku konusundaki yeni dergi) 2016, 1205), s. 1210-1211, notları vardır.

[256] BVerfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 57, 250, kenar no. 8, nihai raporda anılmıştır, bölüm iki: E.III.1.c. Muhbirlere De İfade Alma İzni Gereklidir.

yoktur, onun yerine güvenlik denetlemesine ait evrakların dosya ibrazı ve dosyaları inceleme hakkıyla ilgilidir. [257]

Ekseriyet raporunda ekseriyet Fraksiyonlarının hukuki düşüncelerini desteklemek amacıyla tamamen ilgisiz kararların kullanılması, onların hukuki görüşlerinin „anayasaya uygun" olmamakla beraber ayrıca „geçerli hukuk" [258] olarak da kabul edilemez olduğunu göstermiştir.

Bu nedenle polis tarafından ifadelerinin alınması planlanan Andreas Temme'nin muhbirleri için ifade izinlerinin gerekli olup olmadığı sorusu bile tartışmalı bir sorudur, çünkü polis muhbirlerin isimlerini zaten biliyordu. Yetkili Cumhuriyet Savcısı Dr. Wied tarafından ortaya atılan düşünce bu durumda SPD Fraksiyonunun görüşüne göre aşağıdaki sözlerin temelinde hukuki açıdan mümkün olacaktı:

> *„Tanık Dr. Wied: Biz bu yüzden şunu söylemiştik: Kaynakların kimliklerinin, onlara başvurmamızı mümkün kılmak amacıyla bize bildirilmesini talep ediyoruz. – Ancak bu hiç yapılmadı. Bunun üzerine ben bu konuyla derinden ilgilenen yetkili polisle sürdürdüğüm bir konuşmada şunu söyledim: Kaynakların kim olduklarını bilmediğim sürece telefon kayıtlarından çıkan isimlerin ifadeleri alınsın, bu kadar basit, başka bir şey elimizden gelmez o zaman."* [259]

O sıralarda Eyalet Polis Müdürlüğü'nde daire amiri olan tanık Karlheinz Sch. de konuyla ilgili şu sözleri kullanmıştır:

> *„Durum şuydu: Kaynakların bir kısmı zaten polisin soruşturma çalışmalarından dolayı – şöyle söyleyeyim – biliniyordu, yani onlar hemen ifşa edilmişti zaten. Cumhuriyet Savcılığı şimdi kolaylıkla konuyu yöneten Cumhuriyet Savcılığı olarak bu önemli soruşturma için Cafe cinayet soruşturma grubuna 'Bakın, Eyalet Anayasayı Koruma Dairesinin ne söylediği hiç umurumuzda değil. Biz kaynakları getirtip ifadelerini alacağız.' diyebilirdi. Cumhuriyet Savcılığının bunu yapma hakkı vardı nasılsa. Cumhuriyet Savcısı Wied bunu neden yapmadığını, acaba herhangi bir emri var mıydı, bunun hakkında hiçbir bilgim yoktur. Gerçek şu: Bu gerçekleştirilmemiştir."* [260]

Hukuki açıdan ortaya atılan bu düşünceye karşın Cumhuriyet Savcılığının ve Cafe cinayet araştırma komisyonunun hareketlerinin nedenleri SPD tarafından anlaşılamıyor. Soruşturma

---

[257] Nihai raporund anılmıştır, bölüm iki: E.III.1.c. Muhbirlere De İfade Alma İzni Gereklidir.

[258] Nihai raporuna göre, bölüm iki: E.III.1.c. Muhbirlere De İfade Alma İzni Gereklidir.

[259] Wied, oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 23.

[260] Karlheinz Sch., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 21.

makamları kaynakların ifadelerinin alınması sırasında zamanın İçişleri Bakanı olarak polisten de sorumlu olan Bouffier tarafından ifade verme izninin verilmemesi üzerine bu yasağa atılgan bir şekilde karşı çıkmaları gerekirdi. Olaydan sonra Andreas Temme tarafından yönetilen kaynaklarının ifadelerinin alınmamasının nedeni sadece ve sadece siyasi düzeyde aranmalıdır, yani zamanın İçişleri Bouffier'in sorumluluğunda. İçişleri Bakanının kararına hukuki şekilde karşılık vermek üzer gidilecek herhangi bir yargı yolu soruşturma makamları için açık değildi.[261]

Yukarıda belirtilen ifadelere karşın muhbirler için bir ifade verme izninin gerektiğini farz edersek, zamanın İçişleri Bakanı Bouffier'in ülke çapında gerçekleşen bir cinayet serisindeki aydınlatma çalışmalarının mı yoksa muhbirlerin (polis tarafından zaten araştırılmış olan) kimliklerinin gizlilik nedenlerinden dolayı saklı kalma gereğinin mi daha önemli olduğunu değerlendirmesi gerekirdi.

Bunun nedeni, ifade verme izninin ancak çok ciddi sebeplerden dolayı verilmemesi gerektiğidir. Verilmemesinin sebepleri arasında (1. durum) Federal Cumhuriyet'in veya herhangi bir eyaletin esenliğinin tehlikeye düşürülme olasılığı, (2. durum) kamusal görevlerin yerine getirilmesinin ciddi bir şekilde tehlikeye düşürülmesi ve (3. durum) bu ciddi bir şekilde zorlaştırılması vardır. [262]

İznin verilmemesi için bu kadar ağır nedenler ortada olursa dahi buna tam bir yasağın konulması yerine ifade verme izni ancak kısmi bir şekilde verilebilirdi (örneğin belirli soruların ifade sorgulamasında yer almaması veya tanıkların anonimleştirilmesi gibi), daha doğrusu değişik tanıkların arasında ancak belirli tanıkları seçilebilirdi.

[261] Bakınız detaylı nihai raporu bölüm iki: E.III.1.g. 'Savcılık ve Polis İçin Dönemin İçişleri Bakanı'nın Kararı Karşışında Yargı Yolu Kapalıydı.

[262] Löwe-Rosenberg, Die Strafprozeßordnung und das Gerichtsverfassungsgesetz. Großkommentar (Mahkeme Anayasayı Koruma Kanunu ve CMK, Geniş yorum). 27. baskı 2018, madde 54, kenar no. 21.

O zamanki durumu tanık o sıralarda Eyalet Polis Merkezinde daire amiri olan Karlheinz Sch. Araştırma Komisyonu önünde verdiği ifadede şöyle değerlendiriyor:

> *„Eyalet Anayasayı Koruma Dairesinin dediği gibi konu burada herhangi bir cinayet değildi ki: „Buradaki konu sadece bir cinayettir." Bizim için söz konusu olan bir cinayet serisiydi ve bizim kaygımız, faili bulamadığımız takdirde bu serinin devam edebilmesiydi. Bu nedenle her cinayet vakasında yaptığımız gibi özellikle önümüzde bulunan bu vakada bulduğumuz tüm ipuçlarını değerlendirmemiz gerekir – ve Temme de zaten bir süre için bizim için bir şüpheliydi – ve bu ipuçları mümkün olabildiğince çabuk ve detaylı bir şekilde değerlendirmemiz gerekiyordu. [...] Biliyor musunuz, Eyalet Anayasayı Koruma Dairesinin çalışanları tarafından yapılacak bir ifade alma çalışmasının, bunun için özel bir eğitim alan polis çalışanları tarafından alınan bir ifade kadar detaylı olmayacağından emindim. Kassel'deki iş arkadaşlarımızın da aynı kaygıları vardı ve bu kaygı tüm ülkedeki cinayet soruşturma komisyonlarında mevcuttu. Hepsi zaten bu çalışmalarda neler döndüğünü biliyorlardı."* [263]

Tanık Karlheinz Sch., o sıralarda Eyalet Polis Müdürlüğü'nde daire amiriydi, ifadesinin sonraki bölümlerini bunu biraz daha detaylı bir şekilde ifade etti:

> *„Buradaki konu herhangi bir dosya değildi. Ülke çapında önemi çok büyük olan bir cinayet serisi ve daha fazla cinayetlerin işlenmesini önlemekti konumuz."* [264]

II. Kassel Belediyesinin Temmuz 2006'da İçişleri Bakanlığında neden bir ifade verme iznini zorla aldırdı

[263] Karlheinz Sch., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 20 sonraki.

[264] Karlheinz Sch., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 27 (Vurgulama ancak burada).

Ekseriyet raporunda, Kassel Cumhuriyet Savcılığının Nisan 2006'da ilk önce *„[m]uhbirlerin sorgulanmasının [...] şu anki araştırma durumunda Bay Temme için kullanılan kaynak amirinin kullanılmasıyla gerçekleştirileceği"* [265] yazılıdır.

Ancak Kassel Cumhuriyet Savcılığının ve Cafe cinayet araştırma komisyonunun neden bu yöntemden memnun kalmadıkları ve ek olarak kaynakların yine de mutlaka polis tarafından ifadelerinin alınmasını istedikleri ekseriyet raporunda belirtilmemiştir, bunun nedeni halbuki çok mantıklı:

Bir taraftan Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi sayısı oniki olan kaynakların Andreas Temme'nin iletişimde olan[266] ancak ikisinin ifadelerini almıştır ve polise 08.05.2006 ve 06.06.2006 tarihlerinde bunun hakkında hazırlanan notları göndermiştir.

Diğer taraftan ise bu çalışmanın sonucunda kazanılan bilgilerin hiçbir yönden kullanılamazdı ve soruşturma makamlarına hiçbir yardımı olmamıştır.

08.05.2006 tarihinde gönderilen notta şu ifadeler geçiyor:

> *„6. Nisan 2006 tarihinde o [Temme] sabah saat 7:00'de işbaşı yapmıştır ve işten saat 16:43'te kartını basarak çıkmıştır. Yolculuk defterine göre saat 10:15 gibi ofisinden çıkıp Kassel'deki muhbiriyle Im Druseltal'de buluşmaya gitmiştir. Bu buluşma muhbirin hatırlamasına göre (dipnot: Muhbirin ifadesi 3. Mayıs 2006 tarihinde L 3 temsilcileri tarafından alınmıştır) aşağı yukarı saat 12:30 – 15:00 arasında gerçekleşmiştir. Muhbirin ifadesine göre muhbir amiri olan Thomsen ile yapılan görüşmeler genel olarak iki veya üç saat sürüyor. Bay Temme'nin yolculuk defterindeki notlara göre saat 16:00'da tekrar büroya giriş yapmıştır (damga kartının fotokopileri, yolculuk defterinin fotokopisi ve buluşulan yerin faturaları ektedir) ve muhbir amirleri de zaten bürodan çıkıp doğrudan muhbirlerle buluşma yerine gidilmesini istemiyorlar. Bu buluşma için hazırlanan kapak raporu 10. Nisan 2006 tarihinde E-posta ile aynı günde Wiesbaden'e gönderilmiş. Muhbir, Bay Temme'nin o gün pembe renkli bir gömlek (kravatsız) ve siyah bir mont giydiğini hatırlıyor.*
>
> *4. Nisan 2006 tarihinde de Bay Temme bir muhbirle buluşmuştur. Bu muhbirle ancak 19. takvim haftasında buluşabilmiştir çünkü yurtdışındaydı.* " [267]

[265] Kassel Cumhuriyet Savcılığının 25/04/2006 tarihli yazısı, cilt 105, s. 27.

[266] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nün AL II ;Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'na 15/08/2006 tarihindeki yazısı, cilt 339, s. 97.

[267] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 04/05/2006 tarihindeki notu, cilt 105, s. 94, 95.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin notunda başka sorgulamalardan bahsedilmemiştir. Orada ancak Temme'nin 04.04.2006 tarihinde buluştuğu muhbirin tekrar sorgulanması gerektiği yazılıdır. Temme'nin olay gününde telefonda görüştüğü muhbir Benjamin Gärtner sağcı çevreden gelmektedir ve bu ana kadar ifadesi alınmamıştır. Onun ifadesinin alınmamasına dair bir not ise dosyalarda bulunmamaktadır.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin Cafe cinayet soruşturma komisyonuna gönderdiği ikinci yazısında ise ikinci bir muhbirden alınan ifadesinden bahsedilmektedir, Temme'nin 04.04.2006 tarihinde saat 11:00 – 13:00 arasında buluştuğu bu muhbir de İslamcı çevresinden gelmektedir:

> *„Bay Temme onu saat 11:00 gibi tren istasyonundan bir arabayla almış ve birlikte otoban kenarında bulunan bir dinlenme tesisine gitmişler. Buluşmayı orada gerçekleştirmişler ve Bay Temme onu saat 13:00 gibi dairesine yakın bir yere bırakmış. Yeri tam hatırlamak için bu muhbirle „Kassel Ost" (Doğu Kassel) isimli dinlenme tesisine gidilmiş. Muhbir de hiçbir kuşkusu olmaksızın bu dinlenme yerinin, buluşmanın gerçekleştiği yer olarak tarif etti."* [268]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin bu soruları sorarken güttüğü amaç, Temme'nin o gün Dortmund'da bulunmadığını (Mehmet Kubaşık cinayetinin gerçekleştiği yer) ispat etmekti. Temme ile ilgili göze çarpan başka özellikler (heyecanlı olması vs.) bu notta yazılı değildir. Bu nedenle sorulan sorular soruşturma makamların bu tür sorgulamalar için koydukları kurallara uymuyor.

Ayrıca ancak iki muhbir hakkında yazılan notlar gönderilmiş. Buna rağmen bu notların soruşturmayı yürüten polise ulaşmasına kadar iki ay geçmiştir. Özellikle „bilgi veren kişi 389", yani sağcı çevrede etkili olan muhbir Benjamin Gärtner hakkında herhangi bir ifadesi hakkında bilgiler iletilmemiştir.

Ondan sonra 30.06.2006 tarihinde Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü çalışanlarıyla Kassel Cumhuriyet Savcılığı ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi (gizlilik güvenliği bölümü) arasında ortaklaşa gerçekleştirilen buluşma hakkında Bay Karlheinz Sch., o sıralarda Eyalet

[268] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 06/06/2006 tarihli yazısı, cilt 339, s. 54.

Polis Merkezinde daire amiri olarak görev yapıyordu, oturuma katılan Bay Hoffman'ın 03.07. ve 04.07.2006'de Polis Başkanı Nedela'ya gönderilen E-postaları hakkındaki sözel açıklaması takiben şunları ifade etmiştir:

„Muhbirlerle yapılması talep edilen sorgulamalarla ilgili olarak Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi - daha önce de yaptığı gibi – bir polis memurunun sözde bir Anayasayı Koruma Dairesi çalışanı kılıfına girerek Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi tarafından gerçekleştirilen sorgulamaya katılabileceğini önermişti.

Bu gibi sorgulamalardan çıkan bilgiler herneyse kurallara uygun yapılmadıkları için mahkeme tarafından kullanılamazdı.

Şüphelinin (TV) [269] *güvenlik kurallarına karşı yaptığı hareketleri Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi temsilcilerine açıklanmıştır fakat onlar tarafından kayda değer gibi değilmiş gibi gösterilmiştir. Polis müdürü Hoffmann'ın görüşüne göre Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi temsilcileri başından beri durumu aydınlatabilen bir işbirliğine ilgi göstermemişlerdir. „...Buradaki konu sadece bir cinayet ki..." ve „...bir insan (Temme) için güvenden yoksun kalması ne demek, bir düşünün..." gibi söylemlerden şu anlaşılıyordu: Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi, „Hessen Eyaletinin esenliği" ile denk getirdiği kendi gizliliğini, bir Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi çalışanı hakkında ortada olan şüphenin aydınlatılmasından daha üstün tutuyor."* [270]

Cafe cinayet araştırma komisyonundan Başkomiser Wetzel tarafından görüşme hakkında hazırlanan notta da soruşturma makamların ve bu sıralarda genel olarak gizliliğin güvenliğinden sorumlu görevli olarak Bay Hess tarafından temsil edilen Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin ortada olan durum hakkında farklı görüşlere sahip oldukları da anlaşılmıştır:

„Konuşma sırasında Bay Hess, bir sorgulamanın ve bununla birlikte gelen kaynağın ifşasının Eyalet Dairesi için olabilecek en büyük felaket olacağını belirtmiştir. Böyle sorgulamalar için izin çıktığı anda, başka bir gizli servisin Anayasayı Korumayı tamamıyla felç edebileceğini ifade etmiştir. Bunun için yapmaları gereken tek şey, bir muhbirin veya amirinin yanında bir cesedin bulunmasını ayarlamakmış." [271]

[269] TV(SZ)=Not: suç zanlısı.

[270] Tanık Karlheinz Sch.'nin (Eyalet Polis Müdürlüğü) 03/07/2006 tarihli E-postası, cilt 45, s. 96.

[271] Kriminal Başkomiseri (KHK) Wetzel'in görüşme notu, 03/07/2006, cilt 105, s. 192.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin o sıralardaki bloke edici duruşundan dolayı Kassel Cumhuriyet Savcılığının 13.07.2006 tarihinde yaptığı gibi en üst makamdan, yani İçişlerinden Bakanlığından, bir karar verilmesini talep etmek yapılacak en doğru hareketti. [272]

Çünkü eğitilmiş kriminal memurları tarafından yapılacak olan bir sorgulamayla epey yeni bilgi kazanılabilirdi. Tanık Hoffmann, Araştırma Komisyonunun karşısında verdiği ifadesinde bunu şöyle açıkladı:

> *„Sorgulamaya gelince, durum tabi ki şöyledir: bir şüpheli veya tanık ile doğrudan yapılan bir sorgulama gerçekleştirdiğimde, benim sorularıma nasıl cevap verdiğini görüyorum ve tabi ona göre hareket edebiliyorum. Sadece ve sadece elinizde bir soru kataloğu varsa ve soruları oradan soruyorsanız ve belki orada yazılan sorular ortama tam uymuyorsa, o zaman tabi ki tanıktan istenilen davranışı alabilmek daha da zorlaşıyor ve onu sorularınızla bir yöne doğru yönetemezsiniz. Bu nedenle biz muhbirlerle bu sorgulamayı doğrudan yapmak için çok hevesliydik. "* [273]

III. Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi ve soruşturma makamların arasında bir anlaşma Ağustos 2006'da mümkün olamazdı

Ekseriyet raporunda yazılanlar doğru:

> *„Memurlar hukukunun kuralları ifade verme izninin hangi daire tarafından verilmesi gerektiğini belirtiyor. Ondan sonra bölünmüş bir yetki hakkında bahsedilebilir ve bu yetki de bazı durumlarda iki basamaklı bir yönteme yol açar. Yetkili olan amir bile böyle bir izin verebiliyorken bu iznin verilmemesi ancak en üst makam tarafından olabilir. "* [274]

[272] Kassel Cumhuriyet Savcılığının 13/07/2006 tarihli yazısı, cilt 339, s. 61 sonraki.

[273] Hoffmann, oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 120.

[274] Nihai rapor bölüm iki: E.III.e. Hessen İçişleri Bakanlığı'nın Yetkisi.

Buna göre İçişlerin Bakanlığı ancak amirin, yani bu muhbirlerin durumunda Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi, iznin verilmesini reddedebiliyor. Bu durumda sadece ve sadece muhbirlerin ifade verme iznine varılamıyorsa İçişleri Bakanlığı bu konuda yetkilidir. Çünkü ancak bir uyuşmazlık durumunda, yani Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi izni vermezse, bu kuralın manası ve hedefi etkili olur ve bir yüksek makam, bu durumda İçişleri Bakanlığı, durum hakkında karar verebilir.

Soruşturma makamları ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi düzeyinde bir uzlaşmaya varılsaydı, İçişleri Bakanı bu ifade verme iznini reddemezdi.

Ancak tam da bu yöntem İçişleri Bakanlığı tarafından hiçe sayılmıştır.

Temmuz 2006'nın başına kadar ifade izninin verilmesiyle ilgili görüşmeler ancak Hessen polis merkezinin soruşturmayı yöneten memurlar veya Kassel Cumhuriyet Savcılığı ve Hessen Anayasayı Koruma Dairesi arasında, burada en başta gizliliğin güvenliğinden sorumlu görevlisi olan Hess ile gerçekleşmiştir. 06.07.2006 tarihinde HMdIuS'ta (Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı) Anayasayı Korumadan sorumlu olan Bay Hannapel bu görüşmelere katılmıştır, ancak Anayasayı Koruma Dairesinin bir çalışanının cinayetin olay yerinde bulunduğunun medya tarafından haber yapıldığını öğrendikten sonra.

Kassel Cumhuriyet Savcılığı ifade verme iznini resmi olarak talep etmeden önce Bay Hannapel bakana, müsteşara ve Bayan LMB'ye bir not yazmıştır:

> *„6- Temmuzda LPVP (Eyalet Polis Başkan V.) [H.]* [275] *Höchst'te infraserv'de yapılan bir bölüm başkanları toplantısında Dortmund'daki Bild gazetesinin, o kişinin bir Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi çalışanı olduğunu öğrendiğini anlattı. Bunu yayınlayacaklarını bildiğimizden M 2'ye haber verildi. Ben de onun üzerine Bay İrrgang'tan 7. Temmuzda bir telefon görüşmesi sırasında bana konu hakkında daha detaylı bilgi vermesini istedim. Aynı gün Eyalet Anayasayı Koruma Dairesinde gizliliğin güvenliğinden sorumlu görevlisi Bay Hess ve Bay Sievers'in katıldığı bir buluşma yapıldı. Cumhuriyet Savcılığının sözel olarak memurun kaynaklarının resmi ifadelerinin alınmasını talep etmişti fakat bu kaynakların böylece ifşa edilip Hessen'deki İslamcılığın izlenmesi çok zorlaştırılacaktı ve bunda herkes hemfikirdi. [...]„Ben Bay İrrgang'a özellikle söyledim – Cumhuriyet Savcılığı kaynakları illa da dinleyecekse – bilgilerin açıklığa kavuşturulması hakkındaki karar bizzat Bakan tarafından verilecektir. Bay İrrgang ta bunu onayladı.“* [276]

[275] Hessen Eyalet Polisi.

[276] HMdIuS Hukuk bölümü Başkanın notu, 13/07/2006, cilt 339, s. 59 sonraki.

İçişleri Bakanlığı burada İçişleri Bakanı Bouffier'in karar verme yetkisinin onda olduğuna dair karar verdiyse de İçişleri Bakanlığı 13.07.2006 tarihinde HMdIuS'te (Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı) ifade verme iznini resmi olarak talep etmiş[277] olan Kassel Cumhuriyet Savcılığını önce Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesine başvurulmasını talep etti. 25.07.2006 tarihli yazısında HMdIuS'te çalışan olan Bay Sievers Cumhuriyet Savcılığının talebine, önce Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesine başvurulması gerektiği şeklinde bir cevap vermiştir:

> *„Bu yüzden sizden bu konuyla ilgili tekrar Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesiyle iletişime geçmenizi rica edeceğim, bildiğim kadarıyla onlar size zaten olabildiğince destek verdiler."* [278]

Zamanın İçişleri Bakanı ve bugünkü Başbakan Volker Bouffier, yine de o gün iki şeyi elyazısıyla not etmiştir:

> *„1. [...]*
>
> *2. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi tarafından bu konuda bana danışılmadan herhangi bir kararın alınmadığından emin olmanızı rica ediyorum. [...]."* [279]

Ayrıca 25.07.2006 tarihinde HMdIuS'nin Kassel Cumhuriyet Savcılığına yönelen bir cevap taslağı:

> *"Bu konuda bana şahsen danışılmadan herhangi bir kararın, olumlu veya olumsuz, alınmadığından emin olmanızı rica ediyorum. Lütfen bunu Eyalet Anayasayı Koruma Dairesine bir emir olarak iletin."* [280]

---

[277] Kassel Savcılığı'nın Üst Düzey Yönetici Savcı Walcher'in Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'na yazısı, 13/07/2006, cilt 339, s. 61 sonraki (vurgulama ancak burada).

[278] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın Sievers'in Kassel Savcılığı'na yazısı, 25/07/2006, cilt 339, s. 87 sonraki (vurgulama ancak burada).

[279] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin direktörü vekili Peter St.'nin Hessen İçişleri Bakanlığı'na Bouffier'in eline gönderilen 25/07/2006 tarihli yazısı, cilt 964 orc, s. 2 sonraki.

[280] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın Sievers'in Kassel Savcılığı'na 25/07/2006 tarihli yazısının taslağı, cilt 339, s. 89.

Ancak Bakan tarafından verilen bu karara hukuki açıdan aslında hiç gereksinin yoktu, çünkü soruşturma daireleri ve Hessen Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi arasında bir çözüm yolu görünüyordu.

Çünkü 17.08.2006 tarihinde Başsavcılık, Kassel Cumhuriyet Savcılığındaki Yönetici Cumhuriyet Savcısı Bay Walcher ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin Direktörü Bay İrrgang arasında bir konuşma yapılmıştır:

Bu konuşmanın içeriği:

> *„Cumhuriyet Savcılığı Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesine, ifadelerinin alınması istediği kişilerin bir listesini teslim edecektir. Bu liste ayrıca gerçekleşecek sorgulamanın çerçevesini belirleyecek. Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi hangi kişilerin ve hangi aşamada ifade verme izinlerinin gerektiğini araştıracaktır. Gerektiğinde muhbirlerin dosyalarına eklenecek üzere ifade verme izinlerini verecektir. Kassel Cumhuriyet Savcılığı, daha önce isimlerini belirttiği kişilerin ifadelerini alacaktır. Muhbirlerin ifadeleri alındığında, isimlerinin açıklanmaması gerektiğine dair bir not eklenecektir.“* [281]

Bu yöntem taslağı ile bu durumda soruşturma makamları ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin yönetici seviyesi memnun kalmışlardı.

Tanık Wetzel, Cafe cinayet soruşturma komisyonunun başkanı, bu konu hakkında şunu ifade etmiştir:

> *„Bir ara bu noktaya gelmiştik. Ben bir görüşmenin protokolünü okuyordum, Frankfurt'taki generalde, Bay İrrgang oraya gitmişti. Orada diyordu ki, bazı şartlar altında bir ifade verme izni verilecektir, yani mesleği ilgilendirecek bir şey açıklanmayacaktı, ancak bizimle konuşabileceklerdi, örneğin Temme'nin davranışları hakkında. Bu bile bizim için çok önemli bir gelişme teşkil edecekti.“* [282]

Ancak Bay İrrgang'ın dediklerine göre 22.08.2006 tarihinde zamanın Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Direktörü Bay İrrgang ve İçişleri Bakanı Volker Bouffier arasında bir konuşma geçmiştir.

Bu konuşmanın sonucunu Bay İrrgang Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin (Bay İrrgang) Kassel Cumhuriyet Savcılığına gönderdiği bir faksta (yönetici Cumhuriyet Savcısı Walcher) şöyle özetlemiştir:

---

[281] HMdIuS Sievers'in 17/08/2006 tarihli notu, cilt 339, s. 104 (vurgulama sadece burada).

[282] Wetzel, oturum protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 35.

„bugün, 22.08.2006 tarihinde, Bay Devlet Bakanı Bouffier'in bürosunda yukarıdaki konuyla ilgili bir konuşma gerçekleştirilmiştir. 17.08.2006 tarihli yöntem taslağına yaklaşmaya karar verdiler. Ancak Bay Devlet Bakanı Bouffier bu konuyu bir karara bağlamadı." [283]

Şu ana kadar çalışmaların İçişleri Bakanının hareketlerinden dolayı oldukça geciktirildiği ve hatta muhtemel bir uzlaşmanın, ifade izninin ancak kendisi tarafından verilebileceğini açıklayan İçişleri Bakanı Bouffier tarafından bloke edildiği söylenebilir.

Ekseriyet raporunda belirtilen İçişleri Bakanı Bouffier'in gerekçesi, *„daire amiri olarak kararlarını iyice düşündükten sonra veriyor [...], çünkü kamunun karşısında bunun sorumluluğunu taşımaktadır"*, [284] Volker Bouffier'in ne konu olan muhbirlerle teker teker görüşmediği ne de soruşturmayı yöneten polislerle konuşmadığı göz önünde bulundurulduğunda pek çok soruyu ortaya atmıştır.

IV. Kısıtlandırılmış bir ifade izniyle yeterli derecede anonimleştirilmiş ifadeler alınabilirdi

Daha önce de belirtildiği gibi genel olarak ifade verme süreci belirli şartlara veya belirli soru komplekslerine bağlanabilir.

Bir muhbir, örneğin madde 247 a StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) çerçevesinde sesin ve görüntünün anonimleştirildiği duysal ve görsel bir video ile yapılabilir veya madde 68 III StPO'ya (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) göre ancak kimliğinin açıklanmaması üzere yapılan bir ifade olabilirdi.[285]

---

[283] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin (Bay Irrgang'ın) Kassel Savcılığı'na (Üst Düzey Savcı Walcher'e) 22/08/2006 tarihli faksı, cilt 339, s. 106.

[284] Nihai rapor bölüm iki: E.III.e.bb. İçişleri Bakanı Bouffier Açıklama Yapma Yasağı'nı 'Makam Yöneticisi Hakkını Saklı Tutmak' suretiyle çıkardı.

[285] Muhbirlerin güvenilir ifadeleri, onların kimliklerinin ifşa edilmeden alınabilirdi, o zaman sadece ifadeyi alanın ismi alınırdı ve muhbirle ilgili anonim bir not hazırlanırdı. Hukuk, doğrudan olmadan bu şekilde yapılan ifadelerin alınmasını kamu ilgisi olduğundan kabul etmişti (BverfG (Federal Almanya Anayasa Mahkemesi) 26/05/1981 tarihli kararı, 2 BvR 215/81, BverfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 57, s. 250-295).

Bunu yaparak muhbirlerin kimlikleri yeterince korunabilirdi ve olayları aydınlatma gereği ve gizliliğin korunması aynı zamanda bir denge halinde olacaktı.

İfade verme iznine karar veren makam tam bir açıklama kararı yerine daha hafif önlemleri alması gerekir. Bu olasılık İçişleri Bakanlığı'nda dikkate alınmadı. Bu bağlamda, konuyla alakası olmayan düşüncelerin Anayasayı Korumasındaki sorumlu daireleri ve İçişleri Bakanlığının, kaynakların tamamen engellenmesi konusunda ısrar etmelerine neden olma olasılığı vardır.

Öte yandan, Anayasanın Korunması Dairesi tarafından, polis memurlarını Anayasayı Korumanın takipçi veya stajyer olarak gizlenmiş olarak sorgulamalara katılmaları fikri hukuki açıdan kuşkulu bir durum teşkil eder. Çünkü bu şekilde muhbirin ifadesinin bir ceza davasında tanık ifadesi olarak kullanılacağı gerçeği ondan saklanmış olur. Bu durumda dava hukuku açısından bir yanıltmadan bahsedilebilir. Ayrıca, bu durumda, polis memurları tarafından detaylı bir sorgulama gerçekleştirilemeyecekti, çünkü onlar sorgulama esnasında ancak seyirci olarak odada bulunacaklardı. Bu durum soruşturmayı yöneten Cumhuriyet Savcısı Dr. Wied tarafından böyle değerlendirildi:

„Milletvekili Holger Bellino: [...] Eyalet Anayasayı Koruma Dairesinden olan Bay Hess o sıralarda muhbirlerin, Anayasayı Koruması çalışanlarının takipçi veya stajyer olarak gizlenmiş olarak sorgulamalara gizli olarak görev yapan polis memurlarıyla beraber katılmaları fikrini ortaya atmıştı. Yani ortada şu teklif vardı: Biz onların ifadelerini alacağız ve siz de dinleyeceksiniz, ayrıca ondan önce bize sorulmasını istediğiniz soruları verebilirsiniz. – Bize, o zamanlarda Bay Hess tarafından önerilen bu yöntemin neden Cumhuriyet Savcılığı tarafından uygulamaya konulmadığını anlatabilir misiniz?

Tanık Dr. Wied: Benim bunun yüzünden karnım ağrıyordu. Bu şekilde ben bir kişiye, bir ceza hukuku davasında ifadesinin alındığını anlatmamış olurdum. Ben bunu iyi bir yol olarak görmedim. Belki bu konu hakkında daha fazla düşünülebilirdi; ancak bu, daha sonra muhtemelen değerlendirmelerde sorunlara yol açacaktı.

Milletvekili Holger Bellino: Bu ne yapacaktı? Ben bunu anlamadım, kurusa bakmayın.

Tanık Dr. Wied: Bir ceza hukuku davasında sonradan değerlendirmelerde sorunlar olabilirdi, yani ben bir kişinin ifadesini alacağım, bu kişiyi resmen bir sorgulamaya

sokacağım fakat bunu ona söylemeyeceğim. Sanki ben Anayasayı Koruma Dairesinin bir çalışanının bu sorgulamayı yönetmesine izin vereceğim, fakat bu kişi bu soruşturma çalışmalarında bir soruşturma görevlisi olmayacak, ve sonra da gizli görevde bulunan polis memurlarını yanına oturtacağım. Benim bu konuda büyük şüphelerim vardı." [286]

V. Kaynaklara teker teker ifade verme izinleri verilebilirdi

Kassel Cumhuriyet Savcılığı yedi muhbir için bir ifade verme iznini talep etmişti, bunların arasında „bilgi veren kişi 389", Benjamin Gärtner de vardı, ayrıca VM 340 ve sağcı çevrede etkili olan bir başka kaynak. [287] Andreas Temme muhbir amiri olarak toplam oniki muhbire amirlik yapıyordu; bunların altısını doğrudan yönetiyordu, diğer altısını da vekil olarak. [288]

Anayasayı Korumanın sonraki yazılarında, örneğin Federal Anayasayı Koruması tarafından Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesindeki Dr. Eisvogel'e 22.09.2006 tarihinde kaynakların önemini anlatmak üzere gönderilen yazıda ancak beş kaynaktan bahsedilmişti. [289] Polisin, ifade iznini talep ettiği ve Andreas Temme'nin bir iş arkadaşı olan tanık Fehling yerine temsilci olarak yönettiği diğer iki muhbirin, Benjamin Gärtner ve sağcı çevrede etkili olan diğer bir kaynak, VM 340, ifadelerinin alınmaması için bir sebep açıklanmamıştır.

İçişleri Bakanlığı şu ana kadar Kuzey Hessen'deki İslamcı kaynakların ülke çapındaki İslamcılığın gözetlenmesinden önemli derecede sorumlu olduklarını sebep olarak vermişti. Ancak zamanın İçişleri Bakanı ve şimdinin Başbakanı Volker Bouffier, Andreas Temme tarafından aşırı sağcı çevrede yönetilen muhbir Benjamin Gärtner'in (bilgi veren kişi 389) de ifade vermesinin engellemişti.

---

[286] Wied, oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 61 sonraki.

[287] Savcılığın Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne 25/08/2006 tarihinde göderdiği yazının eki, cilt 339, s. 168-172.

[288] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nün Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın AL II Bölümü'ne 15/08/2006 tarihinde gönderdiği zazı, cilt 339, s. 97, 98.

[289] Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin Dr. Eisvogel'in Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne 22/09/2006 tarihinde gönderdiği yazı, cilt 339, s. 26.

Ekseriyet raporuna göre ekseriyet Fraksiyonları, tüm muhbirlerin ifade vermelerinin engellenmesini hatasını Cumhuriyet Savcılığının farklı bir yol bulmak için çaba göstermemesinde görüyorlar. Biz bu görüşe katılamıyoruz. Cumhuriyet Savcılığı muhbirler hakkında detaylı bilgilere sahipti. Bu nedenle ifade verme izni hakkında karar veren makamın, her kaynak için özel olarak olayın aydınlatma menfaati ve gizli bilgilerin gizli kalması menfaati arasında bir denge bulma görevi vardır. İçişleri Bakanlığı bu durumda en hafif yöntemi, yani ifade verme izinleri için farklı bir yol bulmaya çalışmaya veya onu sınırlandırmaya çalışması gerekirdi.

İçişleri Bakanı Bouffier bu kararı verme yetkisini kendisinde görüp fakat kaynaklarla teker teker ilgilenmemesi gerçeği, böyle bir dengeleme çalışmasının hiç yapılmadığını göstermektedir.

Alman Federal Meclisin Araştırma Komisyonunun karşısında Bouffier, 28.09.2012 tarihinde şunları dile getirmiştir:

> *„Cumhuriyet Savcılığı tüm tanıkların doğrudan sorgulanmasında ısrar ettiğinden ve tanıklara teker teker ifade verme izninin verilmesini reddettiğinden ifade verme izinlerin verilmesi açısından bundan başka bir yol bulmak da mümkün olmamıştır. Bundan dolayı o zamanlar İslamcı/terörizm alanında çalışan kaynakların ifşa edilmesi açısından çok önemli ve bu yüzden sürekli masada olan bir konuydu bu. Bay Temme tarafından yönetilen ve aşırı sağcı çevrede etkin olan muhbir hiçbir zaman tek tartışılan konu olmamıştır. Tam tersine: Cumhuriyet Savcılığı sadece bu muhbirin ifade vermesini isteseydi güvenlik sorunu bu kadar geniş olmazdı ve sanırım Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi bu durumda bu izni verirdi. En azından karar veren ben olsaydım, o zaman sahip olduğum bilgilerden dolayı tek bir muhbirin ifade vermesine izin verirdim.“* [290]

Bu gerekçe tamamen yersizdir. Bir taraftan İçişleri Bakanlığı başka bir yol bulmaya çalışmalıydı ve bunun hakkında iyice düşünmesi gerekirdi. Diğer taraftan Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinden Bayan Dr. Pilling de 08.09.2006 daire içinde tutulan bir notta Benjamin Gärtner'in kaynak olarak olası bir sorgulanmasından bahsediyor:

[290] Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki Araştırma Komisyonunun 32. oturumu (NSU Araştırma Komisyonu I), Bouffier, 28/09/2012, s. 13 (vurgulama sadece burada).

"(Bilgi) tedariği açısından hala şüpheli tarafından muhbirlerin – bazıları onun tarafından ancak temsilci olarak yönetiliyordu - ifade vermelerinin, daha doğrusu onların şimdi teker teker ifade vermelerinin öne sürülen delil (olay yerinde olmadığına dair) açısından ne gibi bir faydası olması bekleniyor hala anlaşılamamıştır. [...]

bilgi veren kişi 389: „[...] Polisin ilgi göstermesinin sebebi onun aşırı sağcı çevresinde etkin olmasıdır, Anayasayı Koruma için çalışmadan önce polis tarafından bilinen bir kişiydi (vücut yaralaması da); cinayet serisiyle bir ilgi (Devlet korunması veya kriminal polis tarafından bilinmeyen Türkler) tarafımızdan ispatlanamamıştır." [...] Suç olaylarının işlendiği günlerde ancak telefon üzerinden iletişimin yapılmasından ve ayrıca şu anki şahsi durumundan dolayı şu anda bir sorgulama gerçekleştirmek zor olacak. Cumhuriyet Savcılığının görüşüne göre şüphelinin karakterinin sorgulanması gerekmediğinden ve telefon konuşmasıyla ilgili davranışların ancak diğer görüşmedekilerden farklı bulunursa incelenmesi gerektiğinden, (bilgi) tedariki açısından şu anda bir ifade verme izninin ve bununla beraber yapılacak olan bir sorgulama yersizdir." [291]

Bu, soruşturma makamları tarafından muhbirlerin arasında bir sınıflandırma yapılabileceğini göstermektedir. Zamanın yönetici başsavcısı Walcher de 12.09.2006 tarihinde yapılan bir konuşma sırasında bu konuyla ilgili şöyle yazmıştır:

„Bu nedenle konuşma sırasında İçişleri Bakanına açıklama yapma yasağının konulması tavsiyesi verileceği algısı oluşmuştur. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin Direktörü ile ondan önce bu yasağın Anayasayı Korumanın daha önce polis için çalışan ve sonra Anayasayı Koruma tarafından çalıştırılmaya başlanan iki muhbiri için de geçerli olup olmayacağı konuşulacaktı. Buna göre bunun sebebi, bir sorgulamanın bu iki kişi üzerinde pek bir „etki bırakmayacağı" düşüncesiydi, fakat benim görüşüme göre burada değişik kaynaklar arasında bir ayırım yapılmadı. [...]" [292]

[291] Notun gizli olan geri kalan bölümlerinin özeti cilt 339, s. 21 devamı, de bulunmaktadır (vurgulama sadece burada).

[292] Yönetici Üst Düzey Savcı Walcher'in 12/09/2006 tarihli notu, cilt 491, s. 180 (vurgulama sadece burada).

Cumhuriyet Savcılığı neden olarak 'şimdiye kadar hep ya tüm kaynaklar sorgulanmıştır ya da hiçbiri' görüşünü öne sürmüştür ancak bu neden Araştırma Komisyonunun sürdürdüğü çalışmayla çürütülmüştür. Bunun üzerine Hessen Araştırma Komisyonu tarafından ifadeleri alınan İçişleri Bakanlığının yöneticiler düzeyi, sağcı kaynaklardan haberleri olmadığını öne sürmüştür.

Zamanın İçişleri Bakanı Bouffier'in büro yöneticisi olan Bayan Gätcke bunun hakkında şunları söylemiştir:

> *„O zamanki konu sadece ve sadece İslamcı kaynaklardı. Hiçbir zaman sağcı kaynaklar hakkında konuşulmadı. Ve Temme'nin bir sağcı kaynak yönettiğini ben şahsen – ve sanırım Bakan Bey de öyle – ancak 2011 senesinde öğrendik, o zamanlar bu NSU cinayet serisi soruşturulup aydınlığa kavuşuluyordu. O zamanlarda hiç bu konu hiç bilinmiyordu. Sonradan düşündüğümde – ve sanırım Bakan Bey de aynı şeyi Federal Meclisin İçkurulunda söyledi - : yani Temme'nin sağcı bir kaynak da yönettiğini bilseydik eminim ki kaynağın sağcı kısımları için bu karar başka şekilde verilirdi. Ancak bir bunu bilmiyorduk ki – yani en azından İçişleri Bakanlığının üst düzeyindekiler – Temme'nin sağcı bir kaynak yönettiğini bilmiyorduk. Bu hiç konu olmamıştı. Her zaman konu olan ancak İslamcı kaynaklarıydı.* [293]

Zamanın bayan müsteşarının da sağcı kaynaklardan hiç haberi yokmuş:

> *Tanık Scheibelhuber: Ben ancak İslamcı kaynakları hatırlıyorum. Ve bu konu konuşulduğunda da hep İslamcı kaynaklardan bahsediliyordu.*
>
> *[...] Bu konunun konuşulması sırasında sadece İslamcı kaynaklardan bahsediliyordu. Ben de bilmiyorum, ben o zamanlar sağcı kaynaklar hakkında konuşuldu mu konuşulmadı mı, bunun hakkında hiçbirşey söyleyemem, farkında değildim sağcı bir kaynağın da olduğundan. Olabilir de olmayabilir de. Ancak hep İslamcı kaynaklar hakkında konuşulmuştu. Galiba Bakan'dan o zaman sağcı bir kaynak için öyle bir izin verilmesi talep edilseydi, eminim ki verirdi.* [294]

Volker Bouffier de Araştırma Komisyonunun önünde verdiği en son sorgulamasında şöyle demiştir:

---

[293] Gätcke, oturum protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 86 (vurgulama sadece burada).

[294] Scheibelhuber, oturum protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 67-68 (vurgulama sadece burada).

„Anayasayı Korumanın bu argümentasiyonu, ve ben bunu çok ciddiye aldım, İslamcılardan gelen tehlikeler hakkındaydı. Her zaman sadece bunun hakkında konuşuluyordu. Daha önce de bununla ilgilendiğimi hiç sanmıyorum. Yani diyorum ki, onun böyle bir (kaynak) yönettiğini bile bilmediğimi demek istiyorum. Doğru hatırlıyorsam, ancak NSU ile ilgiler bilgilere sahip olduktan sonra ve sonradan da Berlin'deki Araştırma Komisyonundan dolayı bundan haberim oldu.

Yani, ben bundan pek eminim: ben o zamanlarda gördüğüm şeylerden konunun başla bir şey, yani sağcı bir kaynak olabileceğini bilemezdim. Her zaman ancak İslamcı kaynaklar konuydu. Onun daha başka ne (kaynaklar) yönettiğini ben bilmiyordum, yani sizin bana sorduğunuz soru tamamen varsayımsal bir sorudur. Ama ben bu soruyu Federal Komisyonda zaten cevaplandırmıştım." [295]

Bu nedenle bahsi geçen detaylı değerlendirme sürecinin hiç yapılmadığı gerçeği çok önemlidir burada. Volker Bouffier tarafından 15.09.2006 tarihinde Federal Anayasayı Korumasından özellikle talep ettiği kaynakların önemi hakkındaki açıklama, ondan kısa bir süre sonra Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin Direktörü olarak atanan Dr. Eisvogel tarafından ancak İslamcı kaynaklar hakkında hazırlanmıştır.

VI. Sonuç

Zamanın İçişleri Bakanı Bouffier bilgilerini sadece Eyalet Anayasayı Koruma Dairesinden almıştır. Cumhuriyet Savcılığıyla herhangi bir konuşma sürdürmedi. Cumhuriyet Savcılığı hakkında söylediği iddia edilen 'ya tüm kaynaklar dinlenecek ya da hiçbiri' ifadesi doğru değildir. Polisin yönetici seviyesiyle beraber polis başkanı Nedela da Komisyona İçişleri Bakanı Volker Bouffier'in (kaynakları) değerlendirme sürecine katıldığını hatırlayamıyor. [296]

Şu ana kadar o sıralarda bilgi veren kişiler aşırı sağcı çevrede etkin olan muhbir Benjamin Gärtner'in hakkında bir açıklama yasağının konmasının nedenini açıklayamamışlardır. Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi veya İçişleri Bakanlığı tarafından hiçbir zaman sağcı kaynakların dinlenmesi teklif edilmeyip bu duruma olumlu bakılmamıştır.

---

[295] Bouffier, oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 26.

[296] Nedela, oturum protokolü UNA/19/2/52 – 26/04/2017, s. 10.

Bu nedenle tecrübeli polis memurlarının aşırı sağcı çevrede etkin olan bilgi veren kişi Benjamin Gärtner'i sorgulama olanakları olsaydı 2006 senesinde NSU cinayet serisi hakkında ne tür bilgilerin elde edilebileceğini hiç bilemeyeceğiz. Polis tarafından yapılan bir sorgulama ile bile onun gizli kimliği korunabilirdi.

1. Geciktirme

İçişleri Bakanlığının yönetici seviyesi tarafından o zamanlarda soruşturma çalışmalarının engellenmediği iddia edildiyse de soruşturma makamlarının muhbirler için ifade verme izinlerini alabilme çabalarının ve İçişleri Bakanlığı tarafından bu taleplerin aylar boyunca ancak yavaş bir şekilde işlendiği burada önemli bir faktördür.

Federal Meclis Komisyonu önünde verdiği ifadesinde Bouffier şunları söyledi:

> *„Özellikle benim tarafımdan soruşturma makamları hiçbir zaman engellenmemiştir ve görev sırasında ceza takibini hiç engellemedim."* [297]

SPD Fraksiyonunun görüşüne göre bu iddia doğru değildir.

21.04.2006 tarihinde Bay Temme'ye karşı açılan soruşturma davası üzerine ilk önce onun evinde ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi aranmıştır ve bu dava, açıklama yapma yasağındaki çok katlı sorunlarından dolayı 2007 senesine kadar uzamıştır. Ağustos 2006'da bir anlaşmaya varılacak gibi göründüyse de zamanın İçişleri Bakanı Bouffier, bu kararı ancak kendisinin verebileceğine karar vermiştir. Ancak Eylül ayın ortasından itibaren Federal Anayasayı Koruma tarafından ikinci bir bilirkişi raporu oluşturulmuştur. Oradaki sorumlu, Bay Dr. Eisvogel, 01.11.2006 tarihinden itibaren Hessen Anayasayı Koruma Dairesinin Direktörü olmuştur.

Ancak 05.10.2006 tarihinde – yani Kassel'deki Halit Yozgat cinayetinden nerdeyse altı ay sonra – zamanın İçişleri Bakanı ve bugünün Başbakanı Volker Bouffier hiçbir açıklamaya gerek görmeden Temme tarafından yönetilen tüm muhbirler için bir açıklama yapma yasağını koymuştur.

[297] Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki Araştırma Komisyonunun 32. oturumu (NSU Araştırma Komisyonu I), Bouffier, 28/09/2012, s. 14.

O tarihten sonra tekrar zaman geçip, ancak 09.01.2007 tarihinde Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi, sorgulamanın sonuçlarını açıklamıştır.

Ancak 2006 senesinin Aralık ayında – yani Kassel'deki cinayetten sekiz ay sonra – Anayasayı Koruma çalışanları tarafından bilgi veren kişi 389 isimli kaynak olan Benjamin Gärtner'in ifadesi alınmıştır. İfadeden alınan sonuçlar burada da dairenin çalışanları tarafından takip edilmedi. İfadenin sonuçları şunlardır:

„Bilgi veren kişi 389

T.'yi Kasım 2003'ten beri tanıyor. Beraber gerçekleşen görevle ilgili görüşmeler genelde ayda bir kere gerçekleşmiştir.

Kısa geçen görüşmeler – en fazla 45 dakika sürüyorlardı – Kassel şehir merkezinde değişik yerlerde gerçekleşmiştir (dönercilerde, restorantlarda).

Bazı aylarda ek görüşmeler yapılmıştır (örneğin malzeme değiş tokuşu), bunlar bilgi veren kişi'nin işyerine yakın bir yerde „sokakta" yapılıp, görüşmeler sırasında ancak birkaç kelime konuşulmuştur. İletişim sadece cep telefonu üzerinden gerçekleşmiştir.

Bilgi veren kişi'nin uzun bir süre bilgisayarı olmadığından ve bundan dolayı internete giremediğinden T. ona Holländische Straße'de bulunan bir internet cafesinde buluşmayı teklif etmiştir. Bu cafenin sahibi Türkmüş.

Bilgi veren kişi, internet cafesindeki buluşmayı iki sebepten dolayı reddetmiştir:

1. Sahibi Türk olduğundan

2. Bir yakınının cafenin komşuluğunda ikamet etmesinden dolayı ve bilgi veren kişi, bu cafenin „oldukça kirli odaları" olduğunu biliyordu.

Bunun üzerine Königspassage'de bir Çin restoranında bulunan bir internet cafesinde buluşmak üzere anlaşmışlar, orada buluşup ve ilk başlarda – eğitim amaçlı – beraber internete girmişlerdir.

Bilgi veren kişi'nin söylediklerine göre T., Mart 2006'da ve gerçekleşen son buluşma tarihi olan Nisan 2006'da „diğer zamanlardan farklı bir davranış şekli" sergilemiş, diğer buluşmalara göre „daha da az zaman ayırmış" buluşmaya ve yeni bir görev vermemiş.

06. Nisan 2006'da yapıldığı söylenen bir telefon görüşmesini ise hatırlamıyor." [298]

[298] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Bay Hess'in PP Kuzey Hessen'in Cafe cinayet soruşturma komisyonuna 09/01/2007 tarihli yazısı, cilt 339, s. 161.

Gärtner, muhbirin davranışının "diğer zamanlardakinden daha farklı" olduğunu söylemesinden dolayı bu olay birçok soruya sebep olduysa da ve (Gärtner) bunun sebebinin internet cafesine olan olası mesleki bir ilişkiyi ima ettiyse de Anayasayı Koruma Dairesi çalışanları bu konuyu takip etmemişlerdir. Soruşturan kişiler Gärtner'in ifadesini zaman geçmeden alabilselerdi, belki de Halit Yozgat cinayetinin olduğu günkü telefon görüşmesini hatırlayabilirdi.

2. Detaylı bir değerlendirme sürecinin eksikliği

Zamanın İçişleri Bakanı ve bugünün Başbakanı Volker Bouffier bu konudaki karar verme yetkisini ancak kendisinde gördüyse de aydınlatma gereği ve gizliliğin güvenliği arasında verilecek olan bu kararı verebilmek için gereken detaylı bilgileri almaya çalışmamıştır. Volker Bouffier Kassel'deki soruşturma makamlarıyla görüşmemiştir ve değişik görev alanlarında (İslamcılık ve aşırı sağcılık) etkili olan muhbirler arasındaki farkı da dikkate almamıştır. Ayrıca zamanın İçişleri Bakanı Bouffier bu cinayet serisinin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinde daha önce de konu olup olmadığını araştırmamıştır. Bouffier, daha önce Andreas Temme'nin bundan önce bile kaynaklarını bu cinayet serisiyle ilgili dinlenmesi görevinin verildiğinden haberi olmadığını belirtmiştir.

E. Meclisin „Temme" konusundaki gelişmelerden bilgi alması: Meclise ve Kontrol Komisyonuna bilinçli olarak erkenden bilgiler iletilmemiştir

Hessen Eyaletinin Anayasayı Koruma Dairesinin bir çalışanının Almanya çapında gerçekleşen bir cinayet serisinde şüpheli olarak görülmesi gibi inanılmaz bir duruma karşın halk tarafından temsilcisi olarak seçtiği Eyalet Meclisi anayasa tarafından korunan bilgilendirme mecburiyetine ters olarak hemen bu konu hakkında bildirilmemiştir.

Araştırma Komisyonunun karşısında verilen tanık ifadelerinden ve dosyalardan anlaşıldığı üzere, Andreas Temme'nin evinini arandığı ve Temme'nin Hessen Anayasayı Koruma Dairesi için çalıştığının ortaya çıktığı gün olan 21.04.2006 gibi erken bir tarihte İçişleri Bakanlığının üst düzey temsilcilerinin konu hakkında bilgilendirildikleri anlaşılıyor. [299] Zamanın İçişleri Bakanı Volker Bouffier 21.04.2006 tarihinde, en geç 22.04.2006 tarihinde bu cinayet olayında Andreas Temme'ye karşı mevcut olan şüpheler hakkında bilgilendirilmişti. [300]

Böylece İçişleri Bakanlığının yönetici seviyesine İçişleri Bakanı Volker Bouffier üzerinden anında bilgiler aktarıldıysa da, ne Eyalet Meclisinin parlamenter kontrol komisyonu ne de İçkurul'a bu bilgiler hemen aktarıldı. Seçilmiş olan meclis üyeleri olaydan ancak 3 ay sonra, Temmuz 2006'da Bild gazetesinde yayınlanan bir haber üzerine bu şüphelerden haberdar olmuşlardır (internet versiyonu 13.07.2006 tarihinde www.bild.de'de baskı versiyonu ise 14.07.2006 tarihinde gazetede yayımlanmıştır). [301]

I. Parlamenter bilgi alma hakkının hukuki temelleri

Madde 38 paragraf 1 fıkra 2 Anayasa

[299] Bakınız nihai rapor bölüm iki: H.I. İçişleri Bakanlığı'nın Üst Yönetiminin Bilgisi.

[300] Bakınız Bouffier, oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 9.

[301] Bild gazetesinin 14/06/2006 tarihli yazısı, cilt 45, s. 79 sonraki; cilt 199, s. 22.

(„S. 1: Alman Federal Meclisin üyeleri bağımsız, hür, genel olarak yapılan ve eşit ve gizli yapılan seçimlerle seçilirler. S. 2.: Onlar tüm halkın temsilcileridirler, görevlere ve talimatlara bağlı değiller, ancak vicdanlarına göre hareket ederler.“;

madde 77 HessVerf (Hessen Anayasasası) ile eş anlamlı olarak

„Meclis üyeleri tüm halkın temsilcileridirler.“)

ve madde 20 paragraf 2 fıkra 2 Anayasa

(„S. 1: Devletin egemenliği halkındır. S. 2.: Egemenlik, halk tarafından seçimlerle ve özel yasama, yürütme ve yargı organlarıyla yürütülecektir.“)

bundan sonra meclisin en yüksek mertebesi olan halk tarafından doğrudan görevlendirilmesi takip ediyor. Eyalet Hükümetinin ulusal hareketlerine böylece, Eyalet Hükümetinin halk temsilcilerine karşı olan sorumluluğu temelinde demokratik bir meşrutiyet kazanılıyor. Hükümet üyelerinin Meclise olan sorumlulukları ise madde 101 paragraf 4 HessVerf.'te (Hessen Anayasası) okunabilir

„S. 4: Eyalet Hükümeti görevleri ancak Eyalet Meclisi ona özel bir kararla güven oyunu verdiyse devralabilir.“

ve madde 91 HessVerf.'tan alıntı alma hakkından,

„S. 1: Eyalet Meclisi ve organları, Başbakan ve bakanların orada bulunmalarını talep edebilir.“

ki bu cümlede hem orada bulunma mecburiyetinden ve ayrıca Meclis üyelerinin sorulara cevap verme zorunluluğundan bahsedilmektedir.

Bunun sonucu olarak meclislerin soru sorma ve bilgi alma haklarının olduğu ve Hükümetin de bunlara cevap vermek zorunda olduğu anlaşılmaktadır. [302]

Ancak hükümetin bilgi verme yükümlülüğü sadece cevap vermekle sınırlandırılamaz, onun daha çok meclise karşı bir "yerine getirme yükümlülüğü" vardır. Meclis üyeleri tarafından sorulan sorular karşısında Anayasa Mahkemesi tarafından onaylanmış olan cevap verme yükümlülüğünün ve alıntı alma hakkının yanında „kontrol edilenin önden gelen bir bilgi verme yükümlülüğü" vardır, yani burada hükümete işaret ediliyor, bunun nedeni de „meclisin bilgisizliğine son vermektir." [303]

Bu bilgi verme yükümlülüğü erkenden ve detaylı bir şekilde yerine getirilmelidir.

[302] Bakınız BverfG (Federal Almanya Anayasa Mahkemesi), 21/10/2014 tarihli kararı, 2 BvE 5/11 -, BverfGE (Anayasa Mah. Kararlar Derlemesi) 137, s. 185-273.

[303] Bakınız Brüning, Christoph: Der informierte Abgeordnete: die Informationspflicht der Regierung als „Bringschuld“ gegenüber dem Parlament (Bilgi almış milletvekili: parlamentonun karşısında hükümetin bilgi verme yükümlülüğü). Alıntı: Der Staat (Devlet), 43. (2004), s. 511–541, 526.

Özellikle Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi Kanunu madde 22'ye göre Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin genel görevleri ve herhangi bir önem taşıyan faaliyetler hakkında detaylı olarak bilgilendirilmeli.

Zamanın Hessen Veri Koruması Görevlisi tarafından Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bilgi alma ihtiyacının bilgisel açıdan özerklik hakkıyla denkleştirilmesi gerektiği iddiası, ki Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun gizlilik yükümlülüğü burada herhangi bir rol oynamıyormuş ve bu denkleştirmede olayla ilgili mevcut olan şüphenin ve olayın işlenmesindeki mesleki ilişkisinin de dikkate alınması gerekiyormuş, [304] önümüzde bulunan olaydaki soruşturma çalışmalarının ol dukça büyük öneminden ve mesleki açıdan doğrudan olan bağlantısından dolayı yersizdir.

II. „Bilgi vermemenin" gelişmesi

SPD Fraksiyonunun görüşüne göre hemen 21.04.2006 tarihinden sonra Meclisi zaman geçmeden bilgilendirmek amacıyla Parlamenter Kontrol Komisyonunun bir oturumu yapılması gerekirdi. Bu gerçekleştirilmedi.

Anayasayı Koruma Dairesinin Parlamenter Kontrol Komisyonun bir sonraki düzenli oturum 03.05.2006 tarihinde yapılmıştır. Zamanın Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi müdür vekili Peter St. Araştırma Komisyonunun karşısında 02.05.2006 tarihinde zamanın Bayan Müsteşarı Oda Scheibelhuber ile bir ön görüşmenin yapıldığını ve bu oturumun amacının 03.05.2006 tarihinde yapılacak oturumun hazırlanması olduğunu belirtmiştir. Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nde hangi konular hakkında konuşulması gerektiğini Peter St.'nin söylediklerine göre Bakanlık karar verecekti:

> *„Milletvekili Nancy Faeser: Tamam. – Fakat siz de onu, ve o da aynı şeyi söyledi zaten – Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nda neler konuşulacağına peki kim karar veriyor?*
>
> *Tanık Peter St.: Tabiki Bakanlık buna karar veriyor.*
>
> *Milletvekili Nancy Faeser: Yani ne demek bu, 'Bakanlık' kimdir?*

[304] Cilt 338, s. 121 sonraki.

Tanık Peter St.: Bunu Bayan Müsteşarı belirtiyor, o yarın oturuma katılacak, veya Bakan, ve tabi ki Denetleme Dairesi karar veriliyor ve danışıyor, bölüm II. Zaten onlar bu yüzden oturuma katılıyor. Bunlar zaten sonra Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'ne de katılıyor." [305]

Bay Volker Bouffier'in büro yöneticisi Bayan Gätcke, Meclise bilgi aktarmama kararına Bakanın da katıldığını onayladı:

Milletvekili Nancy Faeser: [...] Bayan Gätcke, daha önce kaldığımız yerden devam ediyoruz. Parlamenter Kontrol Komisyonunun 3. Mayıs'taki oturumunda.

Tanık Gätcke: Evet.

Milletvekili Nancy Faeser: Siz bir ara oraya bilgi verilip verilmeyeceği hakkında konuşulduğunu anlatmıştınız. Bu kimler arasında konuşuluyordu ve sonunda bilgi verilmeyeceğine dair kararı kim verdi? Siz demiştiniz, Bakanla zaten bu konu görüşülüyordu: Fazla mı bilgi veriliyor, az mı veriliyor diye?

Tanık Gätcke: Evet. – Yani ben bunu artık tam olarak söyleyemeyeceğim, sonunda kararı kim verdi hatırlayamıyorum. Bununla ilgili zaten resmi bir oturum yapılmadı hiç. Yani, bu böyle - - Siz de kendiniz biliyorsunuz zaten bu tür şeyler nasıl oluyor. Koridorda duruyorsunuz, orada konuşuluyor, sohbet ediliyor, bilgi alınıyor diyelim. Ve orada da çeşitli kişiler tarafından bu konu açılmıştı. Eyalet Polis Merkezi olayın içindeydi, Cumhuriyet Savcılığını ilgilendiren soruşturma çalışmalarından dolayı. Sonunda işte herkes böyle bir karara evet dedi, bu kadar erken bir noktada bilgi aktarmak istemediler.

Milletvekili Nancy Faeser: Bakanla da mı?

Tanık Gätcke: Evet." [306]

Bilgilerin neden aktarılmadığının nedenleri hakkında „Bayan Müsteşar için konuşma notunda"Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun 17.07.2006 tarihli oturumu için şöyle diyor:

„Ne Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun 3. Mayıstaki oturumunda konuşan Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi Direktörü [Peter St.] ne de Bakanlığın uzmanlık bölümü bu oturum sırasında olan olaylardan bahsetme zahmetine girdiler.

---

[305] Peter St., oturum protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 28-31, s. 52 (vurgulama sadece burada).

[306] Gätcke, oturum protokolü UNA/19/2/49 – 10/02/2017, s. 114.

Herhangi detaylı bir bilgi verilmeden bir Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi çalışanının boş zamanında bir cinayet olayına karıştığı haberini iletmek hiç mantıklı olmayacaktı." [307]

Bu değerlendirme olayın önemini dikkate almamıştır.

10.05.2006 tarihinde yapılan İçkurul'un bir sonraki oturumunda uzmanlık bölümü tarafından „INA ile uyumlu durum tespiti hakkında açıklama" [308] denilen ve Halit Yozgat cinayetiyle ilgilenen bir açıklama verilmiştir. Ancak buna göre Anayasayı Koruma Dairesi çalışanı Andreas Temme'nin şüpheli durumuna düşmesinden bahsedilmeyecekti. Sonunda, oturum programında özel olaylar noktası altında başka güncel suç eylemleri ve onlarla ilgili mevcut olan ek bilgiler hakkında konuşulmasına rağmen İçkurul'a Kassel'deki Halit Yozgat cinayeti ve durum tespiti hakkında hiçbir bilgi verilmemiştir. [309]

14.06.2006[310] ve 05.07.2006[311] tarihli zamanın İçişleri Bakanı olan Volker Bouffier'in katılımıyla gerçekleşen İçkurul oturumlarında da Kassel'deki Halit Yozgat cinayetinden ve Anayasayı Koruma Dairesi çalışanı Andreas Temme'ye karşı var olan şüpheler hakkında konuşulmamıştır.

III. Bild gazetesinin yayınladığı haber

06.07.2006 gibi erken bir tarihte Hessen İçişleri Bakanlığının yöneticileri Bild gazetesinde çıkan bilgiler hakkında haberdardılar. Bu, bölüm başkanı olan Hannappel'in, zamanın İçişleri Bakanı Volker Bouffier ve Bayan Müsteşarı Oda Scheibelhuber'e Bakanın büro yöneticisi Bayan Gätcke üzerinden 13.07.2006 tarihinde gönderdiği bir nottan anlaşılmaktadır. Buna göre Bay Hannappel 06.07.2006 gibi erken bir tarihte aşağıdakiler hakkında bilgilendirilmişti

„Dortmund'daki Bild gazetesi, bu kişinin bir Anayasayı Koruma Dairesi çalışanı olduğu biliyordu. Bu haberin yayınlanması beklendiği için M 2'ye[312] haber verilmişti."[313]

---

[307] Bayan Müsteşarı konuşma notu, cilt 339, s. 81.

[308] Eyalet Polis Müdürlüğü 05/05/2006 tarihli E-postası, cilt 45, s. 126.

[309] Bakınız İçkurul'un oturma protokolü 10/05/2006; (INA/16/5).

[310] Bakınız İçkurul'un oturma protokolü 14/06/2006; (INA/16/58).

[311] Bakınız İçkurul'un oturma protokolü 05/07/2006; (INA/16/59).

[312] "M 2" basın konuşmacısının daire içindeki lakabıdır, o zaman Bay Busser idi.

[313] Hannappel'den Bakana ve Bayan Müsteşarı LMB'ye notu, cilt 339, s. 59 sonraki.

Bu anda bile Eyalet Hükümetinin yetkililere bunun hakkındaki bilgiler ulaştırılmamıştır. İçişleri Bakanlığının daire içindeki haberleşmeden 06.07.2006 tarihinde saat 11:10'da İçişleri Bakanının basın konuşmacısı Bay Bußer'in İçişleri Bakanlığının danışmanı Karlheinz Sch. tarafından bilgilendirildiği anlaşılmaktadır. Bay Karlheinz Bußer, buna verdiği reaksiyonu şöyle tarif etmiştir:

> *„Saat 11:10: Bay Bußer'a haber verdim, o da gizliliğin korunmasının artık gereksiz olduğu görüşümü paylaşıyor. Benden Cafe cinayet komisyonunu aramadan önce Müsteşar'a haber verilmesini rica etti."* [314]

Kullandığı bu „gizlilik" terimiyle kamuya karşı olan bir gizliliği mi veya meclise karşı olan bir gizliliğini kastettiği Komisyon tarafından bugüne kadar birçok kez tartışılmıştır.

Ekseriyet raporundaki değerlendirmede tanık Karlheinz Sch.'nin, kullandığı "gizlilik" teriminin, daha önce gönderilen E-postasındaki "medya stratejisi" terimine, yani medyanın bundan haberdar edilmesine mi yoksa meclisin haberdar edilmesine mi değindiği hakkında net ve açık bir ifade veremediğinden bahsedilmektedir. [315] Buna karşın SPD Fraksiyonu, tanık Karlheinz Sch.'nin verdiği ifadesinde meclisin de kastedildiğinden emindir:

> *„Milletvekili Nancy Faeser: Hayır, genel olarak bu sıralarda 6. Temmuz hakkında bakanlıkta bu konuyla ilgili neler konuşuluyordu. Sizin, herşeyi gizli tutmaya çalışmanın mümkün olmadığını yazmak için sebepleriniz vardı.*
>
> *[...]*
>
> *Tanık Karlheinz Sch.: Bundan zaten benim yazdıklarım da anlaşılıyor. Ben Nedela'ya bunu bildiriyorum ve Nedela da tamam diyor, biz de Cumhuriyet Savcılığına doğru harekete geçiyoruz, çünkü Hoffmann bana Kassel Cumhuriyet Savcılığının medyaya yaklaşmak istediğini söyledi. Tabi ki bunu yapabilirler. Tanrı aşkına, bunda araya girseydik çok kötü olurdu. İşte Nedela benden Bußer ile iletişime geçmemi istedi, çünkü o da basın sözcüsü olarak soruları kabul eden kişi olacaktı, zaten basın soruları soracaktı. Ben de herhalde Bußer'e şöyle demişimdir: Bunu artık gizli tutmanın zaten bir anlamı kalmadı. Bußer'in bunu bilmiş olması gerekirdi zaten. Yoksa ben onunla gizlilik hakkında konuşamazdım. Sanırım onun da tüm bu olaylar hakkında bilgisi vardı.*
>
> *Milletvekili Nancy Faeser: Bay [Sch.], peki bunun gizli tutulması gerektiğine kim karar verdi?*

---

[314] Eyalet Polis Müdürlüğü 06/07/2006 tarihli E-postası, cilt 45, s. 87 (vurgulama sadece burada).

[315] Nihai rapor bölüm iki: H.II. Temme Hakkında Şüphenin Gizli Ele Alınıp Alınmaması?

Tanık Karlheinz Sch.: Ondan önce?

Milletvekili Nancy Faeser: Evet.

Tanık Karlheinz Sch.: Nedela bana bir emir vermişti: Bunu INA-kağıdına yazmayın. Nedela'nin daha yüksek mertebelerde kiminle konuştuğunu bilmiyorum, onlar tabi ki benim irtibata geçtiğim kişiler değildi, bunun hakkında bir şey söyleyemeyeceğim. Bunu Nedela'ya sormanız gerekir.

Milletvekili Nancy Faeser: Tamam. Fakat Bay Nedela size özellikle bunu oraya yazmayın dedi, değil mi?

Tanık Karlheinz Sch.: Evet, tabi ki. Bunun oraya yazılmaması gerekiyordu. " [316]

Konuşmanın daha sonraki bölümlerinde Bay Karlheinz Sch. yaşadıklarını daha da ayrıntılı bir şekilde anlattı:

„*Tanık Karlheinz Sch.: Tamam, anlıyorum. İlk başta Bußer'in basın sözcüsü olmasından dolayı tabi ki medya konusuyla ilgilenmiştir – yani herşeyi medyadan saklamaya çalışmanın artık anlamsız olması. Ama kendimizi kandırmayalım: Bußer, İçişleri Bakanının güvendiği bir kişiydi ve o sıralarda, yani tabi ki Bußer de diğer olayların arasındaki bağlantıdan haberdardı. Ve burada da - - ben burada fikir yürütmek istemiyorum.*

Bakın, benden bağlayıcı bir ifade vermemi istiyorsanız, o zaman şunu söylemem lazım: Bunun ilk başta medyaya verilen bilgiler ile alakası vardı sanırım. Bundan başka ne gibi fikirler yürütülebilir, bunu size bırakıyorum. Bu yüzden size söylediklerimi biraz netleştireyim: Ben şahsen yürütülebilen bu fikirlerle aynı fikirdeyim, ancak bu benim şahsi fikrimdir – nokta." [317]

[316] Karlheinz Sch., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 35 sonraki.

[317] Karlheinz Sch., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 86.

Ancak milletvekili Bellino[318] ve başkan Honka tarafından daha da net sorular sorulunca bu tanık verdiği ifadesindeki sözler biraz yumuşattı, ancak genel olarak dediklerini tekrarladı:

„Başkan: Bakın, bu konuda herhangi bir fikir yürütmekle bu iş olmaz, biz burada olayları aydınlatmak istiyoruz, yani burada herhangi bir hata yapıldı mı – ne hatası olursa olsun - ve sizin de bu konu hakkındaki fikrinizi bilmek istiyoruz.

Tanık Karlheinz Sch.: İyi.

Başkan: Fikir yürütmeler bize burada yardımcı olmaz.

Tanık Karlheinz Sch.: Ancak yine de - -

Başkan: Bu yüzden size net bir şekilde soruyorum. Siz de aynı şekilde yazmıştınız zaten, demin de söylediğiniz cümlede de tekrarladınız: „Bilginin yolu" başlığının üstünde özellikle – sizin tarafından yazılmış bir şey, başkası tarafından değil:

Kassel Cumhuriyet Savcılığı Cafe cinayet soruşturma komisyonuna medya stratejisiyle ilgili bilgiler hakkında sorular sordu, Cafe cinayet soruşturma komisyonu da Eyalet Polis Merkezine, bizim tarafımızdan gelen kuralları soruyor.

Tanık Karlheinz Sch.: Evet, öyle.

Başkan: Yani ben bunu şöyle anlıyorum: burada sorulan tek soru: Biz bu konuda şimdi nasıl davranacağız, Kassel Cumhuriyet Savcılığı şimdi medyaya karşı nasıl hareket edecek? Bu muydu?

Tanık Karlheinz Sch.: Öyle gibi görünüyor. Bu böyle oldu gibi görünüyor." [319]

Ancak 14.07.2006 tarihinde Bild gazetesinin Anayasayı Koruma Dairesi çalışanı Andreas Temme'nin hakkında yazılmış olan yazının basılmış halinin 13.07.2006 tarihinde online olarak yayımlanmasından sonra, zamanın İçişleri Bakanı Volker Bouffier İçkurulun[320] sözcülerine telefonda bunun hakkındaki bilgilerini iletmiştir. SPD Fraksiyonunun 14.07.2006[321] tarihli talebi üzerine 17.06.2006 tarihinde İçkurul bir oturum düzenleyerek ve hatta aynı gün Parlamenter Kontrol Komisyonunun da bir oturumu düzenlenmiştir. [322]

[318] Bakınız Karlheinz Sch., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 59.

[319] Karlheinz Sch., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 87.

[320] Bakınız İçkurul'un oturumunun protokolü, 17/07/2006, cilt 338, s. 85.

[321] Bakınız İçkurul'un oturumunun protokolü, 17/07/2006, cilt 338, s. 77.

[322] Bakınız konuşma notu cilt 339, s. 67 devamı.

Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun oturumları hakkında o sıralarda gizlilik sebeplerinden dolay protokoller yazılmıyordu. Ancak bu oturumuna hazırlık olarak Bayan Müsteşar Scheibelhuber için yazılan bir hazırlık notundan Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun oturumunda neler konuşulması planlandığı anlaşılabilir. Ancak bunun için de herhangi bir delil yoktur, yani gerçekten bu notta yazılanlar hakkında konuşuldu mu bilmiyoruz.[323]

İçkurulu'un 17.07.2006 tarihli oturumu saat 18:00'de başlamıştır ve zamanın İçişleri BakanıVolker Bouffier de bu oturumda durum tespiti hakkında konuştu. Ancak ekseriyet raporunda, zamanının İçişleri Bakanı Volker Bouffier'in bu oturumda olayları doğru bir şekilde aktarmadığına ve doğru olmayan şeyleri söylediğine daire herhangi bir ipucu yok.

IV. Volker Bouffier'in 17.07.2006 tarihinde İçkurul'un karşısında doğru olmayan açıklamaları

Zamanın İçişleri Bakanı ve bugünkü Başbakan Volker Bouffier'in İçkurul'un 17.07.2006 tarihinde gerçekleşen 60. oturumunda *„Bir Anayasayı Koruma Dairesi çalışanının bir cinayet serisine olan olası ilişkisiyle ilgili güncel durum tespiti"* konusunda iddia ettiği birçok şeyin yanlış olduğu bugünkü bilgilerimizle ispatlanmıştır. Ancak ekseriyet raporunda bununla ilgili bir bilgi bulunmamaktadır. Bu nedenle zamanın İçişleri Bakanı ve bugünkü Başbakan Volker Bouffier'in söylediği ancak yanlış olduğu ispatlanan söylemlerine burada değinmek istiyoruz.

1. Ancak basın tarafından yayınlandıktan sonra „bundan" haberinin olduğu iddiası

Meclise, bir Anayasayı Koruma Dairesi çalışanının Halit Yozgat cinayetinde şüpheli durumuna düştüğü hakkında ilk defa bilgi verdiği İçkurul'un toplantısında Bouffier, ancak bu konu medya tarafından ele alındığında „bu olaydan" haberi olduğunu söylemişti:

[323] Bakınız ayrıca Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun Bay Hess'in elyazısıyla yazılmış notları, cilt 339, s. 138 sonraki ve Sievers'in Bay Irrgang'a 17/07/2006 tarihinde yazdığı E-posta, cilt 339, s. 77-79.

Bouffier: „Meclis üyelerinin bu konuda aldıkları ilk bilgiyi Bakandan değil de gazeteden almaları çok acı bir gerçek – özellikle Bakanın da ancak gazeteden haberi olursa" [324]

Bouffier: „Bu yüzden bu böyle, hiç kimse ilk bilgiyi benden değil de medyadan aldığı için mutlu değil.

Bunun iki sebebi var: Ve ben bunu burada açık açık söylüyorum. İçişleri Bakanı ancak ve ancak bildiği şeyler hakkında başkalarına da bilgi verebilir – buna izni varsa tabi. İşarkadaşımız Hahn da bunun bir değerlendirme süreci olduğunu söylemiştir. Evet, ama bu benim değerlendirme sürecim değil işte. Ben ancak bildiğim şeyler hakkında konuşabilirim. Ben soruşturma makamlarının neler bulduğunu bilmiyorum ki. Kimleri sorguladılar, ondan da haberim yok. Bunlar bana resmi olarak bilgi vermeden önce ben onların ne gibi sonuçlara vardıklarını da bilmiyorum ki. Bu yüzden benim açımdan bu konuda değerlendirilecek bir şey yok." [325]

Ekseriyet raporu, Bakanın bu konuda söylediklerini değerlendirme çalışmalarında biraz yanıltıcı sonuçlar buluyor ve o zamanki durumu yanlış değerlendiriyor:

"Bouffier'in bunu böyle ifade ederek, Temme'nin şüpheli durumuna düşmesini gazetelerden öğrendiğini değil de soruşturma çalışmaları hakkındaki bilgileri gazeteden aldığını demek istemesi aslında mantıklıdır.„ [326]

İçişleri Bakanı Volker Bouffier'in bu haberlerin gazetelerden çıkmasından aylar öncesinden durum hakkında bilgilendirildiği meclis üyeleri ve kamu tarafından bilinmiyordu, zira bu kişiler İçişleri Bakanlığındaki daire içerisindeki iletişimde nelerin konu olduğunu bilemezler. Araştırma Komisyonunun çalışmaları olmasaydı daire içinde yapılan bu iletişimlerden kimsenin haberi olmayacaktı. Bu nedenle meclis üyeleri ve kamu, İçişleri Bakanı Bouffier'in söylediklerini, ancak Anayasayı Koruma Dairesi çalışanı Andreas Temme'ye karşı mevcut olan şüphelerinden Temmuz 2006'da medyadan haberi olduğu şeklinde anlaşılabilirdi.

[324] Bakınız İçkurul'un 17/07/2006 tarihli oturumunun protokolü, cilt 338, s. 79.

[325] Bakınız İçkurul'un 17/07/2006 tarihli oturumunun protokolü, cilt 338, s. 88.

[326] Nihai rapor bölüm 3 G.

2. Dosyaların ibraz edilmediği iddiası

Zamanın İçişleri Bakanı ve bugünün Başbakanı Volker Bouffier İçkurul'un bu oturumunda ayrıca dosyaların ona ibraz edilmediğini iddia etmiştir:

> *Millet vekili Rudolph: Siz, dosyaların size ibraz edildiğini söylediniz.*
>
> *(Bakan Volker Bouffier: Hayır, dosyalar bende yok!)* [327]

Volker Bouffier, bu ifadesini 28.09.2012 tarihinde 17. seçim dönemindeki NSU Araştırma Komisyonu önünde verdiği konuşmasında kendisi yalanladı:

> *„Soruşturma makamları ve Anayasayı Koruma Dairesi arasındaki çalışmaların durumu ve özellikle tartışmalardaki durum hakkında bakanlığın hukuk bölümünün yöneticisi [...] tarafından ilk defa 13. Temmuz 2006'da bana yazılı bir rapor ulaştırıldı."* [328]

Ondan önce de Volker Bouffier ile yazılı olarak notların mevcut olduğu görüşmeler yapılmıştı. Zamanın polis müdürü Nedela, Bouffier'i 21. veya 22.04.2006 tarihinde telefon üzerinden Andreas Temme'ye karşı mevcut olan şüpheler hakkında bilgi vermişti. Bunun yanında ayrıca Araştırma Komisyonu karşısında ifadelerini veren tanıklar, başkaların yanında Volker Bouffier'in de meclise erkenden bu bilgileri iletmeme kararını verdiğini açıklamışlardı. Buna ek olarak, yapılacak olan basın toplantısına hazırlık olması açısından İçkurul oturumunun yapıldığı tarihten önceki hafta içerisinde İçişleri Bakanına verilmek üzere Andreas Temme'ye karşı mevcut olan şüpheler hakkındaki değişik notlar hazırlanmıştı.

İçişleri Bakanı Bouffier'in ondan önce yazılı bir şekilde detaylı bilgileri almaması durumu, 13.07.2006 tarihinde Karlheinz Sch. tarafından hazırlanan bir nota göre bilinçli bir karardı:

> *„Eyalet Polis Merkezi mensubu*[329] *Bay Bakana şimdiye kadar bilinçli olarak detaylı yazılı bilgileri iletmediğini belirtti ve kendisi de polis müdürü NH'den yazılı bir rapor talep etmemiş. Onda mevcut olan bilgileri Cafe Cinayet Araştırma Komisyonu ile yakın ilişkisi olan Uz.'in raporlarından almış."* [330]

---

[327] Bakınız İçkurul'un 17/07/2006 tarihli oturumunun protokolü, cilt 338, s. 82.

[328] Alman Federal Meclisin 18. Seçim dönemindeki 3. Araştırma Komsiyonunun nihai raporu, 23/06/2017, Drs. (basım) 18/12950, s. 6.

[329] Zamanın Eyalet Polis Müdürü Nedela.

[330] Eyalet Polis Müdürlüğü 13/07/2006 tarihli notu, cilt 468, s. 88.

Eyalet Polis Müdürlüğü çalışanı tanık Karlheinz Sch. Araştırma Komisyonunun oturumunda bunun hakkında şunları söyledi:

> *„Bakın, Nedela'nın tutumu şöyleydi – ben bunu kimseye zarar vermeden söyleyebilirim sanırım – Nedela genel olarak hep Bakanı siyasi açıdan korumaya çalışmıştır – nokta. Belki de bu onun görevidir, bilemem. O hep Bakanı siyasi açıdan korumaya çalışmıştır. Cumhuriyet Savcılığı, cinayet araştırma komisyonu ve Hessen Anayasayı Koruma Dairesi arasında çıkan bir çatışma tabi ki bir bakana zarar verebilir. Belki onun motivasyonu buydu.“* [331]

Tanık Karlheinz Sch. daha başka bunları anlattı:

> *"Bana böyle bir görev verilmemişti ama ben bir daha bir bakan taslağını yazıp ve Nedela'ya vermiştim. Bu bakan taslağında çok detaylı olarak Anayasayı Koruma Dairesi memuruna karşı mevcut olan şüpheleri yazdım, uyuşmazlıkları ve çözülmemiş çelişmeler, benim fikrime göre Anayasayı Koruma Dairesinin yöneticilerinin başlattıkları çalışmalar ve davranışları – bunlarla Bay Bellino'nun sorusu cevaplanabilirdi, ancak bunların detayları artık bende yok – bizim soruşturmalarımızı zorlaştıran öğeler. Bunları Nedela'ya vermiştim. Bana bunu geri verdi, bu beni üzmüştü, ve demişti ki: Ben bunu böyle iletemem, Bakan zaten bunların hepsini biliyor, bunları şimdi tekrardan ona yazılı vererek kendimi küçük düşüremem. – Kelimesi kelimesine böyleydi."* [332]

Yazılı bilgilerin zamanın İçişleri Bakanına iletilmemesinin sebebi olarak Nedela, bu gibi bilgilerin basına ulaşmasını engellemek şeklinde veriyor. [333] Ancak ne olursa olsun, İçişleri Bakanlığı bu konuda geniş ve yazılı bilgilere ve dosyalara sahipti, bunların içinde oldukça geniş arka plan bilgileri vardı ve İçişleri Bakanı Bouffier'in asıl görevi, bu bilgi ve dosyaları temel alarak incelemekti.

---

[331] Karlheinz Sch., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 20.

[332] Karlheinz Sch., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 37.

[333] Bakınız ekseriyet raporu bölüm iki H. I. İçişleri Bakanlığı'nın Üst Yönetiminin Bilgisi.

3. Anayasayı Koruma Dairesi tarafından gelen Temme'nin artık şüpheli olmadığı iddiası

17.07.2006 tarihli İçkurul oturumunda Volker Bouffier, Andreas Temme'nin artık şüpheli durumunda olmadığını öne sürmüştür:

> *"Tanık Bouffier: Araştırma makamları onu [not: =Temme] aslında şüpheli buluyorlardı; sonra da onun artık şüpheli durumunda olmadığını söylediler. [...]*
>
> *Tanık Bouffier: Basından öğrendiğim kadarıyla – „Spiegel-Online'da" yayınlandı bu, benim bunun hakkında bir bilgim yok – bu konudaki şüpheli kişi dokuz cinayetten en az biri için suçun işlendiği yerde olmadığına dair delili var. O bunu yapmış olamaz. Bundan çıkan sonuç ise bu adamın suçsuz olduğudur."* [334]

17.06.2006 tarihindeki İçkurul toplantısı zamanına Andreas Temme hala şüpheli durumundaydı. Cumhuriyet Savcılığının ona karşı sürdürdüğü soruşturma çalışmaları anca 18.07.2007 kapanmıştır, çünkü Andreas Temme'ye karşı başlarda mevcut olan şüphesi bir dava açacak kadar kuvvetli değildi.

Ancak (genel) soruşturma çalışmaları 2007 senesinde de masumiyeti ispatlanmadığı için kapanmamıştır.

4. Mesleki bir ilişkisi yoktu iddiası

Zamanı İçişleri Bakanı ve bugünkü Başbakan Volker Bouffier, Andreas Temme'ye karşı olayla ilgili mevcut olan şüphelerle onun Anayasayı Koruma Dairesinde için çalışması arasında hiçbir ilişkinin bulunmadığını defalarca iddia etmiştir:

> *Bouffier: „Hessen Eyaletinin bir memuru boş zamanında bir suçun işlendiği yerde bulunmuştur. [...] Hessen Eyaletinin bir memuru mesleki herhangi bir ilişkisi olmadan şüphe altına düşüyor."* [335]
>
> *Bouffier: „Böyle bir şey özellikle görevde bulunmadığı zamanlarda – ki bu çok büyük bir fark yaratır- olabilecek bir şey değildir. Eğer tapu dairesinin bir memuru – bunu sadece örnek olarak veriyorum, yanlış anlamayın bunu – veya Hessen Anayasayı Koruma*

[334] İçkurul'un 17/07/2006 tarihli oturumunun protokolü, cilt 338, s. 80.
[335] İçkurul'un 17/07/2006 tarihli oturumunun protokolü, cilt 338, s. 80.

Dairesinin bir çalışanı boş zamanında bir şüpheli durumuna düşerse, bu durumun İçkurul tarafından görüşülmesi gerektiği kanısında değilim. " [336]

Bouffier: „Siz bana sordunuz – bunun burda doğru yer olduğunu düşünmüyorsam da – Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'na *neden haber verilmedi? Bu hiç de bir sır değildir: Çünkü ne daire ne de uzmanlık bölümü bu noktada haber verilmesi gereken bir durumun olduğunu düşünmediler, çünkü mesleki herhangi bir ilişkisi yoktu.* " [337]

Andreas Temme'nin İnternet Cafesinde sadece boş zamanında bulunup bulunmadığı hala soru konusudur. Halit Yozgat'ın Kassel'deki İnternet Cafesi Andreas Temme tarafından, muhbiri olan Benjamin Gärtner'in dediğine göre en az bir kere buluşma yeri olarak teklif edilmişti. Kassel'deki Anayasayı Koruma Dairesinde bilinen internet sorunundan (bağlantı yok) dolayı Anayasayı Koruma Dairesi çalışanlarından bazılarının arada bir özel internet cafelerinde internet araştırmalarını gerçekleştirdikleri biliniyordu. Temme, cinayetten önce Česká serisinin soruşturma işlerinde çalışıyordu. [338]

En azından önümüzde duran bu vakada Bay Temme'nin mesleki bir ilişkisi olduğu ve Temme'nin birden fazla meslek kuralını çiğnediği bilinmektedir, bunlardan birincisi bir suç mahallinde bulunması:

1. Bay Temme işarkadaşı ve idare heyeti bayan üyesi Jutta E.'ye kurban Halit Yozgat'ı tanımadığını ve internet cafesine gitmediğini söyleyerek yalan söylemiştir. Bu nedenle Anayasayı Koruma Dairesi tarafından bu cinayetin araştırılması görevi ona verilmiştir, halbuki hiç de nötr bir durumu yoktu.

2. Bay Temme ne amirlik dairesine ne de polise görevini açıklamadı.

3. Bay Temme, Anayasayı Koruma Dairesi çalışanları için „yasak bir bölge" olmasına rağmen internet cafesine gitmiştir.

[336] İçkurul'un 17/07/2006 tarihli oturumunun protokolü, cilt 338, s. 87.

[337] İçkurul'un 17/07/2006 tarihli oturumunun protokolü, cilt 338, s. 89.

[338] Buna özel oylamanın başka yerlerdinde detaylı değiniliyor.

Zamanın İçişleri Bakanı, İçkurul'un oturumunda ayrıca şunları ifade etmiştir:

„Bizde disiplin kurulu yoktur." [339]

Ancak bu noktada ön soruşturma işlemlerine başlatılmıştı bile. [340]

V. Meclise bilgi aktarmanın sonraki zamanlardaki gelişimi

17.10.2006 tarihli yazısıyla zamanın Bayan Müsteşarı Oda Scheibelhuber, zamanın Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu Başkanı Eyalet Meclisi üyesi Günter Rudolph'a ve bilgi amacıyla ayrıca Parlamenter Kontrol Komisyonu Anayasayı Koruması Bürosuna aşağıdaki bilgileri iletmiştir:

„Sayın Başkan,

Parlamenter Kontrol Komisyonu Anaysayı Koruması son iki oturumundaki sonuçlarından dolayı bugün komisyona Bay Bakan Bouffier'in tüm bilgileri değerlendirdikten sonra Kassel Cumhuriyet Savcılığına Eyalet Anayasyayı Koruma Dairesi gizli çalışanlarına ifade verme iznini vermediğini bildirmek istiyorum. Bunun sebe pleri hakkında komisyonun bir sonraki oturumunda tartışabiliriz." [341]

Bu yazı, Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nda her zaman yapıldığı gibi, Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun üyelerine iletilmiştir. [342] Bu yazının Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu içinde iletilmesi amaçlı yazıldığı, „komisyona bildireceğim" diyen nottan anlaşılmaktadır.

Adı geçen Bayan Müsteşaro Scheibelhuber, 17.10.2006 tarihli bu yazısı ile zamanın Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu üyelerini, ifade izninin verilmediğine dair ancak detaya inmeden bilgilendirecekti, buna göre herşey bir dahaki oturumda tartışılacaktı. Bu

---

[339] İçkurul'un 17/07/2006 tarihli oturumunun protokolü, cilt 338, s. 95.

[340] Bakınız aşağıda.

[341] HMdIuS'in 17/10/2006 tarihli yazısının taslağı, cilt 338, s. 203.

[342] Parlamenter Kontrol Komisyonunun Ekim 2006'daki diğer üyeleri Milletvekili Frank Gotthardt (CDU), Milletvekili Birgit Zeimetz-Lorz (CDU), Milletvekili Tarek Al-Wazir (BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN), Milletvekili Jörg-Uwe Hahn (FDP), Hessen Eyalet Meclisi üyesi basım 16/80 ve Bakanlar Kurulu protokolü 16/3, s. 87.

yazının arka planı hakkında herhangi bir bilgi verilmedi. Bu yazının bir taslağında bakanın bürosunun yöneticisi olan Bayan Gätcke'nin el yazısıyla eklediği not vardı:

> *„belki de bunun nedenlerinin gelecek Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun oturumunda açıklanacağı eklenmelidir. Milletvekilleri bunu bilmek isteyecektir"*[343]

Anayasayı Koruma Kanunun 12.12.2012 tarihinde değişmesine kadar (27 nolu eyalet bazında resmi gazete, S. 578–580, 20.12.2012) Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'ndaki oturumlarda madde 21 VerfSchG a. F. (Anayasayı Koruma Kanunu) göre protokol tutulmuyordu ve milletvekillerin not tutulmalarına izin verilmiyordu. Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun nerede ve ne zaman toplanacağı da kamu tarafından bilinmemektedir.

Buna göre Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'na bu oturumda gerçekten bu bilgilerin aktarıldığı ve bu açıklamaya verilmiş reaskiyonlar hakkında bir bilgi yok. Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun oturumu hakkında kısa, elyazısıyla yazılmış ve tarihi olmayan bir notta da bunun hakkında bir bilgi verilmiyor.

İçkurul'un 29.11.2011 tarihinde yapılan kamuya açık oturumunun Milletvekili Jürgen Frömmich'in ve Fraksiyonunun (BÜNDNIS 90/ DIE GRÜNEN) Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi çalışanıyla ilgili acil bilgi alma talebi hakkındaki protokolünde şöyle diyor:

> *İçişleri Bakanı Rhein: „Hessen Eyalet Meclisininin* Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu *17. Temmuz 2006, 05. Aralık 2006 ve 28. Şubat 2007 tarihlerinde yapılan oturumlarda durum hakkında bilgilendirilmişti. Buna ek olarak – ve ben bununun hakkında daha önce bilgi vermiştim – 17. Ekim 2006 tarihinde bu konuda yazılı bir bildirgi yayınlanmıştı."* [344]

Bu bilgilerden Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun ancak 16. Seçim dönemindeki 05.12.2016[345] tarihinde yapılan 15. oturumunda, 05.10.2006 tarihinde reddedilen ifade verme izinleri hakkında bilgilendirildiği anlaşılıyor. Daha önce de belirtildiği gibi ne bilgilerin türü ve büyüklüğü ne de bu bilgiler alındıktan sonraki reaksiyonları biliniyor, tabi eğer bu bilgiler gerçekten iletildiyse. Bunun hakkında hiçbir yazılı tutanak yok, çünkü

[343] HMdIuS'in Ekim 2006 tarihli yazsının taslağı, cilt 338, s. 204.

[344] İçkurul'un oturma protokolü 29/11/2011; (INA/18/62), s. 22.

[345] Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun oturumu daveti 15/11/2006, cilt 338, s. 207.

Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun gizli oturumlarının tutanakları tutulamazdı.

Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'na bu bilgiler ulaştırıldıysa bile Bakanın bu konudaki kararına karşı çıkama hakları yoktu.

Bunun yanında Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu bu bilgiler o anda onlara ulaştırıldıysa, bu demektir bu bilgilere cinayetten iki ay sonra ulaşmışlardır.

VI. Sonuç

Ekseriyet raporunun değerlendirmesine göre zamanın İçişleri Bakanı Volker Bouffier ve Bayan Müsteşar Scheibelhuber *„Meclise, bugün olabileceği kadar erken ve detaylı bilgiler ulaştırmamışlardır"*, [346], fakat SPD Fraksiyonu buna katılmıyor çünkü o zaman bile Meclisin böyle bir konu hakkında anında bilgilendirilmesi gerekirdi.

Meclisin bilgilendirilmesi izninin ancak Cumhuriyet Savcılığından gelebileceği savunulursa, bu olayın Temmuz 2006'da medyada konu olmasından önce Meclisin bilgilendirilmesi hakkında İçişleri Bakanlığı tarafından Hukuk Bakanlığı ile soruşturmayı yöneten Cumhuriyet Savcılığı ile herhangi bir fikir alışverişi olmadığını ve böylelikle zaten izin alınması planlanmadığını unutmamak gerekir.

Ekseriyet raporunda, muhbirlere ifade verme izninin verilmemesinin suçu, ki bu yanlış bir karardı, Parlamenter Kontrol Komisyonuna atılmaya çalışıldığı yerlerde bu, kesinlikle kabul edilemez bir durumdur. Parlamenter Kontrol Komisyonu üyeler durum hakkında gereken bilgilere sahip değildiler ve ayrıca İçişleri Bakanının bu konuda verdiği kararı kontrol etme hakları da yoktu.

[346] Ekseriyet raporu bölüm üç, G. Parlamentonin İçişleri Bakanı Tarafından Bilgilendirilmesi.

F. Disiplin soruşturması

Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonunun görüşüne göre Memur Temme'nin birçok kez mesleki kurallara aykırı hareket etmesine ve ona karşı yürütülen cinayet soruşturma çalışmalarına rağmen ona karşı neden bir disiplin soruşturması başlatılmadığı ve Temme'nin neden Anayasayı Koruma Dairesi ve İçişleri Bakanlığı tarafından bu kadar çok destek aldığı anlaşılamaz bir durumdur. Ancak ekseriyet raporu o sıralarda takip edilen yolu eleştirmemektedir, onun yerine disiplin soruşturma sürecinin bazı yönlerini yanlış tarif ediyor ve raporda ayrıca Komisyonun, disiplin soruşturmasının bitirilmesinde İçişleri Bakanlığının etkisinin olduğuna dair hiçbir belirtinin bulunamadığı yazıyor, ancak bu, SPD Fraksiyonu tarafından yanlış sonuç olarak değerlendiriliyor.

Kassel'deki İnternet Cafesindeki Halit Yozgat cinayeti, NSU cinayetleri açısından özellikle Andreas Temme gibi bir Anayasayı Koruma Dairesi çalışanının şüphe verici bir şekilde olay yerinde bulunmasından dolayı oldukça önem kazanıyor; burada soru konusu olan ise Hessen Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi çalışanı Andreas Temme'nin olay yerinde şahsi sebeplerden mi yoksa orada mesleki bir konuşma yapmak için mi orada bulunduğudur.

Cuma, 21.04.206 tarihinde Andreas Temme soruşturmaların merkezinde yer almasından sonra ve bundan dolayı Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi bürolarının aranmasından sonra Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi hemen harekete geçmiştir, fakat aldığı önlemler sadece geçiciydi. Andreas Temme, bu günü takip eden Pazartesi, 24.04.2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü İrrgang'ın bir yazısıyla geçici olarak görevden alınmıştır. [347]

Aynı şekilde Gizli Servis Çalışanı Friedrich W. tarafından Andreas Temme'nin VS-GÜVENİLİR ve GİZLİ olarak değerlendirilmiş kapalı dosyalara olan erişimini geçici olarak kesmiştir. [348]

---

[347] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nün 24/04/2006 tarihli yazısı, 25/04/2006'da ulaşmıştır, cilt 48a, s. 17 devamı. Orada kullanılan 11/01/1989 tarihli madde 74, paragraf 1 HBG idF şöyle diyor (vurgulama sadece burada): ' *En yüksek makam veya onun tarafından tayin edilen makam bir memura mecburi sebeplerden olayı işinde çalışmasını yasaklayabilir. Eğer bunu takip eden üç ay içerisinde resmi bir disiplin soruşturması veya memurluk derecesini iptal edecek veya memurluk mertebesine son verecek olan bir soruşturma açılmadığı sürece bu çalışma yasağı iptal olur.* '

[348] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 24/04/2006 tarihli yazısı, cilt 415, s. 136.

Bu önlemlerin ancak geçici olarak devreye sokulması ve resmi bir soruşturma başlatılmadan mesleğinde çalışması yasağının üç ay sonra silinecek olmasına rağmen, Temmuz 2006'ya kadar bu ancak geçici olan önlemlerinden vazgeçilmemiştir.

I. Andreas Temme'nin görevine aykırı hareketlerinin listesi

Bir disiplin soruşturmasının maddi koşulu iş amirinin (o sıralardaki Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Direktörü Dr. Eisvogel Araştırma Komisyonunun karşısındaki ifadesinde bu konu hakkında *„affettim"*[349]demişti) kendi görüşüne göre belirlenemez, onun yerine göreve aykırılık ilkesinin yerine getirildiğine dikkat ediliyor ve bunun öneminin büyük olmasından dolayı bu yol ancak resmi bir disiplin soruşturması yöntemiyle gerçekleşebilir.

Buna göre zamanın Anayasa Koruyucusu Temme, birçok defa görevine aykırı hareketlerde bulunmaklar suçlanıyor, bunlar aşağıda sıralanmıştır.

Memur Andreas Temme'ye karşı Ocak 2007'ye kadar cezai soruşturmalar yürütüldüğü gerçeği ve bunlar bitene kadar da bu nedenle şüpheli durumunda olması durumunu Cumhuriyet Savcısı Dr. Wied şöyle tarif ediyor:

> *„Bay Temme'ye karşı bir başlangıç şüphesi vardı. Başlangıç şüphesi şu demek: bir kişinin bir suç olayını işlediğine dair gerçek bağlama noktalarının mevcut olması gerekir. Kişiye karşı var olan bu başlangıç şüphesi sürekli vardı. Ancak bu şüphe, daha sonra yeterli olacak bir şüpheye dönüşmedi. Yani onun bu suçun faili olabileceğini ve bununla bir mahkemede dava açabiliriz diyecek kadar ciddi olmadı."* [350]

[349] Eisvogel, oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 140.

[350] Wied, oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 63.

Bir cinayet olayında suçlu durumunda bulunmasına rağmen Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin neyi beklediği anlaşılamaz bir durumdur. En başından itibaren Andreas Temme'nin hala yürütülen bir cinayet soruşturması sırasında artık Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi' için çalışmaması için önlemlerin alınması gerekirdi.

Memur Andreas Temme'nin soruşturma çalışmaları sırasında daha birçok başka göreve aykırı hareketleri bulunmaktadır, bunlar da düzgün bir şekilde takip edilmemiştir.

Bir yandan Bavyera'lı olay araştırmacısı Kriminal Başkomiser (KHK) Horn *„Temme ile ilgili soruşturma yöntemleri"* başlıklı 18/06/2006 tarihli notunda „gizli servisi hata listesi" başlıklı bir liste hazırlamıştır ve burada göreve karşı aykırı hareketlerini teker teker saymıştır:

- *„Silah temizleme maddelerinin büro odalarında tutulması*
- *Büro odalarında silah taşımak*
- *„Yasak alanın" içinde bulunan internet cafelerini ziyaret etmek, bunu birçok kez tembellikten yapmak*
- *Ebeveynlerinin güvenlik kasalarında uyuşturucu bulundurmak*
- *Uyuşturucu madde tüketimini itiraf etmesi*
- *Uyuşturucu kalıntılarının yok edilmemesi*
- *Eşine internet cafelerine yaptığı ziyaretlerden bahsetmek, burada gizlilik ilkesine aykırı hareket ediyor, çünkü şahsi nedenlerden gittiği zamanlarda bile iş icabı gittiğini anlatmıştır (şahsi nedenlerden yaptığı ziyaretlerini açıklamak için güvenlik kurallarına aykırı hareket ediyor)*
- *Aşırı sağcı malzeme hazırlamak ve bulundurmak*
- *Yerel Hells Angelsgrubunun başkanıyla iletişimde olmak, bunların elinde LKA (Eyalet Kriminal Diaresi) tekamülleri vardı, bunlar sınıflandırılmış evraklardır*
- *„Çalkalama" ilkesine aykırı hareket etmek, iş yerinden doğrudan İnternet Cafesine ve sonradan eve gitmek*
- *İş posta kutusunun yanında şahsi bir posta kutusunun kiralanması."* [351]

[351] Münih Polis Müdürlüğü (Bavyera Operatif Hadise Analizi, K 115) Temme'nin ifadesinin alınması stratejileriyle ilgili notu, 18.06.06, cilt 473, s. 158.

Bu liste olay analizcisi tarafından Cafe cinayet soruşturma komisyonu ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi temsilciler ile 30/06/2006 tarihinde sürdüreceği bir konuşma için hazırlanmıştır ve bununla *„Temme'nin işyeri içerisinde sürpriz edici güçlü pozisyonunu sorgulamak ve bozmak" planını* güdüyordu:

> *„Temme, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin ona karşı biraz daha çekingen olduğunu hissetmelidir."* [352]

Başlangıç soruşturma çalışmalarını yöneten Katharina Sch., Araştırma Komisyonunun, ancak tanık Katharina Sch.'nin ifadesinde bunlardan bahsettikten sonra İçişleri Bakanlığı tarafından aldığı 19/07/2006 tarihli bir notunda [353]ve 18.07.2006 tarihli bir eskiz kağıdında,[354] Andreas Temme'nin hatalarını listelemiştir. Buna göre ön soruşturmayı yöneten kadının bile ortada duran bu kadar çok ve önemli göreve aykırı hareketlerden dolayı Andreas Temme'nin bir disiplin soruşturmasına tabi tutulmasını önermiştir. [355] Ancak bu hiç yapılmadı.

Andreas Temme'nin tek tek göreve aykırı hareketleri hakkında şunlar söylenebilir:

1. Büro odalarında bir silah temizleme makinası ve silah bulundurma

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi bürosunun 21/04/2006 tarihinde aranması sırasında Bay Temme'nin çalışma masasının içinde Bay F. [356] tarafından *„sağ çekmecede silah yağı, temizleme fırçaları ve kirli yağlı bezler"*[357] bulunmuştur.

---

[352] Münih Polis Müdürlüğü (Bavyera Operatif Hadise Analizi (OFA), K 115) Temme'nin ifadesinin alınması stratejileriyle ilgili notu, 18.06.06, cilt 473, s. 155.

[353] Ön soruşturmayı yöneten bayanın 19/07/2006 tarihli notu, cilt 1733, s. 5.

[354] Ön soruşturmayı yöneten bayanın taslak kağıdı, cilt 1733, s. 7.

[355] Ön soruşturmayı yöneten bayanın taslak kağıdı, cilt 1733, s. 7: *"Soruşturma çalışmalarını sonlandırırken disiplin soruşturmasını da yakın bir zamanda bitirebilmek amacıyla, öbür suçlamalardan dolayı durum tespitine hızlandırma yasağını göz önünde bulundurularak devam edilmeli."*

[356] Not: Kassel'deki Polis Müdürlüğü polisin Anayasayı Korumanın bir memuru.

[357] Cafe soruşturma komisyonunun 21/04/2006 tarihli notu, cilt 100, s. 381 ve güvene alınmış delillerin ispatı, cilt 100, s. 393.

Andreas Temme, 22/04/2006 tarihinde sanık olarak verdiği ifadesinde şunları söyledi:

> *„Biz, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde resmi silah taşımıyoruz. Ben yine de arada silah bulundurma kartım olan tabancalarımı Kassel'deki büroma götürmüştüm. Ben bunu işten sonra doğrudan Hegelsberg Atıcılar Derneğine gitmek istediğim zaman yapıyordum. Bunu yaparak Trendelburg'a geri gitmem gerekmiyordu. Bu nedenle çalışma masamda silahları temizlemek için malzeme bulunduruyordum. Benim kendime ait olan bir ofisim var ve silahlarımı orada temizliyordum. Yanlış hatırlamıyorsam bir ara Bay Fehling'e bu nedenle silahlarımı yanıma aldığımı söylemiştim. O da tolere etti. Burada ayrıca silahlarımı sadece büromda tuttuğumu ve dışarı çıktığım zaman yanıma almadığımı belirtmek isterim."* [358]

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin gizlilik güvenliği bölümü çalışanı tanık Friedrich W. ile sürdürdüğü güvenlik konuşması sırasında Bay Temme bunu saklamadan söyledi:

> *„Odasında silah temizleme malzemeleri bulundu, çünkü arada bir öğle teneffüsü sırasında bürosunda silahlarını temizliyordu. Bay Temme, itina görevine karşı hareket etmediğini fakat aynı zamanda silahların, amirlerin haberi ve izni olmadan iş bürosuna getirmenin tabi ki yanlış olduğunu belirtti."* [359]

Milletvekili Faeser'in, neden bu konuda bir soruşturmanın başlatılmadığı sorusu üzerine Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin o sıralardaki Direktörü Bay Dr. Eisvogel aşağıdaki cevabı vermiştir:

> *„Tanık Dr. Eisvogel: Benim sahip olduğum bilgilere göre o bu silahları sadece hobisi olan atış sporunda kullanmak için taşıyordu ve ayrıca bu hobiyi bildiğim kadarıyla – eşi baskı yapmış olsun veya olmasın – 2005 Baharında bırakmıştır.*
>
> *Yani ben 2007 senesinin Baharın son günlerinde bundan bahsediyorsam, aynı zamanda bunun zaman aşımına uğrayıp uğramadığı sorusunu sormam gerekir. İki sene. 2005 senesinin Baharından sonra zaman aşımını önlemek için onun bir silah getirdiğini ispatlamaya çalışmamdım çünkü bunun bir sonuca varacağını beklemiyordum."* [360]

---

[358] Andreas Temme'nin suçlu olarak verdiği ifadesinin protokolü, 22/04/2006, cilt 101, s. 19.

[359] 06/07/2006 tarihli güvenlik konuşması hakkındaki notu, cilt 47a, s. 10.

[360] Eisvogel, oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09/09/2016, s. 137.

Ancak Andreas Temme'nin 2005 senesi içerisinde Atıcılar Derneğinin kayıtlarına göre birden fazla günlerde atış yapmıştır, [361] bu nedenle Şubat 2007'de bu zaman aşımının geçerli olduğu kesin değildi, bir disiplin soruşturması başlatılması gerekirdi veya en azından başlatılması düşünülmeliydi.

Burada ayrıca Araştırma Komisyonuna bu disiplin soruşturma çalışmalarıyla ilgili olan malzemelerden zaman aşımı konusunun detaylı olarak araştırılmadığının görüldüğünü belirtmek isteriz. Yine de bu soruşturmaya devam edilmeliydi.

2. Uyuşturucu bulundurması

Hofgeismar'daki evinin aranması sırasında *„kahverengi anahtar çantası ve içinde bulunan kahverengi bir madde (muhtemelen esrar)"* [362] bulunmuştur.

Andreas Temme bulunan bu madde hakkında şu açıklamayı yapmıştır:

> *„Evimin aranması sırasında bulunan madde hakikaten esrardır. Şunu eklemeliyim, askerlik zamanımda 1990/1991 yıllarında bir ara kışlada esrar içen kişilerle iletişimde olmuştum. Ne yazık ki ben de o zamanlarda onlara katılıp içtim. O sıralarda nasıl olduysa birkaç gram esrar da satın almıştım. Ondan geri kalan kısmını evde küçük bir para kasasında saklıyordum, bu kasada ayrıca benim kişisel evraklarım bulunuyordu. Esrar orada küçük kahverengi bir anahtar çantasında duruyordu. Bu esrarı neden askerliğim bittikten hemen sora çöpe attığımı söylemem, bilmiyorum. Bu küçük para kasasını tüm içeriğini yeni büyük bir para kasası aldığımda onun içine koydum. Bunu yaparken anahtar çantasının içine bakmadım, sadece oradan oraya koydum. O zaman bile bunun içinde esrar olduğunu hatırlamıyordum. Yıllar geçtikçe de artık bu anahtar çantasını ve içindeki esrarı tamamen unuttum. Polis bana bunun hakkında soru sormaya başladığında ancak bu olayları hatırladım. Polisin ifadem sırasında bana verdiği bilgilere göre çantanın içinde aşağı yukarı 3 gram esrar bulunuyordu."* [363]

[361] Andreas Temme'nin suçlu olarak verdiği ifadesinin protokolü, 12/05/2006, cilt 101, s. 35.

[362] Güvene alınmış delillerin ispatı, 21/04/2006, cilt 100, s. 358.

[363] Andreas Temme'nin 09/05/2006 tarihli görev açıklaması, cilt 47a, s. 5.

Uyuşturucu maddeler ceza soruşturma davası, ceza hukuku açısından madde 31 BtmG'ye (uyuşturucu madde kanunu) göre ehemmiyetsizlikten dolayı kapanmıştır. [364] Genel olarak bir ceza davasının şartsız kapanmasından sonra bir disiplin soruşturması yapılması olanağı vardır. Andreas Temme her ne kadar bu esrarı nasıl aldığını anlattıysa da bu uyuşturucu 2006 senesinde hala büyük para kasasında bulunuyordu. Bir disiplin soruşturması davası burada başlatılmalıydı, ne bir zaman aşımı söz konusuydu ne de bir kovuşturma engeli.

3. Aşırı sağcı içerikli malzemeleri hazırlamak ve bulundurmak

Temme ailesinin evinin ve bahçesinin aranmasında Andreas Temme tarafından kullanılan bürosunda arama raporuna göre aşağıdaki yazılar bulunmuştu:

> *„Islak damgası bozulmuş bir mektup zarfı ve takip dosyası "Nasyonal Sosyalizm"; içinde 2. Dünya Savaşı ve kişileri hakkında yazıların bulunduğu plastik örtü; yeşil dosya: 1932 seçim sonuçlarını içeren gazete küpürleri; dışı sarı bir dosya, içinde Alman siyaseti ve tarihinin evrakları, Vol V; gazeteler: III. Reich; Küçük bir defter, üzerinde yasaklanmış Alman Milli Marşının başlığı; Defter NSDAP 1932'nin ticari acil programı; yeşil defter: Landsberg, bir dokümantasyon raporu; SS (Nasyonal Sosyalistler): Mahkemeler ve görevleri; Polonya Silahlı Kuvvetler ve siviller tarafından devletler hukukuna aykırı davranış; Nasyonal Sosyalizm yaşam felsefesine göre eğitim ...; Almanya'nın Doğu sınırı; SS-Yüzbaşı; Eğitim planı...; III.Reich'in madalyalarının içine çizildiği bir defter; Juda'nın okul defteri; Nasyonal Sosyalizmin isteği ve takip ettiği yollar; III. Reich ile ilgili yazıların ve resim negatiflerinin bulunan bir dosya; Yahudi konusuyla ilgili yazılar; III. Reich hakkında tek tek kağıtlar."* [365]

Andreas Temme Araştırma Komisyonunun karşısında bunun hakkında şöyle ifade veriyor:

> *„Tanık Temme: Ah ok. Bu yazıları ne zaman daktilomla yazdığımı hatırlayamıyorum,*

[364] Kassel Cumhuriyet Savcılığının talimatnamesi, 22/05/2006, cilt 48a, s. 31.

[365] Güvene alınmış delillerin ispatı, 21/04/2006, cilt 100, s. 364, 365.

yani tam olarak söyleyemem. Bayağı erkendi. Ben bitirdiği bu yazıları daha sonra 1983/84 eğitim ve öğretim yılında bir seminerde verdiğim konuşmada kullanmıştım.

Ben Güney Hessen'e taşındığım zaman bu eşyaları yanıma almamıştım, onlar bu yüzden hala mevcuttular – yoksa sanırım eski kağıt çöpüne çoktan vermiştim onları – bunlar annemin babamın evinde kalmıştı. Benim orada kullandığım bir odam vardı. Bu odanın bir dolabında bütün bunlar duruyordu. Daha sonra sokağın hemen karşısındaki eve taşındığım zaman bunların hepsini alıp oraya görmüştüm. Yani bunların hala var olmasının tek sebebi, benim onları daha henüz çöpe atmamış olmamdır. Ama ben bununla zaten hiç ilgilenmedim. Onlar orda öylece duruyordu." [366]

Milletvekili Faeser'in sorusu üzerine:

„Milletvekili Nancy Faeser: Siz bunu zaten aktif olarak taşımadınız – bunu söylemiştiniz – geri geldiğinizde.

Tanık Temme: Evet, sokağın bir tarafından diğerine.

Milletvekili Nancy Faeser: Aynen öyle.

Tanık Temme: Elimde bulunan ve orada yayılmış diğer eşyalarımla beraber.

Milletvekili Nancy Faeser: Ve o anda ben bunları aslında çöpe de atabilirm diye hiç düşünmediniz mi? Yani o sıralarda Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi için çalışıyordunuz bile.

Tanık Temme: Hayır. Ama ben zaten bu evrakları elimde bulundurmamın bir sorun olacağını hiç düşünmedim, çünkü ben aşırı sağcı değilim, içimde yok bu. Bu yüzden bu kartonu veya herneyse artık – bu evrakları tam nerde sakladığımı bile hatırlayamıyorum – elime aldığımda şöyle düşünmedim açıkçası: Bu, kötü bir zamandan kalma şeyler, bunu yok etmen lazım – Bunlar orda duruyordu sadece. Benim için herhangi bir anlamı yoktu.

Milletvekili Nancy Faeser: Siz aşırı sağcı bir kaynağı yönettiğinizde bile mi bunların herhangi bir şekilde size zarar verebileceğini düşünmediniz mi?

[366] Temme, oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 32.

Tanık Temme: 2003 senesinde bu şeyler zaten uzun zamandan beridir evde duruyordu. O sıralarda bunları - - yani bunlar sadece vardı ve benim için hiçbir şekilde anlamları yoktu. Ben bunları tamamen unuttum. " [367]

2006 senesinde Andreas Temme ile sürdürülen güvenlik konuşması sırasında, yazdığı bu yazıları o sıralarda yayınlanan „Hitler'in günlükleri" ile bağdaştırmıştı:

„daha sonra biraz uzun olan metinleri yazmaya başlamış ki bunları saklamak istiyordu." [368]

Bu ifadelerin ne denli inanılır olduğunu artık bugün çözemeyiz. 1983 senesinde „Hitler'in günlüklerinin" yayınlanmasıyla olan ilgisi olası bir düşüncedir, yine de sadece bu evrakların Andreas Temme'nin onun haricinde derli toplu olan çalışma odasında kaldığı[369] ve bunların neden yeni eve etkili bir şekilde taşındığı merak konusudur.

Andreas Temme'nin sağcı propaganda malzemelerini hazırlaması, özellikle 2006 senesinde polis olarak çalışmış olan yan komşusun onu şu şekilde tarif etmesinden dolayı biraz şaşırtıcıdır:

„sanık Andreas Temme'yi sakin, arka planda kalan, posta servisinde çalışıp ve daha sonra Güney Hessen'e taşınan birisi olarak tarif ediyor. Okul zamanında veya okul zamanından sonra köydeki lakabı „Küçük-Adolf" imiş, çünkü „sağcı düşünceye" meyilliymiş. Köyde atlama çizmeleriyle (Tercüman notu: Springerstiefel, özellikle sağcıların giydiği çizme türü) ve uzun paltolarla geziyormuş ve biraz „köy camiasının dışındaymış", halbuki itfayenin (gençler bölümünde) aktif olarak çalışıyormuş." [370]

Bu ifadelerden dolayı Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin o sıralarda Anayasayı Koruyucusu olan Andreas Temme'nin olası bir aşırı sağcı arka planının araştırması gerekirdi ve ayrıca Anayasayı Koruma Dairesi için çalışabilmek için girdiği güvenlik sınavı sırasında gerçek düşüncelerini belirtip belirtmediği araştırılması gerekirdi.

---

[367] Temme, oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 39 sonraki.

[368] 06/07/2006 tarihli güvenlik konuşması hakkındaki not, cilt 47a, s. 14.

[369] Bakınız Cafe soruşturma komisyonunun arama raporu, 21/04/2006, cilt 100, s. 309 ve resimler, cilt 100, s. 333 sonraki.

[370] Cafe soruşturma komisyonunun 20/06/2006 tarihli notu, cilt 244, s. 150.

Bu nokta, 2006 senesinde yapılan güvenlik sınavında şu şekilde yorumlanmıştır:

> *„Tüm diğer „tespitler" Bay Temme tarafından yeterli derecede açıklanmıştı ve şu anki dosya durumuna göre ya „gençlikte işlenen günah" veya „önemsiz" olarak değerlendirilebilir. Bunlar gizlilik-güvenli sıfatını sürekli olarak ondan almak için yeterli değillerdir."* [371]

Ayrıca disiplin hukuku açısından da bu suçlamalar aydınlatılmaya çalışılmadı.

4. Hells Angels grubuyla ilişkisi

Andreas Temme'nin motosiklet kulübü "Hells Angels'e" olan ilişkisi ekseriyet raporunda detaylı olarak anlatılıyor. Buna ek olarak Hells Angels grubunun ekseriyet raporunda belirtildiği gibi herhangi bir "motosikletçi çevresi" olmadığını, bunların daha çok bir rokçu kulübü ve organize suçlarla ilişkili olduğunu belirtmek isteriz.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2005 senesinin Anayasayı Koruma raporunda, özellikle 08/05/2002 tarihli yasal görevinin yerine getirilmesi çerçevesinde organize suçların faaliyetlerinin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi tarafından izlendiği dile getirilmektedir. [372] Bu süreçte ayrıca

> *"rokçuların/rokçu kulübünün maddi faaliyetleri ve bunların aşırı (çevreyle) ilişkileri"* [373]

araştırılacaktı.

Anayasayı Korumanın 2009 senesinin raporunda detaylı olarak "Hells Angels" kulübünün önemini birden fazla sayfada yer vererek belirtmektedir ve bu cümleler şöyle başlıyor:

> *"Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi tarafından izlenen rokçu suç örgütleri ayrıca Outlaw Motorcycle Gangs (OMCGs) olarak adlandırılmaktadır. Bunların arasında özellikle Hells Angels MC, Bandidos MC, Gremium MC ve Outlaws MC sayılmaktadır. Bunların en önemli özellikleri, üçüncü şahıslarla ilişki kurmamaları ve grup içerisinde kendi kesin kurallarına uyan kulüpler olmalarıdır."* [374]

---

[371] 06/07/2006 tarihli güvenlik konuşması hakkındaki not, cilt 47a, s. 18.

[372] 2005 senesinin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Anayasayı Koruma raporu, cilt 1024, s. 345.

[373] 2005 senesinin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Anayasayı Koruma raporu, cilt 1024, s. 346.

[374] 2009 senesinin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Anayasayı Koruma raporu, cilt 1021, s. 13.

Şu anda Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin "organize suçlar" bölümüyle ilgilenen internet sayfasında hatta "Hells Angels" yazısını montunda taşıyan bir motosikletçisinin resmi vardır. [375]

Basın açıklamalarına göre BKA (Federal Kriminal Dairesi) ve Anayasayı Koruma Federal Dairesi tarafından 2014 senesinde yayınlanan ve kamuya açık olmayan bir *"aşırı sağcı çevresiyle rokçu grupları arasındaki ilişkileri durum tespitine"* göre ayrıca Neonazi ve rokçuların arasında ilişkilerin bulunduğu ve bunun özellikle "Hells Angels" grubu için geçerli olduğu yazılıdır. [376] Şu anda hala sonuçlanmamış olan Thüringen Eyalet Meclisinin ikinci NSU Araştırma Komisyonu da ayrıca bölgenin sağcı aktörlerinin diğer sağcı gruplar, rokçu gruplar ve organize suçlar arasındaki ilişkilerini değerlendiriyor.

Andreas Temme'nin kayıtlı olan ve senelerce devam eden "Hells Angels" grubuyla ilişkisine rağmen, [377] ki bunların arasında ekseriyet raporunun "Hessen'deki sağcı çevre" bölümünde de belirtildiği gibi Kuzey Hessen'deki sağcı çevrenin kilit isimleri de dahildir, Anayasayı Koruyucusu Andreas Temme ile ilgili yürütülmüş olan güvenlik sınavının kurallara uygun olmasına ilişkin bir disiplin soruşturmasına ve değerlendirilmesine yol açmadı. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin ne Andreas Temme ile ilgili yürütülebilen bir disiplin soruşturması ne de genel olarak Anayasayı Koruyucunun rokçu kulüpleriyle olan olası ilişkisi ile ilgili bir güvenlik araştırılmasının açılması yönünde sorgulama açmaması anlaşılır bir durum değildir.

5. İş hukukuna bağlı gerçeği söyleme yükümlülüğüne karşı aykırı davranışlar

[375] URL: https://lfv.hessen.de/weitere-aufgabenfelder/ok/organisierte-kriminalit%C3%A4t-im-blickpunkt-des-verfassunsschutz-hessen [durum: 25/04/2018].

[376] URL: http://www.spiegel.de/panorama/justiz/kriminalitaet-wo-rocker-und-rechte-gemeinsame-sache-machen-a-1004966.html [durum: 25/04/2018].

[377] Bakınız Temme, oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06/06/2016, s. 108 sonraki: Temme'nin takvimindeki yazılar, cilt 429, s. 53.

İş hukukuna bağlı gerçeği söyleme ve sadakat yükümlülüğüne, memur statüsünün vazgeçilmez ilkeleridir. Ekseriyet raporunda, Andreas Temme'nin işarkadaşlarına ve amirlerine karşı internet cafesine gitmediğini belirtmesini içeriyor, [378] ancak bunun göreve aykırı bir davranış olduğundan bahsedilmiyor. Aynı şekilde ne polise ne de idari amirine karşı tanık durumunda bulunduğundan bahsetmemesi ve hatta Halit Yozgat'ı tanımadığını ve internet cafesine gitmediğini iddia etmesi durumu disiplin soruşturmasında daha başka araştırmalara yol açmadı.

6. Andreas Temme'nin diğer görev ihlalleri

Ekseriyet raporunda tarif edilen ve 04/09/2006 tarihli ceza kararnamesi ile soruşturulan izinsiz mühimmat bulundurulması, madde 52 paragraf 3 No. 2 b Silah Kanunu çerçevesinde 40€ olan 20 günlük ceza birimiyle cezalandırılmıştır. [379] Bu açıdan herhangi bir başka disiplin cezasıyla ilgili çifte ceza verme yasağı geçerlidir. O zamanlarda geçerli olan disiplin yönetmeliği, memuru veya emekli memuru görevini yerine getirmesini sağlamak amacıyla bunun gerekli görüldüğü hallerde ayrıca maaşın kısılmasını, aynı kariyer planı fakat daha düşük maaş veren başka bir görev yerine tayin edilmesini veya emeklilik maaşının kısalmasını öngörüyordu (Madde 11 a Hessen Disiplin Yönetmeliği a. F., aynı şekilde madde 17 Hessen Disiplin Kanunu esasları n. F. 2006).

Andreas Temme'nin güvenlik açısından önemli olan bir görevde çalışmasından dolayı ek olarak yapılan bir disiplin soruşturması bu şartlar altında yerinde olacaktı. Bu konuda da Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi bu disiplin soruşturmasını takip etmedi.

Andreas Temme buna ek olarak muhbir amiri olarak uygulaması gereken "silkeleme prensibine" uymamıştır. Bu prensibin amacı, Anayasayı Koruyucuların işyerlerine giderken veya bir muhbirle buluştuktan sonra eve giderken kimliklerini korumak amacıyla doğrudan eve gitmemelerini öngörüyor.

Andreas Temme ayrıca eşine mesleki sebeplerden dolayı internet cafesine gittiğini söylemiştir. Eşine karşı şahsi ziyaretlerini de saklamak amacıyla bunu söylerken Andreas Temme gizlilik prensiplerine karşı hareket etmiştir. Anayasayı Koruma için çalışan bir memurun daha başka

[378] Ekseriyet raporu bölüm iki, E. 2. e.

[379] Kassel Hukuk Mahkemesinin 06/09/2006 tarihli yazısı ve ilişik ceza emri, cilt 48, s. 73 devamı.

yükümlülüklerine de karşı Andreas Temme hareket etmiştir, örneğin yasak bölge denilen bölgelere girdi, yasak bölgeler, izlenen bir objenin bulunduğu bölgelerdir, ve ayrıca genel açıdan mesleki veya şahsi alanına giren durumları kesin olarak ayırmadı ve böylece memurların kimliklerini korumaktan aciz kaldı. Polis bunları soruşturma çalışmaları sırasında ispatlamıştır. Ancak Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi burada da harekete geçmedi.

II. Disiplin soruşturması bitene kadar olan gelişmeler

Disiplin soruşturmasının basın açıklamasına kadar gerçekleştirilmemesi ve ancak geçici önlemlerin alınması, özellikle Andreas Temme ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin çalışanları arasında gerçekleşen telefon görüşmelerinden belli olmuştur.

Komisyon, Andreas Temme'nin Eyalet Anayasayı Koruma Dairesinin gizliliğin korunması bölümü tarafından Temmuz 2006 başında, Cumhuriyet Savcılığı tarafından ona karşı yürütülen soruşturmalara rağmen, gizli tutulan dosya ve evraklara ulaşım izninin geri verilmesini planlandığını ortaya çıkarmıştır.

Zamanın Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin Gizlilik Koruması Bölümünün başkanı Bay Hess 09/05/2006 gibi erken bir tarihte Andreas Temme ile sürdürdüğü bir telefon görüşmesinde şöyle demiştir:

> *"Ben herkese söylüyorum: Siz bir yerde böyle bir şey olduğunu öğrendiğinizde, lütfen arabanızla (sırf) yanından geçmeyin."*

ve ayrıca:

> *"...sadece bunu söyleyebilirim, ama bunu zaten her zaman herkese söylüyorum: Gerçeğe mümkün olduğunca sadık kalın."* [380]

05/07/2006 tarihinde Bay Friedrich W. ve Andreas Temme arasında gerçekleşen güvenlik konuşmasını Eyalet Dairesinin Gizliliği Koruma Bölümü çalışanları şöyle özetliyor:

[380] Cafe soruşturma komisyonunun 23/02/2015 tarihli not, cilt 424, s. 38 devamı; bakınız ekseriyet raporu part bölüm iki. I. II. Temme'nin 9 Mayıs 2006 Tarihindeki Telefon Görüşmeleri.

"Tüm diğer 'tespitler' Bay Bay Temme tarafından yeterli derecede açıklanmıştı ve şu anki dosya durumuna göre ya „gençlikte işlenen günah" veya „önemsiz" olarak değerlendirilebilir. Bunlar gizlilik-güvenli sıfatını sürekli olarak ondan almak için yeterli değillerdir.

Ancak Kassel Cumhuriyet Savcılığı tarafından açılan ve konusunun ağrı bir suçun işlenmesi olan soruşturmasından dolayı ona izinlerin hala geri verilemeyeceği mi yoksa tekrar gizli ve güvenli dosyalarla çalışabilir mi araştırılmalıdır." [381]

06/07/2006 tarihinde saat 11:09'da Friedrich W. Andreas Temme'yi telefonla aramıştır. Telekomünikasyon protokollerinden aşağıdaki içerik kazanılmıştır:

"1: Friedrich W. [...]: ,[W.], sizi selamlıyorum. Tamam, Bay Temme, ben bunu Bay Hess ile de konuştum, bizim dün konuştuklarımızı anlattım ona biraz, ve biz de size erişim iznini geri vermek istiyoruz!'

1: Temme, Andreas, [...]: ,Ah, işte bu çok güzel!' [382]

Tanıklar tarafından her ne kadar bunun anlamı hafifletildiyse de, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ndeki gizliliğin korunmasından ve bununla beraber gizli-güvenli olarak sınıflandırılan eşyalara tekrar erişimin sağlanmasından sorumlu olan bölümün bu ana kadar Andreas Temme'yi tekrar çalıştırmayı düşündüğü, hatta bunu hala süren cinayet soruşturmaları sırasında yapmak istemeleri ayrıca burada belirtilmelidir. [383] Ancak Hessen İçişleri Bakanlığına 06/07/2006 tarihinde, Anayasayı Koruyucusu Andreas Temme'ye karşı mevcut olan suç şüphesi konusunda medyanın haberdar olduğu ve bu haberin yayınlanacağı bilgisi ulaştığı anda, Temme'yi tekrar çalıştırma düşüncelerinden vazgeçmişlerdir.

Ancak, o anda kendini belli eden kamusal baskıya, ona karşı mevcut olan suç şüphesine ve polisin soruşturmalarının Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi tarafından da bilinmesine rağmen Andreas Temme'ye karşı yapılacak olan resmi bir disiplin soruşturması reddedilmiştir.

---

[381] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 06/07/2006 tarihli konuşma notu, cilt 47a, s. 17 devamı.

[382] Telefon dinleme protokolü, 06/07/2006 tarihli konuşması, 11:09:25, Temme ev telefonu 1, s. 446 sonraki.

[383] Bakınız detaylı olarak ekseriyet raporu part bölüm iki. I. V.

1. 12.07.2006 tarihinden itibaren yapılan ön soruşturma çalışmaları

Andreas Temme'ye karşı bir suç şüphesinden basının haberi olduğu öğrenildikten sonra bir ön soruşturma başlatılmıştır. Bu soruşturma, o sıralarda Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde kısa bir zamandan beri hukukçu olarak çalışan tanık Katharina Sch. tarafından yönetilecekti. O, Araştırma Komisyonu karşısında, ilk olarak 30.06.2006 tarihinde polis ve Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi tarafından durum hakkında bilgilendirildiğini söyledi. [384] O, daha önce hiçbir zaman bir disiplin soruşturmasında çalışmamış. [385]

12.07.2006 tarihinde Temme'ye karşı ön soruşturma davası Hessen Disiplin Yönetmeliğinin (HDO) 22. Maddesine göre başlatılıp Bayan Katharina Sch. yönetimine atanmıştır. [386]

Bayan Katharina Sch., bu vaka ile detaylı bir şekilde ilgilendiğini ve hukuki çerçeveyi aydınlattığını söylemiştir. Ancak Araştırma Komisyonunun karşısında verdiği ifade sırasında, Araştırma Komisyonunun o güne kadar haberi olmayan onun birçok not hazırladığı ortaya çıkmıştır.

19.07.2006 tarihinde HDO madde 22'ye göre yapılan ön araştırma davasıyla ilgili olarak yazılan bir notta şöyle yazıyor:

> *"Cumhuriyet Savcılığının soruşturma çalışmalarına konu olan suç olayıyla ilgili ön soruşturmalar kapanmıştır. Ceza hukukuna göre yapılan dava ile ilgili, göreve aykırı bir hareket şüphesini savunabilecek daha başka gerçekler ortaya çıkmıştır. Bu suçlamalardan dolayı hızlandırma davası çerçevesinde yapılan durum tespitine devam edilmelidir."* [387]

Bu nota ön soruşturma yöneticisinin geniş çaplı tasarı kağıtları eklenmiştir. Bu kağıtlarda (yönetici), soruşturma davasına konu olan Andreas Temme'ye karşı hareketlerinden dolayı (Halit Yozgat'ın zararına cinayete katılma) yürütülen disiplin soruşturmasının kapatılmasını öneriyor fakat diğer suçlamalar konusunda, soruşturma davasının sonunda yapılacak olan disiplin soruşturmasını çabucak bitirebilmek için devam edilmesini öneriyor. [388]

---

[384] Katharina Sch., oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 7.

[385] Katharina Sch., oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20/01/2017, s. 8.

[386] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 12/07/2006 tarihli yazısı, cilt 48a, s. 41.

[387] Katharina Sch.'nin 19/07/2006 tarihli notu, HDO madde 22'ye göre in soruşturması, cilt 1733, s. 5-7 (vurgulama sadece burada).

[388] Ön soruşturmayı yöneten bayanın kağıt taslağı, cilt 1733, s. 7.

Bu tasarı kağıtlarında, ön soruşturmayı yöneten kişinin Andreas Temme'ye karşı yürütülen disiplin soruşturmasına devam edilmesi taraftarı olduğu görünüyor. Bu dava, sadece Temme'ye karşı cinayet suçu şüphesi konusu olunca kapanacaktı. Diğer iş görevi ihlalleri konusunda soruşturmalara devam edilecekti. Ancak durum daha farklı gelişti.

2. 21.07.2006 tarihinde resmi bir disiplin soruşturmasının açılması

Şu ana kadar geçici olarak 24.04.2006 tarihine kadar etkili olan görevden alınmadan dolayı, Andreas Temme'nin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde tekrar görevine başlamasını engellemek için resmi bir disiplin soruşturmasının başlatılması gerekiyordu. Temme konusunda 20.07.2006 tarihinde HMdIuS'te (Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı) bir görüşme yapılmıştır. Katılanların arasında İçişleri Volker Bouffier, Bayan Müsteşar Scheibelhuber, Bakan bürolarının başkanları, basın konuşmacısı, İçişleri Bakanlığının Personel Başkanı ve Eyalet Anayasayı Koruma Dairesinin Başkan vekili Peter St. vardı. Detayları öğrenmek için lütfen ekseriyet raporuna bakınız. Sonuç olarak Temme ancak geçici olarak görevine devam edemeyecekti ve bu yüzden bu zamanı geçiştirmek için resmi bir disiplin soruşturması açılacaktı.

Ancak konuşmalara ilişkin yazılı tutanaklar detaylı olarak şunları belirtiyor:

> *"Görüşmeye katılanlar Temme'nin, basında çıkan haberlerden dolayı bakım/koruma nedenlerinden dolayı başka bir yere tayin edilemeyeceğine hemfikirdiler. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde çalıştırılması güvenlik kararının verilmesinden sonra artık siyasi ve kamusal tartışmalardan dolayı iyi olmazdı."* [389]

İkinci ve kısa bir notta ise şöyle diyor:

> *"Görüşmeye katılanlar bu memurun maddi bir zarara uğramaması gerektiğine hemfikirler (görevden alma süresi boyunca maaşının kısılması)."* [390]

[389] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin başkan vekilinin 24/07/2006 tarihli yazısı, cilt 339, s. 85 sonraki.

[390] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin başkan vekilinin 24/07/2006 tarihli kısa notu, cilt 339, s. 84.

Bu konuşmadan sonra İçişleri Bakanlığının bayan konuşmacısı, Üst Düzey Bakanlık Memuru Jutta D.'ye davanın gelişmesini hazırlamakla görevlendirildi. Üst Düzey Bakanlık Memuru Jutta D., 21.07.2006 tarihi hakkında tuttuğu yazılı notunda görüşmeyi özetlemiştir. Buna göre saat 9:15'te Bayan Müsteşar'a daha önce yapılan Bakanlar görüşmesinin bilgileri verilmiştir. Bu bilgiler şöyleydi:

> *"çalışanların esenliği ve dairenin itibarı söz konusu oluğundan ve bakım/koruma nedenlerinden dolayı resmi bir disiplin soruşturması başlatılması gerekmektedir."* [391]

O, daha sonra basın sözcüsü Bay Bußer ve Bakanlar bürosunun başkanı Bayan Gätcke'den bilgi alıp resmi bir disiplin soruşturma davasının başlatılmasına dair tekrardan şu notları tutmuştur:

> *"Dairenin çalışanlarının esenliği ve dairenin itibarına dair bakım/koruma düşüncesi için nedenler."* [392]

Saat 12:30'de Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde bir görüşme yapılmıştır ve buna katılanların arasında Eyalet Anayasayı Koruma Dairesinin müdür vekili Bay Peter St., Gizliliği Koruma görevlisi Bay Hess ve ön soruşturma yöneticisi Bayan Katharina Sch. vardı.

Üst Düzey Bakanlık Memuru Jutta D. bu görüşmede konuşulanlara dair şu notları tutmuştur:

> *"Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi azaltılmış suç şüphesinden dolayı (Kassel Cumhuriyet Savcılığı için çalışan Cumhuriyet Savcısı ve basının karşısında "ağzını açana" göre) resmi bir disiplin soruşturmasını açmak için bir sebep görmüyor. [...]*
>
> *Olasılıklar: [...]*
>
> *- resmi disiplin + görevden alınma (M, maaşın normal şekilde ödenmesine karşı gelmemiş herhalde), hedef: "hukuk çerçevesinde dolaşmak"*
>
> *[...]*
>
> *Benim, neden anında resmi bir disiplin soruşturmasının açılmadığına daire soruma cevap olarak Bay [Peter St.], "ilk başlarda engeller çok büyüktü" dedi [yorum: ilk şüphe olan cinayete katılma şüphesinde??]*
>
> *[...] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne göre Temme "polisin harekete geçememesinin kurbanı" imiş."* [393]

---

[391] Üst Düzey Bakanlık Memuru Jutta D.'nin elyazısıyla yazılmış notu, cilt 596 orc, s. 55-63.

[392] ÜstDüzey Bakanlık Memuru Jutta D.'nin elyazısıyla yazılmış notu, cilt 596 orc, s. 55-63.

[393] Üst Düzey Bakanlık Memuru Jutta D.'nin elyazısıyla yazılmış notu, cilt 596 orc, s. 55-63.

Temme daha sonra bu konuşma sırasında telefonda hemen kendine karşı bir disiplin soruşturmasının açılmasını talep etmekle görevlendirilmiş, o da hemen aynı gün Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne bir faks göndererek bunu yapmış. [394]

Ancak konu olabilecek tüm görev ihlallerini kapsayan resmi bir disiplin soruşturması açılacağı yerde Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi tarafından bu disiplin soruşturmasına ancak *"Cumhuriyet Savcılığının soruşturmaları çerçevesinde bir cinayet olayına karışmasıyla oluşan başlangıç şüphesinin "* nedeniyle devam edilmiştir. Diğer görev ihlallerinin soruşturulması bununla beraber tamamen kapatılmıştır.

Bunun yanında dava açma hükmünde o zamanki hukuka göre gerekli olan bir gerekçe eksikti. Bu (gerekçenin) amacı memurlara, onların hangi yanlış davranışları sergilemekle suçlandıklarını bildirmektir. Konunun esasının genel olarak kendiliğinden anlaşılır olması gerekmektedir, daha başka olaylarla ilgili yorumlardan sakınmalı. Memurun suçlandığı yanlış davranışın sergilendiği zaman, yer ve çerçevesi mümkün olduğunca ayrıntılı belirtilmelidir. [395] Bu açma hükmü nedeniyle Andreas Temme'nin diğer görev ihlalleri resmi bir soruşturma davasında takip edilemeyecekti.

İçişleri Bakanı tarafından teklif edilen araştırma başkanı Darmstadt Hükümet Başkanlığından gelen İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Wolfgang V. ayrıca tespit etmiştir:

> *"Tanık Wolfgang V.: (...). Şunu da söylemek istiyorum: Açma hükmü hiç de tipik bir şey değildir. Bir yandan hakkında soruşturma davası açılan memurların isimleri bile açıklanmıyor, diğer taraftan ise suçlandıkları şey hiç mi hiç açıklanmıyor. Bu açma hükmüyle biz hiçbir zaman bir araştırma davasını açamazdık. Bu sadece bir cümleden ibaretti. Aslında bu böyle bir şey için kullanılamazdı. "* [396]

İdari ve Hukuk İşleri Müdürü Wolfgang V. İçişleri Bakanlığı tarafından araştırma başkanı olarak teklif edilmişti, ancak onun, Araştırma Komisyonunun karşısındaki söylemine göre, Anayasayı Koruma daireleriyle hiçbir tecrübesi yoktu ve bu nedenle Andreas Temme'nin görev ihlallerini Anayasayı Koruma konusunda değerlendiremezdi.[397] Bay Wolfgang V., asıl disiplin başkanı, Araştırma Komisyonunun karşısında ne olaydan önce olanlar ne de Andreas

---

[394] Bakınız ekseriyet raporu bölüm iki, I. X. Temme'nin 21 Temmuz 2006 Tarihli Kendi Başvurusu.

[395] Bakınız Claussen (1993): Das förmliche Disziplinarverfahren (Resmi disiplin soruşturması), s. 11.

[396] Wolfgang V., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 140-141.

[397] Tanık Wolfgang V.: *'Bunu dışardan gelen kimse yapamaz ki.'*, oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 159.

Temme'ye karşı mevcut olan suçlamalarla ilgili olan evraklar hakkında bilgi sahibi olduğunu açıklamıştı. Bu nedenle ancak ve ancak ceza davasını değerlendirebilirdi. [398]

3. Şubat 2007'de disiplin soruşturmasının herhangi bir sonuca varmadan kapanması

Sonunda disiplin soruşturması, Andreas Temme'ye karşı cinayet nedeniyle yürütülen cezai soruşturma davası kapandıktan sonra, kapandı. Diğer görev ihlalleri disiplin başkanı Wolfgang V.'nin sonuç kararında tekrar buna değmesine rağmen daha fazla takip edilmedi:

> *"Eğer daha başka küçük – cezai bir soruşturma sebebi olmayan ve bundan sonra disiplin hukuk açısından takip edilemeyen görev ihlalleri ispatlanırsa, bunlar öncelikli madde 20 paragraf 1 HDG'ye (el kitabı) göre yeni bir açma hükmünün oluşturulması gerekmektedir. [...]"* [399]

Araştırma Komisyonunun karşısında Bay Wolfgang V., cezai bir soruşturmaya konu olan suçlamaların yanında bir disiplin soruşturmasında daha başka suçlamaların ne zaman işlenebileceğini anlattı (sözde disiplin hukuku açısından geçiş):

> *"o zaman bu, ancak resmi olmayan bir davada takip edilebilirdi, ve ben bunu burada tarif ettim zaten, ve bunun sonucunda ancak daha yumuşak disiplin önlemleri verilebilirdi, resmi bir dava gerektirenler verilemezdi."* [400]

Bunun için Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi olan görev dairesi sorumlu olurdu. [401]

Cinayet yüzünden suç şüphesinin Cumhuriyet Savcılığı tarafından madde 170 StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu/CMK) düşürülmesinden sonra disiplin soruşturma davasının da düşürülmesi gerekiyordu. Ancak hiçbir zaman böyle bir sınırlandırmanın yapılmaması gerekirdi, onun yerine disiplin soruşturma davasında tüm suçların incelenmesi gerekirdi.

Sonuçta Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin yeni direktörü Bay Dr. Eisvogel disiplin soruşturmasını madde 36 paragraf 1 No. 1 HDG'ye göre tamamen kapatmıştır, bunun nedenini şöyle açıklıyor:

---

[398] Wolfgang V., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 140-141.

[399] Soruşturmayı yönetenin 26/02/2007 tarihli yazısı, cilt 48a, s. 88.

[400] Wolfgang V., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 139.

[401] Wolfgang V., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 147.

„[...] Ek bir görev ihtarnamesine gerek görülmüyor. Bu özellikle geçen senen yaptığımız konuşmadan sonra geçerlidir." [402]

III. Sonuç

Ekseriyet raporu disiplin soruşturmasını özetliyor ve amacın, ancak Andreas Temme'yi uyarmak ve Hessen Anayasayı Koruma Dairesindeki görevinden, onun için başka bir görev bulunana kadar uzak tutmak olduğunu belirtiyor.

Ancak SPD Fraksiyonunun görüşüne göre bu kabul edilebilir bir yaklaşım olamazdı. Andreas Temme'ye karşı yürütülen disiplin soruşturması daha düzgün yapılmalıydı ve uygun bir sonuca götürmeliydi.

Araştırma Komisyonu, bu konuda İçişleri Bakanlığındaki yönetici seviyesinin ve zamanın İçişleri Bakanı Volker Bouffier'in "memurların maddi zarara uğramaması gerektiği (görevden alınmasından dolayı maaşından kesinti yapılması)" konusunda hemfikir olduklarını göstermiştir. Bir disiplin soruşturmasının, notlara takiben İçişleri Bakanlığının yönetici seviyesinin talebine göre çalışanlarına karşı var olan bakım/koruma nedenlerinden ve dairenin itibarının korunmasından dolayı başlatılacaktı.

Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi, Temmuz 2006'ya kadar, yani cinayetten üç ay sonrasına kadar, Andreas Temme'ye karşı bir cinayete katıldığına dair olan başlangıç şüphesine rağmen resmi bir disiplin soruşturmasını açmak "fazla yüksek engeller" görüyordu.

Ancak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Anayasayı Koruyucu Andreas Temme'ye karşı olan şüphelerin basına sızdığını öğrendiğinde ve bu haber en kısa zamanda yayınlanacağını bildikleri zaman Temme'yi doğrudan tekrar çalıştırmaktan vaz geçmişlerdir.

[402] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 20/03/2007 tarihli yazısı, cilt 48a, yaprak 92 sonraki.

Disiplin soruşturması başkanı Bay Wolfgang V., "cinayet" konusunda suç şüphesinin dışındaki diğer göreve aykırı hareketlerini uzman olmadığı, gereken evraklara sahip olmadığı ve ona bir inceleme talebi iletilmediği için değerlendiremedi.

Sonuç olarak disiplin soruşturması, Andreas Temme'nin Mart 2007'de Kassel'deki Hükümet Yüksek Kurulu Başkanlığında çalışmaya başladığı için başka herhangi bir uyarı olmadan kapatılmıştır.

G. Kurban yakınlarıyla ilişkiler

Kurban Halit Yozgat'ın yakınlarıyla olan ilişkilerin nasıl olması gerektiği sorusu iki ayrı yol arasındaki farkı anlamak gerekir. Bir taraftan cinayet serisini çözebilmek amacıyla kurbanın çevresinde yapılan kriminalistik araştırmalar ve diğer taraftan polisin Anayasayı Koruyucusu Andreas Temme'yi koruması için aldığı önleyici önlemler.

I. Kurban Halit Yozgat'ın çevresinde kriminalistik soruşturmalar

Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki NSU Araştırma Komisyonu 09.09.2000 tarihindeki Enver Simsek cinayetinden sonra bu cinayet serisiyle ilgili tüm soruşturma çalışmaları sırasında kurbanların ailelerine olan davranışları eleştirdi:

> *"Araştırma Komisyonunun delil toplama işleminin sonucuna göre soruşturma işlemlerine çoğunlukla kurbanların çevrelerinde devam edildi. Titizlikle yapılan bu soruşturmaların hedefi, kurbanların aileleri ve çevreleri üzerinden katile ulaşmaktı. Şahsi alanlarda yürütülen genel olarak başarılı olduklarından tamamıyla eleştirilebilen bir yöntem değildir. Ancak şahsi alanda yapılan soruşturmalar sonuç vermeyince, bu durumda başka ipuçların takip edilmemesi burada sorunlu bir durum. Olay zamanındaki bilgilere dayanarak kurban, cinayetin işleyiş şekli ve failin tarifinden dolayı bu vakada ırkçı bir arka planın olduğu tahmin edilebilir bir durumdu."* [403]

Bu cinayet serisindeki dokuzuncu ve en genç kurban olan Halit Yozgat'ın öldürülmesinden sonra da soruşturma makamları kurbanın yakın çevresini incelemişlerdir. Soruşturmacılar, (kurbanların) yakın çevresinde fail hakkında ipuçlarını ve olası suç nedenini bulma stratejisini şöyle izah ediyorlar[404]:

[403] 17. Seçim döneminin 2. Araştırma Komisyonunun nihai raporları, BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) 17/14600, s. 841.

[404] Soruşturma önlemleri ekseriyet raporunda teker teker açıklanmıştır.

"Tanık Dr. Wied: Evet, elimizde kesin bir ipucu yoktu, dediğim gibi, soruşturmalarımızı belirli bir yöne yöneltemiyorduk ve şöyle diyemezdik: "Sadece bu ipucu takip etmemiz lazım", onun yerine şunu biliyorduk: Faillerin arasında bir bağlantı var, bunun kanıtı kullanılan silahtır, ancak biz o zaman bilmiyorduk ki: Bu silah aynı kişi tarafından mı kullanıldı, yoksa silah elden ele mi dolaştı? Bu bir şey için bir tanıma işareti midir? Bunun hakkında karar veremezdik ve araştırmamız gerekiyordu: Elimizde ne var? Hangi bilgilere ulaşabiliriz? Ve bu bilgilere tabi ki bu durumda kurbanın yakın çevresinde de ulaşabiliyorduk. Yani, aslında kurbanın babasının dükkanda olması gerektiği, daha önce Halit'in, dükkanda üç, dört „kocaman adamın" görünmesi ve onun endişeli göründüğü durumlar bize gösterdi ki: Tamam, belki de onlardan para isteniyordu. Eğer bu böyleyse, bununla bir işaret koymaya mı çalışıyorlardı? Aileye tekrar yaklaşacaklar mıydı? Ve bundan dolayı tabi ki de ailenin yakın çevresini araştırmaya başladık. Bu doğru, evet." [405]

Cafe cinayet soruşturma komisyonunun polis üyeleri de izlenen yolu böyle tarif ettiler:

"Tanık Klaus W. : [...] Tabi ki ben de söylemeliyim, Yozgat ailesi, yani yakın çevresi polis soruşturmaların merkezine girdi - - Bizim her zaman sorduğumuz ilk soru: Kurban nereden geliyor? Kurbanın çevresinde kimler vardır? Bir adam öldürme vakasında polis genel olarak ilk başta bunun bir tanıdık tarafından işlediğini varsayıyoruz - -"[406]

Buradaki odak noktası özellikle kurban ile cinayet serisi arasındaki olası ilişkisinin bulunmasıydı.

Yozgat ailesi çevrelerindeki soruşturma çalışmalarına genel olarak anlayış gösterdi, ancak kendilerinin ne kadar kötü bir durumda olduklarını da vurgulamışlardır:

"Bayan Yozgat (konsekütif tercüme): [...] Ben burada polis memurları hakkında şikayet etmek istemiyorum. Herkes işini olabildiğince iyi yapmaya çalışıyor. Ve onlar burada sadece işlerini yapıyorlardı. Fakat biz ne yazık ki kurban durumuna düştük." [407]

[405] Wied, oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23/11/2015, s. 34.

[406] Klaus W., oturum protokolü UNA/19/2/27 – 12/10/2015, s. 155 sonraki.

[407] Yozgat, oturum protokolü UNA/19/2/60 – 27/11/2017, s. 8 sonraki.

"Bayan Yozgat (konsekütif tercüme): Benim oğlumun cinayetiyle benim üzerine gökyüzü düştü sanki. Ben, gök ile dünya arasında sıkışmıştım. Ben o arada sıkışık kaldım, beni boğuyordu ve sıkıştırıyordu. Benim için dünyanın sonu gelmişti. Ve 2011'de aydınlatma işlemleri yapılıp fail bulunduğunda olay sadece oğlum üzerine odaklandı ve hedef, onu bütün suçlamalardan aklamaktı. [...]"[408]

Sonuç olarak soruşturmaya katılan eyaletlerin soruşturma birliği ile işbirliği yapmak zorunda kalan Hessen soruşturma makamları tarafından da stratejik olgu çözümlenmesini gösteren ipuçlarına rağmen herhangi bir aşırı sağcı arka planı takip edilmemiştir.

II. Anayasayı Koruyucusu Andreas Temme'nin korunması amacıyla kurban Halit Yozgat'ın çevresinde polis hukukuna göre alınan önlemler

Anayasayı Koruyucusu Andreas Temme'nin korunması için kurban Halit Yozgat'ın çevresinde alınan kriminalistik soruşturma önlemlerinin yanında polis hukukuna göre alınan geniş önlemler, SPD Fraksiyonunun görüşüne göre oransız yapılmıştır. Yozgat ailesine karşı polis hukukuna göre alınan bu önlemler İçişleri Bakanlığının üst düzeyin ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin talebi üzerine alınmıştır.

17. seçim dönemindeki Araştırma Komisyonunun nihai raporu bunu kısaca tarif ediyor:

"Cinayet kurbanlarının yakınların geldikleri ülke ile ilgili Polis Merkezindeki çalışmalardaki çakışmalar Kassel'de 06. Nisan 2006 tarihinde işlenen Halit Yozgat cinayetinde kendini gösteriyor. Kassel'de geçici olarak bir Anayasayı Koruyucusunun olayın faili olarak görünmesinden sonra Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi, kaynaklarını işaret ederek, kurbanın babası İsmail Yozgat tarafında ziyaret edilen Kassel'deki bir cami cemiyetinin üyelerinin Anayasayı Korucusundan intikam almak istediklerine işaret etmişti. Bunun üzerine Kassel Polis Merkezi 02. Ağustos 2006 tarihinde bir not yazmıştır ve bunun içeriğinde Anayasayı Koruyucusunun "kurban ailesinin etnik-kültürel arka planındakiler" yönünden tehlikede bulunduğudur. Ancak polis daha sonra

[408] Yozgat, oturum protokolü UNA/19/2/60 – 27/11/2017, s. 9.

İsmail Yozgat'ın hiçbir zaman bir Cuma namazına katılmadığını öğrenip Yozgat ailesinin telekomünikasyon kontrolünü durdurmuştur." [409]

Hessen Araştırma Komisyonunun yaptığı geniş çaplı araştırmalarından dolayı durum biraz daha aydınlatılabildi:

Anayasa Koruyucusu Andreas Temme'nin suç yerinde bulunduğu kamu tarafından öğrenildikten sonra, Cafe Cinayet Araştırma Komisyonu 18.07.2006 tarihinde *"24.101961 doğumlu Andreas Temme'nin Halit Yozgat cinayetindeki soruşturmalar konusunda tehlikede bulunma durumu"* konulu bir rapor hazırlamıştır. Bunun içinde Cafe cinayet araştırma komisyonu, Temme'nin Yozgat ailesi yönünden tehlikede bulunmadığı, ancak Andreas Temme'nin kimliğinin kamu tarafından öğrenmesinden dolayı adresinin düzenli aralıklarla kontrol edildiği, yani küçük çapta güvenlik önlemlerinin alındığı yazmaktadır:

"Konu olan Yozgat ailesi çevresinden şu anda herhangi bir reaksiyon beklenmiyor. [...] Şu anki durumda Yozgat ailesinin içerisindeki durumun sabit olduğu tespit edilmektedir. Ancak bu, dışarıdan ve içerden gelen etkilerle her an ve hızlı bir şekilde değişebilir ve daha önce de tarif edildiği gibi Temme'nin Hofgeismar'daki adresini bulmak zor değil, hatta internet cafesinde, resimlerde görüldüğü gibi, yıllardan beri gelen bir konuk olarak bilinmektedir." [410]

Hessen İçişleri Bakanlığına iletilen bu raporun içeriği, İçişleri Bakanı Volker Bouffier ile de tartışılmış olarak gözükmektedir. Bunu kanıtlayan, konuyla ilgilenen Eyalet Polis Müdürü LPP 12 tarafından 18.07.2006 tarihinde elyazısıyla yazılmış bir not mevcuttur. Bu nota göre dosyada "M" olarak geçen zamanın İçişleri Bakanı Volker Bouffier tarafından Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memuru Andreas Temme için talep edilen güvenlik önlemlerine özel bir anlam yüklenmektedir. [411]

---

[409] Alman Federal Meclisin 17. Seçim dönemindeki 2. Araştırma Komisyonunun nihai raporu, 22/08/2013, BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) 17/14600, s. 992.

[410] Cafe cinayet soruşturma komisyonunun 18/07/2006 tarihli raporu, cilt 45, s. 532.

[411] Elyazısıyla yazılmış 18/07/2006 tarihli not, Eyalet Polis Müdürlüğü, cilt 45, s. 558; Orijinalinde: '*PB 04 ile (Bernd C.) 18/07/2006 tarihinde: M'in isteği üzerine Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memuruna özel bir anlam biçilmeli. Bay (Bernd C.), Bay Eyalet Polis Müdürü'nün Perşembe, binada olunca, bunu sormasını bekliyor. Bu nedenle kısa süreli + ön rapor*', bakınız Scheibelhuber, oturum protokolü UNA/19/2/50 – 06/03/2017, s. 63, Bouffier, oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 147 sonraki.

Hessen Eyalet Polis Merkezinin Andreas Temme'nin tehlikede bulunduğunu konu alan daha başka 20.07.2006 tarihli bir raporda da şöyle diyor:

> *"Cinayet serisinin şu anki son kurbanı olan Kassel'li Hallt Yozgat'ın ailesi ve çevresi şu anda dikkat çekmiyorlar. Aile üyeleri cinayet araştırma komisyonuyla (MK Cafe) yakın iletişim halindeler, bunlar aile ile düzenli olarak yaptıkları görüşmelerde aile üyelerinin durumunu değerlendirip, olası intikam hareketlerini araştırabiliyorlar. Şu an için ortada herhangi bir tehlike yok gibi görünüyor."* [412]

Soruşturmayı gerçekleştiren memurlar, Araştırma Komisyonuna verdikleri ifadelerinde de sürekli aile ile çok iyi çalışabildiklerini ifade etmişlerdir. [413] Yozgat ailesiyle yakın irtibatta olan polis, olası tehlikeyi çok düşük görmeleri durumu, 01.08.2006 tarihinde Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Direktörü Bay İrrgang'ın olaya el atmasıyla aniden değişti. O, Cafe cinayet araştırma komisyonuna şunları yazmıştır:

> *"Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi istihbarat yoluyla gelecek Cuma günü Cuma namazından sonra Türk Topluluğu (İGMG) içerisinde, olay ile ilgili şüpheli bulunan ve benim dairemin çalışanı olan şahsa karşı kan intikamının alınması hakkında konuşulacağı bilgisini almış durumundayız. Kurbanın babasının, olayı çözmek amacıyla ya Türkiye'den ya da buradan bazı kişiler ile irtibat kurması için baskı altına alınması düşünülüyormuş. Bu konuda etkin olmak amacıyla bazı kişiler şu anda bu (failin) ismini öğrenmeye çalışıyorlarmış.*
>
> *Bu bilgiler kısmen dairenizde mevcut bulunan bilgilerle örtüşüyor.*

[412] Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 20/07/2006 tarihli raporu, cilt 45, s. 523, 524.

[413] Tanın B. Henning, oturum protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 170-172, 184 devamı.

Benim dairemde çalışanın tehlikede bulunmasının sebebinin, Anayasayı Koruma açısından herhangi bir görev ihlalinin olmamasından dolayı Bild gazetesinin yayınladığı haberden sonra bu durumda polis ve ceza takibini yapan makamlar tarafından üstlendikleri yükümlülüklerini özellikle yerine getirmelerini bekliyorum. Soruşturma çalışmalarına ben bizzat karışamam, ayrıca Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi bunun dışında bu çalışanı etkili bir şekilde korumak için gereken yetkilere sahip değildir.

Hessen İçişleri Bakanlığı'ni de bu durumdan haberdar ettim." [414]

Bu yazının bir tasarısı faks şeklinde 01.08.2006 tarihinde saat 10:01'de Bayan Müsteşarı Scheibelhuber'in, Polis Eyalet Müdürü ve Bakan Bürosu Başkanına imzalarını eklemek üzere onlara gönderilmiştir.[415] İçişleri Bakanı o anda izinde bulunuyordu.

Ancak bu (faks) ve Eyalet Polis Müdürlüğü'nün[416] kesin talebi üzerine Cafe Cinayet Araştırma Komisyonu güvenlik önlemlerini arttırmıştır ve iki ay boyunca madde 15 paragraf 1 HSOG'ye (Kamu Güvenliği ve Düzeni hakkında Hessen Eyaletinin Kanunu) göre Yozgat ailesinin telekomünikasyon aletlerinin denetlenmesine ve kayıt altına alınması talebini vermiştir. [417]

Tehlikeli bir durumda güvenlik önlemlerinin güvenliğe alınması davasına zamanın Bayan Müsteşarı Scheibelhuber düzenli bir şekilde katılmıştır ve kesin talimatlar vermiştir.[418] Ayrıca Andreas Temme ile Bay Muth arasında yapılan telefon konuşmalarının kayıtlarında onun,

---

[414] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Direktörü'nün 01/08/2006 tarihli yazısı, cilt 45, s. 168 sonraki.

[415] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi Direktörü'nün 01/08/2006 tarihli yazısının taslağı, cilt 45, s. 516.

[416] Eyalet Polis Müdürü 'nün PP Kuzey Hessen'e 03/08/2006 tarihli yazısı, cilt 430, s. 42 sonraki.

[417] Kassel Hukuk Mahkemesinin 02/08/2006 tarihli kararı, esas no. 201 Gs 255/06, cilt 106, s. 39.

[418] Annell Bings'in (sözcü) elyazısıyla yazılmış notu: *'Bayan Müsteşar: Bayan LMB Bay Hefner ile telefonda görüşmüş. Hessen Eyalet Kriminal Dairesi önlemler almaya başlamış ve bunları Kassel ile görüşüyor.'* Elyazısıyla yazılmış ve Bayan Müsteşar Scheibelhuber tarafından imzalanmış not: *'Bunun hakkında yarın Hessen Eyalet Kriminal Dairesi'nin raporunu istiyorum.* Cilt 45, s. 514. Scheibelhuber'in lyazısıyla yazılmış not, 02/08/2006, cilt 45, s. 512:

'Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi:

- *Hemen Bay Temme'ye yaklaşmalı ve polisin danışmanlık hizmetlerini almasının söylemeliyiz.*
- *Bunun istemezse, yazılı olarak herşeyi not etmesi gerekir.*

Bu içeriği Bay İrrgang'a 02/08/ saat 18:05'de telefonda aktardım. O da Temme ile görüşeceğini ve polisin danışmanlığına gitmesini gerektiğini ve geçici olarak taşınması gerektiğini söyleyecekti ona.

Eyalet Polis Müdürü : Lütfen güvenlik önlemlerinin arttırılması gerekip gerekmediğini kontrol edin – en azından Cuma için.

Eyalet Polis Müdürü'nün (Detlef K.) 02/08/2006 tarihinde Müsteşar LMB'ye gönderdiği yazı: [...] *'Bunun haricinde tehlikeli durumun kaynağının, Bay Temme'ye karşı yürütülen şüphelerin olduğuna dikkat çekmek istiyorum, Hessen Polisin değil.'*; cilt 45, s. 519.

08/08/2006 Mat A HE 4, s. 474 sonraki: Eyalet Polis Müdürü'nün Bayan Müsteşar'a yazısı.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Direktörü Bay İrrgang'ın Müsteşar Scheibelhuber'le bu tehlike durumu hakkında konuştuğu kayıtlıdır. [419]

Bu konuda yapılan geniş çalışmalara rağmen Cafe Cinayet Araştırma Komisyonu 22.09.2006 tarihli raporunda Yozgat ailesinin telefonun dinlemenmesi hakkında şu sonuca varmıştır:

> *"Sonuç olarak YOZGAT ailesinin her zaman açık ve güvenilir bir şekilde polisle beraber çalıştığı söylenebilir. Aile, şahsi olarak sürdürdüğü görüşmelerde sürekli gelen telefon konuşmalarını kendiliğinden anlatmıştır ve davranış talimatları (özellikle basının karşısında) istemiştir. Telefon dinleme dolayısıyla varılan anlaşmalara uyduklarını söyleyebiliriz."* [420]

SPD Fraksiyonunun görüşüne göre özellikle bu noktadan dolayı İçişleri Bakanlığının üst yönetim düzeyinin, burada Bayan Müsteşar Scheibelhuber olmak üzere, olay direk katıldıklarını ve hem İçişleri Bakanı hem de Bayan Müsteşar tarafından Andreas Temme'nin korunma statüsünün önemini her zaman vurguladıklarını belirtebiliriz.

III. Yozgat ailesinin Volker Bouffier'e gönderdikleri yazı

SPD Fraksiyonunun görüşüne göre zamanın İçişleri Bakanı Volker Bouffier'in, Yozgat ailesinin onunla konuşmaya izin vermemesi verdiği kararı yanlıştı.

Kurbanın babası İsmail Yozgat, Yozgat ailesinin bunu talep etmesinin nedenini Araştırma Komisyonunun karşısında şöyle anlatıyor:

> *"Milletvekili Nancy Faeser: Çok üzgünüm. – Bir soru daha sormak istiyorum. Siz o zamanlarda yetkili olan İçişleri Bakanı Bay Bouffier'e onunla şahsen görüşmek istediğinizi yazmıştınız. Lütfen bize bir daha neden şahsen görüşmek istediğinizi söyleyebilir misiniz?*

---

[419] Temme ve Muth arasında 02/08/2006 tarihinde saat 18:20'de yapılan telefon görüşmesi, CD 9, Temme ev telefonu 1, s. 632 sonraki.

[420] Cafe cinayet soruşturma komisyonunun 22/09/2006 tarihli raporu, cilt 159, s. 463-464.

Tanık Yozgat (konsekütif tercüme): Ben burada da söylediklerimi söylemek istedi, benim burada bir çıkış yolu görmediğimi Bay Bouffier'e anlatmak istedim. Ancak o buna izin vermedi.

Milletvekili Nancy Faeser: Bize bir daha bunu nasıl karşıladığınızı anlatır mısınız?

Tanık Yozgat (konsekütif tercüme): Ben sanki sandalyeden düşüp kendiliğinden kalkamayan birisi gibi hissettim. Aynen öyle hissettim." [421]

Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonunun görüşüne göre Volker Bouffier, Devlet Başkanı olarak taziyelerini şahsen iletmeliydi, soruşturma sonuçları hakkında herhangi bir detay vermeden. Bu, hiçbir zaman yapılmadı. Zamanın İçişleri Bakanı ve bugünün Başbakanı Hessen'deki soruşturmalar devam ettiği süresinde, yani NSU'nun aydınlatılmasından tam iki sene sonra, Araştırma Komisyonuna karşı verdiği ifadesine[422] göre neden kurbanın ebeveynlerini bir konuşmaya davet ettiği ise anlaşılır bir durum değildir.

[421] Yozgat, oturum protokolü UNA/19/2/60 – 27/11/2017, s. 13.

[422] Bouffier, oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26/06/2017, s. 92.

Bölüm 3: Davranış tavsiyeleri

NSU'nun Kasım 2011'da ifşa edilmesinden sonra makamlar, etkili olan komisyonlar ve özellikle Federal Meclisin 17. seçim döneminin NSU Araştırma Komisyonu[423] tarafından polis, Adalet Makamları ve Anayasayı Korumada reformlara ve demokrasinin desteklenmesi ve sivil toplumdaki birlikte çalışmasının geliştirilmesi açısından ihtiyaç duyulduğu belirtildiyse de, Araştırma Komisyonunun çalışmaları bütün bu tavsiyelerin ancak kısmen hayata geçirildiklerini ve daha başka değişiklilere ihtiyaç duyulduğunu göstermiştir.

Bilirkişi olan tanı Eva Högl, MdB (Alman Federal Meclisi üyesi), Alman Federal Meclisin 17. Seçim döneminin Araştırma Komisyonu üyesi, Hessen NSU Araştırma Komisyonu karşısında, bir hata analizinin yapılması gereğini şöyle açıkladı:

> *"Tanık Dr. Högl: Bir başka noktaya değinmek istiyorum, bu benim için şahsen çok önemli ve bu nokta bizi Araştırma Komisyonunda da meşgul etti. Kurbanlara ve yakınlarına yapılan haksızlıkları geri alamayız. Bunu geri alamayız artık – Barbara John ve kurban aileleriyle çok yakından ve iyi bir şekilde ilgilenen kişilerin yaptıklarına rağmen. Bizim yapmamız gereken şu – kurbanlara, bunu çok fazla önemsediğimizi göstermemiz gerekir ve özellikle devlete karşı kaybettikleri güveni tekrar sağlamalıyız – bu küçük bir olay değil ki – bizim yapabileceğimiz yerlerde aydınlatma çalışmalarına devam etmeliyiz ve özellikle hata olduğunu anladığımız şeylerde bunları düzeltmeye çalışmamız lazım ve kurbanlar böyle kuvvetli bir sinyal göndermemiz gerekir."* [424]

Hessen'deki NSU Araştırma Komisyonu, Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki eylem tavsiyeleriyle ve bunların Hessen'de yürürlüğe geçirilmesiyle ilgilendi ve bunun için özellikle Hessen Eyalet Meclisi tarafından görevlendirilen "17. seçim dönemindeki İkinci Federal Araştırma Komisyonunun verdiği tavsiyelerini değerlendiren Bilirkişi Komisyonunun (NSU Araştırma Komisyonu 'sağcı terör')" hazırladığı raporu değerlendirmiştir.[425] 2015 senesinden olma olan bu rapor 01.09.2016 tarihinde Hessen Eyalet Meclisinin İçkuruluna

[423] Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki 2. Araştırma Komisyonunun 22/08/2013 tarihli nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 861-865.

[424] Högl, oturum protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 51.

[425] Hessen Eyalet Meclisinin atadığı ve 17. seçim dönemindeki İkinci Eyalet Araştırma Komisyonun tavsiyelerinin uygulanmasını denetleyen Bilirkişi Komisyonu.

tanıtılmıştır. Hessen Araştırma Komisyonu ayrıca 05.02.2018 tarihinde gerçekleştirdiği oturumunda, tavsiyelerin o gün için geçerli olan işleme koyma durumu hakkında bilgi istedi.

Federal devlet ve eyaletleri içerisindeki işleme konulması durumu hakkında bilirkişi olan tanık Eva Högl, MdB (Alman Federal Meclisi üyesi), şunları söylüyor:

> *"Bilirkişi tanık Högl: [...] O zaman ben bunu değişik eyaletler için değişik şekilde algılıyorum. Biz o zamandan beri düzenli olarak görüşüyoruz. Polislerini tamamen değişik bir şekilde yeniden yapılandıran polisler var, bunlar ırkçılığı, ırkçı düşünce şeklini, ön yargıları, bütün bu geniş konuları çok açık bir şekilde işliyorlar ve diyorlar ki "Biz bundan birşeyler öğreniyoruz", bunların eyaletlerinde cinayetler işlenmediyse bile, "Bizim için yeni reformları getirmek için bir sebep bu, eğitimlerimizi derinleştirmemiz lazım ve NSU davasından sonuçlar çıkarmalıyız". Bir de "Bizim bununla bir alakamız yok, biz herşeyi yaptık" diyen eyaletler var, bunlar kağıt üzerine en güzel neler yaptıklarını yazıyorlar ve sonra işlerine devam ediyorlar. Biz bunları teker teker eyaletlerle konuşuyoruz.*
>
> *Aynı şey Anayasayı Koruma için geçerlidir, oradaki durum da buna benzer bir durumdur. Bazı eyaletler Anayasayı Korumayı büyük çaplı değişmelerden geçirdiler, diğerleri ise buna hiç katılmadılar. Ama bu tabi ki ancak konuşa konuşa halledebileceğimiz bir durumdur.*
>
> *[...] Biz maddi destek sağladık – anahtar kelimesi burada "sivil toplumdur" – daha fazla sivil dayanışma olsun diye. Bunlar her sene veriliyor. Bunun hakkında daha fazla para verebiliriz diye düşündüğümü de saklamak istemem: Birinci olarak sürekli gelen maddi destek ve ikinci olarak desteğin türü sabit olmalı; çünkü tüm polisi, Anayasayı Korumayı veya Adaleti reformlardan geçirebiliriz: Sonuç olarak, toplum içerisinde bir dayanışma sağlamamız gerekir, halk içerisinde yani, aşırı sağcılığa karşı harekete geçilmesi gerekir."* [426]

Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki Araştırma Komisyonunun verdiği tavsiyelerin işleme sokulmasına kadar, daha doğrusu hala süregelen bir sürece ihtiyaç duyulduğu sürece, Hessen Eyalet Meclisin SPD Fraksiyonu işleme sokulan önlemlerin sürekli olarak işlemde kalmalarını önermektedir.

[426] Högl, oturum protokolü UNA/19/2/17 – 20/04/2015, s. 75.

Bunun yanısıra SPD Fraksiyonu, aşağıda belirtilen ek önlemlerin işleme sokulmasını acilen tavsiye etmektedir:

A. Aydınlatmadan dolayı üçlünün çevresinin daha ayrıntılı araştırılmasını ve değişik soruşturma yönlerini gerektirmektedir

Alman Federal Meclisin 18. Seçim dönemindeki NSU Araştırma Komisyonu nihai raporunda şöyle demiştir:

> *"04. Kasım 2011 tarihinden sonraki soruşturma çalışmalarıyla ilgili Komisyon, failin özel olarak Uwe Bönhardt, Uwe Mundlos ve Beate Zschäpe arasında bulunmaya çalışıldığı ve yeteri kadar "yan taraflara" bir bakış atılmadığı algısı oluşmuştur. Bu, hem başka faillerin ve NSU terör grubundaki destekçilerinin olup olmadığı sorusunu, hem de başka sağcı grup veya ağların bulunup bunların da fail olma ihtimalinin varlığını ilgilendirmektedir. Bu soru ayrıca bu terör grubunun diğer suç bölgelerine, özellikle organize suçlarla bir alakasının olup olmaması hakkındadır. Komisyon bu nedenle özellikle soruşturma çalışmalarının hedefini açık tutmak üzeri ve perspektifi (aşırı sağcılıkla ilgili) olay sahalarını bağlayıcı bir şekilde yapılması gerektiğini vurguluyor."* [427]

[427] Alman Federal Meclisin 18. seçim dönemindeki 3. Araştırma Komisyonunun 23/06/2017 tarihli nihai raporu, Drs. (basım) 18/12950, s. 1135.

Hessen Araştırma Komisyonunun federal dairelerin kararlarını inceleme yetkisi yoktur, ancak Kassel bölgesi için yukarıda tarif edilen, foküsünün sırf bu üçlü üzerinde olma algısına Hessen Eyalet Meclisinin SPD Fraksiyonu katılıyor.

Araştırma Komisyonunun bilgilerine göre Corryna Görtz ile ilgili soruşturma başlangıcında kazanılan bilgiler, soruşturma makamları tarafından takip edilmedi. Tanık Görtz ifadesinde, cinayetten birkaç ay önce Halit Yozgat'ın internet cafesini birkaç kez ziyaret ettiğini anlatmıştı. Cinayetten kısa bir süre önce ise Thüringen'e yerleşmişti. Komisyon bu nedenle Federal Kriminal Dairesinin (BKA), Beate Zschäpe, Uwe Mundlos ve Uwe Böhnhart'in beraber oturdukları Frühlingsstrasse 26 adresindeki evinin küllerinde Kasım 2011'de bulunan ve internet cafesinin bir krokisini içeren, ayrıca üzerinde "Hollä. Str. 8" yazan notun tanık Görtz'e ait olup olmadığını veya onun, bu notla herhangi bir ilişkisinin olup olmadığını, notun bir elyazısı incelemesiyle araştırmasını istemişti. [428]

Ancak BKA (Federal Kriminal Dairesi) sadece, Federal Mahkemesindeki Cumhuriyet Savcısının da o an için, NSU kompleksinde yürütülen soruşturma çalışmaları sürerken bu tür bir yazı incelemesinin ceza hukuku açısından gerekli olmadığı kanısında olduğunu belirtmiştir. [429]

SPD Fraksiyonunun görüşüne göre Hessen'deki aşırı sağcı ağın ülke çapında aydınlatılması gerekiyor. Araştırma Komisyonu bilirkişilerin ve aşırı sağcı çevreden gelen tanıkların dinlenmesinden dolayı birçok bağlantı ve ilişkileri açığa kavuşturabilmiştir.

Bilirkişi Andrea Röpke bunları şöyle tarif ediyor:

> *"Neonaziler – ve bunu bilmeniz gerekiyor – bizimle aynı ülke sınırlarına sahip değiller, bizim bunları değişik gördüğümüzü de kabul etmiyorlar. Bu demektir ki, bunlar sadece Kassel'de etkin değiller, bunlar şehirler arasında gidip geliyorlar – kendilerini çok tatlı bir şekilde "Kameradschaft Dreiländereck (Üç Ülke Üçgeni Yoldaşlığı)" diye adlandırıyorlar – bunlar esasında Güney Niedersachsen veya Thüringen'den Hessen üzerine Kuzey-Ren-Vestfalya'da etkin oluyorlar. Yani bunlar çok bilinçli bir şekilde sürekli sınırları geçiyorlar, yani bunları kullanıyorlar. Polis genellikle hiç birşey yapamıyor. Polis o zaman takibi bırakmak zorunda kalıyor, izleyemiyorlar o zaman. Bunlar bunu bilinçli yapıyorlar."* [430]

[428] Delil talebi No. 71, 27/09/2017, 28/09/2017 tarihinde karara bağlanmış.

[429] BKA'nın (Federal Kriminal Dairesi) UNA 19/2'nin başkanına yazdığı yazı, 19/10/2017, E 268.

[430] UNA/19/2/11 – 19/02/2015, s. 77.

Yetkili soruşturma makamları yürütülen soruşturmalar sırasında bu ipuçlarını araştırmak zorundalar ve ağlar hakkındaki bilgilerini genişletip aşırı sağcı ağlar konusunda eyaletler arasında beraber çalışmak zorundalar.

B. Hessen Araştırma Komisyonu Kanununun oluşturulması

Hessen'de Araştırma Komisyonları için geçerli olan usul kuralların temelinde hukuk kurallarının olması gerekiyor. 14.05.2969 tarihinde Alman Federal Meclisinin araştırma komisyonlarının görevlendirilmesi ve usulü hakkındaki kanunu [BT-Drs. V/4209] temel alan (IPA Kuralları (PAB Kuralları) denilen kuralların uygulanması artık zamanımıza uygun değildir. Eskimiş IPA Kuralları, yürütülen araştırma komisyonlarında davalara göre motife edilmektedir ve ancak ticari bir yönetmelik görevini görüyorlar. Bu, bir taraftan araştırma komisyonlarının görevlendirilmesinde gecikmelere sebep oluyor. Diğer taraftan ise parlamenter azınlığı zayıf düşürüyor. Ancak araştırma komisyonları usulünün büyük bir derecede azınlıkların hakları tarafından şekillendirilmelidir ve bir olayda bir ekseriyet kararıyla değişebilen davranış talimatlarını içeremez.

Hessen Eyalet Meclisinin SPD Fraksiyonu "Hessen Eyaleti Anayasasının değiştirilmesi için yapılan Anayasa Toplantısı" adlı soruşturma komisyonu çerçevesinde Hessen Eyaletinin Anayasasının 92. Maddesinin değiştirilmesini önermiş, bunun sebebi de özellikle Hessen'deki yasama organını, bir araştırma komisyonu kanununu oluşturmaya itmektir ve anayasada araştırma komisyonlarına bağlı temel prensiplerini sabitleştirmektir.

Oluşturulacak olan bir araştırma komisyonu kanununu, parlamenter azınlıkları korumak amacını gözden kaybetmemelidir. Buna, başkanlığın Fraksiyonların arasında değiştiği, yani araştırma komisyonu başkanlığının genel olarak şu veya şu büyüklükte olan bir Fraksiyona otomatikmen geçmemesi dahildir. Ayrıca muhalefet partilerinin yeteri kadar personeli olması gerek. Özellikle iç güvenlikle ilgilenen araştırma komisyonlarının genel olarak tüm gereken dosyaların ellerinde bulunduğundan emin olmalıdır. Eğer dosyalar kısmen güvenlik nedenlerinden dolayı araştırma komisyonuna teslim edilemiyorsa, bunun her defasında ayrı olmak üzere anlaşılır, detaylı ve yazılı olarak nedenlerinin açıklanması gerekmektedir. Bunun sebebini genel bir şekilde icrai bireysel sorumluluğu veya devletin esenliğinin tehlikede bulunması gibi sebepler burada açıklayıcı bir şekilde yeterli olamaz.

C. Dairelerde hata kültürünü ve „özeleştirsel düşünmeyi" geliştirmek

Alman Federal Meclisin 17. seçim döneminin NSU Araştırma Komisyonu, polis bölümü için şunları talep etmişti:

> *„Özeleştirsel düşünme tarzını bir zayıflık olarak görmeyen ve ancak hatalarından öğrenebilen bir kişinin daha iyi çalışma sonuçlarını getirebileceğini kabul eden yeni bir çalışma kültürüne ihtiyacımız var. Bunun merkezinde bir tartışma ve eleştiri olanağı olmalı, yani resmi makamlarda bir "hata kültürünün" geliştirilmesi gerekir. Bu nedenle hatalarla çalışmanın ve hataların etkilerinin polislerin eğitimlerinde yer almalıdır. Yansıtma ve fikir verme aracı olarak polis memurları için Supervision (eğitsel yönetim) kullanılarak kişisel eğitim olanakları kontrol edilip geleceğe dönük güvene alınabilir. Resmi dairelerin geri çekilmelerini önlemek amacıyla yönetim aracı olarak rotasyon sistemi kullanılmalıdır."* [431]

Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonu, Hessen Polisinin NSU kompleksinin varlığının ortaya çıkmasından sonra polis açısından yeni bir yönetim kültürüyle ilgilendiğini ve yeni bir çalışma, yönetim ve hata kültürünü geliştirmek amacıyla çaba göstermesini takdir ediyor. Araştırma Komisyonunun edindiği tecrübelerden dolayı Hessen Meclisindeki SPD Fraksiyonu, Hessen'deki bu yeni çalışma kültürünün özellikle Hessen Anayasayı Koruma Dairesinde geliştirilmesi gerektiğine inanmaktadır. "Temme" olayındaki davranışlar, Anayasayı Korumanın kendi hatalarını düzeltmeye gelince sakıncalı bir duruşu olduğunu açığa çıkarmıştır ve bu duruş ta ki İçişleri Bakanlığına kadar kendini gösteriyor.

[431] Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki 2. Araştırma Komisyonunun 22/08/2013 tarihli nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 861.

Böyle bir yansıtma süreci, Anayasayı Korumanın içerisinde de şeffaf bir bilgi alışverişi gerektiriyor. Bunun yanında önemli öğeler ise Anayasayı Korumanın personel kazanma, rotasyon ve çalışanların yerlerini değiştirmesi ve bilim ve sivil toplum ile gerçekleşen iletişimdir.

Modern bir yönetim kültürünün oluşturulmasından dolayı, gerekli olan eğitsel yönetim sırasında çalışanlarla değeri biçilen bir iletişimin kurulmasına neden olacaktır.

D. Soruşturma makamları ve idarenin aşırı (eğilimlere) dayanılırlığını garantiye almak

Bayan ve erkek polis memurları, özellikle kriminal bayan ve erkek polis memurları, bayan ve erkek hakimleri ve bayan ve erkek Cumhuriyet Savcıları, suç eylemlerinde ırkçı ve aşırı sağcı motifleri belirleyip değerlendirme ve suçları buna göre sınıflandırma yeteneğine sahip olmalıdırlar. Alman Federal Meclisin NSU Araştırma Komisyonunun verdiği tavsiyelerin işleme sokulması için hayata geçirdiği 12.06.2015 tarihli kanunun değiştirilmiş maddesi 46, paragraf 2 StGB'ye[432] (Ceza Yasası) göre ırkçı, yabancı düşmanlığı ve daha başka insan hakları açısından sorunlu nedenler ve hedefler özel olarak ceza süresini ve türünü belirleme kataloğunda yer almıştır ve bunlar bir soruşturma çalışması sırasında tüm süreç boyunca dikkate alınmalıdırlar ve failin motivasyonunun buna göre değerlendirilmesi gerekir.

Bunu gerçekleştirmek için katılan soruşturma makamlarının sürekli bir şekilde eğitimlerinde aşırı sağcılık ve nefret suçları konularında hassaslaştırılmaları gerekiyor, düzenli şekilde edinen tecrübeler hakkında konuşulmalıdır ve (makamların) arasında uzman görüşlerinin geliştirilmesi gerekiyor, ki bunun için ayrıca Anayasayı Korumanın çalışma yöntemleri ve görevleri hakkındaki bilgilerin aktarılması gerekir.

Bilirkişi komisyonu bu konuda aşağıdaki iyi tanımlanmış tavsiyeleri göndermiştir:

[432] 12/06/2015 tarihli kanun – Federal Kanun gazetesi bölüm I, 2015, No. 23, 19/06/2015, s. 925.

"1.04 Bunun dışında cezai bir eylemin bildiri formunun, aşırı bir motifin olmasını araştıran bir soru ile tamamlanmalıdır (örneğin ırkçılık, yabancı düşmanlığı dini fanatizm gibi)" [433]

Eylem tavsiyelerinin işleme sokulma durumu hakkında Hessen Araştırma Komisyonu karşısında 05.02.2018 tarihinde sürdürülen bir konuşmada Eyalet Polis Müdürü Münch, bilirkişi komisyonunun tavsiyelerinin uygulamaya konulmadığını açıklamıştır:

Eyalet Polis Müdürü Münch: Bayan Fraeser, siz çok detaylı soruyorsunuz. Cezai bir eylemi bildirme formunda bir değişiklik yapılmamıştır. Tabi ki her cezai eylem bildirildiği zaman arkasında yatan motif metne geçiriliyor. Ama bunun için değerlendirilmesi gereken zorlayıcı bir işaret kutusu yoktur. Bu bizde öne kaydırıldı. Bu, aynı zamanda ülke çapında ve eyaletler arasındaki bildiri formlarının birbirine uymasıyla ilgilidir. „Şüphe uyandırıcı algılar" Hessen'de bir bildiri formudur. Biz onu orada ekledik. O zamanlar bu formu kullanmaya karar verildi çünkü, nasıl söyleyeyim, cezai bir eylemden önce, yani cezai bir eylem bildirilmeden önce uzmanların görüşüne göre metinde yer alınca, tavsiyede uygun görüleninden de daha büyük bir etki yaratıyor." [434]

SPD Fraksiyonunun görüşüne göre ayrı bir formda bayan ve erkek polis memurları tarafından araştırılabilecek olan „şüphe uyandırıcı algılar" hakkında detaylı bir sorunun olması genel olarak iyi bir fikirdir. SPD Fraksiyonu yine de ayrıca cezai bir eylemi bildirme formunun, aşırı bir eğilimi soracak şekilde tamamlamasını uygun görüyor, çünkü bununla bildiriyi dolduran kişiye de kendi algıları ve olası motif durumu hakkında bir soru soruluyor.

Irkçı, yabancı düşmanı veya herhangi bir şekilde insan haklarına karşı gelen hareket nedenlerine karşı bir hassaslaştırma sadece soruşturma makamları için değil, kendi savunma gücü olan bir demokrasisi çerçevesinde ayrıca idarenin tüm mertebelerinde yer almalıdır. Kültürlerarası yeterliliğin kazanılması kamu idaresinin eğitiminin sabit bir parçası olması gerekiyor. Kamu idaresinin çoğulcu toplumumuzun bir aynası olabilmesi için personel alımının bile çok çeşitli olmasına özen gösterilmesi gerekiyor. Bunun haricinde tüm yönetim seviyelerinde bir „Diversity Management" oluşturulması ihtiyacı mevcuttur.

---

[433] Hessen Eyalet Meclisinin atadığı ve 17. seçim dönemindeki İkinci Eyalet Araştırma Komisyonun tavsiyelerinin uygulanmasını denetleyen Bilirkişi Komisyonu, s. 8.

[434] Davranış tavsiyeleri hakkındaki uzmanlık konuşması, oturum protokolü UNA/19/2/62 – 05/02/2018, s. 28.

E. Kurbanların haklarını korumak ve soruşturma makamlarının kültürlerarası yeterliliklerini geliştirmek

Kurbanın babası Hessen Araştırma Komisyonunun karşısında Milletvekili Nancy Faeser'in, 2006 – 2011 yılları arasında polisle aralarındaki ilişkinin ne şeklide olduğu sorusuna aşağıdaki cevabı vermiştir:

> *"Tanık Yozgat (konsekütif tercüme): [...] Şunu da söylemek istiyorum: Polisler bize destek oldu. İşlerini yapıyorlar. Ne yapmaları gerekiyorsa onu yapıyorlar. Ve Bay Wetzel, bir Kriminal Polis o. O her zaman yanımızdaydı. Bu yüzden ona teşekkür etmek istiyorum. Onunla olan ilişkimiz çok iyidir. Birbirimizi çok seviyoruz. Ve Bay F.'e* [435] *de çok teşekkür etmek istiyorum [...] Polislerle aramız çok iyidir."* [436]

Yozgat ailesi daha sonra polisin, özellikle Kriminal Başkomiser (KHK) Wetzel'in düzenli olarak iki haftada bir gelip aileye destek olduğunu anlatmışlardır. [437]

Bay Wetzel de aradaki ilişkiyi şöyle anlattı:

> *„Tanık Wetzel: [...] Ve ben de hep Yozgat ailesiyle olan ilişkiyi sabit tutmak istedim. Bu ilişki başından beri çok iyiydi. Biz hemen ilk gün zaten Bay Yozgat'ın ifadesini almıştık. Daha sonra onunla tekrar tekrar konuşmalarımız olmuştur. Yani, biz hep onunla iletişimde bulunduk, o da bizlerle. Benim cep telefonumun numarası vardı onda, bana ulaşabiliyordu. Ve 2008'de, resmi olarak Cafe cinayet komisyonu artık yoktu, hala düzenli aralarda iletişim halindeydik. Yani, basında ne zaman muhtemelen spekülatif olan bir şey çıktıysa onunla buluşup, ona izah ettim, bunların nerden geldiğini anlattım, arkasında ne olduğunu, çünkü artık birçok şeyi anlamıyordu. Ve o da bana gelip, etrafında garip bir şey gördüğü zaman bana haber veriyordu veya kişisel alanda sorunları olduğunda. Yani biz hep irtibat halindeydik, 2008'den sonra bile.*
>
> *2011 – şimdi Kasım 2011'deyim, o zamanlarda NSU etrafında bütün bu olanlar ortaya çıkmaya başlamıştı – Cafe Cinayet Komisyonunu yani tekrar hayata geçirdik gibi bir şey. O zaman da ben Bay Yozgat'a gidip ona durumu izah ettim, çünkü o zamanlarda birçok tahminler yürütülüyordu."* [438]

---

[435] Cafe cinayet araştırma komisyonunun bir üzesi.

[436] Yozgat, oturum protokolü UNA/19/2/60 – 27/11/2017, s. 13.

[437] Yozgat, oturum protokolü UNA/19/2/60 – 27/11/2017, s. 15.

[438] Wetzel, oturum protokolü UNA/19/2/29 – 04/12/2015, s. 9.

Hessen Eyalet Meclisinin SPD Fraksiyonunun görüşüne göre Cafe Cinayet Soruşturma Komisyonunda Hessen Polis Merkezinde soruşturmayı yapan memurlar aile ile hassas ve ölçülü bir iletişim içindeydiler. Yabancılar Görevlisinin da katılması ayrıca soruşturmayı yapan polislerin Yozgat ailesinin kültürel ve kişisel alanına saygı duyduklarını göstermektedir.

Biz, başka davalarda da bunun gibi bir iletişimin kendiliğinden anlaşılan bir davranış olmasını tavsiye ediyoruz ve kurbanların ve kurban aileleriyle ilgilenilmesini ve durumlarının polis çalışmalarında dikkate alınmasını tavsiye ediyoruz.

Bunun için soruşturmaları yapan makamlarda çalışan kişilere, kurban veya yakınlarıyla yakın irtibata geçebilmek ve bunu sürdürebilmek için yeterli zaman verilmesi gerekiyor. Aile bağlantısı polis memurları denen memurlar şiddet suçunu içeren eylemlerde kurbanlar ve yakınlarıyla yakın bir irtibat sağlayabilirler. Bayan ve erkek polislerin bunun gibi trajik olaylarda kişisel olarak gösterdikleri emekler, onlar için de sıkıntı verici bir durumdur ve buna göre yardım almaları gerekir. Onlara gereken rejenerasyon zamanı, danışmanlar ve bakım verilmelidir.

Soruşturma çalışmalarının bitiminden sonra da çok ağır suçların kurbanlarının veya geride kalanlarının bu konuda bilgilendirilmeleri şarttır, özellikle bir failin bulunamamasından dolayı davanın kapanmasından sonraki durumlarda.

F. Bilgi alışverişin sağlama alınması

NSU kompleksi, aşırı hareketlerin devlet veya diğer herhangi yetki sınırlarında durmadığını göstermiştir. Bu nedenle güvenlik makamlarının beraber çalışması kaçınılmaz bir durumdur. Almanya çapında güvenlik makamlarının beraber çalışmasını sağlamak açısından, düzenli aralıklarla konuşmaların, beraber yapılan eğitimlerin ve özellikle bölgesel soruşturma birimleri tarafından kurulmuş olan diğer makamlarda talimat hakkına sahip olan bir Eyalet Polis Dairesi tarafından yapılan merkezi soruşturma olanağının garantiye alınması gerekir.

Hessen Polisi en modern teknolojiye sahip olup bununla aşırı kişileri takip edebilmelidir. Bunun için gerekli olan ağlandırmanın temeli olan bilgi teknolojisi temellerine tüm soruşturma dairelerinin erişimi olması gerekir. Buna polis veri sistemlerinin eyaletler arasında uyumlu olması ve elektronik dosyaların sorunsuz bir şekilde Adalete iletilebilmesi olanağının olması zorunludur.

Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonu bu nedenle Bilirkişi Komisyonunun 2015'te dile getirdiği talebe katılıyor:

> *„Komisyonun görüşüne göre acilen değişikliklerin yapılması gerekmektedir. Ağır suçlar eğer lisans anlaşmalarından dolayı önlenmesi veya aydınlatılması engellenirse, bu dayanılamaz bir durum olurdu. Komisyon aynı zamanda „dar görüşlü" olmaktan uyarıyor. Eyaletlerin, yeni sistemlerin geliştirilmesinde beraber çalışmaları gerekiyor, ki en azından gelecekte kullanılacak sistemlerim geliştirilmesinde, eyaletler arasında anlaşılmış standartlara göre yapılsın. Bunu yaparken planlama, geliştirme ve tedarik beraber yapılmalı. En başından itibaren veri güvenliği ve veri korunmasını düşünmek gerekecek, çünkü sonradan yapılan değişiklikler – maddi açısından da – büyük bir iş sarfını gerektirir."* [439]

Bu konuda hala yapılması gereken şeylerin olması, bizim de katıldığımız Alman Federal Meclisin 18. seçim dönemindeki NSU Araştırma Komisyonunun verdiği tavsiyelerde de belli oluyor:

[439] Hessen Eyalet Meclisinin atadığı ve 17. seçim dönemindeki İkinci Eyalet Araştırma Komisyonun tavsiyelerinin uygulanmasını denetleyen Bilirkişi Komisyonu, s. 55.

17. seçim dönemindeki Araştırma Komisyonu gibi 18. seçim dönemindeki Araştırma Komisyonu da polis merkezleri arasındaki bilgi alışverişinin eksiksiz yapılmasının yapılması için baskı yapılmasını ön görüyor. Davalarda yetkili olan makamın eksiksiz ve geniş bilgilere sahip olması gerekiyor, bu özellikle yapısal suç fenomenlerinin aydınlatılması için geçerlidir – aşırı sağcı motiflerle işlenen suçlarda olsun veya suç bölgelerinde olsun. Bunun için polis merkezlerinin Birlik ve Eyaletlerde, bunların kanun açısından gerekli görülen eksiksiz bilgi alışverişini sağlayabilen veri sistemlerine sahip olabilmeleri için gerekli olan bilgi teknolojisi temellerine ihtiyaçları vardır. [440]

G. Ayrı olma kuralının yerine getirilmesiyle Polis ve Anayasayı Korumanın arasında bilgi alışverişinin garantiye alınması

Hem NSU cinayetleri hem de İslamcı terörcülerin işledikleri saldırılar, terörün sadece devlet temel yapısına bir saldırı olmasıyla başlamadığını göstermiştir. Terörizm, sivil ve nötr kişilere insan onurunu hiçe sayan ideolojilerle yapılabilir. Bu şekilde yapılan her bir saldırı aynı zamanda toplumumuzdaki barışçı ve çoğulcu beraberliğe karşı yapılmış bir saldırı demektir.

Özellikle sağcı terör, marjinalleşmiş grupların mensupları arasında korku yayma hedefini güdebilir. Bu nedenle sığınmacılara, sığınaklara ve onlara destek verenlere yapılan saldırıların da sağcı terör olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu gibi durumlarda tabi ki Anayasayı Koruma Dairelerinin sahip oldukları bilgileri, ayrılık prensibini dikkate alarak erkenden ceza takip makamlarıyla paylaşmaları olağan bir hal almalı. Planlanmış veya geçmişte yapılmış tüm ceza eylemleri, şiddet olayları, silah taşıma ve ticareti ve suç veya terörizm örgütlerinin kurulması hakkında gerçeğe dayalı bilgiler Anayasayı Koruma tarafından ayrılık prensibini dikkate alarak Polise ve Cumhuriyet Savcılığına teslim edilmelidir.

[440] Alman Federal Meclisin 18. seçim dönemindeki 3. Araştırma Komisyonunun 23. Haziran 2017 tarihli nihai raporu, Drs. (basım) 18/12950, s. 1136.

Anayasayı Koruma ve soruşturma makamları arasındaki ortak çalışmaları tanık Rhein şu şekilde tarif ediyor:

> *„Ayrılmış görevler – ortak bir hedef", Anayasayı Koruma ve Polis arasındaki ortak çalışmanın optimize edilmiş sürecini tarif etmektedir, örneğin Bakanlıktaki Anayasayı Koruma ve Polis arasında ortak çalışılabilmesi için zorunlu bir kılavuzun kullanılması, ortak bilgi ve değerlendirme merkezinin (GIAZ), zamanında ülke çapında önlem projeleri çerçevesinde Hessen Bilgi- ve Yeterlilik Merkezinin (HKE) merkezi bir kesişme yerine getirilmesi gibi. Bu bir sonuçtu: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve Eyalet Kriminal Dairesi arasında düzenli olarak yapılan durum tespit görüşmelerin devamının yapılması ve buna ek olarak daire amirlerinin düzenli olarak görüşmeleri. Bu, bu projenin bir sonucuydu: karşılıklı yapılan gözetleme zamanları ve rotasyonlar. Ve tabi ki önlem konusu Anayasayı Korumayı yeniden yapılandırma projenin bir parçasıydı, onunla beraber tüm okul bölgelerinde yapılan öğretmen eğitimleri, okulların ve devletin okul dairelerinin danışmanlığının yapılması ve adli infaz kurumlarıyla daha iyi beraber çalışılması.* [441]

Ortak çalışma grupları, düzenli olarak düzenlenen durum tespit görüşmeleri ve vaka konferansları, karşılıklı rol ve görev anlayışını daha da güçlendirmek ve çekingenlik durumlarının azaltılmasında yardımcı olmuştur.

Tersten bakınca ise aynı şekilde polisin aşırı veya şiddetli girişimler hakkında sahip olduğu bilgilerin proaktif bir şekilde Anayasayı Korumaya iletmesi gerekiyor.

H. Anayasayı Korumanın parlamenter kontrolünü güçlendirmek

[441] Rhein, oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24/03/2017, s. 11.

Biz, vatandaşların, Hessen Anayasayı Korumaya duydukları fakat kaybettikleri güvenin tekrar oluşmasını sağlamalıyız. NSU'nun 2011 yılında açığa çıkarılmasından sonra başlatılan reformlarına geleceğe dönük devam edilmesi şarttır. Bizim modern ve şeffaf ve parlamenter ve devlet hukukuna bağlı bir kontrol altında bulunan bir Anayasayı Korumaya ihtiyacımız var. SPD Fraksiyonu bununla alakalı, CDU ve BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN Fraksiyonları tarafından Hessen'deki Anayasayı Korumanın yeniden yapılandırılması için teklif edilen yasa tasarısı için geniş çaplı bir değişik yapma talebini hazırlamıştır. [442] Bu talep, mecliste bir çoğunluk elde etmedi. Hükümet Fraksiyonlarının yasa tasarısıyla Anayasayı Korumanın parlamenter kontrolü etkin bir şekilde güçlendirilememiştir.

SPD Fraksiyonu bu nedenle yeniden Anayasayı Koruması Kontrol Yasasında geniş çaplı değişikliklerin yapılmasını talep etmektedir.

Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nda tüm partilerin mevcut olması, asgari bir üye sayısının olması çok önemlidir ve oturumların ritmik bir şekilde (en azından her üç ayda bir) yapılması gerektiği kanunen belirtilmelidir.

Anayasayı Korumasını Kontrol Kanununda ayrıca daire içi karışmayı önlemek amacıyla, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışanlarının çalışma zamanlarının içerisinde veya dışında herhangi bir suç işleyip işlemediklerine dair şüpheler ortadayken Kontrol Komisyonunun, bilgilendirilmesini öngörmeli.

SPD Fraksiyonun bunun dışında ayrıca Komisyonu üyelerinin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bürolarına sınırsız erişim sağlanması gerektiğini ve Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu üyelerinin çalışanlarının da Komisyonun oturumlarına düzenli olarak katılabilmelerini talep ediyor.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışanlarına, herhangi bir iş cezası alma korkusu olmaksızın, şüphelendikleri kusurlar varsa bunlarla ilgili doğrudan Komisyon ile iletişime geçebilmelerini mümkün kılan bir bilgi giriş hakkının getirilmesi ve aynı şekilde de Kontrol Komisyonuna, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve Eyalet Hükümeti çalışanlarına doğrudan soru sorabilme hakkı verilmesi normlandırılmalıdır.

Kaybedilmiş güveni tekrar sağlayabilmek için Anayasayı Korumanın daha şeffaf çalışması gerekir. Bu nedenle Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun, önceden belirlenmiş şartlar altında oturumlarını kamuya açık şekilde yapabilme ve bazı vakaların

[442] Hessen Eyalet Meclisi, 19. Seçim dönemi, basım 19/6168.

kamuya açık şekilde değerlendirilme olanağı verilmelidir. Birlikte de olduğu gibi Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi başkanı senede bir kere olmak üzere kamuya açık bir istiması yapılmalıdır.

I. Gizlilik Kurallarının tekrar elden geçirilmesi ve uyarlanması

Hem Andreas Temme tarafından yönetilen muhbirlere ifade verme izinin verilmemesi hem de Araştırma Komisyonunun çalışması için dosyaların teslim edilmemesinden veya karalanmalarından oluşan sayısız problemler, Hessen'deki gizlilik kurallarının tekrar elden geçirilip uyarlanmaları gerektiğini göstermiştir.

Hessen Eyalet Meclisindeki SPD Fraksiyonu genel olarak mevcut bulunan gizlilik kurallarına duyulan ihtiyacı tanıyor ve istihbarat servislerin çalışmaları açısından yüksek bir gizlilik seviyesinin gerekliliğini mecburiyet olarak görüyor. Ancak bu gizliliğin Anayasayı Korumanın geri çekilmesine, şeffaflığın kalkmasına veya iletişimin yapılamamasına yol açmamalı.

17. seçim dönemindeki İkinci Federal Meclis Araştırma Komisyonunun verdiği tavsiyelerin uygulamaya konulması için oluşturulan bilirkişi komisyonu (NSU Araştırma Komisyonu) „sağcı terör" da Hessen Anayasayı Korumadaki dosyaların gizliliğin korunması açısından sınıflandırılmasıyla ilgilendi. Bilirkişi komisyonunun bu konudaki değerlendirmesi şöyledir:

> *Eğer bir bilginin küçük bir kısmının gizlilik kurallarına göre saklanması gerekip, bunun için bilginin tümüne erişim yasaklanırsa, bu, dairelerin çalışmasının engellendiği demektir ve onlardan, kendilerini olumlu bir şekilde taktim etme ellerinden alınmış olur. Kamunun resmi dairelere- örneğin polise - duyduğu güvenin temelinde, Komisyonun görüşüne göre başka nedenlerin yanında ayrıca dışarıdan bakanların, bu dairelerin işlerini gayet iyi bir şekilde değerlendirebilmeleri yatmaktadır. Bundan yola çıkarak bize anlatılan 'en yüksek dereceye göre sınıflandırmanın' yönteminin dışında başka alternatifler de vardır. Bu, dosyaların hazırlanma safhası için bile geçerlidir. Örneğin idari- veya mahkeme dosyalarında hassas bilgiler özel defterciklere konulur ve böylelikle dosya içeriği başka bir yere aktarıldığı takdirde dosya içeriği gerekli olan gizlilik derecesine göre ayarlanabilir. Raporlar ve bildiriler de böyle „birimsel" bir*

şekilde oluşturulabilir ve örnek olarak temel bilgiler ve sınıflandırılmış bir ek şeklinde ayrılabilir. [443]

Bu talep SPD Fraksiyonunun görüşüne göre gereken bir yenileme olarak görülüyor. Ancak Eyalet Hükümetinin, tavsiyelerin uygulanması hakkında Şubat 2018'de[444] gerçekleşen istimasından sonra bile, Eyalet Hükümetinin şu anda geçerli olan uygulamaların incelenmesi için gerekli çalışmaları yaptığından şüphe ediliyor.

Araştırma Komisyonu 19/2'deki SPD grubu, birçok gizli olarak sınıflandırılmış yazılarla gizli dosyalardan kamuya açık veya gizli-güvenli olarak sınıflandırılan bölümlerin alınmasını talep etmişti. Eyalet Hükümeti, bu detaylı talepleri geniş çapta uyguladı. Ancak burada sorulan soru, neden bu dosya bölümlerinin doğrudan dosya sınıflandırılmasına uygun bir bölüm olarak uygun bir şekilde Araştırma Komisyonuna iletilmediği ve onun yerine neden dosyaların küçük bölümlerinin gizlilik sınıflandırılmalarına rağmen genel dosyalara eklendiğidir.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi anlaşıldığı gibi son yıllarda „Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde (dosya) sınıflandırılma yöntemleri" hakkında geniş çaplı bir inceleme yapmıştır, ancak hala sınırlayıcı sınıflandırma yöntemlerini uygulamaktadır.

SPD Fraksiyonu, bütün sınıflandırma yöntemlerinin ve bunlara ilişik olan kuralların tekrar gözden geçirilmesini istemektedir. Evrakların genel olarak düşük olarak sınıflandırıp ve açık tutmak ve sadece bazı gizli kalması gereken bölümlerin özel defterciklere veya eklere konulması burada bir olanak olarak görülüyor, bu şekilde gereken değişiklikler uygulanabilir ve kamu, Hessen Anayasayı Korumaya karşı kaybettiği güveni tekrar kazanabilir.

SPD Fraksiyonu, zamana uygun bir sınıflandırma yöntemini talep ediyor. Bunun için resmi görev yönetmeliklerin olabildiğince kilit altındaki dosyalar olarak sınıflandırılmaması gerekir. Bunlar genel olarak dairenin iç meseleleri altına giriyor, fakat dışardakiler, bilim ve Anayasayı Koruma ile beraber çalışan resmi daireler için gerekli olan temeller teşkil ediyor. Böylece örneğin kilit altında olan dosyalarla ilgili Hessen Eyaletinin uygulama yönetmelikleri, evrak ve dosyaların genel kullanım yönetmelikleri ve kişisel bilgilerin kayıt altına alınması veya silinmesiyle ilgili olan idari yönetmeliklerin kilit dosya/evrak olarak sınıflandırılması gerekmiyor.

---

[443] Hessen Eyalet Meclisinin atadığı ve 17. seçim dönemindeki İkinci Eyalet Araştırma Komisyonun tavsiyelerinin uygulanmasını denetleyen Bilirkişi Komisyonu, s. 165.

[444] Davranış tavsiyeleriyle ilgili bilirkişi konuşması, oturum protokolü UNA/19/2/62 – 05/02/2018, s. 1 devamı.

Anayasayı Korumadaki sınıflandırma yöntemlerinin ayrıca sınıflandırmanın süresi açısından detaylı olarak tekrar gözden geçirilmelidir. Madde 9 paragraf 3 VSA Hessen'de (gizli dosyalarla ilgili talimatlar) (01.05.2010 tarihinden itibaren geçerli) şöyle yazıyor: „Sınıflandırma, dosya üzerinde bundan daha kısa veya uzun bir süre belirtilmediği sürece 30 sene geçtikten sonra kalkar. Bu süre, sınıflandırmayı takip eden yılın 1. Ocağında başlayıp sınıflandırmanın değişmesiyle sabit kalır."

Yeni VSA Hessen'sine (01.05.2010 tarihinde kesinleşmiş) göre yazılmış gizli-güvenli dosyaların sınıflandırılmasıyla ilişkin ve sınıflandırma süreleri (gizli-güvenli-sadece hizmete özel) konulu müdür-dilekçesi, buna rağmen genel olarak 30 yılın altında kalan bir süre uygun görmüyor, hatta en yüksek 120 yıl olarak belirleniyor.

SPD Fraksiyonunun görüşüne göre burada da değişiklikler yapılmalı. Bunun nedenlerinden bir tanesi, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin dosya denetlemesiyle ilişkin nihai raporunun 120 sene için gizli-güvenli olarak sınıflandırılmasıdır. [445] Bu ilk başta 120 yıl için gizli-güvenli olarak sınıflandırılmış rapor, SPD ve DIE LINKE Fraksiyonlarının delil talebi üzerine onlara sadece küçük bir pasajın karalanmasıyla iletilmiştir.

Başka bir olanak da gizli tutulan şeylerin talimatının ve uygulama yönetmeliğinin yapılandırılmasını daha çok Birliğin öngördüğü kurallara göre oluşturmaktır.

Hessen Eyalet Hükümeti ayrıca yetkili olan İçişleri Bakanları Konferansında ülke çapında zamana uygun bir gizlilik kanununun oluşturulması için çalışmalıdır.

J. „İnsan kaynaklarının" kullanımı

2006 senesinde Anayasayı Koruma, İçişleri Bakanlığı ve zamanın İçişleri Bakanı Bouffier tarafından kaynak koruması, ülke çapında gerçekleşen cinayet serisinin aydınlatılmasına göre üstün görülmüştür. Bu tecrübeli polisleri eğer zamanında 2006 senesinde Andreas Temme'nin kaynaklarının ifadelerini alsalardı NSU cinayet serisi hakkında ne gibi değişik bilgilere sahip olunacaktı sorusu burada ortada kalacak.

Polis memurları tarafından alınan ifadelerde bile bu kaynakların gizliliği garantilenebilecekti.

[445] Bakınız Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nde 2012 senesindeki dosya incelemesinin nihai raporuna eklenen yazı (durum: Eylül 2014), cilt 1789, s. 11.

Tanıkların, açıklama yapma yasağını şöyle değerlendirdiler:

> *„Tanık Karlheinz Sch.: Bir engel – ve bunu burada açık açık söylüyorum – de Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden olan Bay Temme'ye karşı ilk şüphelerin ortaya çıkmasıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından – şöyle söyleyeyim - soruşturmalarımızda engellenmemizdi. Sonuç olarak bilmediğimiz bir kişi tarafından İçişleri Bakanına tavsiye edilen, şüpheli durumunda bulunan Andreas Temme'nin kaynaklarının polis tarafından ifadelerinin alınmasına izin vermemesi bizi epey engelledi. Temme'ye karşı var olan şüpheler doğru olsun veya olmasın, biz polis tarafından bu soruşturmaları yapabilseydik çok daha hızlı bir sonuca varabileceğimizden eminim."* [446]

> *„Tanık Karlheinz Sch.: Konu bir tek bir cinayet değildi ki, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bunu arada bir böyle ifade ediyordu: „Buradaki konu bir tek cinayettir." Buradaki konu bir cinayet serisiydi ve biz de haklı olarak bir fail bulamadığımız takdirde bunun devam etmesinden korkuyorduk. Bu nedenle her cinayet vakasında olduğu gibi buradaki vakada da bulabildiğimiz her ipucunu takip etmek zorundaydık – ve Temme de zaten bir süre boyunca şüpheli durumundaydı – hem hızlı hem de detaylı olarak bunları değerlendirmemiz gerekiyordu. [...] Biliyor musunuz, ben hiçbir zaman kaynakların ifadelerinin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışanları tarafından alınmasıyla bunların eğitilmiş kalifiye bir polis tarafından yapılmış bir ifadeyle aynı sonucu vermeyeceğine inandım, bunda hiç kuşkum yok. Kassel'deki arkadaşlar da aynı kaygıyı paylaşıyordu ve bu kaygı ülke çapındaki tüm cinayet komisyonlarında mevcuttur. Onların hepsi burada neler olduğunu gördüler zaten."* [447]

Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki NSU Araştırma Komisyonu bu konu hakkında aşağıdaki tavsiyeyi vermiştir:

[446] Karlheinz Sch., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 6 sonraki.

[447] Karlheinz Sch., oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30/09/2016, s. 20 sonraki.

Kaynakların korunması mutlak/kayıtsız bir şey değildir. Kaynakların bedenlerinin ve hayatlarının korunması ve diğer kişilerin, Anayasayı Koruma Dairesinin çalışabilirliğinin korunması ve ceza takibi ve tehlike önlemleri arasında her zaman uygun bir oran olmalı. [448]

Alman Federal Meclisin 18. seçim dönemindeki NSU Araştırma Komisyonu bu konu hakkında tekrar bir açıklama yapmıştır:

Komisyon, Anayasayı Koruma konusunda, Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe'nin kaybolduğu Ocak 1998'dan NSU terör grubunun 04. Kasım 2011 tarihinde kendilerini ifşa ettikleri zamana kadar 17. seçim döneminden beridir bilinen muhbirlerin yönetiminden, görevlendirilmesinden ve sonradan onlarla ilgilenilmesinden doğan sorunlarla tekrar detaylı bir şekilde ilgilenmiştir. Komisyonun burada uzun yıllardan beri yönetilen muhbirlerin yönetim şekillerinde kusurlar bulmuştur ve bunların tekrarlanmaması gerekmektedir. Bununla beraber – muhbirlerin kullanılmasına tamamen karşı olan Fraksiyonun bir bölümünü dikkate almadan – birçok acil önlemler alınmalıdır.

Buna göre bir kişinin uzun yıllardan beri muhbir olarak kullanılmasında muhbir yönetiminde yapılan bir rotasyon olmalı ve – dört göz prensibine uygun olarak – muhbir yöneticisinin temsilcisinin takviyeli çalışmasıyla muhbir ile muhbir yöneticisi arasında yakın bir ilişkinin oluşması etkin bir şekilde engellenmelidir. Düzenli aralıklarla muhbir yönetiminin uygulanması, uzman denetleme grupları tarafından kontrol edilmelidir.

Bir muhbirin kimliğini ifşasından sonra bu kişinin Anayasayı Koruma Dairesinin güvenlik önlemleri altına girmesi durumu için Komisyon, bunun uygulama şekli için önceden hazırlanmış bir konsepte göre ve yetkilik görevlerinin kesin bir şekilde dağıtılması ve görevlerin de açık şekilde dağıtılmasını öngörüyor. Aynı zamanda denetleme çalışmaları yapılmalıdır. Aynı zamanda bunların yanında denetleme çalışmaları yapılmalıdır, bunlar güvenlik önlemlerinin yeterliliğini kontrol eder. [449]

[448] Alman Federal Meclisin 17. seçim dönemindeki 2. Araştırma Komisyonunun 22/08/2013 tarihli nihai raporu, Drs. (basım) 17/14600, s. 866.

[449] Alman Federal Meclisin 18. seçim dönemindeki 3. Araştırma Komisyonunun 23/06/2017 tarihli nihai raporu, Drs. (basım) 18/12950, s. 1137.

Hessen Eyalet Hükümetindeki SPD Fraksiyonu bu taleplere katılmaktadır. Bu nedenle muhbirlerin görevlendirilmesi için daha sıkı kuralların konmasını talep ediyoruz. Bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışanı tarafından yönetilen bir muhbirin yönetilme süresi 5 yıl ile sınırlı kalmalıdır. Bir muhbirin görevi sırasında işleyebileceği suç olaylarının bir kataloğu, yeni oluşturulmuş Hessen Anayasayı Koruma Kanunu madde 12 paragraf 2'taki tanımlamadan daha güvenilirdir. Ayrıca önemli büyüklükteki bir suç eyleminin gerçekleşmesinde bu muhbirler istisnasız artık çalıştırılmamalıdırlar. Aynı zamanda bir muhbirin işe alınması ve bütün görevlerinin sürekli olarak kayıt edilmesi gerekmektedir.

SPD Fraksiyonu Hessen Anayasayı Korumanın yeniden yapılandırılmasıyla ilişkin bu konudaki yasa tasarısının değiştirilmesini talep etmiştir.[450] CDU ve Grüne bunu reddetmiştir.

K. Sivil toplumun güçlendirilmesi ve aşırılığı önleme çalışmaları

Açık görüşlü ve demokratik bir toplum ancak devlet ve sivil toplum beraber çalışırsa hayatta kalabilir. Özellikle NSU kompleksinin bu değerlendirilmesi sivil toplum inisyatiflerinin, aradaki bağları anlamaya çalışmalarında önemli bir rol oynadıklarını göstermiştir.

Sayıları çok olan ve yıllardan beridir demokrasi için ve insanları aşağılayıcı ideolojilere karşı hizmet veren hizmet kurumları, inisyatifler ve derneklere karşı sadece hoşgörü gösterilmemeli, bu organizasyonların aynı zamanda gereken maddi desteğe sahip olduklarından emin olunmalıdır. Onların angajmanı yeteri kadar desteklenip, geliştirilmeli ve sabit tutulmalıdır. Bu nedenle onlara geleceğe dönük maddi destekler sağlanmalıdır. Destek gören ve aşırı hareketlere karşı çalışmalar yapan demokrasi projelerinde ve inisyatiflerinde çalışanların uzun vadeli sabit işyerlerine ihtiyaçları vardır. Soruşturma makamları ve Adalet makamlarının bu konuda hassaslaştırılıp, mağdurlara ve yakınlarına sivil toplumun sağladığı bu olanakları hakkında bilgi vermeli.

[450] SPD'nin talebi, Hessen Eyalet Meclisi Drs. (basım) 19/6168.

Aşırıcılık hükümlerinin ve özellikle destek gören demokrasi projelerinde ve aşırıcılığa karşı çalışan inisyatiflerde çalışanlarının, sebepsiz yere güvenlik makamları tarafından denetlenmesi, bu inisyatiflerin genel olarak Anayasaya karşı olduğunu ve demokratik olmayan bir düşünce şeklini savunduklarını şüphesini uyandırır. Bu tür denetlemeler fikir hürriyeti ve demokratik katılım ile bağdaştırılamaz, bunlar zarar vericidir ve bu nedenle reddedilmelidir.

Aşırıcılığı önlemek, çocukların küçük yaştan itibaren ve okullarda aldıkları eğitimde konu olmalıdır. Gençler için ayrıca boş zamanlarında katılabilecekleri ve hedef grubuna odaklı olan olanaklar sunulmalıdır, ki bu gençler aşırı sağcı grupların eline düşmesinler.

Bunun gibi aynı önemi taşıyan bir konu, aşırı sağcılık ve aşırıcılık konularında yapılan bilimsel araştırmadır. Bunların da devlet tarafından uygun bir şekilde maddi destek görmeleri gerekir.

Hessen'deki SPD Fraksiyonu, Beratungsnetzwerk Hessen (Hessen danışmanlar ağı) ve demokrasiyi geliştirici projelerinden Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığının sorumlu olmaması gerektiğini savunuyor. Bu, bilimin ve toplumun bağımsız bir şekilde izlenebilmesi için yanlış yerdir.

L. Halit Yozgat ve Enver Şimşek'i hatırlamak amacıyla kurulan demokrasi, aydınlatma ve siyasi eğitim vakfı

SPD Fraksiyonu sivil toplumlar tarafından Hessen'de Halit Yozgat ve Enver Şimşek'i hatırlamak için bir demokrasi, aydınlatma ve siyasi eğitim amaçlı vakfın kurulması talep edilen fikrini destekliyor.

Hessen Eyaleti tarafından maddi destek alan bunun gibi vakıfların veya daha başka bir hukuk şeklinde olan bir organizasyonun amacı, NSU mağdurlarını ve kurbanlarını hatırlamak, siyasi eğitimi geliştirmek ve sağcı şiddet mağdurlarına ve ailelerine pratik yardımın yapılması olmalıdır.

19. Seçim Dönemi

Drs. (Basım) **19/6611**

Hessen Eyalet Meclisi (Hessischer Landtag)

17.07.2018

Araştırma Komisyonu 19/12
Drs. (Basım) 19/445 ile ilgili
raporu — Bölüm A

Ve

SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) Fraksiyonu üyelerinin Araştırma Komisyonu 19/2 raporundan farklı olan raporu — Bölüm B

Ve

DIE LINKE (SOL PARTİ) Fraksiyonu üyesinin Araştırma Komisyonu 19/2 raporundan farklı olan raporu — **Bölüm C**

Ve

FDP (Hür Demokrat Parti) Fraksiyonu üyesinin Araştırma Komisyonu 19/2 raporundan farklı olan raporu — Bölüm D

Geliş tarihi 17 Temmuz 2018 • Dağıtım tarihi 10 Ağustos 2018 tarihli orjinal basım
Çeviri, Haziran 2019'da teslim edilmiştir.
Tanzim eden: Hessen Eyalet Meclisi Bürosu • Postfach 3240 • 65022 Wiesbaden • www.Hessischer-Landtag.de

HESSEN EYALET MECLİSİ
NASYONAL SOSYALİST YERALTI ÖRGÜTÜNÜ ARAŞTIRMA KOMİSYONU'NUN RAPORUNA AIT DIE LINKE FRAKSİYONU'NUN RAPORU
(UNA 19/ 2)

„Onu 21 yaşına kadar büyüttüm,o benim tek oğlumdu. Ama on oğlum da olsaydı, o yine de hayatım olurdu, biricik varlığım, herşeyim.

Ve sürekli sorgulandım, bir daha ve bir daha. Uyuşturucu aldığı söylendi, yeraltı dünyası ile bir ilgisi olduğu, mafyacı ve mafya. Bir anne için zor dayanılır şeyler bunlar. Tüm bu iddiaları dinlemek zorunda kalmak dayanılır gibi değil. Bunlardan dolayı psikolojik açıdan acı çektiğimi söyleyebilirim, bu yüzden psikolojik dengem bozuldu.

Beş yıl boyunca eve kapandım, dışarı çıkamaz oldum. İnsanların bana: "Oğlun ne yaptı böyle? Gazeteler neler yazıyor böyle? Biz şunu okuduk, bunu okuduk." demelerinden korktum. - Bu yüzden dışarı çıkamadım. Tamamen eve kapandım."[1]

Ayşe Yozgat'ın Hessen Eyalet Meclisi Nasyonal Sosyalist Yeraltı Örgütünü Araştırma Komisyonu'ndaki ifadesi.

[1] Yozgat, Otorum protokolü UNA/19/2/60– 27.11.2017, s. 8.

İçindekiler

1. NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı)-Kompleksi ve Hessen NSU-Araştırma Komisyonu 1

1.1 Hessen'in NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) kompleksi içindeki önemi 1
1.2 NSU'nun ortaya çıkarılması ve Hessen'li olay kurbanlarının da bağdaştırılması 3
1.3 Federal Devlet ve Eyaletlerde aydınlatma çabası 4
1.4 Hessen'de bir Araştırma Komisyonu atanana kadar aydınlatma çabası 6
1.5 NSU Komisyonu çalışmalarının engellenmesi: Aydınlatmayı engelleyen prosedür kuralları 11
1.6 NSU Komisyonu çalışmalarının engellenmesi: Hükümet fraksiyonları ve resmi makamlar tarafından konulan engeller 12
1.7 NSU Komisyonu'nun çalışmalarının engellenmesi: Gizli dosyalar, bilgilerin karalanması veya silinmesi, yanlış dosyalar 14
1.8 NSU Araştırma Komisyonu'nun hadiseyi aydınlatma imkanını engelleyen diğer sınırlamalar 16
1.9 NSU-Komisyonu'nun elde ettikleri ve bulguları 16

2. Konunun içeriğine dair tespitler 19

2.1 Halit Yozgat cinayeti, kurumların ve İçişleri Bakanlığı'nın bu konudaki tutumu 19

2.1.1 Polis soruşturmaları 19

2.1.1.1 Eylem günü cereyan eden olayın seyri: Eylem yeri rekonstrüksiyonu ve Temme'nin bundan sonraki davranışı 20
2.1.1.2 Temme, internet kafede bir şey olacacağını önceden biliyor muydu? 35
2.1.1.3 Aşırı sağcı bir arka plan ile ilgili soruşturmalar 45
2.1.1.4 Devleti Koruma polisinin rolü 47
2.1.1.5 Cinayet kurbanının aile çevresinde yapılan polis soruşturmaları 49

2.1.2 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Temme aleyhine yürütülen soruşturmalar sırasındaki rolü 62

2.1.2.1 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 2006 yılındaki durumu 62
2.1.2.2 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Česká cinayet serisiyle önceden ilgilenmesi (Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve Federal Kriminal Dairesi arasındaki konuşma) 70
2.1.2.3 Kassel'daki Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin polis tarafından aranması 72
2.1.2.4 "Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi amirlerinin suç şüphelisi" Temme'yi "destekleyici tutumu" 72
2.1.2.5 Muhbirlerin ifadelerinin alınması konusunda soruşturma makamları ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasındaki anlaşmazlık 78
2.1.2.6 Soruşturmalara rağmen Temme'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde çalışmaya devam etmesini öngören planlar 89
2.1.2.7 Durumun kontrolden çıkması: Suç şüphesinin basına sızıp yayınlanma tehlikesi 94

2.1.3 Cinayet şüphesi ve görev kabahati konusunda Meclis'e bilgi verilmemesi 98

2.1.3.1 Bouffier ve İçişleri Bakanlığı'nın başından beri Temme aleyhine suç şüphesinden haberdarlardı 98
2.1.3.2 Eyalet Hükümeti'nin Eyalet Meclisi'ni bilgilendirme yükümlülüğünü görmezlikten gelmesi 99
2.1.3.3 Basında yayınlanıncaya kadar Meclis'e bilgi verilmemesi 100
2.1.3.4 Bilgilendirme yapılmamasının olası sebepleri 101
2.1.3.5 Neden gerçekten bilgi verilmedi: Gizlilik stratejisi 104
2.1.3.6 Basındaki yayınlardan sonra: Eyalet Meclisi'nde 17.07.2006 tarihinde yapılan özel oturumlar 106
2.1.3.7 Ara sonuç: Eyalet Meclisi Bouffier tarafından önce bilgilendirilmedi, sonra da yanlış bilgilendirildi 115

2.1.4 Temme'ye karşı disiplin prosedürü: Başarısızlığa mahkumdu. 115

2.1.4.1 Ön soruşturma prosedürü 116
2.1.4.2 14.07.2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile Bouffier arasındaki olası görüşme 118
2.1.4.3 20.07.2006 tarihinde Bakan'la görüşme: Memura yapılacak ödemelerde kesinti yapılmayacak 119

2.1.4.4 21.07.2006 tarihindeki görüşme: Bakım konusundaki düşünceler ve resmi dairenin itibarı 120
2.1.4.5 Hizmet kabahatleri konusunda bilgi vermeksizin yürütülen disiplin prosedürü – „bağışlamak" 121
2.1.5 İçişleri Bakanı Bouffier'nin açıklama yapma yasağıyla soruşturmaların engellenmesi 124
2.1.5.1 Giriş: Polis tarafından alınan ifadelerde muhbirlerin hukuki özel rolü 124
2.1.5.2 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile soruşturma makamları arasında, Temme'nin muhbirlerinin ifadelerinin alınmasına dair anlaşmazlık 126
2.1.5.3 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile savcılık arasında muhbirlerin ifadelerinin alınmasına dair sürpriz görüş birliği 129
2.1.5.4 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin İçişleri Bakanlığı ile buluşması: Bouffier, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile savcılık arasındaki görüş birliğini revize ediyor 132
2.1.5.5 2006 Ekim ayı başında Volker Bouffier tarafından konan nihai açıklama yapma yasağı 136
2.1.5.6 Açıklama yapma yasağının detaylı gerekçesi ve bunun neden ikna edici olmadığı 137
2.1.5.7 Açıklama yapma yasağının şekli: itinalı ve enine boyuna tartma sürecinin olmaması 142
2.1.5.8 Soruşturmacıların açıklama yapma yasağına dair eleştirisi 142
2.1.5.9 Kaynakların Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından sorgulanmaları 143
2.2 1992 yılından beri – özellikle Kuzey Hessen'de - olası NSU destekçileri olan aşırı sağcı çevre 145
2.2.1 Giriş: Hessen'de NSU destekçileri var mı? 145
2.2.2 Kuzey Hessen'den gelen önemli yapılar ve kişiler 147
2.2.2.1 Blood and Honour – Kan ve onur: Hessen'de de militan neonazizm 147
2.2.2.2 „Oidoxie" müzik grubu ve „Oidoxie Streetfighting Crew" gruplaşması 152
2.2.2.3 FAP ve FAP'nın sonraki gruplaşmaları Kassel Arkadaşlıkları, Gau Kurhessen Arkadaşlığı 158
2.2.2.4 Sturm 18 (Sturm Adolf Hitler) [aşırı sağcı grup]: Kassel ve Thüringen'de militan neonazizm. 166
2.2.2.5 Kevin S. ve die Freien Kräfte Schwalm-Eder (FKSE) [neonazilerin birleşmesi]: Patlayıcı maddeler ve NSU bağlantıları 169
2.2.2.6 Sağcı terörist Manfred Röder ve „Reichstrunkenbold" [imparatorluğun ayyaşı] takma adlı şarkıcı Phillip Tschentscher 171
2.2.2.7 Deutsche Partei (DP) [Alman Partisi] 173
2.2.2.8 Hilfsorganisation für nationale politische Gefangene und deren Angehörige e.V. (HNG) (Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Kuruluşu Derneği) 173
2.2.3 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin sağcı çevrelerle ilgili elde ettiği bulgular 174
2.2.4 Ara sonuç: NSU desteği ihtimaller dahilinde, fakat ispat edilemiyor 176
2.3 NSU'nun açığa çıkmasından sonraki soruşturmalar 177
2.3.1 Giriş 177
2.3.2 Federal Başsavcının Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne sürpriz ziyareti – giriş engellendi 177
2.3.3 Temme'nin kabahatlerinin boyutu: 2006, 2012-2017 salam dilimi taktiği 178
2.3.3.1 Diğer kabahatler ve Temme'den şüphelenmeler 179
2.3.3.2 2011 yılından sonra bile parlamentonun İçişleri Bakanlığı tarafından yanlış bilgilendirilmesi. 182
2.3.4 Pilling-Mail denilen elektronik posta: 2006'dan beri biliniyor ve susuluyor 183
2.3.4.1 Temme ve tüm Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi muhbirleri NSU cinayetinden önce Kassel'da Česka serisiyle ilgilenmiş 184
2.3.4.2 Polis ve NSU komisyonları karşısında suskunluk 185
2.3.4.3 DIE LINKE tarafından Andreas Temme'ye karşı suç duyurusu 186
2.3.5 Muhbir Gärtner'in Federal Kriminal Dairesi tarafından ve NSU davasında ifadesinin alınması 186
2.3.5.1 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi temasa geçiyor, avukat tayin ediyor ve dosya oluşturmama talimatı veriyor 187
2.3.5.2 Federal Kriminal Dairesi ve NSU davası: Önemli hatalar ve belirsizlikler 188
2.3.5.3 Gärtner'in avukatı: Anayasayı Koruma Federal Dairesi eski başkanı Holger Pfahls bağlamında suçlu bulunmuş 191
2.3.6 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde kurum içi NSU dosya denetimi: Önemli ihmaller 120 yıl gizli tutulacak 193

2.3.6.1 Soruşturmanın İçişleri Bakanı Rhein tarafından başlatılması: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi için bir „fırça“ ... 193
2.3.6.2 İki buçuk yıl süren denetim: Bakan'ın haberi yok ve „ipuçları halen araştırılıyor“ ... 194
2.3.6.3 Yanlış dosyalar, silah ve patlayıcı maddelere dair ipuçları, NSU ve sağcı teröre işaret eden ihbarlar ... 195
2.3.6.4 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Raporu'nun büyük bir kısmının 120 yıl gizli tutulmaya devam edilmesi ve karalanması ... 197
2.3.7 Diğer NSU bağlantıları ve bu bağlantılarla ilgili tutum ... 200

3. Değerlendirmeler ve öneriler ... 202

3.1 Sonuç ... 202
3.1.1 Neonazi ve sağcı terör tehlikesinin hafife alınması ile kurumsal ırkçılık ... 203
3.1.2 Kassel'daki NSU cinayeti ve Andreas Temme'nin rolü ... 206
3.1.3 Cinayet kurbanının yakınlarına karşı gösterilen tavırlar ... 209
3.1.4 Temme'yi koruyan Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki ve İçişleri Bakanlığı'ndaki eller ... 210
3.1.5 Muhbirleri koruyan Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki ve İçişleri Bakanlığı'ndaki eller ... 214
3.1.6 Polis, istihbarat teşkilatı ve görevdeki CDU çalışma grubundan oluşan informel ağ ... 216
3.1.7 Son değerlendirmeler ... 218
3.2 Uygulama önerileri ... 221
3.2.1 Ön açıklama: Irkçılığın toplumsal ve siyasal sebepleri ciddiye alınmalı ... 221
3.2.2 Anayasayı Koruma ve parlamenter denetim ... 222
3.2.3 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde dosya yönetimi ... 223
3.2.4 Parlamento, eyalet hükümeti ve Araştırma Komisyonları ... 224
3.2.5 Polis: Çeşitliliğin, hata kültürünün ve cezai suç kurbanlarına gösterilen tutumlarda duyarlılığın güçlendirilmesi ... 225
3.2.6 Polis: Sağcı şiddetin, sağcı terörün, bunların ilişki ağlarının ve destekçilerinin teşhisi ... 226
3.2.7 Adli makamlar: Sağcı suçların takibi, tutuklama emirlerinin icrası, olayların seyrine dair istatistiğin başlatılması ... 227
3.2.8 Sağcı şiddete karşı sivil toplum angajmanının güçlendirilmesi ... 228

Kısaltmalar dizini ... 229
Bu rapor hakkında ... 231
Teşekkür ... 231

1. NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı)-Kompleksi ve Hessen NSU-Araştırma Komisyonu

1.1 Hessen'in NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) kompleksi içindeki önemi

Hessen, NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı) kompleksinde önemli bir rol oynamaktadır. İlk ırkçı NSU cinayetinin kurbanı Hessen'dendi ve son cinayetin kurbanı yine Hessen'dendi: Enver Şimşek ve Halit Yozgat. Sağcı teröre ve NSU kurbanlarının ve ailelerinin suçlu olarak gösterilmesine karşı yürütülen mücadeledeki büyük bozgunun başlangıcıydı, ve hâlâ da sonu değildi. 06.04.2006 tarihinde Kassel'da Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayetten sonra Českά cinayet serisi birden sona erdi.[2] Bu cinayet birçok sorunun sorulmasına sebep oldu, özellikle, rivayetlere göre takma adı "Klein Adolf" [*küçük Adolf*] olan ve cinayet meydana geldiğinde cinayet kurbanının birkaç metre uzağında bulunup, polise şahit olarak başvurmayan, meslektaşlarına yalan söyleyen, internet kafede bulunduğuna dair ipuçlarını yok eden ve cinayet saati civarında muhbirlerle telefon görüşmesi yapan, LfV (Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi / Landesamt für Verfassungsschutz) elemanı Andreas Temme'nin çelişkili rolü ortaya çıktıktan sonra.

Temme ve kendisi tarafından yönetilen muhbirler kısa süre içerisinde MK Café (Café cinayet komisyonu / Mordkommission Café) adlı Hessen özel cinayet komisyonunun ve soruşturmayı federal düzeyde sürdüren "Bosporus" özel yapılanma organizasyonunun (Besondere Aufbauorganisation "Bosporus") dikkatini çekti.[3] Bir süre için Temme aleyhine cinayet soruşturması yürütüldü, tutuklandı, iş ve özel mekanları polis tarafından arandı. Temme'nin amirleri cinayet soruşturmaları sırasında sürekli kendisiyle konuştuklarından, komployu andırır şekilde buluştuklarından ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkanı soruşturmayı yürütenlerle buluşmayı reddettiğinden, soruşturmacılar *"Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi yöneticilerinin şüpheliye karşı destekçi tutumları"*[4] suçlamasında bulundular. Dönemin Bavyera İçişleri Bakanı Günther Beckstein bile, Temme tarafından yönetilen muhbirlerin sorgulanmasını mümkün kılmak için, o zamanki meslektaşı Volker Bouffier'e karşı harekete geçmişti.

Dönemin İçişleri Bakanı Bouffier, Temme aleyhine yürütülen cinayet soruşturması hakkında Meclisi aylar boyunca bilgilendirmemişti. Ancak Temme'ye karşı beslenilen cinayet şüphesi basına sızdırıldıktan sonra. BILD Gazetesi ve SPIEGEL Dergisi 2006 Temmuz ayında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanına karşı yöneltilen - olası sağcı bir motifle birlikte – suç ithamı haber olarak yayınladıktan sonra, Bouffier Eyalet Meclisinde bu konuda rapor verdi, ancak bu sefer de yanlış bilgiler aktardı.[5] Sonrasında Bouffier 2006 Ekim ayında İçişleri Bakanı sıfatıyla muhbirlerin polis tarafından sorgulanamayacağına karar verdi. Temme tam maaşını almaya devam edecekti ve kendisine karşı yürütülen disiplin soruşturması - yüksek sayıda başka kabahatlere rağmen – sonuc vermedi.[6] Federal Meclisin ilk NSU Araştırma Komisyonu başkanı tarafından, dönemin Eyalet İçişleri Bakanı ve

[2] Michel Kiesewetter cinayeti hakkında sonraki bölüme bakınız 1.2.
[3] 2005 yılı ortasından itibaren, Českά serisi cinayetlerinin işlendiği tüm eyaletlerin özel komisyonlarının ve BKA (Federal Kriminal Dairesi)'nin dahil olduğu ve soruşturmaların 60'a kadar polis memuru tarafından yürütülen "Bosporus özel komisyonu", veya "Bosporus özel yapılanma organizayonu" Nürnberg'te kurulmuştur.
[4] Federal Meclisi NSU komisyonunun 28.6.2012 tarihli 21. oturumunun protokolü, s. 81 ve işbu özel görüş bildiriminin 2.1.2.4 bölümündeki ayrıntıları ile karşılaştırınız.
[5] Bkz. 2.1.3.
[6] Bkz. 2.1.4.

günümüzün Başbakanı Bouffier, muhbirlerin polis tarafından sorgulanmasını engellemesinden dolayı, *"Görevdeyken ceza takibine engel olmak"* ile itham edildi.[7]

NSU kompleksi konusunda, Thüringen güvenlik kurumlarının 1990'lı yıllardaki kuruluş sürecinde, Hessen Eyaleti memurlarının önemli görevler üstlenmeleri de önemli bir unsur.[8] Thüringen'e transfer edilen Hessen'li memurlar böylece NSU kompleksi için merkezi bir rol oynadılar, örneğin NSU'nun Gera'da yeraltına inmesi sırasında yönetici savcı Arndt K.[9], Thüringen istihbarat teşkilatı müdür vekili Peter-Jörg Nocken (diğer hususlarla birlikte Thüringen muhbir sisteminin kurulması ile görevliydi), ve NSU'nun bulunmasından sonra telefonla bilgi verildiği sanılan ilk kişi[10], Thüringer Heimatschutz (Thüringen Yurdu Koruma) örgütü yöneticisinin muhbir yöneticisi, Norbert W.[11] Thüringen NSU Araştırma Komisyonu'nun elde ettiği bilgilere göre, polis ve gizli servislerden oluşan eyaletler üstü bir grup, Rhein Main bölgesinde yıllar boyunca düzenli aralıklarla bilgi alışverişi için informel buluşmalar düzenledi.[12] Hessen Araştırma Komisyonu'nun çalışmaları süresince DIE LINKE (Sol Parti)'nin dosyalarda bulduğu bir bilgiden, Bouffier ve Temme'nin, "CDU [Almanya Hristiyan Demokrat Birliği]'nin görev başındaki çalışma grubu" tarafından Wiesbaden'da yıllık olarak düzenlenen ve polis memurlarının, istihbarat teşkilatı çalışanlarının ve siyasetçilerin katıldığı toplantıların en az birinde aynı anda bulundukları ortaya çıkmıştı.

Ayrıca Hessen Nazi çevresi, güvenlik kurumlarının resmi açıklamalarından anlaşıldığından çok daha büyük ve militan bir özelliğe sahipti. Hessen çevresi bir ilişki ağı kurmuştu, hareket kabiliyetleri vardı, militanlardı ve NSU çevresi ile bağlantıları vardı. Uwe Böhnhardt ve Uwe Mundlos örneğin 1996 yılında Hessen'li sağcı terörist Manfred Röder'e, Erfurt'ta düzenlenen Wehrmachtausstellung (Nazi ordusu sergisi)'ne karşı yaptığı saldırıdan dolayı yürütülen davada, onunla dayanışma içerisindeydiler ve mahkeme salonunda büyük bir pankart açtılar. NSU üyelerinin yangında hasar görmüş olan Zwickau'daki dairelerinde Röder'in, NSU tarafından dağıtıldığı söylenen yazıları da bulunmuştu.[13]

Hessen'de yerleşik başka sağcı teröristler de vardı, örneğin Wiesbaden'lı "Bombenhirn [*bomba beyin*] Naumann". Bölgelerüstü etkin Nazi ilişki ağları vardı, örneğin kapatılmış olan FAB (Freiheitliche Deutsche Arbeiterpartei/ Özgürlükçü Alman İşçi Partisi), uluslararası ilişki ağı "Blood & Honour" ve "Hilfsorganisation für nationale politische Gefangene und deren Angehörige (HNG / "Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği") üyeleri. NSU'nun 2011 Kasım ayında ortaya çıkmasıyla birlikte, Hessen Nazi yapılarının doğrudan veya

---

[7] Bu konuda ayrıca bkz.: Frankfurter Rundschau Gazetesi'nin yazısı, Bouffier keilt zurück (Bouffier karşılık veriyor), Hessen Başbakanı Volker Bouffier, *görevdeyken ceza soruşturmasına engel olmak* suçlamasını ret ediyor, http://www.fr.de/politik/rechtsextremismus/nsu-neonazi/nsu-untersuchungsausschuss-bouffier-keilt-zurueck-a-822071, en son 31.07.2018 tarihinde görüntülenmiştir.

[8] Bu konuda ayrıca bkz.: DIE LINKE (Sol Parti) Fraksiyonu'nun Hessen Eyalet Meclisindeki acil rapor talebi, http://starweb.hessen.de/cache/DRS/18/8/05958.pdf, en son 31.07.2018 tarihinde görüntülenmiştir.

[9] Bu konuda "Die fatale Fehleinschätzung des Staatsanwaltes – Arndt Peter Koeppen zum NSU" („Savcının felaket yanlış değerlendirmesi – Arndt Peter Koeppen, NSU konusunda") adlı 1998 yılına ait video ile kıyaslayın: http://www.spiegel.tv/videos/166063-arndt-koeppen-zum-nsu, en son 25.05.2018 tarihinde görüntülenmiştir.

[10] Bkz. Dirk Laabs ve Stefan Aust: „Heimatschutz: Der Staat und die Mordserie des NSU" („Heimatschutz: Devlet ve NSU cinayet serisi")

[11] Bu konuda örneğin Funke adlı şahidin 19.2.2015 tarihindeki ifadesine de bakınız, UNA/19/2/11, s. 52 ve 64, ayrıca Laabs adlı şahidin 02.03.2015 tarihindeki ifadesi, UNA/19/2/13, s.72 ve Norbert W.'nin Almanya Federal Meclisindeki ifadesinin protokolü, http://dipbt.bundestag.de/doc/btd/17/CD14600/Protokolle/Protokoll-Nr%2056a.pdf.

[12] Eski Thüringen İçişleri Müsteşarı Michael Lippert'in 13.11.2012 tarihli ifadesi: *"Yılda bir kere Rhein-Main bölgesinde farklı eyaletlerden eski ve yeni üyelerin bir araya gelmeleri için bir buluşma düzenleniyor."*, bkz. UNA/19/2/18, 27.04.2015, s. 59.

[13] Tagesschau haber programı ile kıyaslayınız: Der vergessene Terrorismus (Unutulan terörizm), https://www.tagesschau.de/inland/einjahrnsu100~_origin-8a1dac17-c32c-42bf-8515-63e8fdd74c84.html, en son 06.07.2018 tarihinde görüntülenmiştir.

dolaylı olarak NSU'ya destek veren çevrelere dahil olup olmadıkları ve Hessen güvenlik kurumlarının hangi gerekçe ile militan ve sağcı terör yapılarının varlığını yıllarca resmi olarak inkar ettikleri sorusu ortaya çıktı.[14]

Hessen, federal çaptaki "Güvenlik mimarisinin" ve "Anayasayı Koruma Birliği"ninüyesi olduğundan dolayı ayrıca, Hessen'in sağcı terörizmden doğan tehlikenin yanlış değerlendirilmesine toplam olarak ne kadar sebep olduğu sorusu da ortaya çıkıyor. Örneğin Anayasayı Koruma Federal Dairesi'ne (Bundesamt für Verfassungsschutz) uzun yıllar başkanlık eden ve NSU skandalı sırasında görevinden çekilen Heinz Fromm, bu görevinden önce Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin başkanıydı. Kendisi 2000 yılında, Anayasayı Koruma Federal Dairesi Başkanı olarak görevdeyken defalarca, *"yeni bir sağcı terörizmin varlığına dair herhangi bir ipucunun bulunmadığını"* açıklamıştır. NSU kompleksi soruşturmalarına dahil olan Federal Kriminal Dairesi'nin merkezi Wiesbaden'dadır, bundan dolayı da Hessen eyalet makamlarıyla, yetki tartışmasında ve NSU soruşturma prosedürlerinde aynı şekilde rol oynayan, kişisel tanıma ilişkileri ve bağlantılar oluşmuştur.

1.2 NSU'nun ortaya çıkarılması ve Hessen'li olay kurbanlarının da bağdaştırılması

Hessen Eyaleti'ndeki Schlüchtern kasabasında ikamet eden Enver Şimşek'in öldürüldüğü, 11.09.2000 tarihinde işlenen ilk NSU cinayeti Hessen'de kamu tarafından pek algılanmadı. Cinayet Nürnberg'te işlendiği için soruşturmalar da Bavyera'da yürütüldü. Česká cinayet serisinin dokuzuncu ve son cinayeti olan, 06.04.2006 tarihinde Kassel'da işlenen Halit Yozgat cinayetinin, hızlı bir şekilde tüm cinayetlerde kullanılmış olan Česká tabancası ile işlendiği anlaşıldı ve – özellikle Temmuz ayında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı Temme'nin olaya karıştığı ortaya çıkınca – bu cinayet, Hessen'de ve federal çapta dikkat çekti. Ancak yoğun bir şekilde yürütülen soruşturmalara ve dönemin Bavyera İçişleri Bakanı Günther Beckstein'in 2000 yılında yaptırdığı araştırmaya[15] ve de cinayet kurbanlarının ailelerinin verdikleri ilgili ipuçlarına rağmen makamlar ne sağcı terörle ne de NSU ile bir bağlantı ispatlayamadılar. Dortmund ve Kassel'de işlenen cinayetlerden sonra "onuncu kurbana hayır" adı altında ve ırkçı bir motifin olabileceğine dair açıklamaların yapıldığı protestoların düzenlenmesi de makamların soruşturma yönünü değiştirmedi.

Bavyera Eyalet Kriminal Dairesi, Dortmund ve Kassel cinayetleri için ilk defa 2006 yılında yapılan bir vaka analizi ile doğru motif olarak *"yabancı düşmanlığı içeren bir görüş"*[16] tespit etmişti, fakat devam eden soruşturmalar sürecinde bu tespitten tekrar vazgeçildi. DIE LINKE (Sol Parti) Fraksiyonu milletvekili Dr. Hakkı Keskin tarafından Almanya Federal Meclisi'nde *"Fail veya failler tarafından özellikle Türk veya Türk gibi görünen kurbanların seçilmesi gerçeğini"* tespit edip, bundan çıkarılması gereken sonucu sorması üzerine, 20.04.2007 tarihinde Federal Hükümet tarafından kısaca "Federal Hükümetin değil, Eyalet Hükümetlerinin yetki alanına giren bir konu" diye cevap verilmişti.[17] 25.04.2007 tarihinde Heilbronn'da işlenen, Michel Kiesewetter adlı kadın polisin

[14] Soruşturma sürecinde mevcut Nordhessen Neonazi çevresinin ayrıntılı tarifini 2.2. bölümünde bulabilirsiniz.
[15] Beckstein, Enver Şimşek cinayeti konusunda bilgilendirildikten sonra: *"Bana ayrıntılı rapor verilsin: Yabancı düşmanlığı ile ilgili bir motif mümkün müdür?"* talebinde bulunmuştu, bkz. VNP, 12.11.2016, NSU: Beckstein doğru kokuyu almış. http://www.fnp.de/rhein-main/NSU-Beckstein-hatte-den-richtigen-Riecher;art801,2316245.
[16] Hans K., Oturum protokolü UNA/19/2/23– 06.07.2015, s. 20.
[17] Federal Hükümetin cevabı da yanlıştı, zira BKA (Federal Kriminal Dairesi) ve İçişleri Bakanları Konferansı soruşturmalara dahil edilmişti, bkz. Almanya Federal Meclisi, Drs. (basım) No. 16/5057, 20.4.2007.

öldürüldüğü cinayet ve meslektaşı Martin A.'nın başına isabet eden ve neredeyse onun ölümüne sebep olacak olan kurşunlama olayı, bu sefer Česká silahı kullanılmadığı için bu seri ile hiç bağdaştırılamadı.

Ancak 04.11.2011 tarihinde Thüringen Eyaleti'ndeki Eisenach'ta gerçekleşen bir banka soygunundan sonra, içinden Uwe Mundlos ve Uwe Böhnhardt'ın cesetleri çıkan, yanmış bir karavanda arama yapıldıktan sonra, NSU ve sağcı terör ile bağlantı kurulabildi. Makamlar tarafından, Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt ve Beate Zschäpe'nin sağcı suç faili ve bomba yapımcısı oldukları 15 yıldır biliniyordu. Ancak, arkadaşlarının ve Nazi çevrelerinin desteği ile, 1998 Ocak ayından beri sahte isimler ve evraklarla sürekli değişik dairelerde yaşıyorlardı. Resmi makamlar, bugün bilindiği gibi, NSU çevresine en azında 40 muhbir yerleştirip,[18] hedefleri ve konumları hakkında sıkça ipuçları elde etmelerine rağmen, NSU 1998 ile 2011 yılları arasında, bugünkü bilgilere göre, toplam on cinayet, iki patlayıcı madde saldırısı ve 15 soygun gerçekleştirmiştir. Bu suçların NSU tarafından işlendiği, ancak karavanda bulunan silahlar (bunlarin arasinda 25 Nisan 2007 tarihinde Heidelberg'te öldürülmüş olan kadın polis Michèle Kiesewetter'in ve ağır yaralı kurtulan meslektaşının resmi hizmet silahları) ve Beate Zschäpe tarafından yakılmış olan, NSU'nun Zwickauer Frühlingsstraße 26 adresindeki dairede bulunan deliller ve de Beate Zschäpe tarafından 04. ile 08.11.2011 tarihleri arasında gönderilmiş olan NSU'ya dair itirafçı videoları incelendiğinde anlaşılabildi. Başkalarıyla gaddarca alay etmede ve insan onurunu hiçe saymada hemen hemen daha fazlası mümkün olmayan, büyük zahmet ve maliyetle hazırlanmış olan „Pink Panter videosu"nda, NSU'nun cinayetleri ve saldırıları gösterilip yüceltiliyor, bu videoda ayrıca Enver Şimşek ve Halit Yozgat cinayetleri de yer alıyor.

NSU terör serisi; resmi makamların, "yeraltına inen üçlü"den haberdar olmaları gerçeğine ve göçmenlere karşı düzenlenen bombalı saldırılara rağmen, Almanya'da sağcı terörün varlığını hâlâ inkar etmeleri ve NSU'nun ortaya çıkmasından birkaç gün sonra Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde, NSU çevresine yerleştirilmiş muhbirler konusunda bilgi içeren dosyaların aylar süren imha edilme sürecine başlanmış olması gerçeği ve ayrıca sürekli meydana gelen ve açıklanamayan "soruşturma kazaları" hakkında yeni ayrıntıların ortaya çıkması, kamuoyunda büyük bir dehşete ve soruşturma makamlarına yöneltilen ağır eleştirilere sebep oldu. Federal Başbakan Angela Merkel şahsen 23 Şubat 2012 tarihindeki anma saatinde orada bulunan kurban ailelerinden özür diledi ve aşağıdaki sözü verdi:

"Almanya Federal Cumhuriyeti'nin Federal Başbakanı olarak size şu sözü veriyorum: Bu cinayetleri aydınlatmak, yardımcıların yardımcılarını ve perde arkasındaki insanları ortaya çıkarmak ve tüm faillerin hak ettikleri cezaya carptırılması için elimizden gelen herşeyi yapacağız."[19]

1.3 Federal Devlet ve Eyaletlerde aydınlatma çabası

NSU'nun ortaya çıkarılması devlet makamlarında ve mecliste bir takım aktivitelerin başlamasına sebep oldu: 11.11.2011 tarihinde Federal Başsavcı önce Beate Zschäpe'ye, soruşturmalar süresince de NSU üyelerine ve destekçilerine, ismen Holger Gerlach, André Eminger, Ralf Wohlleben ve Matthias Dienelt'e karşı soruşturmaları üstlendi. Almanya Federal Meclisi 26.01.2012 tarihinde, NSU-Untersuchungsausschuss der 17. Wahlperiode des

[18] Örneğin Die Tageszeitung (TAZ) gazetesi ile karşılaştırınız: Die V-Männer und ihre Führer (Muhbirler ve yöneticileri), http://www.taz.de/!5350062/, en son 06.07.2018 tarihinde görüntülenmiştir.

[19] Merkel'in Neonazi kurbanları için konuşmasının tam metni ile kıyaslayınız: http://www.sueddeutsche.de/politik/merkels-gedenkrede-fuer-neonazi-opfer-im-wortlaut-die-hintergruende-der-taten-lagen-im-dunkeln-viel-zu-lange-1.1291733, en son 05.07.2018 tarihinde görüntülenmiştir.

Deutschen Bundestages (Almanya Federal Meclisi 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu) adı altında bir Araştırma Komisyonu atadı. Atama kararının ana görevi aşağıdaki gibiydi:

> *" ... 'Nasyonal Sosyalist Yeraltı' terör grubu, üyeleri ve işledikleri suçlar, çevreleri ve destekçileri hakkında ve neden aralarından bu kadar uzun süre fark edilmeden en ağır cezai suçlar işleyenler çıkabildiğine dair genel bir bakış kazanmak."*[20]

Thüringen Eyalet Meclisi de ayrıca 26.01.2012 tarihinde 5/1 *"Rechtsterrorismus und Behördenhandeln" ("Sağ Terörizmi ve Resmi Makamların Uygulaması")* adlı Araştırma Komisyonu'nu atamıştır.[21] Federal Devletin ve Thüringen Eyaleti'nin komisyonları seçim dönemlerinin sonuna kadar büyük çabalar göstererek, çoğunlukla partiler üstü bir tutumla çalıştılar. Her iki mecliste de daha sonraki seçim döneminde halen cevaplanmamış sorulardan dolayı tekrar NSU araştırma komisyonları atanmıştır. Sachsen (2012 ve 2014), Bavyera (2012), Kuzey-Ren-Vestfalya (2014), Hessen (2014), Baden-Württemberg (2014 ve 2016), Brandenburg (2016) ve Mecklenburg-Vorpommern (2018) eyaletlerinde de araştırma komisyonları atanmıştır.

Almanya Federal Meclisi'nin ilk NSU Komisyonu özellikle de Kassel'de işlenen Halit Yozgat NSU cinayeti konusunda polisin, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı Temme'nin ve dönemin İçişleri Bakanı Volker Bouffier'nin rolleri ile ilgilenmiştir.[22] Bu süreçte Almanya Federal Meclisi NSU Komisyonu, Hessen Eyalet Hükümetinin dosya teslimatı konusundaki isteksizliğinden şikayet edip, sonrasında hatta *"Hessen Eyalet Hükümeti'nin eksik dosya ibrazından dolayı aydınlatma çalışmaları ciddi şekilde kısıtlanmıştır"* tespitinde bulunmuştur.[23]

Temme'nin ifadeleri Almanya Federal Meclisi'ndeki tüm fraksiyonların NSU konusundaki sözcüleri tarafından ciddi bir şekilde şüpheyle karşılandı.[24] Özellikle eski MK Café özel komisyonu yöneticisi, Kriminal Polis

---

[20] 17. seçim döneminin 2. Federal Meclis araştırma komisyonunun nihai raporu, BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) No. 17/14600, s. 5.

[21] Thüringen Eyalet Meclisi araştırma komisyonu 5/1 „Rechtsterrorismus und Behördenhandeln" („Sağ Terörizmi ve Resmi Kurumların Tutumu"), ThLTG-Drs. (Thüringen Eyalet Meclisi Basımı) No. 5/8080, s. 27.: *„Thüringen Eyalet Meclisi araştırma komisyonu 5/1'in çeşitli Anayasayı Koruma Dairelerinin muhbirleri ile ortadan kaybolan Mundlos, Böhnhardt ve Zschäpe arasındaki bağlantılar hakkında elde ettiği geniş kapsamlı bilgilerden dolayı 27.02.2015 tarihinde Thüringen Eyalet Meclisi tarafından sonraki araştırma komisyonunun atanmasına karar verilmiştir. Thüringen araştırma komisyonuna teslim edilen dosyalar karartılmamıştı ve Federal Devlet ve Eyaletlerin muhbirleri yardımıyla elde edilen, silah ve patlayıcı madde tedariği ile ilgili birçok ipucu içeriyorlardı. Bu durumda, Thüringen'li bir fail ve kurbanlardan biri ile ilgili hususların aydınlatılması için açıklayıcı bir rol oynamak Thüringen araştırma komisyonunun kesin göreviydi."*

[22] MK Café eski yöneticisi Gerald Hoffmann, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi başkanı Lutz Irrgang, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi eski çalışanı Andreas Temme, ve eski İçişleri Bakanı Volker Bouffier'in ifadeleri alınmıştır. Böylelikle Almanya Federal Meclisi araştırma komisyonu Kassel olay yeri için nispeten çok zaman ayırmış, ancak yine de tüm soruları ayrıntılı olarak cevaplayamamıştır. Hessen Eyalet Meclisi NSU komisyonunda Almanya Federal Meclisi NSU komisyonu CDU sözcüsü şunları tespit etmiştir: *„Şimdi, aradan hemen hemen iki buçuk yıl geçtikten sonra, geriye baktığımda, haliyle şunu söylemem lazım: O dönemde Berlin'de ciddi bir zaman baskısı altındaydık. Sadece 15 ay süremiz vardı (...) Ortadan kayboluşlarını, aramayı, kuruluş hikayesini, tüm 27 suç vakasını ve olay yerini araştırdık. Derinlemesine inceleyemedik."* UNA/19/2/17 – 20.04.2015, s. 46.

[23] Örneğin Lutz Irrgang'ın Almanya Federal Meclisi 1. NSU komisyonundaki ifadesi, gerekli dosyaların zamanında ulaştırılmamasından dolayı ertelenmek zorunda kaldı. Almanya Federal Meclisi 2. NSU komisyonu ise nihai raporunda, DIE LINKE (Sol Parti) fraksiyonu tarafından Hessen Eyalet Meclisinde uzun araştırmalardan sonra bulunmuş ve Temme tarafından imzalanmış olan "Pilling-e-maili" adlı belgenin ibraz edilmesinin Hessen Eyaleti tarafından engellenmiş olmasını açıkça eleştirdi *„Bu durumun ancak Hessen Eyalet Meclisi NSU araştırma komisyonuna sonradan dosyanın ibrazından dolayı ortaya çıkmış olması, Almanya Federal Meclisi 18. seçim dönemi 3. araştırma komisyonu için ciddi bir eleştiri konusudur. Almanya Federal Meclisinin her iki araştırma komisyonuna da, her iki komisyon tarafından Hessen Eyaletine, sonradan bilgisi alınan işbu çıktıyı da kapsayan ilgili delil kararları iletilmesine rağmen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin Kassel şubesinden gelen e-mail çıktısı ibraz edilmemiştir. (...) Özellikle bu bilginin ışığında 18. seçim dönemi 3. araştırma komisyonu, aydınlatma çalışmalarının Hessen Eyaletinin eksik dosya ibraz etmesinden dolayı ciddi oranda kısıtlandığını tespit etmiştir."*

[24] Almanya Federal Meclisi 2. NSU araştırma komisyonu tekrardan Kassel'de işlenen cinayeti ve Temme'nin bu konudaki rolünü inceleyip şu sonuca varmıştır: *"Temme'nin olay yerinde tam olarak ne yaptığı konusu bugüne kadar açıklığa*

Direktörü Gerald Hoffmann'ın 28.06.2012 tarihinde Almanya Federal Meclisi'nin NSU Araştırma Komisyonu önündeki ifadesi Hessen'de bile ciddi tepkilere yol açtı.[25] İfade sırasında evraklardan alıntı yapıldı ve bunlara göre, polis ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasında 2006 yılında Temme aleyhine yürütülen soruşturma ve onun yönettiği muhbirlerin sorgulanması konusunda ciddi tartışmaların yaşandığı ortaya çıkmıştı; Volker Bouffier ise şahsen, muhbirlere ifade izni vermeyerek bu tartışmayı sonlandırmıştı.[26] Polis soruşturmacıları tarafından *"Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin çeşitli yöneticilerinin suç şüphelisine karşı destekleyici bir tavır"* suçlaması dile getirildi.[27] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin bir üst düzey yöneticisinin aşağıdaki, dosyalarda kayıtlı ifadesi de tepki çekti:

> *"Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin elindeki bilgilere ulaşmak için, bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanının yanına bir ceset yerleştirmeniz yeterlidir, bu şekilde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bilgilerine kolayca ulaşırsınız."*[28]

Almanya Federal Meclisi ilk NSU Komisyonu'nun tüm fraksiyonların oy birliği ile kabul edilen nihai raporunda, polis ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasındaki gerginlik ve Bouffier'nin o zamanki kararı ile ilgili 2013 yaz mevsiminde aşağıdaki tespit yapılmıştır:

> *"Polis bu durumdan dolayı haklı olarak soruşturmalarının ciddi oranda kısıtlandığı kanaatindeydi. Savcılık, polis ile Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aralarındaki sayısız konuşmalarda da herkesin kabul edebileceği bir çözüm üretilemedi. Bu özel hususla ilgili kararı, cinayetten 6 ay sonra, 2006 Ekim ayında dönemin Hessen İçişleri Bakanı, Volker Bouffier, vermiştir."*[29]

Die Grünen (Yeşiller Partisi) Nihai Raporu ile ilgili özel bir görüş bildirimiyle eleştirilerini daha da ileri taşıdılar:

> *"Dönemin Hessen İçişleri Bakanı Bouffier, Kassel'deki cinayetten sonra polis ve savcılık tarafından yürütülen soruşturmaların önemli ölçüde engellenmesinden sorumludur. Soruşturma makamlarının, cinayet şüphesi altında olan Andreas Temme'nin yönetiminde olan muhbirlerin ifadelerini almalarına izin vermemiştir. Bavyera İçişleri Bakanı'nın uzaktan araya girmesinden sonra ("fazlasıyla yavaş gidiyoruz") bile inatla izin vermeyi reddetmiş ve yeterli bir sebep gösteremeden gerekli soruşturmaların yapılmasını engellemiştir. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi kaynaklarının korunmasını bir cinayetin aydınlatılmasından üstün tuttu. Böyle yaparak astı olan makam başkanının, adli makamların ve polisin cinayet soruşturmasındaki çalışmalarına karşı sergilediği görmezden gelme tutumunu da desteklemiş oldu."*[30]

1.4 Hessen'de bir Araştırma Komisyonu atanana kadar aydınlatma çabası

Hessen Eyalet Meclisi NSU'nun ortaya çıkmasından hemen sonra oy birliği ile *"hızlı, eksiksiz ve kayıtsız şartsız aydınlatmadan yana olduklarını"*[31] belirtmişti. Ancak Hessen'de de bir NSU Araştırma Komisyonu atanana kadar

---

kavuşmamıştır (...) Temme'nin o zamandan beri polis, mahkeme ve Parlamento araştırma komisyonlarının huzurunda verdiği sayısız ifadelerde her zaman cinayetin farkında olmadığını vurgulamıştır. Cafeden çıkınca cesedi de görmediğini söylüyor. Bu söylemin doğruluğu konusunda hala ciddi şüpheler mevcut", Bkz.: https://www.bundestag.de/dokumente/textarchiv/2016/kw50-pa-3ua-nsu/484280, en son 06.07.2018 tarihinde görüntülenmiştir.

[25] Bkz. Drs. (basım) No. 18/5958, DIE LINKE (Sol Parti) fraksiyonunun acil rapor talebi: Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) örgütü tarafından işlenen terör serisinin aydınlatılması konusunda eksik bilgilendirme ve ciddi çelişkiler.

[26] Bkz. Federal Meclisi NSU komisyonunun 28.6.2012 tarihli 21. oturumunun protokolü.

[27] Aynı evrak, s. 89.

[28] Aynı evrak, s. 90.

[29] Almanya Federal Meclisi nihai raporu, s. 836.

[30] Federal Meclis Nihai Raporu, s. 1035, Polis ile istihbarat servisleri arasındaki komünikasyon blokajları.

[31] "NSU Nasyonal Sosyalist Yeraltı" örgütü tarafından işlenen aşırı sağcı cinayetler ve diğer şiddet suçları için hüküm ile ilgili acil karar talebi, 17.11.2011, Drs. (basım) No. 18/4716

iki buçuk yıl geçmişti. 2013 yılına kadar hükümette olan ve çoğunluğu oluşturan CDU-FDP koalisyon partileri, bir yandan Almanya Federal Meclisi'nde zaten başlamış olan aydınlatmaya atıfta bulundular, diğer yandan da Federal Meclis'te, basında dile getirilen ve Hessen muhalefeti tarafından ifade edilen ithamları tamamen reddediyorlardı. Örneğin dönemin FDP Fraksiyon Başkanı ve iç siyaset sözcüsü, Wolfgang Greilich, 2012 Aralık ayında şöyle demişti:

> *"Hessen güvenlik makamlarının kesin hatalar yaptıklarına dair ipucu yoktur. Hessen polisinin kesin hatalar yaptıklarına dair ipucu yoktur. [...] Hessen Anayasayı Koruma makamlarının kesin hatalar yaptıklarına dair ipucu yoktur ve Hessen Eyalet Hükümeti'nin kesin hatalar yaptığına dair ipucu yoktur."*[32]

Başbakan Bouffier 2012 Eylül ayında Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu karşısında ifade verdi. Muhbirlerin polis tarafından sorgulanmasına izin vermemesinin gerekçeleri konusunda aşağıdakileri söylemiştir:

> *"Birincisi, ve bunu not edebilirsiniz: Savcılığın talebi bununla sınırlı kalsaydı mutlaka izin verilirdi. İkincisi: Ben en yoğun bir şekilde bu meselelerle ilgilendim. Üçüncüsü: Mevcut vakada şahsım tarafından soruşturma çalışmaları hiç bir zaman engellenmemiştir. Dördüncüsü: Karar doğruydu, bugünkü bakış açısıyla bile. Bunun böyle olmadığına cidden karşı çıkan kimseyi tanımıyorum."*[33]

Bunun dışında Bouffier genel olarak, kendisinde ve kendisine bağlı makamlarda hata görememe taraftarıydı:

> *"Tabii ki üzgün ve hüzünlüyüz. Ancak, hata yapılıp yapılmadığı konusu büyük bir hatadır -- büyük bir farktır. Ben hata göremiyorum."*[34]

Hessen'deki CDU ve FDP (Hür Demokrat Parti)'nin tutumu, sadece Almanya Federal Meclisi'ndeki fraksiyonların değil, SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi), Grünen (Yeşiller) ve DIE LINKE (Sol Parti)'den oluşan, dönemin Hessen Eyalet Meclisi'ndeki muhalefetin de değerlendirmelerinden[35] çok farklıydı. Onlar İçişleri Komisyonu'nda ve Eyalet Meclisi'nde defalarca durumun aydınlatılmasını talep edip bu konuda sayısız dilekçe ve rapor talepleri vermişlerdir.

Günümüze kadar Hessen Eyalet Meclisi'ndeki NSU Araştırma Komisyonu'nun çalışmaları dışında NSU kompleksi konusunda 52 adet parlamento önerisi verilmiştir[36], dağılımları şu şekildedir: DIE LINKE[37] 22, SPD 17, Grüne 9, CDU 8, FDP 6.

Bunun dışında, Hessen'de aşırı sağcı gruplaşmalarla, örneğin daha sonra bahsi geçecek olan "Sturm 18" veya "Freie-Kräfte-Schwalm-Eder" ("Schwalm-Eder Hür Kuvvetleri") örgütleri, olası bağlantılar ve bu gruplaşmaların yaratabileceği tehlikelerle ilgilenen sayısız farklı inisiyatifler de mevcuttu. (bakınız 2.2).

2013 Eyalet Meclisi seçiminden ve 2014 başında CDU ve Grünen Partileri'nden oluşan yeni hükümetin kurulmasından sonra, hükümet fraksiyonları –FDP ile mutabık olarak – Almanya Federal Meclisi'nin 1. NSU

---

[32] Hessen Eyalet Meclisi 18. seçim dönemi 124. oturum 12 Aralık 2012 s. 8685.
[33] 2. Araştırma komisyonu, 32. oturum, tarihi 28.09.2012, s. 30.
[34] 2. Araştırma komisyonu, 32. oturum, tarihi 28.09.2012, s. 49.
[35] Bkz. önceki bölümde Federal Meclisi NSU komisyonu nihai raporundan sözü edilen alıntılar. Almanya Federal meclisi NSU-Araştırma komisyonu SPD sözcüsü Högl, Hessen NSU-Araştırma komisyonu karşısında verdiği ifadesinden: *"Temme tarafından yönetilen bu kaynakların Hessen polisi tarafından sorgulanamaması gerçeği çok büyük bir hatadır, çok büyük bir başarısızlıktır. Bu konuda hiç bir şüphe yoktur ve bunu biz Federal Meclis araştırma komisyonunda da böyle değerlendirdik."* UNA/19/2/17 – 20.04.2015, s. 72.
[36] Eyalet Meclisi bilgi sisteminde yapılan, „NSU" kelimesini içeren parlamento önerileri konusundaki 5.7.2018 tarihli sorgulama.
[37] DIE LINKE (Sol Parti) önerisi, bkz. bu bölümün sonundaki liste.

Araştırma Komisyonu'nun sonlanmasıyla Hessen için NSU'nun aydınlatma sürecinin de sonlanmış olduğu kanaatindelerdi.[38] Ancak CDU ve Grüne Partileri koalisyon sözleşmelerinde bir "Uzmanlar Komisyonu"nun atanması konusunda anlaşmışlardı. Bu komisyonun yetkin üyeleri sadece Eyalet Hükümeti tarafından atandı ve görevleri, Almanya Federal Meclisi'nin 47 uygulama önerisini değerlendirip gerekirse Hessen güvenlik makamlarının reformuna dair daha ileri giden öneriler getirmekti.[39] Temme'nin rolü, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin çalışmaları ve Bouffier'nin kararı konusundaki sayısız suçlamalar ve cevaplanmayan sorular böylelikle Parlamento tarafından tekrar değerlendirilmeyecekti.

SPD de önce bir araştırma komisyonu atamak istemedi.[40] 2012 yılından beri bunun yerine Hessen Eyalet Meclisi İçtüzüğü (GOHLT / Geschäftsordnung des Hessischen Landtags) 51. maddesine uygun olarak özel bir komisyonun[41] atanmasını istediler ve bunu 2014 yılında talep ettiler.[42] Özel bir komisyonun atanması konusunda yaşanan tartışmada DIE LINKE, bu şekilde, bir araştırma komisyonu'nun sahip olduğu imkanlardan ve haklardan hiç gereği yokken feragat edildiğine dair eleştiride bulundu.[43] Zira "muhalefetin en güçlü kılıcı" olarak kabul edilen araştırma komisyonları, azınlık hakkı olarak, seçilmiş milletvekillerinin yüzde 20'sinin oyu ile atanabilirler ve evrakların ibrazını talep edebilir ve şahitleri ifadelerini alabilirler. Ancak DIE LINKE tek başına bir araştırma komisyonu atayamadı, çünkü yüzde 20 kotasına ulaşamadı. SPD'nin özel komisyon talebi için, araştırma komisyonunun aksine, oy noksanlığı mevcuttu.

DIE LINKE'nin, 07.02.2014 tarihinde tüm Eyalet Meclisi fraksiyonlarına gönderdiği bir yazıyla NSU Araştırma Komisyonu talep edeceğini bildirmesinden sonra, 08.05.2014 tarihinde atama talebi basında yayınlandı[44], DIE LINKE dilekçeyi 13.05.2014 tarihinde Eyalet Meclisi'ne sundu.[45] 22.05.2014 tarihinde SPD de dilekçesini sunarak, bir araştırma komisyonu atanmasını talep etti.[46] Aynı gün bu konu Eyalet Meclisi Genel Kurul Toplantısı'nda tartışıldı.[47] SPD'nin kendi dilekçesine DIE LINKE'nin dilekçesinin önemli bir kısmını katması üzerine, DIE LINKE kendi dilekçesini geri çekmişti. SPD ve DIE LINKE Fraksiyonları'nın oyları ile NSU

---

[38] Bkz. Genel Kurul Protokolü 19/9, Oturum tarihi 2 Nisan 2014, 482. sayfadan başlayarak, Drs. (basım) 19/294 ile ilgili. *Bellino* (CDU): *"Federal Meclis araştırma komisyonunda etraflıca araştırılmış olan şeyleri tekrar tartışarak zaman kaybetmemek gerekir."* (s. 484), *Frömmrich* (Grüne): *"Bir anlama sorunumuz yok, uygulama sorunumuz var."* (s. 487), *Greilich* (FDP): *"Bir Araştırma komisyonu, Federal Meclis araştırma komisyonunun elde ettiği bilgiler ve sonuçlardan daha fazla bilgi getiremezdi."* (s. 491).

[39] NSU kompleksi çalışmalarının tamamlanmasına dair acil talep – Bağımsız ve partiler üstü bir uzman komisyonunun atanması doğru yoldur, 02.04.2014, Drs. (basım) No. 19/294.

[40] Fraksiyon Başkanı Schäfer-Gümbel 21.11.2012 tarihli genel kurul tartışmasında şöyle demiştir: *"Fraksiyon olarak bilinçli bir şekilde, Berlin'de çoğunlukla gayet başarılı çalışmalar sergileyen NSU konulu araştırma komisyonundan sonra bu Eyalet Meclisinde bir araştırma komisyonu talep etmemeye karar verdik."* Drs. (basım) No. 18/121, Tekli plan konusundaki konuşması 02.

[41] Drs. (basım) No. 19/244.

[42] 9. oturumun metin protokolü, 2 Nisan 2014, s. 483: *Faeser* (SPD): *"Partiler üstü çalışmalar söz konusu olduğu için, bu olanların en iyi şekilde özel bir komisyonla araştırılıp tamamlanabileceği kanaatindeyiz. Biz de bir araştırma komisyonu talep edip bugünlerde onu kullanabilirdik. Ama bu önemli konuda amacımız, tüm fraksiyonlarda tekrar bu konudaki çalışmalara katılmalarını istemek. Hessen Eyalet Meclisi böyle bir komisyona şahit sorgulaması, dosya erişimi ve bilirkişi ataması konusunda tüm yetkileri verebilir. Bu yüzden biz bunun doğru yol olacağını düşünüyoruz."*

[43] 9. oturumun protokolü, 2 Nisan 2014, s. 489 devamı: *Schaus* (DIE LINKE (Sol Parti)): *"Bir araştırma komisyonu, Anayasanın verdiği yetki ile, Eyalet Meclisinin, hükümetin çalışmalarını denetleme aracıdır. Kassel'deki Halit Yozgat cinayeti ile ilgili bütün bu çelişkiler varken, bunu daha da gerektirecek bir zaman ne zaman olabilir ki?– DIE LINKE (Sol Parti) olarak biz bugüne kadar bir atama talebinde bulunmadık, çünkü bunun için henüz yeterli oyumuz yok. Biz hala SPD'nin böyle bir araştırma komisyonunun atanması için destek vermesini bekliyoruz."*

[44] Kısa rapor INA 19/3, 08.05.2014, s. 10.

[45] Drs. (basım) 19/398.

[46] Drs. (basım) 19/445.

[47] 13. oturumun metin protokolü, 22 Mayıs 2014, s. 834 devamı.

Araştırma Komisyonu 22.05.2014 tarihinde atanmıştır. CDU, Grüne ve FDP çekimser oy kullanmıştır, ancak Araştırma Komisyonu'ndaki dört yıllık çalışmaları boyunca bunun bir hata olduğunu ifade ettiler.

Eyalet Hükümetinin "Uzmanlar Komisyonu" 05.06.2014 tarihinde, Araştırma Komisyonu'nun atanmasına karar verilmesine rağmen CDU, Grüne ve FDP tarafından atandı. Araştırma Komisyonu'na paralel ve tamamen bağımsız olarak çalışıyordu.[48] Uzmanlar Komisyonu'nun önerileri, özellikle de Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Meclis tarafından kontrol edilmesinin iyileştirilmesi ile ilgili olanları, yine de önemliydi. Devam eden süreçte, özellikle de yeni bir Anayasayı Koruma Yasası tartışmasında bu öneriler önemli bir rol oynamışlardır.[49]

DIE LINKE toplam olarak, Hessen Araştırma Komisyonu'ndaki çalışmalarından bağımsız olarak, Hessen Eyalet Meclisi'ne, NSU ile ilgili olarak şu önerileri sunmuştur:

Basım	**İnisiyatif**	**Konu**
18/4708	Acil talep	→ Almanya'da ve Hessen'de sağcı teröristler tarafından işlenen cinayetler ve suçlar
18/5039	Talep	→ Neonazi terörüne karşı mücadele – demokrasi ve toleransın güçlendirilmesi
18/5213	Talep	→ Aktuelle Stunde (*Güncel saat*) (İstihbarat teşkilatı: Sağcı terörü 'görmemezlikten gelmek', DIE LINKE 'ispiyonlamak'. Hessen'li milletvekilleri de denetleniyor mu?)
18/5810	Acil rapor talebi	→ "Der Freitag" adlı haftalık dergide 1 Haziran 2012 tarihinde NSU cinayetleri, bir Hessen Anayasayı Koruma elemanının cinayetlerle olası bağlantısı ve Kassel savcılığının Hessen İçişleri Bakanlığı ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne yönelttiği suçlamalar konusunda yayınlanan "Andreas T. ne biliyordu" başlıklı yazısı
18/5958	Acil rapor talebi	→ Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) örgütünün terör serisi hakkında aydınlatma eksikliği ve önemli çelişkiler
18/7286	Acil karar talebi	→ Naziler ve Nazi yapılanmaları ile mücadele

[48] Aynı yerde.
[49] Bkz. örneğin Frankfurter Rundschau gazetesi 9.2.2018: Uzmanlar plananan Hessen Anayasayı Koruma Yasasını yerin dibine batırdılar ve Eyalet Meclisinde olası sonuçlarını tarif ettiler: http://www.fr.de/rhein-main/landespolitik/verfassungsschutzgesetz-in-hessen-experten-sehen-sicherheitsluecken-im-neuen-gesetz-a-1444290,0#artpager-1444290-1, en son 05.07.2018 tarihinde görüntülenmiştir.

19/22	Rapor talebi	→ Şiddet ve öldürme suçlarında sağcı motiflerin sözkonusu olup olamayacağının ve NSU bağlantısı olan, ortaya çıkmamış olası şiddet ve öldürme suçlarının kontrol edilmesi
19/398	Talep	→ Hessen Anayasası'nın 92. maddesine ve GOHLT (Hessen Eyalet Meclisi İç Tüzüğü)'nün 54. maddesine göre bir araştırma komisyonunun atanması
19/424	Talep	→ Aktuelle Stunde (Hessen Anayasayı Koruma Dairesi'ndeki en son hata-- Tutuklama emrine rağmen yeraltına inen 17 Neonazi)
19/1016	Rapor talebi	→ Benjamin G. adlı eski muhbir için sınırlı ifade izni verilmesi ve Münih NSU davası ile ilgili Anayasayı Koruma Federal Dairesi tarafından, Holger PF.'nin iflasa yardımcılıktan dolayı hüküm giymiş olan eski avukatı Volker H.'nın seçilip ödeme yapılması
19/1152	Küçük talep	→ Hessen'de sağcı geçit törenleri, şiddet ve suç eylemleri ve NSU bağlantılı suç eylemleri
19/1154	Küçük talep	→ Bulunmuş olan, "NSU/NSDAP" isimli veri taşıyıcıları
19/1289	Küçük talep	→ Hessen Anayasayı Koruma Dairesi'nin 2013 raporu
19/1681	Acil karar talebi	→ NSU kompleksi ile ilgili daha fazla örtbas yerine aydınlatma ve sorumluluk
19/1734	Acil rapor talebi	→ 19/1016 numaralı rapor talebi (Benjamin G. adlı eski muhbir için sınırlı ifade izni verilmesi ve Münih NSU davası ile ilgili Anayasayı Koruma Federal Dairesi tarafından, Holger PF.'nin iflas yataklığından dolayı hüküm giymiş olan eski avukatı Volker H.'nın seçilip ödeme yapılması) konusunda İçişleri Bakanı'nın tam olarak cevaplamadığı sorular ve İçişleri Bakanı'nın raporundan ortaya çıkan yeni önemli sorular

19/2365	Acil rapor talebi	→ Gizli bilgi iletimi şüphesinden dolayı bilinmeyen faile karşı soruşturma
19/3243	Rapor talebi	→ Hessen'de polis tarafından bilinen Neonaziler ile ilgili yerine getirilmemiş tutuklama emirleri
19/3281	Talep	→ Irkçılığa karşı ayağa kalkmak -- en başından engellemek lazım!
19/3456	Küçük talep	→ Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki (LfV) CDU çalışma grubu ve bu grubun polisteki kutlamaları ve NSU kompleksinde bir ara cinayet şüphesi altında olan eski istihbarat teşkilatı elemanı Andreas T.'nin katılımı
19/4027	Küçük talep	→ NSU'nun, çocukların zararına olan suçlara karışma olasılığı
19/4748	Acil rapor talebi	→ Dönemin İçişleri Bakanı Volker Bouffier'nin ve cinayet şüphesi altında olan Anayasayı Koruma Dairesi'nin eski ikinci elemanı Andreas T.'nin Anayasayı Koruma Dairesi'ndeki CDU çalışma grubunun buluşmalarına katılımları
19/4853	Talep	→ Aktuelle Stunde (sağcı terörün ve sağcılıktan doğan tehlikenin ciddiye alınması ve karşı mücadelenin sürdürülmesi)

1.5 NSU Komisyonu çalışmalarının engellenmesi: Aydınlatmayı engelleyen prosedür kuralları

Almanya Federal Meclisi'nin NSU Araştırma Komisyonu, fraksiyonlar üstü atanıp, sağcı şiddet ve teröre karşı resmi makamların açığa çıkmış ihmal ve hatalarını araştırmaya dair ortak hedefini fraksiyon sınırlarının ötesinde takip ediyordu, Hessen'deki NSU Araştırma Komisyonu ise sadece SPD ve DIE LINKE Fraksiyonları'nın oyları ile atanmıştı. Komisyonların çalışmalarında da farklı hedeflerinin olduğu gerçeği fark ediliyordu: Bir araştırma komisyonunun atanması ve delil talebinde bulunulması azınlık hakkı olsa bile araştırma komisyonlarında, diğer komisyonlarda olduğu gibi, çoğunluk ilkesi geçerlidir, bu yüzden hükümet fraksiyonları süreci büyük ölçüde yönetebiliyorlar. CDU ve GRÜNE Fraksiyonları'ndan oluşan çoğunluk fraksiyonları da en başından itibaren - komisyon başkanı ve sözcüsü seçiminden, şahit ifadelerinin sırasına, gündeme ve milletvekillerinin soru sorma

hakkına kadar - büyük ölçüde bu haktan istifade ettiler. Hessen NSU Araştırma Komisyonu'nda fraksiyonların arasında neredeyse hiç bir şey, bazen tarihlerin saptanması bile, mutabakata dayanmadı.

Hessen Eyalet Meclisi'ndeki kötü alışkanlıklardan biri de, hükümet fraksiyonlarının, sözkonusu hedefin hükümeti denetlemek ve olası hatalarını açıklığa kavuşturmak olmasına rağmen, sürekli her araştırma komisyonuna kendi aralarından bir başkan ve sözcü atamalarıdır. Bu durum, komisyon başkanının sadece oturumları yönetmekle kalmayıp, ilk kişi olarak ve her zaman ve sınırsız sayıda - sonrasında tekrar veya değişik şekilde sorulamayacak olan - soruları sorma hakkına da sahip olduğu ve milletvekilleri tarafından sorulan sorulara izin verilip verilmeyeceğine ve bu soruların atama kararı kapsamında olup olmadığına karar verdiği hususları dikkate alınırsa, çok büyük önem taşıyor. Ayrıca NSU Araştırma Komisyonu içerisinde dört kişi çalıştırabileceği bir çalışma bürosu başkanın hizmetine verilmişti. Komisyon raporu da oy çoğunluğu ile kabul edilmişti.

Ayrıca Hessen'de bir tuhaflık daha var: Eyaletin araştırma komisyonu kanunu yok.[50] Onun yerine onlarca yıldan beri "IPA Kuralları" kullanılıyor. Bu kurallar Almanya Federal Meclisi'nde 1969 yılında teklif edilen, fakat eksikliklerinden dolayı kararlaştırılmamış olan bir yasa tasarısıdır. Bu uygulama aslında kanuna aykırı, çünkü GOHLT (Hessen Eyalet Meclisi İç Tüzüğü) 54. maddesine göre araştırma komisyonlarının atanması, birleşimi ve görevleri Hessen Anayasası'na ve yürürlükteki kanunlara göre yapılmalı, IPA Kuralları ise yürürlükteki bir kanun değildir. Buna rağmen hükümet fraksiyonları tarafından NSU Araştırma Komisyonu için IPA Kuralları'nın uyarlanmış bir versiyonuna karar verilip komisyon sürecinde birkaç defa da değiştirilmişti. SPD ve DIE LINKE, Hessen'in ilgili bir yasası olmadığından, Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu Yasasına dair düzenlemeleri (PUAG / Regelungen aus dem Untersuchungsausschussgesetz des Deutschen Bundestages) kullanmayı önermişlerdi.

DIE LINKE, anayasal olarak, muhalefetin hükümeti denetleme aracı olması gereken bir komisyonda, kuralların ve sürecin hükümet fraksiyonları tarafından her araştırma komisyonunun başlangıcında oy çoğunluğu ile kararlaştırılıp, kısmen komisyon devam ederken değiştirilmesinin bir sorun teşkil ettiği düşüncesini savunuyor. Hessen araştırma komisyonlarında muhalefetin hakları çok zayıf. CDU ve Grüne arasındaki koalisyon sözleşmesinde yer alan, Hessen araştırma komisyonu yasası oluşturulacağına dair madde, şu ana dek yerine getirilmemiştir. NSU Araştırma Komisyonu'nda sıkça, muhalefetin zaten zayıf olan haklarının korunması için Eyalet Anayasa Mahkemesinde (Staatsgerichtshof) dava açma olasılığı konuşulmuştur.

1.6 NSU Komisyonu çalışmalarının engellenmesi: Hükümet fraksiyonları ve resmi makamlar tarafından konulan engeller

Komisyon'un ilk kamuya açık toplantısına kadar bir yıldan fazla bir süre geçti. Komisyon 2015 Şubat ayına kadar birkaç defa toplanmış olsa bile,[51] bu toplantılar kamuya açık olmayan, usulleri, konuya göre ayrılmış olan

[50] Araştırma komisyonundaki milletvekillerinin hakları Hessen Anayasası 92. maddesine ve Hessen Eyalet Meclisi İç Tüzüğü (GOHLT) (özellikle Hessen Eyalet Meclisi İç Tüzüğü (GOHLT) 54. ve 97. maddeleri).

[51] Kamuoyuna açık ilk oturum meydana gelene kadar on kamuoyuna kapalı oturum ve sekiz fraksiyon sözcüleri oturumu meydana geldi.

tamamlama işleminin ele alınış sırası, üzerinde çalışılacak olan dosyaların kapsamını v.b. konuları görüşmek, daha doğrusu tartışmak için düzenlenmişti.

Kurumlar, hükümet fraksiyonu ile mutabakat içerisinde, ilgili dosyaların dahil edilmesi talebinin " açık seçik olmadığı" düşüncesindeydi. Kurumlar, Federal Meclis'in ve Thüringen'in önceki komisyonları tarafından bu konunun belirlenmiş ve araştırılmış olup, kamuoyu tarafından da bilinen kavramlar olmasına rağmen *"NSU'ya atfedilen suçlar"* veya *"Thüringer Heimatschutz" ("Thüringen Yurdu Koruma")* kavramlarının tam olarak ne anlama geldiğinin komisyon tarafından belirlenmesini talep ettiler. Gerçek amaçları dosya sevkini geciktirmekti, çünkü DIE LINKE Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin NSU hakkında sonradan yaptığı araştırmalara dair, bilahere gizlilik derecesini indirmek için verilen dilekçeler vasıtasıyla[52] kısmen kamuya açık hale getirilebilen, gizli bir rapor buldu. Ve bu rapordan, daha 2012 senesinden beri LfV'da NSU ve aşırı sağcılıkla ilgili dosyaların ele alındığı, değerlendirildiği ve yanlışlara dair eleştirilerin yapıldığı anlaşılıyordu (bakınız 2.3.6.). Bu hususlar dikkate alınırsa, kurumların ve hükümet fraksiyonlarının güya gerekli olan kavram belirlemesi tartışması sonradan bakılınca daha da anlaşılmaz hale geliyor ve ancak dosyaların incelenip vakanın aydınlatılmasını geciktirip engelleme çabası olarak değerlendirilebilir. Bu husus en azından 2014 yılındaki "Koordinasyon görüşmeleri"[53] veya şahit ifadelerinin dinlenmesi sırasında gündeme getirilseydi, komisyon çok daha hızlı bir şekilde çalışabilirdi.

DIE LINKE'nin 2014 Eylül tarihli, aralarında tanınmış uzmanların ve Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu'nundaki tüm fraksiyonların sözcülerinin de olduğu, bilirkişilerin ifadelerinin alınması talebi konusunda tartışmalar yaşandı ve bu yüzden ancak 2015 Şubat ayında başlanabildi. Komisyondaki beş fraksiyon tarafından ortaklaşa olarak karar verilen bir "çalışma yapısı" hükümet fraksiyonları tarafından devam eden süreçte sürekli istedikleri şekilde yeniden yorumlandı.[54] Hükümet fraksiyonları her oturum için o kadar içerikli gündemler ve şahit dinlemeleri belirlediler ki, oturumlar bazen on saatten fazla sürdü, bu durum da milletvekilleri, çalışanlar, kamu ve şahitler için sıkıntı yarattı. Çoğu şahit saatlerce beklemek zorunda kaldı ve bazıları zaman sıkıntısı yüzünden tekrar çağırılmak zorunda kalındı.

Ayrıca CDU ve Grüne, kısmen konuyla açık bir ilgisi olmayan şahitler çağırdılar.[55] Böylece gündemler, CDU ve Grünen tarafından isimleri verilen 64 bayan ve bay tanıkla önce "tıka basa dolduruldu", fakat sonunda sadece 20'sinin beyanları dinlendi, yani üçte ikisinden fazlası tekrar geri çekildi.

Hükümet fraksiyonu tarafından muhalefetin haklarının kısıtlanmasının (veya kısıtlamaya çalışılmasının) diğer bir delili de CDU'nun, DIE LINKE'nin soru sorma hakkını kısıtlayacağını bildirmesiydi. 2017 ilkbaharına kadar Araştırma Komisyonu'nun olağan üyesi, Hermann Schaus, ve onun vekili Janine Wissler, bu süre için DIE LINKE'ye verilmiş olan soru sorma hakkı çerçevesinde şahitleri bazen değişerek dinlemişlerdi, ki bu yöntem araştırma komisyonunda zaten bu şekilde uygulanıyordu. İçişleri Bakanı Bouffier'nin şahit olarak dinlenmesinden yaklaşık sekiz hafta önce ve DIE LINKE, NSU Komisyonu'nda bir şahit aracılığı ile Temme ve Volker

---

[52] Seviyenin düşürülmesi, "gizlilik dereceli şey-gizli" veya "gizlilik dereceli şey-özel" olarak sınıflandırılıp kamuya açık oturumlarda kullanılamayan dosya ve diğer kayıtların, kamuya açık oturumlarda bunlardan alıntı yapabilmek için, seviyelerinin "gizlilik dereceli şey - SADECE HİZMETE ÖZEL" olarak değiştirilmesi anlamına geliyor.

[53] 20.11.2014 tarihinde NSU-Araştırma komisyonunun birçik eyaletin ve eyalet makamının temsilcileri ile, komisyonun dosya talepleri kesin bir şekilde konu edilecek olan görüşmeleri meydana geldi.

[54] 25.9.2014 ve 14.10.2014 tarihindeki kamuoyuna kapalı 5. ve 6. oturumların kısa raporu.

[55] CDU ve Grünen tarafından örneğin NSU komisyonundaki ilk bilirkişi şahit olarak aşırı solculuk uzmanı Dr. van Hüllen çağrıldı, sağcı terörizm veya NSU soruşturmaları ile hiç alakası ve söyleyecekleri olmamasına rağmen.

Bouffier'nin birbirilerini muhtemelen tanıdıklarını ispatladıktan sonra, CDU iki yılı aşan bir süredir devam eden bu uygulamaya itiraz etti - güya DIE LINKE'nin sadece bir olağan üyesi olduğu için. Bir sonraki oturumda o güne kadar geçerli olan kural - gündeme konmadan, yazılı bir gerekçe sunmadan ve oylama yapılmadan - komisyon başkanı Honka (CDU) tarafından kaldırıldı. Artık sadece milletvekillerinin soru sorma hakkı olacaktı.[56] Bu husus açıklandıktan ve DIE LINKE bu konuyla ilgili hukuki bir değerlendirme yapılmasını talep ettikten sonra, mevcut uygulamaya bazı tatsızlıklara rağmen büyük ölçüde devam edildi.[57]

1.7 NSU Komisyonu'nun çalışmalarının engellenmesi: Gizli dosyalar, bilgilerin karalanması veya silinmesi, yanlış dosyalar

Komisyondaki kendine özgü ve sert bir "cephe hattı" dosyalar konusundaki mücadeleydi. Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonu ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin kurum içi denetimi için zaten 2012 yılında tüm ilgili dosyaların toplanıp incelenmesine rağmen, yukarıda tarif edildiği gibi hükümet fraksiyonları ve bazı kurumlar önce dosyaların teslim edilmesi için yapılan delil talebinin yeterince açık seçik olmadığı ve bu durumda dosyaların teslim edilmesinin mümkün olmadığını savunmuşlardı. Araştırma Komisyonu'nun ilk altı ayı içerisinde Hessen Eyaleti tarafından dosyalar teslim edilmemiştir.

Evraklar 2015 yılı itibariyle yavaş yavaş gelmeye başlayınca bazı dosya ciltlerinin yüzde otuzunun eksik sayfa ve karalamalardan oluştuğu dikkati çekti. Bu, özellikle zaten "gizlilik dereceli şeyler – GİZLİ" (VS-GEHEIM) olarak sınıflandırılıp, sadece NSU Araştırma Komisyonu içerisindeki milletvekilleri ve onların vekilleri tarafından gizliliğin güvenliğinin sağlanması için tahsis edilen özel bir odada gizli oturumlarda incelenebilecek olan dosyalar için geçerliydi. 26.11.2015 tarihinde aydınlatma çalışmalarının bu denli engellenmesi Eyalet Meclisi toplantısında büyük bir tartışmaya yol açtı.[58] DIE LINKE, gizli dosyaların yüzde otuzunun karalanmış ve eksik sayfalardan oluştuğunu ve özellikle esas denetlenmesi hedeflenen kurumun, yani Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, gecikmelerden, karalamalardan ve eksik sayfalardan sorumlu olduğunu gösterdiler. 2015 Kasım sonunda, yani komisyonun atanmasından birbuçuk yıl sonra, 2.000 dosya klasörünün sadece 750'si teslim edilmişti. Komisyonun zamanı daralıyordu.

Dosyaların "gizlilik dereceli şeyler - GİZLİ" olarak sınıflandırılması kararı, kısmen keyfi olarak algılanıyordu. Kısmen de özellikle önemli hadiselere dair dosyalar gizli şeyler olarak tanımlandığı için, bu hususlarla sadece sınırlı ölçüde ve kapalı kapıların ardında ilgilenmek mümkün olmuştur. CDU ve Grüne bu eleştirilere "Wiesbaden usulünü" önererek cevap verdiler. Buna göre milletvekilleri Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne karalanmış olan yerleri bildirip bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanının denetimi altında dosyaları incelemek için bir randevu almaları öngörülmüş. Bu randevuya güvenlik kontrolü[59] yapılmış olmasına rağmen, ne o konuda kalifiye

---

[56] Bkz.: https://linksfraktion-hessen.de/site/fraktion/abgeordnete/hermann-schaus/pressemitteilungen/3543-nsu-untersuchungsausschuss-cdu-schr%C3%A4nkt-fragerecht-der-linken-ein-%E2%80%93-bouffier-ante-portas.html, en son 31.07.2018 tarihinde görüntülenmiştir.

[57] Bkz. Frankfurter Rundschau gazetesi: Linke besteht auf Wisslers Fragerecht (Linke Wisslers'in soru sorma hakkında diretiyorlar), http://www.fr.de/rhein-main/nsu- untersuchungsausschuss -linke-besteht-auf-wisslers-fragerecht-a-1280950, en son 07.07.2018 tarihinde görüntülenmiştir.

[58] Eyalet Meclisi tartışmasının bir videosu Hessen Eyalet Meclisinin YouTube-Kanalında var: https://www.youtube.com/watch?v=beQ6vJZrPlM&feature=youtu.be, en son 06.07.2018 tarihinde görüntülenmiştir.

[59] Dosyalara erişimi olup araştırma komisyonunun gizli oturumlarına katılan tüm fraksiyonların çalışanları öncesinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından bir güvenlik kontrolünden geçirildiler.

çalışanlar katılabilirdi, ne de milletvekilleri not alabilirdi. Dosya incelemesinden önemli bir bilgi elde edilseydi, milletvekilleri bu konuyu sadece komisyon içerisinde kapalı bir oturumda, kamuoyu, çalışanlar ve protokolün katılımı olmadan görüşebilirlerdi. Dosyalarda karalanmış binlerce yerin söz konusu olması, yüz sayfalık, herhangi bir açıklamanın yapılmadığı çok sayıda boş kısımları içeren bir dosyanın ele alınmasının hemen hemen mümkün olmaması, ve dosyalar sadece milletvekillerinin hazır bulunduğu çok gizli bir oturumda ele alınsa bile, bu durumdan nihai rapor için bir sonuç çıkmayacağı gerçeği dolayısıyla, „Wiesbaden usulü" denilen yöntem açıklığa kavuşturmayı engelleyen bir yoldu.

Ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından,anlaşılamayan gerekçelerle bazı dosyaların silindiği de ispatlanmıştır. Bu hususu DIE LINKE komisyonda şahitlerin dinlenmesi ile ispatlamıştır. Söz konusu dosyalar tam da büyük bir olasılıkla 2009 yılında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından silinmiş olan, Corynna Görtz ile ilgili olan dosyalardır (bkz. 2.2 ve 3.1.1). Suç faili Corynna Görtz, militan Nazi çevresinin üyesiydi ve Hessen dışına uzanan bağlantıları vardı. Corynna Görtz'ün eyaletler üstü bir şekilde sağcı terörist çevrede hareket ettiği, Thüringen Eyalet Kriminal Dairesi'nin bir listesinde Beate Zschäpe'nin yanında şiddete eğilimli tek aşırı sağcı kadın olarak adının bulunduğu ve onun ayrıca dosyanın silinmesinden kısa bir süre önce ilgili çevrede aktif olduğu dikkate alınırsa, bu silme tamamen anlaşılmaz oluyor. Corynna Görtz, Hessen NSU Araştırma Komisyonu karşısında verdiği ifadede, 2005 yılı sonunda Baunatal cezaevinde tutukluyken serbest gezme haklarını Halit Yozgat'ın Kassel'deki internet kafesine gitmek için kullandığını söylemiştir, bu yüzden dosyanın silinmesi çok şaşırtıcı[60] (bkz. 3.1.1).

DIE LINKE bunun dışında - yukarıda da açıklandığı gibi - 2017 yılında Bouffier'den sonra İçişleri Bakanı makamına getirilen Boris Rhein'in (CDU), 18 Haziran 2012 tarihinde sözlü olarak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, 1992'den başlayarak sağcı terörizm ile ilgili olan tüm dosyalarının NSU ile bir bağlantı içerip içermediğine dair incelenmesini talep etmiş olduğunu tespit etmiştir. Eyalet Hükümeti veya ilgili şahitler tarafından bu husus, bu çok önemli raporun - birkaç ara rapordan sonra - 2014 sonundan itibaren İçişleri Bakanlığı'nın elinde olmasına rağmen ne İçişleri Komisyonu'na bildirilmiştir, ne de NSU Araştırma Komisyonu'na. Rapor, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından 120 yıl için gizli olarak belirlenmiştir ve Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonu'na da iletilmemiştir. Raporun bir kısmının gizlilik derecesi DIE LINKE'nin talebiyle indirilmişti ve şahitler karşısında konu gündeme getirildi. Rapor, Hessen'deki NSU kompleksinin çok sayıdaki hata ve ihmallerini içeriyor, silah ve patlayıcı maddelerle ilgili yaklaşık 950 yüzlerce eksik parça ve çok sayıda NSU bağlantısı. DIE LINKE, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin kurum içi denetimini, bu denetimin sonuçlarını ve bu bilgilerle ilgili tutumu, Hessen NSU Araştırma Komisyonu'nun temel bir unsuru olarak kabul ediyor (bkz. 2.3.6).

DIE LINKE, devam eden süreçte, bu bilgilerin açık oturumlarda ele alınabilmesi için toplam 18 evrakın veya dosyanın gizlilik seviyesinin indirilmesini talep etmiştir. Bu taleplerin hepsi değil ama çoğu yerine getirildi.

[60] NSU kompleksindeki önemli, cevaplanmamış bir soru da, kurbanların ve olay yerlerinin nasıl seçildiği ve meydana geldiği bölgede Nazi çevrelerinden destekçiler var mıydı sorusudur. NSU'nun Zwickau'da yanmış olan dairesinde birkaç olası saldırı hedefini gösteren Kassel şehir haritaları, İçişleri Bakanlığının radyo frekansları ve Halit Yozgat'ın internet cafesinin bir çizimi bulundu.

1.8 NSU Araştırma Komisyonu'nun hadiseyi aydınlatma imkanını engelleyen diğer sınırlamalar

CDU ve Grüne Nihai Raporu'ndan da anlaşıldığı gibi, Hessen Eyalet Meclisi NSU Araştırma Komisyonu, dahili anlaşmazlıkları saymasak bile, zor bir görevdi: Araştırılacak dönemin uzunluğu (1992-2014) ve araştırılacak konunun kapsamı (NSU, sağcı çevre ve kurumlar), oturumların sıklığı, uzunluğu ve yoğunluğu (kısmen 10 saatin çok üstünde), çeşitli kurumlar (Federal Kriminal Dairesi, Anayasayı Koruma Federal Dairesi, çeşitli Eyalet Anayasayı Koruma Daireleri, Bakanlıklar, polis ve savcılık) tarafından geç ve oturumlardan kısa zaman önce veya hatta şahit ifadelerinin dinlenmesinden sonra ibraz edilen dosyaların çokluğu ve onların gizlilik dereceleri (gizli, özel, hizmete özel) ve dosyaların yüzde 30'a kadar eksik sayfa ve karalanmış yerleri içeren yaklaşık 2.000 adet klasör olarak teslim edilmesi, ayrıca Almanya'daki diğer NSU komisyonlarının çok sayıdaki protokol ve raporları, Münih'te paralel olarak sürdürülen dava ve NSU konulu çok sayıda güncel basın makaleleri, yayınlar ve etkinlikler. Eyalet Meclisi bu konuda mutabakat içerisinde çalışmış olsaydı bile, konunun tamamen aydınlatılması herhalde çok zorlu ve tek seçim döneminde icra edilemeyecek bir görev olurdu.

DIE LINKE, tek bir asli komisyon üyesi ve onun vekili ve az sayıda çalışanları ile Araştırma Komisyonu'nda çalışmak zorunda kaldı. Bu yüzden esas hedefi gözden kaybetmeden ağırlık noktalarının ortaya konması gerekiyordu. Ayrıca, sadece dosyalara doğru bir şekilde kaydedilmiş, komisyona iletilmiş, şahit ifadeleri ile ispatlanmış veya dış malzemeler ve ipuçlarıyla öz araştırmalar sayesinde kazanılmış olan bilgilerin/eylemlerin rekonstrüksiyonunun yapılabileceği de bir gerçektir, bu konuda özellikle şahitler kısa süreli hafıza kayıpları yaşadıklarını iddia edip kısmen çok önemli konularda, kasıtlı veya kasıtsız olarak hiç katkıda bulunmadılar veya katkıları önemsizdi. Bu hususta zaman zaman çelişkilerin yaşanması kaçınılmazdı.

Gizli ve özel dosyalar konusunda bilgi alışverişinde bulunulması, sadece kamuoyuna karşı değil, diğer eyaletlerin NSU araştırma komisyonlarının milletvekilleri ve çalışanlarına karşı ve Almanya Federal Meclisi'nde de yasaktır. Bu durum da önemli ve acil olarak değiştirilmesi gereken bir sorun teşkil ediyor. Zira güvenlik makamları aralarında az çok beraber çalışıyorlarsa da parlamento tarafından kontrol edilmeleri federal bazdı çok sınırlandırılmış durumda, Eyalet Meclisleri arasında yatay olarak ve Eyalet Meclisleri ve Federal Meclis arasında dikey olarak yasaktır. İlk güç olan parlamentoların bu sorunun farkına varıp, "Big Data" çağında denetim fonksiyonlarının gitgide azalmaması için bu konuda bir değişiklik yapmaları gerekir.

1.9 NSU-Komisyonu'nun elde ettikleri ve bulguları

Yukarıda belirtilen eleştiri noktalarına rağmen şu tespiti yapmak gerekir: Bir araştırma komisyonunun atanması doğru ve gerekli bir adımdı ve aydınlatmaya katkısı olmuştur.

Komisyonun NSU kompleksine ve cevabı bulunmayan soruların ve konuların aydınlatmasına gösterdiği yoğun ilgi Hessen'de de tüm süreç boyunca devam etti. Bu, oturumları takip eden çok sayıdaki ziyaretçilerden de anlaşıldı. Basında yayınlananlar da Hessen Araştırma Komisyonu'na önemli fikirler vermiştir, örneğin WELT Gazetesinde

yayınlanan ve Temme'nin telefon dinlenme raporlarından alıntılar veren bir makalesi[61], bu alıntılar Hessen NSU Araştırma Komisyonu'nun eline o güne kadar geçmemişti. Bu bilgiler şahit dinlemelerine hemen başlanmasına ve Başbakan Bouffier'nin 24.02.2015 tarihinde acil bir basın açıklaması yapmasına vesile oldu.[62]

Komisyon'un ısrarlı bir şekilde basın, gönüllülerden oluşan NSU-Watch Hessen Grubu ve çok sayıda seyirci tarafından gözlenmesi ve Kassel'daki olayın FORENSIC ARCHITECURE [Sanatçı ve Mimarlar Grubu özel ismi][63] tarafından rekonstrüksyonunun yapılıp 2017 yılında bir basın toplantısında ve Documenta Kassel Fuarı'ndaki bir tertibat aracılığı ile Temme'nin, Yozgat'ın cesedini görmüş ve silah sesini duymuş olması gerektiğini göstermesi, kamuoyunun ilgisini ayakta tuttu. Almanya Federal Meclisi'nin NSU Araştırma Komisyonu'ndaki tüm fraksiyonların sözcüleri Hessen'deki ifadelerinde partiler üstü tutumları ile Hessen Araştırma Komisyonu'na önemli fikirler, beklentiler ve bilgiler katmışlardır. Münih'teki NSU davası ve özellikle müdahil davacıların Hessen'deki eylemler konusundaki çalışmaları, NSU Araştırma Komisyonu için büyük önem taşıyordu.

Böylece hükümet fraksiyonunun ve kurumların, komisyonu bloke etmeye ve engellemeye dair aşikar denemeleri kamuoyu tarafından algılanıp kınanmıştır. Özellikle Grünen kendi safhalarından baskı uygulandı ve bundan dolayı komisyon çalışmaları bazen ağır ilerlese de önemli bilgiler elde edilmiştir.

DIE LINKE kanaatine göre Hessen NSU Komisyonu'nun en önemli başarıları aşağıda sıralanmıştır:

- Yozgat ailesinin söylediklerine artık kulak veriliyordu ve empati gösteriliyordu. Özellikle NSU ve sağcı şiddet kurbanları açısından meclisin hadiseyi aydınlatmak için her türlü imkanını kullanması yerinde ve gerekliydi.

- Almanya ve Hessen'deki sağcı ve militan sağcı çevreye ve de böylece resmi makamların ve hükümetin davranışına derin bir bakış mümkün kılındı.

- Hessen'deki NSU kompleksi hakkında çok sayıda yeni bilgiler elde edildi, özellikle kurumların sağcı şiddet ve terörü (yanlış) değerlendirmeleri, Temme'nin, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin ve muhbirlerin rolleri, polis ve savcılığın Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile çekişmeleri ve İçişleri Bakanlığı'nın ve dönemin İçişleri Bakanı Bouffier'in rolü.

- Enver Şimşek ve Halit Yozgat'ın öldürüldüğü NSU cinayetlerinin aydınlatılması, NSU Araştırma Komisyonu'nun imkanları ve görevleri dışındaydı. Görevi, atama kararına uygun olarak ve meclisin imkanları dahilinde NSU kompleksindeki kurumların ve hükümetlerin

[61]Bkz.: DIE WELT gazetesi, NSU kompleksi, Cumhuriyetin en büyük ve gizemli suç vakalarından biri hakkında şu ana dek yayınlanmayan belgeler Anayasayı Koruma Dairesini sıkıntıya sokuyor: Katillere ne kadar yakındı? https://www.welt.de/print/wams/article137697123/Der-NSU-Komplex.html, en son 31.07.2018 tarihinde görüntülenmiştir.
[62] Volker Bouffier basın açıklamasında örneğin 17.7.2006 tarihli, Temme'nin cinayet serisi ile ilgili "resmi bir ilgisinin olmadığına dair" söylediklerini revize etti: "Kohler (Açıklama: dpa basın ajansı): Sayın Başbakan, Anayasayı Koruma Dairesi çalışanı Andreas T. 2006 yılındaki olay gününde resmi bir görevle mi internet cafesinde bulunuyordu? Bouffier: Bilmiyorum.", bkz. UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 124.
[63] Bkz. Kassel'deki olay yerinin rekonstrüksyon videosu https://www.forensic-architecture.org/case/77sqm_926min/ ve bununla ilgili olarak (TAZ) gazetesinin yazısı: http://www.taz.de/!5397460/, ikisi de en son 05.07.2018 tarihinde görüntülenmiştir.

davranışlarını denetlemek, Hessen'de dolaylı veya dolaysız NSU destekçilerinin ve bağlantılarının varlığına dair ipuçlarının mevcut olup olmadığını ve bunların incelenip incelenmediğini araştırmak ve bu bulguları değerlendirmekti.

- Araştırma Komisyonu aşağıda, Hessen'deki NSU kompleksi hakkında, konunun içeriğinin anlatan (2. bölüm) ve uygulama önerilerini (3. Bölüm) içeren bir değerlendirmeyi kaleme almıştır.

2. Konunun içeriğine dair tespitler

2.1 Halit Yozgat cinayeti, kurumların ve İçişleri Bakanlığı'nın bu konudaki tutumu

2.1.1 Polis soruşturmaları

06.04.2006 tarihinde 21 yaşındaki Halit Yozgat Kassel'daki internet kafesinde silahla vurularak öldürülmüştü. Bir kaç gün sonra bu cinayetin, federal bazda göçmenlerin öldürüldüğü bir cinayet serisinin parçası olduğu anlaşıldı.[64] Polis, cinayetin ertesi günü MK Café (Café Cinayet Komisyonu) adı verilen ve KHK (Kriminalhauptkommissar / Kriminal Başkomiser) Wetzel tarafından yönetilen bir cinayet araştırma komisyonu kurmuştur. MK Café adlı cinayet araştırma komisyonu "BAO Bosporus" (Besondere Aufbauorganisation Bosporus / Bosporus Özel Yapilanma Organizasyonu), Federal Kriminal Dairesi ve eyaletlerin özel komisyonları ile beraber çalışıyordu. Bu ortak çalışmalar kontrol grubu tarafından koordine ediliyordu.[65]

Eylem yeri olan internet kafede olayın gerçekleştiği saatte birçok tanık vardı, bunlar polis tarafından defalarca sorgulanmıştır, ancak kimse cinayeti gözlemlememişti. Bu şahitlerin adları Ahmed A.-T., Emre E., Faiz A.S., Hediye C. ve kızı. Internet kafedeki bilgisayarların incelenmesi ve eylem yeri tanıklarından birinin ifadesi yardımıyla, 12.04.2006 tarihinde internet kafede, aşağı yukarı olay saatinde orada bulunan, fakat kendisini tanık olarak bildirmemiş olan bir kişinin daha bulunduğu tespit edilmiştir. Bu kişinin Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memuru Andreas Temme olduğu ortaya çıktı.[66] Temme artık cinayet şüphesi altındaydı ve kendisine karşı sayısız soruşturma önlemleri alınmıştır. Soruşturmalar çerçevesinde Temme'nin "muhbir yöneticisi" ("V-Mann-Führer") olarak resmi görevi sırasında, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından polisin sorgulamasına izin verilmeyen, birçok muhbiri[67] yönettiği hususu bir düğüm noktası oldu. Bu çelişkiye sonunda dönemin İçişleri Bakanı Volker Bouffier tarafından, bir açıklama yapma yasağı konularak, yani muhbirlerin polis tarafından sorgulanmasının yasaklanması ile, son verilmişti. Açıklama yapma yasağına ve oluş şekline bir sonraki bölümde değinilecektir (II.) Önce polisin soruşturma tedbirleri ve sonuçları anlatılacaktır.

Cinayetin aydınlatılması için polis çok geniş kapsamlı soruşturmalar yürüttü. CDU/Grünen Nihai Raporu'nda polis tarafından yürütülen soruşturmalar prensip itibariyle doğru yansıtılmıştır (bkz. raporun 331-346 sayfaları). DIE LINKE de komisyon çalışmaları sırasında, polisin çok yoğun bir şekilde ve olağanüstü büyük bir cinayet araştırma komisyonu ile bu soruşturmaları yürüttüğünden emin oldu, MK Café'nin hadiseyle ilgili 240 dosya klasörü de bunu açıkça ispatlıyor. Ancak polisin bu soruşturma süresince hataları da mevcut. Örneğin Yozgat cinayetinde de, ailenin dile getirdiği ırkçı bir motife yönelik ipuçların üstüne kararlılıkla gidilmedi, ve bunun yerine olay kurbanının ailesi aleyhine soruşturmalar yürütüldü (bkz. 3.1.3. ve 2.1.1.5.).

Bu bölümde önlemlerin kapsamlı olması nedeniyle soruşturmaların tamamını açıklayamıyoruz, ancak belli başlı ağırlık noktalarına ışık tutulabiliyoruz: Eylem günü cereyan eden şeylerden hangilerinin soruşturmacılar tarafından tam olarak rekonstrüksiyonu yapılabildi? Temme, olay saatinde eylem yerinde miydi ve cinayeti farketmiş miydi?

---

[64] Cinayet serisinin motifleri ve bununla ilgili yapılan soruşturma tedbirleri Almanya Federal Meclisi, 17 seçim dönemi, 2. Araştırma komisyonu nihai raporunda mevcut, Drs. (basım) No. 17/14600, S. 491 devamı.

[65] Bkz. Almanya Federal Meclisi, 17 seçim dönemi, 2. Araştırma komisyonu nihai raporu, Drs. (basım) No. 17/14600, S. 557 devamı.

[66] MK Café'nin 19.04.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 100, PDF s. 177.

[67] „Muhbirler", veya "Muhbirlik yapan kişiler", "VM" veya "Kaynaklar" de denilen muhbirler, gizli servise para karşılığında belirli aşırılık uygulamaları olan bir çevre hakkında bilgi aktaran, kendileri servisin memuru olmayan kişilerdir. Muhbirler sıkça kendileri de bilgi verdikleri çevrenin üyesidir, örneğin Neonaziler.

Orada bulunması tesadüf müydü, yoksa internet kafede bir olay olacağını önceden biliyor muydu? Soruşturma makamları cinayet kurbanının ailesine nasıl davrandılar? Faillerin aranmasında ırkçı bir cinayet motifi bir rol oynamış mıydı?

2.1.1.1 Eylem günü cereyan eden olayın seyri: Eylem yeri rekonstrüksiyonu ve Temme'nin bundan sonraki davranışı

Olayın objektif olarak tespit edilen seyri

Soruşturmacılar eylem yerinde bulunan tanık ifadelerine ve teknik cihazlarda kayıtlı verilere dayanarak eylem yerinde cereyan eden şeylerin, dakikası dakikasına rekonstrüksiyonunu yapmaya çalıştılar. Olay saatinde internet kafede en azından 6 kişi bulunuyordu, hepsinin de tanık olarak ifadeleri alındı. Burada, C. adlı kadın tanık (kızı ile internet kafede bulunan) ve E., A.-T., S. adlı erkek tanıklar ve Temme söz konusuydu.

MK Café ilk rekonstrüksiyonu 16.06.2006 tarihinde hazırladı.[68] Rekonstrüksiyon sırasında tanıkların ifadeleri canlandırıldı ve tek tek tanıkların bilgisayar ve telefon aktiviteleri bağlamında verildi. Ancak ifadelerin birbirileri ile uyuşup uyuşmadığına ve toplanan veriler ve ifadeler doğrultusunda tam olarak silahın ateşleme zamanı ve Temme'nin o saniyede hâlâ bilgisayar başında olup olmadığına dair tespitin mümkün olup olamayacağının analizi yapılmamış. Böyle bir analiz ancak 2007 yaz aylarından itibaren BAO Bosporus KHK Gerhard F. tarafından, EA 02 Analyse (EA 02 analizi)[69] olarak oluşturuldu. O tarihte Temme aleyhine yürütülen soruşturma zaten durdurulmuştu. Sanık Temme aleyhine açılan ve sonra durdurulan ceza davasının tekrar başlatılması için yeni ipuçları elde etmek amacıyla, daha doğrusu Temme'yi şüphelilik durumundan mümkün olduğu kadar kurtarmak için, yine de ilgili analiz, diger analitik önlemlerin parçası olarak yapıldı.[70] Analiz için 1) Telekom'un bağlantı verileri, tezgahtaki PC'nin saatiyle uygun hale getirildi (tezgahtaki PC'nin saati 7 saniye düzeltilmek zorunda kalındı), 2) Yapılan telefon konuşmalarının, internet kafenin bilgisayar sistemi tarafından kaydedilen süreleri (bu konuda telefon görüşmeleri başlangıç saatinin tam saniyesinde kaydedilmeyip otomatik olarak başlangıç dakikasının başına dönüldüğü tespit edildi)[71], ve 3) MK Café tarafından oluşturulan birçok belge (örneğin 16.06.2006 tarihli ara rapor)[72] baz alınmıştır. Analizin sonucuna dair şunlar söylenmiştir:

> *"Kriminal polis tarafından oluşturulan bir analiz genelde, devam eden soruşturmalarla teyit edilen veya çürütülen bir hipotez özelliğini taşır.*

---

[68] 06.04.2006 tarihli, saat 17.00 civarında Holländische Straße 82 in Kassel adresindeki internet cafesinde meydana gelmiş Halit Yozgat cinayetinin ara raporu, Cilt 140, s. 85 - 103.
[69] "BAO Bosporus" soruşturma bölümü değerlendirmesi/analizi.
[70] BAO Bosporus, EA 02, 28.02.2008 tarihli, "Temme izinin analitik bakış açılarıyla tekrar değerlendirilmesi" kısa açıklaması, Cilt 488 yeni, PDF s. 227 devamı.
[71] Cilt 488 yeni, PDF 187. sayfada gidişatla ilgili şöyle diyor: "Internet cafesinin telefon sistemi telefon görüşmelerinin başlangıcını tam saniyesine göre kaydetmeyip otomatik olarak dakikanın başlangıcına geri döndürüyordu, yani örneğin saat 16:15:59'da başlayan bir görüşmenin başlangıcı, saat 16:15:00 olarak kaydediliyordu. Konuşma süresine göre bitiş saati hesaplanıp saniyesine kadar belirtiliyordu. Bu yüzden 59 saniyeye kadar kaydırmalar meydana gelebilir. Internet cafesinin telefon bağlantılarının ayrıntılarını içeren Telekom tablosu telefon görüşmelerinin tam başlangıç saatini ve süresini içeriyor, ancak bitiş saatini içermiyor. İki dosya karşılaştırıldığında her ikisinde de konuşma sürelerinin aynı (1 saniyeden az fark) olduğu tespit edildi."
[72] Internet cafesindeki olay akışının kayıtlı veriler bazında değerlendirilmesi, Cilt 488 yeni, PDF s. 187 devamı.

Internet kafedeki olayın seyrinin aşağıda verilen tarifi, kayıtlı verilerin orada bulunanların ifadeleri ile karşılaştırılmasının sonucudur. Kayıtlı verilerin bazında bu olay seyri en muhtemel olanıdır, ama kesinlikle ispatlanmış değildir."[73]

Sonuç olarak şu bilgi kaydedilmiştir:

"Halit YOZGAT'ın öldürülme saati oldukça kesinbir ihtimalle 17:01:25 olarak tespit edilmiştir. Bu saatte TEMME, 2 numaralı bilgisayarın önünde oturup internette geziniyordu."[74]

Ancak bu tespit diğer verilerin yanında polis sorgusunda, tam telefonunun tuşlarına basmakta olan ve silah sesi olarak değerlendirilebilecek sesler duyduğunu söyleyen, eylem zamanında internet kafede bulunan Faiz H.-S. adlı şahidin ifadesine de dayanıyor.[75] Analizi oluşturan Gerhard F.'nin elinde bu ifade vardı. Ancak, Araştırma Komisyonu önündeki ifadesi sırasında tanığın kendisine, KHK Wetzel tarafından 30.10.2006 tarihinde Wetzel, bir diğer polis memuru ve Faiz H.-S. arasında geçen bir görüşmenin kısa açıklaması verildi.[76] Buna göre KHK Wetzel tarafından, Faiz H.-S. adlı tanığa, ifadesi alınırken, patlama sesinin PIN kodunu girmeye başlarken duyduğuna dair söylediklerinin doğru olamayacağı söylenmiş. Bunun üzerine Faiz H.-S. adlı tanık kesin zamanı belirtirken hep sıkıntı yaşadığını, o öğleden sonra çok yorgun olduğunu söylemiş. Planlananın aksine tüm gün ara vermeden çalışmak zorunda kalmış, sonrasında da bir tanıdığı için arabasının satışı ile ilgili görüşmeleri yapmak zorunda kalmış. Telefon kulübesindeyken bu sesleri duyduğunu hatırlıyormuş, ancak zamansal açıdan daha kesin bir zamanlama yapması mümkün değilmiş.[77]

Gerhard F. komisyondaki ifadesi sırasında bu kısa açıklama kendisine verildiğinde, analizi yaparken bu kısa açıklamanın elinde olmadığını söyledi. Gerhard F.'ye göre bu yeni bilginin ışığında silah atışı için kesin bir zaman tespiti mümkün değilmiş, ancak C. adlı kadın şahidin telefon görüşmesinin başladığı andan Faiz H.-S. adlı tanığın telefon görüşmesinin bittiği ana kadar 3 dakikalık bir zaman aralığı tespit edilebilirmiş.[78] C. adlı tanık ikinci telefon görüşmesi sırasında sesler duyduğunu belirtmişti, Gerhard F. de raporunda bu duyduğu seslerin silah sesi olduğunu varsaymıştı.[79]

Komisyonda Gerhard F.n'in silah atışlarının atılmış olabileceği en erken saatin tespiti için neden C. adlı kadın tanığın telefon görüşmesini dikkate aldığı, iki görüşmeden hangisi baz aldığı sorusu sorulmamıştır, C. adlı şahit ilk görüşmesini saat 16:51:23'te ve ikincisini saat 17:00:53'te yapmış. Halit Yozgat'ın bilgisayarındaki son aktivite saat 16:54:51'de meydana gelmiş, bu yüzden bu saat MK Café tarafından suçun işlenebileceği sürenin başlangıç saati olarak kabul edilmiştir, CDU/Grünen Nihai Raporu'na da bu şekilde geçirilmiştir.[80] Ancak bu konuda, ne C. adlı kadın tanığın ifadesi, ne de camdan, Halit Yozgat'ı saat 17'ye az kala bilgisayarının başında gördüğünü söyleyen diğer bir kadın tanığın ifadesi dikkate alınmadı.[81] Kadın şahitlerin doğru hatırladıklarını varsayarsak, suçun işlenebileceği sürenin başlangıç saati 17:00:53 olmalı.

---

[73] Aynı yerde, PDF s. 202.
[74] Aynı yerde, PDF S. 203.
[75] Aynı yerde, PDF S. 203.
[76] Gerhard F., Oturum protokolü UNA/19/2/57– 15.09.2017, s. 74.
[77] Faiz H.-S. adlı şahitle ilgili kısa açıklama, Cilt 238, PDF s. 240.
[78] Gerhard F., Oturum protokolü UNA/19/2/57– 15.09.2017, s. 74.
[79] Kaydedilen verilere göre internet cafesindeki seyrin değerlendirilmesi, Cilt 488 yeni, PDF s. 203.
[80] Nihai rapor taslağı, s. 314
[81] 01.12.2006 tarihli şahit dinlemesi, Cilt 217, PDF s. 140.

Bunlardan da hadise sırasında cereyan eden şeylerle ilgili olarak aşağıda belirtilen objektif seyir ortaya çıkıyor, burada daha kolay anlaşılması için Hediye C., Faiz H.-S., Temme ve İsmail Yozgat'ın sadece bu süre için önemli olan ifadeleri dikkate alındı:

17:00:53	Atışlar için mümkün olan en erken saat, C. adlı kadın tanık ikinci telefon görüşmesine başlıyor, tanık Faiz H.-S. telefon kulübesinde, Temme 2 numaralı bilgisayarda internette geziniyor
17:01:20	Temme www.ilove.de'de bir sayfa açıyor
17:01:25	Faiz H.-S. ikinci telefon görüşmesine başlıyor
17:01:36	Temme ilove.de sayfasından çıkış yapıyor
17:01:40	Temme 2 numaralı bilgisayardan çıkış yapıyor
17:03:52	Faiz H.-S. İkinci telefon görüşmesini bitirir ve telefon kulübesinden çıkar. O esnada Temme internet kafeyi çoktan terketmiş ve Halit Yozgat'a çoktan ateş edilmiştir. Faiz H.-S. ölmek üzere olan Halit Yozgat'ın tezgahın arkasında yattığını görmez.[82]
Yaklaşık 17:05	İsmail Yozgat içeri giriyor, tezgahın üstüne sıçramış olan kanı görüp tezgahın arkasında oğlunu buluyor.

Temme buna göre 17:01:40 ile 17:03:52 saatleri arasında internet kafeden çıkmış olmalı. Kendisi ifadesinde bilgisayardan çıkış yaptıktan sonra tezgahın bulunduğu giriş odasına gittiğini, Halit Yozgat'ı orada göremediğini, sonra kapıya gidip dışarıya, sokağa baktığını, orada da kimseyi göremediğini, sonra Halit Yozgat'a bakmak için tekrar bilgisayarların bulunduğu arka odaya gittiğini, sonra tekrar giriş odasına gidip masaya 50 cent bıraktığını söylemiş. Bu arada özel bir durum fark etmemiş ve akabininde internet kafeden çıkmış. Temme olayın bu seyrini soruşturmalar sırasında internet kafede tekrar canlandırmıştır ve polis bunu videoya çekmiştir. Rekonstrüksiyon videosunun çekiminde Temme'nin bunu yapması 01:05 dakika sürmüştür; bu arada CDU/Grünen Nihai Raporu'ndaki, bundan, olayın bu kısmının gerçekte de bir dakika 5 saniye sürdüğü sonucunun çıkarılmamasına dair açıklama yerindedir, hafif sapmalar mümkündür ve bu nedenle burada yaklaşık veriler söz konusudur.

Muhtemel somut seyir seçenekleri

Hem Araştırma Komisyonu'nda hem de kamuoyunda çok tartışılan sorular, Temme'nin ateş edildiğinde hâlâ internet kafede bulunup bulunmadığı ve bulunduysa katili veya katilleri ve/veya cesedi görüp görmediği, bir ihtimalle kendisinin de cinayete karışıp karışmadığı veya Halit Yozgat'a ateş edildiğinde internet kafeden çıkmış olup olmadığı sorularıydı. Burada farklı senaryolar gösterilip lehte ve aleyhte olan hususları kısaca anlatılacak.

Seçenek 1: Ateş edildiğinde Temme internet kafeden zaten çıkmıştı

Bu seçeneğin ne kadar muhtemel olduğunu değerlendirmek için, öncelikle katile/katillere bu seçeneğe cinayeti işlemek için ne kadar süre kaldığını tespit etmek gerekiyor. Sonrasında bu sürenin cinayeti işlemek için yeterli olup olmadığına karar vermek gerekiyor. İlk adım CDU/Grünen Nihai Raporu'nda doğru verilmiş (bkz. raporun

[82] Saatler ve o anki eylemler analizden (Cilt 488 yeni, PDF s. 205) alınmıştır ve doğrudur.

382. sayfası ve devamı). Buna göre bu süre Temme'nin arabasına bindiğinde başlıyor. Bu saat saniyesine kadar tespit edilemedi, ancak bilgisayardan çıkış yaptıktan yaklaşık 1 dakika sonra olmalı, yani saat 17:02:40 civarında. Süre şahidin telefon görüşmesini bitirip telefon kulübesinden çıktığında sona eriyor, yani saat 17:03:52'de.[83] Bu durumda bir dakikalık bir süre kalıyor, belki birkaç saniye daha fazla.

Bu süre içerisinde şu eylemler meydana gelmiş olmalı: Halit Yozgat bilinmeyen bir yerden kimseye görünmeden tekrar internet kafeye girmiş olmalı, çünkü Temme, yukarıda belirtildiği gibi, internet kafeden çıkarken Halit Yozgat'ın orada olmadığını söylemiştir. Halit Yozgat'ın önce nerede olduğu açık değil. Internet kafeye girerken Temme ile karşılaşmış olmamalı. Sonra yerine oturmuş olmalı. Katil/katiller, yine internet kafeden çıkmakta olan Temme ile karşılaşmadan, içeriye girip çalışma masasının önünde durup ateş etmiş olmalılar. Sonrasında internet kafeden çıkmış olmalılar. Bundan sonra Faiz H.-S. telefon kulübesinden çıkıyor.

Bu kadar kısa bir zaman aralığında bu eylemlerin tesadüfen art arda meydana gelip, olayla ilgili kişilerin birbirini algılamamasi oldukça olağan dışı.

Bunun dışında, kendi anlattığına göre, Temme kafeye girip içerde Halit Yozgat'ı ararken, Halit Yozgat'ın nerede olabileceği sorusu da akla geliyor. Temme, kendisinin kapının önünde de Halit Yozgat'a bakıp onu bulamadığını söylemiştir. Yan taraftaki kafenin müşterileri, Halit Yozgat'ın internet kafesinden çıktığını görmediklerini söylemişlerdir. CDU/Grünen Nihai Raporu'nda Halit Yozgat'ın tuvalete girmiş olabileceği olasılığından bahsediliyor (bkz. S. 375). Bunun için dikkate alınan ipucu Emre E. adlı tanığın ifadesi, ancak o, Halit Yozgat'ın saat 16:00 ile 16:40 arasında bir zamanda tuvalete gittiğini söylemişti.[84] Ayrıca arka odadaki tüm kişilerin, Temme ve A.T. adlı tanık da dahil olmak üzere, Yozgat'ın tuvalete girdiğini fark etmiş olması gerekirdi, çizime bakınız. Temme hatta arka odaya geçerken tuvaletin önünden geçmiş. E. adlı tanığın ifadesinin soruşturmacılar tarafından kabul edilebilir olarak değerlendirilmiyor. Bu konuda Gerhard F.'nin analizinde şöyle deniyor:

> *"E. tanık olarak[85] kullanılamaz aslında. Kesin saatler belirtmesinin sebebi anlaşılır gibi değil, çünkü hepsi yanlış. Saate baktığını söylediğinde bile birkaç dakika ile yanlış olan bir saati söylüyor. Belirli kısmi eylemleri olayın tüm seyrine dahil etme denemesi de tamamen başarısızdı. En önemli unsuru, düşme sesini, hiç bir sorgulanmasında doğru yere koyamıyor, kendi söyledikleri bile çelişiyor. Sanık TEMME'den üç sorgulamasında da bahsetmiyor."*[86]

Temme'nin Halit Yozgat'ı aradığı süre içerisinde Halit Yozgat'ın tuvalette olmadığı kesin olarak söylemek tamamen ihtimal dışı değildir, ama muhtemel değil.

Seçenek 2: Temme'nin kendisi fail veya suç ortağıdır

2 – 4 nolu seçeneklerin hepsi de Temme'nin eylem sırasında halen internet kafede bulunduğunu varsayıyor.

---

[83] Kamuoyunda uzun süre "41 saniyelik süre" tartışıldı. Bu varsayım doğru değildir, çünkü Faiz H.-S.'nin telefon görüşmesinin MK Café'nin de kısa açıklamalarında belirtildiği gibi saat 17:03:26'da bitmiş olduğu varsayımı yanlıştı. BAO Bosporus'un analizinden, bu yanlış saatin, konuşmanın başlangıcını geriye dönüşlü olarak kaydeden bir bilgisayar sistemine bağlı olduğu anlaşılıyor.

[84] Kaydedilen verilere göre internet cafesindeki seyrin değerlendirilmesi, Cilt 488 yeni, PDF s. 191.

[85] Alıntıların anonimleştirilmesi, burada ve metnin diğer yerlerinde, raporu oluşturanlar tarafından yerine getirilmiştir.

[86] Kaydedilen verilere göre internet cafesindeki seyrin değerlendirilmesi, Cilt 488 yeni, PDF s. 194.

Soruşturma kurumları Temme'nin kendisinin cinayete karışmış olduğu seçeneği üzerinde, Temme aleyhine yoğun bir cinayet/suça katılma soruşturması yürüterek uzun süre durdular. Ancak Temme'nin, diğer cinayetlerin bazıları için eylem saatinde eylem yerinde olamayacağına dair delil göstermesinden dolayı tüm cinayet serisinin faili olamayacağı kısa süre sonra ortaya çıktı.[87] Ancak Kassel'daki cinayeti işlemiş olması ve serinin diğer cinayetlerinin bir veya daha fazla diğer fail/ler tarafından işlenmiş olup, cinayet silahını sonra devretmiş olmaları mümkündür, zira birden fazla fail varsa, her biri tüm cinayetler için başka yerde olduğunu ispat etmek zorunda değil. Temme'ye karşı aylar boyunca çok yoğun soruşturmalar sürdürüldü, ancak delil bulunamadı ve soruşturma 18.01.2007 tarihinde durdurulmak zorunda kalındı.[88] 2007 yaz mevsiminde BAO Bosporus (Bosporus Özel Yapilanma Organizasyonu) bir analiz birimini Temme izini analitik bakış açısıyla incelemekle görevlendirdi. Ancak bu analiz kapsamında soruşturmanın tekrar açılmasını sağlayabilecek yeni ipuçları bulunamadı.[89] Araştırma Komisyonu, soruşturmacıların Temme izi konusunda hatalı davrandıklarına dair herhangi bir tespit yapamadı. Araştırma Komisyonu'nun kendisi soruşturma yürütmemiştir, zira görevi bu değildi ve ayrıca gerekli yetkinliklere de sahip değildi; ancak dosya ve ifade içeriklerinin incelenmesinden bu şüphe ile ilgili neler yapıldığını anlayabilmiştir. Komisyon'un varabildiği tek sonuç, Temme'nin eyleme şahsen katılıp katılmadığını nihai bir şekilde söylemenin mümkün olmadığı. Ancak bu izin çok yoğun bir şekilde araştırılmasından dolayı, onun eyleme katılmış olmasının muhtemel olmadığını söylemek mümkün.

Seçenek 3: Ateş edildiğinde Temme internet kafedeydi, ancak cinayeti fark etmedi

Bu seçenek sadece şunları varsayarsak muhtemeldir: Temme ne katilleri görmüş olmalı, ne de silah ve düşme seslerini duymuş olmalı. Duman kokusunu ve Halit Yozgat'ın çalışma masasının arkasındaki bedenini, ayrıca masanın üstündeki kan lekelerini de görmemiş olması gerekiyor. CDU/Grünen Nihai Raporu'nda tüm bu sorular soruluyor (bkz. raporun 377. sayfası ve devamı).

CDU/Grünen Nihai Raporu, eğer Temme, katiller içeri girdiklerinde halen 2 numaralı bilgisayarın önünde oturmuşsa, Temme'nin katili veya katilleri görmemiş olabileceği sonucuna varmıştır. DIE LINKE bu değerlendirmeye katılıyor.

Akustik algı ile ilgili olarak, Temme'nin, internet kafede bulunup da herhangi bir şey duymadığını söyleyen tek tanık olduğunu söylemek gerekir. Diğer tanıkların hiç biri bir susturucu aracılığıyla yapılan atışları silah atışı olarak tanımlayamadı, ancak Temme tecrübeli bir atıcılık sporcusudur. Bilgisayar odasında bulunan diğer iki tanık ise düşme sesini duymuşlar, bu yüzden Temme'nin, eğer hâlâ bilgisayar başında otursaydı, böyle bir sesi duymuş olma ihtimali, duymamış olma ihtimalinden daha büyük.

Duman kokusunu fark etmek gerekiyor muydu konusunda DIE LINKE bir değerlendirme yapamadı.

---

[87] Nordhessen Polis müdürlüğünün kısa açıklaması, Andreas Temme'nin tüm cinayet serisi için olay saatlerinde nerede olduğunun tespiti, Cilt 242, s. 15 devamı.
[88] Kassel savcılığının 18.01.2007 tarihli kararı, Cilt 48A, s. 83 sonraki.
[89] BAO Bosporus'un (EA 02) 28.02.2008 tarihli kısa açıklaması, Cilt 488, s. 236.

Ancak DIE LINKE, Temme'nin, kendi tarifine göre çalışma masasına yaklaşıp masanın üstüne 50 Cent bıraktığında vücudu görmesi gerekiyor muydu sorusuna, CDU/Grünen Nihai Raporu'ndan farklı bir sonuca ulaşmıştır.

Bu konuda Halit Yozgat'ın vücudunun çalışma masasının arkasındaki yatış pozisyonu çok önemli. CDU/Grünen Nihai Raporu'nda, silahla vurulduktan sonra Halit Yozgat'ın vücudunun tam yatış pozisyonunun belli olmadığı yazıyor.[90] Bu doğru değil. Halit Yozgat'ın vücudu reanimasyon denemesi için hareket ettirilmeden önce İsmail Yozgat, Ahmed ve A.-T. adlı şahit onu görmüştür.

Onlar yatış pozisyonu hakkında aynı bilgileri aktardırlar. MK Café, 16.06.2006 tarihinde İsmail Yozgat ve Ahmed A.-T. ile internet kafede bir video rekonstrüksiyonu gerçekleştirdi, bu video rekonstrüksiyonunda her iki kişi de, ayrı ayrı Halit Yozgat'ın vücudunu nasıl bulduklarını tekrar canlandırdılar. İsmail Yozgat bir cansız manken aracılığı ile oğlunu bulduğunda onun nerede yattığını, yüzünü görebilmek için onu nasıl çevirdiğini göstermiştir. Rekonstrüksiyon videosunda başı çalışma masasının arkasındaki nişte bulunan kağıt çöp sepetinin hemen yanındaydı (Rekonstrüksiyon videosu, 03:25 – 03:48 dakika).[91] Aynı işlemi Ahmed A.-T. de gösterdi, baş yine nişteki kağıt çöp sepetinin yakınındaydı, bacaklar kısmen masanın altındaydı. Ahmed A.-T. reanimasyon işlemi için kısmen masanın altında olan bacakları duvar ile çalışma masası arasındaki koridora çekmiş (Rekonstrüksiyon videosu, 05:05 – 05:08 dakika). Birkaç dakika sonra Henrik R. ve Ulf E. adlı kurtarma sağlıkçıları eylem yerine geldi. O anda Halit Yozgat'ın vücudu zaten sırtüstü pozisyonuna çevrilmişti ve bacakları çalışma masasının altından çekilmişti. Mutabık bir şekilde başın kağıt çöp sepeti civarında, bacakların ise öne doğru, odanın ortası yönüne doğru durduğunu beyan etmişler.[92] Başın nişteki kağıt çöp sepetinin yanında bulunmuş olması gerektiği internet kafedeki kan izlerinden de anlaşılıyor. K 11 Komiserliğinin (şiddet vakaları) eylem yerine gelmiş olan ilk polis memuru Karl-Heinz G. kan izlerini araştırma komisyonu karşısında tanık olarak bir fotoğraf aracılığı ile açıklamıştır. (316. cilt, 305. sayfa 10. resim):

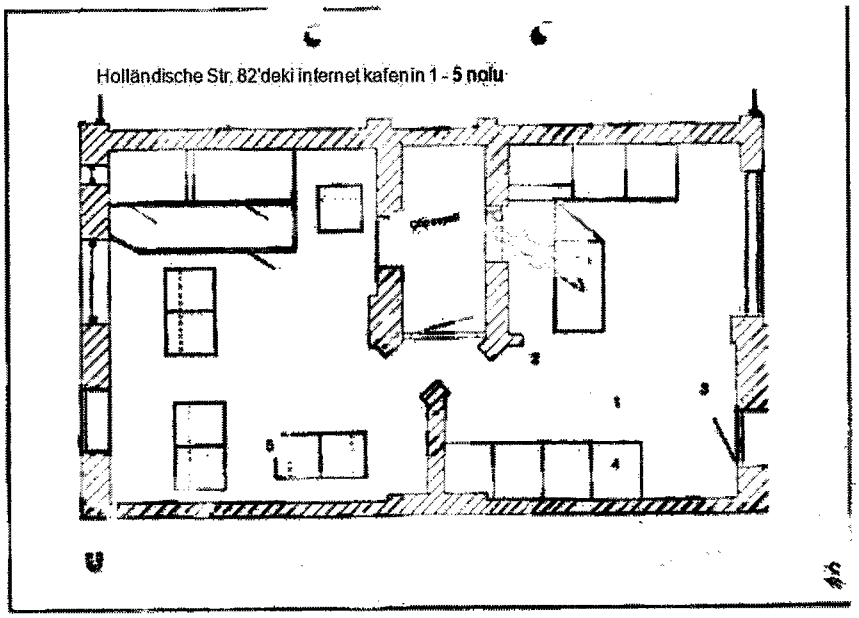
> *"Çöp tenekesi fotoğrafta yarım solda görünüyor, çöp tenekesinin önünde, giriş yönüne doğru, bir kan izi resmi görünüyor. Ahşap kaplamanın üstünde - fotoğrafta çok net görünmüyor - kanlı sürtünme izleri ve deri sürtünme izleri görünüyordu, bu izler kurbanın yara izleri ile örtüşüp bu şekilde açıklanabilir. Kan izleri bu kadar akla yakın olunca, silah atışlarından sonra bu kişinin başının orada yatmış olması çok muhtemeldir."*[93]

Bu yatış pozisyonuna aykırı olan tek ifade Emre E.'ye ait, o, başın öne ve odanın ortasına doğru yatmış olduğunu ifade etmişti.[94] Ancak bu ifade diğer tüm ifadelere aykırı olup izlerle de örtüşmeyince Emre E.'nin yanılmış olduğunu varsaymak gerekiyor.

Bundan çıkan sonuç; CDU/Grünen Nihai Raporu'nda yer alan, soruşturma dosyalarından alınmış olan eylem yeri çiziminin (Sayfa 385), cinayet kurbanının yatış pozisyonunu doğru yansıtmadığıdır. Eylem yeri rekonstrüksiyonu

[90] CDU/Grünen nihai raporu, s. 382.
[91] Video rekonstrüksiyonu, Cilt 239. (Rekonstrüksiyon İsmail Yozgat için aşırı zordu ve sonlandırılmak zorundaydı).
[92] Henrik R., 09.05.2006 tarihli şahit dinlemesi, Cilt 159, PDF s. 154 sonraki, E., 09.05.2006 tarihli şahit dinlemesi, Cilt 484, PDF s. 113 devamı.
[93] Karl-Heinz G., Oturum protokolü UNA/19/2/26– 14.09.2015, s. 68.
[94] Emre E., 12.04.2006 tarihli şahit dinlemesi, Cilt 158, PDF s. 196.

şahit ifadeleri ve kan izlerinden aşağı yukarı aşağıdaki pozisyon çıkıyor, kolların tam pozisyonu bilinmemektedir ve kurbanın yüzüstü yatmış olduğu da dikkate alınmalı:

[95]

[*Resimdeki yazılar: Holländische Str. 82 adresindeki internet kafenin krokisi, 1-5 numaralı görüş pozisyonları gösterilmiştir. El yazısıyla: Kağıt çöp sepeti ve ok işareti*]

DIE LINKE, Temme'nin, çalışma masasına yaklaşıp, üstüne 50 Cent bırakırken Halit Yozgat'ın bu pozisyondaki vücudunu görmemiş olabileceği ihtimalini neredeyse imkansız olarak kabul ediyor. Çoğu soruşturmacı da bu görüşe katılıyor. Karl-Heinz G. adlı polis memuru, kendi tahminine göre, Temme'nin olay kurbanını görmüş olması gerektiğini ifade etmişti,[96] ve yine tanık olarak Araştırma Komisyonu önünde ifade veren Jörg T. adlı polis memuru da Temme'nin, vücudu görmüş olmasının muhtemel olduğunu söylemiştir.[97]

Faiz H.-S. adlı tanığın da internet kafeden çıkarken Halit Yozgat'ın vücudunu görmemiş olması, Faiz H.-S.'nin Temme'den çok daha kısa boylu olması ve çalışma masasının 1,5 m uzağında durmuş olması ile açıklanabilir.[98] Bu bakış açısından gerçekten çalışma masasının arkasını görmüş olamaz, ama Temme için durum farklı. Ayrıca, 50 Cent bırakmış olduğu masanın üstüne sıçramış olan kan izleri mevcuttu.

[95] Kroki Cilt 162, PDF s. 46'de mevcut, silüet ve (kağıt) çöp sepeti sonradan işbu muhalefet şerhini oluşturanlar tarafından eklenmiştir.
[96] Karl-Heinz G., Oturum protokolü UNA/19/2/26– 14.09.2015, s. 79.
[97] Jörg T., Oturum protokolü UNA/19/2/40– 01.07.2016, s. 30.
[98] Karl-Heinz G., Oturum protokolü UNA/19/2/26– 14.09.2015, 67.

Seçenek 4: Ateş edildiğinde Temme internet kafedeydi ve cinayeti fark etti

Şimdiye dek gösterilen seçeneklerin olasılığının düşük olmasından dolayı, 4. seçeneğin en muhtemel seçenek olduğu sonucu çıkıyor. Ancak Temme 2006 yılından beri buna karşı çıkıyor ve ısrarla cinayeti fark etmediğini söylüyor:

> *"Kapının önünde park ettim, neredeyse kapının tam önünde, ve içeri girdim. Bay Yozgat bana bir bilgisayar tahsis etti - sorgulamalardan hatırladığım kadarıyla 2 numaralı bilgisayar olması lazım. Sonra orada oturdum, giriş yaptım, birkaç dakika chat sitesine baktım, herhalde bir şeyler de yazmışımdır, ve sonra eve dönmek istedim. Hesabımdan çıkış yaptım, ayağa kalktım ve giriş odasına geçtim. Bay Yozgat'ı orada göremedim. Bir an için kararsız kaldım, sonra arka tarafa bir daha baktım, çünkü orada tuvaletler de vardı, ve ön tarafta sokağa da çıktım herhalde. Yani ön tarafta sokağa çıktım. O anda önce arkaya mı geçmiştim, tam hatırlayamıyorum. Önce sokağa çıkıp sonra tekrar arka tarafa baktığımı tahmin ediyorum. Sonra giriş odasında masaya, kullandığım 10 dakika için yeterli olacağını bildiğim, 50 Cent bırakmaya karar verdim. Oraya bir sonraki sefer gittiğimde söylerdim parayı bıraktığımı."*[99]

Silah seslerini duyup duymadığı sorulunca şunları söylemiştir:

> *"O zaman bunları algılamamıştım. Ancak şöyle bir şey de var: 2006 yılında, polis tarafından bütün bu suçlamalarla karşılaşınca, bir psikologla da bunun nasıl olabileceğini konuşmuştum. O da görüştüğümüzde insanın bir çok şeyi algıladığını, ancak bu algılardan doğrudan doğruya bir şeyle ilişkilendirebildiklerimizin, ertesi gün veya iki gün sonra düşündüklerimizden daha çok akılda kaldığını söylemişti. Fakat ben biliyorum ki, benim hatırladığıma göre orada olağanüstü bir şey olmadı."*[100]

Cesedi görüp görmediği sorulunca şöyle cevap vermiştir:

> *"Cesedi görmediğimi biliyorum."*[101]

Bir yandan bu ifadenin inanılırlığı, diğer yandan da Temme'nin güvenilirliği araştırılmalı. İnanılırlık konusunda zaten 2. ve 3. seçeneklerde gösterilen düşük olasılıktan dolayı şüpheler oluşmuştu. Temme'nin güvenilirliğinin araştırılması için hadiseden sonraki davranışları ve ifadeleri baz alınabilir.

Temme, tanıklara çağrı yapılmasına rağmen polise başvurmadı, gerekçesi ise inandırıcı değil

Temme, gazetede cinayetle ilgili bir yazı okuyarak konudan haberdar olduktan ve tanıklara açık bir çağrı yapıldıktan sonra bile polise şahit olarak başvurmadı. Polis tarafından sorgulandığında ve Araştırma Komisyonu'nun önünde de bunun gerekçesi olarak, cinayetin meydana geldiği Perşembe günü değil de Çarşamba günü internet kafeye gittiğini düşünerek yanıldığını ifade etmiştir:

> *"Eşim ve ben Pazar günü Extra-Tip gazetesinde cinayetle ilgili yazıyı okuyunca, ona benim de birkaç defa o internet kafeye gittiğimi anlattım. (...) Bu yazı yüzünden tabii ki kendi kendime önceki hafta ne zaman internete kafeye gittiğimi düşündüm. Kendim için yaptığım rekonstrüksiyona göre son olarak bu hadiseden önceki Çarşamba günü orada olduğumu tespit ettim, çünkü o gün ofisten, eylem günü olan Perşembe gününden çok daha erken çıkmıştım, ve buna göre de benim için mantıklı olanı Çarşamba günü işten sonra oraya gitmiş olmamdı. Bugün polis bana gelene kadar kendimin suç eyleminden hemen önce*

[99] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39– 06.06.2016, s. 12 sonraki.
[100] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39– 06.06.2016, s. 13.
[101] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/20– 11.05.2015, s. 141.

veya eylem sırasında orada olduğumu hiç düşünmemiştim. Onu bilseydim hemen polise gidip şahit olarak başvururdum."[102]

Daha sonra bu gerekçeye bazı eklentiler yaparak ortaya çıkmamasının sebebini hem internet kafede bulunduğu günü yanlış hatırladığını, hem de "kamuoyunun Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi üzerindeki etkisinden" korktuğunu söylemiştir.[103] Araştırma Komisyonu karşısında da tekrar birkaç defa bu soru ile karşı karşıya geldi, burada da yine ifadesini tekrarladı, ancak söyledikleri ile bu versiyonun kendisine de pek inandırıcı gelmediğini anlatıp durumu "benim için de bir muamma" diye tarif etti:

"Bu, kendim için de on yıldır bir açıklama bulmaya çalıştığım çok büyük bir hata idi [Açıklama: polise başvurmamış olması durumu]. Ancak kendim için de tatmin edici bir açıklama bulamadım henüz. Tam bir aptallıktı."[104]

Temme'nin, sadece üç gün sonra, hangi gün internet kafeye gittiğini hatırlamamasının inandırıcı olmadığı gerçeğinden daha önemli bir unsur ise, Temme'nin mekanında yapılan arama sırasında, yani ilk defa suç işlemekle itham edildiği sırada gerçekleşen bir konuşmanın kısa açıklamasıdır, bu kısa açıklamaya göre konuşma sırasında spontane bir şekilde şunları söylemiş:

"Bay Temme bu konuda, arama kararında belirtildiği gibi, 06.04.2006 Perşembe gününde belirtilen olay saatinde, Holländische Straße 82, Kassel adresindeki, internet kafede bulunduğunu beyan etmiştir.

Cinayetten haberdar olduktan sonra, 10.04.2006 Pazartesi günü görev yerinde, 06.04.2006, Perşembe gününde iş yerinden çıkışını hangi saatte kaydettiğine baktığını söylemiştir. Çıkışı saat 16.43'te yapıldığına göre, o andan itibaren olay saatinde eylem yerinde olması gerektiğinin farkındaydı."[105]

Araştırma Komisyonu'nda Temme'ye bu kısa açıklama okununca, Temme bunun bir sorgulama protokolü değil, sadece ne daha önce gördüğü ne de imzaladığı bir kısa açıklamadan ibaret olduğunu ve sorgulamayı yapan polisin kendisini yanlış anlamış olabileceğini söylemiştir.[106] Ancak, bu kısa açıklamanın iki polis memuru tarafından imzalanmış olduğunu da belirtmek gerekir. Bu çelişki aydınlatılamamıştır. DIE LINKE bu kısa açıklamayı, Temme'nin olay saatinde eylem yerinde olduğunun farkında olduğuna ve ancak 21.04.2006 tarihinde, polise başvurmamasının açıklaması olarak, günü yanlış hatırladığını belirten versiyonunu uydurduğuna dair bir ipucu olarak kabul ediyor. Diğer ipuçları da (iLove hesabını silmesi, Gärtner ile telefon görüşmesi) Temme'nin hadise saatinde eylem yerinde olduğunun farkında olduğunu destekliyor. Bu ipuçları daha sonra ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

---

[102] Andreas Temme'nin 21.04.2006 tarihli sanık ifadesi protokolü, Cilt 240, s. 357.
[103] Andreas Temme'nin 22.04.2006 tarihli sanık ifadesi protokolü, Cilt 240, s. 362 sonraki.
[104] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39– 06.06.2016, s. 68 ve takip eden sayfa.
[105] Andreas Temme adlı sanıkla yapılan hazırlık görüşmesinin kısa açıklaması, Cilt 429 yeni, PDF s. 13 sonraki.
[106] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06.06.2016, s. 123 sonraki.

Temme, polis ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memurlarının karşısında 10.04.2006 tarihinde internet kafeyi bilmediğini ifade etmiştir ve böylece yalan söylemiştir

Temme, sadece polis karşısına tanık olarak çıkmamakla kalmayıp, bu internet kafeyi bilmediğini iddia ederek, Kassel dış bürosundaki meslektaşlarına da yalan söylemiştir. Devleti Koruma Polis Teşkilatı'nın memurları ile konuşmasında konu cinayetten açıldığında, onlara da eylem yerini bildiğine dair hiçbir şey söylememiştir.

Bu konu içeriği, aşağıda verilen evraklar ve ifadelerden anlaşılmıştır:

Soruşturmacılar 2006 Mayıs ayı başında Temme'nin görev yerini, Kassel'deki Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi dış bürosunu ziyaret edip, Temme'nin orada bulunan meslektaşlarını sorgulayıp bu konuda bir kısa açıklama yazmışlardır. Bu kısa açıklamada şöyle deniyor:

> *"Andreas Temme, 07.04.06 Cuma ve 11.04.06 Salı günlerinde, Bay Fehling'in de 10.04.06 Pazartesi izinli olduklarına göre Bay Fehling, Bayan Jutta E.'den Andreas'ın internet kafedeki cinayetle ilgili ifadesini almasını rica etmiştir.*
>
> *Jutta E. bunun üzerine 10.04.06 Pazartesi günü Andreas ile konuşup ona internet kafedeki olay kurbanının ismini bilip bilmediğini ve bu olayda Anayasayı Koruma ile görev icabı bir ilginin olup olmadığını sormuştur.*
>
> *Andreas Temme kendisine, olay kurbanını tanımadığını ve o internet kafeye gitmediğini söylemiş. Jutta E., Andreas'tan, olay kurbanının ismini yerel ZK 10 (10 numaralı merkez komiserliğinde) Bay M. ile görüşüp aydınlatmasını rica etmiştir. Andreas Temme ayrıca ona, cinayet silahının daha önce federal bazda değişik suç eylemleri için kullanılmış olmasından dolayı, anlaşıldığına göre bu cinayette yerel bir bağlantının olmadığını ifade etmiştir.*
>
> *Kendisi de Pazartesi günü cinayet kurbanının ismini gazeteden öğrenmiş ve bu olay kendisi için orada kapanmış. O, Andreas Temme'nin daha sonra ZK 10'a gidip gitmediğini bilmiyor."*[107]

Jutta E. bu durumu Araştırma Komisyonu önünde teyit etmiştir:

> *"Hatırladığım kadarıyla ona internet kafeyi sormuştum ve o da, bu kafeyi bildiğini söylemişti. Ama orada olduğunu, veya daha önce oraya gittiğini söylemedi. Bunu hatırladığımı sanıyorum. Onun dışında gerçekten de sadece -- ben ona iki cümle ile Kassel'daki ZK 10'a gidip, veya arabayla gidip, maktulün kim olduğunu sormasını söylemiştim. Hepsi buydu. Yani bu kafeyi bildiğini söylemişti, ama açıkçası bu kafe de zaten eve gidiş yolunun üstünde. Ben de bu yüzden bu konuda başka bir şey düşünmedim."*[108]

Temme kendisine ayrıca, Holländische Straße (eylem yeri) ve Wolfhager Straße (dış büronun yakınında) adreslerindeki internet kafelere gitmesinin, muhbir yöneticisi olarak, kendisi için hizmet içi sebeplerden dolayı uygun olmayacağını ve dolayısıyla oraya gitmediğini söylemiştir.[109]

Komisyon karşısında Temme, eski meslektaşına yalan söylemiş olduğu gerçeği ile karşı karşıya getirildiğinde bunu inkar etmedi:

> *"Milletvekili Wissler: "Zamanında hangi sebeple Jutta E.'ye, yani kendi makamınıza karşı cinayet kurbanını tanımadığınızı ve o internet kafeye gitmediğinizi söylemiştiniz?"*

---

[107] Nordhessen Polis müdürlüğü, MK Café'nin 02.05.2006 tarihli kısa açıklaması, Cilt 106 yeni, PDF s. 176 sonraki.
[108] Jutta E., Oturum protokolü UNA/19/2/42 – 12.09.2016, s. 146 sonraki.
[109] Aynı yerde, s. 147.

Şahit Temme: "Ona durumu bu şekilde izah etmiş olmam, orada bulunduğum yerler hakkında bilgi vermeme hatasının bir parçasıdır. Eğer o anda: "Olay kurbanını tanıyordum ve oradaydım" deseydim, daha fazla bilgi vermek zorunda kalacağım bir noktaya gelmiş olurdum, çok yakındım yani. Dediğim gibi, bu, daha önce konuştuğumuz hatanın bir parçasıydı. ""[110]

Bu ifade açıklayıcı değildi. Zira Temme gerçekten günü yanlış hatırladığı ve bundan dolayı şahit olabileceğini düşünemediği için polise başvurmamış olsaydı, meslektaşına yalan söylemesi gerekmezdi. Bu ifade, Temme'nin, oynadığı rolü gizlemek için bilerek polise başvurmadığının ve bu yüzden meslektaşlarına da yalan söylediğinin ispatıdır.

Temme, 10.04.2006 tarihinde Polis Teşkilatı Devlet Koruma Bölümü'ne gittiğini teyit etmiştir. Görüşmenin içeriği ile ilgili farklı ifadeler mevcut. Jutta E.'nin ifadesine göre Temme'nin, Halit Yozgat cinayeti hakkında bilgi almak için Polis Teşkilatı Devlet Koruma Bölümü'ne gittiği akla yakın görünürken, bu durum, Polis Teşkilatı Devlet Koruma Bölümü'nün kısa bir açıklamasında başka türlü anlatılıyor:

"KOK F. (Kriminal Başkomiser Yardımcısı F.) imz. (imzalayan kişiden), Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı TEMME'nin 10.04.05 Pazartesi günü burada, resmi görev yerinde bulunuşuna dair kısa bir açıklama yapmasını rica etti.

TEMME ile telefonda, Muhammed Peygamberle ilgili karikatürler hakkında düzenlenen bir protestoya dair sorularım olduğu için yukarıda belirtilen tarihte saat 13.00 ile 15.00 arasında buradaki resmi görev yerine gelmesini kararlaştırmıştık.

TEMME belirlenen saatte geldi. Protesto ile ilgili sadece birkaç soruya cevap verebildi. Buradaki resmi görev yerinde kısa süre kaldı (yaklaşık 15-20 dakika). Sadece protesto katılımcılarının fotoğrafları hakkında konuşuldu.

Davranışlarında dikkati çeken herhangi bir şey yoktu.

İmza Gerhard M. "[111]

Temme'nin kendisi de 22.04.2006 tarihli polis sorgulanmasında aynı şeyi ifade etti:

"Aynı Pazartesi öğleden sonra Kuzey Hessen Emniyet Müdürlüğüne, ZK 10 [not: devletin polis vasıtasıyla koruması] birimine gitmiştim. Gerhard M. ile randevum vardı. Bu randevunun cinayetle alakası yoktu, ancak Gerhard M. konuşmamız sırasında kısaca bu cinayetten bahsetti. Ben bu konuyla ilgili bir şey söylemedim. "[112]

Gerhard M. bu ve başka konular hakkında araştırma komisyonu karşısında ifade vermiştir. İfadesi sırasında, kendi kısa açıklamasının aksine, Temme'nin kendi inisiyatifiyle ZK 10'a geldiğini söylemiştir. Temme ile hiç bir zaman randevu belirlenerek görüşmediğini, aksine Temme'nin ZK10 ile görüşmeye ihtiyacı olduğunda uğradığını belirtmiştir.[113] Gerhard M. adlı şahit, söz konusu görüşmede genel konuların görüşüldüğünü ve Halit Yozgat cinayeti konusunun konuşulup konuşulmadığını hatırlamadığını söylemiştir. Gerhard M.'ye, Temme'nin sanık

[110] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/20– 11.05.2015, s. 149.
[111] Nordhessen Polis müdürlüğü, ZK 10'un 15.05.2005 tarihli kısa açıklaması [kısa açıklamada tarih olarak 15.05.2006 yazıyor, ancak bu bir yazım hatasıdır], Cilt 101, PDF s. 118.
[112] Andreas Temme'nin 22.04.2006 tarihli sanık ifadesi, Cilt 240, PDF s. 363.
[113] Gerhard M., Oturum protokolü UNA/19/2/40– 01.07.2016, s. 79.

ifadesinde söyledikleri tekrarlanınca, Temme'nin, hatırladığı kadarıyla, cinayetle ilgili bir şey bilip bilmediğini sorduğunu ve kendisinin buna bir tepki vermediğini söylemiştir.[114]

Komisyon karşısında Temme de bu konuda sorgulanmıştır. Nisan 2006 tarihli polis sorgulamasının aksine bu sefer, görüşme esnasında Halit Yozgat cinayeti konusunda "her halükarda" kısaca konuşulduğunu, ama ayrıntıları hatırlamadığını söylemiştir.[115]

DIE LINKE Temme'nin, cinayeti takip eden Pazartesi günü sözkonusu cinayet yüzünden ZK 10'a gittiğine kanaat getirdi. Ancak cinayetin ne denli konu edildiğini kesin olarak tespit etmek mümkün olmamıştır.

Temme izleri kaybettirmeye çalıştı

Temme'nin eylem günü internet kafedeyken hesabının bulunduğu "ilove.de" web sitesine girdiği ispatlanmıştır. Temme, hesabı etkinleştirmek için kendi adına kayıtlı olan bir telefon numarası verdiğinden, bu hesabı üzerinden polis tarafından ortaya çıkarılmıştı.[116]

Temme bu hesabı 12.04.2006 tarihinde, yani cinayetten 6 gün sonra, silmiştir. Hesabını neden bu tarihte sildiği sorulunca Araştırma Komisyonu karşısında aşağıdaki gibi cevap vermiştir:

> *"Bir yandan bütün bu olaylar bir şeyleri harekete geçirdi, kendim gereken adımları atıp polise gitmesem bile. Diğer yandan bu sayfaya birkaç kez girdiğim kafede bu korkunç cinayet işlendi. Ondan sonra kendi kendime dedim ki: Şimdi, hayır, yeter. Buna devam edemem."*[117]

Araştırma Komisyonu önünde önceki sorgulanmasında bir flört sayfasında yazıştığından dolayı karısına karşı kendisini rahatsız hissettiğini ve kafedeki cinayetin, bu hesabı silmek için son dürtü olduğunu söylemişti.[118]

Yani kendi ifadesine göre, eylem gününde eylem yerinde olmadığını düşündüğünü öne sürmesine rağmen, bir kez daha internet kafede meydana gelen cinayetten dolayı bir eylem gerçekleştirmiş oldu. Bunun bu şekilde bir manası yok. Birkaç defa, tam olarak ne zaman internet kafeye gittiği sorusunu düşündüğünü belirtmişti, buna rağmen, hesabını silerken en son ne zaman internet kafede yazıştığına bakmayı akıl edememiş.[119] Ayrıca chat odalarında yazışmaktan tamamen vazgeçmek istemesi doğru olamaz, zira MK Café'nin bir kısa açıklamasına göre 12.04.2006 tarihinden sonra da internet platformlarında kadınlarla iletişim kurmaya çalışmış.[120] Bu hesabın cinayetten kısa süre sonra silinmesinin tek mantıklı açıklaması Temme'nin, kendisine uzanan izleri kaybettirmeye çalışmasıdır.

---

[114] Gerhard M., Oturum protokolü UNA/19/2/40– 01.07.2016, s. 80.
[115] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39– 06.06.2016, s. 24.
[116] 17.04.2006 tarihli, toplanan bilgisayarların vaka ile ilgili olan veriler konusunda değerlendirilmesi ile ilgili kısa açıklama, Cilt 100, PDF s. 150.
[117] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39– 06.06.2016, s. 114.
[118] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/20– 11.05.2015, s. 127.
[119] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39– 06.06.2016, s. 124
[120] Eyalet Polis Müdürlüğünün, "Nordhessen Polis müdürlüğünün "Federal çaptaki MK "Cafe" cinayet serisi ile ilgili 12.06.2006 tarihli kısa açıklaması, Cilt 468, PDF s. 113.]

Temme, 10.04.2006 tarihinde Benjamin Gärtner adlı muhbirle buluşması sırasında tuhaf davranmış

Cinayeti takip eden Pazartesi günü Temme sadece Devlet Koruma polisine gitmemişti, GP[121] 389 numarasını taşıyan, Benjamin Gärtner adlı aşırı sağcılık alanındaki muhbiri ile de buluştu. Gärtner 2012 yılında NSU konusunda sonradan yapılan soruşturmalar çerçevesinde Federal Kriminal Dairesi tarafından bu buluşma ile ilgili olarak sorgulanmıştı. Buradaki ifadesinden alınan aşağıdaki alıntı özellikle çok ilginç:

> *"Soru:*
>
> *Konuşma esnasında Holländische Straße'de işlenen cinayetten konu nasıl açıldı?*
>
> *Cevap:*
>
> *Biz – her zamanki gibi – gayet rahat bir şekilde konuşuyorduk. Ben doğal olarak basında çıkan bunca yayından dolayı merak ediyordum. Alex'in [not: Temme'nin muhbirlerine karşı kullandığı takma adı] görevinden dolayı, bu konuda mutlaka bir şey bilmesi gerektiğini düşündüm. Bu yüzden ona, silahlı çatışmayı fark edip etmediğini sordum ona. Bu soru karşısında Alex birden heyecanlandı. Bunu kekelemeye başlamasından anladım. Genelde konuşmamız sırasında hep küçük bir bloknotta not alır, ama ben silahlı çatışmadan bahsedince birden yazmayı bıraktı. Bu tepkiyi nasıl değerlendireceğimi bilemedim. Ancak genel durumuyla ilgili olarak onu hiç böyle görmediğimi söyleyebilirim.*
>
> *Soru:*
>
> *Holländische Straße'deki olayın esası hakkında ne söyledi?*
>
> *Cevap:*
>
> *Alex bu sorudan kaçınmaya çalıştı. Dediğim gibi kekelemeye başladı ve sadece orada birinin vurulduğunu söyledi. Ben de bunu zaten basından öğrendiğimi söyledim.*
>
> *Şimdi aklıma geldi, Alex'in bu buluşmada heyecanlı olduğunu ceketini her zamanki gibi çıkarıp sandalyeye asmadığından da anladım. Ceketini çıkarmadı. Ve sürekli arkasını dönüp baktı. Bende gözleniyormuş gibi hissettiği izlenimini bırakmıştı. Bana göre o günkü Alex, diğer buluşmalarımızdan tanıdığım Alex değildi.*
>
> *Soru:*
>
> *Bu heyecanının sebebini sordunuz mu ona?*
>
> *Cevap:*
>
> *Evet, durum hemen dikkatimi çekti ve ona sordum bunu. Alex bana sadece kendisini iyi hissetmediğini söyledi, ayrıntılarına girmedi."*[122]

Gärtner'in, 2006 yılında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Kassel dış bürosu müdürü Fehling tarafından sorgulandığında bile kısa da olsa bu algısından söz etmesi ve bunun Fehling'in notlarında yer alması, 10.04.2006 tarihinde meydana gelen konuşmaya dair yapılan bu tarifin inandırıcılığını pekiştiriyor. 2006 Aralık ayında Temme tarafından yönetilen muhbirler Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından sorgulanmıştı (açıklama yasağı gereği

---

[121] "GP", Gewährsperson kısaltmasıdır, yani bilgi veren kişi.

[122] Benjamin Gärtner'in Federal Kriminal Dairesi tarafından 26.04.2012 tarihli şahit dinlemesi, Cilt 145, PDF s. 160 devamı, burada s. 266-268.

polis tarafından sorgulanmaları engellendiği için, bkz. aşağıda). Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, Fehling tarafından bu sorgulamaya dair tutulan kısa açıklamada şöyle diyor:

> *"GP 389 numaralı muhbir tarafından Mart 2006 ve son buluşması olan Nisan 2006 tarihli buluşmalarında muhbir yöneticisinin [not: Temme'den bahsediliyor] davranışlarında dikkat çekici değişiklikler fark edilmişti. Kendisi "diğer zamanlardan daha farklı" davranmış ve "daha da az vakti" varmış, böylece yeni görev de vermemiş. Bu buluşmaları sırasında dikkat çekecek kadar az konuşmuş."*[123]

Gärtner, Araştırma Komisyonu'ndaki sorgulanmasında da bu tespitlerini tekrarlamıştır.[124] Temme, komisyonda 10.04.2006 tarihinde Gärtner ile buluşması hakkında sorgulandığında şunları söylemiştir:

> *"Hatırladığım kadarıyla aslında bir şey yoktu. (...) Gärtner'in beni biraz kafası karışmış ve dağınık gördüğünü söylediğini biliyorum. Ama bence bu olanlardan sonra bu gayet anlaşılır bir durum. Doğal olarak oraya ziyaretlerimden dolayı en azından selamlaşacak kadar tanıdığım birinin öldürülmesi beni etkiledi. Ve bu kadar yakın zamanda - ki o zaman tabii ben hâlâ zaman olarak aradan 24 saat geçmiş olduğunu düşünüyordum - tabii ki bu beni etkiledi. Doğa olarak o gün her zamanki gibi değildim. Bunu anlayabiliyorum."*[125]

Gärtner'in anlattıkları inandırıcı gibi görünüyor, Temme'nin gerekçesi ise değil. 06.04.2006 tarihinden sonraki tüm garip davranışlarına cinayet sebep olmuş gibi göstermeye çalışıyor, fakat aynı zamanda (en azından) olayın şahidi olarak önemli bir rolü olabileceğinin farkında olmadığını iddia ediyor. Bunun dışında, Temme'nin Českà cinayet serisi hakkındaki bir kaynak sorgulaması için araştırma görevi vardı ve Gärtner de onun kaynaklarından biriydi. Fakat Temme Gärtner'e cinayeti sormamış, Gärtner Temme'ye sormuş.

Temme'nin soruşturma sırasındaki kooperasyonu sadece görüntüden ibaretti

Temme'nin davranışları MK Café'nin yöneticisi Wetzel ve savcı Wied tarafından işbirliğine yatkın olarak tarif edildi.[126] Aynı zamanda soruşturmalar sırasındaki davranışları dikkat çekiciydi. Temme'in ifadesi sırasındaki davranışları konusunda Kuzey Hessen Emniyet Müdürlüğü Yönetici Kriminal Polis Direktörü Hoffmann şunları söylemiştir:

> *"O, bizim için, maalesef bunu söylemek zorundayım, bir parça sabun gibiydi. Ne zaman yakalamaya çalışsam elimden kaydı. Böylece verdiği cevaplar da tam sorulan soruların cevabı değildi veya hepten sorulardan kaçtı."*[127]

Polis, diğer tedbirlerle ilgili de Temme'nin tam olarak işbirliği yapmadığı hissine kapıldı. Polis örneğin 2009 yılında Temme ile "kognitives Interview" ("bilişsel bir röportaj") yaptı. Bu, polisin standart bir uygulaması değil, sorgulanan kişinin, hafızasını tazelemek amacıyla bilgi alınması istenilen olaya/duruma geri döndürülmesini

---

[123] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin 13.12.2006 tarihli kısa açıklaması, Konusu: 389 numaralı bilgi veren kişinin 31. K03 tarafından yönetilmesi ile ilgili ifadesinin alınması, Cilt 339 yeni, PDF s. 154.
[124] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35– 26.02.2016, s. 18 devamı.
[125] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39– 06.06.2016, s. 27.
[126] Wetzel, Oturum protokolü UNA/19/2/29– 04.12.2015, s. 22, Wied, Oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19.05.2017, s. 58.
[127] Hoffmann, Oturum protokolü UNA/19/2/28– 23.11.2015, s. 148.

amaçlayan özel bir sorgulama yöntemidir.[128] Temme bilişsel röportaja gönüllü olarak katılmıştı. Bununla ilgili olan kısa açıklamada "Sch. adlı psikoloğun değerlendirmesi" başlığı altında şunlar yer alıyor:

> *"Sch., Uwe F. ve şahsıma sorgulamadan sonra Temme'yi "uyum sağlamaya çalışıyormuş" gibi algıladığını söyledi. Temme'nin bilişsel röportajda gerçekten yardımcı olmaya çalıştığı izlenimini edinememiş.*
>
> *Ayrıca Sch., internet kafesindeki algılarda bastırılma" olmasını veya herhangi türlü bir hafıza kaybının yaşanmış olmasını imkansız olarak değerlendiriyor". "*[129]

Temme'nin gönüllü olarak katıldığı diğer bir uygulama da, hadisenin seyrinin internet kafede canlandırılan rekonstrüksiyonuydu.[130] Rekonstrüksiyon sırasında Temme, olay günü nasıl bilgisayar başından kalktığını, internet kafenin önünde ve içinde Halit Yozgat'ı nasıl aradığını, sonra masanın üstüne 50 Cent koyup internet kafeden nasıl ayrıldığını tekrar canlandırıyor. Rekonstrüksiyon sırasında dikkati çeken husus Temme'nin, arka odadan ön odaya giderken duvar ile çalışma masası arasındaki aralıktan geçerken (olay gününde Halit Yozgat'ın vücudunun yattığı yer) çok belirgin bir şekilde diğer yöne doğru, yani sağ üst tarafa, bakmasıdır. Ayrıca 50 Centi bırakmak için önden masaya tam yaklaşmayıp daha uzaktan, doğal olmayan, uzanan bir vücut duruşuyla parayı masaya bırakması da dikkat çekiciydi.

Eyalet Emniyet Genel Müdürlüğü'nden şahit Karlheinz Sch. de, Temme'nin bu gösterisini garip bulduğunu söyledi:

> *"Olayın bu seyrine sahibiz. Hoffmann veya cinayet araştırma komisyonu sanırım size olayın bu seyrini göstermişlerdi, yani o dönemde suç şüphelisi olan Temme'nin içerisinde hareket ettiği zaman aralığının ne kadar dar olduğunu ve hiç bir şey fark etmediğini iddia etmesinin hiç inandırıcı olmadığını; hatırlarsanız olay seyrinin rekonstrüksiyonu vardı, Temme orada öyle donuk ve gerçek dışı bir şekilde gökyüzüne bakıyor ki, sakın cesedi veya ölmek üzere olan kişiyi görmüş olabileceği şüphesi oluşmasın. O dönemde ne kadar ilerlemiştik bilmiyorum ama, bu olaylarla bir şekilde bir bağlantısı olması gerektiğinden gayet emindik. Sonuçta varabildiğimiz nokta da sadece bu: Bu olaylarla bir şekilde bir ilgisi olması gerekir. Silahı kendi çekmediyse bile, bilemiyorum, silahı içeri sokmuştur, dışarı çıkarmıştır, bir şekilde bulaşmış olması lazım bu olaya. "*[131]

Temme ise rekonstrüksyon videosu hakkında şunları söyledi:

> *"Milletvekili Nancy Faeser: (...) Olayı tekrar canlandırmak için madeni parayı koyduğunuzda gördük ki, parayı koyarken bakmadınız. Olay gününde de parayı koyarken bakmadınız mı, veya genelde bir şeyi bir yere koyarken bakma alışkanlığınız var mıdır?*
>
> *Şahit Temme: Normalde -- parayı koyarken sanırım nereye koyduğuma bakmışımdır. Ama buna rağmen cinayet kurbanını görmedim. Biraz önce de yine video ile ilgili olan soruya şöyle cevap vermiştim: Tabii ki bu koşullar altında böyle bir videoyu çekmek çok özel bir durum. Bilemiyorum, belki de bir psikoloğa danışabilirsiniz bunu, yani böyle bir durumda insan gerçek durumdaki gibi reaksiyon gösterir mi göstermez mi söylesin. Yani ben cinayet kurbanını görmedim. Tabii ki masaya bakmıştım parayı koyarken, - masaya yani, arkasına değil.*
>
> *Milletvekili Nancy Faeser: Ve masadaki kan lekeleri dikkatinizi çekmedi?*

---

[128] Andreas Temme ile 28.01.2009 tarihinde yapılan "bilişsel röportaj" hakkında kısa açıklama, Cilt 150, s. 246.
[129] Aynı yerde, s. 249 sonraki.
[130] Andreas Temme ile olay yeri rekonstrüksyonu, Cilt 239, VTS_01_1.VOB.
[131] Karlheinz Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/43– 30.09.2016, s. 49.

Şahit Temme: Hayır."[132]

Anlaşılan, Temme'nin rekonstrüksiyon sırasında, kendi iddiasına göre Halit Yozgat'ı aramasına rağmen, masa üstüne bakmaması için inandırıcı bir açıklaması yok.

Sonuç

Temme'nin cinayetten sonraki günler ve sorgulamalar sırasında tarif edilen davranışlarından DIE LINKE ;nin kanaatine göre Temme'nin olay saatinde olay yerinde bulunduğu, bunu kasten saklamaya çalıştığı ve günümüze kadar oradaki gözlemlerini açıklamadığı sonucu çıkıyor. DIE LINKE kanaatine göre bunun tek sebebi, Temme'nin olay yerinde en azından cinayetin farkında olması, belki de cesedi görmüş olması olabilir.

2.1.1.2 Temme, internet kafede bir şey olacacağını önceden biliyor muydu?

Merkezi önem taşıyan bir soru da, cinayetten önce Temme'nin, internet kafede bir şey olacağına dair bilgisi var mıydı, varsa bu yüzden mi oradaydı yoksa tesadüfen mi olay yerindeydi, sorusudur. 2006 sürdürülen soruşturmalarda bile bu düşüncelerin bir rolü vardı:

> *"Diğer taraftan, bu cinayetin, şu ana dek herhangi bir aydınlatmaya ulaşılamayan bir cinayet serisine dahil olduğu bilgisi var, ve birden bire Anayasayı Koruma Dairesi'nin bir elemanı olay yerinden çıkıyor, şimdi ilginç bir soru geliyor akla: Anayasayı Koruma Dairesi'nin elinde, olayın esası hakkında bizden daha fazla bilgisi mi var? Veya şimdiye dek bu konuda susmuş mudur? Veya Temme'nin muhbirlerinden elde ettiği bilgilerle ilgili bir görevi mi vardı -- şey hakkında, yani, teorik olarak şöyle söyleyeyim: Sağcı bir kaynak yönetiyordu. Ve sağcı kaynağı dedi ki: Dikkat et, orada bir olay meydana gelebilir. Ortalıkta dolaşıp küçük işletme sahibi Türkleri öldüren insanlar var. Gidip bir baksan, bu konuda ne öğrenebilirsin. – Ve Bay Temme gider ve birdenbire bu hadise gerçekten cereyan ederken, o orada oturuyordur. Teorik olarak böyle olduğu düşünülebilir."*[133]

Bu soru 2011 yılından sonra kamuoyu tarafından da çok tartışıldı, çünkü federal çapta çeşitli Anayasayı Koruma kurumlarının ve muhbirlerinin NSU kompleksinde oynadıkları roller büyük sayıda önemli sorulara yol açtı (NSU'nun öz ifşasından sonra Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde önemli dosyaların imha edilmiş olması, muhbir ve NSU teröristleri arasındaki çalışma ilişkisi ve NSU'nun yakın çevresindeki diğer muhbirler, NSU kompleksine dahil bazı önemli şahitlerin garip şekilde ölmeleri, Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nde "NSU/NSDAP"(Nasyonal Sosyalist Yeraltı Örgütü/Almanya Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi) başlıklı bir CD'nin bulunması v.b.).[134]

---

[132] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39– 06.06.2016, s. 99 sonraki.

[133] Hoffmann, Oturum protokolü UNA/19/2/28– 23.11.2015, s. 137. Bu cevabı, soruşturmacıların, Temme'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışanı olduğunu öğrendiklerinde, ev aramasında durumu neden yeniden değerlendirdikleri sorusu üzerine vermiştir.

[134] Bu ve diğer soruların aydınlatılması durumu hakkında bkz. örneğin Almanya Federal Meclisinin I. ve II. NSU-Araştırma komisyonu hakkındaki nihai raporları, Drs. (basım) No. 17/14600, Drs. (basım) No. 18/12950.

Cinayetten önce bir komploya hazırlanıyormuş gibi davranmamış olması, yani internet kafenin diğer ziyaretçileri tarafından kimliğinin tespit edilebilir olması ve şahsi ilove hesabına giriş yapmakla polis tarafından da bulunabilir olması, Temme'nin önceden bilgisi olduğu varsayımına karşı ortaya sürülebilecek bir gerekçedir.

Ancak bilgisi olduğu varsayımı lehine de bazı gerekçeler mevcut. Öncelikle, cinayetten kısa bir süre önce Temme'ye, Temme tarafından yönetilen muhbirlerden cinayet serisi ile ilgili bilgi alma görevi verilmişti. İkinci gerekçe de, kendisi ile Hess adlı Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi gizliliği koruma görevlisi arasında meydana gelen, ve bir bilgisi olduğuna işaret eden konuşması. Üçüncüsü, aşırı sağcılıkla ilgili görevli olan muhbiri Benjamin Gärtner ile cinayetten kısa süre önce yaptığı telefon görüşmesi. Dördüncüsü ise, daha 10.04.2006 sabahı bu cinayetin, sürekli aynı silahla icra edilen, federal çaptaki bir cinayet serisine dahil olduğuna dair bilgisinin olması. Bu dört gerçeğe aşağıda ışık tutulacak.

Cinayet serisinden dolayı meteakip araştırmalara yönelik resmi görevi

Temme'ye, cinayet serisi ile ilgili araştırmalar yapması için resmi görev verilmişti ve bu görevden de haberdarmış. Temme tanık olarak, Almanya Federal Meclisi'nin Birinci NSU Araştırma Komisyonu'nda, cinayet serisinin görev konusu olmadığını iddia etmişti.[135] Hessen Araştırma Komisyonu ise, komisyona DIE LINKE talebiyle gönderilmiş olan ve Almanya Federal Meclisi'nin NSU Araştırma Komisyonu'nun elinde olmayan bir belge sayesinde Temme'ye bu söylemin doğru olmadığını ispatlamıştır.[136] Bu, aşağıdaki konu içeriğine dayanıyor:

Temme'nin amiri, Bayan Pilling, 24.03.2006 tarihinde tüm muhbir yöneticilerine gönderilecek olan bir elektronik posta yazmıştı. Elektronik postanın içeriği aşağıdadır:

> *"Merhaba ve günaydın,*
>
> *Sonunda, ve tatile çıkmaya az kala - evet, tatil nasıl yazılır ve nasıl yapılır biliyorum - birkaç bilgi aktarmak istiyorum.*
>
> *Yabancılar: 6 Nisan tarihinde İTMG (İslam Toplumu Milli Görüş)'ün Muhammed karikatürleri yüzünden birkaç toplantı yapacağı söyleniyor. Bu konuda ipuçları var mı???*
>
> *2000 yılından beri Nürnberg, Münih, Hamburg ve Rostock şehirlerinde, polisle/yasalarla daha önce sorunu olmayan, ticaretle ilgilenen Türklere (aralarında sadece bir Yunanlı vardı) karşı toplam yedi cinayet işlendi, yapılan soruşturmalara göre bu cinayetlerin uyuşturucu maddeleri, kumar v.b. ile de bağlantısı olabilir. Aynı zamanda bazılarında PKK (Kürdistan İşçi Partisi) veya Graue Wölfe [Bozkurtlar] ile ilgili de ipuçları mevcut. "Hürriyet" gazetesi bu cinayetler hakkında yazılar yayınlamıştı (sonuncusu Haziran 2005). Cinayet silahı hep aynı ama, bu konuda kimse bir şey bilmiyor. Bu konularda konuşuluyor mu? Bu cinayetler hakkında - güpegündüz (çoğunlukla olay kurbanının işyerinde) - önceden konuşulmuş mu? Muhbirleri bu konuda söyleyebilecekleri bir şey var mı? Cinayet kurbanlarından biri örneğin Rostock'ta bir kebapçıda çalışıyordu, diğerlerinden biri Nürnberg'te bir dönercide ..."*[137]

[135] Almanya Federal Meclisi 2. Araştırma komisyonu 11.09.2012 tarihli 27. oturumunun stenografik protokolü (17. seçim dönemi), s. 19, 20.
[136] Federal Meclisindeki bu ifadeden dolayı DIE LINKE (Sol Parti) fraksiyonu Hessen Eyalet Meclisinde Temme'ye karşı yalan beyandan dolayı suç ihbarında bulundu.
[137] Bayan Pilling'in e-mail, 24.03.2006, Cilt 1545, PDF s. 2.

Pilling'in bu elektronik postasının sebebi kısa bir süre önce Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memurları ile Federal Kriminal Dairesi arasında yapılan bir görüşmeydi (bkz. 2.1.2.2).

Temme, 2006 yılındaki hiç bir sorgulanmasında polise, cinayet serisini araştırmak için resmen görevlendirildiğini söylememiştir. Federal Meclis NSU Araştırma Komisyonu önündeki sorgulanmasında özellikle sorulduğunda da, resmen cinayet serisi ile ilgili görevlendirilmediğini söylemiştir.

Araştırma Komisyonu'nda, birkaç tanığın ifadesi sayesinde, 2006 yılında Kassel dış bürosunda, Wiesbaden'daki Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne kurum içi bir bilgisayar ağı ile doğrudan doğruya bağlanmış olan tek bir bilgisayar olduğu öğrenildi, bu yüzden elektronik postalar dış büroda basılıp, okuyanlar tarafından imzalanarak teyit ediliyormuş.[138] Memurların imzasını içeren bu çıktı Kassel dış bürosunda hâlâ mevuttu ve Komisyon'a DIE LINKE ısrarlı talebi üzerine gönderilmişti. Çıktıda Temme'nin imzası kesin olarak teyit edildi, kendisi de Araştırma Komisyonu'ndaki üçüncü sorgulanmasında imzasını teyit etti ve böylece elektronik postadan haberdar olduğu gerçeği teyit edildi.[139]

Temme, daha önceki, bununla çelişen ifadeleri için Federal Meclis'teki sorgulanması sırasında bu elektronik postayı hatırlamadığını ve bu yüzden cevabında dikkate alamadığını söylemiştir.[140] Temme, Araştırma Komisyonu önünde, alışılmamış bir şekilde yapılmış olsa bile, bunun şüphesiz resmi bir görev anlamına geldiğini teyit etmiştir.[141] 2006 yılında bu görevini Halit Yozgat cinayeti ile ilişkilendirmeyip unutmuş olması pek inandırıcı değil.

Temme'nin bu resmi görevi kapsamında cinayet serisi ile ilgili kaynaklarından bilgi isteyip istemediği ve bu sayede Halit Yozgat'a karşı planlanan cinayet konusunda bilgi alıp almadığı açık değil. Kendisi bu konuda sadece, birisine cinayet serisi hakkında soru sorup bilgi almış olsaydı, bu bilgileri ve Pilling'in elektronik postasını muhtemelen hatırlayacağını söylemiştir.[142] Ancak Temme'ye bu görevin verildiği, bunu imzasıyla teyit ettiği ve bu konuda yıllarca susmuş olduğu ispatlanmıştır.

Hess ile telefon görüşmesi

Temme, 09.04.2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin gizliliği koruma görevlisi Hess ile bir telefon görüşmesi yapmıştır, kendisine karşı yürütülen polis soruşturması kapsamında bu görüşme dinlenmiştir. Görüşmenin içeriği kamuoyu tarafından öğrenildiğinde,[143] basında büyük yankı yapmıştı, çünkü Hess görüşme esnasında şunları söylemişti:

> *„Ben zaten herkese söylüyorum: O, böyle bir şeyin olduğunu biliyorsa, lütfen oradan geçip gitmeyin."*

[138] Pilling, Oturum protokolü UNA/19/2/30– 18.12.2015, s. 135; Fehling, Oturum protokolü UNA/19/2/31– 21.12.2015, s. 31.
[139] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/56– 25.08.2017, s. 75.
[140] Aynı yerde, s. 76.
[141] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39– 06.06.2016, s. 54.
[142] Aynı yerde, s. 55.
[143] Aust/Hinrichs/Laabs, „Wie nah war der Verfassungsschutz den NSU-Mördern?" ("Anayasayı Koruma Dairesi NSU katillerine ne kadar yakındı?") yayınlanma tarihi 01.03.2015: https://www.welt.de/politik/deutschland/article137918258/Wie-nah-war-der-Verfassungsschutz-den-NSU-Moerdern.html, en son 04.01.2018 tarihinde görüntülenmiştir.

Ayrıca o, Temme'ye ifadelerinde "gerçeğe mümkün olduğu kadar yakın" durmasını tavsiye etmiştir.[144] Bu telefon görüşmesi Temme'nin telefonunun dinlenmesi sırasında kaydedilmişti, polis memuru Angela Sch.'ye görüşmeleri dinleyip önemli içerikleri not etme görevi verilmişti. Araştırma Komisyonu görüşme içeriği konusunda hem Hess'in, hem Temme'nin, hem de Angela Sch.'nin ifadelerin aldı.

Hess, "...lütfen oradan geçip gitmeyin" cümlesini hangi anlamda söylediğinin açıklaması olarak şunları söylemiştir:

> *"Evet, tamam, hatırlamaya çalışayım. Kendisi beni aradığına ve ben de geri aradığıma göre giriş cümlesini herhalde biraz ironik olarak algılamak lazım, şu anlamda yani: Şimdi, şöyle ki - zaten görüşmeden de anlaşılıyor - bu bir cinayet soruşturması. Yani bu durumda birine dersiniz ki, yani kısa olarak -: Böyle bir tehlike varsa, o zaman yanlış zamanda yanlış yerde bulunmamak lazım --bu aynı şey olurdu."*[145]

Komisyon oturumunda sorulara şu şekilde devam edildi:

> *"Milletvekili René Rock: Tamam. Siz, „Ben zaten herkese söylüyorum: O, böyle bir şeyin olduğunu biliyorsa, lütfen oradan geçip gitmeyin." cümlesini ironik bir şekilde söylediğinizi belirtmişsiniz. Bunun neresinin ironik olduğunu, bu cümlenin hangi parçasının ironik olduğunu bana lütfen açıklayabilir misiniz?*
>
> *Tanık Hess: Yani, polisin ve başkalarının da ima ettikleri: Anayasayı Koruma Dairesi'nden birinin bir nevi cinayetin yakınında olması, değil mi? O zaman insan da böyle bir cümleyi söyler.*
>
> *Milletvekili René Rock: Evet, ama siz – –*
>
> *Tanık Hess: Bütün bunların ne anlamı olabilir ki?*
>
> *Milletvekili René Rock: Evet,ne anlamı? Siz bunun ironik olduğunu söylediniz ve ben de bu cümlede neyin hangi şekilde ironik olabileceğini anlamaya çalışıyorum.*
>
> *Tanık Hess: Bu görüşme, tüm katılımcılar için, sıkıntılı bir durum yaratıyor, yani T. için de, bu yüzden bu cümle söylenmiştir. Şöyle ki, insan orada ne olacağını bilse, yani önceden bilse, tabii ki oraya uğramaz, bu şekilde tüm ilgililer için birçok sorun önlenmiş olurdu. Bu da ironi, değil mi.*
>
> *Milletvekili René Rock: Ama tabii ki – –*
>
> *Tanık Hess: "Orada olmasaydın, birçok problemden kurtulmuş olurdun."*
>
> *Milletvekili René Rock: Ancak, sizin söyleme şeklinize bakılırsa, buradan çok farklı bir anlam da çıkarılabilir."*[146]
>
> *Temme'ye cümleyi nasıl yorumladığı sorusu sorulunca aşağıdaki cevabı vermiştir:*
>
> *"Ben bu cümleyi bir süre önce ilk defa basında okumuştum ve hatırlıyor muyum, bende bir çağrışım yapıyor mu, herhangi bir hatırlama var mı diye düşünmeye başladım. Bunu kendi kendime şöyle yorumladım – tabii o gün neler hissetmiştim bilmiyorum, kendimi tekrar dinleyince, belli ki üzgündüm - ve Hess de bu görüşme esnasında nasıl hissettiğimi anlamıştır ve sanırım konuşmayı biraz gevşetmeye çalıştı, çünkü benimle o konuşmayı yapmak, şimdi dinlediğim kadarıyla, mutlaka yorucu olmuştur."*[147]

---

[144] 09.05.2006 tarihli konuşmanın metin protokolü, Cilt 424, s. 38 devamı.
[145] Hess, Oturum protokolü UNA/19/2/20– 11.05.2015, s. 58
[146] Aynı yerde, s. 81 sonraki.
[147] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/20– 11.05.2015, s. 119.

Angela Sch. adlı tanı da o dönemde bu cümleye özel bir anlam yüklemeyip cümleyi kısa protokolüne dahil etmemişti.[148] Ancak, onun hadise ile ilgili dosya bilgisi de yoktu.[149]

CDU/Grünen Nihai Raporu'nda da bu cümlenin "ironik, "şakayla karışık" veya önemsiz olduğuna dair yorumlama şekli tercih edilmiş.[150] DIE LINKE ise bu konuda ikna olmadı. Telefon görüşmesinin başka hiç bir yeri "ironik" değil ve bu cümle hemen konuşmanın başında, selamlaşma ve durumun Temme için kolay olmadığının tespitinden sonra söylendiği için, "konuşmayı gevşetmek amacıyla" söylenmiş olması da pek bir anlam ifade etmiyor.[151]

Kelime anlamının, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memurlarına, olacak suç eylemlerinden haberdar olduklarında oradan uzak durmaları talimatının verilmiş olması olarak yorumlanması daha inandırıcıdır, özellikle telefon görüşmesinin diğer talimatı, yani gerçeğe mümkün olduğu kadar yakın" durulması, dikkate alınırsa.

Hess, Temme'nin "gerçeğe mümkün olduğu kadar yakın" durma ifadesi konusunda, Temme'nin, gizlilik dereceli şeyler talimatı'nı da dikkate alarak doğruyu söylemesini kast ettiğini söylüyor.[152] Gizlilik dereceli şeyler talimatı, gizli tutulması gereken olgular konusunda nasıl davranılması gerektiğini bildiren bir resmi görev yönetmeliğidir. Hess, diğer bir sorgulamadaki ifadesinde biraz daha ayrıntıya girerek Temme'nin bu konuyla ilgili örneğin yönettiği muhbirlerin gerçek isimlerini söylememesi gerektiğini söylemiştir[153]

Temme'ye, kendisinin de Hess'in ifadesini bu şekilde anlayıp anlamadığı sorulunca şöyle cevap verdi:

> *"Tanık Temme: O anda bunun bilincinde olmadığımı düşünüyorum. Benim için durum şuydu, ben özel amaçla (görev icabı değil) internet kafede bulunuyordum, bu internet kafenin bizim resmi görevimizle bir ilgisi yoktu. İşletmecisinin hiç bir zaman bizimle resmi görevimize dair bir ilişkisi yoktu, olsaydı zaten ben oraya gitmezdim. Bu yüzden bu duruma ben, polis sorgulaması ile ilgili olarak da, şahsımla ilgili özel bir mesele olarak baktım, resmi görev yerimle ilgili olarak bakmadım. Bu yüzden de kesinlikle, demin de söylediğim gibi, başından beri polisle konuşmak benim için sorun olmadı, ifade izni olmasa bile."*[154]

Buna göre telefon görüşmesinin diğer katılımcısı Temme bile, Hess'in bu ifadesini Hess'in anlaşılmasını istediği şekilde yorumlamamıştı. Hess'in amacı, Temme'ye Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin değerlendirmesine göre gizli tutulması gereken bilgileri ifşa etmemesi gerektiğini bildirmekse, bunu daha açık bir şekilde ifade etmesi gerekirdi. Ancak Hess, telefon görüşmesinin başka hiç bir yerinde muhbirlerden veya diğer, belki gizli tutulması gereken durumlardan bahsetmediği için bu şekilde yorumlanması uzak bir ihtimal. "Mümkün olduğu kadar yakın" sınırlaması ancak, Temme'nin tüm gerçeği söylemesinin istenmediği durumda anlam kazanıyor, hele ki Hess'in bu ifadeyi görüşme esnasında iki defa kullandığı dikkate alınırsa.

---

[148] Angela Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/20– 11.05.2015, s. 11.
[149] Aynı yerde, s. 10.
[150] CDU/Grünen nihai raporu, s. 687 sonraki.
[151] 09.05.2006 tarihli konuşmanın metin protokolü, Cilt 424, s. 38 devamı.
[152] Hess, Oturum protokolü UNA/19/2/20– 11.05.2015, s. 59: "Bu, telefon görüşmesinin içeriğinden anlaşılıyor. Bu ifadeyi, gerçeklere tabi kalması olarak algılaması lazımdı. Bu arada Anayasayı Koruma makamı çalışanı olarak gizli bilgilerle ilgili talimata da tabi kalması gerektiğini de biliyordu. Bunu tüm ifadelerinde dikkate almak zorunda. Onun dışında ben zaten ayrıntılı olarak söylemiştim: bildiği her şeyi anlatacaktı ve tam olarak meydana geldiği şekli ile anlatacaktı. Sanırım o telefon görüşmesinde bu konu o kadar çok gündeme geldi ki, herhalde daha sık söylenemezdi. Çünkü, bu benim ilkem ve temel ilgim, insanların-- sanırım orada da bir daha söylemiştim. Hayatınızı kolaylaştıracağını düşündüğünüz anda bu düşünceden uzaklaşın: Lütfen yapmayın ve gerçeğe bağlı kalın. Ben bunu daha farklı da ifade edebilirdim - bu da tartışılır tabii-: yalan söylemeyin. Mesaj aynı yani."
[153] Hess, Oturum protokolü UNA/19/2/42 – 12.09.2016, s. 68.
[154] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/20– 11.05.2015, s. 147.

Temme'nin, aşırı sağcı kesimden muhbiri Benjamin Gärtner ile telefon görüşmesi

06.04.2006 tarihinde Temme ve yönettiği muhbir Benjamin Gärtner arasında saat 16:11'de 688 saniyelik bir telefon görüşmesi meydana geldi. Bu görüşmeden kısa süre sonra Temme, az sonra Halit Yozgat'ın vurulacağı, Holländische Straße adresindeki internet kafeye doğru yola çıkmıştır.

Temme'ye karşı 2006 yılında sürdürülen soruşturma sırasında soruşturmacılar bu telefon görüşmesinden haberdar değildi, zira 2006 yılında ilgili telsiz hücre verileri gecikmeyle iletiliyordu ve sonradan iletilen verilerin analizi yapılmıyordu. Ancak NSU'nun öz ifşasından sonra yürütülen soruşturmada çok sayıdaki telekomünikasyon yığın verilerinin tekrar değerlendirilmesi çerçevesinde bu telefon görüşmesi ortaya çıkmıştır.[155]

Hem Temme, hem de Gärtner Araştırma Komisyonu'ndaki sorgulanmalarında telefon görüşmesinin içeriğini hatırlamadıklarını söylemişler.[156] Temme, 2012 yılında başsavcı tarafından da bu sorunun sorulduğunu ve o zaman da hatırlamadığını eklemiştir. Ancak daha sonra eski takvimine bakıp Wetzel adlı polis memuru ile birlikte şöyle bir rekonstrüksiyon yapmış; Gärtner kendisini öğle saatlerinde aramış ama ulaşamamış, Temme de onu saat 16:11'de geri aramış olmalı ve 10.04.2006 tarihindeki randevuyu ayarlamış olmaları lazım.[157] Bu, tabii ki bu telefon görüşmesi için bir muhtemel bir açıklama olabilir, ancak 11 dakikayı aşan görüşme süresi olağan bir randevu ayarlamak için bir hayli fazla.

Komisyon, Temme'nin bu telefon görüşmesi sırasında Gärtner'den Česká serisi hakkında bilgi almış olma ihtimalinin daha yüksek olup olmadığı sorusunu araştırdı. 2011'de NSU'nun ortaya çıkmasından beri suçluların aşırı sağcı çevrelerde araması gerektiği gerçeğinin bilinmesi, Gärtner'in Temme'nin o çevrelerdeki kaynağının olması ve Temme'nin bu görüşmeden hemen sonra olay yerine gitmesinden dolayı bu açıklama muhtemel görünüyor. Araştırma Komisyonu, bu konu içeriğinin araştırılması için Gärtner'in NSU ile ilişkilerinin veya konu hakkında bilgisinin olup olmadığını öğrenmeye çalıştı ve sağcı çevrelerde ve kendi çevresindeki rolüne ışık tuttu.

Gärtner'in aşırı sağcı çevredeki rolü

Gärtner, kendi ifadesine göre 1997 yılından beri, Kassel'daki sağcı çevrede, üvey kardeşi Christian Wenzel'in yönettiği "Kameradschaft Kassel" ("Kassel arkadaşlığı") içerisinde aktifti.[158] Beraber gösterilere gidip beraber eğlenmişler, ayrıca Thüringen'de Mühlhausen şehrindeki diğer Neonazilerle ilişkilerini sürdürüyorlarmış. Michel F. adlı Neonazi de Sturm 18[159] örgütüne geçmeden önce Kassel arkadaşlığı örgütünde aktifmiş. Gärtner, F. için

[155] Bkz. ayrıntılar: Almanya Federal Meclisinin II. NSU – Araştırma komisyonu hakkındaki nihai raporu, Drs. (basım) No. 18/12950.
[156] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35– 26.02.2016, s. 15, Temme, oturum protokolü.
[157] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39– 06.06.2016, s. 18.
[158] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35– 26.02.2016, s. 7 devamı.
[159] Sturm 18 hakkında bkz. sağcı çevreler bölümü. 18 sayısı A ve H harflerini temsil eder, yani Adolf Hitler isminin başharfleri.

"eskiden en iyi arkadaşımdı" demiştir."[160] Gärtner, 2002 yılında Federal Silahlı Kuvvetlere katılmadan kısa süre önce sağcı çevrelerdeki aktif rolünü bıraktığını söylüyor.[161]

Araştırma Komisyonu'nun elindeki belgelerden de Gärtner'in yaklaşık 1997 yılından beri, üvey kardeşi Wenzel'in izinden giderek ederek sağcı çevrede aktif olduğu anlaşılıyor. Ancak, 2002 yılından beri artık aktif olmadığı tespit edilemedi. Örneğin 2006 yılında kendisi ve diğer tanınan Neonazilere karşı Anayasaya aykırı sembollerin kullanımından dolayı bir soruşturma yürütüldü. 2008 yılında yine kendisinden, diğer Neonazilerle birlikte, yaralama suçundan dolayı şüpheleniliyordu.[162] Gärtner bu çelişkiyi, gerçek anlamda aktif olmadığı, ancak "o kişilerle" halen iletişimde bulunduğu ve bazılarının da yakın arkadaşı olduğu şeklinde açıklıyor.[163] NSU'nun memleketi olan Thüringen Eyaleti'nden Neonazilerle ilişkileri konusunda Gärtner'in üvey kardeşi Wenzel Araştırma Komisyonu'nun önünde tanık olarak ifadesi sırasında Gärtner'in Rudolstadt'tan Neonazilerle iletişimde olduğunu söylediğinde Komisyon kulaklarını kabarttı.[164] Ancak, bu bilginin doğru olduğuna dair belgelerde herhangi bir ipucu bulunmamıştır, fakat Gärtner'in Mühlhausen bölgesinden tanıdığı Neonazilerin mevcut olduğuna dair ipuçları var, ama bunlar da şu ana kadar Zschäpe, Mundlos ve Böhnhardt'ın irtibatları olarak değerlendirilmedi.[165]

Toplam olarak DIE LINKE bakış açısına göre de Gärtner'in rolü, bazı aktif Neonazileri iyi tanıdığını ve aşırı sağcı bir çevrede hareket etmiş olduğunu veya hâlâ ettiğini gösteriyor. Ancak dosyalardan ve Araştırma Komisyonu'ndaki tanık ifadelerinden elde edilen bilgilere göre bu çevrede yönetici bir pozisyonu yoktu. Ancak, Blood & Honour Kuzey Hessen ile yakın ilişkileri olan üvey kardeşi Christian Wenzel ile yakın ilişkisi ilgi çekici (bkz. 2.2.2.1). Oidoxie-Streetfighting Crew gruplaşması üyesi Michel F. ile iletişimi de ilginç bir ayrıntı teşkil ediyor.

Gärtner'in Askeri İstihbarat Teşkilatı tarafından kazanılması

Gärtner 2002 yılında Federal Silahlı Kuvvetlerinde askerliğini yapmıştır. Ortamı beğendiğinden süreli askerlik talebinde bulundu.[166] Dilekçesinin incelenmesi sürecinde Askeri İstihbarat Teşkilatı istihbarat hizmetinde kaynak olarak işe almak amacıyla Gärtner'e ulaştı.[167] Askeri İstihbarat Teşkilatı'nın 11 Eylül .09.2002 tarihli işe alım görüşmesiyle ilgili kısa açıklamasında, kişisel bilgilerin dışında sağcı çevrelerle ilgili açıklamalarda da bulunmuş.[168] Örneğin Neustadt bei Halle şehrinde 2000 senesi yaz mevsiminde düzenlenen bir yaz gündönümü kutlaması, 2000 ve 2001 yıllarında Berlin'de meydana gelmiş üç ayrı NPD (Nationaldemokratische Partei Deutschlands / Almanya Nasyonal Demokrat Partisi) gösterisi ve olay yerinde bulunduğu 2000 tarihli bir toplu kavga hakkında bilgi vermiş. Mühlhausen ve Gotha'daki gösterilerle ilgili sitem edilince hatırlamadığını

[160] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35– 26.02.2016, s. 7 devamı.
[161] Aynı yerde, s. 11.
[162] Nordhessen Polis müdürlüğü, ZK 10, "Gärtner'in işlediği suçlar hakkındaki bilgilerin derlenmesi ", Cilt 146, PDF s. 31 devamı, burada: s. 36.
[163] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35– 26.02.2016, s. 88.
[164] Wenzel, Oturum protokolü UNA/19/2/54 – 09.06.2017, s. 80.
[165] Federal Anayasayı Koruma Dairesi, BAO Üçlüsünün 10.02.2012 tarihli, "Benjamin Gärtner adlı kişi ile ilgili diğer aydınlatıcı bilgiler" kısa açıklaması, Cilt 145, PDF s. 40 devamı, burada s. 42.
[166] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35– 26.02.2016, s. 54.
[167] Aynı yerde
[168] "Bir araştırma ve işe alma etkinliğinin hedefindeki kişi, burada: "Gemüse [sebze]" vakası, Cilt 145, PDF s. 116 devamı

söylemiştir. Kassel'daki sağcı çevrelerle ilgili de bilgi vermiştir. Bildiği kadarıyla üç grup varmış: Stanley R.'in çevresindeki Sturm 18, Markus E.'nin çevresinde adını bilmediği bir gruplaşma ve üvey kardeşi Christian Wenzel'in Kassel Arkadaşlığı. Kassel Arkadaşlığı'nın bazı üyelerinin isimlerini ve gruplaşmanın iki buluşma noktasını bildirdi.

Kısa açıklamada, Gärtner'in uzun süredir böyle bir görüşme için fırsat kolladığını söylediği yazılı. 2001 yılı Aralık ayı civarında sağcı çevreden uzaklaşmış olduğunu ispatlayabilmek için, Kassel'da polise veya Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne gidip kendisini ifşa etmeyi düşündüğünü söylemiş. Kassel Nazi çevresinden bilgi elde etmeyi kabul etmiş ve yüksek saygısına rağmen üvey kardeşi Wenzel hakkında konuşmakla ilgili de sorunu yokmuş. Bilgi toplamayı kabul etmesinin sebebi olarak, bu şekilde süreli askerlik dilekçesine olumlu cevap alabileceğini umduğunu gösterdi, ayrıca bir de bunun için para alıyormuş.

Gärtner, Araştırma Komisyonu karşısındaki ifadesinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile görüşmek istemesinin doğru olmadığını ve kardeşi hakkında rapor vereceğini de söylemediğini, aksini bunu reddettiğini söylemiştir.[169] Buna rağmen kaynak olmayı teklif etmesindeki motivasyonu süreli askerliğe kabul etme umuduymuş. Ayrıca askerliği bitince para kazanmanın bir yolunu görememiş.[170] Ancak sağcı çevrelere ait olmasından dolayı süreli askerliğe kabul edilmemiş.[171]

Ayrıca, arada bir iletişimde bulunmasına rağmen aslında sağcı çevreden ayrılmış olduğunu, ancak muhbir olarak çalışmaya başlayınca tekrar o çevreye girmek zorunda kaldığını söyledi.[172]

Alman Partisi'ne dair bilgi veren kişi olarak Gärtner

Gärtner, muhbir olarak işe alındıktan sonra Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde "GP 389" kodu veya "Gemüse" [sebze] adı altında kayıtlara geçti.[173] Önce Fehling tarafından yönetiliyordu, 2003 Kasım ayından itibaren Temme tarafından yönetildi. Temme ve amiri Pilling'in verdikleri bilgiye göre Fehling bile, Gärtner'in sağcı çevreler hakkında verdiği bilgilerin azlığından dolayı onu "Deutsche Partei" (Alman Partisi / DP, 2.2.2.7.'ye de bakınız) için kullanmayı düşünüyormuş. Bunun sebeplerinden biri de Kassel'den birkaç Neonazinin Alman Partisi'ne üyelik başvurusu yapmalarıymış.[174] Temme tarafından hazırlanan buluşma raporlarından[175] da, Gärtner'in Alman Partisi hakkında bilgi tedarik ettiği anlaşılıyormuş. Örneğin 2004 yıllık raporunda[176] Gärtner hakkında şunlar yazılmış:

[169] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35– 26.02.2016, s. 57, 59.
[170] Aynı yerde, s. 57.
[171] Aynı yerde, s. 54.
[172] Aynı yerde, s. 58.
[173] Alman askeri karşı istihbarat [MAD] ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasındaki teslimatın nasıl gerçekleştirildiğine dair burada bilgi verilememektedir, zira bu konuda gizli olarak sınıflandırılmayan dosyalar mevcut değil.
[174] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39– 06.06.2016, s. 18 sonraki, 56 sonraki; Pilling, Oturum protokolü UNA/19/2/30– 18.12.2015, s. 75.
[175] Buluşma raporları, muhbir yöneticilerinin, kendileri tarafından yönetilen kaynaklarla buluşmaları hakkında yazılan raporlardır.
[176] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinde muhbirleri hakkında yıllık raporlar oluşturulur.

"GP [Not: Gewährsperson (bilgi veren kiş), Gärtner'den bahsediliyor] 2003 sonundan beri talimatına uygun olarak Alman Partisi'ne yaklaşma çalışmalarını sürdürmüştür. 2004 başından beri de Alman Partisi üyesidir."[177]

Michel F. adlı Neonazi (bkz. 2.2.) de, Temme'nin Gärtner ile buluşmaları hakkında tuttuğu raporlara göre Alman Partisi üyesi olmuş. Bir buluşma raporunda örneğin, F.'nin Gärtner'e Alman Partisi üyesi olduğunu söylediği yazıyor.[178] Bir diğerinde ise hatta:

"Kaynak [Not: Gärtner], ayrıca F.'nin Kassel'daki DP grubuna ait olduğunu, ve Stanley R. tarafından Skinhead grubu "Sturm 18" den ihraç edildiğini bildirdi. Bunun gerekçesi ise ılımlı tutumu ve Alman Partisi'nde çalışmayı kafasına koymasıymış."[179]

Bu bilgilerin son derece şüpheli olduğu, F.'nin Aralık 2006 ile Mart 2007 tarihleri arasında göbeğine "Sturm 18" dövmesi yaptırması gerçeğinden de anlaşılıyor.[180] Gärtner ve F.'nin komisyonundaki sorgulanmalarından sonra DIE LINKE için, Temme'nin buluşma raporlarından Gärtner hakkında yazdıklarından herhangi bir şeyin gerçekleri yansıtıp yansıtmadığı sorusu ortaya çıkıyor. Örneğin hem Gärtner, hem de F., Alman Partisi'nin ne olduğunu bile bilmediklerini ve hiç bir zaman üye olmadıklarını söylediler.[181] Bu ifadede ikisi de inandırıcıydı. Gärtner Araştırma Komisyonu'nda ayrıca, kısa bir süre için Republikaner (Cumhuriyetçi) olduğunu ve orada hatta ilçenin kasa sorumlusu olarak çalıştığını belirtmiştir.[182]

Bu çelişkilerden dolayı DIE LINKE ve SPD 10.05.2016 tarihli delil talebi ile Alman Partisi'nden, Michel F., Benjamin Gärtner, Christian Wenzel, Marco E., Markus E. ve/veya Stanley R.'nin 2000 ile 2006 yılları arasında Alman Partisi üyeliklerinin bulunup bulunmadığının bildirilmesini talep etmiştir. Alman Partisi ise 11.11.2016 tarihli yazısıyla bu kişilerin hiç birinin Alman Partisi üyeliğinin bulunmadığına dair cevap vermiştir.[183]

DIE LINKE kanaatine göre böylece, ne Gärtner'in ne de Michel F.'nin Alman Partisi üyesi olmadıkları ispat edilmiştir ve bu durumda Temme'nin buluşma raporlarında yanlış bilgiler var. Bu durum, Temme'nin çalışma arkadaşı Jutta E.'nin, Araştırma Komisyonu önünde, değerlendirme bölümünden, Temme'nin raporlarını bazen biraz "şişirip" yani "daha etkili hale geitirdiğine" dair tahminler duyduğunu ifade etmesine de uymaktadır.[184] Gärtner'in Temme'ye Kassel çevresine olan nadir iletişimleri konusunda rapor verdi mi, yoksa kardeşinin çevresi hakkında önemli bilgiler aktardı mı, orası belli değil. Wenzel adlı kardeşi ile ilgili de, 2000 yılındaki hapis cezasından beri kamuoyunda açık bir şekilde Neonazi olarak ortaya çıkmadığını da belirtmek gerekir, ancak tam olarak uzaklaşıp ayrılmadı ve şiddet eğilimi de devam etti.[185] Wenzel'in, (aslında katılmak istediği) Blood &

---

[177] 08.02.2005 tarihli "GP 389 konulu kısa açıklama, burada: 2004 yıllık raporu", Cilt 46, PDF s. 27.
[178] 15.03.2005 tarihli buluşma raporu, Cilt 145, PDF s. 103 devamı.
[179] 18.07.2005 tarihli buluşma raporu, Cilt 145, PDF s. 109 devamı, burada s. 111
[180] Federal Anayasayı Koruma Dairesi, BAO Üçlüsünün 10.02.2012 tarihli, "Andreas Temme kişi izi" kısa açıklaması, Cilt 145, PDF s. 50 devamı, burada s. 54.
[181] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35– 26.02.2016, s. 29, 31, Michel ve F., Oturum protokolü UNA/19/2/35– 26.02.2016, s. 172, 196.
[182] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35– 26.02.2016, s. 31.
[183] Alman Partisi, Hessen Eyalet Genelmüdürlüğünün Hessen Eyalet Meclisine yazısı, Cilt 1306, PDF s. 2.
[184] Jutta E., Oturum protokolü UNA/19/2/42– 12.09.2016, s. 161 sonraki.
[185] Wenzel araştırma komisyonu karşısındaki sorgulamasına, üstünde Thor [viking tanrısı] çekici resmi olan bir giysi ile geldi - bu sembol sağcı çevrelerde de tanıtım sembolü olarak kullanılıyor. Sağcı çevreden tamamen uzaklaşmadığını, sadece aktif olan kişilerden uzaklaştığını ve "toplu göçe" karşı olduğunu söyledi. (Wenzel, Oturum protokolü UNA/19/2/54– 09.06.2017, s. 48, 50). Nordhessen Polis müdürlüğünün bir kısa açıklamasına göre (Cilt 145, PDF s. 33) Wenzel ayrıca 2009 yılında iki yaralama olayında şüpheliymiş.]

Honour örgütü yasaklandıktan sonra başka organizasyon şekilleri arayışına girmiş olması ve Gärtner'in de bunu biliyor olması mümkündür.

Temme, Halit Yozgat cinayetinin federal çaptaki cinayet serisine dahil olduğunu biliyordu

Temme, daha önce bahsedilen, Jutta E. ile 10.04.2006 tarihli konuşmasında cinayetin yerel bir bağlantısı olamayacağını çünkü silahın daha önce federal çapta kullanılmış olduğunu söylemiş.[186] Soru şu; 10.04.2006 tarihinde bu bilgiyi nereden almıştı. Kendi ifadesine göre Halit Yozgat cinayetinden ilk defa 09.04.2006 Pazar günü bölgesel "Extra-Tip" Gazetesinin yazısından haberdar olmuş.[187] Bu yazıda, cinayetin bir ihtimalle federal çaptaki bir cinayet serisi ile bağlantılı olabileceği belirtilse de, tüm cinayetler için aynı silahın kullanılmış olduğu yazmıyor.[188] Temme'ye Komisyon'da, bu bilgiyi nereden aldığı soruldu. Bunu hatırlayamadı, ancak bilgiyi polisten, yani 10.04.2006 tarihinde Devleti Koruma polisi ile görüşmesinden almış olması gerektiğini tahmin etti.

Bu açıklama, Temme'nin ve Devleti Koruma memuru Gerhard M.'nin bu konu ile ilgili olarak söylediklerine, yani cinayet hakkında konuşulmadığını, konuşulsa bile önemsiz bir şekilde konuşulduğuna, uymuyor. Ayrıca Gerhard M. de MK Café'nin üyesi değildi. Bu tip soruşturma ayrıntılarını bilmesi uzak bir ihtimal, ve Temme'nin 10.04.2006 tarihinde ZK 10 merkez komiserliğinin başka üyeleriyle görüşüp görüşmediği de bilinmiyor. Olası diğer bir açıklama olarak Temme'nin bu bilgiyi "FAZ" gazetesinin 07.04.2006 tarihli yazısından da almış olabileceği öne sürülmüştü, çünkü "Döner katili sekizinci kurbanı öldürdü" başlıklı yazısında cinayetlerin hep aynı silahla işlendiği belirtilmişti.[189] Ancak bu muhtemel açıklamanın da Temme'nin kendisi tarafından değil komisyon üyesi Holger Bellino (CDU)[190] tarafından, Temme hiç bir zaman bu yazıyı okuduğunu söylememesine rağmen ve Temme'nin cinayetten ilk defa 09.04.2006 tarihinde "Extra-Tip" gazetesinin yazısından haberdar olduğu ifadesine ters düşmesine rağmen, ortaya sürüldüğünü de söylemek lazım. Ayrıca, bahsedilen yazı Kassel'deki cinayetle ilgili değil, iki gün öncesinde Dortmund'ta meydana gelen cinayetle ilgili, zaten bu yüzden sekizinci cinayet kurbanından bahsediliyor. Bundan, Temme'nin bu bilgiyi FAZ'den almış olamayacağı sonucu çıkıyor, çünkü bu yazıda sekizinci cinayet kurbanı Mehmet Kubaşık'ın Česká ile öldürüldüğü yazıyor, Halit Yozgat isimli dokuzuncu cinayet kurbanından hiç bahsedilmiyor. CDU sözcüsü Bellino'nun bu yazıyı Temme'yi aklamak için neden ortaya sürdüğünü anlamak mümkün değildir.

Temme'nin, önceden bilgi sahibi olmadan, sadece ilgili kişiler tarafından bilinen bu bilgiyi nereden aldığına dair inandırıcı bir açıklama yapılamadı.

---

[186] MK Café'nin 02.05.2006 tarihli kısa açıklaması, Cilt 429 yeni, PDF s. 44.
[187] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06.06.2016, s. 23.
[188] 9 Nisan 2006 Pazar günü çıkan Extra-Tip gazetesi yazıları „Holländische Straße: Toter im Internetcafé" ("Holländische Straße: İnternet kafede cinayet, bir ölü") [Makale]"; „Suche nach heißer Spur" ("Sıcak iz arayışı"), Ek 1, Oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06.06.2016, s. 181.
[189] "Döner katili sekizince kurbanını öldürdü"), FAZ gazetesi, 07.04, 2006, Oturum protokolü UNA/19/2/40 – 01.07.2016, s. 67.
[190] Oturum protokolü UNA/19/2/40 – 01.07.2016, s. 67.

Sonuç

Temme'nin elinde, Halit Yozgat cinayetinden önce planlanan cinayetle ilgili ipuçlarının olduğuna dair ispat yok, ancak böyle olabileceğine dair çok ciddi ipuçları var. Temme şu ana dek bu ipuçlarını çürütecek inandırıcı bir açıklama yapmadı.

CDU/Grünen Partilerinin Nihai Raporu'nda, artık genel olarak ne Temme'nin ne de Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin ne de o çevreden diğer bir kimsenin, internet kafede cereyan eden şeylerin, önceden bilmediği konusunda genel bir mutabakat olduğu kabul ediliyor, diye iddia edilmiştir.[191] DIE LINKE Partisi buna açıkça karşı çıkıyor.

2.1.1.3 Aşırı sağcı bir arka plan ile ilgili soruşturmalar

CDU/Grünen Nihai Raporu doğru bir şekilde, aşırı sağcı bir arka plan ile ilgili ne kadar soruşturma yapıldığı sorusunu ortaya atıyor (bkz. Nihai Rapor'un 347 sayfası). CDU/Grüne gibi DIE LINKE de, NSU'nun ortaya çıkarılmasından önce Hessen dosyalarında sağcı terörle ilgili kesin soruşturmalara dair kayıtların bulunmadığını, ancak birçok soruşturmacının Araştırma Komisyonu'nda tanık olarak, cinayetin ırkçı motiflerle işlenmiş olabileceği hipotezinin soruşturma sürecinde bir rol oynadığını ifade ettiklerini tespit etmiştir.[192] Tanıklar, sağcı çevreye işaret eden kesin bir ipucunun olmadığını, bu yüzden de "hipotezi oluşturma noktasında kaldıklarını" ve salt hipotezlerin de belgelendirilmediğini söyleyerek bu çelişkiyi açıklamaya çalıştılar.[193] DIE LINKE bu argümanı anlamakta güçlük çekiyor, zira suçun yabancılar tarafından işlenen suçlar" alanına ait olduğuna dair de kesin ipuçları yoktu, ancak bu durum soruşturmacıların bu alanda geniş kapsamlı soruşturmalar yürütmelerine engel olmadı. Sağcı çevrelerde ise hiç soruşturma yapılmadı. Çeşitli tanıkların, Devleti Koruma polisinin sağcı çevrelerde araştırma yaptığına dair ifadeleri[194] olsa bile, bu konuda da belgelenmiş herhangi bir kayıt yok. DIE LINKE, cinayet kurbanının ailesi tarafından verilen ipuçlarına rağmen bu konuda neden daha ayrıntılı soruşturma yapılmadığını, neden örneğin muhbirlere sorulmadığını anlamamıştır. Polis, soruşturmaları sırasında o dönemde cinayetin faili olarak kabul edilen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı Temme'nin, aşırı sağcı çevrelerde bir muhbir yönettiğinden haberdar olduktan sonra bile, GP 389 ve çevresinde soruşturmalar yapılmamıştır. Eğer polis bu soruşturmaları yürütseydi, GP 389'un üvey kardeşinin Blood and Honour örgütü ile yakın ilişkileri olduğunu öğrenirdi. O örgütün içerisinde sağcı teröre eğilimli bir çevrenin olduğunu Devlet Koruma polisi de o dönemde biliyordu.[195] Ama bu fikirlerin peşini bıraktılar. Bu yüzden DIE LINKE ısrarla, CDU/Grünen Nihai Raporu;ndaki, cinayet kurbanının babasının cinayetin aşırı sağcılık motifleri ile işlendiği şeklindeki tahmininin araştırılmış olduğuna dair vardığı kanaata katılmamaktadır.[196]

---

[191] CDU/Grünen nihai raporu ile karşılaştırınız, s. 411.
[192] Örneğin Uwe F., Oturum protokolü UNA/19/2/27 – 12.10.2015, s. 82; Wetzel, Oturum protokolü UNA/19/2/29 – 04.12.2015, S. 7; Jörg T., Oturum protokolü UNA/19/2/40– 01.07.2016, s. 36.
[193] Wetzel, Oturum protokolü UNA/19/2/29– 04.12.2015, s. 39.
[194] Wetzel, Oturum protokolü UNA/19/2/29– 04.12.2015, s. 13, 94; Bilgic, Oturum protokolü UNA/19/2/29 –04.12.2015, s. 136.
[195] Bölüm 2.2. ile karşılaştırınız
[196] CDU/Grünen nihai raporu ile karşılaştırınız, s. 353.

Faillerin sağcı terörist olduklarının anlaşılmamasının sebebi olarak birkaç defa, bir itiraf mektubunun olmadığı gerçeği ortaya sürüldü.[197] Ancak bazı tanıklar doğru olarak, NSU cinayetlerinden önce de itirafçı mektubunun bulunmadığı sağcı terör kaynaklı suç eylemlerinin yapıldığını tespit ettiler.[198] Bu yüzden bu argüman yeterli değildir.

"BAO Bosporus" tarafından 2005 yılında OFA Bayern (Operative Fallanalyse Bayern; not: Bavyera Operatif Hadise Analiz Birimi)'ne operatif bir hadise analizi yapması için görev verilmişti.[199] Operatif hadise analizi, o tarihe kadar Česká cinayet silahı ile işlenmiş olan yedi cinayeti dahil ederek cinayetlerin arkasında bir örgüt olması gerektiği sonucuna varmış ve aşırı sağcı bir motifi dikkate almamıştı. 04.04.2006 tarihinde Dortmund ve 06.04.2006 tarihinde Kassel'da işlenen iki cinayetten sonra BAO Bosporus yöneticisi, OFA Bayern'e alternatif hipotez üretme görevini vermişti. "Einzeltätertheorie" ("Tek başına hareket eden fail teorisi") adı altında ünlenen hadise analizi aşağıda verilen fail profilini tarif etmiştir:

> *"Failin psikopat bir kişiliği var*
>
> *Fail, Türklere karşı olumsuz bir tutum geliştirmiştir*
>
> *Fail icabında sağcı çevreye yakınlaşmaya çalışmaktadır.*
>
> *Faili "güçsüzlük" hayal kırıklığına uğratır*
>
> *Fail, kendi "misyonu" ile ilgili düşünceler üretmeye başlamıştır*
>
> *Fail (eğer zaten elinde yoksa) suç araçlarını tedarik eder ve bunları seri devam ederken geliştirir*
>
> *Fail, suçu işlemek istediğine dair kararlılığını pekiştiriyor ve kararlılığı yıllarca canlı tutuyor*
>
> *Failin kendine olan güveni, başarılı olarak gerçekleştirdiği suç eylemleri sayesinde artıyor ve daha büyük risk almaya meyilli hale geliyor ("mutlak güç fantezileri")*
>
> *Fail, suç eylemlerini kısalan zaman aralıkları ile işliyor*
>
> *Fail profili:*
>
> *Poliste Devleti Koruma Dairesi'nin sağcı departmanından ön bilgi, silah ve patlayıcı madde suçları, aşırı sinirlilikten gelişen suçlar (örneğin eşyaya zarar verilmesi)*
>
> *1. suç eyleminden önce sağcı çevrelere dahil olması, ondan sonra o çevreden uzaklaşması muhtemel*
>
> *Faile dair sonuç:*
>
> *Failin ağırlık noktası Nürnberg'in Güneydoğusunda, iş yerinden ziyade ikamet yerinin o bölgede olması muhtemel, diğer olay yerlerinin seçimi (mesleki) rutini ile ilgili olabilir"*[200]

Böylelikle hadise analizi korkunç bir keskinlikle bugüne dek bilinen NSU üyelerini tarif etmiştir, sadece "ağırlık merkezi Nürnberg" sınırlaması doğru değildi. Operatif Hadise Analizi bir sonraki adım olarak sağcı çevrelerin soruşturulmasını tavsiye etmişti, ancak maalesef bunu yine Nürnberg yöresi ile

---

[197] Örneğin Wetzel, Oturum protokolü UNA/19/2/29– 04.12.2015, s. 13; Karl-Heinz G., Oturum protokolü UNA/19/2/26– 14.09.2015.

[198] Eisvogel, Oturum protokolü UNA/19/2/41– 09.09.2016, s. 148; Fromm, Oturum protokolü UNA/19/2/34– 01.02.2016, s. 87.

[199] Operatif hadise analizleri [OFA] konusunda ayrıntılı karşılaştırma: Almanya Federal Meclisinin 1. NSU-Araştırma komisyonu hakkında nihai raporu, Drs. (basım) No. 17/14600, s. 529 devamı, 560 devamı.

[200] Alıntı: Almanya Federal Meclisinin 1. NSU-Araştırma komisyonu hakkında nihai raporu, Drs. (basım) No. 17/14600.

sınırlandırmıştı. Yönlendirme grubunda[201] yeni teoriye karşı kısmen itirazlar olduğundan ve hangi teorinin takip edileceğinin bilinmemesinden dolayı o tarihe kadar dahil olmayan, Baden-Württemberg'li bir analiz biriminden 3. bir Operatif Hadise Analizi talep edilmiştir. Bu, soruşturmacıların soruşturmalara kısmen ne kadar önyargılı yaklaştıklarının iyi bir örneği. Orada şöyle deniyor:

"Afektif bir dürtüden ibaret spontane bir eylem değildir. Failin, birden fazla kişiyi soğuk bir enine boyuna tartma süreci ile (ilgili olay kurbanlarından uzak bir mekanda) önce düşüncelerinde öldürüp planladıktan sonra cinayetleri gerçekleştirebilme yetisine ve isteğine sahip olduğunu varsaymak gerekir. Kendi kültür çevremizdeki insanlar için insanların öldürülmesi büyük bir tabudur, bu yüzden failin davranış sisteminden yola çıkarak onu kendi standart ve değer sistemimizden uzak bir yerde aramak gerekiyor."[202]

2.1.1.4 Devleti Koruma polisinin rolü

Poliste, siyasi motifli suç eylemlerinin aydınlatılmasından sorumlu olan birimler var, Devleti Koruma bölümleri. Kuzey Hessen Emniyet Müdürlüğü'ndeki Devleti Koruma bölümünün kısaltması "ZK 10" olarak geçiyordu. Devleti Koruma bölümlerinin memurları çoğunlukla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memurları ile temas halindedir ve bilgi alışverişinde tokuşunda bulunurlar. Temme de, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memuru olarak Kuzey Hessen Emniyet Müdürlüğü'ndeki Devleti Koruma bölümü ZK 10 ile düzenli aralıklarla temas halindeydi. Kendi ifadesine göre Devleti Koruma bölümüne "istediği gibi girip çıkıyordu"[203] 10.04.2006 tarihinde de aynı şekilde.

MK Café' (Café cinayet komisyonu) de Devleti Koruma'dan iki memur vardı, F. ve Joachim B.[204] Bu iki Devleti Koruma memurunun neden MK Café'ye dahil edildikleri sorusu ile ilgili Wetzel, "açıkça yabancı düşmanlığı içeren motiften dolayı" dahil edildiklerini söylemiştir.[205] Hoffmann da, aynı şekilde siyasi kaynaklı olabilecek bir motiften dolayı Devleti Koruma bölümünü dahil ettiklerini teyit etti.[206] Ancak bu ikisinin de sağ yelpazedeki özel soruşturma tedbirleri belgelenmemiştir.

Joachim B. ve Temme'nin Devleti Koruma bölümü ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasındaki ortak çalışmalardan dolayı tanışıp tanışmadıkları belli değildir. Temme bir sorgulanmasında Joachim B.'yi tanıdığını söylemiştir.[207] Joachim B. ise, Temme'yi daha öncesinden tanımadığından çok emin olduğunu ve zaten apayrı konularda çalıştıklarını söylemiştir (Joachim B. aşırı solculuktan sorumluydu).[208] Joachim B., Temme'nin birkaç defa ifadesini aldı ve sorgu sırasındaki davranışını aşırı zor olarak tarif etti.[209] DIE LINKE, Temme'den şüphelenilmeden önce de Joachim B. ile daha iyi bir ilişkisinin mevcut olduğu izlenimine kapılmadı.

---

[201] Söz konusu, Česká cinayet serisi ile ilgilenen cinayet komisyonlarının yöneticileri ve bazı diğer soruşturmacılar.
[202] Alıntı: DIE LINKE (Sol Parti) fraksiyonunun Federal Meclisteki 1. NSU – Araştırma komisyonu konusundaki muhalefet şerhi, https://www.linksfraktion.de/fileadmin/user_upload/Positionspapiere/2013/sondervotum-nsu-untersuchungsausschuss-september-2013.pdf, en son 29.07.2018 tarihinde görüntülenmiştir.
[203] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/20– 11.05.2015, s. 140.
[204] Wetzel, Oturum protokolü UNA/19/2/29– 04.12.2015, s. 11.
[205] Aynu yerde
[206] Hoffmann, Oturum protokolü UNA/19/2/28– 23.11.2015, s. 115.
[207] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39– 06.06.2016, s. 151.
[208] Joachim B., Oturum protokolü UNA/19/2/56– 25.08.2017, s. 41.
[209] Joachim B., Oturum protokolü UNA/19/2/56– 25.08.2017, s. 32: *"Bu kadar zor bir sorgulamayı 30 yıllık meslek hayatımda ve bir birçok cinayet komisyonunda hiç yaşamamıştım."*

Ancak F.'nin Temme'yi Devleti Koruma bölümü ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasındaki ortak çalışmalardan dolayı şahsen tanıdığı gerçeği ise ilginç.[210] F. ayrıca kendisi yıllarca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışanıydı.[211] Ancak, MK Café'de Temme ismi ortaya çıkınca onu tanıdığını ve Temme'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı olduğunu söylememiş.[212] Bu husus MK Café tarafından ancak, Temme'nin evi aranırken ve kendisine suç şüphesi bildirildiğinde Temme'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı olduğunu söylemesiyle öğrenilmiş.[213] F.'nin Temme hakkındaki bilgilerini hangi sebepten sakladığı Komisyon tarafından öğrenilemedi, zira F. aradan geçen zaman içinde vefat etmiştir. Ancak F.'nin 21.04.2006 tarihinde, yani Temme'nin tutuklandığı gün, tatilde olmayıp çalıştığı kesinlik kazandı, o yüzden Temme'ye karşı beslenilen suç şüphesinden haberdar olmaması mümkün değil. Ayrıca aynı gün Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde arama yapılırken orada bulunup bu konuda kısa bir açıklama da yazmıştır.[214]

Kuzey Hessen Emniyet Müdürlüğü yabancılar sorumlusu Ercan T. de Komisyon'da ifade vermiştir, ifadesi Devleti Koruma Bölümünün, özellikle F.'nin rolüne tuhaf bir ışık tutuyor. İsmail Yozgat ile hiç bir zaman tek başına görüşemediğini, her zaman Devleti Koruma Bölümü memurlarının hazırda bulunduklarını ifade etti. F. ve Gerhard M. adlı memurların ismini verdi, fakat Gerhard M. konusunda çok emin değilmiş.[215] Bir kısa açıklamadan, F.'nin ve MK Café'nin diğer bir memurunun Ercan T. ve İsmail Yozgat arasındaki konuşmalardan birinde hazırda bulundukları kesin olarak anlaşılmıştır,[216] ancak diğer bir kısa açıklama da Ercan T. ve Yozgat'ın en azından bir kere "başkası olmadan" buluştuklarına işaret ediyor.[217] Gerhard M.'nin konuşmalardan birinde hazırda bulunmuş olması şüpheli, zira MK Café'nin üyesi değildi. Ayrıca Gerhard M. de İsmail Yozgat ile yapılan görüşmelerde orada bulunduğunu inkar etti.[218] Ancak Ercan T. yanılmayıp da Gerhard M. gerçekten görüşmelerden birinde ve birkaçında orada bulunmuşsa, bu çok vahim bir husus olurdu, zira Gerhard M., Temme'yi iyi tanırdı ve 10.04.2006 tarihinde onunla görüşmüştü. Gerhard M., Temme'nin Devleti Koruma bölümündeki muhatabıydı, en azından polis memuru Uwe F. Araştırma Komisyonu'nda bu şekilde ifade verdi. [219] Fehling de Temme'nin sıkça Gerhard M.'nin yanında olduğunu hatırladığını düşünüyor.[220] Joachim B., Gerhard M.'nin İslam uzmanı olduğunu ve ZK 10 memurlarına konu alanlarına göre Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde bir muhatapları olduğunu söyledi.[221] Buna göre, Temme de en fazla İslamizm konusunda görevlendirildiğine göre, Gerhard M. de onun muhatabı olmalı. Gerhard M. bunu kabul etmedi.[222] Ancak DIE LINKE kanaatine göre bu, inandırıcı değil, çünkü sonuçta 10.04.2006 tarihindeki randevu ve diğer üç şahit ifadesi bir gerçektir, aksi halde Gerhard M.'nin ifadeleri ve 10.04.2006 tarihli konuşma hakkındaki kısa açıklama biraz şüpheli olurdu. Bu çelişkiler ne yazık ki Araştırma Komisyonu'nda nihai bir şekilde aydınlatılamadı.

---

[210] Jörg T., Oturum protokolü UNA/19/2/40– 01.07.2016, s. 64, Gerhard M., Oturum protokolü UNA/19/2/40– 01.07.2016, s. 81.
[211] Wetzel, Oturum protokolü UNA/19/2/29– 04.12.2015, s. 30.
[212] Aynı yerde
[213] Uwe F., Oturum protokolü UNA/19/2/27– 12.10.2015, s. 95.
[214] 21.04.2006 tarihli, Halit Yozgat cinayeti ile ilgili şüphe konulu kısa açıklama, burada: Hizmet odalarının aranması, Cilt 128, s. 54 sonraki.
[215] Ercan T., Oturum protokolü UNA/19/2/27– 12.10.2015, s. 49.
[216] İsmail Yozgat ve Polis üskomiser Ercan T arasındaki iletişim hakkında 12.06.2006 tarihli kısa açıklama, yazan F., Cilt 292, s. 116.
[217] 12.06.2006 tarihli kısa açıklama, yazan Polis üskomiseri Ercan T., Cilt 484, PDF s. 204 devamı.
[218] Gerhard M., Oturum protokolü UNA/19/2/40– 01.07.2016, s. 97.
[219] Uwe F., Oturum protokolü UNA/19/2/27– 12.10.2015, s. 11.
[220] Fehling, Oturum protokolü UNA/19/2/31– 21.12.2015, s. 111.
[221] Joachim B., Oturum protokolü UNA/19/2/56– 25.08.2017, s. 23, 55.
[222] Gerhard M., Oturum protokolü UNA/19/2/40– 01.07.2016, s. 90.

2.1.1.5 Cinayet kurbanının aile çevresinde yapılan polis soruşturmaları

Almanya Federal Meclisi'nin NSU hakkındaki Birinci Araştırma Komisyonu bile Nihai Raporu'nda şunu tespit etmiştir:

> *"NSU'nun hayatta kalan kurbanları ve cinayet kurbanlarının yakınları suç eylemlerinden sonra çok büyük üzüntü yaşayıp büyük haksızlığa uğradılar ve günümüzde hala o eylemlerin sonuçlarıyla mücadele ediyorlar."*[223]

Bu tespit maalesef Yozgat ailesi için de geçerli. MK Café yöneticisi KHK (Kriminal Başkomiser) Wetzel ile Yozgat ailesi arasında, hem cinayet kurbanı ebeveynleri hem de Wetzel tarafından Komisyon'da tarif edilmiş olan özel bir güven ilişkisi mevcut olsa bile.[224] CDU/Grünen Nihai Raporu'nda yer alan, polis ile kurbanın ailesi arasındaki ilişkinin her iki taraftan da olumlu olarak tarif edildiği tespiti ise[225] İsmail ve Ayşe Yozgat'ın Araştırma Komisyonu'ndaki ifadelerinin büyük bölümlerini yok sayıyor. Nihai Rapor'da polisle aile arasındaki ilişkinin sadece olumlu yönlerinden alıntı yapılmış, Yozgat ailesine karşı sürdürülen soruşturmalar ve etkileri ise yeterince belgelendirilmemiş. Devlet makamlarının aileye karşı tutumlarına dair bir değerlendirme ise hiç yok. Bu husus DIE LINKE muhalefet şerhi ile gösterilip tamamlanacak.

Cinayet konusunda soruşturmacı olarak görevli olan birkaç tanık, ifadelerinde cinayet soruşturmalarında cinayet kurbanının çevresinin araştırılmasının normal prosedür olduğunu belirtti.[226] Yozgat ailesi de çok sayıda soruşturmaya maruz kaldı: Birkaç kez, saatler süren sorgulamalar yapıldı, Yozgat ailesinin telefonları yedi ay dinlendi, İsmail Yozgat ile birkaç defa iletişime geçen iki gizli soruşturmacı görevlendirildi, ailenin çevresinde kapsamlı finans soruşturmaları ve gözetim tedbirleri uygulandı. Komisyon tarafından aslında tanık olarak bile çağrılmamış olan ve ifade sırasında destekçi olarak kocasının yanında oturan Ayşe Yozgat, oturumda polisin kurban yakınlarına davranışlarından konu açılınca söz aldı ve şunları söyledi:

> *"Fakat ben, anne olarak, şikayetçiyim.*
>
> *Ne olduğunu bana kimse söylemedi, kimse. Ancak Türkiye'de oğlumun cenazesi ile ilgilenirken öğrendim. Polis bana demedi ki: Öldürüldü; silahla vuruldu. - Kimse, hiç kimse bana bunu söylemedi.*
>
> *Onu ben büyütmüştüm. Onu 21 yaşına kadar büyüttüm, tek oğlumdu. Ama on oğlum da olsaydı, o yine de hayatım olurdu, biricik varlığım, herşeyim.*
>
> *Ve sürekli sorgulandım, bir daha ve bir daha. Uyuşturucu aldığı söylendi, yeraltı dünyası ile bir ilgisi olduğu, mafyacı, mafya. Bir anne için zor dayanılır şeyler bunlar. Tüm bu iddiaları dinlemek zorunda kalmak dayanılır gibi değil. Bunlardan dolayı psikolojik açıdan acı çektiğimi söyleyebilirim, bu yüzden psikolojik dengem bozuldu.*

---

[223] BT-Drs. (Federal Meclis Basımı) No. 17/14600, S. 729.
[224] Yozgat, Oturum protokolü UNA/19/2/60 – 27.11.2017, s. 12 sonraki, 15, Wetzel, Oturum protokolü UNA/19/2/29– 04.12.2015, s. 9.
[225] Nihai rapor tasarısı, s. 649.
[226] Bkz. örneğin: Geier, Oturum protokolü UNA/19/2/21– 15.06.2015, s. 46, Wetzel, Oturum protokolü UNA/19/2/29– 04.12.2015, s. 33.

Beş yıl boyunca eve kapandım, dışarı çıkamaz oldum. İnsanların bana: "Oğlun ne yaptı böyle? Gazeteler neler yazıyor böyle? Biz şunu okuduk, bunu okuduk." demelerinden korktum. - Bu yüzden dışarı çıkamadım. Tamamen eve kapandım.

Teşekkür ederim. [227]

Polis uygulamalarının bu sarsıcı etkisinden CDU/Grünen Nihai Raporu'nda bahsedilmiyor bile. Aşağıda ailenin etkilendiği, en çok eleştirilebilecek, uygulamalar gösterilmiştir.

Sorgulamalar

İsmail Yozgat polis tarafından toplam dört kere resmen sorgulandı. Bunun dışında MK Café yöneticisi Wetzel, dönemin Kuzey Hessen Emniyet Müdürlüğü yabancılar temsilcisi, Polis üskomiseri Ercan T. ve diğer soruşturmacılarla sayısız konuşmaları ve telefon görüşmeleri oldu. Ayşe Yozgat iki kere resmen sorgulandı, Halit Yozgat'ın ablası Emel Yozgat üç kere sorgulandı.[228] İsmail Yozgat ilk defa 06.04.2006 tarihinde saat 20:06'da başlayarak polis karakolunda sorgulandı - ölmek üzere olan oğlunu internet kafede bulduktan sadece 3 saat sonra.[229] Öncesinde kendisiyle Kriminal üskomiser Ralf B. arasında yaklaşık 40 dakikalık bir telefon görüşmesi meydana geldi,[230] bu görüşme, sorgulama için çağrılan tercüman[231] beklenirken yapıldı. İsmail Yozgat'ın, karısına ve çocuklarına Halit Yozgat'ın öldürüldüğünü daha önce bildirme fırsatı olmadı. Sorgulama sırasında oğlunu bulması ve bu konuda hatırladıkları ile ilgili sorgulandı. Sorgulama protokolünde sadece tanığın cevapları yazılı, sorgulamayı gerçekleştiren memurun sorduğu sorular yazılmamış, bu da polis hatası sayılır. Sorulan soruların uygunluğunun değerlendirilmesi bu durumda mümkün değildir.

Sorgulama İsmail Yozgat için genel olarak çok zor geçmiş olmalı. O, sorgulamayı gerçekte olduğundan çok daha uzun olarak hatırlıyor ve Araştırma Komisyonu'nda sorgulamanın "*dokuz ile 10 saat arası*" sürdüğünü söyledi.[232] Diğer sorgulamalarda ailenin maddi durumu hakkında da soru soruldu.[233] Diğer aile üyelerinin sorgulamaları da yine kişisel, ailevi ve maddi konularla ilgiliydi. Bunun dışında sayısız akrabaların, arkadaşların ve tanıdıkların da ifadeleri alındı.

Yozgat ailesi soruşturma tedbirleri konusunda çok büyük anlayış göstermiştir, ancak yine de kendilerine karşı suçlularmış gibi davranıldığını hissettiler:

Ayşe Yozgat: "Ben polis memurları hakkında şikayette bulunmak da istemiyorum. Herkes elinden geldiği kadar işini yapmaya çalışıyor. Ve onlar da işlerini yapmaya çalıştılar. Ama maalesef biz burada mağdur olduk."[234]

[227] Yozgat, Oturum protokolü UNA/19/2/60– 27.11.2017, s. 8.
[228] Sorgulamaların listesi, Cilt 165, s. 2 devamı, 11.
[229] İsmail Yozgat'ın 06.04.2006 tarihli sorgulamasının protokolü, Cilt 217, s. 300 devamı.
[230] 06.04.2006 tarihli kısa açıklama, Cilt 217, s. 304.
[231] Ralf B., Oturum protokolü UNA/19/2/27– 12.10.2015, s. 9.
[232] Yozgat, Oturum protokolü UNA/19/2/60– 27.11.2017, s. 8.
[233] 19.09.2006 tarihli sorgulamanın protokolü, Cilt 217, PDF s. 318 devamı.
[234] Yozgat., Oturum protokolü UNA/19/2/60– 27.11.2017, s. 9.

İsmail Yozgat ile Kuzey Hessen Emniyet Müdürlüğü yabancılar görevlisi arasındaki konuşmalar

İsmail Yozgat ile Kuzey Hessen Emniyet Müdürlüğü yabancılar görevlisi, Ercan T., arasında birkaç konuşma gerçekleşti. İletişime geçme şekli ve konuşmaların içerikleri ve gerekçeleri hakkında birbirinden farklı kısa açıklamalar ve ifadeler mevcut, bu yüzden durum aşağıda kısaca anlatılmıştır.

Ercan T. o dönemdeki görevini "*Kuzey Hessen Emniyet Müdürlüğü ile Kuzey Hessen göçmen topluluğu arasındaki bağlantı noktası*" olarak tarif ediyor ve o dönemde soruşturma alanında çalışmadığını ekliyor.[235] MK Café'ye dahil olan Devleti Koruma bölümü memurları ile birlikte üç veya dört defa İsmail Yozgat'ın yanına gidip tercüman vazifesi yaptığını söylüyor.[236]

Kısa açıklamalara göre İsmail Yozgat'ın kendisi de birkaç defa doğrudan Ercan T.'ye ulaşmıştır. Konuşmalardan biri 29.05.2006 tarihinde meydana gelmiş, o konuşmaya MK Café memurları da katılmış.[237] İsmail Yozgat, aslında Ercan T.'den yalnız görüşmeyi istemiş, fakat mutabakat üzerine Kriminal üskomiser F. ve Kriminal üskomiser Karl-Heinz G. de katılmışlar. Bu konuşmanın içeriği "cinayet motifi, fail, seri katil, ödül v.b." konulardaki sorularmış. Yozgat, Ercan T. ile konuşmak istemesinin sebebini "bir kere de kendi dilimi konuşan bir memurla konuşma isteği" olarak açıklamıştır.[238] İsmail Yozgat'ın cep telefonunun dinlenmesinden dolayı oluşturulmuş olan çeşitli telefon dinleme protokollerinden, İsmail Yozgat'ın, Ercan T.'ye takip eden süreçte birkaç defa telefonla ulaşmaya çalıştığı anlaşıldı. Bu konuda Ercan T., İsmail Yozgat'a, kendisiyle konuşması halinde MK Café ile sorun yaşayacağını söylemiştir:

> *"Bay T., İsmail'e, cinayet araştırma komisyonu memurlarının kendisine, İsmail'le buluştuğu için ihtarda bulunduklarını söyledi."*[239]

İsmail Yozgat bu telefon görüşmelerinde Ercan T. ile şahsen görüşme isteğini tekrarlamıştır. MK Café de bunun üzerine Ercan T.'nin, Yozgat'ın konuşma ihtiyacının "ayrıntılı gerekçelerini" öğrenmek için onunla buluşmasına karar verdi.[240] 09.06.2006 tarihinde Emniyet Müdürlüğü'nde kararlaştırılan konuşma meydana geldi. Bu konuşmanın başında Ercan T., Yozgat'a neden MK Café memurlarını değil de kendisini aradığını sormuş. Yozgat da, kendisini daha iyi anlayacak bir hemşeri ile görüşmek istediğini söylemiş. Ercan T.'ye çok güvendiğini, kendi hemşerisinin emniyet müdürlüğünde çalışmasından dolayı gurur duyduğunu belirtmiş. Konuşmanın gizli kalmasını ve kimsenin bundan haberi olmamasını istemiş. Bu konuşmada Yozgat, kendi kanaatine göre soruşturmacıların yanlış yönü takip ettiklerini söylemiş ve kendisinden ve ailesinden şüphelenmeyi bırakmalarını istemiş. Yozgat'ın bir şey gizleyip gizlemediği sorusu üzerine, Yozgat ağlamaya başlamış ve katilin asker veya

---

[235] Ercan T., Oturum protokolü UNA/19/2/27– 12.10.2015, s. 32.
[236] Ercan T., Oturum protokolü UNA/19/2/27– 12.10.2015, s. 33.
[237] İsmail Yozgat ve Polis üskomiser Ercan T. arasındaki iletişim hakkında 12.06.2006 tarihli kısa açıklama, yazan F., Cilt 292, s. 116 ve İsmail Yozgat ile 29.05.2006 Pazartesi günkü buluşma, 30.05.2006 tarihli kısa açıklama, yazan F., s. 117 devamı.
[238] İsmail Yozgat ve Polis üskomiser Ercan T. arasındaki iletişim hakkında12.06.2006 tarihli kısa açıklama, yazan F., Cilt 292, s. 116.
[239] Yozgat İsmail 1. cep telefonu telefon dinleme protokolü, 09.06.2006 tarihli konuşma, Cilt 292, PDF s. 120.
[240] "Polis üskomiseri Ercan T. ile konuşmalar" konulu 06.06.2006 tarihli kısa açıklama, yazan Kriminal başkomiser yardımcısı F., Cilt 292, s. 124.

polis olabileceğinden şüphelendiğini ve oğlunun ve diğerlerinin yabancı düşmanlığı ile ilgili motifler yüzünden öldürüldüklerinden emin olduğunu söylemiş.[241]

Kısa açıklamaya göre Ercan T., Yozgat'a tekrar bu konuşmadan ne umduğunu sormuş, Yozgat da onu en iyi Ercan T.'nin anlayabileceğini söylemiş. Bu konuda Ercan T.'nin kısa açıklamasında şöyle deniyor:

"Fakat ben ona, bunun beni zora sokacağını tekrar belli ettim. Bana o ana kadar bilinmeyen bir şey söylemek istiyorsa, onu şimdi söylemesini ve bu tür konuşmalar yapmamasını söyledim. Yabancılar görevlisi olarak görevlerim soruşturmalar yürütmek değil, aksine meslektaşları desteklemekti (...). "[242]

Araştırma Komisyonu'ndan, polis üskomiseri Ercan T.'ye, İsmail Yozgat ile görüşmesi durumunda, MK Café ile yaşayacağı ve kısa açıklamalarda birkaç defa bahsedilen bu sorunların ne olduğu soruldu. Sorgulanmasında İsmail Yozgat ile konuşmayı reddetmesinin sebebini daha önemsiz olarak anlatıyor:

> *"Milletvekili Hermann Schaus: Bay Yozgat ile bu konuşmanız veya telefon görüşmeniz sizin için hangi sorunlu durumu yarattı?*
>
> *Tanık Ercan T.: Hayır, söz konusu şu: Ben ön planda olmak istemedim ve benimle kurmaya çalıştığı bu ilişkiyi de istemedim. Ben gayet objektif bir şekilde bu bilgilerin bana değil de, doğrudan MK Café memurlarına iletilmesini istedim. MK Café memurlarının benim kendimi ön plana koyduğumu düşünmelerini ve yabancılar görevlisi olarak görev itibarımın zedelenmesini istemedim. Ben, yapılan göreve katkıda bulunmak istedim, kişi olarak bir önemim yoktu. "*[243]

Ayrıca, İsmail Yozgat ile yalnız görüşmediğini söyledi[244], ancak bu bilgi 09.06.2006 tarihli konuşmanın kısa açıklaması ile çelişiyor. Bu çelişki aydınlatılamamıştır. İsmail Yozgat Araştırma Komisyonu'ndaki sorgulanmasında Ercan T. ile yaptığı konuşmaların ayrıntılarını pek hatırlamadı.[245]

Sonuç olarak, İsmail Yozgat'ın, Türkçe konuşan bir polisle konuşup ona oğlunun cinayeti ile ilgili düşüncelerini aktarma ihtiyacında olduğunu belirtmek lazım. Bu isteğine polis anlayışsızlık, hatta suçlamalarla cevap vermiştir. 09.06.2006 tarihindeki konuşma hakkındaki kısa açıklamasında Kriminal üskomiser F. şöyle yazmış:

> *"İsmail Yozgat'ın polis üskomiseri Ercan T.'ye söyledikleri kısmen yalan (örneğin oğlu ile iyi ilişkileri, maddi sorunlarının olmadığı ile ilgili olanlar). (...) İsmail Yozgat'ın neden bu şekilde davrandığı bilinmiyor. "*[246]

F.'nin, Yozgat'ı burada yalan söylemekle suçlaması anlaşılır gibi değil, soruşturmalardan Halit ve İsmail Yozgat arasındaki ilişkinin iyi olmadığına veya ailenin maddi sorunlar yaşadığına dair hiçbir ipucu elde edilmedi. Bu alıntı, Yozgat ailesinin tek tek soruşturmacılarla olan ve CDU/Grünen'nin Nihai Raporu'nda sayfalarca anlatılan şüphe götürmez iyi ilişkileri yanında, Hessen'li soruşturmacıların cinayet kurbanının ailesiyle ilgili basbayağı eleştirilecek tutumunun ve tuhaf görüşlerinin olduğunu örnek bir şekilde göstermektedir.

---

[241] 12.06.2006 tarihli kısa açıklama, yazan Polis üskomiseri Ercan T., Cilt 484, PDF s. 204 devamı.
[242] 12.06.2006 tarihli kısa açıklama, yazan Polis üskomiseri Ercan T., Cilt 484, PDF s. 205.
[243] Ercan T., Oturum protokolü UNA/19/2/27 – 12.10.2015, s. 56.
[244] Ercan T., Oturum protokolü UNA/19/2/27 – 12.10.2015, s. 43: *"Ben Bay Yozgat ile hiç bir zaman yalnız konuşmadım, her zaman Devleti Koruma polisinden arkadaşlar da vardı. Hiç yalnız görüşmedim onunla."*
[245] Yozgat, Oturum protokolü UNA/19/2/60 – 27.11.2017, s. 43.
[246] İsmail Yozgat ve Polis üskomiser Ercan T. arasındaki iletişim hakkında12.06.2006 tarihli kısa açıklama, yazan F., Cilt 292, s. 116.

Telefon dinleme

CDU/Grünen'nin Nihai Raporu, birkaç mahkeme kararı ile İsmail Yozgat'ın telefonlarının aylarca dinlendiğini doğru olarak aktarmış. Rapor'da bu uygulamanın süre, gerekçe ve hukuk düzenine uygunluğu konusunda bir değerlendirme yapılmamış, bu değerlendirme aşağıda yapılmıştır.

Kassel yerel mahkemesi 20.04.2006 tarihinde savcı Wied'in dilekçesi üzerine ve StPO (Alman Ceza Muhakemeleri Kanunu) madde 100a, No. 2, madde 100b'ye göre İsmail Yozgat tarafından kullanılan iki telefonun üç aylık bir süre için dinlenmesine karar vermiştir. Bu kararın gerekçesi aşağıdaki gibi verilmiştir:

> *"06.04.2006 tarihinde saat 17.05 civarında Halit YOZGAT adlı mağdur kendisi tarafından işletilen, 34127 Kassel, Holländische Str. 82 adresindeki internet kafede başına isabet eden iki kurşunla öldürülmüştür. Mermilerin incelenmesinden, Almanya'nın çeşitli yerlerinde meydana gelen sekiz öldürme suçu ile bağlantısı olduğu sonucu elde edilmiştir.*
>
> *Cinayetten bir gün sonra A.D. [not: Olaydan birkaç gün önce internet kafede bulunmuş olan ve muhalefet şerhi yazarı tarafından adı karartılmış olan bir müşteri] tanık olarak dinlenmiştir. Olaydan 2 gün önce maktülün internet kafesinde "eski zamanlar" ve "hapishane" konusunda konuşan üç kişi tanığın dikkatini çekmiş. Bunlardan ikisini tanık "Kassel'lı değillerdi" ve "tam kavgacı tipler" olarak tarif etmiştir.*
>
> *Tanık, ifadesinde ayrıca, daha sonra cinayete kurban giden Halit Yozgat'ın da orada bulunduğunu ve üzgün/kaygılı göründüğünü belirtmiş.*
>
> *Bu üç kişi şu ana kadar bulunamadı.*
>
> *Ceza gerektiren eylem serisine dahil önceki cinayetlerin bazılarında da yine buna benzer gözlemleri olan tanıklar mevcuttu. Bazı hadiselerde, daha sonra cinayete kurban giden kişi ile başka kişiler arasında epey kuvvetli sözlü münakaşalar yaşanmış. Tanıklar, kurbanlardan bazılarının çok korkmuş bir izlenim bıraktıklarını söylemişler.*
>
> *Cinayet serisi çerçevesinde şu ana dek sürdürülen soruşturmalardan cinayet sebebinin, cinayet kurbanına veya onun aile üyelerine yöneltilen ve yerine getirilmeyen maddi taleplerin olduğu anlaşılmıştır.*
>
> *Bu yüzden katilin veya cinayeti bir tetikçiye yaptıran kişinin cinayet kurbanının babasıyla, Türk vatandaşı olan İsmail Yozgat ile ödenmemiş maddi talepler yüzünden telefonla iletişime geçmesi beklenebilir.*
>
> *Talep edilen tedbirler durumun aydınlatılması ve araştırılması, katilin veya katilin bulunduğu yerin bulunması ve ona karşı başka delillerin elde edilmesi açısından mutlak suretle gereklidir.*
>
> *Soruşturmalar bu tedbirler olmadan çok zorlaştırılacak."*[247]

Görüldüğü gibi bu kararda, olay kurbanlarının yerine getirilmemiş olan maddi talepler yüzünden öldürülmüş olması hipotezi soruşturmaların sonucu olarak gösterilmiş. Telefonlar, katilin veya katillerin İsmail Yozgat'a ulaşmaları beklentisini içeren yukarıdaki hipotez bazında dinlenmiş.

Bu tedbirin hukuken geçerliliği şüpheli. 2006 yılında da StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu) madde 100a, No. 2, ve 100b'ye göre sadece zanlılara ve "Tatmittler" ("suç aracısı") da denilen kişilere karşı

[247] Kassel yerel mahkemesinin 20.04.2006 tarikli kararı, 8821 UJs 66175/06 - 201 Gs, Cilt 93, s. 146.

uygulanabiliyordu.[248] Kasıtsız olarak zanlılardan mesaj alan kişilere (örneğin kaçırılan bir kişinin yakınları) karşı da denetleme önlemlerinin mümkün olup olmayacağına dair hukuki tartışmalar sürüyor. Bu konudaki genel tutum, mümkün olduğu yöndedir,[249] böylece mevcut durumda da cinayet kurbanının babasına telefon dinlemesi uygulanması, "belli gerçekler" durumunda"[250] mümkün olurdu.[251] Zira bu tedbirin hukuken geçerli olması için, tedbirin uygulanacağı kişinin zanlıdan gelen mesajların alıcısı olduğuna işaret eden "belli gerçeklerin" mevcut olması gerekir. Bu koşullar burada mevcut değildir. Polisin elinde, "hapishane" ve "eski zamanlardan" konuşan "tam kavgacı tipler" gibi görünen üç kişinin cinayetten üç gün önce internet kafeye geldiklerini ve orada bulunan Halit Yozgat'ın üzgün/kaygılı göründüğünü belirten bir tanık ifadesi vardı, ancak bu, "belli gerçekler" koşulunu yerine getirmek için yeterli değildir. "Belli gerçekler" kavramı ceza davalarında çokça kullanılır ve belirli durumlarda müdahale edebilmek için toplamda yeterince kesin bir gerçek temelinin olması gerektiğini, belirsiz ipuçlarının veya tahminlerin yeterli olmayacağını ifade ediyor.[252] Mevcut şahit ifadesinden de bu üç "tam kavgacı tipe" karşı en fazla bir başlangıç şüphesi çıkarılabilir, normda tarif edildiği şekliyle "zanlı" değiller. Bu kişilerin İsmail Yozgat'a telefonla ulaşmak gibi bir hedefleri olduğu tanık ifadesinden anlaşılmayıp, soruşturmacıların salt tahminidir. Mahkeme kararında, o tarihe kadar sürdürülen soruşturmalardan cinayet sebebinin yerine getirilmemiş maddi taleplerin olduğu sonucuna varıldığı yazıyor, bu doğru değildir, bu, sadece bir soruşturma hipotezidir. Bu yüzden, İsmail Yozgat'a karşı telekomünikasyon denetlemesi/ telefon dinleme talimatının ve icrasının hukuka aykırı olduğunu belirtmek gerekiyor.

Ayrıca, bu tek bir telefon dinlemesi kararıyla da bitmedi zaten. Soruşturmalar sırasında İsmail Yozgat tarafından kullanılan bir başka cep telefonunun daha olduğu bilgisine ulaşıldı ve bu cep telefonu için de savcılık, Kassel yerel mahkemesinde bir telefon dinleme kararı çıkarttırdı.[253] Bu karar da yine Dakdevir adlı tanığın ifadesine dayanır ve cinayet sebebi olarak soruşturmalardan, olay kurbanına veya diğer aile mensuplarına yapılan ve yerine getirilmeyen maddi taleplerin olduğu sonucuna varıldığı yazıyor.[254] Bu ikinci karar özellikle, İsmail Yozgat tarafından kullanılan diğer telefonların o tarihte zaten iki ayı aşkın bir süredir dinlendiğini ve dinlemelerden bu hipotezi güçlendirecek hiç bir bilginin elde edilmediği dikkate alınırsa, çok ağır olarak kabul edilmeli.

Bir diğer telefon dinleme tedbirine de tehlikelerin önlenmesi kanunları çerçevesinde karar verilmiş. Bunun sebebi ise Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Kuzey Hessen Emniyet Müdürlüğüne yaptığı bildirimdi, yani, Temme aleyhine planlanan bir kan davası"na dair bilgilerin olduğu bildirimiydi. Bu husus bir sonraki bölümde açıklanacak. Bunun üzerine telefonlar Eylül ortasına kadar dinlendi.[255] İsmail Yozgat'ın telefonları bu durumda toplam 5 ay dinlendi.

Polis tarafından yapılan telefon dinlemeleri ve alınan diğer gizli tedbirler hakkında Yozgat ailesine uygun zamanda bildirim yapılmamıştır. Ancak o tarihte bile StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu) 'nun maddesi 101'e göre

---

[248] Bu konuda StPO (Alman CMK) eski versiyonu 100. maddesinde şöyle diyor: "*Bu talimat sadece sanığa karşı ve belirli gerçeklerden dolayı sanığın adına gönderilen mesajları veya kendisi tarafından gönderilen mesajları teslim aldıkları veya ilettikleri veya sanığın onların telefon bağlantılarını kullandığı varsayılabilirse diğer kişilere karşı uygulanabilir.*"

[249] *Günther*: Münchener Kommentar StPO (Münih yorumu, StPO (Alman CMK)), 1. Basım 2014, 100a, maddesi, Kenar no. 103, 104.

[250] Bkz. StPO (Alman CMK) 100 a maddesi 1. fıkra, 1. bent

[251] Farklı bir yorum da kabul edilebilir; *Wolter*: SK-StPO (Alman CMK) Yorum, 100a maddesi, Kenar no. 51.

[252] *Günther*: Münchener Kommentar StPO (Münih yorumu, StPO (Alman CMK)), 1. Basım 2014, 100a maddesi, Kenar no. 72.

[253] Kassel yerel mahkemesinin 28.06.2006 tarihli kararı, 8821 UJs 66175/06 - 201 Gs, Cilt 93, PDF s. 262.

[254] Aynı yerde

[255] Telefon dinleme protokolü, Yozgat İsmail 2. cep telefonu, 08.09.2006, Cilt 78, PDF S. 248.

böyle bir bildirimin yapılması zorunluydu. Yozgat ailesi tarafından 2006 Mayıs ayında bir avukat görevlendirilmişti, bu avukat incelemek amacıyla dosyalara erişim talep etti,[256] ancak bu erişim – ve sadece kısmen – ancak 21.01.2009 tarihinde verildi.[257] Ayşe Yozgat, ancak tedbirlerden iki yılı sonra, yani 2008 yılında, polise telefonlarının dinlenip dinlenmediğini sorup olumlu cevap alınca, bu uygulamadan haberleri olduğunu hatırladığını düşünüyor.[258] Bu yüzden savcı Wied'in tanık olarak, aile daha önce avukatı vasıtasıyla bilgilendirildiği için, bildirim yapmadığına dair ve bildirim yapılmamasının hukuken tartışılır olsa da kabul edilebilir olduğunu belirten ifadesi[259], ancak kendini savunmak için ileri sürülen iddia olarak değerlendirilebilir. DIE LINKE, Wied'in bu iddiasının eleştirilmeden CDU/Grünen'nin Nihai Raporu'na dahil edilmesine[260] karşı çıkıyor ve bildirim yapılmamasını kesin bir şekilde hukuka aykırı olarak kabul ediyor.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bildirimi nedeniyle alınan polis tedbirleri

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi 01.08.2006 tarihinde Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'ne, Temme'nin tehlike altında olduğuna dair bilgi elde ettiklerini bildirmiştir. Bu bildirim birkaç polis tedbirinin uygulanmasına yol açtı, örneğin İsmail Yozgat'ın telefonlarının dinlenmesine devam edilmesine.

Bu konuda 02.08.2006 tarihinde Kassel yerel mahkemesi tarafından verilen, ayrıntıları aşağıda verilen bir karar mevcut:

> *"Tehlikenin önlenmesi amacıyla*
>
> *bilinmeyen faillere karşı*
>
> *adli polis davası ile ilgili*
>
> *HSOG (Hessen Eyaleti Kamu Güvenliği ve Düzenine Dair Kanun) madde 15, fıkra 1'e göre aşağıda belirtilen telefonların 2 ay boyunca dinlenmesi ve kaydedilmesine karar verilmiştir (...)*
>
> *Gerekçeler:*
>
> *Talimatı verilen telefon dinlemesi, Andreas Temme'nin bedenine ve hayatına gelebilecek mevcut bir tehlikenin önlenmesi açısından Hessen Eyaleti Kamu Güvenliği ve Düzenine Dair Kanun, madde 15, fıkra 1'de tarif edildiği anlamda mutlaka gereklidir. Ceza yasası, madde 211 ve 212'ye göre bu kişi aleyhine, Halit Yozgat'ın ölümüyle sonuçlanan kasti bir cinayetten dolayı şüpheli olarak polis soruşturmaları yürütülmektedir. Aradan geçen zaman içerisinde bu konu ile ilgili bilgi basına ve böylece kamuoyuna sızmıştır.*
>
> *Artık elimizde, Türk topluluğu içerisinde Temme adlı zanlıya karşı bir kan davası ile ilgili etkinliklerin konu edildiğine dair kesin bilgiler var. Bu konuda öldürülen kişinin babası olan İsmail Yozgat'ın "işin halledilmesiyle" ilgilenmesi için önümüzdeki günlerde ona baskı yapılacakmış. Böylece mevcut durumda Andreas Temme için acil, hayati bir tehlike var.*
>
> *Tehlikenin önlenmesi için talimatı verilen tedbir mutlaka şarttır. Maktülün babası ile iletişimlerin ve konuşmaların telefon aracılığıyla da yapılacağı varsayılmalı.*
>
> *Hessen Eyaleti Kamu Güvenliği ve Düzenine Dair Kanun, madde 9'a göre bir tedbir, kışkırtıcı olmayan kişilere karşı da alınabilir. Belirtilen maddede öngörülen şartlar da burada mevcut. Mevcut tehlike ciddi*

[256] Avukat Dr. jur. Arnulf Vogel'inan Kassel savcılığına 31.05.2006 tarihli yazısı, Cilt 485, PDF s. 114.
[257] Kassel savcılığının 21.01.2009 tarihli kararı, Cilt 485, PDF s. 120.
[258] Yozgat, Oturum protokolü UNA/19/2/60 – 27.11.2017, s. 21.
[259] Wied, Oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19.05.2017, s. 49.
[260] Nihai rapor tasarısı, s. 659.

olduğundan ve saldırganların isimleri belli değil, alınabilecek ve başarılı olabilecek başka tedbirler şu anda mevcut değil."[261]

Polisin elindeki "somut bilgiler" Temme'nin o dönemdeki işvereni olan Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden geliyordu. Konuyla ilgili işlemlerin seyri aşağıdaki gibidir:

01.08.2006 tarihinde Emniyet Müdürü Henning'in eline Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü Irrgang tarafından yazılan bir mektup geçmiştir. Mektupta şöyle diyor:

"Sayın Bay Müdür, sevgili Bay Henning!

Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin eline bugün, istihbarat bildirimi yoluyla gelecek Cuma günü Cuma namazını müteakiben, Türk topluluğu içerisinde (IGMG- İslam Toplumu Milli Görüş), şüpheli durumda olan Dairemiz elemanına karşı kan davası ile ilgili etkinliklerin konu edileceği bilgisi ulaştı.

Maktülün babasına, Türkiye'den birilerini çağırıp veya burada birilerini ayarlayıp, bu konuyu halletmesi için baskı yapılacakmış. Bu konuda harekete geçebilmek için bazı kişiler şu anda söz konusu elemanın ismini öğrenmeye çalışıyor.

Bu bilgiler, kısmen Müdürlüğünüz'ün de elinde olan bilgilerle örtüşüyor.

Dairemiz elemanının tehlike altında olması, Anayasayı Koruma içerisindeki hatalı tutumdan kaynaklanmadığına göre, Bild Gazetesi'nde çıkan yayından sonra burada ceza takip makamlarının ve polisin özel bir garantör yükümlülüğünü görmekteyim. Soruşturma sürecine etki etmem benim için doğal olarak mümkün değil, bundan başka elemanlarını etkili bir şekilde korumak için, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin elinde hiçbir yürütme yetkisi yoktur.

Hessen İçişleri Bakanlığı'na da bilgi verilmiştir.

Saygılarımla,

Irrgang"[262]

Bu mektup Kuzey Hessen Emniyet Müdürlüğü'nün derhal tepki göstermesine yol açmıştır. 02.08.2006 tarihinde, yani ertesi gün Henning, Irrgang'a, kurumu tarafından Temme ve ailesine karşı mevcut tehlike durumunun yeniden değerlendirileceğine dair cevap vermiştir. O güne dek sürdürülen soruşturma sürecinde ve talimatı verilen koruma önlemleri çerçevesinde bir tehditle ilgili bilgiler elde edilmemiş, ancak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bildiriminden dolayı tehdidin ciddi ölçüde arttığını varsaymak gerekirmiş."[263] Mektupta ayrıca şunlar yazıyor:

"Şu anki bilgilerimize göre Andreas Temme adlı elemanınız ve ailesi için olası bir tehdit için ipuçları mevcut: Bu tehdidin sebebi Halit Yozgat cinayeti ile ilgili Bay Temme'ye karşı yürütülen soruşturmalara bağlı olarak cinayet kurbanının ailesinin etnik-kültürel yapısından kaynaklanmaktadır."[264]

Henning ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden bildirimin doğrulanmasını ve varsa Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından alınacak tedbirlerin bildirilmesini rica etmiştir. Temme ailesi için mevcut tehdidi yeniden değerlendireceğini ve gerekirse duruma uyarlanmış güvenlik tedbirlerinin alınacağını bildiriyor.

---

[261] Kassel yerel mahkemesinin 02.08.2006 tarihli kararı, 201 Gs 255/06, Cilt 74, PDF s. 2 devamı.
[262] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin, Polis Müdürü Wilfried Henning'e 01.08.2006 tarihli yazısı, Cilt 468, PDF s. 166 sonraki.
[263] Nordhessen Polis müdürlüğünün, Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesine 02.08.2006 tarihli mektubu, Cilt 430, PDF s. 48 devamı.
[264] Aynı yerde

Irrgang derhal, Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin kaynakları aracılığı ile Cuma namazını müteakiben "kan davası" konusunun görüşülüp görüşülmeyeceğini doğrulamaya çalıştıklarını ve Halit Yozgat'ın anne ve babası ile tehlikeye sebebiyet veren kişiyle konuşulmasını önermiştir. Bu konuda şöyle deniyor:

> *"Böyle bir tedbir, Türk topluluğunda mutlaka ciddi önleyici bir etki yaratır, çünkü aralarında yayılacaktır."*[265]

Polisin kurum içi bir elektronik postasından anlaşıldığı gibi, gerçekten de polis kısa süre sonra İsmail Yozgat'la Temme'ye karşı tehditlerle ilgili bir "Bilgilendirme görüşmesi" yapmıştır. Burada şöyle deniyor:

> *"Bugün saat 12.30 civarından MK Café memurları tekrar İsmail Yozgat ile görüşmüştür.*
>
> *Bay Yozgat'a görüşme esnasında, Dairenin, basında "Hofgeismar'lı memur" diye bahsedilen şüpheliye karşı bir eylemin planlanabileceği bilgisi geçtiği bildirilmiştir.*
>
> *Bay Yozgat tekrar (önceki gün olduğu gibi) ailesinin böyle bir şeyi planlamadığını vurguladı. Başka kişiler tarafından bu adamın tehdit edilmesi veya böyle eylemlerin gerçekleştirilmesi konusundan da hiç bir bilgileri yokmuş. Polis soruşturmalarına güvendiklerini tekrar etti ve kendisinin ve ailesinin MK Café memurları ile görüşmeden herhangi bir şey yapmayacaklarını inandırıcı bir şekilde teyit etti.*
>
> *Son olarak kendisinin ve karısının "Hofgeismar'lı memurun" cinayetle bir ilgisi olabileceğine inandıklarını, fakat kendilerinin zanlıyı bulmak için yine güven içerisinde polisle beraber çalışacaklarını tekrarlamıştır."*[266]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi polise 11.08.2006 tarihinde, camide kullanılan kaynakların bir bilgiye ulaşamadığını, bu konunun hiç açılmadığını bildirmiştir.[267] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin birkaç gün geçince muhbir görevlendirmesini bitirmesinden sonra, polis Ağustos 2006'dan Ekim 2006'ya kadar bir muhbir [268] görevlendirmesini uygulamaya koymuştur.[269] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden gelen ilkönceki ipucu, bu görevlendirmeyle de teyit edilememiştir. Muhbir, İsmail Yozgat ile konuşmalar da yapmıştır. Bu konuyla ilgili olarak kısa açıklamada şöyle denilmektedir::

> *"Muhbirlerin, Halit YOZGAT adlı maktülün babasıyla görüşmesinden de, olay kurbanının babasının, Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanına karşı bir eylem gerçekleştirmesi için baskı gördüğü şüphesi teyit edilemedi. Muhbirlerin kanaatine göre tam tersine maktülün babası, devlet tarafından katilleri bulmak için her şeyin yapıldığı görüşündeymiş."*[270]

Bildirimin teyidi için mümkün olan tüm soruşturma imkanlarını kullandıktan sonra polis sonunda bu konudaki gizli tedbirleri sonlandırdı.

Komisyon, birkaç delil talebi ve şahit dinlemesi ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin gerçekten bir "kan davasına" işaret eden ipuçları elde edip etmediğini, yoksa bunun sadece Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, polise stratejik sebeplerden bildirilmiş boş bir iddiadan mı ibaret olduğunu, öğrenmeye çalıştı.

---

[265] Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinden Irrgang'in, Nordhessen Polis müdürlüğü, Henning'e 02.08.2006 tarihli mektubu, Cilt 430, PDF s. 50 sonraki.
[266] 10.08.2006 tarihli e-mail, Cilt 430, PDF s. 61.
[267] Bu durum, Hessen Eyalet Kriminal Dairesinin 14.08.2006 tarihli e-mailinden anlaşılıyor, Cilt 430, PDF s. 63.
[268] VP muhbirleri, sivili soruşturmacı VM muhbirlerinin tersine bir görevle ilgili gizli çalışan polis memurlarıdır.
[269] Hessen Eyalet Kriminal Dairesinin 30.10.2006 tarihli kısa açıklaması, SG 443, Cilt 430, PDF s. 74 sonraki.
[270] Aynı yerde

Emniyet Müdürü Henning şahit olarak Araştırma Komisyonu'nda hem polisin bu konudaki tavrı ile ilgili ifade verdi, hem de özellikle kullanmış olduğu "Bu tehdidin sebebi Halit Yozgat cinayeti ile ilgili Bay Temme'ye karşı yürütülen soruşturmalara bağlı olarak cinayet kurbanının ailesinin etnik-kültürel yapısından kaynaklanmaktadır" cümlesi ile ilgili. Milletvekili Faeser kendisine bu kelime seçiminin oldukça uygunsuz" olduğunu söylemesi üzerine Henning, bu değerlendirmeye katılmadığını söylemiştir.[271]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bildirimi ile ilgili olarak öncelikle bu hususu hiç hatırlayamadı. Belgeler gösterilince de Henning, kendisinin de, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin anlattıklarının doğru olup olmadığını bilmediğini, ancak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin söylediğinin tersine polisin elinde böyle bir bilginin olmadığı anlamına gelen birşey söyledi. Ancak ne olursa olsun, böyle bir bildirim gelince polis mecburen güvenlik önlemlerini artırmak zorunda kalmış. [272] Irrgang'ın 01.08.2006 tarihli mektubunda kullandığı -ceza takip makamlarının ve polisin özel bir garantör sorumluluğu olduğuna dair - söylediklerini ise Henning, polise karşı bir saldırı olarak değerlendirdi.[273]

Bu konu ile ilgili olarak ayrıca, zamanında bu bilginin bir muhbir tarafından iletilmiş olması akla yatkın olduğundan, dönemin Kassel dış bürosu yöneticisi Fehling'in de ifadesi alındı. Bu konuda bir bilgisi olmadığını ve Kassel dış bürosunun diğer muhbir yöneticisi Jutta E.'nin de bu bildirimden haberinin olmadığına emin olduğunu ifade etti, zira Temme'ye karşı "kan davası" düşüncelerinden haberi olsaydı kendisine mutlaka söylermiş.[274] Ancak, bu bildirimin başka bir büronun muhbirinden de gelmiş olabileceğine dikkat çekti, zira Frankfurt'taki muhbir yöneticilerinin de mesela Kassel'de muhbirleri varmış.[275]

Sonuçta gerçekten bir muhbir tarafından Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne, cinayet kurbanının babasının kan davasına teşvik edilmesi konusunda bir bildirimin yapılıp yapılmadığı konusu kesin olarak aydınlatılamadı. Ancak polis soruşturmalarının bu konuyu hiç bir şekilde teyit edemediği de bir gerçek. Yozgat ailesi, hiç bir zaman Temme ve ailesi için bir tehlike oluşturmadı. Ancak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bildirimi yüzünden aile yine polis tedbirlerinin hedefi haline geldi ve böylece suçlu-mağdur ilişkisi tersine çevrildi.

Polisin tarafından gizli soruşturmacıların görevlendirilmesi

İsmail Yozgat için polisin iki gizli soruşturmacısı görevliydi. Savcı Wied talep edilen mahkeme kararı aşağıdaki gibidir:

> *"Halit Yozgat cinayeti ile ilgili*
> *bilinmeyen faillere karşı*
> *iki gizli soruşturmacının görevlendirilmesi*
> *StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu), madde 110a ve devamı gereği onaylanmıştır.*

[271] Henning, Oturum protokolü UNA/19/2/29 – 04.12.2015, s. 175.
[272] Henning, Oturum protokolü UNA/19/2/29 – 04.12.2015, s. 187.
[273] Henning, Oturum protokolü UNA/19/2/29 – 04.12.2015, s. 186.
[274] Fehling, Oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24.03.2017, s. 179 sonraki.
[275] Aynı yerde

Gerekçeler:

06.04.2006 tarihinde saat 17.05 civarında Halit YOZGAT adlı mağdur kendisi tarafından işletilen, 34127 Kassel, Holländische Str. 82 adresindeki internet kafede başına isabet eden iki kurşunla öldürülmüştür. Mermilerin incelenmesinden Almanya'nın çeşitli yerlerinde meydana gelen sekiz öldürme suçu ile bağlantısı olduğu sonucu elde edilmiştir.

Cinayetin olası tanıkları tarafından, polise bilinen ve önemli tüm bilgilerin söylenmemiş olduğunu varsaymak gerekiyor. Gizli soruşturmacıları görevlendirerek cinayetin gidişatı, motifi ve özellikle katil, veya tetikçiyi görevlendiren kişi hakkında bilgi toplanması amaçlanmıştır. Bu cinayetin başka türlü aydınlatılması mümkün görünmüyor; veya en azından çok zor olacak. Ayrıca serinin şimdiye dek seyrinden dolayı tekrar suç işlenme tehlikesi mevcut.

Gizli soruşturmacıların görevi şimdilik 3 ay ile sınırlandırılmıştır.

Gizli soruşturmacılara ayrıca StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu), madde 110c'de tarif edilen anlama uygun olarak meskenlere giriş izni de verilmiştir. "[276]

Bu karardan, gizli soruşturmacıların İsmail Yozgat'ı soruşturacakları anlaşılmıyor, ancak dosyalardan sadece onunla ilgili çalıştıkları ve birkaç defa onunla buluştukları anlaşılıyor. Bundan, bu talimatın formel koşulları yerine getirmediği anlaşılıyor, zira o tarihteki hukuki duruma göre bile, görevin kapsamı ve belirli bir kişi ile ilgili olup olmadığı talimattan anlaşılır olmak zorundaydı.[277]

Savcı Wied talimatın "çok genel tutulduğunu"[278] ve soruşturmacıların Yozgat ailesi etrafında görevlendirildiklerini teyit ediyor, ancak kendisi soruşturmacıların sadece İsmail Yozgat ile "ilgilenmeleri" konusunda talimat vermemiş.[279] Milletvekili Wissler'in, bu tedbir ile neyin amaçlandığı sorusuna cevaben Wied şunu söylemiştir:

"Daha fazla bilgi. Elimizde bir şey yoktu ki. Sadece daha fazla bilgi, şunu söylemek için: Belki bir şey vardır, herhangi bir şey, ailenin bize söylemediği ve soruşturmalar için faydalı olabilecek bir şey. Ve şu da çok uzak bir ihtimal değil: Belki oğlu ile ilgili bir şey vardır, aslında söylemek istemedikleri ve onu kötü gösterebilecek. Fakat belki de bu küçük şey sonunda soruşturmaların devam etmesini sağlayacak şey olurdu. Ama orada hiç bir şey yoktu. Yani sonradan bakılınca, yapılmasa da olurmuş."[280]

Aileye karşı beslenilen bu kuşku, gizli soruşturmacılarla İsmail Yozgat arasında, onun için çok zor olan birkaç buluşmaya sebep oldu. Bu süreç (VE 01) numaralı ilk gizli soruşturmacının sorgulamalar hakkında tuttuğu birkaç protokolde belgelenmiştir, (VE 01), protokollere göre ifade seyri aşağıdaki gibiymiş:

12.06.2006 (VE 01) numaralı gizli soruşturmacı, Kassel'da Holländische Str. 82 adresindeki internet kafenin satış ilanı kağıdında verilen telefon numarasını aramış ve İsmail Yozgat ile konuşmuş. Kendisini potansiyel alıcı olarak tanıtmış. Kafenin anahtarı eline geçer geçmez, Yozgat'ın onları geri aramasını kararlaştırmışlar. Yozgat 19.06.2006 tarihinde geri aramış. Kafenin anahtarı henüz eline geçmemesine rağmen satışı konuşmak için aynı gün Kassel'da buluşmayı kararlaştırmışlar. Bu buluşmada hemen Yozgat, oğlunun bu internet kafede öldürülmüş olduğunu söylemiş. Bu konuda protokolde aşağıdakiler yazıyor:

---

[276] Kassel yerel mahkemesinin 09.06.2006 tarihli kararı, 8821 Ws 66175/06 – 201 Gs, Cilt 298 yeni, PDF s. 243.
[277] Meyer-Goßner, yorum StPO (Alman CMK), 49. 2006 basımı, 100b maddesi Kenar no. 6.
[278] Wied, Oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19.05.2017, s. 45.
[279] Wied, Oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19.05.2017, s. 46.
[280] Aynı yerde

"Cinayet serisi hakkında çok bilgisi vardı. Bana cinayetlerin meydana geldiği şehirleri ve hangi şehirde kaç kişinin öldürüldüğünü de söyledi. Cinayetleri birbirilerine bağlayan unsur olarak da, polise göre oğlu için de kullanılan, silahı söyledi.

Hayatının harap olduğunu ve internet kafeyi sadece satmak istediğini söyledi. Artık içeri girmek istemediğini ve onunla ilgili herhangi bir şey istemediğini söyledi. İnternet kafeyi oğlu için almış, kendisi bu konudan anlamıyormuş."[281]

Sonra VE 01 dışarıdan bakabilsin diye, arabayla internet kafeye gitmişler, o arada Yozgat'ın huzursuz olduğunu fark etmiş. Protokole göre VE 01 bu konuyu şöyle ifade etmiş:

"Benimle beraber arka avluya geldi ve arka tarafı gösterdi. O arada bana internet kafenin kendi mülkü olduğunu söyledi. İnternet kafede bir mutfak varmış ve bir atölye odası. Hepsini satmak istiyormuş. Sonra erkek kardeşiyle birlikte aldığı evi de satıp karısıyla Kassel'dan ayrılmak istiyormuş. Oğlu öldürüldükten sonra her şey değişmiş. Artık bu konularla ilgilenmek istemiyormuş çünkü her şey ona oğlunu hatırlatıyormuş. Şimdiden gitmiş olmayı istermiş, diye anlattı bana."[282]

Sonrasında Yozgat'ın bahçesine gidip Halit ve cinayet konusunda konuşmuşlar. VE 01 İsmail Yozgat'ın çok çaresiz olduğunu tarif ediyor.

VE 01, 12.07.2006 tarihinde görevinin bundan sonraki seyri hakkında ifade verdi.[283] Buna göre VE 01 tarafından birkaç başarısız iletişim denemesinden VE 02 ile birlikte 10.07.2006 tarihinde İsmail Yozgat'la buluşmuşlar ve onunla internet kafeye gitmişler - olay yerine gitmenin Yozgat için ne kadar zor olduğunu bile bile. Bu arada internet kafenin satışı hakkında konuşmuşlar, VE 01 fiyat konusunda pazarlık yapmaya başlamış.

İfade protokolüne göre 12.07.2006 tarihinde VE 01, VE 02, İsmail Yozgat ve Yozgat'ın bir akrabası ile ailenin bahçesinde bir buluşma daha gerçekleşmiş. Bu buluşmada VE 01, fiyat çok yüksek olduğu için internet kafeyi almaktan vazgeçtiğini söylemiş.[284] Ondan sonra VE 01, bir daire arama konusunda onların kendisine yardım edip edemeyeceğini Yozgat'a sormuş, Yozgat da olur demiş.Sonra Yozgat'ın şahsi durumu ve oğlunun cinayeti hakkında bilgi edinme çabaları hakkında konuşmuşlar.

17.07.2006 tarihinde VE 01 yine İsmail Yozgat ile iletişime geçmiş ve ona "Nürnberg'den dolayı" kendisini görmesi gerektiğini söylemiş.[285] Bunun üzerine hemen buluşmuşlar. Bu konuda protokolde şunlar yazıyor:

"İsmail'in heyecanlı olduğu her halinden belliydi, ona ne söyleyeceğimi bilmek istiyordu. Ben de ona, önceki Cuma günü gazetede ve televizyonda cinayet serisi hakkında raporlar gördüğümü söyledim. Polis bir zanlıyı tutuklamış. İsmail de bütün bunlardan haberdar olduğunu söyledi.

Ona polisle bu konuyu görüşüp görüşmediğini sordum, o da görüştüğünü fakat polisin ona her şeyi anlatmadığını söyledi. İşlerini yapıyorlarmış ama kendisine tam bilgi vermiyorlarmış.

Biz konuşurken İsmail çay hazırladı.

Ben ona, arkadaşlarla konuşurken arkadaşlarımdan birinin Nürnberg'de, ölen kişilerden birinin akrabası olan bir arkadaşı olduğunu öğrendiğimi söyledim ve Nürnberg'deki cinayet kurbanının akrabası ile iletişimi sağlamayı teklif ettim. Ona söylemek istediğim şeyin bu olduğunu söyledim.

---

[281] VE 01'in 27.06.06 tarihli sorgusu, Cilt 91, PDF s. 85.
[282] VE 01'in 27.06.06 tarihli sorgusu, Cilt 91, PDF s. 85 sonraki.
[283] VE 01'in 12.07.2006 tarihli sorgusu, Cilt 91, PDF s. 88 – 95.
[284] VE 01'in 18.07.06 tarihli sorgusu, Cilt 91, PDF s. 97.
[285] VE 01'in 18.07.06 tarihli sorgusu, Cilt 91, PDF s. 99.

İsmail hayal kırıklığına uğradı, oğlunun cinayeti ile ilgili bir bilgim olduğunu sandığını söyledi. Ona, onu maalesef hayal kırıklığına uğratmak zorunda olduğumu söyledim. Sadece, eğer isterse, bu akraba ile iletişime geçmesini sağlayabilirdim."[286]

Bu, dosyalara göre gizli soruşturmacılar ile İsmail Yozgat arasındaki son iletişimdi.

Milletvekili Wissler Komisyon'da savcı Wied'i bu görev ve aile ile ilgili tutum konusunda sorguladı:

> *"Milletvekili Janine Wissler: (...) Siz demiştiniz ya, aileye kötü davranılmadı hep saygıyla davranıldı: Gizli bir soruşturmacının İsmail Yozgat'ı internet kafeyi alacağını söyleyerek kandırmış olduğu, ona iki defa kafeyi göstermiş olduğu, üçüncü defa fiyat yüksek olduğundan almayacağını söylemiş olduğu ve onu Nürnberg'deki cinayetle ilgili bir şey biliyormuş gibi yanlış bir bilgi ile kandırmaya çalışmış olduğu gerçeğinin ışığında, yani daha yeni oğlunu kaybetmiş olan bir adama böyle davranılmış ve siz şimdi aileye saygılı davranıldığını mı söylüyorsunuz?*
>
> *Tanık Dr. Wied: Ben değerlendirmemi aynen tekrarlarım. Gizli görevlerde sonuçta bir şekilde aile ile iletişim kurulmak zorunda. Bu görevi yapan kişi ailenin içinden biri değil ki, dışarıdan biri geliyor ve bir şekilde aile ile bir bağlantı kurması lazım. Bana göre bu bir saygısızlık değil, çünkü sonuçta bu tedbirleri oğlunun katilini bulmak için alınan tedbirlerdi. Ailenin kendisi tarafından da bu böyle mi algılanıyor, onu bilmiyorum, yani kendilerine saygısız davranıldığını mı düşünüyorlar, bunu onlara sormanız lazım. Aile bu durumdan haberdar oldu - o tarihte değil elbette, ama sonra – kendileri tarafından görevlendirilen avukata, Kassel'lı Dr. Vogel'e, soruşturma dosyalarına erişim izni verildi. O dosyalarda aile ile ilgili yapılan tedbirler de mevcut."*[287]

CDU/Grünen'nin Nihai Raporu gizli soruşturmacıların görevlerine sadece bir sayfada değinip bu konuda bir açıklama yapmazken,[288] DIE LINKE bu görevin talimatının bile hukuka aykırı olduğunu düşünüyor ve görevin yerine getirilme şeklini, olay kurbanın ailesine karşı saygısızlık olarak değerlendiriyor.

Gözlemler

Soruşturmacıların İsmail Yozgat'a karşı yürüttükleri diğer bir tedbir de gözlemdi.[289] Uygulanan telefon dinleme işleminden, Yozgat'ın internet kafenin önünde bir kadınla buluşmak istediği bilgisi edinildi. Gözlem sonuçsuz bitince Yozgat'a bu konu 19.09.2006 tarihinde soruldu.[290] Bu arada kadının potansiyel bir alıcı olduğu tespit edildi.

Sonuç

Yukarıda anlatılan tedbirler, CDU/Grünen'nin Nihai Raporu'nda tarif edilen, soruşturmacılar ve aile arasındaki iyi ilişkilerin, tek taraflı bir bakış açısından ibaret olduğunu belgeliyor. Diğer tarafta ağır, kısmen hukuka aykırı olan temel hak ihlalleri mevcut. Aileye karşı kısmen, yas tutan olay kurbanı yakınlarına ve tanık değil de suç şüphelileriymiş gibi davranıldı. Bu, özellikle ailenin gönüllü olarak polisle beraber çalıştığını ve polise çok güvendiğini dikkate alırsak, çok şaşırtıcı bir durum. Ayrıca, o tarihteki soruşturma sonuçlarına göre bile ne

[286] VE 01'in 18.07.06 tarihli sorgusu, Cilt 91, PDF s. 100.
[287] Wied, Oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19.05.2017, s. 48.
[288] Nihai rapor tasarısı, s. 657 sonraki.
[289] 18.05.2006 tarihli kısa açıklama, konusu: Holländische Straße 82 -Internet cafesi binasının önünde gözetim-, Cilt 91, PDF s. 129.
[290] 20.09.2006 tarihli kısa açıklama, konusu: 17.05.2006 tarihinde gözetim, bilinmeyen kadının kimlik tespiti, Cilt 91, PDF s. 131.

birbirileri ile, ne de Yozgat ailesi ile hiç bir bağlantısı bulunmayan sekiz kişinin, zaten daha önce olay kurbanı olduğu bir cinayet serisi ile ilgili soruşturmaların – olay kurbanları arasındaki tek benzerlik unsurundan - göçmenlik kökenli olma unsurundan – hareket edip doğru sonucu çıkarıp ırkçı motifleri olan katilleri arayacaklarına - bu kadar tek taraflı bir şekilde ailelere yoğunlaşması hiç bir biçimde anlaşılır gibi değil. Bunun sebebi ancak soruşturma makamlarının, olay kurbanı göçmen kökenli olunca, suç sebeplerini toptan haraçla ilgili şantaj, para aklama v.b. olarak kabul etmeleri olabilir, mevcut hadisede olduğu gibi. Bu öz devinimde söz konusu olan kurumsal ırkçılıktır. Halit Yozgat'ın yakınları da bunun mağdurları oldular.

2.1.2 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Temme aleyhine yürütülen soruşturmalar sırasındaki rolü

2.1.2.1 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 2006 yılındaki durumu

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin ve çeşitli Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memurlarının soruşturma sürecindeki rolleri, Komisyon'daki inceleme konularından biriydi. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memuru Temme suç şüphelisi olduğu için Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi olaya dahil edilmişti; Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Kassel dış şubesinin polis tarafından aranması, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki evrakların ibrazı, bazı memurların sorgulanması gibi tedbirler uygulandı. Ayrıca Eyalet Dairesi Temme ile ilgili olarak, görevden el çektirme ve bir disiplin soruşturması yapılıp yapılmayacağı konularında karar vermek zorundaydı. Önemli bir nokta da polisin, Temme tarafından yönetilen muhbirleri tanık olarak sorgulama isteği idi. Bütün bu sorularla Komisyon çok sayıda tanık dinleyerek ilgilenmiştir. Aşağıda, temel bulgular kısaca anlatıldıktan sonra, işlemlerin bunların sonucunda elde edilen seyri anlatılmaktadır.

"Kabuk bağlamış" bir makam

Araştırma Komisyonu, kuruluşundan beri Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin işlemlerini inceleyen ilk resmi araştırmayı yapmıştır. İlk defa yoğun bir şekilde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin binlerce kurum içi evrağı incelendi, ilk defa Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memurları makamdaki işlemler hakkında resmi olarak rapor vermek zorunda kaldılar. Bu arada, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin sağcı çevreleri tamamen hafife aldığı belli oldu. Ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde o kadar komplocu bir kültür sürdürülüyordu ki, çalışanlar ellerindeki bilgileri meslektaşlarına vereceklerine, kasada toz tutmasına izin vermeyi tercih ediyorlardı. Elemanlar, genellikle yönetilmeksizin, neyi uygun gördülerse onu yapmışlardı. Özetle denilebilir ki, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin genel olarak Komisyon önünde çizdiği görüntü o kadar felaketti ki, bir Araştırma Komisyonu'nun atanmasına, sadece bu makamı derinden inceleyebilmek için bile olsa, değerdi. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin onyıllarca ne kadar kontrolsüz çalıştığı ortaya çıktı. Bu izlenim aşağıda tanık ifadeleri ve dosya bulguları ile belgelendirilecektir.

Bazı polis memurları ve Eyalet Emniyet Genel Müdürlüğü'nün bir elemanı, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanlarının, polisin soruşturma yapmasına karşı duydukları rahatsızlığı dile getirdiler. Örneğin o dönemde

Eyalet Emniyet Genel Müdürlüğü'nde "Suçlarla mücadelenin özel hususları" konusunda danışman olan ve bu görevinden dolayı düzenli aralıklarla dönemin Eyalet Emniyet Genel Müdürü Nedela'ya Yozgat hadisesi soruşturması hakkında bilgi veren Karlheinz Sch., soruşturmalar sırasında engellerle karşılaştıklarını ifade ediyor:

> *"Engellerden biri - bunu hemen açıkça belirtmem lazım - Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı Temme'ye karşı bir şüphe durumu oluştuğu andan itibaren, kendimizi Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından devam eden soruşturmalarda - şöyle söyleyeyim - engellenmiş hissettik."*[291]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi hakkındaki genel izlenimi de kötüymüş. Nedela kendisine, dönemin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü Irrgang'ın aşağıdakileri söylediğini anlatmış:

> *"Anayasayı Koruma'nın iki tane düşmanı var, biri polis diğeri de basın, ve bu sıra ile."*[292]

Karlheinz Sch. ayrıca zamanında, Irrgang'ın savcılık ve MK Café ile bir görüşmeye katılmayı "eksik seviye uygunluğu" sebebiyle reddettiği için şaşırmıştı. Irrgang, bir savcı veya polis memuru ile konuşmayacağını söylemiş.[293] Irrgang'ın kendisi Komisyon'da bunu söylediğini reddetmiş.[294] Savcı Wied, Irrgang'ın bu söylemlerinden o kadar rahatsız oldu ki, Irrgang'ı gerekirse tanık olarak çağırıp ifadesini alma hakkını saklı tuttu.[295]

Karlheinz Sch.'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi hakkındaki genel izlenimi o kadar kötüydü ki, onlar için Araştırma Komisyonu'nda "*salatalık ekibi*" takma adını kullandı.[296] Daha ayrıntılı olarak şunları söyledi:

> *"Bütün bu davranışlar bana çok gayriciddi geldi, hepsi, tüm öğrendiklerim bu. Çeşitli küçük bilgilerden oluşan bir küme gibi.*
>
> *Bay Bellino bana biraz önce sormuştu. Şu anda bir zincir gibi dizip hepsini ayrıntılı olarak sayamam ama, bunlar gitgide güçlenen bir izlenimdi: Orada bir duvar örüyorlar - örtbas demeyeyim de - orada susuluyor, orada soruşturma verileri iletiliyor. Orada zanlıya soruluyor: Senin yazdığın bir şeyi başka bir yere iletebilir miyiz? Zanlıya deniyor ki: Bize herşeyi anlat, polisteki gibi değil. - Yani daha önce söylediğimden daha farklı değerlendiremem bunu. Ve şimdi bu. Bir yerde bir sonu olmalı."*[297]

Karlheinz Sch., Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne yönelttiği eleştirleri konusunda yalnız değildi. 2007 yılında Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nden Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne transfer olan tanık Catrin Rieband da, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi hakkında kötü bir izlenime sahip:

> *"Dr. Eisvogel [not: Dönemin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Başkanı] Kasım 2006'da, ve ben 2007 Mayıs ayında göreve geldiğimizde, bu makamı genel olarak ciddi reformlardan geçirmek gerektiğini tespit ettik. Yapısal açıdan yıllarca, on yıllarca eskimiş olan bir fikir ve kontrol seviyesindeydi. Biraz kabuk bağlamış olarak tarif edebilirim, nazik söylemek gerekirse. Modern standartlara uyarlanması gereken o kadar çok şey vardı ki, hem teknik çalışma araçları bakımından - bilgisayar donanımı mesela, bilgilerin düzenli bir şekilde kaydedilebilecek modern bir departman dosyası yoktu mesela. - Bilgisayar donanımı eksikti yani, ama çalışma şekli ve görev yönetmelikleri de örneğin bizim Federal Daire'den uzun zamandır alışık olduğumuz standarda getirilmemişti. İlk hedefimiz, buradan başlayıp elemanları ve onların çalışma araçlarını ve imkanlarını en modern standarda getirmekti."*[298]

---

[291] Karlheinz Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 6.
[292] Aynı yerde, s. 31.
[293] Aynı yerde, s. 17.
[294] Irrgang, Oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18.12.2015, s. 11 sonraki.
[295] Karlheinz Sch.'nin 28.06.2006 tarihinde Nedela ve diğerlerine yazdığı e-mail, MAT_A_HE-4, PDF s. 95.
[296] Karlheinz Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 68.
[297] Aynı yerde
[298] Rieband, Oturum protokolü UNA/19/2/33 – 29.01.2016, s. 13.

Tanıklar dinlendikten sonra onların bıraktıkları izlenimden dolayı DIE LINKE, bu tariflerin doğruyu yansıttığından ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin araştırma süresinde çok kötü bir durumda olduğundan emin. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden birkaç tanık ayrıca, göreve uygunlukları konusunda şüphe uyandıran bazı ifadeler verdiler.

Dönemin, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin gizliliği koruma görevlisi Hess, DIE LINKE'nin, cinayetten bir ay sonra ve soruşturma süreci devam ederken Temme'nin suçsuz olduğundan nasıl bu kadar emin olabildiği sorusuna şöyle cevap vermiştir: "*İnsan hissediyor bir şekilde.*"[299] Dönemin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü, Irrgang, Polis ve Anayasayı Koruma Dairesini "*Rakip şirketler.*"[300] olarak tarif etti. Temme'nin özel olarak görüştüğü bir meslektaşı, Michael H., Temme ile -polisin dinlediği- bir telefon görüşmesinde Irrgang için "*saçmalık*" takma adını kullanmıştır. Irrgang'ın halefinin bir "*aynasız*" olacağına dair endişeleri vardı. Halit Yozgat cinayetini, orada bir insan "*umgedaddelt (argoda yere serilmiş gibi bir anlamı var*" ifadesini kullandı.[301]

Araştırma Komisyonu'nda ayrıca, sadece Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi içerisindeki kontrolün değil, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin elemanlarının üzerindeki kontrolün de neredeyse mevcut olmadığı belli oldu. Araştırma Komisyonu örneğin, muhbir yöneticilerinin (bu somut hadisede Temme) muhbirleri ile (bu somut hadisede Gärtner) görüşmelerinde ne konuştuklarını sonradan tespit etmenin pek mümkün olmadığını gördü. Temme'nin hizmet takvimine göre meydana gelmiş olan bazı görüşmeler için görüşme raporları yoktu. Temme bunu, muhbirden bilgi alınmadığı zaman rapor tutmadığı şeklinde açıkladı, zira "niye boş sayfa göndereyim ki".[302] Meslektaşı Jutta E. ayrıca, Temme'nin, görüşme raporlarını "daha etkili hale getirilmiş" olabileceği şüphesinin mevcut olduğunu söylemiş.[303] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, NSU'nun öz ifşasından sonra oluşturulan bir kurum içi raporunda ayrıca birçok başka, önemli hatalı davranış tespit edilmiş, örneğin dosyaların yok olması gibi. Ayrıntıları için bkz. 2.3.6.

Sağcı çevrelerin yanlış değerlendirilmesi

Özellikle bu konu ile ilgili çalışan Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanları tarafından sağcı çevrenin bu denli yanlış değerlendirilmesi çok şaşırtıcıydı.

Örneğin dönemin Kassel dış bürosu müdürü ve muhbir yöneticisi Fehling, NPD (Almanya Nasyonal Demokrat Partisi) için "*muhafazakar*" ve "*şiddete hazır değil*" tarifini kullanmıştır.[304] Kuzey Hessen'deki sağcı çevreler için toplam olarak şunları söylemiştir:

> "*Kuzey Hessen'deki aşırı sağcı çevre, normal aşırı sağcı alanda, yani Hessen'de mevcut ve yasaklı olmayan siyasi partiler alanındaydı, çok muhafazakardı ve bana göre, yani anladığım kadarıyla özel bir iz bırakmamıştır. Genelde eski zamanları ve Nazi Almanya'sını şahane görüp, övüp duruyorlardı. O dönemin şiirlerini okuyorlardı. Neonazi çevrelerinde anladığım kadarıyla, ve şimdi Gärtner'in tarifindan*

[299] Hess, Oturum protokolü UNA/19/2/20 – 11.05.2015, s. 91.
[300] Irrgang, Oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18.12.2015, s. 24.
[301] Komisyonda, sözkonusu görüşmenin özel bir görüşme olduğunu ve ortaya çıktığında işle ilgili bir açıklama yapmak zorunda olduğuna dikkat çekti: Michael H., Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 156, 162.
[302] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06.06.2016, s. 167.
[303] Jutta E., Oturum protokolü UNA/19/2/42 – 12.09.2016, s. 162.
[304] Fehling, Oturum protokolü UNA /19/2/31 – 21.12.2015, s. 48.

de anlaşıldığı gibi, fiziksel itişip kakışmalar daha çok, yani münakaşa içindi, siyasi bir fikirden dolayı değil. Ve sonra Knüll'deki Bay Röder de vardı."[305]

Kuzey Hessen'deki sağcı çevrenin muhafazakar kişilerden oluşan, beraber şiir okuyan ve siyasi motifli şiddet uygulamayan bir grup olarak tarif edilmesi o kadar yanlış ki,[306] Fehling Komisyon'da böyle bir ifade ile ne amaçlıyordu, sorusu gündeme geliyor. Ancak Fehling tabii bu tür bir değerlendirme konusunda, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde yalnız değildi. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki değerlendirme bölümünün eski müdürü ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktör vekili Peter St. de "Blood & Honour" örgütü için şunları söylemiştir:

"*Blood & Honour tabii ki ilgilendiğimiz bir konuydu. Ama şimdi Blood & Honour ile terörizmle falan arasında bağlantı kurmak, yok yani. Bunlar kavgacı bir gruptu. Yani orada aktif olanların hepsi entellektüel değildi tabii, onlar farklı bir türdü. Bunun dışında bu konuda bir şey söyleyemem.*"[307]

Bu söylemi de ciddi bir şekilde zararsız ve yanlış gösterme çabasıydı. Blood & Honour, "The way forward [*ileriye giden yol*]" ve "Blood & Honour Field Manual [*Blood & Honour alan kılavuzu*]" gibi program yazıları ile lidersiz direniş konseptininin propagandasını yapan ve takipçilerini küçük hücreleri halinde silahlı mücadeleye çağıran uluslararası bir Neonazi şebekesidir.[308]

Bu yanlış değerlendirmeler Anayasayı Koruma Dairesinin raporlarında da bulunuyor. Örneğin Anayasayı Koruma Dairesinin raporlarında "Neonazi" ve "Skinhead [*dazlak kafa*]" arasında bir ayırım yapılıyor. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi "Skinhead" kavramını aşağıdaki gibi tanımlıyor:

"Skinheads çevresi altmışlı yılların sonunda İngiltere'de bir protesto hareketi olarak doğmuş ve işçi sınıfındaki yeni yetişen gençler sosyal dengesizliklere ve büyüyen işsizliğe karşı harekete geçmişlerdir. Skinheadsler, protestolarını herkes tarafından görülür bir şekilde dış görünüşleriyle ortaya koymuşlardır: Tamamen kesilmiş saçları, savaş uçağı pilotu ceketine benzer ceketler, Doc Martens ayakkabıları – daha doğrusu Springer çizmeleri ve geniş pantolon askıları. 70'li yılların ortasında bu alt kültür, (bugüne kadar var olan) siyasi olmayan ve aşırı sağcı olan iki gruba ayrılmıştır. Neredeyse eş zamanlı olarak bu gelişme Almanya Federal Cumhuriyeti'nde de kendini göstermiştir. Burada, bundan sonra Skinheadslerden bahsedilince, sadece ve sadece aşırı sağcı Skinheadsler kastedilmektedir.

„ 'Skinheads'lerin çoğunluğu, bütünlük gösteren bir aşırı sağcı dünya görüşüne sahip değildir, aksine karmakarışık aşırı sağcı düşüncelere dayanmaktadır. Irkçılık ve özellikle nasyonal sosyalizmin yüceltilmesi burada anafikri oluşturmaktadır. Skinheads, düşüncelerinin bağımsız siyasi uygulamasıyla fazla ilgilenmiyor. Önemli olan grup çerçevesinde buluşmadır, kendilerine özel müziğin birlikte dinlenmesidir, aşırı sağcı demonstrasyonlara katılmadır ve Skinhead konserlerine gitmedir. Endişe verici

[305] Aynı yerde, s. 90.
[306] Sağcı çevrelerle ilgili gerçek bulgular için bkz. bölüm 2.2.
[307] Peter St., Oturum protokolü UNA /19/2/24 – 20.07.2015, s. 18.
[308] Hükümet fraksiyonları bile nihai raporlarında bu sonuca vardılar, bkz. bahsedilen raporun 189. sayfası.

olan, - alkol ve yabancı düşmanlığının verdiği dürtüyle, bir 'düşman' tarafından kışkırtılmaları halinde, onların üstü örtülü bir şekilde şiddete hazır olmalarıdır [...]'[309]

Buna karşın Neonaziler şöyle tanımlanıyor:

„Skinheads'lerin aksine neonazilerin farklılığı, özellikle eylemlerinin politik etkinlik istemiyle şekilllenmesinde kendini gösteriyor. Onlar ideolojik açıdan pekiştirilmiş ve çoğunlukla açık seçik bir neonazi dünya görüşüne sahiptirler. Politik hedeflerin gerçekleştirilmesi için şiddet uygun bir araç olarak geçerli değildir."[310]

Yani Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, bir yandan sürekli sarhoş olarak ortada dolaşan fakat siyasi görüşleri olmayan Skinheads'lerin olduğunu ve diğer taraftan da ideolojik olarak pekiştirilmiş, fakat kaba kuvvete karşı neonazilerin olduğunu söylüyor. Bu ayırımının keyfi olarak yapıldığı ve temelinin olmadığı, ayrıca çürütülebilir iddialar içerdiği, Anayasayı Koruma'nın kendi raporunda yazılıdır.[311] Örneğin Manfred Röder, Anayasayı Koruma Dairesinin 2002 raporunda Neonazi olarak adlandırılmıştır. Röder'in 1980'li yıllarda yeraltında yaşadığını ve kendisi tarafından kurulmuş olan aşırı sağcı „Deutsche Aktionsgruppe" (Alman Aksiyon Grubu)'nun birçok patlayıcı madde ve kundaklama saldırısından sorumlu olduğunu[312] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi de biliyordu. Skinheadsler buna karşın raporlarda „Blood & Honour" ile alakalı olarak "aşırı sağcı müzik topluluğu" olarak geçiyor. "Blood & Honour" grubunun, bir müzik grubundan[313] çok daha fazlası olduğu Araştırma Komisyonu tarafından da kabul edilmektedir.[314] Hükümet fraksiyonlarının buna rağmen Neonazi ve Skinhead çevrelerinin ayırımını anlatmak için bu terimleri kullanmaları, sağcı çevreyi tarif etmek amacıyla Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi raporlarında yazılanları kullanmaları[315] ve oradaki söylemleri tekrarlamaları anlaşılır bir durum değildir.

Ancak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, bilgi eksikliği nedeniyle böyle yanlış değerlendirmeler yapmadı. Gerçi Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin aşırı sağcılıkla ilgilenen bölüm başkanlığı kadrosu 2006 senesinde boştu[316], ancak daire, bu konudaki geniş bilgilere sahipti. Yine de bu bilgiler sistematik bir şekilde incelenip biraraya getirilmemiştir, bunun yerine çoğu zaman onlarla ilgilenen memurun masasında kalakalmışlardır. Ayrıca, bilgilerin oldum olası yazılı hale getirilmesi güvence altına alınmamıştı. Tedarik bölümünün başkanı bayan Pilling'e göre muhbir yöneticileri, muhbirleriyle yaptıkları bir görüşmenin yazılı bir şekilde kaydedilip kaydedilmemesine kendileri karar veriyorlardı.[317] Sağcı terörle ilgili analizler yapılmış ve Anayasayı Koruma Daireleri bu analizleri birbirlerine göndermiştir. Ancak ellerinde bulunan geniş ipuçlarına rağmen, bu bilgiler sağcı terörün tespitine yol açmamıştır. Rieband bununla ilgili şunları söylemiştir:

---

[309] 2005 yılının HLfV Anayasayı Koruma raporu, cilt 1024, s. 300 sonraki
[310] 2005 yılının HLfV Anayasayı Koruma raporu, cilt 1024, s. 293.
[311] 2002 yılının HLfV Anayasayı Koruma raporu, cilt 1023, s. 473.
[312] Bakınız bölüm 2.2.2.6.
[313] Bakınız 2006 yılının HLfV Anayasayı Koruma raporu, s. 68.
[314] Bakınız ayrıca nihai rapor CDU/Grünen, s. 172.
[315] Bakınız nihai rapor, s. 127 devamı.
[316] Peter St., Oturum protokolü UNA/19/2/24 – 20.07.2015, s. 27.
[317] Pilling, Oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18.12.2015, s. 120.

"Biz işte 2004 senesinde Federal Daire olarak ilgili bir paper oluşturduk ve bununla, ülke çapında silah bulunduran veya başka kaba kuvvet olaylarında adları geçen Neonazi ve Skinheads çevrelerindeki başrol oyuncularını derlemiştik ve kendimize şu soruyu sormuştuk: Sağcı terör diye bir şey var mı?

Yalnız o sıralarda buna verdiğimiz cevap şuydu: silahlara karşı belirli bir eğilim var, bu doğru, sürekli silah bulunduran insanlarla da karşılaştık, aşırı sağcı çevrede sürekli kaba kuvvet kullanılıyordu, ülke çapında. Ancak bizim görüşümüze göre, hedeflerin gerçekleştirilmesi amacıyla sağcı terörizmin kullanılması için, bu çevrede herhangi bir konsept veya siyasi kabullenme yoktu.

Bu, ve biz bunu ancak sonradan öğrendik, açıkça görüldüğü gibi yanlış bir sonuç çıkarmaydı. (...)"[318]

Yani Anayasayı Koruma Daireleri, silahlar ve kaba kuvvet kullanımı hakkındaki bilgilerin mevcut olmasına rağmen bu çevreye sağcı terör diyebilmek için siyasi kabullenmenin eksik olduğunu düşünüyordu. Bu, tüyler ürperticidir. Neonaziler yazılarında, şarkı sözlerinde ve diğer kamuya açık söylemlerinde sürekli olarak sadece mücadele reklamı yapmıyorlar, ayrıca özellikle Hessen'de on yıllardan beri bunları uygulamaya koyuyorlardı. 1950'li ve 1960'lı yıllarda var olan "technischer Dienst" (teknik hizmet)'ten Manfred Röders'in 1970'li yıllardaki "Deutsche Aktionsgruppen" (Alman Aksiyon Grupları) ile gerçekleştirdiği eylemlere kadar, 1980'li yıllarda aktif olan Hepp-Kexel Grubu, Peter Naumann'ın patlayıcı maddeyle yaptığı saldırılar, NF (Nasyonal Cephe), FAP (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) ile 1990'li yıllarda aktif olan 'Wehrsportgruppe' (Paramiliter Spor Grubu) ile Hessen'de yıllarca birçok ünlü aşırı sağcı terörist kişi ve gruplar ne bombalı saldırılardan ne de cinayet işlemekten korkuyorlardı. [319] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin bu bilgilere rağmen hâlâ bu yanlış değerlendirmenin arkasında durması son derecede tehlikeli bir durumdur ve çevreyle ilgili tehlikeli bir durumu tehlikesiz göstermeye yeltenmektir.

Ayrıca muhbirlerin sayısında da bir eksiklik olmadığı burada belirtilmelidir. Peter St. bununla ilgili şu ifadeyi yapmıştır:

"Bu, aşırı sağcı çevrede o kadar çok oluyordu ki, bizim belki de gereğinden fazla muhbirimiz vardı. Ve tüm kaynakları geriye çağırsaydık belki de herhangi bir aktivite olmazdı artık." [320]

Söyledikleri, Anayasayı Koruma Dairesi'nin merkezi bir sorununu göstermektedir: Daire, muhbirleri yoluyla çevrenin içine girmektedir, ancak bu, aşırı sağcılar tarafından gelen tehlikenin azalmasına sebep olmamakta, tam tersine çevre bu girişimden yararlanmaktadır.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin sağcı çevreyi, onun tarafından oluşturulan tehlikeye rağmen ilgisiz bıraktığı gerçeği, 2012 senesinde talep edilen dosya incelemesi raporunda da görülmektedir. Bu raporda, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin silah ve patlayıcı madde bulundurulmasına dair, bir yılda ortalama 20 ipucuna sahip

[318] Rieband, Oturum protokolü UNA/19/2/33 – 29.01.2016, s. 15.
[319] Hessen'deki açırı sağcılığın tarihinin bir özeti Antifaschistische Infobüro Rhein-Main tarafından oluşturulmuştur, bakınız https://www.infobuero.org/2013/06/rechtsterroristische-bestrebungen-in-hessen-teil-1-der-technische-dienst/, son bakma tarihi 26.07.2018.
[320] Rieband, Oturum protokolü UNA/19/2/33 – 29.01.2016, s. 17.

olduğu anlaşılmaktadır, ancak bunların çoğu takip edilmemiştir. Ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, muhtemel sağcı terör eylemlerine işaret eden bilgilere sahipti, ancak bunlar da araştırılmamıştır. [321]

Sağcı terörün var olduğunu anlamayan ve hatta bunu tehlikesiz göstermeye çalışan ve muhbirlerinden dolayı hatta çevreye faydası dokunan bir daire sadece uygunsuz değil, aynı zamanda tehlikelidir de. DIE LINKE Partisi Araştırma Komisyonu'nun görüşüne katılarak, Anayasayı Koruma Daireleri'nin Anayasayı korumak yerine tehlikeye düşürdüğü ve bu nedenle kapatılması gerektiği görüşündedir.

CDU çalışma grubu

Araştırma Komisyonu'nun çalışmaları sırasında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde yıllardan beri bir "CDU çalışma grubunun" varlığının bulunduğu tesadüfen ortaya çıkmıştır. Temme'nin polis tarafından el konulan eşyalarının arasında 2000 yılına ait günlük defteri kayıtları da bulunmuştur. 11.09.2000 tarihine ait kayıtta şöyle deniyor:

> *"Yarın belki de FF ile Wiesbaden'a giedeceğim. Mainz-Kastel'daki Wapo'da (deniz, göl ve ırmak polisi) görevdeki CDU çalışma grubu tarafından bir mangal partisi düzenleniyor."* [322]

12.09.2000 tarihine ait kayıtta ise şunlar yazıyor:

> *"Saat 11.30'da FF ile beraber WI'ye gittim... Sonradan Maarque'deki deniz, göl ve ırmak koruma polisinde mangal partisi. Orada bizden başka bulunanlar: Irrgang, Jürgen L., M., Udo Sch., M., P., B. ve MH."*

Bu kayıtlar birçok soruya sebep olmuştur, polis bina ve odalarının parti yapılarının hizmetine sunulmasından, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki grupların gruplaşmanın eylemleri ve Temme'nin CDU çalışma grubunda ne tür bir rol oynadığı ve onun CDU'ya olan yakınlığının İçişleri Bakanlığı'nın ve İçişleri Bakanı Bouffier'in olay soruşturma ve disiplin soruşturma çalışmalarındaki rolünü etkileyip etkilemediği sorusuna kadar. DIE LINKE Partisi bu nedenle Araştırma Komisyonu'na paralel olarak küçük bir taleple[323] ve bir acil durum raporu talebiyle[324] daha detaylı bilgi almaya çalışmıştır. Araştırma Komisyonu'nda da birçok tanığa bununla ilgili sorular sormuştur. Bundan sonra o anki bilgi durumuna ilişkin bilgiler veriliyor, ancak bu bilgiler evrakların eksik olmasından dolayı sadece çalışma grubuna üye olan tanıkların ve İçişleri Bakanı'nın ifadelerine dayanmaktadır.

Temme, CDU çalışma grubunun, deniz, göl ve ırmak koruma polisinin arasındaki mangal partisine katıldığını onaylamıştır. Meslektaşı Fehling ile beraber gittiğini, ancak çalışma grubunun bir üyesi olmadığını belirtmiştir. Bu partide konuyla ilgili bir şey konuşulmamış, onun için iş gezisi gibi bir şey olmuş. Çalışma grubunun ne tür bir

[321] Bu raporla ilgili detaylı olarak bakınız bölüm 2.3.6.
[322] Günlükteki not, cilt 429 yeni, PDF s. 70.
[323] Matbuu evrak No. 19/3456.
[324] Matbuu evrak No. 19/4748.

görevi olduğundan haberi yokmuş. Orada birçok kişi varmış, tam olarak kimler olduğunu bilmiyormuş, CDU çalışma grubunun başka bir görüşmesine katılıp katılmadığını da artık hatırlayamıyormuş. [325]

Fehling. 2000 senesinde Temme ile orada olduğunu onayladı. 2000 senesinde Wiesbaden'dan Kassel'daki dış büroya geçmiş ve orada çalışan iyi bir meslektaşı CDU çalışma grubunu yönetiyormuş, o da onu bu partiye davet etmiş. O da dış bürodaki meslektaşlarına, başka birilerinin gelmek isteyip istemediklerini sorumuş ve Temme de gelmek istediğini belirtmiş. Kendisi ne bir CDU üyesiymiş ne de çalışma grubunun bir üyesiymiş, bu konu hakkında da pek bir bilgisi yokmuş. Çalışma grubu senede bir kere toplanıyormuş. Kendisi en az iki kere bu buluşmalara katılmış, hatırladığı kadarıyla Temme bu iki görüşmede de varmış. En az bir buluşmada zamanın İçişleri Bakanı Bouffier de varmış. Toplam olarak Fehling'in dediğine göre 'bir veya iki elin parmağıyla sayılabilecek kadar' kişi gelmiş buluşmalara. [326]

Zamanın çalışma grubu başkanı Udo S.'e de sorular sorulmuştur. Udo S., 1980'li senelerin ortalarında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne geldiğinde bu çalışma grubunun mevcut olduğunu belirtmiştir. Bu çalışma grubunun amacı, üyelerinin arasındaki iletişimi geliştirmek ve CDU'nun güvenlik konusundaki hedeflerini ve değerlerini temsil etmekmiş. [327] 1990'li yılların başında çalışma grubunun o sıralardaki başkanı yeni eyaletlere taşınmış, ayrıca daha başka üyeler de taşınmışlar. Hessen'den Thüringen'e tayin edilen ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin müdür vekili olan Nocken da üyeymiş. [328] Kendisi daha sonra çalışma grubunu üstlenmiş ve onun haricinde yedi üye varmış, bunların arasında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin direktörü Irrgang.[329] Kendisi 1990'li yılların başından çalışma grubunun 2003'de dağılmasına kadar beş buluşma organize etmiş. Hatırladığı kadarıyla Temme ancak bir kere katılmış. Temme, çalışma grubunun üyesi değilmiş. S., Bouffier'nin 12.09.2000 tarihinde, yani Temme'nin kesinlikle orada olduğu bir buluşmada orada bulunduğunu hatırlamaktadır. [330] Hatırladığı kadarıyla orada 50 veya 60 kişi varmış, bunların içinde Hessen ve diğer eyaletlerin Anayasayı Koruma Dairesi çalışanları, Bakanlık çalışanları, Federal Kriminal Dairesi ve Hessen Polis çalışanları varmış. [331] Çalışma grubu, deniz, göl ve ırmak koruma polisinin arazisini kişisel ilişkiler sayesinde kullanabilmiş, bu partinin masrafları da CDU'nun eyalet bürosu tarafından ödenmiş. [332]

Bouffier'ye de konuyla ilgili sorular yöneltilmiştir. O da cevap olarak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde bir CDU çalışma grubunun olup olmadığını bilmediğini ve Temme'yi bir mangal partisinde görüp görmediğini hatırlamadığını söylemiştir. [333]

DIE LINKE Partisi'nin tüm çabalarına rağmen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki CDU çalışma grubu hakkında daha fazla bilgi toplanamamıştır. Kesin olan tek bilgi hem Bouffier'in hem de Temme'nin 2000 senesinde deniz, göl ve ırmak koruma polisinin arazisinde yapılan mangal partisine gittikleridir. Orada veya daha

[325] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06.06.2016, s. 89-91.
[326] Fehling, Oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24.03.2017, s. 186-191.
[327] Udo Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/56 – 25.08.2017, s. 7.
[328] Aynı yerde, s. 7, 15, 17.
[329] Aynı yerde, s. 8, 20.
[330] Aynı yerde, s. 10.
[331] Aynı yerde, s. 13, 18.
[332] Aynı yerde, s. 9, 24.
[333] Bouffier, UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 14, 208.

sonra birbirleriyle iletişime girip girmedikleri de kesin değildir. Yalnız DIE LINKE Partisi, Temme'nin, zamanın İçişleri Bakanı'nı görüp görmediğini hatırlayamadığına inanmıyor. Bu konuda sorgulanan herkes bunu hatırlamıştır, çünkü o, partinin 'parlayan konuğu' idi. Ayrıca Bouffier'in de bir CDU çalışma grubunun varlığından habersiz olması da pek inanılır değildir. Çünkü bir tarafta tüm tanıkların ifadelerine göre mangal partisinde bulunduğu için, diğer taraftan ise 1991'den 2010'a kadar CDU'nun Eyalet Başkan vekili ve hatta daha sonra CDU Başkanı bile olduğundan dolayı bu çalışma grubu hakkında bilgisi olması gerekmektedir.

2.1.2.2 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Českά cinayet serisiyle önceden ilgilenmesi (Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve Federal Kriminal Dairesi arasındaki konuşma)

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve ayrıca Andreas Temme de Halit Yozgat cinayetinden önce de NSU tarafından işlenen Českά cinayet serisiyle ilgileniyorlardı. Federal Kriminal Dairesi'ndeki Českά soruşturma grubu (EG-Českά) [334] cinayetten birkaç hafta önce Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile iletişime geçip cinayet serisi hakkında bilgilendirici bir konuşma yapılmasını talep etmişlerdi. Hem bu konuşmaya katılan Federal Kriminal Dairesi çalışanları, hem de Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışanları bu konuyla ilgili sorguya çekilmişlerdir. Komisyon tarafından araştırılan bu konuşmanın gelişimi, CDU/Grünen Partilerinin Nihai Raporu'nda doğru olarak geçiyor. Özet olarak metin şöyledir:

Českά soruşturma grubunda soruşturmayı yapan Federal Kriminal Dairesi çalışanı Werner J. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memuru J. ile evlidir. Tanık (Bay) J.'nin verdiği ifadeye göre Českά soruşturma grubu polis muhbirlerinden çeşitli ipuçları almış, aslında bu konuda muhbir ve bilgi veren kişi yöneten diğer dairelerden de bilgi almak yerinde olurdu.[335] Mevcut akraba ilişkisinden ve coğrafi yakınlıktan dolayı (iki kurum da Wiesbaden'dadır) Českά soruşturma grubu Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile iletişime geçmeye karar vermiştir. [336] Bu konuşma 2006 senesinin Mart ayında yapılmıştır, katılanlar ise Federal Kriminal Dairesi'nden J. ve Hoppe, ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden Bayan Pilling ve en azından bir süreliğine Bay Muth idi. Katılanların hepsi bir ağızdan Federal Kriminal Dairesi'nin isteği doğrultusunda Bayan Pilling'in Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki muhbir yöneticilerinin, muhbirlerin cinayet serisi hakkında sahip oldukları bilgileri almalarını talep edecekti. [337] J. ve Hoppe'nin dediğine göre Federal Kriminal Dairesi ayrıca Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Hessen vasıtasıyla, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ülke çapında gerçekleşecek olan araştırmacılar toplantısı düzenleyerek (burada değişik dairelerin muhbir yöneticileri buluşuyor), diğer eyaletlerin dairelerinin ve Federal Dairenin de katılımını öngörmüş,[338] ve bu toplantıda araştırmacılar cinayet serisi hakkında konuşacakmış.[339] Bu konuşmanın sonunda Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bunu yapacacağı sonucuna varılmış ve konuşma böyle bitmiş. Bayan Pilling ise buna karşı çıktı. [340] Onun hatırladığına göre J. ve Hoppe gerçekten Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin diğer dairelere yaklaşıp yaklaşamayacağını sormuşlardır, ancak o, Anayasayı Koruma Dairesi'nin yapısı buna izin vermediği için buna karşı çıkmıştır ve Federal Kriminal

[334] EG Českά soruşturma grubu ülke çapındaki cinayet serisinin araştırılma çalışmaların a katılmıştı, onun görevi tamamlayıcı altyapı bilgilerini bulmak ve silahların izini sürmekti.
[335] Werner J., Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 7.
[336] Aynı yerde, fakat Hoppe, Oturum protokolünda da var UNA/19/2/21 – 15.06.2015, s. 81.
[337] Hoppe, Oturum protokolü UNA/19/2/21 – 15.06.2015, s. 80; Pilling, Oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18.12.2015, s. 89; Jung, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 7; Muth, Oturum protokolü UNA/19/2/34 – 01.02.2016, s. 18.
[338] Hoppe, Oturum protokolü UNA/19/2/21 – 15.06.2015, s. 91.
[339] Aynı yerde, S. 81, ayrıca Werner J., UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 9.
[340] Hoppe, Oturum protokolü UNA/19/2/46 – 21.11.2016, S. 104, Werner J. UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 16.

Dairesi'nden Verbund (Birlik) adına böyle bir talebe karşılık veremeyeceğini açıklamıştır. Bu nedenle Federal Daire'ye gitmelerini söylemiştir.[341] Muth'un hatırladıkları, Bayan Pilling'in hatırladıklarına benziyor. O da Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin seçtiği yolu, yani BfV (Anayasayı Koruma Federal Dairesi)'nin yerine Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne yönelmeyi, "alışılmamış" olarak tarif etmiştir ve ayrıca onların da buna karşılık aslında normalde Federal Kriminal Dairesi'nin doğrudan doğruya BfV'ne başvurması gerektiğini açıkladıklarını söylemiştir. [342]

Bu konuşma için bir protokol kaydı hazırlanmamıştır ve konuşmaya katılanların hiçbirisi konuşmadan sonra yazılı bir not hazırlamamıştır, bu nedenle tüm detaylar açıklığa kavuşturulamıyor. Kayıt altına alınan tek şey var, o da muhbirlere konuyla ilgili soruların sorulması istendiğidir. Bayan Pilling bu konuşmadan birkaç gün sonra 24.03.2006 tarihinde tüm muhbir yöneticilerine bir e-mail gönderip, muhbir yöneticilerine cinayet serisiyle ilgili muhbirlerinden bilgi almaya çalışmalarını talep etmiştir (bakınız ayrıca 2.3.4). Temme de Halit Yozgat cinayetinden iki hafta önce bu talebi almıştır. Ne Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden, ne de Federal Kriminal Dairesi'nden kimsenin Kassel'daki cinayet soruşturmacılarına böyle bir talebin olduğunu ve Temme'ye bu nedenle cinayet serisi hakkında bilgi toplama görevinin verildiğini bildirmemesi, önemli bilgilerin ağır bir şekilde gizlenmesidir. Bu durumdan dolayı, Temme'nin muhbirlerinden cinayet serisi, failler veya cinayetin planlanması hakkında bilgi alıp alamayacağı sorusu ortaya çıkıyor. Bu bilgilerin soruşturmacılar için önemli olacağı ise ortada. Bayan Pilling de Federal Kriminal Dairesi ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasındaki konuşmanın ve bundan dolayı ortaya çıkan elektronik postanın, Temme aleyhine ileri sürülen suç şüphelerinden dolayı önemli olduğunu biliyordu. Bu nedenle Temme, kendisinden şüphelenildikten sonra Federal Kriminal Dairesi ile yapılan buluşma hakkında bir not hazırlamıştır. [343] Bu notu neden bu kadar geç yazdığı ona sorulunca, aşağıdaki cevabı vermiştir:

> "*Çünkü 21 Nisandan sonra* (Not: Temme'nin tutuklandığı gün) *artık önemsiz bir detay olmaktan çıkmıştı.* " [344]

MK Café ile sürdürdüğü onca konuşmada neden bu buluşma hakkında hiç bilgi vermediği sorusuna cevap olarak, bunun herhangi bir sebebi olmadığını ve ayrıca polis dairelerinin arasında bilgi alışverişi olduğunu zannettiğini söylemiştir. [345] Federal Kriminal Dairesi de J.'nin dediklerine göre MK Café'ye bilgi vermek için herhangi bir sebep görmediklerini söylemiştir, çünkü Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin verdiği bilgilere göre, muhbirlere sorulan sorulara da cevap alınamamıştır. [346] MK Café'nin bu konuşma ve bu nedenle Temme'ye verilen görev hakkında bilgilendirilmemesi, DIE LINKE Partisi açısından ağır bir ihmal teşkil etmektedir.

---

[341] Pilling, Oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18.12.2015, s. 59.
[342] Muth, Oturum protokolü UNA/19/2/34 – 01.02.2016, s. 17.
[343] Not „Werner J. Ve amiri arasındaki konuşma, 17. März 2006 konu: EG Česká", MAT_A_HE-4-VI, PDF s. 24.
[344] Pilling, Oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18.12.2015, s. 90.
[345] Aynı yerde, s. 125.
[346] Werner J., Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 19.

2.1.2.3 Kassel'daki Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin polis tarafından aranması

21.04.2006 tarihinde Temme'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki çalışma bürosu ve görev otomobili aranmıştır. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bu eylemlere karşı çıkmamıştır ve bu nedenle bir arama emrine ihtiyaç duyulmamıştır. Kassel dış bürosunun yöneticisi Fehling, Araştırma Komisyonu'na verdiği ifadesinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü Irrgang tarafından polis memurlarına istedikleri her şeyi verme emrini aldığını belirtmiştir, gizli olarak sınıflandırılmış dosyalar hariç olmak üzere.[347] Bununla ilgili soru sorulduğunda, Temme'nin odasında gizli dosyalar için bir kasanın bulunduğunu ve bunu Irrgang'ın talimatı nedeniyle açmadığını belirtmiştir.[348] Aramayı yapan polislerin bunu neden öylece kabul ettikleri ise bilinmemektedir. Arama sırasında orada bulunan StA (Savcı) Wied, bu kasayı hatırlamadığını belirtmiştir.[349] Açıkça görülüyor ki, kasa, yürütülen soruşturma çalışmaları sırasında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin memurları tarafından açılmıştır. Fehling'in söylediklerine göre Wiesbaden'daki Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi merkezinde çalışan hukukçulardan birisi, belki Hess veya Hoffmann, Kassel'daki dış büroya gelmiş ve kasadaki dosyaları incelemişler. Kendisi de o gün orada bulunmamış, ancak dış büronun elemanı E. kasayı açabiliyormuş. Ayrıca polisin kasanın açılışında ve dosyaların incelenmesi sırasında orada bulunmadığını tahmin ettiğini söylemiştir.[350]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bu gizli dosyaları polisten sakladığı, Fehling ile Temme arasındaki bir telefon konuşmasından da anlaşılmaktadır. Polis tarafından dinlenen 02.05.2006 tarihli konuşmada Fehling şunları söylemiştir:

> *"(...) burada senin o muhbirlerinle bu iş olmaz ve senin raporlarına da bakmadılar daha. Evet, raporlara bakmak istiyorlar. Fakat bunun için önce Kassel'dan Wiesbaden'a bir hukukçu gelir, o mutlaka daha ... (yapacaktır)"*[351]

Kasanın tam olarak kimin tarafından açıldığını ve içinde neler bulunduğunu Araştırma Komisyonu açığa çıkaramamıştır. DIE LINKE Partisi soruşturmacıların o zaman kasanın arama sırasında açılması için ısrarcı olmamalarını ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin soruşturmacıların karşısında kasanın içeriğinin gizli tutmasını kaba bir hata olarak değerlendiriyor.

2.1.2.4 "Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi amirlerinin suç şüphelisi" Temme'yi "destekleyici tutumu"

CDU/Grüne'nin Nihai Raporu, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve soruşturma makamlarının Yozgat cinayetiyle ilgili beraber yürüttükleri çalışmalar konusunda bir taraftan Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Temme ile ilgili cinayet soruşturmalarında genel olarak destek eylemleri ve diğer taraftan Temme tarafından yönetilen kaynaklara soruşturma makamlarının talep ettikleri ifade verme izninin verilmemesi arasında bir fark olduğunu belirtiyor.

---

[347] Fehling, Oturum protokolü UNA/19/2/31 – 21.12.2015, s. 34.
[348] Fehling, Oturum protokolü UNA/19/2/51– 24.03.2017, s. 183.
[349] Wied, Oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19.05.2017, s. 37 devamı.
[350] Fehling, Oturum protokolü UNA/19/2/51– 24.03.2017, s. 183.
[351] 02.05.2006 tarihli telefon konuşmasının kelime tutanağı, cilt 424, PDF s. 19 devamı.

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin genel destek eylemleri, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin kaynakların dinlenmesiyle ilgili tutumlarına karşın, soruşturmacılar tarafından tamamen olumlu olarak değerlendirilmiştir. [352]

DIE LINKE Partisi, bu görüşe hiçbir şekilde katılmıyor. Tam tersine: Temme'ye karşı soruşturmalar yürütüldüğünde, soruşturmacıların Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi hakkında o kadar kötü bir izlenimleri vardı ki "suç şüphelisi için girişilen destek eylemlerini" durdurabilmek için bir strateji hazırlamışlardı. [353] Soruşturmacılar, resmi gizliliğin ihlal edilmesine dair bir başlangıç şüphesini araştırmak amacıyla Savcılığın da katılmasını talep etmişlerdir. [354]Ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü Irrgang'ın sorgulanması amacıyla içeriye alınması düşünülmüştür. [355] Aşağıda soruşturmacıların bu konuda aldıkları önlemler anlatılmaktadır.

Temme ile amirleri arasındaki, MK-Café tarafından dinlenen telefon görüşmeleri

Hadise sırasında internet kafede olan ve aranan adamın Temme olduğu polis tarafından öğrenildikten sonra, polis onun telefonlarını dinlemeye başlamıştır. Telefonların dinlendiği sıralarda Temme ve amirleri arasında geçen kritik konuşmalar polislerin dikkatini çekmiştir. Kriminal Müdürlüğün yöneticisi Hoffmann, bu konuda şunları söylemiştir:

> *"Telefonlarının dinlenmesi sırasında Eyalet Dairesi'nin elemanlarının da konuşmalarının dinlenmesi dikkat çekiciydi. Bay Temme amirleri ile de konuşuyordu. Bu konuşmalardaki belirgin konu, sorgulamalarda ne tür cevap vermesi gerektiği idi. Orada bir sürü protokol var, telefon dinlenmeleri ile ilgili de – bunlar dosyalarda var zaten, bunlar hem mahkemelerde hem de Federal Meclis;te konu edilmişti – bunlara göre şüpheli olarak değerlendirilen bazı pasajlar var. Bu nedenle ben bunu Bay Karlheinz Sch.'ye böyle konuşmaların olduğunu bildiğimizi bildirmiştim. Zaten eğer ortada bizden saklanmaya çalışılan bilgilerin olduğu gibi bir şüphe varsa ,ben de bunu rapor etmek zorundayım.*
>
> *Örneğin Bay Temme ile bir amiri ile arasında geçen bir telefon konuşmasında amiri ona mümkün olduğunca gerçekleri söylemesini söylediği bir bölüm var. Bu benim için şu demektir: ya ben doğruyu söylerim, ya da yalan söylerim. Ama "gerçeğe mümkün olduğu kadar yakın" durulmak, ya ben bazı gerçekleri saklarım ya da bilinçli olarak yanlış bir şey söylerim. Ve ben bunları hiç beğenmedim. Bu nedenle İçişleri Bakanlığı'na bunu rapor etmek için bir sebepti bu, çünkü İçişleri Bakanı aynı zamanda Anayasayı Koruma Dairesi'nin de başkanıydı."* [356]

[352] Nihai raporu, s. 439 sonraki.
[353] Eyalet Polis Müdürü'nün ekli notu „Temme konusundaki sorgulama stratejisi", cilt 468, PDF s. 104 devamı.
[354] Eyalet Polis Müdürü'nün ekli notu, „Café cinayet araştırma komisyonunun suç zanlısı Temme konusundaki soruşturmaları – Telefon dinlemelerinden edinen bilgiler, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi amiriyle ilgili", cilt 468, PDF s. 118 sonraki.
[355] Mail Karlheinz Sch. 28.06.2006 tarihli, MAT_A_HE-4, PDF s. 95.
[356] Hoffmann, Oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23.11.2015, s. 138 sonraki.

Hoffmann'ın İçişleri Bakanlığı'ndaki muhatabı, Eyalet Polis Müdürlüğü'ndeki (LPP) Karlheinz Sch. idi. Onun görevi Yozgat cinayet olayı ile ilgili verilen bilgileri Eyalet Polis Müdürü Nedela'ya iletmekti, o da İçişleri Bakanı Bouffier'e bu bilgileri iletecekti.

01.06.2006 tarihinde Karlheinz Sch., Hoffman'dan aldığı ve bir telefon konuşmasının dinlenilmesinden elde edilen bilgiler hakkında kısa bir açıklama hazırlamıştır. [357] Buna göre:

> *"Kriminal Polis Direktörü Hoffman bana 31.05.2006 tarihinde, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı olan sanık TEMME'nin telefonlarının dinlenmesiyle, amirlerinin şüpheli davranışlar gösterdiklerinin ortaya çıkarıldığını anlatmıştır.*
>
> *Bir yandan Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Kassel dış birimi yöneticisi olan Bay Fehling sanığa kendisi ile Kriminal Polis Direktörü Hoffmann arasında yapılan konuşup anlaşmalar hakkında bilgi vermiştir. Burada, soruşturma konularının ve önlemler hakkındaki bilgilerin, daha doğrusu soruşturma hedeflerinin sanığa verilmiş olabileceği tehlikesi vardır.*
>
> *Bay Kriminal Direktör Hoffmann'a, ilgili konu içeriklerinin ayrıntılı bir şekilde dokümantasyonunun yapılması ve eylem olgusuyla ilgili, Bay Fehling veya Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin başka elemanları tarafından yapılan uygulamaya dair başlangıç şüphesinin mevcut olması halinde, savcılığın katılımı ve hukuki inceleme tarafımdan rica edildi. Bu bilginin mümkün olduğunca az kişiye bildirilmesi ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne herhangi bir bilginin sızdırılmaması gerekiyordu.*
>
> *Diğer taraftan Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Tedarik Bölümü (burada söz konusu olan, bilgilerin tedarik edilmesidir) yöneticisi Bayan Pilling sanığa, mümkün olduğu kadar hızlı bir şekilde tekrar göreve atanacağını defalarca bildirmiştir.*
>
> *Bayan Pilling Kriminal Direktör Bay Hoffmann'a karşı TEMME'nin onun "en iyi adamı" olduğunu ve görev yerinde ona ihtiyaçlarının olduğunu belirtmiştir.*
>
> *Bunun dışında TEMME'ye bu konuda birçok kez bir avukat tarafından temsil edilmesini tavsiye etmiştir.*
>
> *TEMME, o ana kadar MK "Cafe" (Cafe Cinayet Araştırma Komisyonu)'nun, değişik soruşturma çalışmaları için hazır bulunma ricasına kendiliğinden cevap vermiştir. Kendisi bir avukat tarafından temsil edilmiş olsaydı, bu işbirliğinin sonlandırılmış olması demekti.*
>
> *(...)*
>
> *Bu bilgiler bu sabah Polis Müfettişine ve Eyalet Polis Müdürü'ne (her ikisi de daire dışında) ve de Bay Bernd C.'ye telefonla verilmiştir. Yukarıda belirtilen fıkra 3'e göre Eyalet Polis Müdürü'nün direktifi.*

---

[357] Eyalet Polis Müdürü'nün ekli notu, „Café cinayet araştırma komisyonunun suç şüphelisi Temme konusundaki soruşturmaları – Telefon dinlemelerinden edinen bilgiler, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi amiriyle ilgili", cilt 468, PDF s. 118 sonraki.

Eyalet Polis Müdürü'nün direktifleri daha sonra telefonla Kriminal Polis Direktörü Hoffmann' a aktarılmıştır.

Bununla beraber Kriminal Polis Direktörü Hoffmann, Kassel Savcılığı'nın daha henüz resmi görev gizliliğinin ihlali konusunda bir başlangıç şüphesini tespit etmediğini bildirmiştir. Ben Kriminal Direktör Hoffman'dan LfVI-1 (1. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi) ile iletişime geçmemesini, onun tarafından bilgilendirilen Polis Müdürü Bay Henning'e tekrar iletmesini rica etmiştim. Bu yeni bilgiler benim tarafından Bay Bernd C.'ye Eyalet Polis Müdürü'ne iletilmek üzere verilmiştir."

Nedela daha sonra bu bilgileri İçişleri Bakanı Bouffier'ye iletip iletmediğini hatırlayamadığını belirtmiştir. [358] Temme'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki amirlerine karşı hiçbir zaman bir ceza davası açılmamıştır, çünkü dinlenen telefon konuşmalarının içerikleri bir başlangıç şüphesini oluşturmak için yetersizdi. Ancak Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi 2012 yılında NSU konusunda sonradan yapılan soruşturma çalışmaları sırasında zamanın Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi yönetiminin, o zamanlar dinlenen telefon konuşmalarının içerikleri hakkında bilgi sahibi olduktan sonra, bazı konularla ilgili (Temme ve Pilling arasında bir otoban dinlenme yerinde yapılan buluşma, Hess'in "gerçeğe mümkün olduğu kadar yakın" durulması ve Temme'nin arkadaşı olan H.'nin söyledikleri) bazı memurlardan görevleriyle ilgili bilgi vermelerini talep etmişti. [359]

Dinlenen telefonlardan soruşturmacılar ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Temme'den göreviyle ilgili bir açıklama yapmasını istediği de ortaya çıkmıştır. Ayrıca amiri olan Pilling'in Temme ile, soruşturmalar yapıldığı sıralarda bir otoban dinlenme tesisinde buluştuğu bilgisi ortaya çıkmıştır ve de Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, cinayet konusunda yürütülen soruşturmalara rağmen onu tekrar çalıştırmak istediği de ortaya çıkmıştır.

Göreviyle ilgili resmi açıklamayı yapmakta yardım alması

24.04.2006 Pazartesi günü Temme suç şüphelisi olarak belirlendikten ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin onun şahsi odalarını aramasından sonra Temme, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü Bay Irrgang'tan bir mektup almıştır. [360] Bu mektupta Irrgang, Temme'ye bir süre için görevinde çalışmasını yasaklayıp ona karşı mevcut olan şüphelerle ilgili bir resmi görev açıklaması yapmasını talep etmiştir. Bu yazıda aynı zamanda arama sırasında bulunan uyuşturucularla ilgili bir açıklama yapması gerekiyordu.

Pilling, resmi görev açıklamasının hedefini şöyle tanımlıyor:

"Resmi görev açıklaması, söz konusu memurun veya elemanın kendiliğinden ve herhangi bir amirinin etkisi altında kalmadan yaptığı bir açıklamadır." [361]

Temme'ye ise bu resmi görev açıklaması yaparken amiri yardımcı olmuştur. 09.05.2006 tarihinde, Pilling ona ulaşamayınca, Muth ona telefon etmiştir. Temme, bu konuşma sırasında ona, resmi görev açıklamasına neleri yazması gerektiğini sormuştur. Muth da bunun üzerine ona şöyle demiştir: *"Olaylar nasıl gelişti, onu yazın."* ve

[358] Nedela, Oturum protokolü UNA/19/2/52 – 26.04.2017, s. 32.
[359] Rieband, Oturum protokolü UNA/19/2/33 – 29.01.2016, s. 17.
[360] Yazı „Çalışma yasağı", cilt 48, PDF s. 19.
[361] Pilling, Oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18.12.2015, s. 132.

"Size yanlış bir şey söylemek istemiyorum, fakat ben sizin yerinizde olsam içimden nasıl geliyorsa öyle yazardım." [362] Muth, Temme'ye bu yüzden tekrar gizliliği koruma görevlisi Hess'e sorması gerektiğini söylemiştir.

Hess ile yapılan telefon görüşmesi aynı güne düşüyor. Hess, görev açıklamasıyla ilgili şunları söylemiştir:

> *"Yani benim anladığım kadarıyla, şöyle söyleyeyim, ve bunu bir daha düşünebilirsiniz, siz ne zamandan itibaren dış büro konusunda veya size şahsen, yani Federal Cumhuriyet'te, yani kısmen, bilmiyorum artık, Kassel'daki olaylardan önce veya sonra, cinayetler oldu mu ve siz ne zaman, yani bilinçli veya bilinçsiz, bunu öğrendiniz veya olay yerinde bulunmuş olmanız gerektiğini anladınız. Yani bu bilgi tabii ki önemli bir bilgi, ne zaman bunu anladınız??? Tamam, o zaman şu soru ortaya çıkıyor, o zaman meslektaş daireye belki bir şey söylemek zorunda değil miydi, herhangi bir şekilde görüş bildirmek zorunda değil miydi, bu soruyla ilgili olarak. Bu soru henüz o kadar da, o kadar da önemsiz değil ve ondan sonra da size bir kere daha soru sormaktan kaçınılıyor, evet bu acaba nasıl olmuştu, ne zamandan itibaren farkettiniz, onu farkettiniz mi, onu farketmediniz mi, onu nasıl değerlendirdiniz, bu, o kadar da önemsiz olmayan bir kompleks gibi görünüyor. Yani daha sonra bu konuların üstüne giderdim."*[363]

Hess tarafından ima edilen soru, Temme'nin ne zamandan beridir cinayet serisinden haberdar olduğuyla ilgili olarak resmi görev açıklamasında bir kelime bile yazılmamış olmasıdır. Görev açıklaması şöyleydi:

> *"İnternet kafedeki olay kurbanını ben yaklaşık 2-3 yıldan beri tanıyorum. İlk defa bilgisayarımla teknik sorunlar yaşadığım zaman oraya gitmiştim ve orada şahsi elektronik postalarımı okumuştum. Zamanla oraya daha çok gidiyor olmuştum. Ben, görevimle ilgili hiçbir zaman bu kafe veya sahibi hakkında bilgi almamıştım. Ziyaretlerim sırasında da hiç olağan dışı bir durumla karşılaşmadım. Son zamanlarda oraya daha sık gidiyordum, orada internette sohbet ediyordum. Olaydan sonraki Pazar günü 'Extra-Tip' gazetesinden olay hakkında bilgi sahibi olduktan sonra, bu kafeyi ve sahibini tanıdığımı fark ettim. Aynı zamanda bundan kısa bir süre önce orada olduğumu da anlamış oldum. Ondan sonraki Pazartesi günü işyerimdeki damga kartıma bakıp işyerini ne zaman terk ettiğime baktım. Bu, olaydan yaklaşık 20 dakika önce olduğu için ve ben de o günkü ziyaretimle ilgili herhangi olağanüstü bir durumu hatırlamadığım için olay sırasında orada bulunmam bana imkansız gibi göründü, yani benden birkaç metre ileride bir cinayet işlenecek ve benim haberim olmayacak. Ben, aynı zamanda o Çarşamba günü büroyu erkenden terk ettiğimi gördüğüm için, yanlış bir sonuç çıkararak o Çarşamba günü kafeye gitmiş olmam gerektiğini düşünmüştüm.*
>
> *Kafeyi bildiğimi ve olaya yakın bir zamanda orada bulunduğumu dış büronun yöneticisine veya herhangi başka bir amirime anlatmamanın bir hata olduğunu biliyorum. Böyle bir konuşma yapsaydım tabii ki hemen polise tanık olduğumu bildirmem gerekeceğini anlardım. Bugün olay gününü düşündüğümde hatırladığım kadarıyla bürodan çıktıktan sonra eve giderken, yolda kafede durup içeri girdim, kısaca chatrooma girmek istemiştim. Olay kurbanı o sıralarda ön odadaki bar masasının arkasında oturuyordu ve bana bilgisayarın yerini gösterdi. Birkaç dakika geçtikten sonra bilgisayarda bağlantımı kesip kafeyi terk etmek istedim. Ön odada kafe sahibini görmeyince kafenin önündeki sokağa çıkıp baktım. Ancak onu*

[362] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun 03.03.2015 tarihli notu, cilt 424, s. 29 devamı.
[363] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun 23.02.2015 tarihli notu, cilt 424, s. 38 devamı.

orada da göremedim. Bu nedenle tekrar kısaca içeriye girdim ve koridordan bilgisayar odasına bir bakış attım, ancak kafe sahibini orada da göremedim. Ondan sonra tekrar ön odaya gittim. Bar masasıyla çıkış kapısının arasında cebimden 50 Cent alıp, bar masasının üzerine koydum. Daha önceki ziyaretlerimden bu paranın yeterli olacağını biliyordum. Kafe sahibini hiçbir yerde göremememde bir gariplik hissetmedim. Bunun nedeni, daha önceki ziyaretlerimde de bazen kısa bir süre için kafe sorumlusunun orada bulunmayabilmesidir. Bunun gibi durumlarda daha öncelerinde bilgisayarları kullanmadan tekrar kafeden çıkmıştım. Kafeden çıktığımda da herhangi garip bir durumla karşılaşmadım. Kafeden çıktıktan sonra arabama binip her zamanki yolumdan eve gittim. Polisin bana karşı oluşturduğu suç şüphesiyle ilgili, bu olayla herhangi bir alakamın olmadığını belirtmek isterim. Tabii ki ben bunu (cinayeti) işlemedim ve bununla herhangi bir ilgim de yoktur. Olayı fark etmedim bile. Bu olay yüzünden bir başkası tarafından baskı altında da değilim, bana şantaj yapılmıyor. Polis tarafından tutuklandıktan sonra bana Trendelburg-Deisel'deki evimdeki kasada, spor amacıyla kullanılan bir silahın ve dış bürodaki çalışma masamda uyuşturucu bulunduğu bildirilmişti. Bu olası uyuşturucu, ezilmiş kakule. Bu toz, bir parça Staniol-kağıdına sarılmıştı ve dışarıdan galiba uyuşturucu gibi görünüyordu. Ben bu kakuleyi Kassel halk yüksek okulundaki kurs öğretmenimden almıştım. Ben orada bir Arapça kursuna gidiyorum. (Öğretmenin) evine bir kere dittiğimde bana Arap kakuleli kahve hazırlamıştı. Ona kahvenin tarifini sorduğumda bana yukarda belirttiğim şekilde paketlenmiş kakuleyi hediye olarak verdi. Bu paketi dosya çantamda sakladığım için ve onun içinde ayrıca dil kursunun evrakları bulunduğu için, bunu takip eden günlerde masanın içine koymuştum. Şu ana kadar polisten bu maddenin incelenmesi hakkında bir bilgi almış durumda değilim. Benim evimde bulunan madde ise aslında esrardır. Bununla ilgili 1990/91 yıllarında yaptığım askerliğim sırasında esrar içen kişilerle iletişim halinde olduğumu belirtmeliyim. Ne yazık ben de o sıralarda bunu içtiğimi itiraf etmeliyim. Bir ara ben de birkaç gram esrar almıştım. Ondan geriye kalan miktarı da eve bir para kasasında saklıyordum, onun içinde ayrıca kişisel evraklarım da vardı. Esrar, eski bir deri anahtar çantasında saklıydı. Askerliğim bittikten sonra, esrarı neden çöpe atmadığımı söyleyemem artık. Kasayı satın aldığım zaman, para kasasında bulunan her şeyi alıp, yeni kasanın içine koymuştum. Bunu yaparken de deri anahtar çantasının içine bakmamıştım, onu öylece yeni kasanın içine koydum. O sıralarda artık onun içinde esrar bulunduğunu hatırlamıyordum bile. Yıllar geçtikten sonra bu çantanın varlığını ve içindekileri unutmuştum artık. Polis bana içindekiler hakkında sorular sormaya başlayınca ancak hatırladım. Polisin dediğine göre maddenin miktarı yaklaşık 3 grammış. Askerliğimi bitirdikten sonra bir daha uyuşturucu kullanmadım. Askerliğim sırasında da ancak arada bir esrar içiyordum. Başka uyuşturucu hiçbir zaman kullanmadım. Hiçbir zaman uyuşturucu madde satmadım. Esrar içmenin bile yanlış olduğunun farkındayım. Ayrıca bunu satın alıp evde saklamak da bir hataydı." [364]

Araştırma Komisyonu'nun karşısında Temme'ye neden Hess'in sözlerine karşı gelip bunun hakkında bir şey yazmadığı ve cinayet serisinden ne zamandan beri haberi olduğu sorulmuştur. Cevabı şuydu:

"Ben bunu açıkçası – resmi görev açıklamasında yazılanları anladığım kadarıyla – şöyle anladım, söz konusu olan şuydu: hangi süre içinde benim olayın farkına vardığım söz konusuydu – bu "Extra Tip"

[364] Andreas Temme'nin 09.05.2006 tarihli görev açıklaması, cilt 48, s. 24 sonraki.

ilgili bir şey yazmıştım sanırım – ve şu an hatırlamadığım bu elektronik posta muhtemelen daha önce mevcuttu. Bunu o zaman da hatırlayamıyordum, bu ortadaydı. Anlaşılan buna karşılık da vermedim. " [365]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, resmi görev açıklamasının teslim edilmesinden sonra ek bilgi almak için hiçbir soru sormamıştır.

Otoban dinlenme tesisindeki buluşma

Temme ile Pilling arasında 13.06.2006 tarihinde geçen bir telefon konuşması da soruşturmacıların dikkatini çekmiştir. Bu telefon konuşması sırasında Pilling Temme'ye ertesi gün Kuzey Hessen'de bulunan bir otoban dinlenme tesisinde buluşmayı teklif ediyor, ondan sonra (Pilling'in) Kassel dış bürosunda bir randevusu varmış. [366] Soruşturmacılara göre bu konuşma planlı bir hareket teşkil etmiştir, onlar bu nedenle bu buluşmayı izlemişlerdir. Pilling ve Temme buluşmaları sırasında gözlemlenmişlerdir, ancak akustiğin kötü olmasından dolayı konuşmanın içeriği anlaşılamamıştır. [367]

Araştırma Komisyonu'nun önünde de Pilling ve Temme'ye bu buluşmanın içeriği hakkında sorular sorulmuştur. Pilling, bu konuşma sırasında soruşturmalar hakkında konuşulmadığını, onun yerine sadece kendisinin onun amiri olarak Temme ile şahsi meseleler hakkında, yani onun ve ailesinin bu konuyla nasıl başettiklerini konuşmak istediğini belirtmiştir. [368] Pek de alışılmış olmayan bu buluşma yerine gelince, Pilling, görevden el çektirilmesinden dolayı onunla dış büroda buluşmak istemediğini ifade etmiştir. [369] Ayrıca dinlenme tesisi kolay bulunabilen bir yerde ve evine giden yolun üzerindeymiş. Temme de bu ifadesini doğrulamıştır. [370] Bunun haricinde Komisyon başka bilgiler elde edememiştir.

2.1.2.5 Muhbirlerin ifadelerinin alınması konusunda soruşturma makamları ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasındaki anlaşmazlık

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından sorgulanma izni

MK Café' nin Temme'yi suç süphelisi olarak belirlemeyi başardığı andan itibaren, soruşturmacılar açısından, onun tarafından yönetilen muhbirler soruşturmalar için önemli bir rol oynadılar. Soruşturmayı yapan Savcı Wied 25.04.2006 tarihli bir mektubunda, Pilling'e soruşturma temelini oluşturan durum tespiti hakkında bilgi vermiştir.[371] Ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne belirli bilgileri iletme ricasında bulunmuştur:

---

[365] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/20 – 11.05.2015, s. 135.
[366] Telefon dinlemeleri tutanağı, 13.06.2006, cilt 468, PDF s. 110.
[367] Kuzey Hessen Polis müdürlüğü, takip raporu, cilt 221, PDF s. 128.
[368] Pilling, Oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18.12.2015, s. 70, 78, 94, 98.
[369] Aynı yerde, s. 69.
[370] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06.06.2016, s. 71.
[371] Kassel Savcılığı'nın Anayasayı Koruma Eyalet Dairesiye gönderdiği yazı, Bayan Pilling'e kişiye özel gönderilmiştir, konu: „Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışanı Andreas Temme'ye karşı sürüdürülen cezai takip konusunda bilgi edinme talebi", cilt 469, PDF s. 113 devamı.

"Genel durumu detaylı araştırabilmek ve özellikle Bay Temme'nin olayla olan ilişkisini ve de onu aklayabilecek durumları daha iyi tespit edebilmek amacıyla, sanığın mesleki görevi hakkında acilen daha detaylı bilgilere ihtiyacımız vardır. Örneğin Bay Temme'nin daha önceki cinayetler işlendiği sırada nerede bulunduğunu bilmek önemlidir, ama bu bilgi, aslında yolculuk belgeleri, yeme ve içme faturaları v.s. ve ayrıca da Bay Temme tarafından yönetilen muhbirlerin sorulara verdikleri cevaplardan da kazanılabilir. Sonuncu olarak saydığım, ayrıca sanığın temasta olduğu ve muhtemelen olayların arka planında bulunan kişiler hakkında bilgi edinmek amacıyla da kullanılabilir. Savcılığın görüşüne göre muhbirlerin sorgulanması, şu an bulunduğumuz araştırma süreci içerisinde Bay Temme'nin yerine atanan ve Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün memurlarıyla birlikte çalışarak önceden belirlenen soruları "nakledebilecek" olan kaynak yöneticisiyle gerçekleştirilebilir.

Şu ana kadar birikmiş sorularla ilgili, size Kuzey Polis Müdürlüğü K11 ve MK Café tarafından verilecek olan bir soru kataloğuna işaret etmek istiyorum."

Yani soruşturmacılar, o zaman Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından Temme'nin muhbirlerinin bir soru kataloğu yardımıyla sorgulanmalarına önce karşı çıkmadılar.

Kısa bir süre sonra MK Café, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne bir yazı göndermiştir ve bu yazının içinde muhbirlerle ilgili önemli cevapların yanında ayrıca daha detaylı bilgiler talep etmiştir, örneğin Temme'nin yolculuk bildiriminin kayıtları, kişisel dosyası ve detaylı görev zamanları. [372] Muhbirlerle ilgili şunlar yazılmıştır:

- *"Muhbirlerin sorgulanması, özellikle VM 650 denen ve Bay Temme ile 06.04.2006 tarihinde buluşmuş olan muhbirle ve ayrıca Bay Temme'nin raporunun doğrulanması*
- *Bay Temme, 04.04.2006 tarihinde ayrıca bir muhbirle mi buluştu? Bu muhbirin sorgulanması ve raporla karşılaştırılması*
- *Muhbirlerin elde ettiği bilgiler? – Gerekirse VM650'nin kimliğinin ifşa edilmesi!*
- *04.04.2006 ve 06.04.2006 günlerinin eksiksiz zamansal seyri*
- *Muhbirlere yapılan ödemelerin araştırılması. Muhbir ödemelerinde Temme ile ilgili göze çarpan herhangi bir şey var mıydı?"*

08.05.2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Temme'nin görev zamanları ve görev icabı yolculuk ettiği sürelerle ilgili bir yazı göndermiştir, bu yazı ayrıca kişisel dosyasının bir fotokopisini ve Temme'nin mesleki telefon numaralarının bir listesini içermektedir.[373] Buna ayrıca soru kataloğunun cevaplandırılmasıyla ilgili bir kısa açıklama eklenmiştir. Bu kısa açıklamada başka bilgilerin yanısıra MK Café'nin sorularına ilişkin, Temme'nin 06.04.2006 tarihinde saat 12:30 ve 15:00 arasında bir kadın muhbirle buluştuğu belirtilmektedir. Bu kadın muhbir 03.05.2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin tedarik bölümünün bir temsilcisi tarafından sorgulanmış ve cevap olarak Temme ile buluşmasının iki veya üç saat sürdüğünü belirtmiş. Bu buluşmanın özet raporu 10.04.2006 tarihinde Wiesbaden'a gönderilmiş. Buluşma sırasında Temme'nin üzerinde pembe bir gömlek ile siyah bir mont varmış. 04.06.2006 tarihinde de Temme bir muhbir ile buluşmuş, ancak o,

[372] Cafe Cinayet Araştırma Komisyonu yazısı, 26.04.2006, gizli, cilt 49 a, PDF s. 14.
[373] Cafe Cinayet Araştırma Komisyonu'na gönderilen yazı, 08.05.2006 konu: „Andreas Temme konusunda bilgi edinme– soru katalogu", cilt 114, PDF s. 125.

yurtdışında olduğu için daha sorgulanamamış. Temme, yolculuk defteri kayıtlarına göre saat 10:00 civarında bürodan çıkıp saat 14:30'da geri dönmüş. Bu özet raporu 05.04.2006 tarihinde Wiesbaden'a gönderilmiş. [374] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin belirttiğine göre muhbir, yurtdışından döndüğünde sorgulanmış ve bu sorgulanma hakkında da Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi MK Café'ye kısa bir yazı göndermiş. [375] Bu yazıda, sadece muhbirin bu buluşmanın haftanın hangi gününde yapıldığını hatırlayamadığı, Temme'nin onu saat 11:00'de aldığını ve bu buluşmanın bir otoban dinlenme tesisinde yapıldığını anlatmış. Saat 13:00'te ise Temme onu evine yakın bir yere bırakmış.

MK Café için bu bilgiler yeterli gelmemiştir. MK Café'nin bir üyesi olan Polis memuru olan Jörg T., Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin cevabi yazısını şöyle eleştirdi:

> *"Evet, yani biz, sorgulayan kişiler açısından bu tür sonuçlar tatmin edici değildir, sorular ne olursa olsun. Bu durumda Bay Hess ile yapılan bir sorgulama aklıma geldi; o kadın muhbiri 04.04. tarihinde sorgulamıştı. Bu yaklaşık bir DIN A 4 sayfa tutuyordu. Ben şimdi yazının başlığını ve imza yerini çıkartırsam belki üç cümle kalacak. Bunun içeriği: Dinlenme tesisinde buluşma gerçekleşti. Tam olarak nerede bilinmiyor – Bu tabi ki bizim için bir ipucunun çözümlenmesine yardımcı olmayacak bir şeydir."* [376]

Cevapların kalitesinin bu kadar düşük olmasından dolayı soruşturmacılar, muhbiri tekrar kendileri tarafından sorgulanması ihtiyacını duymuşlardır (bu durumdan, CDU/Grünen Partilerinin Nihai Raporu'nda tek kelimeyle bahsedilmemiştir, bakınız oraya, sayfa 478).

MK Café ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasında polis tarafından yapılabilecek muhbir sorgulama olasılığının görüşülmesi

Kassel Kriminal Müdürlüğü'nün yöneticisi Hoffmann, 09.06.2006 tarihli yazısında Eyalet Polis Müdürlüğü'ndeki muhatabı olan Karlheinz Sch.'ye polisin bu sorgulamaları, artık kendisi tarafından yapılmasını istediğini belirtmiş, buna sebep olarak da Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin kullanılamayacak durumda olan cevabi yazılarını göstermiştir:

> *"MK Café'nin görüşüne göre bu önlemlerin sonuçları (muhbirlerin, sorgulamalara temel olan olaylarla ilgili bir muhbir yöneticisi tarafından sorgulanmaları) tatmin edici değildi. Suç olayının işlendiği gün olan 04.04.2006 tarihi (Dortmund) ile ilgili Hessen Eyalet Dairesi tarafından bize yaklaşık bir sayfalık bir yazı ulaştırıldı, ancak burada öne sürülen delil hakkında hiçbir bilgi verilmedi.*

[374] Andreas Temme konusundaki durum tespit notu, cilt 114, PDF s. 126 sonraki.
[375] Cafe Cinayet Araştırma Komisyonu'na gönderilen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından gönderilen yazı 06.06.2006 konu: „Andreas Temme konusunda bilgi edinme– soru katalogu, burada: 04.06.2006 tarihindeki buluşma, ilişki: 26.04.2006 tarihli yazı", cilt 114, PDF s. 129.
[376] Jörg T., Oturum protokolü UNA/19/2/40 – 01.07.2016, s. 42.

MK Café, tüm bu olayların öneminden dolayı sorgulamalara katılma ihtiyacını duymaktadır. " [377]

Bu yazıda ayrıca bu konuyla ilgili olarak Hessen İçişleri Bakanlığı'nın, Kassel Savcılığı'nın talebi üzerine, muhbirlerin ifade vermelerine izin verip vermeyeceğinin açıklığa kavuşturulması gerektiği belirtilmiştir. Ek olarak, gizliliğin güvence altına alınması suretiyle Hessen İçişleri Bakanlığı'nın, Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi'nin hak ettiği koruma ihtiyacını, bir açıklama yapma yasağı yoluyla yerine getirip getiremeyeceğinin araştırılması gerekiyormuş. Yazı, MK Café'nin Kassel'daki Savcılık ile bundan sonraki adımları planlayabilmesi için oluşan bu soruların en kısa zamanda cevaplandırılması ricası ile bitiyor. [378]

Karlheinz Sch. bunun üzerine Eyalet Polis Müdürü Nedela'ya gönderdiği bir yazıda MK Café'nin, Temme'nin 04.04.2006 tarihinde buluştuğu muhbiri kendisinin sorgulamak istediğini, çünkü Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin sorgulama hakkında yazdığı kısa açıklamanın, şüpheli zanlının öne sürdüğü delilin acilen gereken soruşturmaları sonlandırılması için yeterli olmadığını söylüyor. [379] Yazıda ayrıca şunlar geçiyor:

> *"Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin izin vermeyi tekrar reddetmesinin ihtimal dışı olmadığından dolayı, bu yöntemin uygulanması İçişleri Bakanlığı'nda şaşırmalara sebep olabilir. Kriminal Polis Direktörü Hoffmann bu nedenle Eyalet Polis Müdürü'nün tutumunun önceden öğrenilmesini rica etmiştir."*

Karlheinz Sch. yazısında ayrıca, Savcılığının ve polisin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ni muhbirlerin ifadelerinin alınması konusunda zorlayamayacaklarını yazmıştır, fakat bir red kararının verilmesi durumunda en yüksek makam ve hatta belki de bizzat İçişleri Bakanı tarafından açıklanacak olan bir açıklama yapma yasağına ihtiyaç duyulacağını belirtmiştir. Bu yazının üzerine elyazısıyla düştüğü bir not da bu çözüm teklifini Eyalet Polis Müdürü'yle görüştüğünü ve bunu Hoffmann'a telefonda bildirdiğini gösteriyor.

MK Café bunun üzerine 30.06.2006 tarihinde Savcılık ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile beraber tekrar kaynakların polis tarafından sorgulanmasını görüşmüştür. Bu konuşmanın bir hedefi de, amirlerin "suç şüphelisini tespit edilebilir bir şekilde destekleme tutumunu" durdurmaktı. [380]

30.06.2006 tarihinde MK Café ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi arasında gerçekleşen buluşma

Konuşma sebebi: "suç şüphelisini tespit edilebilir bir şekilde destekleme tutumunu" durdurmak

MK Café, Temme'nin ifade verme sırasındaki davranışlarından dolayı "Temme'nin izini sürmekte" zorluk çekiyordu. Bu nedenle operatif hadise analizlerini de oluşturan hadise analizcisi Horn 18.06.2006 tarihinde

[377] Kriminal Başkanlığının notu, konu: „Kassel Savcılığı'nın soruşturma işlemleri, Az.: 8821 UJs 66175/06 Halit Yozgat cinayetiyle ilgili, burada: Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin muhbirlerinin sorgulanması", cilt 105 neu, PDF s. 167.
[378] Aynı yerde
[379] Karlheinz Sch.'ın LPP'ye 12.06.2006 tarihinde gönderdiği yazı, cilt 45, PDF s. 111.
[380] Karlheinz Sch.'in 21.06.2006 tarihli notu, MAT_A_HE-4, PDF s. 98.

"Temme konusunda sorgulama stratejisini" oluşturmuştur.[381] Bu strateji iki bölümden oluşmaktaydı, bir taraftan sorgulamanın hazırlanması ve diğer taraftan sorgulama sırasındaki yöntemden.

Birinci adımla ilgili stratejide şunlar belirtilmiştir:

"Sorgulamanın hazırlanması çerçevesinde Hessen Anayasasyı Koruma Eyalet Dairesi'nin aşağıdaki yetkililerle konuşmalar gerçekleştirilmelidir:

- *Hartmann*
- *Fehling*
- *Pilling*
- *Irrgang*

Bu konuşmaların hedefi, Temme'nin sürpriz bir şekilde güçlü olan görev yerindeki pozisyonunun sarsılmasıydı. Temme, Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin ona karşı daha çekingen davranacağını fark etmeliydi.

Konuşmalar, şu noktaları içermeliydi:

- *Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından gerçek bir işbirliğinin sağlanması, çünkü aksi takdirde daireye verilen zarar çok büyük olacaktı (kişisel alanda sahip olduğu aşırı sağcı malzeme, esrar bulundurma). Örneğin: Nasıl oldu da T. (not: Temme) SÜG (not: güvenlik sınavı)'nı kusurlu bulunmaksızın geçebildi?*
- *Üç senaryonun açıklanması ve bu üçünün de pek sevindirici olmadığının belirtilmesi*
  - *T. fail olarak*
  - *T., önemli algıları saklayan bir tanık olarak*
  - *T., yanlış zamanda yanlış yerde olan bir kişi olarak ve daha sonra da yanlış hareket eden birisi olarak (kendini açığa çıkarmadı) ve ayrıca da internet kafesine yaptığı ziyaretlerinin güvenlik kurallarına karşı geldiğinden.*
- *Katılan herkesin T. ile kişisel veya telefonda iletişime geçmeleri hakkındaki sorular*
- *T.'nin yaptığı hatalarının önemini anlatmak (hata listesi) ve bundan doğan sonuçları onlara anlatmak*
- *Aşağıdaki talepleri yapmak:*
  - *Muhbirlerin kimliklerinin ifşa edilmesi ve MK-Café'nin polislerine muhbirleri sorgulama imkanlarını vermek*
    - *T.'nin kişiliğinin belirlenmesi ihtiyacı*
    - *Üstün bir görevdeki muhbir yöneticisi olarak T'nin davranışının incelenmesi*
    - *T. tarafından hangi hataların örtbas edilmeye çalışıldığını bulmak (T.'nin ayrıca internet kafesine bulunmaması gerekirdi, bunun gibi başka hatalar var mı? Bu, T. için tipik bir davranış mıdır?)*
  - *Orijinal güvenlik dosyasını inceleyebilmek*

[381] Münih Polis Müdürlüğü, K 115 – Bavyera Operatif Hadise Analiz Komiserliği, „Temme konusundaki sorgulama stratejisi", cilt 468, PDF, sayfa 105 ve devamı.

- *T.'nin kişiliğinin değerlendirilmesi*
- *Aşırı derecede her şeye uyan bir kişiliğe sahip olmasının incelenmesi, kendi ihtiyaçlarını geçmişte de gizli olarak karşıladı mı?*

o *Geçmişte operatif güvenlik davranışlarının gösterilip incelendiği sorusu (sonuçları dahil olmak üzere)*

Bunun yanında aşağıdaki makamlarla görüşülmesi gerekirdi:

- *Bundan sonraki adımları planlayabilmek amacıyla Savcılık ile*
- *Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi hakkındaki uzman bilgileri değerlendirebilmek amacıyla İçişleri Bakanlığı ile*

T.'nin eşine sorgulama yapılmadan önce sorular sorulmalıydı ve silahlar, internet kafe gibi konulardaki tutarsızlıklar konu edilmeliydi."

"İstihbarat konusundaki hata listesi"

Stratejide konu edilen "istihbarat konusundaki hata listesi" ayrıca strateji kağıdında tarif edilmişti. Bu, soruşturmacılar tarafından Temme ile ilgili istihbarat konusundaki tespit edilen ihlalleri içermekteydi. Bu listeye aşağıdaki noktalar dahil edilmişti:

- *"Görev bürosunda silah temizleme malzemelerinin bulundurulması*
- *Görev bürosunda silah bulundurmak*
- *"Yasak bölgedeki" internet kafeyi ziyaret etmek, bunu düzenli olarak yapmak ve bunun sebebinin tembellik olması*
- *Ebeveynlerinin evindeki kasada uyuşturucu bulundurmak*
- *Esrar kullanmayı itiraf etmek*
- *RG (Not: uyuşturucu) kalıntılarının çöpe atılmaması*
- *Eşine internet kafe ziyaretlerinden bahsetmek, bununla gizlilik kurallarına karşı gelmek, gerekçe olarak ziyaretlerin mesleki sebeplerden dolayı yapıldıklarını anlatmak (ziyaretlerini özel hayatıyla ilgili olarak gösterdiği için, güvenlik kuralları ihlal edilmiştir)*
- *Aşırı sağcı malzemelerin hazırlanması ve bulundurulması*
- *Yerel Hells Angels örgütünün başkanıyla temas, bunlar ise LKA Sachsen (Saksonya Eyalet Kriminal Dairesi)'nin bir çalışmasına sahiptiler ve bunlar*
- *"Çalkalama" prensibine uymamak, yani işyerinden doğrudan evine gitmek veya internet kafesine gitmek*
- *Görevi için kiraladığı posta kutusunun yanında şahsi bir posta kutusu kiralamak."*[382]

[382] Aynı yerde, s. 108.

Polis, tüm bu noktaları Temme aleyhine yürütülen soruşturma sırasında belirlemiştir. Bunlar hem genel görevlerinin ihlalini hem de Anayasa Korumacısı olarak bağlı olduğu kuralların ihlalini teşkil etmektedir ("istihbarat konusundaki hatalar"). Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki görev bürosunun odalarının aranması sırasında silah temizleme malzemeleri bulunmuştu ve Temme de görev yerine bir silah getirdiğini kabul etmişti. [383] Dış birim yöneticisi Fehling ise bundan haberi olmadığını söylemiştir. Olsaydı, bunu yasaklayacağını da belirtmiştir. [384] Ancak burada özellikle eleştiriye açık olan nokta, Temme'nin aşırı sağcı malzemeleri bulundurduğu gerçeğidir. Bu malzemenin niteliği ve genişliği bu özel mütalaanın geri kalan kısmında detaylı açıklanmıştır.

Konuşmanın seyri

Kassel Cumhuriyet Savcılığı ve MK Café, bu sorgulama stratejisini uygulamaya karar vermişlerdir ve bu nedenle Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi sorumlularını 30.06.2006 tarihi için bir konuşmaya davet etmişlerdir (Irrgang, Hess, Pilling, Fehling). Eyalet Polis Müdürlüğü danışmanı Karlheinz Sch. bunu Eyalet Polis Müdürüne ve İçişleri temsilcilerine bir elektronik posta göndererek bildirmişti. [385] Yazdığı elektronik postada ayrıca bu konuşmanın hedefinin, suç şüphelisinin amirleri tarafından gösterilen "belirgin destekleme tutumunun" durdurulması ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin daha iyi bir işbirliğine ikna edilmesi olduğunu belirtmiştir. Ancak hedef, taktik sebeplerden dolayı açık bir şekilde belirtilmemiştir. Bu yazıda ayrıca Irrgang'ın bu konuşmaya katılmak için bir sebep görmediğini, [386] Pilling'in hasta olmasından dolayı katılamayacağını ve Fehling ve Hess'in gelmelerinin istenmediğini açıklamıştır. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Savcılık ve polis ile beraber çalışmayı "gizliliğin korunması"na dahil bir konu olarak gördüğünden , bu konuşmaya ancak bu bölümden olan kişiler katılacakmış, bunlar Hess, Friedrich W. ve Katharina Sch. olacakmış.

30.06.2006 tarihinde bu konuşma planlandığı gibi gerçekleşmiştir. Katılanlar, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden gelen Katharina Sch., Hess, Friedrich W. (hepsi gizliliği koruma bölümünden), MK Café'den altı memur, bunların arasında Wetzel ve Hoffmann, ve de Savcısı Wied. [387] Konuşmanın içeriği hakkındaki bilgiler ancak Wetzel tarafından kaleme alınan bir kısa açıklama vasıtasıyla, Karlheinz Sch. (Eyalet Polis Müdürlüğü) tarafından yazılan bir elektrronik posta ve Araştırma Komisyonu'ndaki bazı konuşmacıların verdikleri ifadeler vasıtasıyla anlaşılabilmiştir.

Hadise tarifinin ve Temme'nin istihbarat hata listesinde yer alan kritik davranış biçiminin yanında, bu konuşmanın hedefi Temme tarafından Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi için hazırlanan resmi görev açıklamasını ve güvenlik dosyasını[388] alıp incelemekti, ve de özellikle Temme tarafından yönetilen muhbirlerin polis tarafından sorgulanıp sorgulanamaması sorusuydu. [389]

---

[383] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06.06.2016, s. 140.
[384] Fehling, Oturum protokolü UNA/19/2/31 – 21.12.2015, s. 39.
[385] Karlheinz Sch.'in Nedela'ya gönderdiği yazı, Bernd C., Münch, 26.06.2006, konu: „Ülke çapındaki cinayet serisi, Café Cinayet Araştırma Komisyonu", cilt 468, PDF s. 103.
[386] İrrgang'ın katılmamasını kendisi ortada bulunmayan „gerekçe" ile savunmuştur.
[387] Café Araştırma Komisyonu'nun notu „Elayet Anayasayı Koruma Dairesiyle görüşme, 30.06.06, saat 10.30- yaklaşık 12.30", cilt 105, PDF s. 190 devamı.
[388] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışanlarıyla ilgili muthemel güvenlik riskni içeren noktalarının toplandığı dosyadır
[389] Jörg T., Oturum protokolü UNA/19/2/40 – 01.07.2016, s. 13; e-mail Karlheinz Sch., cilt 468, PDF s. 98.

Resmi görev açıklaması konusunda Karlheinz Sch. tarafından gönderilen elektronik postayı ve Wetzel'in kısa açıklamaları aynı şeyi anlatmıyor. Karlheinz Sch., üç talebin de (muhbirlerin sorgulanması, resmi görev açıklamasının teslim edilmesi ve güvenlik dosyasının teslim edilmesi) Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden gelen Hess tarafından reddedildiğini yazıyor, [390] halbuki Wetzel'in kısa açıklamasında resmi görev açıklamasına izin verildiği yazılıdır. [391] Sonuç olarak MK Café resmi görev açıklamasını teslim almıştır, çünkü bu açıklama, polisin dosyalarında bulunmaktadır.

Güvenlik dosyası gerçekten de polise teslim edilmemiştir, ancak MK Café'nin bir memuru bunları inceleyip içinden özetleyici fotokopiler yapabilmiştir. [392]

Bu konuşmanın bir başka ağırlık noktası da cinayet serisinin gösteriliş şekliydi. Burada olay yerleri, olay saatleri, olay kurbanı ve mağdurların kimlik bilgileri ve ölüm sebeplerinden bahsedilmiştir, ayrıca kullanılan iki silahın rolleri de anılmıştır. Bunun sonunda Yozgat cinayeti hakkında bilgi verilmiştir ve burada Temme'yi şüpheli duruma düşüren gerçeklerden de bahsedilmiştir. Ayrıca soruşturma çalışmaları sırasında açıklığa kavuşturulan resmi görev ihlalleri de söz konusuydu. [393]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı Katharina Sch., açıklığa kavuşan bu bilgilerden "olumsuz bir şekilde etkilendiğini" belirtmiştir: [394]

> *"Savcılık Temme'yi çok çok olumsuz bir şekilde tarif etmiştir. Biz ancak o sıra birer Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı olarak ebeveynlerinin evinde neler bulunduğunu gerçekten farketmiş olduk. Yani bize gösterilen ve anlatılan bayağı çoktu.*
>
> *(...)*
>
> *Ben, Savcılığın açıklamalarından sonra Bay Temme'de neler bulunduğu konsunda öncelikle çok olumsuz bir şekilde etkilendiğimi fark ettim. Yani her bir noktaya teker teker bakarsanız o kadar da önemli gözükmüyor, ancak hepsine beraber bakınca epey yanlış hareket ettiği görülüyor.*
>
> *(...)*
>
> *Sanırım, birçok insanın o ana kadar şöyle bir izlenimi vardı: Yanlış zamanda yanlış yerde, bunların hepsi herhangi bir şekilde açıklığa kavuşturulacak. Ancak Bay Temme'nin ne kadar çok hareketinin yanlış olduğunu ve bir memura yakışmadığını gördükten sonra, sanırım biz bunu önceden bilmiyorduk. Yani en azından ben farkında değildim."* [395]

---

[390] Herrn Karlheinz Sch.'ın 3.Temmuzi 2006 tarihli e-mail, cilt 468, PDF s. 98.
[391] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun raporu „Anayasayı Koruma Eyalet Dairesiyle görüşme, 30.06.06, saat 10.30-yaklaşık. 12.30", cilt 105, PDF s. 190 devamı.
[392] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun raporu „Anayasayı Koruma Eyalet Dairesiyle görüşme, 30.06.06, saat 10.30-yaklaşık. 12.30", cilt 105, PDF s. 190 devamı.
[393] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun raporu „Anayasayı Koruma Eyalet Dairesiyle görüşme, 30.06.06, saat 10.30-yaklaşık. 12.30", cilt 105, PDF s. 190 devamı.
[394] Katharina Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20.01.2017, s. 23.
[395] Aynı yerde, S. 23 sonraki.

Polis ve Savcılığın açıklamaları, özellikle Hess gibi diğer Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışanları üzerinde bu kadar büyük bir etki bırakmamışa benziyor.

Hess, konuşmanın başında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin şu anda Temme'nin görevine son vermek için bir sebep görmediğini vurgulamıştır. O zaman ona bir güvenlik soruşturması görevi verilmiş ve bunun sonucunun 24.07.2006 tarihine kadar belli olması gerekiyormuş, çünkü o tarihe kadar onun görevden el çektirme süresi bitip daha sonraki görevi hakkında karar verilmesi gerekiyormuş. Temme ile ilgili şüphe uyandırıcı olayların ve zamanların açıklanmasından sonra Hess, polisin bir katili aradığını çok iyi bildiğini ve "buldukları her ipucunu kullanıyorlar, biz bunu onaylıyoruz" demiş. Temme'nin "yetkisini" elinden almak için somut gerçeklere ihtiyacı varmış, ancak şu ana kadarki duruma göre, Temme'ye yetkisi geri verilecek ve tekrar Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi için çalışabilecek gibi görünüyormuş. [396]

Muhbirlerin polis tarafından sorgulanmaları hakkında epey tartışılmış. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, bunun gibi bir sorgulamayı kabul etmediklerini belirtmiş, buna karşın muhbirlerin bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı tarafından sorgulanabileceklerini teklif etmiş ve ayrıca bunu yaparken bir polis memuru, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından kamufle edilmiş bir katılımcı veya stajyer olarak katılabilirmiş. [397] MK Café'nin yetkilileri bu yöntemle ilgili kaygı verici düşüncelerini dile getirmişler ve reddetmişlerdir. Araştırma Komisyonu'nun karşısında soruşturmayı yapan memurlar ve Savcı Wied tanık olarak hükümet fraksiyonları tarafından birçok defa soruşturmacıların neden bu "teklifi" kabul etmedikleri sorusuyla karşılaşmışlardır:

> *"Milletvekili Holger Bellino: Bir konuşma yapılmıştı. Buna polisler ve Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi elemanları katılmıştı. Bu, Kuzey Hessen'deki Polis Müdürlüğü'nde gerçekleşmişti, daha önce de söylediğim gibi. Konu, muhbirlerin sorgulanmasıydı. Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi'nden Bay Hess o zaman muhbirlerin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanları tarafından sorgulanması teklifini yapmıştı ve bu sorgulanmaya kimlikleri gizlenmiş polis memurları katılabilecekti, bunlar ya katılımcı olarak ya da pratisyen olarak katılacaklardı. Yani bu teklif vardı: Biz bunları sorgulayacağız ve siz de dinleyeceksiniz, bize önceden sorular hazırlayabilirsiniz – Lütfen bize o zaman Bay Hess'in yaptığı teklifin neden Savcılık tarafından kabul görmediğini açıklayabilir misiniz?*
>
> *Tanık Dr. Wied: Bu konuda benim karın ağrım vardı. Yani bunu yapsam, bir kişiye onu bir ceza soruşturması çerçevesinde sorguladığımı söylememem gerekirdi. Ben bunun iyi bir yol olduğunu düşünmüyordum. Bunu düşünebilirdik, ancak bu daha sonraki değerlendirmelerde sorunlara yol açabilirdi.*
>
> *Milletvekili Holger Bellino: Bu neye yol açabilirdi? Anlamadım, kusura bakmayın.*
>
> *Tanık Dr. Wied: Yani bir cezai soruşturmada, ben bir kişiyi sorgularsam, fakat bunu ona gerçekten söylemezsem, bu daha sonraki değerlendirmelerde sorunlara yol açabilirdi. Yani ben bir Anayasayı*

[396] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun raporu „Anayasayı Koruma Eyalet Dairesiyle görüşme, 30.06.06, saat 10.30-yaklaşık. 12.30 ", cilt 105, PDF s. 190 devamı.
[397] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun raporu „Anayasayı Koruma Eyalet Dairesiyle görüşme, 30.06.06, saat 10.30-yaklaşık. 12.30", cilt 105, PDF s. 190 devamı.

Koruma Dairesi elemanına bir sorgulama yaptıracağım, o da bu soruşturmada soruşturan kişi olmayacak, ve sonra yanına kimliği gizlenmiş bir polis memurunu oturtacağım. Ben bunu beğenmemiştim.

Milletvekili Holger Bellino: İyi. Bu gerçekten de bilgilere ulaşabilmek için çok yaratıcı bir çözümdü. (...)"[398]

Eyalet Polis Müdürlüğü'nden tanık Karlheinz Sch. bu "yaratıcı çözüm" için başka sözler kullandı:

"Yani ben Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bu teklifi yaptığını biliyorum. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memurları sorgulamayı yürütecekti ve bir kriminal polis çalışanı gizli bir kimlikle orada oturup dinleyecekti. Bu tabi ki reddedilecek bir durumdu, çünkü bunun gibi bir sorgulamanın sonuçları hiçbir zaman delil olarak gösterilecek olan savcılığın bir dosyasına eklenemezdi, bu hukuka aykırı bir hareket olacaktı. Bu yüzden bu teklif tamamen saçma bir teklifti." [399]

Karlheinz Sch.'nin hukuk anlayışı doğrudur. Kimliği gizlenmiş bir polisin yanında bir kişinin sorgulanması, Ceza Kanunu madde 136a'ya göre yasak olan sorgulama metotları için en iyi örnektir, çünkü bu durumda toplanan deliller için bir değerlendirme yasağı geçerli olacaktır. Bu nedenle soruşturmayı yapan memurlar bu teklifi reddetmişlerdir. [400]

MK Café'nin kısa bir açıklamasına göre konuşma bundan sonra şöyle geçmiştir: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memurlarının sorgulamayı yürütmesi teklifi reddedildikten sonra gizliliği koruma görevlisi Hess, 04.04.2006 tarihi için öne sürülen delil tanığı olarak sadece bir muhbirin mi sorgulanacağı, yoksa Temme tarafından yönetilen daha fazla muhbirlerin mi sorgulanacağı sorusunu sormuştur. Bunun üzerine konuşmaya katılan ve MK Café üyesi Bilgic, Temme tarafından yönetilen tüm muhbirlerin sorgulanmak istendiği cevabını vermiştir. [401] Bunun üzerine Hess, Temme'nin kaç muhbir yönettiğini bilmediğini söyleyip, bu konuda herhangi bir karar alamayacağını söylemiştir. Bu nedenle konuşmayı burada bitirmeyi teklif etmiştir. [402] Bu konudaki kararın daire başkanı Irrgang tarafından verileceği kararlaştırılmış. Savcılık, bu teklifin reddedilmesi durumunda, bu kararın İçişleri Bakanlığı tarafından verileceğini açıklamıştır. [403]

Polis ve Savcılığın yetkilileri, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin ve özellikle gizliliği koruma görevlisi Hess'in ifadelerini olumsuz karşılamışlardır. Hess mesela kaynakların sorgulanmasının – ve bunların böylece kaynak olarak kaybedilmesinin – Eyalet Dairesi için olabilecek en büyük felaket olacağını belirtmiştir. Bu tür sorgulamalara izin çıkmasıyla yabancı bir servis için tüm Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ni batırmanın oldukça kolaylaştırılacağını belirtmiştir. Yapmaları gereken tek şey, bir muhbir veya muhbir yöneticisinin yakınına ölü bir vücut yerleştirmekmiş. [404]

---

[398] Wied, Oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23.11.2015, s. 61 sonraki.
[399] Karlheinz Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 51.
[400] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun raporu „Anayasayı Koruma Eyalet Dairesiyle görüşme, 30.06.06, saat 10.30-yaklaşık. 12.30", cilt 105, PDF s. 190 devamı.
[401] Aynı yerde
[402] Aynı yerde
[403] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun raporu „Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'yle görüşme, 30.06.06, saat 10.30 - yaklaşık 12.30", cilt 105, PDF s. 190 devamı; Karlheinz Sch.'ın 03.07.2006 tarihli epostası, cilt 468, PDF s. 98.
[404] Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun raporu „Anayasayı Koruma Eyalet Dairesiyle görüşme, 30.06.06, saat 10.30-yaklaşık. 12.30", cilt 105, PDF s. 190 devamı.

Konuşmada sırasında orada şahsen bulunmayan Karlheinz Sch. Eyalet Polis Müdürlüğü'ndeki amirlerine Kriminal Polis Müdürü Hoffmann'ın benzer gözlemlerini bildirdi:

> *"Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi temsilcileri tarafından (?) TV (not: suç şüphelisi) nin belli güvenlik kurallarını ihlal etmesi, onlar (not: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi temsilcileri) tarafından önemsiz olarak gösterilmek istenmiştir. Kriminal Polis Direktörü Hoffmann'ın görüşüne göre Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi temsilcileri başından beri, durumu aydınlatıcı bir işbirliğine ihtiyaç duymamışlardır. "..buradaki konu zaten sadece bir cinayettir..." ve "...Temme'ye olan güvenimizi kaybetmek onun kişiliği için ne demek bir düşünün..." gibi söylemler, Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin "Hessen Eyaleti'nin selameti için önemli olan" kendi gizlilik kurallarına uymayı, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bir elemanına karşı duyulan şüphelerin açıklığa kavuşturulmasından üstün tuttuğunu gösteriyor."* [405]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü'nün kaynakların sorgulanmasına karşı çıkması

04.07.2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü Irrgang yönetici Savcısı Wied'e kaynakların sorgulanma izninin çıkmayacağını bildirmiştir. Bu yazıda şunlar yazmaktadır:

> *"Önümüzdeki bu konuyla ilgili kaynaklarımız kolaylıkla ifşa edilemez, çünkü bu kaynaklar Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Hessen'in gizli çalışanlarıdırlar. Bu izinlerin verilmesi için resmi makamların bir istisna yapmaları gerekmektedir.*
>
> *Ayrıca kaynakların ifşa edilmesi, Kuzey Hessen'deki İslamizm çevresinin operatif incelenmesi açısından onların devreden çıkarılması anlamına gelmektedir.Ayrıca daha sonra yeni kaynak problemi ortaya çıkacaktır. Bizde, polistekinden farklı olarak, gizli kaynaklarımız kısa süreli suç olaylarında delil olarak kullanılmaz, bunlar senelerce geliştirilmiş ilişkileri sürdürmektedirler."* [406]

Soruşturmacılar bundan sonra Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin izni olmadan kaynakları tespit edip sorgulamayı düşünmüşlerdir. Bu konuyla ilgili Karlheinz Sch.'nin amirine yazdığı bir elektronik postanın metni şöyledir:

> *"Muhbirlerin sorgulanması konusunda Kassel Savcılığı Bay Hess'e daha önce, bir ret kararının verilmesi halinde, ilgili kişilerin savcılık tarafından bulunacağını ve celp edileceğini bildirmişti. Bay Hess ise buna cevap olarak "hele bunu bir deneyin" demişti.*
>
> *TKÜ (telefonların dinlenmesi) önlemleri üzerinden bazı muhbirlerin kimliklerini açığa çıkarma olasılığı vardı. Savcılık da bu ifşa işlemini gerçekleştirmeyi düşünüyordu ve ilgili muhbirleri – gerçekten masada olan olasılıkları değerlendirdikten sonra – eş zamanlı olarak MK Café'nin elemanlarını sorgulamaya davet edip, bu sorgulamayı yapmayı öngörüyordu.*

---

[405] Karlheinz Sch.'ın 03.07.2006 tarihli epostası, cilt 468, PDF s. 98.
[406] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Kassel Savcılığı'na gönderdiği 04.07.2006 tarihli yazı, cilt 469, PDF s. 111.

Bunu yaparken, muhbirlerin kimlikleri ifşa edilmeyecekti, bunlar savcılık ve polis tarafından gizli bir şekilde sorgulanacaktı." [407]

Bundan sonra soruşturmacılar Temme'ye ait ve el konulan telefon ve takvimler vasıtasıyla muhbirlerin açık isimlerini belirleyebildi. Wetzel bu konuda şöyle konuşmuştur:

'"Biz bunu öğrendik – evraklarından tüm kaynaklar açıkça anlaşılıyordu. Yani mesela cep telefonunu ve takvimini ve bazı kısa açıklamalarını inceleyince, bu kişilerin kimliklerini belirleyebildik. Yani biz ona "kimleri yönetiyorsun?" diye sormadık, onun yerine bunu yapmadan da her şeyi öğrenmiş olduk. Bunlardan bazılarının kendi cep telefonları vardı, bunlar onların isimleri üzerine kayıtlıydı, bunun gibi şeyler. Yani biz her halükârda kaynakların isimlerini öğrendik (...). "[408]

Kaynakları herhangi bir ifade verme izni olmadan sorgulama fikri bir süre havada kaldı. Soruşturmacılar aynı zamanda 30.06.2006 tarihinde yapılan bir konuşmada ortaya koydukları ve bir sonrası için öngördükleri adımı atmışlar ve İçişleri Bakanlığı'na usulen dilekçe vermişler ve ifade alma izni istemişlerdir.[409]

Bu zaman aralığına denk gelen bir başka olay da, BILD Gazetesi'nin redaktörünün 06.07.2006 tarihinde Kassel Savcılığını aramasıdır. O, - kendi söylediğine göre – Dortmund Kriminal Polisi'nden, Kassel'daki cinayette bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanının şüpheli görüldüğünü öğrenmiş. [410] Temme'ye karşı mevcut olan şüphelerin yayınlanması tehlikesi soruşturma çalışmalarını etkilemiştir. Araştırma Komisyonu'nun bununla ilgili sahip olduğu bilgileri ve bunun doğurduğu sonuçları bölüm 2.1.1.7'de bulabilirsiniz.

2.1.2.6 Soruşturmalara rağmen Temme'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde çalışmaya devam etmesini öngören planlar

30.06.2006 tarihinde yapılan konuşmada bile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki gizliliği koruma görevlisi Hess, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde Temme'nin işine son verilmesinin düşünülmediğini, aksine ona bir güvenlik denetlemesi görevinin verildiğini ve bunun sonucunun 24.07.2006 tarihine kadar belirlenmiş olması gerektiğini, çünkü o tarihte Temme'nin görevden el çektirme süresinin bittiğini ve onun daha sonraki görevleri hakkında karar vermeleri gerektiğini söylemiştir. [411]

Hukuki altyapıya dair: Irrgang, 24.04.2006 tarihinde Temme'ye, hemen geçerli olmak üzere mesleki açıdan bu kararı mecbur kılan sebeplerden dolayı mesleki görevine devam etme yasağı koymuştu. [412] Bunun hukuki çerçevesi Hessen Memur Kanunu (HBG/Hessisches Beamtengesetz, eski versiyonu) madde 74 idi. III HBG madde 74'e

[407] Karlheinz Sch.'ın 04.07.2006 tarihli Nedela, Münch, Bernd C.'ya gönderdiği epostası, cilt 468, PDF s. 97.
[408] Wetzel, Oturum protokolü UNA/19/2/29 – 04.12.2015, s. 76.
[409] Kassel Savcılığı'nın Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı, bölüm II'ye gönderdığı yazı, 13.07.2006 konu: „Anayasayı Koruma Eyalet Dairesida gizli çalışanlarının resmi ifade verme izinlerinin verilmesi", cilt 469, PDF s. 107. .
[410] Karlheinz Sch.'ın 06.07.2006 tarihli Nedela, Münch, Bernd C.'ya gönderdiği epostası, konu: „Ülke çapındaki cinayet serisi, Café Cinayet Araştırma Komisyonu", cilt 468, PDF s. 89 sonraki.
[411] Cafe Cinayet Araştırma Komisyonu'nun notu „Anayasayı Koruma Dairesiyle görüşme, 30.06.06, 10.30 saat 12.30'ye kadar", cilt 105, PDF s. 190 devamı .
[412] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesinin Andreas Temme'ye yazdığı yazı 24.04.2006 konu: „çalışma yasağı", MAT_A_HE-4-IV, PDF s. 17-18.

göre görevine devam etme yasağı otomatikman 3 ay sonra, yani bu durumda 24.07.2006 tarihinde sona ermekteydi. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bu nedenle o tarihe kadar Temme'nin işine son verip vermeme konusunda, onun geçici olarak görevden el çektirilmesi (bir disiplin soruşturmasına bu mecburi bir durumdur, ancak 30.06.2006 tarihinde konuşma yapıldığında, bu soruşturma daha başlatılmamıştı) veya bir cinayet suçunda ona karşı mevcut olan şüphelere rağmen, onun Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde çalıştırılmaya devam mı edileceği konusunda karar vermesi gerekiyordu. Onun görevine devam etmesi için bu elemanın gizlilik dereceli şeyler ile çalışma yetkisinin[413] olması gerekiyordu (kısaca: VS-Ermächtigung/ gizlilik dereceli şey- yetkisi). Gizlilik dereceleli şeyler yetkisi de, gizliliği koruma görevlisi Hess'in bir çalışanı olan Friedrich W. tarafından 24.04.2006 tarihinde geçici olarak onun elinden alınmıştı.[414] Bu nedenle Temme'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki görevine devam edebilmesi için yeniden bir güvenlik denetlemesinin yapılması gerekiyordu.

Hess'in kayıtlara geçen 30.06.2006 tarihli sözlerinden, yani şu anda bir güvenlik denetlemesini gerçekleştirdiğini belirtmesinden, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin üçüncü olasılıkta karar kıldığını göstermektedir – yani Temme'nin, hâlâ süren cinayet soruşturma çalışmalarına rağmen işine devam etmesine.

Komisyonun önünde duran belgeler ve Temme ile Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin diğer elemanları arasında geçen ve polis tarafından dinlenen telefon konuşmaları bunu onaylamaktadır. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin gizliliği koruma birimi elemanları Hess ve Friedrich W. ile Temme arasında yapılan bir telefon dinleme konuşma protokolünden, onların 30.06.2006 tarihli konuşmadan Temme'ye bahsetmiş olmaları gerçeği yanında, gizlilik dereceli şeylere dair yetkinin tekrar verilmesinin şu anda gözden geçirildiği anlaşılmaktadır. Bunun daha fazla araştırılabilmesi için Friedrich W., Temme ile onun evinde yapılacak olan bir konuşma planlamıştır. [415]

05.07.2006 tarihinde yapılan bu konuşma ile ilgili Friedrich W, on sayfalık bir kısa açıklama hazırlamıştır. [416] Bu kısa açıklamaya göre Friedrich W., Temme'ye "istihbarat hata listesinde" bulunan ve soruşturma memurlarının 30.06.2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne bildirdikleri hatalar hakkında sorular sormuş. Bu sorular, örneğin işyerinde bulunan silahlar veya silah temizleme malzemeleriyle ilgiliydi. Temme buna cevap olarak askerlik zamanından beri silahlara ilgi duyduğunu ve 2000 senesinden beri atıcılar derneğine üye olduğunu belirtmiştir. O, mesai saatinin bitiminden sonra atış standına gitmek istedigi günlerde, sabahları evdeki silahları yanına almış, ve onları gözetimsiz bir şekilde arabada bırakmamak ve bilahare mesai saatinin bitiminden sonra dış bürodan doğrudan doğruya Vellmar'daki atıcılar derneğine gitmek için görev yaptığı odada muhafaza etmiş. Silah temizleme aracını bazen öğle arasında silahını temizlediği için orada saklamış. Temme, itina yükümlülüğüne dikkatsizlik göstermediğini açıkladı, fakat kendisi, bildirimde bulunmadan ve amirlerin muvafakatini almadan silahları görev yerine getirme konusunda hatasız olmadığını da kabul etmiş. Temme'de bulunan tatbikat kemeri ve tatbikat kartuşlarıyla ilgili olarak bunların askerlik zamanından kalma olduklarını belirtmiştir. Kemeri bir

[413] Hessen'in (VSA) gizli dereceli şeyler talimatının 2. maddesi, 1. bentinde, gizli şeyler kavramı ile ilgili şöyle diyor: "Geçerli sürümdeki 28 Eylül 2007 tarihli (Hessen Emniyet Kontrolleri Yasası (HSÜG) 2. maddesi, 1. fikrasında (GVBl. I s. 623) Kamunun menfaatine göre, sınıflandırılmış bilgiler nasıl sunulduğundan bağımsız olarak gizlilik, konu ya da bilgiye tabidir (örneğin; belgeler, çizimler, haritalar, fotokopiler, fotoğraf malzemeleri, elektronik dosyalar ve veriler, elektrik sinyalleri, ev aletleri, teknik donanım ya da sözlü kelime). 2) Resmi bir işletme tarafından sınıflandırılır veya koruma ihtiyaçlarına uygun olarak veya istekleri halinde sınıflandırılır. "

[414] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesin Andreas Temme'ye 24.04.2006 tarihinde gönderdiği yazı, konu: „Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Hessen'de çalışanların gizliliklerinin korunması; gizli dosyalara erişim izni", cilt 415, PDF s. 136.

[415] Telefon dinleme protokolü, konuşma: 03.07.2006, cilt 114, PDF s. 25.

[416] 06.07.2006 tarihli kısa açıklama, Andreas Temme'nin güvenlik görüşmesiyle ilgili", cilt 415, PDF s. 160 devamı.

manevra arazisinde bulmuş ve onu bir hatıra olarak evine götürmüş ve orada saklamış. Onda bulunan 4 gram esrar da askerlik zamanından kalmaymış.

Temme'nin sahip olduğu aşırı sağcı malzemeleri hakkında söyledikleri de enteresandır. Kısa açıklamada bu konuda şunlar yazılıdır:

> *"Annesi Kuzey Hessen bölgesinde değişik postahanelerde çalışıyormuş. Annesi onu bazen yalnız bırakmak istemediği için yanına alırmış ve o da orada annesi çalışırken kendi kendine oynarmış.*
>
> *Grebenhain'da posta birimi yanında şehir kütüphanesi de bulunuyormuş ve o oradan kitaplar ödünç almış, bunlar arasında, ilgi duyduğu için, "Drittes Reich" ("Üçüncü İmparatorluk") konusuna dair kitaplar da varmış. Muhtemelen, sahte "Hitler Tagebücher" ("Hitler'in Günlükleri") hakkında basında çıkan yazıların harekete geçirdiği duyguyla,esas itibariyle içinde orjinal dokümanların faksimilie olarak bulunduğu bir kitaba bakarak, bu dokümanları mümkün olduğu kadar aslına uygun bir şekilde hazırlama hırsını geliştirmiş. Elinde bir daktilo varmış ve bu nedenle daha uzun olan metin kısımlarını kendisi için yazıp saklamış.*
>
> *Bunun ne zaman olduğu sorusu üzerine, bunun 70'lerin sonunda veya 80'li yılların başında olması gerektiğini söylemiş. Meslek eğitimine başladığı yılda bu malzemeleri eline alıp araştırdığından eminmiş ve bu, 1983/84 yılındaymış. Başka bir öğrenciyle beraber bir sunum hazırlamak amacıyla bu malzemeleri tekrar ele aldığı ve bu sunuma iyi bir not verildiği için eminmiş.*
>
> *Bulunan damgalar hakkında, örneğin "çok gizli" kırmızı damgalar hakkında Temme tatmin edici bir cevap verememiştir. Bu damgaların sonradan mı ilgili yere basıldığı ve bununla ek olarak mükemmellik mi sağlamak istediğini artık hatırlayamıyormuş. (...)*
>
> *Okul zamanında Alman tarihinin bu kısmı sadece çok kısa bir süre için öğretildiği için o, daha genç yaşındayken bu devire ilgi duymaya başlamış. O, bu dönemi atlattıktan sonra, bu konu onun için haledilmiş olmuş. O daha sonra hiçbir zaman bu metinlerdeki fikirleri benimsememiş veya ilgili politik gruplaşmalara yakınlaşma isteğini hiç hissetmemiş."*

Friedrich W. için bu açıklamalar yeterli olmuş olmalı. Kısa açıklamanın sonundaki açıklama bölümünde şu sözler geçiyor:

> *"Bay Temme ile yapılan bu konuşmanın temelinde, "MK Café" tarafından Bay Temme ile ilgili toplanan dikkat çekici davranışlar karşısında, o ana kadar çürütülememiş suç şüphesinden bağımsız olarak, 24.04.2006 tarihinde onun elinden alınan gizli dereceli şeyler yetkisinin geri verilip verilmeyeceğiyle ilgili düşünceler vardı.*
>
> *Etiket gibi tek tek ortaya konan konu içerikleri, güvenlik açısından göz ardı edilemeyen şüphelere yol açmışlardır ve bunların araştırılması gerekmektedir.*
>
> *Temme'yi suçlu olarak gösteren durum, hadise hakkındaki bilgilerin yayılmasından hemen sonra polise gidip, kendini tanık olarak tanıtmamasıdır. Hadiseden önceki gün bu internet kafede olduğunu*

düşündüğünü söylemesi, bir hayali bir düşünce olarak değerlendirilmektedir, çünkü hadiseden sonra sadece üç gün geçmişti.

İmzası bulunan kişinin görüşüne göre Bay Temme, aranan tanığın muhtemelen kendisi olduğunu söyleyerek konuyu açıklığa kavuşturmakla, görev yaptığı daire karşısında, bu kuruma gitme konusunda açıklama sıkıntısıyla karşılaşacağının bilincindeydi ve bu, son derece hatasız bir memur olarak tanınan ona zarar verebilirdi.

Resmi görevle bağdaştırılamayacak bu davranışa, yani hem bu internet kafeyi, hem de dış büronun bulunduğu binadaki internet kafeye gitmiş olmaya, Bay Temme tarafından itiraz edilmemektedir.

Diğer tüm "tespitler" Bay Temme tarafından tatmin edici bir şekilde açıklanabilmişlerdir ve şu anki dosya durumuna göre "gençlik günahları" veya "önemsiz" olarak değerlendirilebilir. Bunlardan kalkılarak, gizlilik dereceli şeyler yetkisinin devamlı olarak onun elinden alınması uygun değildir.

Kassel Savcılığı tarafından başlatılan prosedürdeki ağır suç eylemi konusundaki davranışından dolayı ona bu yetkinin verilmesine devam edilip edilemeyeceği veya ona tekrar gizli ve özel konularla ilgili görevin verilip verilemeyeceği iyice incelenmelidir. Buna uygun bir karar temeli elde edebilmek için, bay Temmme'nin kişiliğinin bütünlüğünü tamamlayabilecek ilgili kişilerin dinlenmesi gerekmektedir."

Yani Friedrich W., istihbarat hata listesindeki hatalarından haberdar olmasına karşın, Temme'ye gizlilik dereceli şeyler yetkisinin tekrar verilmesini tavsiye etmiştir, buna neden olarak da bunların birer "gençlik günahları) veya "önemsiz konu içerikleri" olduğunu öne sürmüştür.

Araştırma Komisyonu'nda DIE LINKE'nin dilekçesi üzerine Friedrich W.'ye bu konuda soru sorulmuştur. Önce o, gizlilik dereceli şeyler yetkisinin tekrar verilmesinin planlandığını hiç hatırlamadığını beyan etmiş ve o, Temme'ye bunu bağlayıcı olmayan bir şekilde vaat ettiğini sanmadığını ifade etmiştir.[417] Bu cümlesi, kendi kısa açıklamasında yazdıklarıyla çelişmektedir ve bu kısa açıklama, Komisyon tarafından ona gösterilmiştir. Milletvekili Schaue (DIE LINKE Partisi) ayrıca ona Temme'nin evinde bulunan aşırı sağcı malzemelerin bir listesini göstermiştir. Bunlar şöyleydi: [418]

"Kağıda sarılmış "Waffentechn..." ("Silah teknikleri ..."); plastik kaplamalı metinler; takip dosyası içeren ve kaşesi açılmış zarf " der Nationalsozialismus" ("Nasyonalsosyalizm"); plastik kaplamalı metinler 2. Dünya Savaşı ve Kişileri; yeşil dosya: gazete yazıları; plastik kaplamalı 1932 yılına ait seçim sonuçları; sarı bir zarf içeren bir dosya; Alman politika ve tarihiyle ilgili evraklar, cilt V; III. Reich isimli dergiler; Alman Milli Marşının yasaklanmış bölümlerini içeren küçük bir kitap; NSDAP'nin 1932 yılı için iktisadi acil programı; 1942 yılından kalma hakimlerin haklarını içeren bir kitapçık; yeşil kitapçık: Landsberg, bir belgesel; SS tarihi ve görevleri; Girit savaşında Polonyalı silahlı kuvvetler ve sivillerin işlediği devletler hukuku ihlalleri; SS'deki ideolojik eğitim tablosu; Almanya'nın Doğu sınırları; SS Ana Makamı: ders planı...; Atlantikteki savaş; III. İmparatorluk madalyalarının çizilmiş olduğu bir defter; Juda'nın günah kitabı; Nasyonalsosyalizmin hedefi ve istekleri; III. İmparatorluktan kalma metinleri ne

[417] Friedrich W., Oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20.01.2017, s. 122.
[418] Aynı yerde, s. 152.

negatifleri içeren bir defter; Yahudi sorunuyla ilgili yazılar; III. İmparatorluk hakkında tek tek sayfalar"[419]

Temme'nin neden aşırı sağcı malzemeler barındırdığı ile ilgili açıklamalarının doğruluğundan şüphe duyup duymadığı, sorusu üzerine, yani örneğin Grebenhain kütüphanesine, böyle malzemelerin kütüphanede bulunup bulunmadığını sormasıyla ilgili olarak ilgili Friedrich W., bu listenin o sıralarda kendisine ibraz edilmediğini ve bu tür malzemelerin bir okulun kütüphanesinde bulunacağından şüphe duyduğunu belirtmiştir. [420] O, ayrıca bu konuşmanın, gizlilik dereceli şeyler yetkisinin ona tekrar verilmesinin araştırılmasına yönelik olmadığını iddia etmiştir. [421]

Bunun doğru olmadığı, sadece kendisi tarafından hazırlanan kısa açıklamanın içeriğinden değil (bakınız yukarıda), ayrıca polis tarafından dinlenen ve onun Temme ile yaptığı bir telefon konuşmasından da anlaşılmaktadır. Temme'nin evinde yapılan konuşmadan sonra ertesi günün Friedrich W. Temme'yi telefonla arayıp aşağıdakileri söylemiştir:

"Friedrich W.: Merhaba. Bay Temme, şimdi ben bunu Bay Hess ile görüştüm, dün konuştuklarımızı ona anlattım, ve size gizlilik dereceli şeyler yetkisini memnuniyetle tekrar vermek istiyoruz!" [422]

Bunun üzerine 12.07.2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Wiesbaden'daki merkezine Temme'nin gelmesi konusunda ve orada ya Hess ya da Friedrich W. tarafından gizlilik dereceli şeyler yetkisinin ona geri verileceği konusunda anlaşmışlardır,

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde bu işlemden haberdar olan tüm tanıklar, verilmek istenen bu gizlilik dereceli şeyler yetkisinin, gizliliği koruma bölümünün kendi başına , yani Hess ve Friedrich W.in kendi başına attığı adım olarak açıklamışlardır. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Direktörü Irrgang buna dahil edilmemiş ve en sonunda da buna mani olmuştur. [423] Buna kanıt olarak bazı tanıklar Irrgang'ın elyazısıyla hazırladığı kısa açıklamasını öne sürmüşlerdir, bu kısa açıklama Friedrich W.'nin Temme ile yapmış olduğu güvenlik konuşmasına eklenmişti. Sözleri şöyleydi:

"Hess ve Friedrich W.'nin 06.07.06 tarihindeki konuşmalarından sonra da belirttiğim gibi şu anda herhangi bir şekilde bir gizlilik dereceli şeyler yetkisi verilemez. Bakınız HMdI, bölüm II, 07.07.06" [424]

CDU/Grünen Partilerinin Nihai Raporu'nda Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi memurlarının söyledikleri yazılıdır, ancak bunların inanılırlıkları sorgulanmamıştır. [425]

---

[419] Kuzey Hessen Polis müdürlüğü, el konulan eşyaların kaydı, cilt 128, PDF s. 2-3.
[420] Friedrich W., Oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20.01.2017, s. 152.
[421] Aynı yerde
[422] Telefon dinleme protokolü, konuşma: 06.07.2006, CD 9 „Telefon dinleme ses kayıtları", Temme sabit telefonu 1, PDF s. 446.
[423] Friedrich W.: Oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20.01.2017, s. 127 *„Bu sadece bir düşünce modeliydi"*, s. 148 *„belki biz biraz acele ettik"*; Hess, Oturum protokolü UNA/19/2/42 – 12.09.2016, S. 56 *„Bunun hakkında düşünüyorduk [Friedrich W. ve Hess], acaba ona – yavaş yavaş – verilemez mi."*; Irrgang, Oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18.12.2015, s. 31. *„Ben bu görevimde çalıştığım sürece o görevine geriye dönemezdi."*
[424] HLfV Müdürünün notu 07.07.2006, cilt 47A, s. 18.
[425] CDU/Grüne Nihai Raporu, S. 633 devamı.

DIE LINKE Partisi, Temme'nin, cinayet soruşturma çalışmaları sırasında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki görevine tekrar başlamasına izin verilmesi düşünüldüğünden emindir – Irrgang'ın izni dahil olmak üzere. Aşağıdaki olgular bunu desteklemektedir:

- Hess'in 30.06.2006 tarihinde polise, kendisinin bir güvenlik soruşturmasıyla görevlendirildiğini söylemesi
- Friedrich W.'nin kısa açıklamasındaki kesin sözler
- Dinlenmiş olan telefon konuşmasının içeriği

Temme'nin göreve dönmesinin son dakikada engellenmesinin sebebi, Irrgang'ın müdahalesi değildir, aksine bir redaktörün 06.07.2006 tarihinde savcılığa telefon etmesi ve bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı aleyhine suç şüphesinin yayınlanacağını bildirmesidir (bakınız aşağıya). Daha sonra 10.07.2006 tarihinde gerçekleşen ve dinlenen telefon konuşması da bu görüşü desteklemektedir, burada Friedrich W. Temme'ye gizlilik dereceli şeyler yetkisinin yeniden çıkmasıyla ilgili bir sorun olduğunu ve basının böyle bir şeyi öğrendiğini anlatmaktadır.[426]

2.1.2.7 Durumun kontrolden çıkması: Suç şüphesinin basına sızıp yayınlanma tehlikesi

BILD Gazetesi'nin bir redaktörünün telefonla araması

06.07.2006 tarihinde Kassel Savcılığı'nda basın sözcüsü olan Yönetici Başsavcı Werner J.'e, sabah saat 9:30 saatlerinde Bild Gazetesi'nden bir telefon gelmiştir. [427] Gazeteci M., "Dortmund polis çevrelerinden" Kassel'da bir tutuklamanın gerçekleştiğini duyduğunu söylemiştir. Tutuklanan kişi, Anayasayı Korumada çalışan 'deli bir adam' imiş ve bu kişi poliste gözaltında bir gece geçirmiş. [428] Gazetecinin elinde "şaşırtıcı derecede detaylı bilgiler" varmış. [429]

Bu haberin yayınlanma tehlikesinden dolayı makamlardaki telefonlar susmamaya başlamıştı. Kassel Savcılığı, atağa geçerek, bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanı aleyhine bir suç şüphesinin bulunduğunu, bu kişinin poliste bir gece gözaltında kaldığını, ancak ona karşı olan şüphelerin acil olmadığından onun serbest bırakıldığını anlatmayı planlamıştır. Gazetecinin öne sürebileceği yanlış tahminler çürütülecekti. [430] Bu basın stratejisiyle ilgili olarak savcılık, MK Café'den bilgi vermesini talep etmiştir, bu cinayet komisyonu da bu işe Eyalet Polis Müdürlüğünü dahil etmiştir. Eyalet Polis Müdürlüğü'nde bu davayla ilgilenen muhatap kişi Karlheinz Sch.'in 06.07.2006 tarihli olayla ilgili kısa açıklamasında şunlar yazılıdır:

"Bilgi yolu:

---

[426] Telefon dinleme protokolü, konuşma:10.07.2006, CD 9 „Telefon dinleme ses kayıtları", Temme Ev telefonu 1, PDF s. 461.
[427] Kassel Savcığı, tescil no. 8821 UJs 66175/06 ile ilgili karar 10.07.2006, cilt 491, PDF sS. 147 devamı
[428] Aynı yerde
[429] Durum tespiti, durum 31.07.06, cilt 199, PDF s. 21-22.
[430] Karlheinz Sch.'in Nedela'ya gönderdiği elektronik posta, Hefner, Bernd C., Münch konu „Ülke çapında cinayet serisi, Café Cinayet Araştırma Komisyonu ", tarih 06.07.2006, cilt 468, PDF s. 89.

Saat 10:45'te LPVP (Eyalet Polis Müdür Yardımcısı Hefner)'e ve LPP (Eyalet Polis Müdürü Nedela)'ya, LPP (Eyalet Polis Müdürlüğü)'nün kararı: Savcılığa karışılmaması istendi, bölüm II'ye doğrudan bilgi verilmeyecek (İçişleri Bakanlığı'nın bölümü, hukuk bölümü, bu bölüm ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne bakan uzman bölüm için yetkilidir, yetkili danışman: Bay Sievers), bana verilen görev: Bay Bußer'e (Bakan Bürosu'nun basın sözcüsü ve yönetici vekili) verilen ve içinde, M'ye (Bakana Bouffier'ye) ve Bölüm II'ye verilen bilgi bakımından kendisinin de incelemesine dair not bulunan bilgi.

Saat 11.10: Bay Bußer'e benim tarafımdan bilgi; o ise gizli tutulmaya devam edilmesinin işe yaramaz olduğu görüşünü bildiriyor, benim MK Cafe'ye geri telefon etmeden evvel, önce StS (Staatssekretärin / Bayan Müsteşar)'a [Müsteşar Scheibelhuber] bilgi verebilmeyi benden rica ediyor."

Saat 11:45: Bay Busser geri aradı, Bayan Müsteşar görüşümüzü paylaşıyor, Kassel Savcılığı'na karışılmayacak / Savcılık etkilenmeyecek.

Saat 11:50: MK Café'ye bilgi.

Saat 11:55: Eyalet Polis Müdür Yardımcısı'na bilgi, saat 11:58 Bay Eyalet Polis Müdürünün telesekreterine haber bırakıldı, saat 12:03'te Bay Bernd C. ve Polis Müfettişine (daha önce görüşmesi vardı) bilgi verildi. Ek bilgiler:

Saat 12:25: MK Café, PP Henning (Polis Müdürü)'ne fikrini soruyor, Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne basın sorusu hakkında bilgi verilecek mi, bilmek istiyorlar. Beklemelerini rica ediyorum, ta ki Eyalet Polis Müdürü / Eyalet Polis Müdür Yardımcısı tarafından bir karar gelinceye kadar, Bay Bend C.'ye haber verdim.

Saat 12:30: MK Café telefon dinlemeleri hakkındaki güncel bilgilerini aktarıyor, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, TV (suç şüphelisi)'ni 12 Temmuzda tekrar göreve almayı planlıyor (yetki tekrar verilecek).

Saat 13:30: Bay Bernd C. benden, Eyalet Polis Müdür Yardımcısı karar verdikten sonra Bay Sievers'e, bölüm II, sözlü olarak, basın sorusu ve Kassel Savcılığı'nın reaksiyonu hakkında bilgi vermemi istedi. "

Resmi makamlarda belirli bir heyecan yaşanıyordu, bu arada BILD Gazetesi'nin redaktörü tekrar aramıştır, bunu takip eden günde ise BILD Gazetesi'nin bir başka redaktörü aramıştır ve ayrıca bir de DER SPIEGEL'in bir gazetecisi. [431] Savcı bunun üzerine, başlangıç suç şüphesinin bulunmasından dolayı bir StGB (Alman Ceza Kanunu), madde 353 b'ye göre (görev sırlarını ihlal ve özel gizliliği koruma yükümlülüğünün ihlali) soruşturma açmıştır ve failin Dortmund Polis teşkilatı içinde olduğunu tahmin etmekteydiler. [432] Ancak yayınlanma tehlikesinin daha başka sonuçları da vardı.

[431] Kassel Savcılığı, tescil no. 8821 UJs 66175/06 ile ilgili karar 10.07.2006, cilt 491, PDF s. 147 devamı ve durum tespiti, durum 31.07.06, cilt 199, PDF s. 21-22.
[432] Aynı yerde

Yayınlanma tehlikesinin doğurduğu sonuçlar ve gizliliği koruma stratejisi

Yukarıda adı geçen Karlheinz Sch.'nin elektronik postasında kullandığı kelimeler, yani "bundan sonra her şeyi gizli tutmaya çalışmanın bir anlamının kalmadığı" sözleri, Temme aleyhine mevcut suç şüphelerinin bilinçli bir şekilde gizli tutulmaya çalışıldığına dair bir işarettir ve ne kamuya, ne de yetkili parlamenter komisyonlara bu bilgi verilecekti. Bu gizliliği koruma stratejisi çalışması, detaylı olarak bölüm 2.1.3.5'te anlatılmıştır.

Temme'nin çalıştırılmaya devam edilmesine etkileri

Eyalet Polis Müdür Yardımcısı Hefner tarafından konu hakkında bizzat bilgilendirilmiş olan Hannappel (o zaman İçişleri Bakanlığı'ndaki hukuk bölümünün yöneticisiydi), 07.07.2006 tarihinde Irrgang'ı telefonla aramıştır. [433] Onlar aynı günün sabahı ayrıca Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki gizliliği koruma görevlisi Hess ve Sievers'in de katıldığı bir görüşme gerçekleştirmişlerdir. Hannappel'in yazdığı kısa açıklamaya göre Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi bu vesileyle birkaç evrakı teslim etmiş. Bundan başka Temme'yi Anayasayı Koruma Dairesi'ndeki görevine devam ettirme konusu ele alınmış. Bununla ilgili olarak, cinayet suçundan dolayı şüphe devam ettiği sürece, bu memurun Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde çalışamayacağı konusunda herkes hemfikir imiş. Bu nedenle Hannappel, Irrgang'a başka bir konuyla ilgili Z bölümüyle (İçişleri Bakanlığının merkezi bölümü) irtibata geçmesini tavsiye etmiş. [434]

Hannappel tarafından Temme'nin bir daha görevlendirilmemesiyle ilgili anlatılan bu "uzlaşma" yine de ondan önceki gün Temme ile Hess arasında yapılan telefon konuşmasının içeriği ile çelişiyor, orada yetkinin tekrar çıkacağı konuşulmuştu. Hess Komisyon'un karşısında bu ani fikir değiştirmenin sebebinin basında haberin yayınlanma tehlikesiyle ilgili olmadığını söylemiştir. [435] Daha çok 06.07.2006 gibi erken bir tarihte Irrgang, Friedrich W. ve kendisi arasında, Irrgang'ın bu gizlilik dereceli şeyler yetkisinin verilemeyeceğini söylediği bir konuşma geçmiş. [436] O, yetkinin verilip verilmemesi konusuyla ilgili olarak, yukarıda bahsedilen Friedrich W.'nin kısa açıklamasının üzerinde bulunan Irrgang'ın kısa açıklamasına işaret etmiştir. Bu kısa açıklamada gerçekten de Irrgang'ın 06.07. tarihinde bir gizlilik dereceli şeyler yetkisinin verilemeyeceğini söylediği yazılıdır, Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı da 07.07. tarihinde aynı görüşü paylaşmıştı – bu, şu demektir: bu kısa açıklama, ancak BILD Gazetesi soruşturmacılarla iletişime geçtikten sonra oraya konulmuştu. Friedrich W. ve Temme arasında 10.07.2006 tarihinde geçen bu telefon konuşmasından açıkça bu yayınlanma tehlikesinin, artık Temme'nin Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde çalıştırılmamasının sebebi olduğu anlaşılmaktadır.:

"Temme: Evet, merhaba!

Friedrich W.: Evet, merhaba! Bay Temme?

Temme: Evet.

---

[433] Hannappel'in notu, konusu 'bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışanına karşı soruşturma çalışmaları", tarih.13.07.2006, cilt 338, PDF s. 50-52.
[434] Aynı yerde
[435] Hess, Oturum protokolü UNA/19/2/42 – 12.09.2016, s. 82 devamı.
[436] Hess, Oturum protokolü UNA/19/2/42 – 12.09.2016, s. 81.

Friedrich W.: Evet, Friedrich W. Sizi selamlıyorum.

Temme: Merhaba Bay Friedrich W!

Friedrich W.: Bay Temme, Çarşamba gününü tekrar onaylamak istemiştim.

Temme: Evet.

Friedrich W.: Yani bu böyle kalsın diyorum: Siz ya Bay Hess ya da ilk önce benimle irtibata geçin.

Temme: Mhm!

Friedrich W.: Bizim küçük bir sorunumuz var. Sanırım yeni bir gelişme oldu.

Temme: Aha!

Friedrich W.: Yeni bir gelişme, yani sanırım Düsseldorf'taki Savcılık veya Dortmund veya eski bir hikayeden dolayı nerede bir dava görüşülüyorsa, bununla ilgili bir şeyler basına sızmış, kamuya yani. Yani Çarşamba günü bunun hakkında konuşmamız gerek, değil mi?

Temme: Mhm!

Friedrich W.: Yani, bilmiyorum, ben size daha önce sizin .....yapacağınızı bekliyorduk, yani, ehm, gizlilik dereceli şeyler yetkisinin tekrar size verilmesi. Ancak bunun hakkında bir konuşma yapmamız gerekecek.

Temme: Mhm! Evet.

Friedrich W.: İyi

Temme: Tabi ki

Friedrich W.: Evet? Onun haricinde her şey tamam mı?

Temme: Evet, göreceğiz." [437]

Temme bunun üzerine 12.07.2006 tarihinde gizlilik dereceli şeyler yetkisini geriye alamamıştır. Bu nedenle Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve İçişleri Bakanlığı arasında daha başka görüşmeler olmuş, bunların bazılarına zamanın İçişleri Bakanı Bouffier de katılmış, konuları ise Temme'nin bundan sonraki görevlendirilmesiymiş. Bu konuyla ilişik ayrıca bir disiplin soruşturması açılmıştır. Bu konu, alınan ifadelerde oldukça büyük bir yer kapladığı için, buradaki özel mütallada ona da bir bölüm ayrılmıştır (bakınız 2.1.4.5).

İçişleri Bakanlığı kaynakların ifade vermeleri konusundaki tartışmalara çekiliyor

[437] CD 9, Temme ev telefonu 1, PDF s. 461.

Hannappel, Sievers ve Hess arasında 07.07.2006 tarihinde gerçekleşen ve yukarıda belirtilen konuşmada Hannappel'in yazdığı kısa açıklamaya göre Temme'nin muhbirlerinin ifadelerinin alınması konusu da geçmektedir.[438] Kısa açıklamaya göre konuşmaya katılanlar arasında, *"bununla muhtemelen bağlantılı olan sonuç, yani kaynakların devre dışı bırakılması, Kuzey Hessen'deki İslamizm'in izlenmesini zorlaştıracağı"* konusunda fikir birliği vardı. *"Bu nedenle Savcılık ile beraber bunun nasık önlenebileceğinin yolları araştırılmalıdır."* Hannappel Irrgang'a bu konuşma sırasında özellikle Savcılığın bu kaynakların ifadesini almakta ısrar etmesi halinde, bununla ilgili kararın ancak Bakan tarafından verileceğini söylemiştir. Irrgang da bu görüşe katılmıştır.[439]

En azından bu noktadan itibaren İçişleri Bakanlığı, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ve soruşturma makamları arasındaki, kaynakların ifadelerinin alınmasıyla ilgili anlaşmazlıklara sokulmuş oldu. Genel durumu daha iyi anlatabilmek için ve bu konu Komisyon tarafından oldukça yoğun bir şekilde ele alındığı için bu raporda, bu konuya başlı başına bir bölüm ayrılmıştır, bakınız bundan sonraki bölümler 2.1.3 ve 2.1.5.

Kamuoyu, suç şüphesini alenen duyuyor

13.07.2006 tarihinde "BILD" Gazetesi'nde, 14.07.2006 tarihinde HNA (Hessische/ Niedersächsische Allgemeine isimli gazete) 'de, 15.07.2006 tarihinde "Extra Tip"'te ve 17.07.2006 tarihinde SPIEGEL[440] Dergisi'nde bu haber yayınlanıyor. Bu noktadan sonra Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bir elemanı aleyhine mevcut olan cinayet suçu şüphesi, tüm ülkede biliniyordu.

2.1.3 Cinayet şüphesi ve görev kabahati konusunda Meclis'e bilgi verilmemesi

2.1.3.1 Bouffier ve İçişleri Bakanlığı'nın başından beri Temme aleyhine suç şüphesinden haberdarlardı

Cinayetten kısa bir süre sonra soruşturma çalışmalarının gelişimi hakkındaki durum tespitleri hazırlanıp İçişleri Bakanlığı ve Eyalet Polis Müdürlüğü'ne teslim edilmişti.[441] 21.04.2006 tarihinde, yani Temme'nin geçici olarak tutuklandığı gün, İçişleri Bakanlığı'nda birçok kişiye bu bilgi anında gitmiştir. Eyalet Polis Müdürü Nedela hemen aynı gün bu suç şüphesi bilgisini almıştır[442] ve ondan sonra Karlheinz Sch.'ye bu konu içeriğiyle ilgili bir gözetleme sürecini başlatmasını söylemiştir.[443] Zamanın İçişleri Bakanı Bouffier'nin Araştırma Komisyonu'nun önünde belirttiğine göre 21. veya 22.04.2006 tarihinde bu suç şüphesi hakkında bilgi aldığını[444] belirtmiştir (bu konuyla ilgili İçişleri Komisyonu'nun 17.07.2006 tarihli oturumunda söylediklerinin çelişmesiyle ilgili olarak bkz

[438] Hannappel'in notu, konusu 'bir Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi çalışanına karşı soruşturma çalışmaları", tarih 13.07.2006, cilt 338, PDF s. 50-52.
[439] Aynı yerde
[440] Durum tespiti, durum 31.07.06, cilt 199, PDF s. 21-22.
[441] Cafe Cinayet Araşturma Komisyonu'nun durum tespit raporu 09.04.2006, cilt 45, s. 192 devamı.
[442] Konuşma taslağı„Bayan Müsteşar" o.D., cilt 339, s. 71.
[443] Karlheinz Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 12.
[444] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 9.

aşağıda). Bu, Komisyonun sahip olduğu evraklara ve tanıkların ifadelerine uyuyor. [445] Anayasayı Koruma Dairesi'nin İçişleri Bakanlığı Anayasayı Koruma Danışmanı Sievers ve basın sözcüsü Busser de suç şüphesi hakkındaki bilgilerin ortaya çıkmasından birkaç gün sonra bu konuda bilgi almışlardır. [446] Bayan Müsteşar Scheibelhuber, ifadesinin başında açık seçik evraklara rağmen, ilk başından itibaren mi, yoksa Mayıstaki tatilinin sonunda mı bilgi aldığını tam hatırlayamıyordu, [447] fakat bu evraklar ona gösterildikten sonra hemen bilgi almış olması gerektiğini belirtmiştir. [448]

Ondan sonra, danışman Sievers ve Hannappel, İçişleri Bakanı Bouffier'ye soruşturmanın gelişimi ve onunla ilgili farklı fikirler konusunda Anayasayı Koruma Dairesi'nin görüşlerini aktarmışlardır. Eyalet Polis Müdürü Nedela, danşmanı Karlheinz Sch'nin MK Café'den aldığı bilgileri Bouffier'ye[449] iletmekle görevliydi. Karlheinz Sch.'nin 13.07.2006 tarihli bir kısa açıklaması dikkat çekiciydi:

> *"Bay Eyalet Polis Müdürü Bay Bakana, o ana kadar detaylı yazılı raporların Bay Bakana ulaştırılmasını bilinçli olarak öngörmediğini ve kendisinin de Polis Müdürlüğü NH'dan yazılı bir rapor talep etmediğini belirtmiştir. Onun verdiği bilgiler, MK Café ile yakın temas içinde olan Uz. tarafından gelen raporlara dayanmaktadır."*[450]

Nedela, bu durumu şöyle açıklıyor:

> *"Bunun altında olsa olsa gizliliği koruma sebepleri yatıyordur; çünkü ortada yazılı bir şey olduğunda bunun basına ulaşması için saati kuabilirsiniz – nerede, ne zaman sızdırılmış hiç önemli değil. Tabi ki benim görüşüme göre soruşturma çalışmalarının mümkün olduğunca çabuk, sakin ve dışarıdan bir etki olmadan yapılmasıydı – bu böyle doğruysa. Yani, benim orada söylenmiş olandan şüphelenmek için bir sebebim yok."*[451]

Yani o, Bouffier'ye tüm bilgileri iletmediğini söylememiş, onun yerine yazılı raporlarla bu durumun kamuoyuna sızmasını önlemek istemiştir.

İçişleri Bakanlığı'nın yönetici kadrosunun, Temme'nin tutuklanmasıyla ilgili durum hakkındaki tüm bilgilere başından beri sahip olduğu tespit edilebilir.

2.1.3.2 Eyalet Hükümeti'nin Eyalet Meclisi'ni bilgilendirme yükümlülüğünü görmezlikten gelmesi

Ancak Temmuz 2006'da Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bir elemanı aleyhine mevcut suç şüphesinin yayınlanmasından önce, ne Meclis'in ne de kamuoyunun bu suç şüphesinin varlığından haberleri vardı. Bu bir

---

[445] Gätcke, Oturum protokolü UNA/19/2/49 – 10.02.2017, s. 142; Konuşma taslağı „Bayan Müsteşar" o. D., cilt 339, s. 71.
[446] Konuşma taslağı„Bayan Müsteşar", tarih 14.07.2006, cilt 339, s. 68.
[447] Scheibelhuber, Oturum protokolü UNA/19/2/50 – 06.03.2017, s. 8.
[448] Scheibelhuber, Oturum protokolü UNA/19/2/50 – 06.03.2017, s. 29.
[449] Nedela, Oturum protokolü UNA/19/2/52 – 26.04.2017, s. 22.
[450] Eyalet Polis Müdürü'nün 13.07.2006 tarihli kısa açıklaması, ilgi: „Devlet Bakanı Beckstein'ın Devlet Bakanı Bouffier ile muhtemelen temasa geçmesi, MAT-A HE-4 Sayfa 81.
[451] Nedela, Oturum protokolü UNA/19/2/52 – 26.04.2017, s. 23.

skandaldır, çünkü Meclis'in, Anayasa Hukuku'na göre Hükümeti ve ona bağlı resmi makamları kontrol etmek görevidir. Bu nedenle Hükümetin Meclis'e karşı bir bilgilendirme yükümlülüğü mevcuttur. Anayasayı Koruma Daireleri'nin yaptığı çalışmaların kontrolü için meclislerde Parlamenter Kontrol Komisyonları (PKV) vardır. Meclis'in bilgilendirilmesiyle ilgili kanuni yükümlülüğün hukuki temeli Hessen'de LVerfSchG (Eyalet Anayasayı Koruma Kanunu), madde 22'ye dayanmaktadır. Buna göre PKV, Eyalet Anayasayı Koruma Dairesi'nin çalışmalarıyla ilgili detaylı olarak bilgi alacak ve önemli hadiseler hakkında bilgilendirilecektir.

Özel öneme sahip hadise"'nin ne olduğu, Hessen Anayasayı Koruma Kanunu'nda belirtilmemiştir. Ancak bu terim aynı zamanda parlamenter kontrol ile ilgilenen Federal Kanun'da kullanılmaktadır (PKGrG, madde4). Hukuk literatüründe bunun açıklaması şöyle yapılmaktadır:

> *"Özel öneme sahip hadiseler, özellikle siyasi açıdan önemli olan olaylardır ve bunun önemi sadece Federal Hükümet tarafından belirlenmiyor, aynı zamanda Volksvertretung (halkın temsilcileri) de buna karar verir. (...) Bu nedenle Federal Hükümet, zaten, daha sonra, yapılmayan bilgilendirmeden dolayı ithama maruz kalmamak için, tereddüt halinde, kontrol anlamında bir hadisenin özel önemini reddetmek yerine daha çok kabul etmek zorunda kalacaktır. "* [452]

Elinizdeki bu raporda, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bir elemanı aleyhine cinayetten dolayı suç şüphesi mevcuttu. Birçok tanık, bunun Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin tarihinde tek olay olduğunu belirtmişlerdir. [453] Soruşturma çalışmaları esnasında Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bir odası ve bir iş otomobili polis tarafından aranmıştır, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin evrakları polise teslim edilmiştir ve muhbirlerin dinlenmesi söz konusu olmuştur. Hiç kuşkusuz bu durum, "özel öneme sahip hadise"yi teşkil etmektedir ve bunun Meclis'e kesinlikle bildirilmesi gerekirdi – vahimliği yüzünden hemen bildirilmesi gerekirdi, yani 21.04.2006 tarihinden sonra bir özel oturumda, en geç ise PKV'nin olağan oturumunda ve/veya İçişleri Komisyonu'nun oturumunda. Bunların hiçbirisi yapılmadı.

2.1.3.3 Basında yayınlanıncaya kadar Meclis'e bilgi verilmemesi

PKV ve İçişleri Komisyonu'nun hangi konular hakkında bilgilendirileceğine dair kararı İçişleri Bakanlığı vermektedir, genelde PKV'ye bilgileri ulaştıran Bayan Müsteşar, İçişleri Bakanı'nın da katılmasıyla bu kararı verir. Onlar, bu kararı verirken bölüm II (burada: Sievers ve Hannappel) tarafından desteklenmektedirler. [454]

Meclisi, cereyan eden olaylar hakkında bilgilendirmemek bir hata değildi, bu, bilinçli bir şekilde verilmiş bir karardı. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Direktör vekilinin ifadesine göre, 02.05.2006 tarihinde, yani PKV oturumundan bir gün önce, kendisi ve Bayan Müsteşar Scheibelhuber arasında PKV'ye hazırlık olmak üzere bir görüşme gerçekleşmiştir ve direktör vekili, PKV'nin oturumunda Temme konusunun da bir rol oynayacağını beklemekteydi. [455]

---

[452] Singer: Birliğin çalışmalarının parlamenter kontrolünü ayarlayan kanunun eleştirisi, s. 89, Heidelberg 2016.
[453] Hess, Oturum protokolü UNA/19/2/20 – 11.05.2015, s. 65; Wied, Oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23.11.2015, s. 43; Fromm, Oturum protokolü UNA/19/2/34 – 01.02.2016, s. 93, Peter St., Oturum protokolü UNA/19/2/49 – 10.02.2017, s. 31.
[454] Peter St., Oturum protokolü UNA/19/2/49 – 10.02.2017, s. 28-31, s. 52.
[455] Peter St., Oturum protokolü UNA/19/2/49 – 10.02.2017, s. 28 devamı.

10.05.2006 tarihinde gerçekleşen İçişleri Komisyonu oturumundan önce de İçişleri Bakanlığı'nda, Meclis'in Kassel'daki cinayet hakkında ne derecede bilgilendirilmesi gerektiği hakkında düşünülmüştü. Bir İçişleri Komisyonu taslağını hazırlamak Karlheinz Sch.'nin göreviydi. Karlheinz Sch., Nedela'nın kendisine açık seçik bir şekilde, oturumda, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bir elemanı aleyhine suç şüphesi olduğunun konuşulmaması gerektiğini söylemiş, onun yerine genel olarak Kassel'daki cinayet ve cinayet serisi hakkında konuşulması gerektiğini söylemiş. Karlheinz Sch.'nin elektronik postasından da bu anlaşılmaktadır:

> *"4 INA, 10.05.2006*
>
> *Bay Bernd C. ile şu mutabakata varıldı: Uz., INA (İçişleri Komisyonu) için uygun kısa bir konu içeriği anlatımı hazırlayacaktır. "* [456]

Karlheinz Sch. görevi gereği böyle bir anlatım hazırlamıştır. Onun görüşüne göre bunun temelinde yatan talep hukuka karşı değildi, çünkü *"hâlâ sürdürülen soruşturma prosedürüyle ilgili İçişleri Komisyonu'nun bilgi alma hakkı sınırsız değildi"*.[457] Sonunda İçişleri Komisyonu o zaman cinayet serisi hakkında hiç bilgilendirilmedi, genel hatlarıyla da bilgilendirilmedi. Fakat Karlheinz Sch. bunu bilmiyormuş. [458]

05.07.2006 tarihinde gerçekleşen özel oturumda da cinayet serisi ve Temme aleyhine mevcut suç şüphesi hakkında hiç konuşulmadı. Meclis'in neden hükümet tarafından bilgilendirilmediğinin sebepleri hakkında Araştırma Komisyonu farklı evraklara ve tanık ifadelerine sahiptir.

2.1.3.4 Bilgilendirme yapılmamasının olası sebepleri

Sievers'in beyanları: Özel öneme sahip hadise değil

Böylece Sievers, 17.07.2006 tarihli (parlamentonun ilk defa olay hakkında bilgilendirildiği oturum, bakınız aşağıya) PKV (Parlamentarische Kontrollkommission Verfassungsschutz / Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu) oturumuyla ilgili olarak, tam da bu soruyu ele alan[459] kısa bir açıklama yazdı. Bu kısa açıklamada şunlar yazılıydı:

> *„Bakanlığın yetkili uzman bölümünün tahminine göre konunun, Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun son oturumundan önceki durumu, LfV Hessen (Hessisches Landesamt für Verfassungsschutz / Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi)'nin bir memurunun hemen hemen tesadüfen seri cinayet olayına bulaştığından şüphe edildiğini gösteriyor. Çünkü ilgili memur bu cinayetlerden birinde, cinayetten birkaç dakika önce öldürülen kişinin internet kafesinde bulunmuştur. Aslında bu kafeye giden her ziyaretçi bu şüpheye maruz kalabilirdi. Polis tarafından olayın açıklığa kavuşturulmasından sonra, bu şüphenin ortaya çıkışında olduğu gibi, aynı şekilde gerekçesiz olduğunun belli olacağı beklentisi mevcuttu.*

---

[456] Karlheinz Sch.tan Nedela'ya e-mail, Hefner, Bernd C., Münch tarih 05.07.2006, cilt 468, PDF s. 127.
[457] Karlheinz Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 31.
[458] Karlheinz Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 33.
[459] Kısa açıklama: „17.07.2006 tarihli „Unterrichtung der Parlamentarischen Kontrollkommission Verfassungsschutz" („Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bilgilendirilmesi"), cilt 339 yeni, PDF s. 78 sonraki.

Bu nedenle oturum hazırlığında, o zamanki tahmine göre olayın bir dereceye kadar önemi vardı, fakat bu hadise, LfVG (Gesetz über das Landesamt für Verfassungsschutz / Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Yasası), madde 22, fikra 1, bend 1'in (§ 22 Abs. 1 Satz 1) öngördüğü anlamda eyalet dairesinin çalışmaları için „özel öneme sahip hadise" olmadığından, PKV'ya bu olay hakkında bilgi verilmesi önerilmemiştir."

Bu kısa açıklama, açıkca, olayı tamamen hafife alan ve yanlış olan iddialar ortaya atıyor. Yani Temme'nin "cinayetten birkaç dakika önce, suçlanan kişinin internet kafesinde bulunmasından dolayı, seri cinayet olayına bulaşma şüphesinin hemen hemen tesadüfi olduğunu" iddia ediyor. Ne "tesadüfen", ne de "bu cinayetlerden birinde, cinayetten birkaç dakika önce" ifadeleri, o zaman olduğu gibi bugün de sabittir. Temme'nin bununla kendini şüpheli hale düşürdüğüne dair hiçbir kelime yoktur. Bu nedenle bilgi vermeme gerekçesi tutarlı değildir. Sievers ifadesinde ilginç bir şekilde, basında yayınlanıncaya kadar meclisin olay hakkında bilgilendirilmemiş olmasını[460] şüpheyle karşılayacağını söylemiştir:

"Milletvekili Hermann Schaus: Neden? Bundan neden şüphelenirdiniz?

Tanık Sievers: Çünkü ben, Temme hadisesi hakkında Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bilgilendirildiği düşüncesinden hareket ediyorum.

Milletvekili Hermann Schaus: Bunun, PKV'nın bilgilendirilmesini zorunlu kılacak kadar büyük bir olay olduğunu mu düşünüyorsunuz?

Tanık Sievers: Yani şu düşünceden hareket ediyorum. PKV'nın bilgilendirildiğine dair somut bir şey hatırlamıyorum. Fakat bizim için onun bu konuda göreceli olarak seri bir şekilde bilgilendirilmesinin doğal olduğu düşüncesinden hareket ediyorum.

Milletvekili Hermann Schaus: Evet, bu görüşe katılıyorum.

Tanık Sievers: Böyle olmamış olsaydı, çok hayret ederdim, oldukça çok hayret ederdim. Fakat ben buna dair - - Buna dair somut bir şey hatrlamıyorum."[461]

Fakat bu o zamanki açıklamaya ters düşünce, o bununla karşılaşınca, Anayasayı Koruma ve bakanlık memurları tarafından maalesef sık sık ileri sürüldüğü gibi, oldukça edepsiz bir beyanda bulunmuştur:

„İyi ki bunu hatırlayamıyorum – Kısa açıklamada yazdığım şeyin o şekliyle doğru olduğu düşüncesinden hareket ediyorum. İyi ki bu bilgilendirmeye ve kapsamına dair artık somut bir şey hatırlayamıyorum. Eğer bunu hatırlayabilseydim, şöyle söylemek zorunda kalırdım: Bunu size muhtemelen sadece kamuya açık olmayan oturumda söyleme hakkım var."[462]

Savcılığının bilgi egemenliği ve soruşturma prosedürünün tehlikeye atılması

"Soruşturma prosedürünün yöneticisi" olarak savcılığın, halen devam eden soruşturma prosedürleri hakkında bilgi verilip verilmeyeceğine ve nasıl bilgi verileceğine dair karar verme egemenliğine sahip olması, tanıkların Komisyonda, meclisin bilgilendirilmemesiyle ilgili olarak sık sık ileri sürdükleri bir sebepti. Bu noktada İçişleri Bakanlığı'nın temsilcileri özellikle Başsavcı Dieter Anders'in 05.07.2006 tarihinde İçişleri Komisyonu'nda benzer ilintili bir konu içeriği (milletvekilleri vahim bir soruşturma prosedürünü önce gazeteden öğreniyorlar) dolayısıyla söylediği sözlere dayandılar. Bu noktada açıkça, İçişleri Bakanlığı'nın halen devam eden soruşturma prosedürleri hakkında, meclise karşı olan bilgilendirme yükümlülüğü söz konusudur.

Oturumda Anders, İçişleri Bakanı'nın, savcılığın yürüttüğü soruşturmalar hakkında bilgi verme hakkının olmadığını, her halükârda, soruşturma prosedürüyle ilgili bilgilerin söz konusu olması ve

[460] Sievers, Oturum protokolü UNA/19/2/47 – 19.12.2016, s. 28.
[461] A.g.e
[462] Sievers, Oturum protokolü UNA/19/2/47 – 19.12.2016, s. 37.

soruşturma amacının tehliye sokulması halinde, Adalet Bakanı'nın ve Başsavcı'nın rızası olmadan bilgi verme hakkının olmadığını, dile getirmişti.[463] (StPO/Strafprozessordnung / Alman Ceza Muhakemesi Kanunu, madde 474)

Bouffier Araştırma Komisyonu önünde şu görüşü benimsemiştir:

> *„Parlamenter Kontrol Komisyonu nezdinde de, önemli olan savcılıktır. [...] Ayrıntılar bile prosedürü tehlikeye sokabilir, ve önemli olan sebep buydu. Saklamak mı, neyi saklayacak mışım? Bu saçma. Fakat önemli olan sebep buydu [...].“*[464]

Doğruluğunun denenmesi halinde, bu argümantasyonun sürdürülememesinin çeşitli sebepleri vardır:

Birincisi, İçişleri Bakanlığı'nın İçişleri Komisyonu'nda halen devam eden soruşturma prosedürleri hakkında bilgi verme hakkının olmaması, alışılagelmiş uygulamaya ters düşmektedir. İçişleri Komisyonu'nun kamuya açık olmayan oturumunda düzenli olarak „özel hadiseler“ başlığı altında halen devam eden soruşturma prosedürleri hakkında bilgi verilmektedir. İçişleri Komisyonu'nun 10.05.2006 tarihli oturumunda da bu böyleydi. Halen devam eden başka üç soruşturma prosedürü hakkında bilgi verilmiş, fakat LfV (Landesamt für Verfassungschutz / Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi) memurunun karıştığı soruşturmaya dair bilgi verilmemiştir.[465]

İkincisi, yukarıda belirtilen argümantasyondan hareket edilirse, İçişleri Bakanlığı, ne kadar bilgi verilebileceği konusunda savcılık veya Adalet Bakanlığı ile fikir alışverişinde bulunabilirdi. Bu da yapılmamıştır.

Üçüncüsü, – ve bu çok önemli – GStA (Generalstaatsanwalt / Başsavcı) Anders de bilgilerin açıklanmasıyla soruşturma hedefinin tehlikeye atılması halinde, bilgilendirme yükmlülüğünün güya kısıtlanmış olacağından bahsetmiştir. Burada söz konusu olan olayın esasıyla ilgili, böyle bir tehlike hiçbir zaman söz konusu olmamıştır. Suç şüphelisinin kendisi, LfV memurlarından birinin suç şüphelisi olduğunu biliyordu. Bu nedenle, örtbas etme eylemleri ve benzerlerinden korkulmasına gerek yoktu. Bundan başka parlamentonun bilgilendirilmesiyle bilgi sahibi olacak insanların sayısının önemli ölçüde artmamış olacağına dikkat edilmeli - Hatta İçişleri Komisyonu'ndaki bazı milletvekilleri ve elemanları, PKV'da, elde ettikleri bilgileri başkalarına vermekten dolayı gizliliği koruma kurallarıyla çelişkiye düşmüş olan sadece beş milletvekilinin olduğundan haberdar olmuşlar. Buna karşılık Temme aleyhine suç şüphesi olduğundan, sadece MK -Café (Mordkommission „Café“ / „Café Cinayet Araştırma Komisyonu)'nun tüm memurları haberdar değildi, aynı zamanda diğer Česká cinayetlerinin aydınlığa kavuşturulması için yetkili soruşturmacılar da habedardı – yani toplam sayısı üç rakamlı olan kişiler. Gizli toplanan PKV'ya haber verilmesinin, soruşturmaları tehlikeye atmış olacağı ise düpedüz absürd.

Sanığın kişilik hakkı / veri koruma

Bundan başka İçişleri Bakanlığı tarafından, Temme'nin kişilik hakları nedeniyle (de), yani veri koruma hukukuyla ilgili düşünceler sebebiyle meclisin bilgilendirilmediği[466] argümanı ileri sürüldü. Scheibelhuber bu görüşün gerekçelendirilmesi için bilgilendirilmemenin hukuka uygunluğu hakkındaki tartışma sırasında, veri koruma görevlisi Ronellenfitsch'i görüş bildirmesi için görevlendirmiştir.[467] Ronellenfitsch şu şekilde görüş bildirmiştir:

> *„(...)*
>
> *4. VerfSchG (Gesetz über das Landesamt für Verfassunsschutz / Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Yasası), madde 22, fikra 1'e göre bilgilendirme yükümlülüğü eyalet hükümetinin, yani yetkili bakanlık olarak İçişleri Bakanlığı'nın memur ve veri koruma hukukuyla ilgili*

[463] İçişleri Komisyonu'nun 58. Oturumunun stenografik raporu, cilt 19, s. 188 devamı.
[464] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 99.
[465] Stenografik rapor INA/16/57, s. 19.
[466] Scheibelhuber, Oturum protokolü UNA/19/2/50 – 06.03.2017, s. 14.
[467] Scheibelhuber, Oturum protokolü UNA/19/2/50 – 06.03.2017, s. 13.

yükümlülüklerini etkilemez: Bu nedenle idari amir olarak Bakan'ın hizmet ve sadakat durumu çerçevesinde memurun ve ailesinin esenliğini sağlaması gerekir (Fürsorgepflicht [Bakım yükümlülüğü]; HBG (Hessisches Beamtengesetz / Hessen Memur Kanunu), madde 92) ve bu çerçevede bilgilerle ilgili olarak, memurun bilgiyle ilgili kendi davranış biçimini tayinine değer vermeli ve korumalıdır,

5. Gerçi prensip itibariyle özel öneme sahip hadiselerin PKK (Parlamenter Kontrol Komisyonu)'na bildirilmesi gerekir. Fakat bu bildirme, içeriğinden dolayı mecburen kişisel verilerin açıklanmasıyla ilgiliyse, burada başka bir şey geçerlidir. Bu durumda Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bilgi alma hakkıyla, memurun bilgiyle ilgili kendi davranış biçimini tayin etme hakkı enine boyuna tartılmalıdır, bu noktada Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bilgileri gizli tutma yükümlülüğü herhangi bir rol oynamaz. Görünüşe göre buradaki meselede böyle bir durum söz konusudur.

(...)

8. Bu şartlar altında memurun veri koruma hukukuyla ilgili meselesine, Eyalet Meclisi'nin bilgilendirilme hakkından daha çok öncelik verilmesi, enine boyuna tartma hatası değildi."[468]

Bu noktada, Ronellenfitsch'in bahsettiği enine boyuna tartmanın, gerçekten de Temme'nin veri koruma hukukuyla ilgili meselesinin, Eyalet Meclisi'nin bilglendirilme hakkından daha önemli olmasına yol açıp açmayacağı, belli olmayabilir. Yani meclisin bilgilendirilip bilgilendirilmeyeceği sorununda örneğin ismi gibi Temme'ye ait kişisel bilgilerin açıklanması hiç de söz konusu değildi. Meclis için bunun önemi yoktur, önemli olan sadece özel hadiselerdir: LfV'nın bir elemanının seri bir cinayette suç şüphelisi olması, LfV'nın arama yapması vs. Bu nedenle veri koruma hukukuyla ilgili argümantasyon sadece örtbas etme taktiği olarak değerlendirilebilir.

Tanık Sievers'in çıkar düşünmeye yönelik kısa açıklaması – *"tesadüfen (...) bu cinayetlerin birisinden birkaç dakika önce"* – ve İçişleri Bakanı'nın daha sonra yaptığı açıklamalar – *"bos zamanında", "resmi görevle ilgili olmayarak"*, bakınız aşağıya – nedeniyle veri koruma görevlisine ithamlardan çok, Temme aleyhine ortaya atılan suç şüphesiyle ilgili sözde aklayıcı hususların aktarıldığı da varsayılabilir.

2.1.3.5 Neden gerçekten bilgi verilmedi: Gizlilik stratejisi

CDU/Grünen'in Nihai Raporu'nda konunun esası kısmında yukarıda belirtilen argüman-tasyonlar, eleştirel bir değerlendirme yapmadan, ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. Bununla beraber DIE LINKE, bu işlemin başka nedenlerden dolayı meclisten gizli tutulmasının gerekmiş olduğu ve bunun sadece basında yayınlanmasıyla önlendiği kanaatindedir. Gizli tutma stratejisine değinen birçok açıklama vardır.

Temme aleyhine suç şüphesinin konu olduğu, daha Polis Müdürlüğü'nün 24.04.2006 tarihli kısa açıklamasında yer almaktadır:

„Bay Desch bugün bana, LPP (Landespolizeipräsidium / Eyalet Polis Müdürlüğü) ile görüşmeden sonra bu resmi dairede de konunun esasından sadece küçük bir grubun haberdar olduğunu ve gizli tutulması gerektiğini söyledi. „[469]

Karlheinz Sch.'in, BILD Gazetesi'nin telefonu hakkında bilgi verdiği 06.07.2006 tarihli elektronik postasında da, gizli tutma niyeti hakkında açık bir ipucu vardır:

[468] Hessen veri koruma görevlisinin 31.07.2006 tarihli görüş bildirimi, cilt 338, PDF, s. 121.
[469] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 24.04.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 45, s. 154.

„Saat 11.10: Bay Bußer'e benim tarafımdan bilgi; o ise gizli tutulmaya devam edilmesinin işe yaramaz olduğu görüşünü bildiriyor, benim MK Cafe'ye geri telefon etmeden evvel, önce StS (Staatssekretärin / Bayan Müsteşar)'a bilgi verebilmeyi benden rica ediyor."[470]

[470] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 06.07.2006 tarihli elektronik postası, cilt 45, s. 87.

2.1.3.6 Basındaki yayınlardan sonra: Eyalet Meclisi'nde 17.07.2006 tarihinde yapılan özel oturumlar

Milletvekillerinin, LfV'nın bir memurunun federal düzeydeki seri cinayetlerden birinde, suç şüphelisi olduğunu basından öğrenmesinden sonra, muhalefet, Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun ve İçişleri Komisyonu'nun özel oturumunu talep etmiştir .[471]

PKV (Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu)'nun oturumu

17.07.2006 günü sabahı PKV'nın oturumu yapılmıştır. Bu gizli oturuma dair protokol yoktur, fakat dosyalarda Müsteşar Scheibelhuber için hazırlanan bir konuşma notunun çeşitli versiyonları vardır.[472] Konuşma notuna göre Scheibelhuber'in kendisi çeşitli tarihlerde bilgilendirilmiş („21.04.2006 tarihinde, derhal"[473] veya „bilgi yok, muhtemelen 13.05.2006"[474]). Bouffier'nin kendisinin bilgilendirilme tarihi konusunda da farklar var („21.04.2006 tarihinde, derhal"[475] veya „Nedela tarafından Bakan ..... Nisan tarihinde ."[476] bilgilendirildi) [Not: orjinal metinde orası boş bırakılmış]. Tanıklardan hiçbiri, neden bu noktada konuşma notlarının farklı olduğuna dair ve daha sonra İçişleri Komisyonu'nda gerçekten anlatılanlardan (bakınız aşağıya) değişik olduğuna dair bir açıklama yapmamıştır.

Scheibelhuber'in PKV'nin oturumunda gerçekten ne söylediği, komisyondaki ifadesi sırasında bir konuşma notundan hareket edip etmediği, (etmişse hangi konuşma notundan hareket ettiği) belli değildir.

INA (Innenausschuss / İçişleri Komisyonu)'nun oturumu

17.07. günü akşamı İçişleri Komisyonu'nun özel oturumu yapılmıştır. Burada da Bouffier'nin önünde, büyük ölçüde Scheibelhuber'e verilenle örtüşen bir konuşma notu vardı.[477] Bu konuşma notunda da, onun suç şüphesi hakkında derhal bilgilendirildiği yazıyormuş, ayrıca şimdiye kadar İçişleri Komisyonu'nun neden bilgilendirilmediğine dair argümanlar dile getirilmiş.

Bouffier Komisyon'da, gerçeğe uymadığı kanıtlanabilir olan birçok beyanlarda bulundu. Kendisi Araştırma Komisyonu'nda da bununla karşılaşmıştır, fakat o daha önce, İçişleri Komisyonu'nu doğru bilgilendirmediğini "kararlılıkla reddetti".[478] Aşağıda ileri sürülen iddialar, Komisyon'da yapılan ithamlar, ve Bouffier'nin bu konularla ilgili savunması dile getirilmiştir.

---

[471] Stenografik rapor INA/16/60 – 17.07.2006, cilt 338, PDF s. 75.
[472] 14.07.2006 tarihli „Bayan Müsteşar için" konuşma notu, cilt 339 yeni, s. 68 devamı; tarihsiz konuşma notu „Bayan Müsteşar için" cilt 339 yeni, s. 71 devamı.
[473] Tarihsiz konuşma notu „Bayan Müsteşar için", cilt 339 yeni, s. 71 devamı.
[474] 14.07.2006 tarihli „Bayan Müsteşar için" konuşma notu, cilt 339 yeni, s. 68 devamı.
[475] Tarihsiz konuşma notu „Bayan Müsteşar için", cilt 339 yeni, s. 71 devamı
[476] 14.07.2006 tarihli konuşma notu „Bayan Müsteşar için", cilt 339 yeni, s. 68 devamı
[477] Bay Bakan için konuşma notu, cilt 339 yeni, PDF s. 75.
[478] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 127.

„Onu önce gazeteden öğrenmiş olma" iddiası

Oturumda Bouffier şöyle demiştir:

> *„Bay başkan, bayanlar ve baylar! Ben önce üç kısa açıklama yapacağım. Muhalefet fraksiyonlarının basın bildirileri esasen üç ithamı içeriyor: Birincisine göre parlamentoya meydan okunmuş, diğer taraftan da bir örtbas etme olmuş. Üçüncü olarak şu itham yapılmıştır – işte benim önmünde duruyor: Burada kelimesi kelimesine bay Al-Wazir'in sözleri yazıyor:*
>
> *„Ben şu an itibariyle medyadaki yazılarla Anayasayı Koruma elemanına karşı yöneltilen şüphe hakkında, Bakan'ın ve onun Müsteşarı'nın söylediklerinden daha iyi bilgilendirilmiş durumdayım."*
>
> *Devamında da bütün bunların hoş görülemeyeceği yazıyor ve bu akşam burada sözüm ona birşey düzeltmek için son fırsata sahipmişim.*
>
> *Birincisi: Meclise meydan okumak bana her zaman uzak kalan birşey olmuştur. O nedenle bu mümkün değil.*
>
> *(...)*
>
> *İkincisi: Uyulması gereken belli kurallar var. Kesin kanaatime göre bu kurallara uyulmuştur. Bunu ben biraz sonra izah edeceğim.*
>
> *Üçüncüsü: Milletvekillerinin bir şeyi, Bakandan değil de, gazeteden öğrenmiş olması üzücü –, Bakan da önce gazeteden öğrenirse, bu daha da üzücü.„* [479]

Yani Bouffier önce hadise hakkında hiç konuşmamıştır, aksine doğrudan doğruya kendisine yöneltildiğini söylediği üç ithamdan bahsetmiştir. Ve bu ithamlardan üçüncüsünü, yani milletvekillerinin Temme hadisesini Bakandan değil de, önce gazetelerden öğrenmiş olması *"üzücü*(ymüş) *– Bakan da önce gazeteden öğrenirse, bu daha da üzücü"*(ymüş). Buna göre Bouffier Anayasayı Koruma elemanına karşı dile getirilen şüpheyi önce gazeteden öğrenmiş oluyor. Bu doğru olmadığı için, kendisi parlamentoya yalan söylemiştir.

Bouffier, NSU Araştırma Komisyonuönünde verdiği onikibuçuk saat süren ifadesinde bu ithamla karşılaşmış, fakat bu itham, Komisyon başkanı Honka'nın (CDU) aşırı partici oturum yönetiminden dolayı zorlaştırılmıştır. Araştırma Komisyonu'nda hadisenin özüyle ilgili bir soru olan, parlamentoya yalan söylenip söylenmediği sorusu hakkında, ilgili kısımdan burada ayrıntılı bir şekilde alıntı yapmak gerekmiştir:

> *„Milletvekili Hermann Schaus: Bir defa daha – bu 5. sayfada, yukarıda, bay başkan -:*
>
> *Ücüncüsü: Milletvekillerinin bir şeyi, Bakandan değil de, gazeteden öğrenmiş olması üzücü –, bakan da önce gazeteden öğrenirse, bu daha da üzücü.„*
>
> *(Milletvekili Günter Rudolph: O zaman „Bild" Gazetesi'nin buna ilişkin haberini ve „Spiegel-Online"ı okumak zorundasınız, bay başkan! Ondan sonra ilgili konteks ortaya çıkacaktır!)*
>
> *Başkan: Ve siz bunun, bay Temme'nin hapse atılmış olduğunu, Bakanın gazeteden öğrenmiş olduğu anlamına geleceğini söylediniz.*
>
> *Milletvekili Hermann Schaus: Tek tek ele alalım, 6. sayfaya kadar.*

[479] Stenografik rapor INA/16/60 – 17.07.2006, cilt 338, PDF s. 75.

„Milletvekili Tobias Eckert: Okumaya devam! Sayfa 5!

- Sadece sukunet. Tek tek ele alacağız. – Bunlar sizin üç düşüncenizdi. Üçüncü düşünce bay Al-Wazir'e karşı bir cevaptı.

Şimdi sizden şu konuda görüş bildirmenizi rica ediyorum. Siz bunu gazeteden mi öğrendiniz? Gerçekten böyle mi? Veya Halit Yozgat'ın hapse atıldığını, hayır, Andreas Temme'nin hapse atıldığını ne zaman öğrendiniz?

Başkan: Fakat "hapse atma" kelimesi - - Bu konu içeriğinden burada hiçbir yerde bahsedilmiyor. Bu nedenle devamlı konuları birbirine karıştırmanızı anlıyorum. O bakımdan bu iddianın oldukça kenarda kalan bir değeri var – sorulan sorunun da.

Milletvekili Hermann Schaus: Burada söz konusu olan, Anayasayı Koruma elemanı Temme'ye karşı duyulan şüphedir.

(Milletvekili Günter Rudolph: Diğer komisyon oturumunda basın haberleri söz konusu! – Milletvekili Janine Wissler: Basın haberleri için özel oturum yapılmıştı ya! Orada Tarek Al-Wazir, hadiseyi basından öğrendiğini söylemiştir, ve orada konuşmuştur, o da!)

Bunu açıklığa kavuşturabilir misiniz?

Başkan: Fakat bay meslektaş Schaus, bu noktada en anlamlı olan şey, Bakanın ne söylemek istediğini, basından ne öğrendiğini inceleyip ortaya çıkarmak olurdu.

Milletvekili Hermann Schaus: Hayır, bay başkan - -

Başkan: Sizin niyetiniz haksız yere karalama.

Milletvekili Hermann Schaus: Hayır, bay başkan, ben soruyorum. Evet, ben biliyorum. Fakat soruyorum.

Başkan: Bay meslektaş, sizin yaptığınız şey haksız yere karalamadır.

Milletvekili Hermann Schaus: Hayır, hayır, hayır, hayır, hayır.

(Gürültü)

Başkan: Tüm taraflar memnuniyetle sakinleşebilir. – Bay meslektaş Schaus, sizin niyetiniz karalamak, yani Bakan „gazeteden birşey öğrenmek" derken, onun, bay Temme'nin hapse atıldığını gazeteden öğrendiğini söylüyorsunuz. Ben bunu, burada hiçbir yerde görmüyorum.

(Milletvekili: Nancy Faeser: Fakat ben sayfa 6'da değişik bir şey okumuyorum.)

- Fakat biz sayfa 5'teyiz, bay Schaus'un bahsettiği yerdeyiz: Sayfa 5'in üst tarafında.

Milletvekili Hermann Schaus: Bay başkan, bir kere daha sesli okuyorum. Hayır, hayır, hayır, hayır, hayır. Bu hususu böyle bıraktırmam. - - Bakan söz alıyor ve diyor ki:

(...) [kısa not: yukarıdaki alıntının tamamı sesli okunur]

Daha sonra birincisi, ikincisi, üçüncüsü, diyor. Ve üçüncü olarak benim sesli okuduğum şeyi söylüyor: Ben bunu önce gazeteden öğrendim. – Bunu başka türlü anlamak mümkün değil.

Başkan: Bir dakika. Bay Schaus, bu da sizin yaptığınız bir haksız karalama. Çünkü siz, bunu başka türlü anlamam mümkün değil, diyorsunuz.

Milletvekili Hermann Schaus: Şimdi tanık ... yapmasını rica ediyorum - -

(Milletvekili Holger Bellino: Burada oturumu kim yönetiyor?)

Başkan: Hayır, bay meslektaş Bellino, stop! – Siz sorunuzla haksız yere bir karalamada bulunuyorsunuz ve bu bir fayda getirmez.

Milletvekili Hermann Schaus: Bay başkan, bunun hoşunuza gitmemesini anlıyorum. Fakat ben soruma cevap verilmesinde ısrar ediyorum.

(Milletvekili Holger Bellino: Durum biraz sonra usulen uyarı verilmesine doğru gidiyor!)

Başkan: Bay meslektaş Bellino, lütfen.

(Milletvekili Janine Wissler: Özel oturumun sebebi basın haberleriydi ya!)

Ancak bir kere daha şunu söyleyebilirim: Bakan orada onu söylerken, Bakan'ın ne kastettiğini sorunuz.

Milletvekili Hermann Schaus: Bu soru sorulabilir mi, sorulamaz mı bay başkan?

Başkan: Buradaki esas soru, gazeteden öğrenilen „bir şey"in ne olduğudur. Ve sizin niyetiniz - - -

(Milletvekili Günter Rudolph: Bunu yorumlamak zorunda değilsiniz!)

Milletvekili Hermann Schaus: Fakat bu ... değil – Ben şimdi tanığa soru sormak istiyorum ve devamlı partici görüşlerinizi önüme koymanızı istemiyorum.

Başkan: O zaman tanığa soru sorsanıza, „bir şey" derken neyi kastediyormuş.

(Milletvekili Janine Wissler: O daha henüz hiçbir soru sormadı!)

Milletvekili Hermann Schaus: İnanılacak gibi değil, inanılacak gibi değil.

Başkan: Bay meslektaş Schaus, kelime seçiminize karşı özellikle itiraz ediyorum. Haydi, sanığa soru sorunuz, - - ile ne kastettiğini

Milletvekili Hermann Schaus: Fakat ben buna rağmen bir cevap istiyorum.

Başkan: O zaman ona soru sorsanıza - - ortada duran önemli soru, Bakan'ın daha önce „gazeteden bir şey öğrenmek" derken neyi kastettiğidir. Mesele bu. Siz, hapse atılma konusunu, onun gazeteden öğrendiğini söylüyorsunuz. Fakat buradaki soru, „bir şey" kelimesiyle kastettiği şey nedir? Çünkü orada daha hapse atılmadan bahsedilmiyor.

Milletvekili Hermann Schaus: "bir şey" kelimesi nerede yazıyor?

Başkan: „bir şey"? Siz bana bunu biraz önce defalarca sesli okudunuz, bay meslektaş Schaus:

Milletvekillerinin bir şeyi, Bakandan değil de, gazeteden öğrenmiş olması üzücü –, Bakan da önce gazeteden öğrenirse, bu daha da üzücü.„

Esas soru, Bakan'ın, o zaman konuşmasını yaparken "bir şey" ile neyi kastettiği?

(Milletvekili Janine Wissler: Tarek Al-Wazir'in de neyi kastettiği! Ne olduğu tamamen açık!)

Milletvekili Hermann Schaus: Peki o zaman. Ben bu ifadenin nasıl anlaşılması gerektiğini sordum.

Başkan: Bu hususta anlaşabiliriz."[480]

[480] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 160.

Bu kargaşadan ve komisyon başkanının, sorulacak soruları önlemesinden sonra, Bouffier hafifletilmiş soruya, yani „gazeteden bir şey öğrenmek" ifadesiyle neyi kastettiğini söylemek için cevap verdi:

> *„Bay milletvekili, ilgili ifade, tabii ki bunula, hapse atılma konusunu benim önceden gazeteden öğrendiğim şeklinde – bu budalaca olurd – anlaşılmamalı; bunun gerekçesi de olmazdı –, aksine, ben de o zamana kadar bilmediğm bazı şeyleri gazeteden öğrendim – örneğin olay yerinde bulunulmadığına dair delil hikayesi. Bunu bilmiyordum. Gazetede arama yapıldığı da yazıyordu ve örneğin – beni ilgilendirdiği için, oldukça iyi biliyorum – seri cinayet işleyen katiller hakkında bir kitap bulunduğu da yazıyordu. Bu da orada yazıyordu. Fakat bunu daha önce kimse duymamıştı. O ifadeyle şunu kastetmiştim: yani benim de ilk defa gazeteden öğrendiğim konu içerikleri vardı.*
>
> *Bay milletvekili, o ifadeyle hiçbir şekilde – bu hususu şimdi gerçekten açıklığa kavuşturabiliriz – hapse atılma konusunu önce gazeteden öğrendiğimi kastetmemiştim. Bu tamamen aptalca olurdu. Ayrıca biz bu konuda daha önce defalarca görüş alışverişinde bulunduk. Benim yanımda şimdi sadece birkaç sayfa var. Komisyon'un o zamanki bütün konteksinden de bunun bu şekilde ortaya çıktığı görüşündeyim."*[481]

Kendisinin 2006 senesinde meclisi yanlış bilgilendirdiği ithamını, 2015 senesinde Frankfurter Rundschau Gazetesi de yapmış ve bu Bouffier'nin, yukarıdaki argümantasyona benzeyen, onu somutlaştıran ve aynı zamanda ilgili gazeteciyi eleştirmekten geri kalmayan bir basın bildirisi yapmasına yol açmıştı:

> *„Son olarak benim için özellikle önemli olan bir duruma değinmek istiyorum. Basında ben, yalan söylemiş olmakla, daha baştan beri yalan söylemiş olmakla itham edildim, bu kanıtlanabilir bir şekilde yanlış, ve bunu tüm kararlılıkla reddediyorum. 23 Şubat tarihli Frankfurter Rundschau Gazetesi'nde benim, İçişleri Komisyonu oturumunda, cinayet sırasında Anayasayı Koruma'nın bir elemanının orada bulunduğunu, önce basından öğrenmiş olduğumu, söylediğim iddia ediliyor.*
>
> *Böyle birşeyi hiçbir zaman söylemedim ve bunu İçişleri Komisyonu'nun 17 Temmuz 2006 tarihli protokolünden kendiniz okuyabilirsiniz. Bayanlar ve baylar, bu kadar. Sorularınıza cevap vermeye hâlâ hazırım.*
>
> *(...)*
>
> *Ve ikinci konunun içeriğine dair: Yorumunuzda düpedüz yanlış şeyler yazdınız. – itirazsız yanlış. Protokolü bir kere daha önünüze koyarsanız, o zaman yanlış bir iddia ortaya attığınızı tespit edersiniz. Buna itiraz etmeden, öylece bırakmamayı çok önemsiyorum. Kim beni yalan söylemiş olmakla itham ederse, bunun zıddını kanıtlamama katlanmak zorundadır. Eğer protokole bakarsanız, o zaman, protokolün bu konuyla ilgili kısmında, o adamın hadise için olay yerinde bulunmadığına dair bir delil gösterdiğini, basından öğrendiğime değindiğimi tespit edeceksiniz – ve ben bunu basından öğrendim. Bu ise sizin niyetinizden tamamen farklı bir şeydir. Buna üzülüyorum. Eğer kısaca açıklamama izin verirseniz: Burada çok bilinçli bir şekilde, çok açıkca yanlış iddialarla da, kanıtlanabilir bir şekilde yanlış olan, her halükârda benimle ilgili bir izlenim verilmeye calışılmasına çok üzülüyorum. Ben burada aslında söz konusu olan şeyin gündemimizden çıkmasına daha çok üzülüyorum. Vahim bir cinayet işlenmiştir, onun yakınları acı çekmektedir, hâlâ acı çekmekte. Sadece bu durum bile insanı, bir şey iddia ederken veya söylerken itinalı bir üslup izlemeye yöneltmeli. Bu, tüm taraflar için geçerlidir."*[482]

Bu savunmanın, olay yerinde bulunmadığına dair delili ilk defa basından öğrendiğini kastettiği savunmanın doğruluğu denense, denemeye dayanamaz. O, açıkça Al-Wazir'in ithamına değiniyor (bakınız yukarıya).

---

[481] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 157 devamı.

[482] Bouffier'nin 24.02.2015 tarihli basın açıklaması, bu şekilde açıklanmıştır. Bouffier; Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 154.

İçişleri Komisyonu'nun oturumuna katılan milletvekillerinden hiçbiri Bouffier'nin kısa açıklamasın-dan önce „Alibi" (suç işlenen yerde olmadığını ispat etme) veya „Buch über Serienmörder" (seri cinayet işleyen katiller hakkında kitap) konularından hiçbir kontekste bahsetmemişti. Bouffier'nin, suç yerinde olmadığını ispat etme, yani basından öğrenmiş olduğu bir şeye dair kısım, İçişleri Komisyonu'nun kelimesi kelimesine tutulan protokolünde birbuçuk sayfa sonra ve tamamen başka bir bağlamda yer almaktadır. Bouffier orada şöyle diyor:

> *„Ben bir elemanın kişilik haklarını korumakla yükümlüyüm. Meselenin bu yönü de var. Gerçi başka zaman büyük bir ilgiyle veri koruma, kişilik hakları ve temel haklar hakkında tartışmak, fakat kritik bir durum ortaya çıkınca bunu düpedüz görmemezlikten gelmek olamaz. Bunu yapmaya hakkımız yok. Basından öğrendiğime göre - bunu „Spiegel-Online" da okuyabilirsiniz; o konuda olumlu bilgim yok –, suç şüphesi duyulan kişinin en azından yeni cinayetlerden biriyle ilgili eylem zamanı için öne sürdüğü bir Alibi (suç işlenen yerde olmadığını ispat etme) var. O orada olmuş olamaz. Bundan, bu adamın suçsuz olduğu sonucunu da çıkarabiliriz."*[483]

Bouffier şunlarla da itham edilmiştir; en azından, belki „yanlış anlaşılabilir" bir şekilde dile getirdiğini söylemesine neden olan şeyle de, eğer üzülmüşse üzüldüğünü, fakat kendisinin hiçbir zaman ilgili şüpheyi gazeteden öğrendim dememiş olmasıyla da itham edilmiştir.[484] Fakat bu aynı zamanda sadece bir bahanedir, INA (İçişleri Komisyonu)'nun oturumunda Bouffier'nin konuşmasının „yanlış anlaşılabilir" bir tarafı yoktu – kendisinin konuşması hiç de başka türlü anlaşılmıyordu, yani kendisinin konuşması, Anayasayı Koruma Dairesi elemanına karşı yöneltilen şüpheyi, kendisinin ilk önce gazeteden öğrenmiş olduğu şeklinde anlaşılıyordu.

Kendisi şununla da itham edilmiştir: Oturum için öngörülen (onun) konuşma notunda 21. 04. 2006 tarihinde, kendisinin suç şüphesi hakkında bilgilendirildiği yazıyordu, fakat kendisi, bu hususu INA'da dile getirmemiş olmakla itham edildi[485] Bunun üzerine kendisi, böyle bir konuşma notunu hatırlamadığını iddia etmiş ve böyle bir şeye sahip olmadığı düşüncesinden hareket ettiğini söylemiştir.[486] Ayrıca Bouffier Temmuz 2006 tarihli İçişleri Komisyonu'nda başka ifadelerde de bulunmuştur. Bu ifadelerde, kendisinin, cinayet ve suç şüphesi hakkında milletvekillerinin sahip olduğu bilgiden daha fazlasına sahip olmadığını söyledi:

Bundan başka şöyle demişti:

> *„Şu anda benim önüme ne bir soruşturma raporu, ne de başka bir şey geldi."*[487]

Bunun da yanlış olduğu kanıtlanabilir. Böylece kendisine – hatta kendi ifadesine göre [488] daha 13. 07. 2006 tarihinde konuyla ilgili durum hakkında rapor gelmişti (yani böylece kendisinin önüne en azından „başka bir şey" gelmiş oluyor). Bundan başka kendisi 14.07.2006 tarihinde hatta LfV temsilcileriyle, Temme'nin bundan sonra hangi hizmette kullanılacağına dair konuşmak için, birlikte yemek yemiştir.[489]

Temme'nin artık suç şüphelisi olmadığı iddiası

17.7.2006 tarihli İçişleri Komisyonu'nda Bouffier, kısa aralıklarla arka arkaya doğru olmayan başka şeyler de söylemiştir, yani şunları söylemiştir:

---

[483] Stenografik rapor INA/16/60 – 17.07.2006, cilt 338, PDF s. 75 devamı.
[484] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 161.
[485] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 163.
[486] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 165.
[487] Stenografik rapor INA/16/60-17.07.2006, cilt 338, PDF s. 75 devamı.
[488] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 166.
[489] Cilt 468, PDF s. 77, 2.1.4.'e de bakınız

„Hükümet herhangi bir şeyi saklayarak, neden kendisinin itham edilmesine yol açsın ki, bunun ne anlamı var? Bunun için bir motif var mı? Söz konusu olan konu, - her halükârda benim bilgilerime göre - herhangi bir şekilde hükümetin uygulamalarıyla ilgili değildir. Hessen Eyaleti'nin bir memuru boş zamanında bir olay yerindeydi. Soruşturma makamları önce onun acilen şüpheli olduğunu düşündüler; daha sonra ise onu şüpheli bulmadılar. Bunun, herhangi bir şekilde hükümetin - iyi veya kötü - uygulamalarıyla nasıl bir içeriksel bağlantısı varmış?O nedenle size açıklayabileceğim,herhangi bir şeyi saklamanın anlamı yok – hiçbir motif de yok."[490]

Tek tek iddialara dair:

Yani kendisi, soruşturma makamlarının artık Temme'yi şüpheli bulmadıklarını söylemiştir. Bunun böyle olmadığı apaçık. Temme aleyhine yürütülen soruşturmalar hâlâ devam ediyordu, işte bu nedenle de savcılık, kaynaklarının ifadesini almak istiyordu. Buna karşın doğru olan Bouffier için olan konuşma notundaki tespittir, yani "acil" suç şüphesinin artık mevcut olmadığıdır.[491] Bu doğrudur da, aksi takdirde Temme'nin mecburen gözaltı hapsinde bulunması zorunlu hale gelirdi. Fakat burada „düşük düzeyde suç şüphesi"„usulen suç şüphesi" ve benzeri de söz konusu değildir (bu, İçişleri Bakanlığı'nın Komisyon'daki temsilcileri tarafından ve o zamanki kısa açıklamalarda devamlı iddia edilmiştir), aksine StPO'a (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu) göre kanunda belirtilen normal suç şüphesi söz konusudur, Bouffier burada da parlamentoya karşı gerçek olmayan şeyi söylemiştir.

Temme'nin görev icabı olay yerinde olmadığı ve görevle ilgili olmadığı iddiası

Bouffier 17.07.2006 tarihinde, „Temme`nin boş zamanında" ve „özel" amaçla internet kafede bulunduğunu iddia etmiştir. O (Temme) „görevle ilgili olmayarak" şüpheli duruma düşmüş.[492] Fakat 2006 senesinde soruşturmacılar açısından bu belli değildi ve Ceská serisine ilişkin görev bağlantısı olduğu hatta bugün belgelenmiştir (bakınız 2.3.4). 2015 senesinde hatta Bouffier basına karşı „görevle ilgili olmayarak" ifadesini geri çekmiştir.[493] Bu nedenle ifadesi sırasında DIE LINKE tarafından, kendisine o zamanlar, Temme'nin internet kafede görev dışı bulunduğundan nasıl bu kadar emin olabildiği sorulmuştur. Bouffiet buna şu şekilde cevap vermiştir:

> *„Bunu, o zamana kadar Anayasayı Koruma ve bu konuyla ilgili uzman bölüm tarafından bana verilen bilgiler nedeniyle biliyordum, bunu başka nereden bilebilirdim ki?"*[494]

Uzman bölümdeki yetkili bakanlık danışmanı, yani Sievers'e de Komisyon'da, Temme'nin olay yerinde görev dışı bulunduğunu, nereden bildiği sorulmuştur. Buna şu şekilde cevap vermiştir:

„onun kendi ifadesine dayanarak."[495]

---

[490] Stenografik rapor INA/16/60 – 17.07.2006, cilt 338, PDF s. 75 devamı.
[491] Bay Bakan için konuşma notu, cilt 339 yeni, s. 75.
[492] Stenografik rapor INA/16/60 – 17.07.2006, cilt 338, PDF s. 75 devamı.
[493] 24.02.2015'teki bir basın bildirisinde Volker Bouffier 17.7.2006 tarihli beyanını değiştirdi. Buna göre Temme'nin seri cinayetlerle „görev ilgisi yokmuş": *Kohler [Kısa açıklama dpa]: Bay Başbakan, Anayasayı Koruma görevlisi Andreas T. 2006 senesinde ilgili gün görev icabı internet kafede miydi? Bouffier: Bunu bilmiyorum.",* bakınız: UNA/19/2/55-26.06.2017, s. 124.
[494] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 123.
[495] Sievers, Oturum protokolü UNA/19/2/47 – 19.12.2016, s. 21.

Demek ki Sievers, cinayet süphelisi Temme'nin ifadesine güveniyor. Ve Bouffier de Sievers'e. Sievers daha sonra, gerçi şahsen Temme ile konuşmadığını, fakat onun ifadelerinin LfV ve polis tarafından kendisine bu şekilde aktarıldığını söylemiştir.

Temme'nin muhtemelen yine de görev icabı olay yerinde olmuş olabileceğini akla getiren o zamanki birçok duruma rağmen - demek ki Bouffier netice itibariyle İçişleri Komisyonu'nda „kulaktan duyma" yoluyla suç şüphelisinin ifadelerini üstlenmiş ve bunları orada gerçek olay olarak anlatmıştır. Sonuç olarak Temme LfV'nın oradaki dış bürosundan doğrudan doğruya internet kafeye gelmiş ve hemen bundan sonra bir kaynaklada telefon konuşması yapmıştır – yani kendisi, hadiseden hemen önce ve hemen sonra görevdeydi. Temme bazen internet kafelerde kendi kaynaklarıyla da buluşmuştur.[496] Özellikle kendisine pekala, seri cinayetler hakkında etrafta söylenenleri dinleme görevi verilmişti (bakınız 2.3.4) ve gizliliği koruma görevlisi Hess ile (bakınız 2.1.1.2) tuhaf bir telefon konuşması yapmıştı. O zamanlar Bouffier tüm bu ayrıntıları bilememiş olsa dahi, parlamentoya karşı söylenen sözler, yani Temme'nin „boş zamanında" olay yerinde olduğu boş bir iddiadan başka birşey değildir. Görevle ilgili olmadığı iddiasi ise, hatta yanlıştır.

„Hükümetin uygulamasının" söz konusu „olmadığı" iddiası

Bouffier konuşmaya şöyle devam etmiştir:

> *"Söz konusu olan konu, - her halükârda benim bilgilerime göre - herhangi bir şekilde hükümetin uygulamalarıyla ilgili değildir."*

Burada da DIE LINKE, Bouffier'yi Araştırma Komisyonu'nda bunun bu şekilde doğru olamayacağı olgusuyla karşılaştırmıştır. Bu noktada DIE LINKE, diğer konular yanında 17.07.2006 tarihinde, açıklama yapma yasağı hakkında tartışmalar yapıldığı ithamını yapmıştır. Bundan başka, Mayıs ayı başındaki İçişleri Bakanları Konferansı'nda „BKA (Federal Kriminal Dairesi) / Prosedürün devralınması" konusunda tartışmalı bir karar verilmiş. Buna ilaveten Bouffier'nin bu konuya ait sözlü bir direktifi varmış.[497]

Bouffier bu konuda şöyle diyor:

> *„Hükümet uygulaması tabii ki herhangi bir şekilde herşeyle ilgili. Burada söz konusu olan şu soruydu: Hükümetin, bu Temme'nin yaptığı herhangi bir uygulamayı temsil etmesi gerekiyor mu, özellikle de o kafede bulunmasını? Benim bilgime göre bu konuyla ilgili hiçbir şey ortaya konmamıştır. Bu nedenle hükümet sorumluluğu veya hükümet uygulaması söz konusu değil."*[498]

Sonradan yöneltilen somut soru üzerine, 16.07.2006 tarihindeki sözlü talimatın „tabii ki hükümet uygulaması" olduğunu söylemiştir. Fakat bu, o bağlamdaki ifadesi değilmiş, kendisi söz konusu olan şeyin şu olduğunu kastetmiş: Temme'nin görev icabı mı, yoksa görev dışı mı internet kafede bulunduğunu.[499] Fakat konteksten yine başka bir şey ortaya çıkıyor.

[496] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 26.
[497] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.02.2017, s. 169.
[498] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 169.
[499] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s.169 sonraki.

Disiplin prosedürü olmadığı iddiası

Bouffier İçişleri Komisyonu'nda ayrıca şunu söylemiştir:

> *"[Not: Temme aleyhine]Bir disiplin prosedürümüz yok."*[500]

Bu da gerçeklere uygun değil. Çünkü en azından disiplin prosedürünün bir parçası olan disiplin hukukuyla ilgili bir ön soruşturma prosedürü 12.07.2006 tarihinde LfV tarafından başlatılmıştı.[501] 12.07.2006 tarihinde Bouffier, Temme'nin bundan sonra nasıl kullanılacağını konuşmak için LfV memurlarıyla görüşmüştür. Bu sorun disiplin prosedürüyle yakından ilgiliydi (bakınız 2.1.4.). Bu nedenle kendisinin, başlatılmış olan ön soruşturma prosedürü hakkında hiçbir şey bilmemesi ihtimal dışı. En azından böyle, durum hakkında bilgi sahibi olmadan kesin bir beyanda kullunmamalıydı. Bouffier bilsin bilmesin, İçişleri Komisyonu önünde verilen beyan yanlıştı ve orada İçişleri Bakanlığı'nın yeteri kadar elemanı vardı, onlar bu durumu düzeltebilirlerdi.

Temme'nin suçsuz olduğu iddiası

Bouffier'nin İçişleri Komisyonu'ndaki başka bir beyanı şöyleydi:

> *„Basından öğrendiğime göre - bunu „Spiegel-Online"da okuyabilirsiniz; o konuda olumlu bilgim yok –, suç şüphesi duyulan kişinin, en azından dokuz cinayetten birisinin eylem zamanı için olay yerinde bulunmadığına dair bir delili var. O orada olmuş olamaz. Bundan, bu adamın suçsuz olduğu sonucunu da çıkarabiliriz."*[502]

Bu beyan polis tarafından yapılan soruşturmaların dikkate alınmaması anlamına gelir – sonuç olarak onlar, Temme'nin seri cinayetlerden birkaçı için, olay yerinde bulunmadığına dair deliller gösterdiğini biliyorlardı – fakat bu durum, onun „suçsuz" olduğu konusunda hiçbir anlam taşımaz. Netice itibariyle polis tarafından kabul edilen teoriye göre o, failin ortağı olabilirdi (yani internet kafeyi gözetleyip bilgi toplayan biri olabilirdi), veya ilgili silah bir failden diğerine verilmiş olabilirdi. Bouffier Komisyon'da bununla karşı karşıya getirildi:

> *„Milletvekili Hermann Schaus: 17.07. tarihinde soruşturmaların yürütüldüğü sırada, Temme' nin telefonu dinlenirken İçişleri Komisyonu'nda şunu açıklıyordunuz: „Bu adam olmuş olamaz. O suçsuzdur."beyanının içerdiği kesinlikle böyle söylüyordunuz. Hangi sebeple böyle bir açıklamada bulundunuz?*
>
> *Tanık Bouffier: Ben buna değindim – sizin biraz önceki alıntınızdan farklı bir şekilde -: Bundan ... sonucunu da çıkarabiliriz." – Ben şöyle söylemedim: Bundan ... sonucunu çıkarıyorum, bu adam suçsuzdur.*
>
> *Milletvekili Hermann Schaus: Evet, bu sonucu ben çıkardım. Aynen.*
>
> *Tanık Bouffier: Hayır, hayır. Siz bunu yanlış açıkladınız.*
>
> *Başkan: Hayır, hayır. Görünüşe göre bu sonucu şimdi çıkarıyorsunuz.*

[500] Stenografik rapor INA/16/60 – 17.07.2006, cilt 338, PDF s. 75 devamı
[501] „Chronologie des Vorgangs Temme" („Temme hadisesinin kronolojisi"), MAT_A_HE-4-IV, PDF s. 7.
[502] Stenografik rapor INA/16/60 – 17.07.2006, cilt 338, PDF s. 75 devamı.

„Tanık Bouffier: Siz hep yanlış sonuç çıkarıyorsunuz. Ben şöyle açıklama yaptım: „ Bundan bu adamın suçsuz olduğu sonucu da çıkarılabilir.- Ben bunu benimsemedim."

DIE LINKE'nin düşüncesine göre, bu oldukça zayıf bir açıklamadır. Birincisi bu açıklama, Bouffier'nin görüşüne göre, Temme'nin suçsuz olduğu şeklinde anlaşılıyordu. İkincisi bundan, "herkes" onun suçsuz olduğu sonucunu çıkaramaz – belli cinayetler için olay yerinde bulunulmadığına dair delil durumunun ifade ettiği tek şey, onun bu cinayetler için (esas) fail olarak söz konusu olamayacağıdır. Buna ilaveten Bakan'ın bir komisyonda beyanlarda bulunması, fakat bu ifadeleri "benim"sememesi tuhaf oluyor. Bu durum, Bakan'ın söylediği sözlerle ilgili sorumluluğunu anlamsızlığa götürür.

2.1.3.7 Ara sonuç: Eyalet Meclisi Bouffier tarafından önce bilgilendirilmedi, sonra da yanlış bilgilendirildi

Bouffier ve tüm İçişleri Bakanlığı'nın niyeti parlamentodan ve onun yetkili gruplarından, LfV'nın bir memurunun federal düzeydeki seri cinayetlerde suç şüphelisi olduğunu gizlemekti. Sadece basın hadiseden haberdar olduğu icin, parlamentoda konuşmak ve parlamentoya cevap vermek zorunda kaldılar. Bouffier ve Müsteşarı Scheibelhuber, parlamentoyu neden daha yeni bilgilendirdiklerine dair sadece göstermelik argümanlar ileri sürdüler. Özellikle Bouffier milletvekillerini birçok önemli konuda da bile bile yanlış bilgilendirmiştir. Böylece Bouffier, kendisinin bile LfV memurunun aleyhine olan eylem şüphesinden gazete vasıtasıyla daha yeni haberdar olduğunu iddia etmiştir. O, „bir disiplin prosedürümüz yok" diyerek böyle bir prosedürün olmadığını iddia etmiştir, fakat bu doğru değildi (bakınız 2.1.4.). Böylece parlamentoya yalan söylemiştir. Ayrıca kendisi, Temme'nin suçsuz olduğunu söyleyerek ve onunla ilgili mevcut eylem şüphesini görecelleştirme iddiasında bulunarak koruyucu bir şekilde Temme'nin arkasında durmuştur. 2006 senesinde kaya gibi durarak ve iddiasını tekrarlayarak „resmi görevle ilgili olmayarak" ve „görev icabı internet kafede bulunmadığı" ifadelerini kullanmıştır. 2015 senesinde ise artık (bunu) söyleyememiş ve daha sonra kanıtlanabildiği gibi, yine gerçeğe uygun konuşmamıştır (bakınız 2.3.4.). Araştırma Komisyonu önündeki ifadesinde Bouffier oldukça anlayışsızdı. Parlamento ve kamuoyu karşısındaki bu tutumu, özelllikle burada söz konusu olan olayda, afffedilemez ve bir İçişleri Bakanı'nın ve Başbakan'ın onuruna yakışmaz.

2.1.4 Temme'ye karşı disiplin prosedürü: Başarısızlığa mahkumdu.

LfV (Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi) – 2.1.2.6. nolu bölümde ayrıntılı olarak anlatıldığı gibi – bir cinayet suçuna katılma şüphesinden dolayı devam eden soruşturma prosedürüne rağmen Temme'yi tekrar göreve almayı amaçladı. Bu konu içeriği gazete yazılarıyla kamuoyuna duyulunca, bu artık mümkün olmadı. Bundan başka bir taraftan hadiseyle ilgili kamusal ve politik nedenlerden dolayı, diğer taraftan süre bitiminin yaklaşmasından dolayı bir şeyler yapmak ihtiyacı vardı. Çünkü 24.07.2006 tarihinde Temme'ye Nisan ayında geçici olarak konmuş olan resmi görev yapma yasağı kendiliğinden kalkıyordu.[503] Ondan sonra Temme tekrar göreve dönmek zorundaydı, fakat bu, LfV'da gizlilik dereceli şeyler yetkisi (VS-Ermächtigung)[504] (Basındaki yazılardan dolayı Temme bu yetkiyi artık alamazdı) olmadan münkün değildi. Bu nedenle bu problemin çözülmesi gerekiyordu.

[503] Bakınız: ayrıntılar 2.1.2.6.'da

[504] Gizlilik dereceli şeyler yetkisi, yetki sahibine gizli tutulan dosyaları kullanma hakkını verir ve başarılı bir güvenlik incelemesinden sonra verilir, bakınız: 2.1.2. nolu bölüme de.

12.07.2006 tarihinde LfV Direktörü Irrgang, İçişleri Bakanlığı'na yazdığı bir mektupta yukarıda anlatılan meseleyi ele aldı.[505] Irrgang devam eden soruşturma prosedüründen dolayı belirlenebilir bir süre içinde gizli tutulan şeyler yetkisinin verilemeyeceğini ve bu nedenle Temme'yi LfV'daki görevine devam ettirme imkanı göremediğini bildirdi. Bu nedenle Temme'ye eyalet idari ma-kamlarında başka bir görev verilip verilemeyeceğinin incelenmesini rica ediyordu[506]. Bu arada disiplin hukukuyla ilgili bir ön soruşturma prosedürü başlatılmış, usulen disiplin prosedürü için "şu anda [o] henüz yeterli bir gereklilik görmüyormuş."[507]

2.1.4.1 Ön soruşturma prosedürü

Ön soruşturma prosedürü aynı gün başlatılmıştı. Irrgang tarafından tanık Katharina Sch. ön soruşturma prosedürü yöneticisi olarak tayin edildi.[508] Sch. o zamanlar daha birkaç ay LfV (Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi)'ndeydi ve gizliliği koruma bölümünde görevliydi. Bu nedenle o, 30.06.2006 tarihinde LfV ve soruşturma makamları arasındaki konuşmaya katılmıştı. O Araştırma Komisyonu önünde, disiplin hukukunun kendisi için yeni bir hukuk alanı olduğunu ve öğretici kitaplarla bu alan hakkında bilgi edinmek zorunda kaldığını, netice itibariyle kendisinin ön soruşturma yöneticisi olarak görevlendirilmesinin "çok büyük bir şey" olduğunu söylemiştir.[509] Konuyu nasıl ele aldığına dair şunları söylemiştir:

> *"Yani daha önce söylediğim gibi, ilk günler bu prosedürün temellerini öğrenmek için çalıştım. Daha sonra öncelikle bay Temme'nin görevle ilgili açıklamasını ele aldım, yani konu içeriklerini, muhtemel kabahatleri toplamak ve onları uygun bir şekilde değerlendirmek için. Sonra ben çok, çok çabuk Hessen Disiplin Yönetmeliği'ne (Hessische Disziplinarordnung) göre savcılık tarafından eyleme katılma ithamının incelendiği sonucuna vardım. Bu arada bir soruşturma prosedürü yürütülüyordu. Yani o zamanki hukuka göre bu prosedürün durdurulması gerekiyordu. Bu nedenle eyleme katılma hususu, konu olarak inceleme dışında kalmıştı. O zaman ben, bu itham açısından prosedürün durdurulduğuna dair uygun bir karar da yazdım. Sonra aynı şekilde daha ele alınması gereken şeylerle uğraştım. Görevle ilgili açıklamadan dolayı ortaya çıkan şey ve Kassel Savcılığı'ndaki görüşmede öğrendiğim şey, buydu. Bunlar benim kısa sürede attığım adımlardı."*[510]

Buna uygun olarak kendisi 18.06.2006 tarihinde Temme'ye gönderilmek üzere bir mektup hazırladı ve savcılığın yürüttüğü soruşturma prosedüründen dolayı ön soruşturmaların, savcılıktaki soruşturma prosedürünün sonuna kadar durdurulduğunu bildirdi.[511] Kendisinin tespit ettiği, Temme'nin toplam diğer sekiz kabahatinden dolayı, kısa bir açıklama da hazırlamış.[512]

Araştırma Komisyonu bu kısa açıklamadan ancak tanığın ifadesiyle haberdar olmuştur. LfV tarafından komisyona verilen disiplin prosedürü evrakları içinde bu kısa açıklama yoktu. Bu kısa açıklama, hemen hemen iki sene önce SPD ve DIE LINKE Fraksiyonları'nın 19 nolu delil talebiyle istenen bir evrak olduğu için, Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü (Staatskanzlei) tarafından sonradan gönderilmiştir. Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü sevk yazısında, kısa açıklamanın LfV'da artık bulunamadığını, tanık Katharina Sch.'nin, kısa açıklamanın bir kopyasını kendi el dosyasına koyduğunu açıklamıştır. Kısa açıklama „yanlışlıkla (Not: Komisyon'un hizmetine sunulan) dosyaya konmamış". Fakat bu

---

[505] „Baş müfettiş Andreas Temme aleyhine ceza hukukuyla ilgili konular hakkında soruşturma prosedürü – görevle ilgili işlerin yürütülmesinin yasaklanması" ile ilgili Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin (LfV) 12.07.2006 tarihli yazısı, cilt 48 PDF s. 32.
[506] A.g.e.
[507] A.g.e.
[508] „Baş müfettiş Andreas Temme aleyhine displin prosedürü için ön soruşturma yöneticisi tayini" ile ilgili 12.07.2006 tarihli yazı, MAT_A_HE_4-IV, s. 42.
[509] Katharina Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20.01.2017, s. 8, 32.
[510] Katharina Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20.01.2017, s. 9.
[511] Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin (HLfV) 18.07.2006 tarihli yazısı, cilt 48, s. 43.
[512] Katharina Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20.01.2017, s. 18.

bağlamda, Araştırma Komisyonu üyelerinden bu kısa açıklamanın içeriğinin saklanması gibi bir durumun söz konusu olmadığını vurgulamış, çünkü bu kısa açıklamada belirtilen kusurlar başka dosyalarda belirtiliyormuş.[513]

Bu olanlar, Araştırma Komisyonu'na dosyaların sadece eksik sunulduğunun ve LfV'de belgelerin basbayağı kaybolduğunun bir örneğidir. Bundan başka, Komisyon'dan konu içeriklerinin saklanmadığını belirten kısa açıklama da düpedüz yanlış. Çünkü 19.07.2006 tarihinde Katharina Sch. tarafından yazılan kısa açıklamada şöyle deniyor:

> *„Savcılık soruşturma prosedürünün konusu olan eylemlerle ilgili ön soruşturmalar durdurulmuştur.*
>
> *Ceza davaları hukukuyla ilgili prosedür çercevesinde hizmet kusuru şüphesini haklı kılacak olan başka gerçekler de ortaya çıkmıştır. Bu ithamlardan dolayı, hızlandırma prosedürüyle ilgili olarak konunun içeriğinin aydınlatılmasına devam edilmelidir.*
>
> *Şimdiye kadar yapılan dosya incelemelerine göre - konuşmalar L C/G [Not: Geheimschutzabteilung/ Gizliliği Koruma Bölümü], polis/savcılık – şu anda yakından incelenmesi gereken başka kusurlar söz konusu olmaktadır:*
>
> - *Olay kurbanının internet kafesine uğranılması (bir caminin hemen yanında)*
> - *Anayasayı Koruma dış bürosu binasında internet kafenin aranması*
> - *Polise bildirilmemesi, yani Hessen LfV'ya, ilgili bilgiye ulaşıldıktan sonra ifşa edilmesi*
> - *Resmi hizmet posta kurtusu yanında özel posta kutusu*
> - *Görev yerindeki silahlar ve silah temizleme cihazları*
> - *Uyuşt urucu bulundurma*
> - *Aşırı sağcılıkla ilgili materyal (3. imparatorluk dönemine ait metinlerin daktiloyla yazılmış ve kendi eliyle imzalanmış nüshaları)*
> - *Hells Angels ile iletişim."*[514]

Ön soruşturma yöneticisinin kendisine bildirilen ve Temme'ye ait kusurlarla ilgili olarak başka bir konu içeriğinin aydınlatılması uyarısında bulunduğu gerçeği, Araştırma Komisyonu tarafından daha önce bilinmiyordu. Bu özellikle şundan dolayı önemli: Çünkü bu kabahatler daha sonra başlatılan usulen disiplin prosedürlerinde hiçbir rol oynamamış ve soruşturma yöneticisinin kendi ifadesine göre, yönetici hiçbir zaman bilgilendirilmemişler (bakınız aşağıya).

Kısa açıklamada bir „18.07.2006 tarihli konsept kağıdına" atıfta bulunuluyor, bu kağıt da Komisyon'a sunulmamıştır. Komisyon, Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nden bu kağıdın da aynı şekilde sonradan gönderilmesini istemiştir. Bu belge de LfV'da artık bulunamamıştır.[515] Fakat tanık Sch. onu bilgisayarına kaydetmişti. Böylece Komisyon'a bunun bir nüshası sunulmuştur. Konsept kağıdında tanık bir prosedür önerisinde bulunmakta ve hukuki görüşlerini yazıya dökmektedir. Prosedür önerisi, ertesi günü kendisinin kısa açıklama şeklinde işleme koydurduğu yazıya uymaktadır (daha doğrusu koydurmak istediği, çünkü diğer görev kabahatleri netice itibariyle incelenmeye devam edilmemiştir).[516] Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün beyanına göre, sorulan soru üzerine Sch., bu prosedür hakkında Irrgang ile konuştuğunu ve daha sonra 19.07.2006 tarihli formel kısa açıklamada, bu şekilde yazıya geçirdiğini söylemiştir.[517] Bu şu anlama geliyor: LfV direktörü olarak Irrgang, Temme'nin daha

---

[513] Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün 09.02.2017 tarihli, „Disiplin hukukuyla ilgili 19 Temmuz 2006 tarihli ve Temme aleyhine ön soruşturma prosedüründen alınma kısa açıklama" ile ilgili Araştırma Komisyonu'na yazılmış yazısı"

[514] 19.07.2006 tarihli ve „Hessen Disiplin Yönetmeliği (Hessische Disziplinarordnung / HDO), Madde 22'ye göre ön soruşturma prosedürü" hakkında kısa açıklama, ilgi: 18.07.2006 tarihli konsept kağıdı", cilt 1692, PDF, s. 3.

[515] Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün Araştırma Komisyonu'na gönderdiği 15.05.2017 tarihli havale yazısı.

[516] „Konzeptpapier" („Konsept kağıdı"), cilt 1733, PDF s. 7.

[517] Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün Araştırma Komisyonu'na gönderdiği 15.05.2017 tarihli havale yazısı.

başka, hizmet hukukuyla ilgili önemli kabahatleri olduğunun ve bu kabahatlerin ele alınmasının zorunlu olduğunun bilincindeydi.

2.1.4.2 14.07.2006 tarihinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile Bouffier arasındaki olası görüşme

Dosyalarda, 14.07.2006 tarihinde Bouffier, Irrgang ve İçişleri Bakanlığı Personel İşleri Bölüm Başkanı Werner Koch arasında görüşme yapıldığına dair bir not var. Aslında başka bir konuda yazılmış olan kısa açıklamada şöyle bir paragraf bulunuyor:

> *„Bay Bakan, 14.07.2006 Cuma günü adı geçen bölümden bay Koch ile birlikte, bay Irrgang ile görüşeceğini bildirdi. Bay LPP (Eyalet Polis Müdürü), bu görüşmeye katılmak istemiyor. Kendisinin tutumu, söz konusu olan konu içeriğinin Hessen LfV ile Kassel Savcılığı arasında halledilmesi gereken bir bir şey olduğu şeklindeydi."*[518]

Başka bir kısa açıklamada da bu konuşma önce dile getiriliyor.[519] Araştırma Komisyonu konuşmanın içeriğini bilmemektedir. Tanık Koch 14.07.2006 tarihindeki konuşmayı hatırlayamamaktadır. Bu konuşma ertelenmiş olabilir ve 20.07.2006 tarihindeki konuşma söz konusu olabilirmiş.[520] Tanık ifadelerinden bu konuşmada ne söylendiği veya konuşmalardan ne çıktığı hakkında başka bir şey öğrenilemedi. İçişleri Bakanlığı Danışmanı Hannappel, Irrgang'a, Temme'nin ondan sonraki kullanımıyla ilgili olarak Koch ile iletişime geçmesini önermişti.[521] Bouffier'nin gerçekten daha önce 14.07. tarihinde Irrgang ile Temme hakkında konuşup konuşmadığı belli değil, fakat en geç 20.07.2006 tarihinde kanıtlanabilir bir şekilde şahsen Temme'ye dair bilgi aldı.

---

[518] LPP'nin 13.07.2006 tarihli „Devlet Bakanı Dr. Beckstein'ın Devlet Bakanı Bouffier ile muhtemel iletişime geçmesi" hakkında kısa açıklaması", cilt 468. PDF s. 88.
[519] 14.07.2006 tarihli kısa açıklaması, MAT_A_HF-4, PDF s. 70.
[520] Koch, Oturum protokolü UNA/19/2/50 – 06.03.2017, s. 149 sonraki.
[521] 13.07.2006 tarihli Hannappel kısa açıklaması, cilt 339 yeni, PDF s. 59.

2.1.4.3 20.07.2006 tarihinde Bakan'la görüşme: Memura yapılacak ödemelerde kesinti yapılmayacak

20.07.2006 tarihinde Bouffier, Müsteşar Scheibelhuber, Bouffier'nin büro yöneticisi Karin Gätcke, İçişleri Bakanlığı basın sözcüsü Michael Bußer ve LfV Direktörü'ne vekalet eden Peter St. kendi aralarında bir konuşma yapmışlardır. Bu konuşmada diğer konular yanında Temme'nin gelecekte hangi görevde kullanılacağı sorunu da söz konusu olmuştur.

Peter St. bu buluşmayla ilgili kısa bir açıklama hazırlamıştır. Bu kısa açıklamada şunlar yazıyor:

> *„2) hakkında: tarafımdan Hessen Memur Kanunu, Madde 74'e göre Temme'nin 24 Haziran tarihine kadar resmi hizmet işlerinden alındığı sunuldu. Bundan sonra 14 Ağustos tarihine kadar izinlidir.*
>
> *14 Agustos tarihine kadar güvenlik karar yazısı almaması halinde, LfV'da bir görev mümkün değildir. C/G elemanları başka bir görüşe sahipken, Direktörün Temme'ye karar yazısı göndermek istemediğini belirttim.*
>
> *Toplantıya katılanlar Temme'nin basında yayınlanan yazılar dolayısıyla bakım sebepleriyle de başka bir resmi daireye verilemeyeceği fikrinde birleştiler.*
>
> *Muhtemel bir güvenlik karar yazısının verilmesinden sonra LfV'de görev yapması politik ve kamuoyu tartışmalarından dolayı herhalde hoş karşılamayacaktır.*
>
> *Sebepsiz görevden uzaklaştırma da mümkün değil. Ebeveyn süresi içinde yarım kadro çalışma konuşuldu. (Not: 11 yani C/G'ye sorulduktan sonra, hanımı işsiz olduğu için, bu da söz konusu olmuyor.)*
>
> *Geriye sadece, görevden el çektirmenin gerekçesi için, formel disiplin prosedürünün başlatılması kalıyor. HMdIuS (Hessisches Ministerium des Innern und für Sport / Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı) yardım olanağı sunuyor. Ll buna uygun olarak bilgilendirildi. Formel disiplin prosedürünün başlatılması halinde memurun maaşlarının azaltılmaması gerekir. "*[522]

Bu kısa açıklama birçok sebepten dolayı vahim. Çünkü bununla şu belli oluyor: Bouffier, en azından Gizliliği Koruma Bölümü'nün devam eden soruşturma prosedürüne rağmen Temme'yi tekrar göreve almayı planladığını biliyordu. Bunun neden mümkün olamayacağının sebebi olarak „politik ve kamuoyu tartışmaları" dile getirildi. Ayrıca bu açıklama, Bouffier'nin kendisinin, onun (Temme'nin) kişisel durumu hakkında kafa yorduğunu ve bu arada „sebepsiz görevden uzaklaştırma" gibi düşüncelerin bir rol oynadığını gösteriyor. Ayrıca devam eden prosedür sırasında görevden el çektirilebilmesi için, sadece formel disiplin prosedürünün uygulanmasının gerekli olduğu iyice belli oluyor. Disiplin hukukuyla ilgili gerçek bir ihtar hiçbir zaman düşünülmemiştir.

Bu konuşmayla ilgili soru sorulan tanıklar, bu açıklamadaki tespitlere itiraz etmediler. Gerçi onlar, İçişleri Bakanlığı'nın temsilcilerinin, Temme'nin tekrar LfV'a dönemeyeceği görüşünde mutabık olduklarını vurguladılar, yine de disiplin prosedürünün amaca ulaşmak için bir araç olduğunun aksini kimse iddia etmedi.[523]

---

[522] 24.07.2006 tarihli „20 Temmuz tarihinde HMdIS (Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı)'nda Temme meselesine dair görüşme" hakkında kısa açıklama, cilt 339 yeni, PDF s. 85.

[523] Bakınız Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 30 devamı, 71, 97 sonraki, 150 sonraki; Scheibelhuber, Oturum protokolü UNA/19/2/50 – 06.03.2017, s. 145; Koch, Oturum protokolü UNA/19/2/50 – 06.03.2017, s. 122; Bußer, Oturum protokolü UNA/19/2/49 – 10.02.2017, s. 158

2.1.4.4 21.07.2006 tarihindeki görüşme: Bakım konusundaki düşünceler ve resmi dairenin itibarı

İçişleri Bakanlığı'nın Danışmanı Jutta D.'ye, ertesi gün sabah, Müsteşar Scheibelhuber ve Bouffier'nin büro yöneticisi Gätcke tarafından bir önceki gün yapılan görüşme hakkında bilgi verilmiş ve LfV görüşme sonucunu gerçekten uygulamaya koymakla, yani formel bir disiplin prosedürünü sağlamakla görevlendirilmiştir.[524] O da el yazısıyla, ayrıntılı iki kısa açıklama hazırlamıştır.

Onun tanık Gätcke ile konuşmasının içeriğinde şunlar vardı:

> *„Bayan Gätcke, LBM (Leiterin Ministerbüro / Bakan bürosunun yöneticisi), daha sonra benimle konunun içeriği hakkında konuştu ve Bakan'la dünkü konuşmanın neticesini açıkladı: Formel disiplin prosedürünün başlatılması ve görevden el çektirmenin bildirilmesi, sebep: Esas itibariyle hizmetlinin bakımı hakkındaki düşünceler ve resmi makamın itibarı."*[525]

Burada da disiplin prosedürünün amacının ne olduğu açıkça dile getiriliyor. Jutta D. görevini uygulamak için aynı gün Peter St. ile buluşmak üzere bir randevu belirledi. Bu buluşmada D. ile birlikte İçişleri Bakanlığı'ndan başka bir Danışman vardı, buluşmaya LfV'dan Peter St. yanında, Gizliliği Koruma Görevlisi Hess, Ön Soruşturma Yöneticisi Katharina Sch., ve LfV Personel Sorumlusu Hoffmann katıldılar.[526]

Bu kısa açıklamadan LfV Direktörü'ne vekalet eden Peter St.'nin bir gün önce Bakan ile konuşmasına rağmen, formel bir disiplin prosedürü başlatmaya direndiği açıkça anlaşılıyor. Böylece disiplin prosedürüne karşı seçenekler hakkındaki tartışma yeniden yapıldı, bu arada ilginç bir şekilde disiplin prosedürü „legal yürüyüşe çıkma" olarak adlandırıldı. Kısa açıklamada şunlar yer alıyor:

> *„LfV görecelleştirilen eylem şüphesi (...) nedeniyle, formel bir disiplin prosedürü başlatmak için bir neden görmüyor.*
>
> *(„)*
>
> *Güvenlik kararı yazısı olmadan T. LfV'da çalışamaz: Başka bir resmi dairede çalışması güncel duruma göre (basın vs.) mümkün görünmüyor.*
>
> *İmkanlar:*
>
> *Ebeven izni yoluyla yarım zamanlı çalışma (-, hanımı işsiz olduğu için)*
>
> *Raporlu görünmesi (idari amir bunu gerçekten öneremez)*
>
> *Formel disiplin + görevden el çektirme (Bakan, aylıkların ödenmesi şartıyla herhalde buna razı), Amaç: „legal yürüyüşe çıkma"*
>
> *(...)*
>
> *Neden hemen formel disiplin prosedürü başlatılmadığına dair soruma bay Peter St. şöyle cevap vermiştir: "başlangıçta büyük engeller" görüldü (yorum: cinayete katılmayla ilgili başlangıç şüphesi mi??)*
>
> *Bundan sonra farklı fikirler ileri sürülerek tartışılır, LfV, formel disiplin prosedürü başlatmayı reddeder, bunun için bir neden görmemektedir.(...)"*[527]

Tartışma çerçevesinde Jutta D., Hessen Disiplin Yönetmeliği (HDO/ Hessische Disziplinarordnung), madde 30'a göre ele alınması önerisini yapar, yani Temme'ye, kendisi hakkında bir disiplin prosedürü başlatılması için dilekçe vermesinin tavsiye edilmesini önerir.[528] Bu konudaki fikir birliğinden sonra,

---

[524] Jutta D., Oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20.01.2017, s. 58.
[525] El yazısıyla kısa açıklama Jutta D., tarihsiz, ilgi „ön geçmiş", cilt 596. PDF, s. 55 devamı.
[526] El yazısıyla kısa açıklama Jutta D., tarihsiz, ilgi „21.07.2006 tarihli LfV'daki görüşme, saat 12:30", cilt 596. PDF, s. 57 devamı.
[527] A.g.e.
[528] A.g.e.

mutabık kalındığı gibi Hoffmann, Temme'ye telefon eder. Bu konuşma da, telefon dinleme çerçevesinde polis tarafından dinlendi. Telefon dinleme protokolüne göre bunun içeriği şöyleydi:

> *„LfV'dan bay Hoffmann telefon eder. O, bakanlık görevlileriyle görüşme yaptıklarını söyler. Şimdi, basında çıkan yazılar sebebiyle de alınması gereken önlemler söz konusu olur. O, bay Temme'ye avukatıyla hizmet hukukuyla ilgili şeyler hakkında konuşup konuşmadığını sorar. Bay Temme, hayır der. Bunun üzerine bay Hoffmann biraz sinirlenir. O (Hoffmann), bay Temme'nin çok sıkıntılı bir durumda olduğu düşüncesindedir. Ona (Temme'ye), HD madde 30'a göre, hemen kendisi hakkında formel disiplin prosedürü başlatılması için dilekçe vermesini söyler. O (Hoffmann), ona (Temme'ye) yazması gereken cümleyi dikte eder. O, Temme'nin bunu en geç saat 15.00'e kadar faksla göndermesini söyler. Hoffmann'a göre iki olanak vardır. Ya o (Temme) kendi hakkında formel displin prosedürü baslatılması için dilekçe verecektir. Bu, görevden el çektirme durumunun devam etmesi sonucunu doğurur. Fakat maaşlarını Bakan iradesiyle alır. Aksi takdirde Bakanlık, yani ilgili makam ona karşı formel disiplin prosedürü başlatmak zorunda kalır. Bunun neticesinde eylem ithamıyla ilgili prosedür durdurulmaya devam eder. Bu nedenle ilgilinin dilekçeyi kendisinin vermesi daha şık bir çözüm olur. Bu „kendini temize çıkarma amacına" hizmet eder. O, Bakanlığın „bu işin peşini bırakmayacağını", bu işte artık düşünülecek birşey olmadığını söyler.*[529]

Açıkca verilen bu talimattan sonra Temme önce, kendine dikte ettirilen cümleyi yazmak ve LfV'ya hemen fakslamak için herhangi bir sebep görmez. Yaklaşık bir saat sonra Temme ile Hess arasında bir telefon konuşması olur ve bu konuşmada Temme, Hoffmann'ın telefonuna ve onun talimatına Hoffmann'ın kendisi hakkında prosedürü başlatma dilekçesi verme isteğine şaşırdığını belli eder. Daha önce kendisi için daha uygun olan „küçük disiplin prosedürü" söz konusuymuş. Bunun üzerine Hess ona, Hoffmann ile konuşulan şekilde davranmasını tavsiye eder. Disiplin prosedürü dilekçesi verilmesi „en iyi çözüm" olurmuş. Hess, aksi takdirde Temme'nin bir sonraki Salı günü LfV'daki – Wiesbaden'daki merkezde – görevine başlamak zorunda kalacağını, bunun da öyle iyi bir çözüm olmadığını söyler.[530]

Bunun üzerine Temme istenilen faksı LfV'ya gönderir.[531] LfV, İçişleri Bakanlığı ile konuşulduğu gibi, tensip kararını önce bakanlığa göndermemişti.[532] Başlatma kararı, bir cinayete katılmayla ilgili olan ve halen devam eden başlangıç şüphesi dolayısıyla formel disiplin prosedürünün sadece savcılık soruşturmalarıyla ilgili olması şeklinde yazılmıştı.[533] Tanık Katharina Sch.'nın ön soruşturma prosedürüne ilişkin kısa açıklamasında sıraladığı tüm kusurlar, buna göre disiplin prosedüründe incelenmeyecekti. Gerçi inceleme konusu, LfV'nın daha sonra Temme'ye yazdığı bir yazıyla, polis soruşturmalarıyla ilgili olarak onun davranışının da incelenmesi gerektiği şeklinde biraz genişletildi.[534] Fakat bununla da ön araştırma yöneticisi tarafından tespit edilen kurallara aykırı hareketlerin büyük bir kısmı incelenmeyecekti.

2.1.4.5 Hizmet kabahatleri konusunda bilgi vermeksizin yürütülen disiplin prosedürü – „bağışlamak"

LfV'da disiplin prosedürü inceleme yöneticiliğine uygun birisi (bu kişi hukukçu olmalıydı, personelden sorumlu olmamalıydı, daha önce bu konuyla ilgisi olmamalıydı) olmadığı için, LfV ve İçişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı'nın uygun bir inceleme yöneticisi aramasını kararlaştırdılar. Tanık Jutta D., mesleki kariyeri dolayısıyla, disiplin hukuku konusunda çok deneyimi olan, Darmstadt Mülki Amirliği'nden (Regierungspräsidium Darmstadt) İdari ve Hukuk İşleri Müdürü (Regierungsdirektor)

---

[529] Temme, Cep telefonu 2, 21.07.2006 tarihli konuşma, 13:17:55-13:22:33, telefon dinleme protokolü, PDF, s. 80
[530] Temme, Cep telefonu 2, 21.07.2006 tarihli konuşma, 14:20:57-14:26:36, audio dosya 1420590d_34515_259.mp3
[531] Andreas Temme'nin LfV'ya yazdığı 21.07.2006 tarihli yazı, ilgi „Formel bir disiplin prosedürünün başlatılması için dilekçe", cilt 596, PDF s. 64.
[532] Jutta D., Oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20.01.2017, s. 76 ve sonrası.
[533] HLfV'nın 24.07.2006 tarihli yazısı, cilt 596, PDF s. 88.
[534] HLfV'nın 28.07.2006 tarihli yazısı, cilt 48A, s. 69.

Wolfgang V.'yi tanıyordu.[535] O (Jutta D.) ona, bu konuda inceleme yöneticisi olmayı isteyip istemediğini sormak için telefon etmiştir. V. ifadesi sırasında bu telefon görüşmesiyle ilgili olarak şunları söyledi:

> *„Söz konusu olan Anayasayı Koruma Dairesi'nden bir memurdu ve duruma göre cinayet suçuna katılma söz konusuydu. Hepsi buydu, ben önce suçun ağırlığına şaşırmıştım. (...) Sonra ben özellikle ithamların ağırlığı karşısında şimdi tek tek ne yapılması gerektiğini sormuştum. Bunun üzerine hemen sakinleştirildim. Bana, disiplin hukukunda her zaman olduğu gibi, aynı zamanda devam eden ceza davası olduğu, önce bu davanın görüşüleceği söylendi. Evet, şu anda yapılacak bir şeyin olmadığı söylendi. Yani bana sadece prensip itibariyle böyle bir prosedürde inceleme yöneticisi olarak katkıda bulunup bulunmayacağım soruldu. Ve telefonda bu katkıya hazır olduğumu söyledim. Bunu önceden söylemiş olayım."*[536]

Bunnun üzerine Wolfgang V. LfV'nın 27.07.2006 tarihli yazısıyla inceleme yöneticisi olarak görevlendirildi.[537] Bu yazı şöyledir:

> *„Sayın bay Wolfgang V.,*
>
> *Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bir memuruna karşı 24 Temmuz 2006 tarihinde formel olarak başlatılan disiplin prosedürü için HDO, Madde 49, fıkra 2'ye göre sizi inceleme yöneticisi olarak görevlendiriyorum.*
>
> *Dostça selamlarla, vekaleten Peter St."*

Wolfgang V. başlatma kararı hakkında şöyle konuştu:

> *„Karar oldukça atipik. Ne aleyhine inceleme prosedürü başlatılacak olan memurun ismi zikrediliyor, ne de sadece kısmen de olsa yöneltilen itham. Bu başlatma kararıyla hiçbir zaman inceleme prosedürü yapmak zorunda değildik; Bunların hepsinin büyük ölçüde somutlaştırılması zorunluydu. Bu sadece bir cümle. O (cümle) bunun için aslında uygun da değil."*[538]

Daha sonra sorulan soru üzerine, Temme ismini, onun (Temme'nin) hakkında illegal olarak mermi bulundurma sebebiyle çıkarılan ve kendisine gönderilen (Wolfgang V.'ye) ceza kararnamesi fotokopisini alınca öğrendiğini söyledi.[539] Olayın arka planı kendisine açıklanmamış ve ön soruşturma yöneticisine göre daha incelenmesi gereken, Temme aleyhindeki diğer ithamlar da bildirilmemiş.[540] Hatta o (Wolfgang V.) ifade verme sırasında önce hiçbir disiplin prosedürü uygulanmadı görüşündeydi:

> *„Başkan: Disiplin prosedürü hakkında hâlâ neleri hatırlıyorsunuz?*
>
> *Tanık Wolfgang V.: Öyle bir şey uygulamaya konmadı, yani her halükârda inceleme yöneticisi olarak benim yönetimimde. Zaten o zamanlar bana, sadece prensip itibariyle böyle bir şeye hazır olup olmadığım soruldu, galiba şundan dolayı: Çünkü ben, daha önce söylediğim gibi, polis teşkilatında disiplin konusunda deneyim kazanmıştım. Fakat ben bu konuyu ele almadım. O zamanlar zaten ceza davası hâlâ sürüyordu. O durumda, disiplin hukuku açısından henüz inceleme prosedürünün uygulamaya konmaması normaldir. Ve artık bana bu konu ele aldırılmadı da. Başka söyleyebileceğim bir şey yok."*[541]

O (Wolfgang V.), inceleme yöneticisi olarak kendisine, soruşturulacak konu içeriğinin ne olduğunun, ilgili memura hangi ithamın yapıldığının ve hangi meseleyi soruşturması gerektiğinin bildirilmesinin zorunlu olduğunu söyledi. Fakat böyle bir bildirme olmamış. Bu nedenle kendisi inceleme önlemleri de

---

[535] Jutta D., Oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20.01.2017, s. 77.
[536] Wolfgang V., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 134.
[537] HLfV'nın 27.07.2006 tarihli yazısı, cilt 48A, s. 66.
[538] Wolfgang V., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 141.
[539] A.g.e.
[540] Wolfgang V., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 147.
[541] Wolfgang V., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 136.

almamış. 2007 senesi başında kendisine ceza davasının durdurulduğu bildirildiğinde, disiplin prosedürünün de durdurulması önerisinde bulunmuş.[542] Onun nihai raporunda şöyle yazıyor:

> *„Makamınızın 27.07.2006 tarihli kararıyla, bu arada yürürlükten kaldırılmış olan 11.01.1989 tarihli Hessen Disiplin Yönetmeliği'nin kurallarına göre, bay başmüfettiş Temme aleyhine formel disiplin prosedürü için inceleme yöneticisi olarak görevlendirildim. İlgili memur, 24.07.2006 tarihli başlangıç kararında sadece „bir cinayet olayına katılma" ile itham edildi.*
>
> *Güncel duruma göre bu prosedür için 21.07.2006 tarihli Hessen Disiplin Yasası (HDG/ Hessisches Disziplinargesetz) hükümleri uygulanabilir (HDG Yasası, Madde 90, fıkra 1). İlgili memura karşı yöneltilen itham zayıflatılabildiği için, HDG Yasası, Madde 36, fıkra 1, bend 1'e göre prosedürün durdurulmasını öneriyorum.*
>
> *İlgili memur başka yükümlülük ihlallerinden dolayı ceza hukukuyla ilgili olarak hüküm giydiyse, bir ihtar ve para cezası zaten verilemez (karşılaştırınız HDG Yasası, Madde 17, fıkra 1, bend 1). Böyle durumlarda maaşta azaltma yapılması ancak, memurun yükümlülüğünü yerine getirmesi için böyle bir önlemin ayrıca gerekli olması halinde yapılabilir (HDG Yasası, Madde 17, fıkra 1, bend 2).*
>
> *Başka, düşük derecede olmayan ve ceza hukuku konusuna giren ihtarların konusu olan, ve artık disipilin hukukuna göre görüşülüp yürütülmesi gereken yükümlülük ihlallerinin ispat edilmesi halinde, önce HDG Yasası, Madde 20, fıkra 1'e göre yeniden bir başlangıç kararının tanzim edilmesi zorunludur, fakat bu durumda HDG Yasası, madde 18, fıkra 1'e göre (hizmet kabahatinin üstünden iki sene geçmişse ihtar yok) ve HDG Yasası, Madde 18, fıkra 2'ye göre (hizmet kabahatinin üstünden üç seneden fazla bir sürenin geçmiş olması halinde para cezası ve maaşta azaltma yok) zaman aşımı sürelerinin dikkate alınması gerekir. İthamlar daha önce ispatlanmışsa, duruma göre, disiplin hukukuyla ilgili soruşturmaların HDG Yasası, Madde 24, fıkra 2, bend 2'ye göre yapılmasından vazgeçilmesinin mümkün olup olmadığının incelenmesi gerekir. Herhangi bir disiplin önleminin resmi hizmet amiri tarafından uygulamaya konması başka bir soruşturma olmaksızın mümkündür."*[543]

Yani o, özellikle muhtemel diğer yükümlülük ihlallerinin ayrıca LfV tarafından incelenmesi gerektiğine değinmiştir. Fakat artık o inceleme yapılmamıştır. Bu arada tanık Irrgang'ın yerine gelen ve böylece LfV'nın direktörü olan tanık Alexander Eisvogel, 20.03.2007 tarihinde Temme aleyhine olan disiplin prosedürünü durdurmuştur.[544] Eisvogel ifadesinde, ön soruşturma yöneticisi tarafından not edilen, Temme'ye ait kabahatlerden haberdar olduğunu söylemiştir.[545] Buna rağmen disiplin prosedürünü durdurma motivasyonuyla ve diğer kusurları takip etmemeyle ilgili olarak, daha o zaman, Temme'nin artık LfV'da görevine devam etmeyeceğinin sabit olduğunu söyledi. Sözlerine şöyle devam etti:

> *„Öz eleştiri yapıp kendimi incelesem ve kendime şunu sorsam: Onun hakkında disiplin prosedürü başlatsan daha iyi değil miydi? Hayır, ben (onu) bağışladım. Ben bunun bir bakım yükümlülüğü ifadesi olduğunu düşünüyorum, zaten yakında gidecek olan ve bana göre yerde sürünen birisine karşı bakım yükümlülüğü. Bu adam bitmişti. Ben bağışladım. Ve bunun arkasındayım. Belki de bu bir hataydı. Fakat ben yine tekrar yapardım. Fakat neden bunu yaptığımın sebeplerini ben yazıya dökerdim. Bu konuda sizin yanınızdayım. Bu bir hataydı; bunu itiraf ediyorum. Bu şeffaf değildi."*[546]

Ayrıca kendisi LfV'da göreve başladıktan kısa bir süre sonra bu olayla ilgilenmiş ve bu bağlamda Temme ile şahsen görüşmüş. bu konuda şunları söylemiştir:

> *„Her halükârda ben onunla konuştum ve o arada bu adamın Anayasayı Koruma'da kullanılmasının tamamen uygunsuz olduğu izlenimi edindim. Kendisi her türlü güvenlik politikası hissinden yoksundu. Anayasayı Koruma kamuoyunda nasıl bir rol oynamalıydı, bir*

[542] Wolfgang V., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 138 sonraki.
[543] İnceleme yöneticisinin 26.02.2006 tarihli yazısı, cilt 48A, s. 88 sonraki.
[544] HLfV'nın 20.03.2007 tarihli yazısı, cilt 48A, s. 92 devamı.
[545] Eisvogel, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 113.
[546] Eisvogel, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 140.

Anayasyı Koruma memurunun polis makamlarıyla iletişimde, hangi özel bilgilendirme ve itina gereksinimlerine dikkat etmesi gerekiyordu, sanırım bu konulardan haberdar değildi. İşiyle ilgili operatif bir güvenlik duygusuna sahip olup olmadığını da anlamamıştım."[547]

Bu konuşmadan sonra Eisvogel, soruşturma prosedürünün sonucu ne olursa olsun, Temme'nin tekrar LfV'da çalışamayacağı görüşündeydi, en azından dış görevde çalışamayacağı görüşündeydi, kendisinden önce aynı görevi yapan Irrgang da aynı görüşteydi. O (Eisvogel) bu konuşmadan Temme' nin kendisinin de başka bir makama tayin edilmek istediği izlenimini edinmiş.[548] LfV bu durumu İçişleri Bakanlığı'na bildirmiş.[549] İçişleri Bakanlığı'nın temsilcileri bunun üzerine Kassel Mülki Amirliği'nin temsilcileriyle konuşma yapmışlar, onlar, Temme'ye Kassel Mülki Amirliği'nde görev vermeyi kabul etmişlerdir. Mart 2007'de Temme, Kassel Mülki Amirliği'ne tayin edilmiştir[550] ve Temme bugüne kadar Hessen Eyaleti memuru olarak orada çalışmaktadır.

2.1.5 İçişleri Bakanı Bouffier'nin açıklama yapma yasağıyla soruşturmaların engellenmesi

2.1.5.1 Giriş: Polis tarafından alınan ifadelerde muhbirlerin hukuki özel rolü

Bölüm 2.1.2.5.'te anlatıldığı gibi, soruşturma makamlarıyla LfV arasında, soruşturma makamlarının, Temme tarafından yönetilen muhbirlerin ifadesini almaya hakkı olup olmadığı konusunda anlaşmazlık vardı. LfV'nın, bir soruşturma prosedüründe hangi tanığın ifadesinin alınabilecegi konusunda etkili olması, muhbirlerin hukuki özel rolüne dayanıyor.

Muhbirler memur değildirler ve resmi dairede çalışan sözleşmeli memur da değildirler. Fakat genel olarak muhbirler bir yükümlülük beyanıyle elde ettikleri bilgileri aktarmakla ve ağızlarını sıkı tutmakla yükümlü kılınmışlardır. Bu nedenle hukuk bilimindeki yaygın görüşe (Almancası: h.M./herrschende Meinung) göre, ceza davalarında resmi hizmetlilerin sır saklama yükümlülüğünü düzenleyen StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu), madde 54'ün hükümleri,[551] muhbirler için de uygulamaya konabilir.[552] Memurlar hukukunun muhbirler için uygulanmasını hukuken oldukça eleştirel değerlendiren çok iyi argümanlar var.[553]

Madde 54'e göre, hakimler ve memurlar için, memur hukukuyla ilgili özel düzenlemeler geçerlidir. Memur Statüsü Yasası bağlamında Hessen Memur Kanunu'na göre bir memur, resmi görevi sırasında sahip olduğu bilgiler hakkında sır saklamak zorundadır ve izin verilmeden bu konularda konuşma hakkına sahip değildir. Fakat böyle bir izin, sadece Federal Devlet'in veya bir eyaletin esenliğine zarar verirse veya resmi görevleri yerine getirmeyi ciddi bir şekilde tehlikeye sokarsa veya oldukça zorlaştırırsa reddedilebilir.[554]

---

[547] Eisvogel, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s.108 sonraki.
[548] Eisvogel, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 112.
[549] HLfV'nın 15.01.2007 tarihli yazısı, cilt 48A, s. 81 sonraki.
[550] HLfV'nın Mart 2007 tarihli yazısı, cilt 415, s. 215.
[551] StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu), madde 54'ün metni 2006 senesinde şöyleydi:
„StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu) madde 54, hakimler ve memurlar için beyan izni
(1) Hakimlerin, memurların ve resmi hizmette görevli diğer kişilerin görevle ilgili hususlarda susma yükümlülüğüne dair konularda tanık olarak ifade vermesi ve beyan izni için memurlar hukukuyla ilgili özel kurallar
(2) Federal Meclis üyeleri, eyalet meclisi üyeleri, federal ve eyalet hükümet üyeleri ve Federal Meclis'teki bir parti grubunun sözleşmeli memurları için, onlara özel kurallar geçerlidir.
(3) İfade verilmesi, Federal Devletin veya eyaletlerden birinin esenliğine zarar verirse, Cumhurbaşkanı tanıklığı reddebilir.
(4) Bu kurallar, yukarıda zikredilen kişiler artık resmi görevde olmasalar da veya parti grubu sözleşmeli memurları olsalar da ve görevleri bitmiş olsa da, hizmet, istihdam veya görev sırasında olan olaylar söz konusuysa veya onların hizmet, istihdam veya görev süreleri içinde bilgi edindikleri konular için de geçerlidir.
[552] Meyer-Goßner, StPO (Alman Ceza Muhakemesi Kanunu) yorumu, madde 54, Kenar no. 11.
[553] Bu noktada, resmi makamların dikkate almadığı, hukuk bilimindeki bir azınlığın görüşü söz konusu olduğu için, burada ayrıntılı bir açıklamadan vazgeçilmiştir. Bu konuyla ilgili hukuki açıklamalar SPD parti grubu özel görüş bildirisinde yer almaktadır.
[554] BBG (Federal Memur Kanunu), madde 61 ve 62.

Soruşturma makamları daha başından beri muhbirlerin ifadelerinin alınması konusunda LfV ile iletişim halindeydi, bu makamlar önceleri muhbirlerin isimlerini hiç bilmiyorlardı – bu nedenle onların LfV'nın yardımına ihtiyaçları vardı. Fakat soruşturmacılar, Temme'de bulunan evraklara el koyunca muhbirlerin açık isimlerini elde etmeyi başardılar – aslında bu, mümkün olmaması gereken bir olaydır, çünkü muhbirlerin kimliğinin LfV tarafından kesin bir şekilde korunması gerekiyordu. Bu noktada Temme, (elindeki) bilgiler konusunda herhalde ihmalkâr davranmıştır. Soruşturmacılar açık isimleri öğrenince, muhbirleri alıp getirmeyi ve ifade alma izni olmadan ifadelerini almayı düşündüler.[555]

Sonunda savcılık bu fikirden vazgeçti ve ifade almak için izin istedi. Bunun gerekçesi olarak Savcı Wied şunları gösterdi:

> *„(...) Biz önce kaynakların açıklanmasını rica ettik. Biz şunu söyledik: Biz bu konuda herhangi bir şekilde bilgi sahibi olduk ve Anayasayı Koruma tarafından bize karşı söylenen kurallara herhangi bir biçimde uygun davranmak için, kaynakların açıklanmasını rica ediyoruz. Bize o zamanlar şöyle söylendi: Eğer kaynaklar, isimlerinin bilindiğini farkederlerse, o zaman onlarla iletişim aşağı yukarı kesilmiş olur. Ondan sonra onlar artık bizimle birlikte çalışmazlar ve o zaman da değerli bilgilerden yoksun kalırız.*
>
> *Bu nedenle şunu söyledik: Kaynaklara ulaşabilmek için, onların isminin açıklanmasını rica ediyoruz. – Sonra bu gerçekleşmedi. Bunun üzerine bu konuyla esasen ilgilenen polisteki yetkili memurla konuşmada şöyle dedim: Ben kaynağın kim olduğunu bilmiyorsam, o zaman, telefon bilgileri sayesinde haberdar olduğumuz insanların basitçe ifadesinin alınması gerekir ve bu işler böyle yürüyor.*
>
> *Sonra bana bir haber daha geldi ve Anayasayı Koruma tarafından, kaynakların ifadesi için ifade alma izninin gerekli olduğu bildirildi. (...) Yani ben şunu söyledikten sonra: „Şimdi basbayağı soruşturma yürütülecek" – kısa bir süre sonra –, ifade alma iznini istirham ettim. Şöyle söylenmiş olabilir: Aslında biz açık seçik biliyoruz, aslında kimin kaynak olduğu apaçık ortada. Şimdi aptalmış gibi davranamayız. Biz ifade alma iznini istirham etmek zorundayız."*[556]

Soruşturma makamları ve savcılık arasında konuşmalar ve yazışmalardan (bakınız 2.1.2.5) sonra görüş birliğine varma başarılamayınca, ve Savcı Wied ifade alma izninin gerekli olduğu görüşüne hukuken vardıktan sonra, 13.07.2006 tarihinde ifade alma izni almak için İçişleri Bakanlığı'na bir dilekçe yazdı.[557] Bu yazıda kaynakların korunduğu, muhbirlere polis tarafından nasıl muamele edildiği, gizliliğin sağlandığı dile getirilir. Bundan başka bu yazıya üç ek yazı iliştirilmiştir, diğerlerinin yanında 10.07.2006 tarihli LfV'ya gönderilen yazı da. Burada, Irrgang tarafından 04.07.2006 tarihinde yazılan ve kaynakların isimlerinin açıklanmasının reddedildiği bir cevabi yazı söz konusuydu. Bu yazıda o, ayrıca „suçlayıcı veriler"in belirtilmesini rica etmiştir.[558] Bunun üzerine 10.07.2006 tarihli yazıda Wied, PC kurulumunun değerlendirilmesi ve Temme'nin kendi beyanı nedeniyle, Temme'nin gözetlemede bulunmadığına inanmanın güç olduğunu dile getirmiştir. Ayrıca Temme çevresinde yapılan soruşturmalar ve onda emniyete alınan objelerin değerlendirilmesi „muğlak sağcı radikal eğilimler" olduğunu gösteriyormuş[559] Yani bu yazı İçişleri Bakanlığı'na sunulmuştur.

---

[555] Karlheinz Sch.'nin Nedela ve diğerlerine gönderdiği 06.07.2006 tarihli elektronik posta, MAT_A:HE-4, PDF s. 82.
[556] Wied, Oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23.11.2015, s. 23.
[557] Kassel Savcılığı'nın Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı Bölüm II'ye yazdığı 13.07.2006 tarihli yazı, ilgi „Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi gizli memurları için resmi ifade izni", cilt 339 yeni, PDF s. 61 devamı.
[558] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Kassel Savcılığına yazdığı 04.07.2006 tarihli yazısı, cilt 469, PDF s. 111-112.
[559] Kassel Savcılığının Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne yazdığı 10.07.2006 tarihli yazısı, ilgi „04.07.2006 tarihli yazınız", cilt 339 yeni, PDF s. 109.

2.1.5.2 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile soruşturma makamları arasında, Temme'nin muhbirlerinin ifadelerinin alınmasına dair anlaşmazlık

LfV ile savcılık arasındaki anlaşmazlık İçişleri Bakanlığı'na ancak savcılığın ifade alma izni için dilekçe vermesiyle değil, aksine ondan birkaç gün önce, basının bir LfV elemanı aleyhine suç şüphesinden haberdar olduğu duyulunca ortaya çıkmıştır (bakınız 2.1.2.7.). Bu, anayasayı koruma işlerinden yetkili Danışman Hannappel 13.07.2006 tarihinde İçişleri Bakanı Bouffier'ye, Müsteşarn Scheibelhuber'e ve bakan büro yöneticisi Gätcke'ye gönderdiği kısa açıklamadan anlaşılıyor:

> *„6 Temmuz tarihinde LPVP Hefner [Not: Landespolizeivizepräsident / Hessen Polis Müdürü Yardımcısı] özel bir ALB [Not: Abteilungsleiterbesprechung/ Bölüm başkanları toplantısı] sırasında bana, Höchst'teki infraserv'de, Dortmund' daki Bild Gazetesi'nin, bu olayda LfV'de görevli birisinin söz konusu olduğunu bildiğini söyledi. Haberin gazetede yayınlanma ihtimali olduğu için, M 2 bilgilendirilmiş. Bunun üzerine 7 Temmuz'da telefonda bay Irrgang'dan bana bu konuda daha ayrıntılı bilgi vermesini rica ettim. Bundan sonra aynı gün öğleden önce bir toplantı yapıldı, bu toplantıya LfV'dan gizliliğin korunması görevlisi bay Hess ve bay Sievers de katıldılar. Savcılığın, ilgili memur tarafından yönetilen kaynakların formel olarak ifadelerinin alınmasına dair sözlü olarak bildirdiği talep konusunda görüş birliği vardı, ifadelerin alınması kaynakların devreden çıkarılması gerekliliğini doğururdu ve bu da Kuzey Hessen'de islamcılığın gözlemlenmesini zorlaştırırdı. [...]"Fakat ben bay Irrgang'a, - savcılığın, kaynakların ifadesini alma konusunda ısrarcı olması halinde - isimlerin verilmesi kararının bizzat Bakan tarafından verilmesi gerektiğini özellikle belirttim. Bay Irrgang işlemlerin bu şekilde (herhalde) yapılacağını tasdik etti."*[560]

Bu kısa açıklama, savcılığın dilekçesinden kısa bir müddet önce İçişleri Bakanlığı'na ulaştı. 13.07.2006 günü akşamı bundan başka Bouffier'ye, LPP (Eyalet Polis Müdürü) Nedela tarafından, Bavyera İçişleri Bakanı Dr. Beckstein'ın, Bouffier'yi, kaynakların korunmasının kaldırılmasına yönlendirmek için, Bouffier ile şahsen iletişime geçmek istediği söylendi.[561] En geç bu noktadan sonra İçişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı'nın ve İçişleri Bakanı'nın şahsen olaya el koymasının gerekli olabileceğinin farkındaydı. 17.07.2006 tarihinde Bouffier el yazısıyla yazdığı kısa bir açıklamayla LfV'nın ve bakanlığın yetkili bölümünün görüş bildirmesini istedi.[562]

En geç 20.07.2006 tarihinde Bouffier, Temme'nin bundan sonra hangi görevde kullanılacağı sorusu yanında, ifade alma iznini de konuşmak için LfV temsilcileriyle ilk defa bir araya geldi. Bu toplantıya Bouffier'den başka, Müsteşar Scheibelhuber, Bouffier'nin büro yöneticisi Karin Gätcke, İçişleri Bakanlığı'nın basın sözcüsü Michael Bußer ve LfV'nın vekaleten direktörü olan Peter Stark katılmışlardır. Buna karşın Savcılığın, polisin veya Polis Müdürlüğü'nün temsilcileri ise davet edilmemiştir. Bu nedenle, onların gösterdiği gerekçeler hakkında, yani kaynakların ifadesinin alınmasının neden gerekli olduğu hakkında, konuşulmamıştır. Fakat Stark'ın, LfV'nın, muhbirlerin ifadesinin alınmasına neden karşı çıktığını Bouffier'ye şahsen açıklama imkanı vardı. Stark'ın kısa açıklamasında bu konuya dair şunlar yazıyor:

> *„Savcılığın yazısı Bakanlığın önünde duruyor, bu yazıya göre Temme tarafından yönetilen kaynakların tanık olarak prosedüre katılmaları ve onların dinlenmeleri gerekiyordu. Bakan 30. haftada cevap vermek ister, çünkü ondan sonra tatile çıkacaktır. Ben, DIR LfV'nın [Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Müdürü] Ağustos başında, Başsavcı Dr. Anders ile bir konuşma hazırlığında olduğunu, kaynakların isimlerinin açıklanması ile ilgili bir görüş bildiriminin hazırlanmakta olduğunu bildirdim. Bu şartlar altında ve Temme aleyhine ortaya konan sadece muğlak şüpheden dolayı, isimlerin açıklanmasını reddetmek için iyi sebepler vardır.*

Diğer konular yanında şunları da söyledim:

---

[560] Cilt 339 yeni, s. 59 devamı

[561] Karlheinz Sch.'nin 13.07.2006 tarihli kısa açıklaması, ilgi „Devlet Bakanı Dr. Beckstein'ın Devlet Bakanı Bouffier ile muhtemelen iletişime geçmesi", cilt 468, PDF, s. 88.

[562] İçişleri Bakanının el yazısıyla yazdığı 17.07.2006 tarihli kısa açıklama, cilt 338, s. 53; Bouffier'nin el yazısının tespiti, oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 16 devamı

- „Tamamen kapalı olmayan yerler" vasıtasıyla kaynakların duyulması ihtimali yok sayılamayacağı için, kaynakların tehlikeye atılması

- LfV'nın gizlilikle ilgili verdiği sözler ve başka kaynakların güveni

- Yeni kaynakları kazanmadaki güçlükler

Buna ilaveten Kassel civarındaki özel durum ortaya çıkmaktadır. Temme tarafından yönetilen kaynakların devre dışı kalması halinde, önemli bir islamist çevrede bir bilgi eksikliği ortaya çıkar. Güncel güvenlik durumu için bu önemli. Bakan da aynı görüşte. O, hemen yazılı görüş bildirimi istiyor."[563]

25.07.2006 tarihinde Bouffier'nin istediği, ve LfV tarafından gönderilen, kaynakların ifadesinin alınmasıyla ilgili görüş bildirimi, onun eline geçti. Stark tarafından kaleme alınan yazıda, polise veya savcılığa, kaynakların doğrudan doğruya sorguya çekilme imkanının verilmesinin çeşitli sebeplerden dolayı „yasak" olması gerekir. Fakat LfV, daha önce öngörülen, adli makamlarla ve başsavcılıkla birlikte ve HMdIS başkanlığında *„ilgili yerdeki savcılık ve polisle şimdiye kadar başarılı bir şekilde sürdürelen işbirliğini devam ettirmek için"*, konuyu müşterek görüşmeye hâlâ açık bir şekilde hazırdır. Bundan başka Stark, savcılığın ve polisin kaynakların isimlerini bildiğini yazar.[564] LfV, bu yazıya eklenen 9 sayfalık görüş bildiriminde[565] ayrıntılı bir şekilde, muhbirlerin isimlerinin açıklanmasının neden „yapılamayacağı ve yapılma hakkının olmadığını" ortaya koyar.[566] Yazıda şöyle deniyor:

„Suçlanan kişiyle ilgili hadisede Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi açısından, muhbirlerin seri cinayetlerin aydınlatılmasına katkıda bulunacaklarını varsaymak için herhangi bir sebep yoktur. O, altı muhbiri bizzat yönetmiştir. Bunlar özellikle, yani bunlardan beşi islamist veya islamist-terörist örgütlerin veya ilişki ağların üyeleridir. Bunlar çoğunlukla Mağrib'den (Kuzeybatı Afrika) veya Arap coğrafyasından gelmektedir. Sadece bir kişi Türk kökenlidir. O, bir Türk islamist örgüte yerleştirilmiştir. Altıncı kişi Almandır ve Kuzey Hessen civarındaki neonazi grupları hakkında bilgiler – bu gruplarla sıkı bir bağı olmaksızın – vermektedir. Bu bilgiler 25 Nisan 2006 tarihinde Kassel'daki ilk görüşmede polis ve savcılığa verilmiştir."[567]

En geç bu noktadan itibaren Bouffier, Temme tarafından yönetilen kaynaklar içinde aşırı sağcı çevreden de bir muhbirin olduğunu biliyordu.

Eyalet Dairesi'nin görüş bildirimi yazısının üstünde Bouffier tarafından ele yazısıyla yazılmış ve tarihsiz kısa bir açıklama bulunmaktadır. Bu açıklama şöyledir:

„1.) LfV konuşması –Başsavcılığın ve Kassel Savcılığı'nın yönetilmesi gerekir. Bunun için savcılığın duruma uygun [LfV'nın görüş bildirimine uygun olarak] olarak, soruşturmaların bundan sonra hangi somut durumları göstereceğini açıklaması gerekirdi.

2.) önce ben izin vermeden LfV tarafından hiçbir karar verilmemesini rica ederim.

3.) Kassel Savcılığı'nın HMdIuS'a yönelttiği sorunun I nolu hükme göre cevaplandırılması"[568]

---

[563] 24.07.2006 tarihli kısa açıklama, ilgi „20 Temmuz tarihinde HmdIS (Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı)'te Temme meselesinin konuşulması", cilt 339 yeni, PDF, s. 85

[564] LfV'nın HmdIS'e, Bay Bouffier'nin şahsına yazdığı 25.07.2006 tarihli yazı, ilgi „Eyalet Dairesi gizli memurları için devam eden bir soruşturma prosedürü çerçevesinde ifade alma izni", cilt 964, PDF s. 2 devamı

[565] Görüş bildirimi, gizlilik dereceli şey (VS) olarak sınıflandırılmıştır. Fakat bu evraka ait bazı kısımlar, burada kullanılabilen dosyalardadır.

[566] LfV gizli elemanlarının ifadesinin alınması izniyle ilgili olarak Hessen LfV'nın Devlet Bakanı Bouffier'ye yazdığı görüş bildirimi, cilt 339 yeni, PDF s. 10 devamı

[567] LINKE'nin dilekçesi üzerine gizlilik derecesi indirilen doküman, cilt 1852, PDF s. 20.

[568] İçişleri Bakanı'nın el yazısıyla yazdığı kısa açıklama, tarihsiz, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 25.07.2006 tarihli yazısının üstüne, cilt 964, s. 3

Savcılık, hemen hemen iki hafta önce ifade alma izniyle ilgili verdiği dilekçeye, İçişleri Bakanlığı'ndan ilk reaksiyonu aynı gün almıştır. Bu yazı şöyleydi:

„Sayın bayanlar ve baylar,

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi memurlarıyla ilgili ifade izni vermeye yetkili olan kişi, makam amiridir (HBG, madde 75, fıkra 2, bend 2), bu kişi, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi direktörüdür. Bu kişinin ifade alma iznini, HBG, madde 76, fıkra 1'deki sebeplerden dolayı vermemek istemesi halinde, o, bu konuyla ilgili olarak benim kararımı sormak zorundadır – (HBG, madde 76, fıkra 4).

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi, tarafınızdan gönderilen 4 Temmuz 2006 tarihli yazıda, tarafınızdan şimdi benden istirham edilen ifade alma izninin verilmesini reddetmemiştir, aksine şu hususları belirtmiştir,

a) Kaynakların açıklanmasının basit bir şekilde yapılamayacağını ve
b) Kaynaklar için resmi ifade alma izninin olması gerektiğini.
Bu nedenle, bu meseleyle ilgili olarak bundan sonra da Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile doğrudan doğruya iletişime gecmenizi öneriyorum. Bildiğim kadarıyla bu daire size mümkün olduğu kadar destek vermiştir.

Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin, ifade alma izni için verilen dilekçeye cevap vermek için, tanık olarak dinlenecek ilgili kişinin isminin bildirilmesine, tanığın ifadesinin alınacağı olayların kısa ve etraflı bir anlatımına ihtiyacı vardır (karşılaştırınız: RiStBV(Richtlinien für das Strafverfahren und das Bußgeldverfahren/ Ceza davaları ve para cezası davaları yönetmeliği , no 66, fıkra 3). Burada söz konusu olan olayda herhalde, işini başarılı bir şekilde devam ettirebilmesi için Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin haklı isteklerinden dolayı bir talep dengelemesi gerekli olacağı için, ilgili anlatımın, sorulacak hayat konusu içeriğinin soruşturma prosedürü için muhtemel önemine değinmesi gerekir.

Hessen Adalet Bakanlığı'na bu yazının bir nüshası gönderilecektir.

Dostça selamlarla

Yetkili adına

Sievers"[569]

Savcılık açısından bu yazı sadece büyük bir memnuniyetsizlik yaratmıştır. Özellikle, LfV'nın istenen ifade alma iznini reddetmediği, sadece kaynakların ifadesinin alınamayacağı ve ifade alma izninin gerekli olduğuna değinildiği iddiası, çekinme duygusundan yoksundur ve reddetmeyle aynı anlama gelmektedir. Bundan başka savcılık için, LfV ile kaynakların ifadesinin alınmasına ilişkin üç ay ve başarısız bir şekilde süren tartışmadan sonra, konunun İçişleri Bakanlığı'ndan LfV'ya havale edilmesi konuyu halletmeye hiç de yardımcı olmamıştı. İsimlerin bildirilmesiyle ilgili talep de utanmazlıktı. Çünkü aslında savcılığın bu isimleri bilmeye hakkı yoktu. – Gerekçesi sadece Temme'nin ihmalkârlığına dayanan bir yolla, soruşturma görevlileri isimleri öğrenmeyi başarmışlardı. Bundan başka MK Café, muhbirlerin ifadelerinin neden alınacağını defalarca bildirmişti. Örneğin MK Café daha 26.04.2006 tarihinde LfV'ya bir soru kataloğu göndermişti. Bu katalogdan, sorgulamanın soruşturmalar için neden öz öneme sahip olduğu anlaşılıyordu. Bu soru katoloğu, İçişleri Bakanlığı'nın dosyalarında da duruyor.[570] Orada şöyle deniyor:

- *Muhbirlerin ifadelerinin alınması, özellikle 06.04.2006 tarihinde bay Temme ile buluşan muhbir 650'nin ve bay Temme'in raporuyla karşılaştırılması.*
- *Bay Temme 04.04.06 tarihinde de bir muhbirle buluştu mu?*
- *Bu muhbirin ifadesinin alınması ve raporla karşılaştırılması.*

[569] HmdIS (Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı)'in Kassel Savcılığı'na yazdığı 25.07.2006 tarihli yazı, cilt 19, PDF, s. 115
[570] MK Kafe'nin 26.04.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 339 yeni, PDF, s. 40-43

• *Muhbirlerin elde ettiği bilgiler? – Duruma göre muhbir 650'nin açıklaması!"*

Savcılığın İçişleri Bakanlığı'na verdiği cevap buna uygun olarak kısa oldu:

„Daha önceki yazışmada anlatıldığı gibi bay Temme'nin Halit Yozgat'a karşı işlenen cinayete katılmasına dair başlangıç şüphesi mevcuttur.

Muhbirlerin ifadelerinin alınması bir bakıma, bay Temme'nin gösterdiği, seri olayların meydana geldiği zamana ilişkin, olay yerinde bulunulmadığına dair delillerin incelenmeye devam edilmesine hizmet edecektir. Eylemler 09.09.2000, 13.06.2001, 27.06.2001, 29.08.2001, 25.02.2004, 09.06.2005, 15.06.2005. 04.04.2006 ve 06.04.2006 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan muhbirler bay Temme ile düzenli olarak iletişim halinde olan kişilerdir ve bundan dolayı – bir olayın meydana gelmesi sırasında iletişim kurulmuş olmasa bile – bay Temme'nin kişiliği hakkında eksiksiz bir görünüm elde etmeye katkıda bulunabilirler, yani önemli ve göze batan şeyler hakkında bilgi verebilecek durumdadırlar.

En azından seri cinayetlerin birinci ve üçüncü olayının en az 2 fail tarafından gerçekleştirildiğine ayrıca değinmek gerekir ve alınacak ifadelerde bununla ilgili sorular önem kazanabilir.

Son olarak Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü binasına davet ettiğim 30.06.2006 tarihli görüşmede, Anayasayı Koruma'nın görüşülmemiş tüm sorularını aydınlığa kavuşturma imkanının bulunduğuna değinirim."[571]

2.1.5.3 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile savcılık arasında muhbirlerin ifadelerinin alınmasına dair sürpriz görüş birliği

17.08.2006 tarihinde LfV temsilcileriyle savcılık ve İçişleri Bakanlığı yetkili danışmanı Sievers arasında birçok yazıda bildirilen ve uzun süre planlanan görüşme yapıldı. Savcılıktan, Kassel Savcılığı Üst Düzey Yönetici Savcı Walcher, Başsavcı Anders (moderasyon) ve onun danışmanı ve kısmen de temsilcisi katıldılar. Soruşturmayı yöneten savcı Wies bu görüşmeye davet edilmemişti, aynı şekilde MK Café'nin temsilcisi de davet edilmemişti. LfV'dan LfV'nın Direktörü Irrgang katılmıştır.[572]

İçişleri Bakanlığı danışmanı Sievers bu görüşmeye dair şu kısa açıklamayı yaptı:

„Görüşmede şu sonuçlara varıldı:

„Kassel Savcılığı, ifadesini almak istediği kişilerin listesini Hessen LfV'ya verir. Savcılık planlanan soru sorma çerçevesini de anlatır.

Bunun üzerine LfV, ifade alma izninin gerekli olup olmadığını, hangi kişiler için, hangi kapsamda gerekli olduğunu inceler. Duruma göre o, muhbirler için ihtiyaç duyulan ifade iznini verir ve onların personel dosyasına koyar.

Kassel Savcılığı, ismini verdiği kişilerin ifadesini aldırır. Alınan ifadelerle ilgili olarak muhbirler hakkında kısa açıklamalar yapılır. Bu açıklamalarda onların isimleri belirtilmez.

LfV, soruşturmalardan dolayı LfV'nın çalışmalarının tehlikeye atılıp atılmadığını incelemek için Kassel Savcılığı'nın soruşturma dosyalarına göz atabilir.

Savcılığın soruşturma dosyalarında bulunan ve Hessen LfV'nın güvenliğini ilgilendirebilecek olan evraklar – ceza hukukuna dair davaların ilgi alanından artık çıkmasından itibaren – soruşturma dosyalarından çıkarılır ve LfV'ya verilir.

Ortaya çıkan sonucun temelinde, şimdiye kadar yapılan soruşturmalardan dolayı Kassel Savcılığı'nın ilgili isimleri zaten bildiği gerçeği yatıyordu ve savcılığın bu tanıkların ifadesini

[571] Kassel Savcılığı'nın 10.08.2006 tarihli yazısı, cilt 491, PDF, s. 157 devamı
[572] HMdIS (Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı)'in 17.08.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 339 yeni, PDF s. 104

aldırma hakkı vardı. Bu nedenle söz konusu olan sadece şuydu: Bu ifade almalar öyle bir şekilde yapılmalıydı ki, tanıkların LfV ile ilişkileri, ilerde bu dosyalara bakma hakkı elde edebilecek olan herkes için anlaşılır bir biçimde olmamalıydı. Savcılık tarafından önerilen protokol biçimi bu (amaca) hizmet etmektedir.

Burada mutabık kalınan şu değerlendirme de rol oynamıştı: Sorgulamanın konusu, tanıkların Anayasayı Koruma için yaptıkları çalışmalara uzanmmayacaktı (çünkü bunlar soruşturma alanına girmiyordu).

Kassel Savcılığı, muhbirlerin ifadelerinin alınması sırasında, LfV'dan bir memurun da orada olabileceği önerisini yaptı."[573]

Bu doküman savcılık, LfV ve İçişleri Bakanlığı yetkili danışmanı arasında varılan görüş birliğini belgeliyor. Daha önceki yazışmadan ve LfV'nın, kaynakların ifadesinin alınmasıyla ilgili reddedici tutumundan ve de danışman Sievers'in kişisel tutumundan sonra, varılan bu görüş birliği önce şaşırtıcı görünüyor. Savcılık muhbirlerin ismini zaten bildiği için, bu görüş birliğine varılmıştır ve onların ifadesini almaya hakkı vardı. Bu aynı zamanda mantıksal. LfV'nın kaynaklarını koruması bir tarafa, bir cinayet serisinde gerekli soruşturma önlemlerinin alınması diğer tarafa konursa, sadece soruşturma önlemlerinin uygulanması lehine bir karar ortaya çıkabilir, özellikle de – bu olayda olduğu gibi – polis ilgili kişilerin kimliğini bildiği için, kaynakların polise karşı korunması artık mümkün değilse. Bu görüşü birçok tanık onaylamıştır, BfV (Anayasayı Koruma Federal Dairesi) eski başkanı ve Hessen LfV eski direktörü Heinz Fromm da:

„Tanık Fromm: Yani polis isimleri biliyorsa, onların ifadesini de alabilir."[574]

Irrgang'ın yerine atanan Eisvogel da bu hukuki görüşü onaylamıştır:

„Milletvekili Nancy Faeser: Polis gibi bir soruşturma makamının kendi başına soruşturma yapması halinde, böyle bir muhbirle ilgili benim, uzman bakışıyla sadece bir sorum var. Buradaki duruma göre, polis ilgili açık isimleri kendi başına bulmuş. Sizin bakış açınıza göre polisin ondan sonra doğrudan doğruya ifade almasına ters olan şey nedir?

„Tanık Dr. Eisvogel: Hiçbir şey."[575]

LfV'da değerlendirme bölümü eski yöneticisi olan Rieband da bu görüşe katılmıştır:

„Böylece aslında kaçınılmak istenen zararın çoktan oluşması sebebiyle, bana göre o zamanlar,olay yerinde bulunulmadığına dair ortaya çıkan ispat -sorunlarını temelli ve fazla vakit kaybetmeden açıklığa kavuşturmak için, kaynakların doğrudan doğruya sorgulanmasını sağlayarak soruna daha ciddi bir şekilde yaklaşılabilirdi."[576]

LfV ile soruşturma makamları arasındaki anlaşmazlık, aslında böylece sona erdirilebilirdi. Alıntı yapılan kısa açıklamanın iki yerinde bir „sonuç"tan bahsediliyor. Görüşmeye katılan savcılık temsilcileri böylece, artık kaynakların ifadelerinin alınabileceği noktasından hareket etmişlerdir. Adalet Bakanlığı'nın kısa bir açıklamasından bu anlaşılıyor. Bu açıklama şöyle:

"Başsavcılık bugün, 24.07.2006 tarihinde Müsteşarla konuşma çerçevesinde dile getirilen, kendisi ve Kassel'daki makam yöneticisi ve de LfV direktörü arasındaki görüşmenin bugün yapıldığını telefonla bildirdi. Kassel Savcılığı tarafından gerekli görülmüş olan ifadeler alınacaktır.

Bu nedenle artık Bakanlığımız'ın yapmasına ihtiyaç duyulan birşey olmaması gerekir."[577]

MK Café'nin yöneticisi de, Walcher tarafından kendisine, bu görüş birliğinin daha Bakan'ın izin şartına bağlı olduğunu bildirse de, artık kaynakların ifadelerinin alınabileceği noktasından hareket etmiştir:

---

[573] A.g.e.
[574] Fromm, Oturum protokolü UNA/19/2/34 – 01.02.2016, s. 84.
[575] Eisvogel, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 119.
[576] Rieband, Oturum protokolü UNA/19/2/33 – 29.01.2016, s. 17.
[577] HMdJ'un 17.08.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 19, PDF s. 137.

"Bugün Frankfurt am Main'da, LfV'nın (Bay Irrgang), savcılığın temsilcileri (Bay Başsavcı Anders ve Bay Üst Düzey Yönetici Savcı Watcher) ve HDMI (Hessen İçişleri Bakanlığı)'nın temsilcileri arasında görüşme yapılmıştır.

Bay Üst Düzey Yönetici Savcı Watcher, bay Dr. Wied'i ve görüşmeden sonra beni sonuç hakkında bilgilendirmiştir. Bay İçişleri Bakanı'nın izin verme şartı göz önüne alınarak, yola aşağıdaki şekilde devam edilmesi konuşuldu.

Kassel Savcılığı LfV'ya hangi kişilerin (muhbir numaraları ve burada bilinen kişisel bilgileri belirterek) ifadesinin alınması gerektiğini bildirir. Daha sonra LfV, ilgili kişilerin, onlar orada gerçekten kaynak olarak kayıtlı ise, bu kişilerle ilgili kısıtlı bir ifade alma izni verecektir. İfade alma izninin kısıtlanması resmi hizmet konularıyla ilgili olacaktır.

Bu amaçla LfV'ya, kaynakların hangi konuda ifadelerinin alınacağının, önceden bildirilmesi gerekir, yani soruların "çerçevesinin" belirlenmesi gerekir.

İfade alma izninin verilmesinden sonra, kaynakların ifadesi polis tarafından (savcılığın katılımı olmadan) isimler söylenmeden alınacaktır. Bu işlemler için savcılık gizliliğin korunacağını temin etmiştir."[578]

Bu görüşme hakkında soru sorulan tanık Sievers, kısa açıklamaların yanlış anlaşılabilir olduğunu, görüş birliği noktasında, ondan sonra nasıl bir yol izleneceğine dair, sadece bir teklifin söz konusu olduğunu, söylemiştir.[579] Aynı şekilde görüşmeye katılan tanık Irrgang ise başka türlü hatırlıyordu:

„Milletvekili Hermann Schaus: (...) Ve devamı şöyle: Kassel Savcılığı isimlerini verdiği kişilerin ifadesini aldırır. Dikkatinizi çekerim, Kassel Savcılığı diyor. Muhbirler hakkında, alınacak ifadelerle ilgili kısa bir açıklama yapılıyor, ve bu açıklamada muhbirlerin ismi zikredilmiyor. Bu elbette ki bir anlaşmadır. Burada „aşağıdaki sonuç" yazıyor. Yani Kassel Savcılığı muhbirlerin ifadesini alıyor – yani bu bir anlaşma : Ben bunu böyle okuyorum - Fakat muhbirlerin ismi zikredilmeyecek, yani sonra onların ismi kısa açıklamalarda belirtilmiyor. Başsavcıyla o zamanlar o zamanlar bu konuda anlaştınız.

Tanık Irrgang: Sonra bunu ilgili uzman bölümümüzde inceledik. Uzman bölümü buna kesinlikle karşıydı.

Milletvekili Hermann Schaus: Fakat o zaman siz bunu kabul etmiştiniz.

Tanık Irrgang: Evet.

Milletvekili Hermann Schaus: Çünkü burada şöyle yazıyor: „aşağıdaki sonuca varılmıştır", öyle değil mi.

Tanık Irrgang: Görüşmede. Onlar onu öyle yazıyorlar.

Milletvekili Hermann Schaus: Evet.

Tanık Irrgang: Görüşmede. Bunun üzerine Bakanlığa bir rapor gönderdik ve bunun ne kadar vahim olduğuna değindik. Ve bunun üzerine Bakan başka şekilde karar verdi.

Milletvekili Hermann Schaus: Tamam. Yani o, sizin verdiğiniz onayı dikkate almadı, sonra Bakan.

Tanık Irrgang: O başka türlü karar verdi."[580]

Görünüşe göre birçok sey, daha önce varılan ve sonra Bouffier tarafından tekrar geri alınan görüş birliği'nin söz konusu olduğunu gösteriyor. Fakat Sievers'in beyanı dikkate alınsa bile, yani sadece, Bouffier'nin kabul etmediği somut bir karar önerisi olması söz konusu olsa bile, bu durum, görüş

[578] MK Café'nin 17.08.2006 tarihli kısa açıklaması, ilgi „LfV muhbirlerinin ifedelerinin alınması", cilt 249, PDF s. 299.
[579] Sievers, Oturum protokolü UNA/19/2/47 – 19.12.2006, s. 50.
[580] Irrgang, Oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18.12.2015, s. 43.

birliğinin uygulanmasını ve kaynakların ifadesinin alınabilmesini önleyenin Bouffier olduğu tespitini değiştirmez.

2.1.5.4 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin İçişleri Bakanlığı ile buluşması: Bouffier, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi ile savcılık arasındaki görüş birliğini revize ediyor

Sievers 18.07.2006 tarihinde, görüşmeyle ilgili kısa açıklamasını Bouffier'ye gönderdi.[581] Fakat bu açıklamada "tamamlayıcı" olarak, kaynakların ifadesinin alınmasıyla ilgili bazı çekincelerini dile getirdi ve diğer konular yanında, savcılık kendini, muhtemelen herhangi bir sonuç elde edilmese de, bilinen tüm izleri sonuna kadar takip etmekle yükümlü gördüğünü iddia etti. Savcılığın veya polisin kısa açıklamasında, kaynakların ifadelerinin alınmasının neticesiz sonuçlanacağı tahminine dair bir kelime yok. Komisyon'da ifadesi dinlenen soruşturma memurlarının hiçbiri de bu yönde bir görüş beyan etmemiştir – tam tersine. Sievers'in Bouffier'ye yazdığı yazıda neden böyle bir cümle kurduğu belli değil.

22.08.2006 tarihinde bunun üzerine İçişleri Bakanlığı ile LfV arasında bir görüşme daha yapıldı. Bu görüşmeye İçişleri Bakanlığı'ndan Bouffier, Müsteşar Scheibelhuber, basın sözcüsü Bußer ve Danışman Hannappel, LfV tarafından da Irrgang ve gizliliği koruma görevlisi Hess katıldılar. Görüşmeye katılan birçok kişi tanık olarak Araştırma Komisyonu'nda, bu görüşmeyi hatırlayama-dıklarını söyledikleri halde, tanık Hannappel, Bouffier'nin konuşmalara çok katıldığını ve kendisi konuyla ilgili düşüncesini de söylediğini beyan etti.[582] Hannappel, bu görüşmenin içeriği hakkında şu açıklamalarda bulundu.

> *„Bay Irrgang ve bay Hess, şimdiye kadar, Başsavcılık, savcılıkla görüşünceye kadar neler yapıldığını dile getirdiler.*
>
> *LfV'nın 15 Ağustos 2006 tarihli raporundan sonra, olay yerinde bulunulmadığına dair ispatın incelenmesi amacıyla muhbirlerin ifadelerinin alınmasının fazla bir anlamının olmadığı konusunda fikir birliği vardı.*
>
> *Savcılığın diğer isteği konusunda, Temme'nin kişilik görünümü hakkında bilgi edinmek için muhbirlerin sorguya çekilmesi konusunda, ifade alma izinleri savcılığın dosyalarına konmasa bile, yine de oldukça büyük problemler görüldü. Çünkü böyle bir sorguya cekmenin sadece, muhbirlerin Temme ile tanışma şekillerinin arka planı sorulursa anlamı vardır. Bundan başka polisin, muhbirlerin ifadelerinin inandırıcılığını da incelemesi zorunlu olurdu. Böylece muhbirlerin isimleri savcılığın dosyalarında yine ortaya çıkmış olurdu.*
>
> *Bay Bakan, bugünkü bilgilere dayanarak muhbirlerin, aşırıcılığın (karşılaştırınız LfV'nın 25 Temmuz 2006 tarihli raporu – gizli) aydınlığa kavuşturulması bakımından büyük öneme sahip olmasından dolayı, ifade alma iznini onaylayamayacağını söyledi. Bu nedenle savcılık hangi sebeplerden dolayı hangi soruları soracağını tam olarak açıklamak zorunda. Ancak ondan sonra nihai karar verilebilir.*
>
> *Bundan sonra izlenecek yol: LfV Dir [Not: Direktör] savcılığa, görüş birliğine varılan yazının gelmesini beklediklerini bildiriyor. Bakan'ın katılımyla (durum) incelendikten sonra, daha sonra duruma göre GstA (Başsavcılık) ve savcılık ile tekrar görüşmek için buradan bir davetiye gönderilmelidir. Bu görüşmeye MdJ'in de (Adalet Bakanlığı) çağrılması gerekir."*[583]

Varılan görüş birliğinden sadece birkaç gün önce, tartışmanın bu şekilde sürdürülmüş olması tamamen anlaşılmaz bir durum. İfadelerin alınmasına karşı ileri sürülen esas argüman, yani muhtemelen muhbirlerin isimlerinin savcılığın dosyalarında belirtilmesi, savcılık bu isimleri zaten bildiğinden dolayı gereksizdi. LfV ve İçişleri Bakanlığı'nın, savcılığın dosyalarından hangi isimlerin çıkması konusunda basbayağı etkileri yoktu. Bu nedenle ifade alma izninin reddedilmesi için bu sebep gündemden düşmüştü. 17.08.2006 tarihinde görüşmeye katılan herkes bu durumun bilincindeydi, Çünkü görüş birliğinin temeli buydu. Neden Bouffier'nin görüş birliğini (veya nasıl bir „yol" takip edileceğine dair „öneriyi") anlaşmazlığın çözümü olarak memnuniyetle karşılamadığını, aksine o zamanki duruma göre ifade alma iznini onaylamayacağını bildirmesi, anlaşılmayan bir nokta olarak kalıyor. Araştırma

---

[581] Sievers'in 18.07.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 338, PDF s. 164 devamı.
[582] Hannappel, Oturum protokolü UNA/19/2/47 – 19.12.2016, s. 93.
[583] Hannappel'in 22.06.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 338, PDF s. 168.

Komisyonu'nda bu konuyla ilgili olarak kendisine ayrıntılı sorular soruldu. O, önce bu buluşmadan haberdar olmadığını söyledi.[584] Yukarıdaki kısa açıklamanın hatırlatılması üzerine, açıklamada *„ne kadar istense de, görüş birliği olmadığını"* iddia etti ve sözlerine devam etti:

> *„Bu gerçekten öyle olsaydı, tamamen farklı tepki gösterirdim. Bana şimdi biri gelseydi ve deseydi ki: „Biz görüş birliğine vardık", o zaman mutlaka şöyle söylerdim: Şimdi bunu bana bir açıklamak zorundasınız. Siz bana defalarca eyaletin güvenlik durumunun aşırı derecede tehlikeye düştüğünü söylediniz. Güvenliğin artık tehlikeye düşmediği problemini şimdi nasıl çözeceksiniz? – Elbette ki böyle bir durumda en azından bunun sorulması zorunludur. Güvenlik endişelerini ortadan kaldırmak için, sonra onlar herhangi bir teklifte bulunmak zorundaydılar.*
>
> *„Güvenlik endişeleri nelerdi? Savcılık, açık isimlerin ortaya çıkarılmasını hiçbir zaman olasılık dışı bırakamazdı, çünkü, eğer onlar (isimler) prosedür dosyalarına girerlerse, prosedüre dahil dahil olan herkes için ulaşılabilir olurdu. Bu tartışma götürmez; Bu böyle. Hukuki durum böyle. Ve durum böyle olduğu için, şimdi aniden, biraz şaşırtıcı olarak birisi gelseydi ve „Tamam, görüş birliğine vardık" deseydi, şöyle söyleyeceğimden tamamen emindim: „Peki. Problemi nasıl çözdünüz? – Bu apaçık belli. Bu konuda ortada bir şey yoktu. Buradaki kısa açıklama, kelimesi kelimesine şöyle; „Bunun üzerine LfV, ... olup olmadığını [kimin] için inceler ... duruma göre o ... verir". Bu nedenle bu metin ile, bilgi sahibi olduğum diğer şeyler arasında çelişki görmüyorum, bu arada, daha önce söylediğim gibi bundan (haberim) yoktu."*[585]

Yani Bouffier, kendi "güvenlik endişelerinin", yani kaynakların savcılık nezdinde ortaya çıkarılmasının yersiz olduğu bilgisine sahip olmayı reddetti. Çünkü bu „risk" çoktan gerçek olmuştu. Onun, görüş birliğinden haberdar olmadığı iddiası, aynı şekilde yanlıştı, ifadesinin dinlenmesi sırasında, görüşmenin özetlendiği bu kısa açıklamayı kendisinin paraf ettiğinin hatırlatılması üzerine, kendisinin de teslim ettiği gibi.[586]

LfV ve İçişleri Bakanlığı'nın görüşmesinden sonra Irrgang, Üst Düzey SavcıWalcher'e şunu yazmıştır:

> *„Bugün yani 22.8.2006 tarihinde bay Devlet Bakanı Bouffier'nin huzurunda yukarıda bahsedilen konuda bir görüşme olmuştur. Bu görüşmede 17.8.2006 tarihli usul önerisine basbayağı yaklaşılması konusunda fikir birliğine varıldı. Daha önce olduğu bay Devlet Bakanı Bouffier kararı açık bırakmıştır. Bu nedenle ben daha fazla vakit kaybetmememiz için, ifadesi alınacak tanıkların listesinin, konuşulduğu gibi gönderilmesini öneriyorum. Daha sonra ilgili kişilerin kaynak olarak özellikleri ayrı ayrı incelenir. (...)"*[587]

Savcılık 28.08.2006 tarihli faksla cevap vermiş ve cevap yazısına MK Café'nin kısa bir açıklamasını eklemiştir. Bu açıklamadan, hangi muhbirin hangi konuda sorguya çekileceği anlaşılmaktadır. Örnegin, Temme'nin aşırı sağcı çevreden muhbiri olan Benjamin Gärtner hakkında şunlar vardı:

> *„GP 389*
>
> *Buradaki bilgilere göre burada Benjamin GÄRTNER'in (...) söz konusu olması gerekir.*
>
> *Andreas TEMME'ye ait „resmi hizmet cep telefonu"nda bulunan ve el konan bağlantı verilerinin değerlendirilmesi sırasında, şu mobil telefon hattından (...) 06.04.06 tarihinde (Halit YOZGAT cinayetinden sonraki durum; TO: Kassel); saat 09:33:32 ile 17:19:53 arasında dört telefon konuşması tespit edilebilmiştir.*
>
> *Üçüncü telefon saat 13:06:20'de şu sabit telefon hattına (...) edilmiştir. Konuşma 17 saniye sürmüştür. Yukarıda belirtilen sabit telefon hattının muhatap partneri olarak Bayan D. Gärtner kayıtlıdır.*

---

[584] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 42.
[585] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 43.
[586] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 73.
[587] LfV'nın Kassel Savcılığı'na 10.08.2006 tarihli yazısı, ilgi „17.8.2006 tarihinde Başsavcı huzurunda görüşme ", cilt 339 yeni, PDF, s. 106 devamı.

Bayan Gärtner'in kocası olarak söz konusu olan kişi Benjamin Gärtner'dir. (...)

Ayrıca TEMME ile GP arasında 09.06.05 tarihinde (Nürnberg'deki 3. cinayet) ve 15.06.05 tarihinde (Münih'teki 2. cinayet) telefon konuşmalarının planlandığı yani yapıldığı tespit edilmiştir. Aynı şekilde 10.04.06 tarihinde (Kassel'daki suçtan 4 gün sonra) bir muhbir buluşması gerceklesmiştir.

GP 389'un özel olarak 06.04.06 tarihindeki telefon konuşması sebebiyle, telefon konuşması sırasındaki davranışı ve TEMME'nin kişiliği hakkında ifadesinin alınması hedeflenmiştir. Diğer telefon konuşmalarına dair ve 10.04.06 tarihindeki buluşmaya ilişkin buna benzer başka sorular sorulacaktır."[588]

MK Café'nin bu açıklamasından sonra diğer muhbirlerin de telefon konuşmaları ve buluşmalar hakkında sorguya çekilmesi gerekir. Kısa açıklamada, Sievers'in 25.07.2006 tarihinde talep ettiği gibi muhbirlerin adı yazıyordu. Fakat LfV ve İçişleri Bakanlığı, yazının bu gizli bilgilerle birlikte faksla gönderilmesini, gizli olan şeyler için öngörülmemiş olan bu durumu eleştirdiler. (Bu eleştiri CDU/Grünen Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'nda ayrıntılı olarak açıklanmıştır ve orada okunabilir. DIE LINKE özel mütalaasında faksta ortaya konan içeriksel sorulara konsantre olmuştur.)

LfV bunun üzerine İçişleri Bakanlığı'na bir görüş bildirimi daha göndermiş ve bu yazıda her muhbir hakkında ayrı ayrı muhtemel bir ifade alma izni sorunuyla ilgili olarak görüşünü bildirmiştir. Benjamin Gärtner hakkında şunlar yazılıydı:

„(...) Suçlanan kişiyle muhbir arasındaki telefon konuşmalarının belirtilen randevuları bilinmiyor. Prensip itibariyle buluşmalar için söz verildiği veya - güvenlik değerlendirmesi anlamında – toplantılara ilişkin bilgi alışverişinde bulunulduğundan hareket edilmesi gerekir. 10 Nisan 2006'daki buluşma polis tarafından şimdiye kadar önemli görülüp zikredilmemiş veya sorulmamıştır. Polisin ilgisi, aşırı sağcı bir erişimin söz konusu olması gerçeğine, Anayasayı Koruma için çalışmadan önce polis kayıtlarına da geçmiş olan birisne dayanıyor (vücut yaralama da var); Bize göre seri cinayetlerle bir bağlantı (devlet koruması olmayan Türkler - veya kriminal polis bilgileri) görünmüyor (Mütercimin açıklaması: Metnin Almanca aslındaki "veya kriminal polis bilgileri" ifadesinin neyle ilgili olduğu belli de).

(...) 9 ve 15 Haziran 2005 ve 6 Nisan 2006 tarihlerindeki telefon konuşmaları, 10.04.2006 (suç günü değil) tarihindeki buluşma, polisin ilgisi: Telefon konuşmalarının sebebi (özellikle 06.04. tarihinde), telefon konuşmalarındaki (özellikle 06 Nisan) davranış, kişilik bakımından suçlanan. Suç günlerinde sadece telefonla iletişimin olması gerçeği ve şu andaki kişisel durum, sorgulamanın kabulünü şu anda zorlaştırmaktadır. Savcılığın anlayışına göre suçlanan kişinin kişiliğinin sorgulanmasının gerekli olmaması ve davranışla ilgili olarak sadece başka telefon görüşmeleriyle karşılaştırılarak normal davranıştan sapmaların sorulmasının gerekli olması, temin edilme olanağı göz önüne alınınca, şu anda ifade alma izninin verilmesi ve böylece ifadelerin alınması yerinde değildir."[589]

Kısa açıklamaya göre 6623 ve 6625 numaralı muhbirlerle ilgili olarak LfV yine de prensip itibariyle ifade alma izni vermeye hazırdı.[590]

12.09.2006 tarihinde başka bir görüşme daha yapıldı, bu sefer İçişleri Bakanlığı'nın temsilcileri ve Adalet Bakanlığı temsilcileri arasında. Bu görüşmede İçişleri Bakanlığı'nın bir açıklama yasağı getireceğinden hareket edildiği, yani ifade alma izninin verilmeyeceği ortaya çıktı. Görüşmeye katılan Üst Düzey Savcı Watcher'in bir kısa açıklamasında şöyle yazıyor:

„Bay Hannappel, ceza hukukuyla ilgili açıklığa kavuşturma ile anayasayı koruma hukukuna dair faaliyetin sağlanmasını enine boyuna (politik) tartıp düşündüğünü ortaya koyuyor. Bu

---

[588] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün kısa açıklaması, 18.08.2006 tarihli Café Cinayet Komisyonu. Soruşturma dosyası için değil, cilt 339 yeni, PDF s. 114

[589] Ayrıca gizli dereceli şey-GİZLİ olarak sınıflandırılan kısa açıklamadan alına alıntılar cilt 339'da bulunmaktadır, s. 21 devamı

[590] A.g.e.

nedenle, kaynaklara herhangi bir şekilde yaklaşmanın, onlarda „artık bayrak direğinin yanında kalamama" korkusuna sebep olabilecegini söyledi. (...)

Bunun, daha önce polis muhbiri olarak çalışmış olan ve Anayasayı Koruma tarafından devralınmış olan Anayasayı Koruma'nın iki muhbiri için de geçerli olup olmadığı konusunda, önce Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin direktörünün fikrinin alınması gerekir,

bu konuda, bu iki kişinin polis tarafından ifadesinin alınması, bu kişiler için muhtemelen „büyük bir problem olmayacağı" argümanı ileri sürülür. Bu arada benim görüşüme göre, bu noktada farklı kaynaklar arasında isabetli bir ayırım söz konusu değildir.

Verilmesi gereken kararda açık bir şekilde, özellikle kararın İçişleri Bakanlığı'nın kendi sorumluluğunda olduğunun ve herhangi bir şekilde cezai takibat makamlarının sorumlu görülemeyeceğinin düşünülmesi gerekir.

Bilgi veren kişiler olarak kaynakları düşünen ve mümkün olduğu kadar koruyabilen ceza takip makamlarının farklı düşüncesinden bağımsız olarak, politik arka plan açısıdan, açıklama yapma yasağı anlaşılabilir."[591]

Nihayet 15.09.2006 tarihinde Sievers ifade alma iznine ilişkin, Bouffier için nihai bir görüş bildirimi kaleme aldı. Görüş bildirimi şöyleydi:

„LfV Hessen, savcılığa mümkün olduğu kadar kolaylık göstermek için, henüz nihai görüşünü bildirmemiştir. Bununla birlikte LfV tarafından ortaya konan görüş bildirimlerinden, LfV'nın mütalaası olmadan da - hem savcılık hem de LfV tarafının takdire şayan tüm iyi niyetlerine rağmen - planlanan ifade alma işlemlerinin, LfV'nın görevini yerine getirmesi bakımından kestirilemeycek tehlikelere sebep olacağı anlaşılıyor.

LfV'nın, önce sadece iki muhbir için ifade alma izni verme, bu ifadelerin seyrine göre ve Lfv'nın görevi açısından bu ifadelerden dolayı ortaya çıkan neticelere göre, yeni ifade alma izinlerinin verilip verilemeyeceğine karar verme şeklindeki uzlaşma düşüncesinin, ne savcılığa ne de LfV'ya faydası olur.

Savcılık mümkün olduğunca yakın bir zamanda kendisinin malumu olan tüm muhbirlerin ifadesini alıp alamayacağına dair bir karar bekliyor. Savcılık, soruşturma prosedürü çerçevesinde, ilgili izlere dair çalışmaların verimsiz olduğunu anlayıp bitirmekten emin olmak için, izleri takip etmeye devam etmek istiyor.

Savcılığın, planlanan tanık ifade alma işlemlerinin muhtemel sonuçlarıyla ilgili bu tahmini, LfV'nın raporlarında da onaylanıyor. Şüphelinin muhbirlerle kurduğu iletişimlerde herhangi bir göze batan birşey yok; bunlar normal muhbir yönetimi çalışma biçimlerine benziyor.

Muhbir yöneticisi tarafından yönetilen tüm kaynakların ifadelerinin alınması – savcılık kooperatif bir tutum gösterse de – LfV Hessen'in görevini yerine getirmesine oldukça büyük zararlar verecektir. İfade alma işlemlerindan dolayı, LfV'nın görevi için ortaya çıkacak olan riskler, savcılığın bu ifade alma işlemleriyle elde edeceği ilerlemeyle makul bir şekilde kıyaslanamayacak kadardır, yani verimsiz bir iz işini dosya nizamına ve usule uygun olarak inceleyip bitirmek için. Savcılığın bu hedefine açıklama yapma yasağıyla da ulaşılır. Bu da savcılığa, soruşturmaların bu bölümünün usule uygun bir şekilde bitirme imkanını sağlar. LfV Hessen bu değerlendirmeye katılmaktadır."[592]

Burada da Sievers, savcılık açısından sadece "verimsiz bir iz"in bitirilmesinin söz konusu olduğu izlenimini uyandırıyor – bu savcılığın kendisinin hiçbir kısa açıklamasında ve tanık beyanında ifade etmediği bir iddia. Böylece Sievers de LfV'nın önerisine, en azından iki muhbir için ifade alma izninin verilmesine, genel bir değinmeyle, bunun ne LfV'ya ne de savcılığa faydası olur, diyerek red cevabı vermiştir. Fakat savcılığın, LfV'nın bu önerisinden hiç haberi yoktu, bu nedenle de bu konuda görüş bildirme imkanı yoktu. Bu konuda yönetici savcı Wied şöyle konuşmuştur:

---

[591] Kassel Savcılığı yöneticisinin 20.09.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 491, PDF s. 180 devamı

[592] HMdIuS (Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı)'in 15.09.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 339, s. 175 devamı

„Bundan bir ara bahsedildi. Bana böyle birşey sunulduğunu ve bana şahsen: Bay Wied, o zaman en azından bu ikisinin ifadesini alabilirsiniz, diye söylendiğini hiç hatırlamıyorum"[593]

Bundan sonra Bouffier, BfV'dan (Bundesamt für Verfassungsschutz /Anayasayı Koruma Federal Dairesi), kaynakların hangi bakımdan federal düzeydeki güvenlik için önemli olduğu sorusuna ilişkin görüş bildirimi rica edilmesi için talimat verdi. Bouffier'nin talimatıyla LfV direktörlüğüne vekalet eden Peter St. 19.09.2006 tarihinde Anayasayı Koruma Federal Dairesi „Yabancı Aşırıcılığı" bölümü, o zamanki yöneticisi Eisvogel'a telefon etti. Eisvogel, telefona ve LfV'nın beş muhbir hakkında görüş bildirmesi için rica edilmesine şaşırdığını söyledi ve bunu *„basbayağı alışılmamış mesele"* olarak nitelendirdi. Çünkü bu aslında eyaletin işiydi.[594] O, sadece „Yabancı Aşırıcılığı" kesiminden gelen mubirler hakkında bir görüş bildiriminin söz konusu olduğunu vurguladı.[595] Evraklardan da anlaşıldığı gibi, BfV, Benjamin Gärtner hakkında görüş bildiriminde bulunmadı. BfV görüş bildiriminde tüm incelenen kaynakların federal düzeydeki güvenlik için bir önem arzettiği sonucuna varıyor. Bu yazı 25.09.2006 tarihinde BfV'dan çıkmıştır. Bir gün sonra Eisvogel, LfV Hessen'nin yeni direktörlüğüne atandı.[596]

Bu zamansal yakınlık sebebiyle, bu görüş bildiriminin hatır için yazılan bir rapor olma şüphesi ortaya çıkıyor. Hem Eisvogel, hem de Bouffier bunu kabul etmemişlerdir. Eisvogel, bir düzineden biraz fazla elemanın bu görüş bildirimi üzerinde çalıştığını vurguladı. Eisvogel'a göre sonuç daha önceden belli olsaydı, işlemler böyle yürümezdi. Ona göre sadece objektif ve nesnel temeli sağlam bir görüş bildirimi yazılmak istendiği için böyle yapılmıştır.[597] Dosyadaki duruma göre, Eisvogel'ın birçok elemanının görüş bildirimi üzerinde çalıştığı doğrudur. Bouffier, BfV'ya başvurma talimatını verdiği sırada, Irrgang'ın halefinin tam da Eisvogel olduğunun, Eisvogel'ın bununla görevlendirileceğinin bilincinde olmadığını, söyledi.[598] Eisvogel'ın göreve atanmasında bu görüş bildiriminin bir rolü olmamış.[599] Bu anlatımlar ikna edici bulunabilir veya bulunmayabilir. Fakat, BfV'nın kaynakların değerlendirilmesi hakkındaki raporu LfV'nın değerlendirmesiyle örtüşmeseydi, Eisvogel için iyi bir görev başlangıcı olmazdı.

2.1.5.5 2006 Ekim ayı başında Volker Bouffier tarafından konan nihai açıklama yapma yasağı

05.10.2006 tarihinde, Halit Yozgat'ın öldürülmesinden yarım sene sonra, Bouffier savcılığa, ifade alma iznini vermeyeceğini bildirdi. Bu yazının içeriği şöyle:

„Sayın bayanlar ve baylar,

Her türlü durumu enine boyuna düşündükten sonra, yazınıza ve ondan sonraki iletişime dayanarak, Hessen Eyaleti'nin esenliğine zarar verilmeden ve kamusal görevlerin yerine getirilmesi oldukça zorlaştırılmadan, istirham edilen ifade alma izinlerinin verilemeyeceği sonucuna vardım (HBG, madde 76, StPO, madde 160, fıkra 4).

LfV'ya verilen yasal görev, bu dairenin istihbarat araçlarıyla da, özellikle muhbirlerle ve bilgi veren kişilerle çalışmasını gerekli kılmaktadır (LfVG, madde 3, fıkra 2). Tarafınızdan istirham edilen ifade alma izinleri, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin istihbarat faaliyetinin bu esas kısmında görevini yerine getirmesini oldukça zorlaştıracaktır. Bu arada

[593] Wied, Oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23.11.2015, s. 74.
[594] Eisvogel, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 92 devamı.
[595] A.g.e, s. 94.
[596] A.g.e, s. 99.
[597] A.g.e, s. 97.
[598] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 27.
[599] A.g.e, s. 64.

sizin, ifade alma şekliyle ve soruların kısıtlanması yoluyla Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin haklı taleplerini mümkün olduğu kadar korumaya hazır olduğunuzu tamamen takdir ediyorum.

Bununla birlikte muhbirlere, kendi muhbir yöneticisi hakkında sorulması planlanan soruların, bu iyi niyete rağmen, gizli tutma nedeniyle burada daha fazla açıklayamayacağım tahminime göre, LfV'nın işinde, istirham edilen ifade alma izinlerinin verilmesine müsaade etmeyen zorlaştırmalara yol açacağından dolayı, anlayış göstermenizi rica ediyorum.

Dostça selamlarla."[600]

Araştırma Komisyonu bu yazının şekli ve içeriğini, tanık Bouffier tarafından ve diğer tanıklar tarafından açıklama yapma yasağı hakkındaki argümanları yoğun bir şekilde incelemiştir. Aşağıda bu incelemeye yer verilmiştir.

2.1.5.6 Açıklama yapma yasağının detaylı gerekçesi ve bunun neden ikna edici olmadığı

İçişleri Bakanlığı'ndan ve LfV'dan gelen tanıkların sayısız kısa açıklamalarından ve beyanlarından, verimsiz bir iz işinin bitirilmesi ile eyaletin güvenlik çıkarlarının enine boyuna tartılıp düşünülmesi gerektiğine dair argümanlar ileri sürülmüştür.

Bouffier de bu argümanı benimsemiştir:

> *„Kısaca özetlersek, hukuk bölümünün gerekçesi şöyleydi: Doğrudan doğruya yapılan bir ifade alma işleminde, daha önce dolaylı olarak yapılmış olan ifade alma işlemleriyle karşılaştırıldığında ceza hukukuyla ilgili soruşturma prosedürü için önemli yeni bilgiler beklenmiyor. Bu aslında savcılığın görüşüne de uygundur. Yoksa, kaynakların doğrudan doğruya ifadelerinin alınması ve korkulduğu gibi isimlerinin ortaya çıkması halinde, Anayasayı Koruma'nın faaliyeti açısından ve böylece eyaletin güvenliği açısından, bununla bağlantılı olarak ortaya çıkacak olan zarar ve güvenlik riskleri çok büyüktür. Her iki görüş noktasını enine boyuna tartınca, savcılığın talebini reddetmek zorunlu oluyor.*
>
> *Bu gerekçe benim için anlaşılabilir ve isabetliydi. Benim görüşüme göre sorumlu bir İçişleri Bakanı böyle bir durumda başka türlü karar veremez. (...)"*[601]

Bu argümantasyonun doğruluğu denenirse, ayakta duramaz. Ne soruşturma makamları için verimsiz bir iz işinin sadece bitirilmesi söz konusu olmuştu, ne de eyaletin güvenlik çıkarları muhbirlerin ifadelerinin polis veya savcılık tarafından alınmasından etkilenirdi. Tek tek açıklarsak:

Verimsiz bir iz işinin bitirilmesi

Sievers'in kendi kısa açıklamasında yazdığı gibi mesele, savcılığın, alınacak ifadelerden hiç de yeni bilgiler beklemediği ve sadece *"verimsiz bir iz işini dosya nizamnamesine ve usule uygun olarak inceleyip bitirmek"* istediği şeklinde değildi.[602] Sadece daha önce dokuz insanın kurban gittiği seri cinayetlerde, ilk defa somut bir suç şüphelisinin olması gerçeği, Temme izinin önemine dair bir işarettir. Baskı yapmak için, (muhtemelen) Dortmund'lu soruşturmacılar çevresinden Kassel cinayeti hakkındaki bilgilerin basına verilmiş olmasına Bavyera İçişleri Bakanı'nın dahil olması, bütün bunlar olayın ne

[600] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın 05.10.2006 tarihli yazısı, cilt 338, S. 194 devamı.
[601] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 12.
[602] HmdIuS (Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı)'nın 15.09.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 339, PDF S. 175 devamı, ayrıntılı açıklama için yukarıya bakınız

kadar vahim olduğunu gösteriyor. Soruşturmacılar, kaynakların ifadelerinin alınmasından, bu cinayetin ve cinayetlerin aydınlığa kavuşturulması konusunda ilerleyebilmek için önemli bilgiler elde etmeyi umut ettiler. Daha önce söylendiği gibi, soruşturma makamları için (olay yerinde bulunulmadığına dair ispatlar ve Temme'nin kişiliği yanında) çok somut olarak muhbirlerin birkaç buluşma hakkında ve Temme ile eylem zamanına yakın vakitlerde yaptıkları telefon konuşmaları hakkında ifadelerinin alınması söz konusuydu. Polis bunu LfV'ya da bildirdi, İçişleri Bakanlığı bu konuda bilgilendirilmişti.[603]

Temme'nin muhbiri Benjamin Gärtner örneğinde de, alınacak ifadelerin soruşturmacılar için önemli olacak olan bilgiler getirebileceği görülüyor. Bu nedenle polis, Gärtner'i Halit Yozgat'ın öldürüldüğü gün öğle saatlerinde yapılmış olan ve sadece 17 saniye sürmüş olan konuşma hakkında sorgulamayı amaçlamıştı. Bu konuşmada önemli bilgilerin alınıp verildiği şüpheli. Fakat Gärtner muhtemelen aynı gün Temme ile yaptığı ve onbir dakika süren konuşmayı hatırlardı, Temme'nin LfV'yı terketmesinden ve Halit Yozgat'ın internet kafesine gitmeden kısa bir süre önce yapılan konuşmayı. Bu 2006 telefon konuşmasından soruşturmacılar haberdar değildi, bu telefon konuşmasının yapılmış olma gerçeği, ancak 2012 senesinde duyuldu. Bu telefon konuşmasının içeriği bilinmiyor ve hâlâ bugün Halit Yozgat'ın öldürülmesinin aydınlığa kavuşturulması ve LfV'nın rolü için acil bir soru olarak duruyor. Bundan başka soruşturmacılar Gärtner'i 10.04.2006 tarihinde Temme ile yaptığı konuşma hakkında sorguya çekmek istiyorlardı. Bu noktada Gärtner ilginç gözlemlerden bahsedebilirdi, yani Temme'nin göze batan bir şekilde sinirli olduğu, ve söz Halit Yozgat'ın öldürülmesine gelince kekelemeye başladığından.[604] Bu nedenle, alınacak ifadelerin Temme aleyhine soruşturma için yeni ipuçları verebileceği akla yakın görünüyor.

MK Café'nin yöneticisi Wetzel de Araştırma Komisyonu'nda, kaynakların ifadesinin alınmasının ne kadar önemli olmuş olacağını vurgulamıştır:

> *„Fakat bizim için esasen suç eyleminden hemen sonraki bir konuşma – saatini şimdi artık hatırlamıyorum – ilginçti. Çünkü sadece konuşma sırasındaki davranışı bile bizim için elbette çok aydınlatıcı olurdu. İşlenen suçtan hemen sonra, suç şüphelisiyle telefon konuşması yapan bir kişiyle konuşabilirsem, bu her soruşturmacı için elbette ki bir („zorunluluk"dur. Bunu elde etmek zorundaydık. Bu nedenle yoğun bir şekilde bu kaynakları sorguya çekmek için talepte bulunduk, esasen bizim çok ilgimizi çeken bu konuşma için - - Fakat hepimizin bildiği gibi bu sorgulama gerçekleşmedi."*[605]

Eyaletin güvenlik çıkarlarının tehlikeye atılması

İfade alma izinleri verilmiş olsaydı, eyaletin güvenlik çıkarlarının tehlikeye atılmış olacağı Araştırma Komisyonu'nda düzenli olarak anlatıldı. Bu bir yandan, kaynakların güvenlik çıkarları için önemli olan bilgileri aktarmaları şartına, diğer taraftan da alınacak ifadelerin, ilerde böyle bilgilerden yoksun kalınmaya yol açacağı şartına bağlıdır.

Birçok tanık ayrıntılı bir şekilde, 2006 senesinde (Dünya Futbol Şampiyonası'nın Almanya'da yapıldığı sene) muhtemel islami terörizm tehlikesinden dolayı, ne gibi büyük güvenlik endişelerinin var olduğunu anlattı. Bouffier'nin kendisi de Araştırma Komisyonu'nda terörizm tehlikesini vurguladı. Bu (güya) tehdit durumu, onun, kaynakların ifadelerinin alınmamasının gerekliliğiyle ilgili karar vermesinde büyük bir rol oynamış.[606] BfV (Anayasayı Koruma Federal Dairesi) tarafından kaleme alınan „islamcılık/yabancı aşırıcılığı"[607] çevresinden gelen kaynakların federal çapta güvenlik çıkarları için değerine dair görüş bildiriminde de BfV, Temme tarafından yönetilen kaynakların Federal Devlet'in güvenlik çıkarları için önemli olduğunu anlatmıştı. Bu iddianın doğru olup olmadığını DIE LINKE değerlendirme durumunda değildir, Çünkü Temme'nin diğer muhbirleri Komisyon'da tanık olarak dinlenmemiş ve buluşma hakkındaki raporlar Komisyon'a ibraz edilmemiştir.[608] LfV'daki görevinden

---

[603] MK Café'nin 26.04.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 339 yeni, PDF s. 40-43, ayrıntılı açıklama için yukarıya bakınız.
[604] Ayrıntılı anlatım, bakınız 2.1.1. ve 2.1.5.9.
[605] Wetzel, Oturum protokolü UNA/19/2/29 – 04.12.2015, s. 28.
[606] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 8 devamı.
[607] Aşırı sağcı çevreden gelen kaynaklara dair, Benjamin Gärtner, LfV BfV'ya soru sormamış mıydı, ondan BfV bu konudaki tavrını bildirmemişti.
[608] DIE LINKE bu delilleri toplamak için gerekli oy sayısına sahip değildi.

önce BfV'da çalışan ve BfV'nın görüş bildirimine katkıda bulunan tanık Rieband, kaynakların LfV için yaptıkları başka çalışmalardan da kaynakların önemli olduğu izlenimini edindiğini söylemiştir.[609] Kaynakların gerçekten bu kadar önemli olup olmadıklarına dair şüpheler de vardı.[610] Örneğin BfV'nın kaynaklar hakkında kaleme aldığı görüş bildirimi, LfV'daki materyallerin – diğerlerinin yanında Temme tarafından yazılan buluşma raporlarının – bir değerlendirmesine dayanıyordu. Bunların gerçeklere uyup uymadığı ve doğru olup olmadığı, şüpheyle karşılanabilir. Temme'nin meslektaşı, Temme'nin raporları *„daha etkili hale getirdiğinden"* bahsetti.[611] Tanık Karlheinz Sch. da Komisyon'da Temme'nin kaynaklarının önemli bilgiler vermiş olmasını ve özellikle Temme'nin onları kullanacak durumda olmasını şüpheyle karşıladı.[612]

Fakat bu nokta esas sorudan sapmaya yol açıyor, yani kaynakların polis veya savcılık tarafından ifadelerinin alınmasından dolayı LfV için artık bilgi aktarıp aktaramayacakları sorusundan sapmaya. Ancak ondan sonra, onların güvenlik için bu kadar önemli bir fonksiyonunun olup olmadığını enine boyuna düşünüp tartmak zorunlu olurdu. Buradaki önemli nokta şu: Savcılık kimlikleri biliyordu. İfadelerin alınmasıyla başka bir tehlike nerede ortaya çıkabilirdi ki?

Ondan sonra muhbirlerinin ismlerinin savcılığın dosylarında belirtileceği, böylece prosedüre katılanlar ve onların avukatlarının, dosyaları incelemeleri durumunda isimleri görebilecekleri ve böylece de muhbirlerin „yakılmış" olacakları defalarca söylenmiştir. Fakat bu korkular tamamen yersizdir. Bir muhbirin veya polis muhbirinin prosedüre dahil olması halinde, onun isminin prosedürde zikredilmemesi ve alınan ifadelerin içeriklerinin, örneğin isimlerin gizli tutulduğu resmi bildiriyle prosedüre dahil edilmesi, alışılmış bir usuldür. Birçok tanık, hiçbir zaman muhbir isimlerinin dosyaya yazılmasının söz konusu olmadığını tasdik etmiştir:

> *„Bu kapalı bir ifade alma usulü olurdu, fakat bu değerlendirilebilir delil olarak prosedüre dahil edilebilirdi. Onların isimleri ortaya çıkmazdı. İsimlerin ortaya çıkması hiç söz konusu değildi. Polis ve savcılık soruşturmalarının hedefi ve amacı hiçbir zaman bu değildi."*[613]

Dosyalardan, savcılığın LfV'ya gizliliği temin sözü verdiği anlaşılıyor.[614] Eğer savcılık isimleri önceden biliyorsa ve kimlikler bunun dışında başka yerlere duyurulmayacaksa, bu durumda tehlike söz konusu olmazdı, ne bizzat kaynaklar için, ne de güvenlik çıkarları için.

LfV'nın ve İçişleri Bakanlığı'nın buna rağmen neden, bu kadar kesin bir tavırla kaynakların ifadelerinin alınmasına karşı olduklarına dair ipuçları var. Bir taraftan LfV'nın kaynakların ikisine razı olma durumu var. Bu kaynaklarla ilgili özel husus şuydu: Bu kaynaklar daha önce polis için bilgiler getirmişlerdi ve bu nedenle onların polis tarafından ifadesinin alınması, bu kişiler için „büyük bir problem olmayacağı" idi.[615] Diğer taraftan Hannappel'ın söyledikleri, yani, kaynaklara yaklaşılması halinde, bu durumun onların *„artık bayrak direği yanında"* kalmamasına sebep olacağı durumu var.[616] LfV'nın, kaynaklar isimlerinin savcılık tarafından bilindiğini öğrenirlerse, ondan sonra artık LfV için bilgi getirmeye razı olmayacaklarından korkmuş olması, akla yakın görünüyor. Fakat burada hukuki açıdan, enine boyuna düşünüp tartma konusunda önemli olmayan bir boyut söz konusu. Kaynakların zaten LfV ile işbirliğini her zaman sonlandırma hakları var. Onlar, kaynak isimlerinin korunmasının mutlak geçerli olmadığını, ve ağır bir suçun aydınlığa kavuşturulmasında önemli katkıda bulunmaları halinde, – kimlikleri korunarak – bu bilgileri cezai takibat makamlarına söylemek zorunda olduklarını bilmek zorundadırlar. LfV ve İçişleri Bakanlığı sadece bu sebepten dolayı kaynakları korumak istemiş

---

[609] Rieband, Oturum protokolü, UNA/19/2/33 – 29.01.2016, s. 14.
[610] Araştırma Komisyonu'nda muhbir Gärtner'in duruşunu ve ifadelerini kim görmüş ve dinlemişse, kaynak Gärtner'in eyaletin güvenlik çıkarlarının korunması için önemli olmuş olabileceği sonucuna hemen hemen hiç varmayacaktır.
[611] Jutta E., Oturum protokolü UNA/19/2/42 – 12.09.2016, s. 161 devamı, ayrıntılı anlatım için yukarıya bakınız.
[612] Karlheinz Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 25.
[613] Karlheinz Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 26.
[614] Kassel Savcılığı'nın 13.07.2006 tarihli yazısı, cilt 339, s. 61 sonraki.
[615] Kassel Savcılığı yöneticisinin 20.09.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 491, s. 180 devamı.
[616] Kassel Savcılığı yöneticisinin 20.09.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 491, s. 180 devamı.

olsalardı, bu kaynak isimlerinin mutlak korunması düsüncesi anlamına gelirdi. Bu durumda ceza takip makamlarının elleri hep boş kalırdı.

„Hepsi veya hiçbiri"

Ondan sonra ayrıca, neden kaynaklardan birkaçı için ifade alma izninin verilmediği tartışıldı. Netice itibariyle LfV'da, altı kaynağın ikisinin ifadesinin alınabileceğine razıydı. Bundan başka Bouffier, Gärtner isimli kaynak söz konusu olsaydı, ifade alma iznine müsaade edeceğini iddia etti:

> *„Ben o zamanlar aşırı sağcı kaynakların söz konusu olduğunu bilmiş olsaydım veya tahmin etseydim, o zamanki bilgi düzeyime göre şunu söylerdim: Elbette ki onun ifadesi alınabilir."*[617]

Bu iddianın doğruluğu kontrol edilirse, ayakta duramaz, çünkü daha önce anlatıldığı gibi, Bouffier, aşırı sağcı kesimden bir kaynağın rapor verdiği konusunda basbayağı bilgilendirilmişti. Ayrıca o, koymuş olduğu açıklama yapma yasağında kaynaklar arasında farklılık gözetmedi, aksine genel olarak bütün kaynaklar için ifade alma iznini reddetti.

Kaynaklar arasında fark gözetmeme sebebi olarak birçok tanık, bu arada Bouffier de, savcılığın daima ya tüm kaynakların ifadesini almak, ya da hiçbirinin ifadesini almak istemediğini söylediler:

> *„Fakat ben bilmiyordum, ve bu bir itina eksikliği değildi, aksine bu, başından sonuna kadar hep aynı konu çevresi üstüne kurulmuştu: İslamist tehlikeler söz konusu, savcılık bana sunulan evrakların hepsini istiyor, orada hep şu yazıyordu: hepsi."*[618]

Bu da doğru değildir. Bu şekilde yorumlanabilecek sadece bir kısa açıklama var – bu açıklama İçişleri Bakanlığı Danışmanı Hannappel'a ait. Bu açıklamada şöyle deniyor:

> *„İfade alma izinlerinin verilmesi halinde, savcılık, talep yazısında isimleri belirtilen tüm muhbirlerin ifadesinin alınmasına önem vermektedir. Muhbirler arasında bir fark gözetmenin men edilmesi gerekir, çünkü muhbirlerden sadece birinin bile önemli bir bilgi verebileceği ihtimal dışı bırakılamaz."*[619]

Fakat burada da, ya bütün muhbirlerin, ya da hiçbirinin ifadesinin alınmak istendiği, söylenmiyor, aksine sadece prensip itibariyle tüm muhbirlerin ifadesinin alınmak istendiği belirtiliyor. Tek tek muhbirlerin ifadesinin alınabileceği önerisini, soruşturmacıların veya savcıların hiçbiri reddetmemiştir. Aksine – savcı Wied, böyle bir önerinin hiç yapılmadığı görüşündeydi.[620] Komisyon'daki diğer tanıkların ifadelerinden de, soruşturmacıların bunu reddetmeyecekleri anlaşılmaktadır:

> *„En azından GP 389'un ve saat 17:19'da telefon eden kişinin, saat 17:19'da işlenen suçtan hemen sonra bay Temme'ye telefon eden kişinin, bu tanıkların bu seri cinayetler için vazgeçilmez olduğu açık seçikti."*[621]

„Sadece islamist kaynaklar söz konusuydu"

Araştırma Komisyonu'nda, soruşturmacılar için sadece islamist kaynakların söz konusu olduğu ve aşırı sağcı çevreden gelen kaynakların rol oynamadığı defalarca iddia edildi.[622] Bu da kanıtlanabilir bir şekilde yanlıştır. Polis Gärtner hakkında da, ifade almanın neden gerekli olduğunu açıklamıştı. İçişleri Bakanlığı ve Bouffier şahsen bu durumdan haberdardı (bakınız yukarıya).

---

[617] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 26.
[618] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 76.
[619] Hannappel'ın 14.09.2006 tarihli konuşma notu, cilt 338 PDF S. 186-187.
[620] Wied, Oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23.11.2015, s. 74.
[621] Teichert, Oturum protokolü UNA/19/2/40 – 01.07.2016, s. 70.
[622] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 26.

„İtinalı ve enine boyuna tartma süreci"

Bouffier'nin bu kararı kolay almadığı, aksine aylarca itinalı bir şekilde enine boyuna tartma sürecinden sonra bu karara vardığı anlatıldı.[623] Gerçekten de Bouffier, Anayasayı Koruma meselesiyle ve hatta Anayasayı Koruma elemanı Temme'nin kişisel meselesiyle yoğun bir şekilde ilgilenmiştir. Defalarca LfV'nın memurlarıyla biraraya gelmiş ve ifade alma izninin avantajlarını ve dezavantajlarını tartışmıştır. Fakat Bouffier, kaynakların ifadesinin alınmasının soruşturmacılar için neden bu kadar önemli olduğunun şahsen kendisine onlar tarafından rapor edilmesini istememiştir. Bunun yerine onların perspektifini anlamak için, sadece Anayasayı Koruma yetkili danışmanı Hannappel'ın ve Sievers'in raporlarına güvenmiştir. Halbuki kendisi İçişleri Bakanı olarak sadece LfV değil, polis teşkilatı için de yetkilidir. Polis teşkilatı da Eyalet Polis Müdürlüğü vasıtasıyla İçişleri Bakanlığı'nda temsil edilmekte, önemli olaylar hakkında, İçişleri Bakanı'nın kullanabileceği, kısa açıklamalar hazırlayan danışmanlar bulundurmaktadır. Bu nedenle Eyalet Polis Müdürü Nedela burada söz konusu olan olay için, danışmanı Karlheinz Sch.'yi bu konuda bir gözlem işlemi[624] başlatmakla görevlendirmişti. Sch. prosedür hakkında düzenli bir şekilde Nedela'ya bilgi verdi ve polisin eleştiri noktalarını ayrıntılı bir şekilde anlattı. Örneğin o, diğer konular yanında LfV'nın suç şüphelisiyle ilgili *"tespit edilebilen destekleme tutumu"*ndan ve soruşturmacılar tarafından hazırlanan *"istihbarat hizmetiyle ilgili hata listesi"*inden[625] ve LfV'nın Temme'yi devam eden soruşturma prosedürüne rağmen tekrar göreve almayı[626] planladığından ve Irrgang'ın *"seviye uygunluğu"* sebeplerinden dolayı soruşturmacılarla ve savcılıkla konuşmayı reddetmesinden bahsetti,[627] O, MK Café'nin kaynakların ifadesinin alınmasını acilen gerekli gördüğünü de rapor etmiştir.[628] Tüm bu bilgiler İçişleri Bakanlığı'na ibraz edilmişti. Nedela'nın görevi, bu bilgileri Bouffier'ye vermekti.

Nedela'nın hangi ölçüde bu bilgileri Bouffier'ye verdiğini Komisyon nihai olarak açıklığa kavuşturamamıştır. Nedela'nın Bouffier'ye özellikle sadık olduğu söylenmiştir.[629] Bu nedenle az şeyi yazıya geçirmek Nedela'nın bir alışkanlığıydı – Bu alışkanlığını Araştırma Komisyonu'nda da dile getir-miştir:

> *"Milletvekili Nancy Faeser: Neden bu olayda bundan (Not: işlemin yazılı hale getirilmesinden) vazgectiğinizi hâlâ hatırlayabiliyor musunuz?*
>
> *Tanık Nedela: Eğer öyleyse, gizli tutma sebepleri bir rol oynamıştır; çünkü bir şeyin yeryüzünde yazılı olarak mevcut olmasından itibaren, bunun ne zaman basına duyulacağıyla ilgili olarak saat kurulabilir – hangi yerden sızacağı farketmez. Soruşturmaların mümkün olduğu kadar hızlı, ve rahatsız edilmeden ve etkiye maruz kalmadan ilerlemesini sağlamak, mutlaka benim fikrimdi – öyle yapılması doğruysa. Yani orada söylenmiş olanlardan şüphelenmek için benim herhangi bir sebebim yok."*[630]

Bu nedenle Bouffier'nin hangi kapsamda polisin görüş biçimi ve prosedür hakkında bilgilendirildiği dosyalardan anlaşılmıyor. Fakat tanıkların ifadesinden belli bir izlenim edinilmiştir. Örneğin Karlheinz Sch. şöyle ifade vermiştir:

> *„Talimat almadan bir kere daha, Bakan'a sunulması için yazı yazdım ve Nedela'ya verdim. Bakan'a sunulacak bu yazıda, LfV memuru aleyhine şüpheli noktaların hepsini en ince detayına kadar anlattım, birbirini tutmayan hususları ve açıklığa kavuşturulmamış çelişkileri ve benim görüşüme göre – bununla bay Belllino'nun sorusuna cevap verilebilirdi, fakat ben şimdi detayları artık bilmiyorum – LfV yöneticilerinin, deyim yerindeyse soruşturmalarımızı zorlaştıran, aldığı önlemleri veya gösterdiği davranışları, herşeyi yazdım. Bunu Nedela'ya verdim. Ne yazık ki, o bunu bana geri verdi ve şöyle dedi: Bunu havale etmeyeceğim; Bakan*

---

[623] Örneğin Bußer, Oturum protokolü UNA/19/2/49 – 10.02.2017, s. 153.
[624] Nedela gözlem işlemlerini şöyle anlatmıştır: „Bakanlıktaki her danışman benim zamanımda alışık olduğu üzere ayrıca iki rakamlı yüksek bir sayıda gözlem işlemleri yapması gerekiyordu. Hizmet ve uzman denetleme sebepleriyle gözlemlenen işlemler böyle adlandırılır: ‚gözlem işlemi' tabiri buradan gelmektedir" – Nedela, Oturum protokolü UNA/19/2/52 – 26.04.2017, s. 29.
[625] Karlheinz Sch.'ın 26.06.2006 tarihli e-postası, cilt 468, PDF s. 103, 104.
[626] Karlheinz Sch.'ın 06.07.2006 tarihli e-postası, cilt 468, PDF s. 90.
[627] Karlheinz Sch.'ın 03.07.2006 tarihli e-postası, cilt 468, PDF s. 98.
[628] Karlheinz Sch'nin 12.06.2006 tarihli kısa açıklaması, cilt 468 PDF s. 112.
[629] Karlheinz, Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 70.
[630] Nedela, Oturum protokolü UNA/19/2/52 – 26.04.2017, s. 23.

bunların hepsini zaten biliyor ve bunu bir kere daha ona yazılı sunurak, kendimi gülünç duruma düşürmek istemiyorum. – Kelimesi kelimesine böyleydi. Buna çok canım sıkıldı. Çünkü ben Bakan'a ibraz yazısı için çok çaba harcamıştım ve benim fikrime göre bu yazı uygundu da. Fakat bu yazı havale edilmedi."[631]

Bouffier'nin, *„zaten hepsini"* bilip bilmemesi sorusundan veya Nedela'nın ara sıra bilgileri havale etmemesinden bağımsız olarak, Bouffier'nin Eyalet Polis Müdürlüğü'nü ifade alma izinleri konusuna – polis ve LfV arasında görev dengesini sağlamak için bu acilen gerekli olduğu halde – dahil etmediğinin tespit edilmesi gerekir. Nedela'ya ifade alma izinleriyle ilgili karar sürecine herhangi bir şekilde dahil edilip edilmediği soruldu. Nedela bu soruya söyle cevap verdi:

„Hatırladığım kadarıyla: Hayır. Bu bir Bakan kararıydı ve bunun nedenleri bana söylenmedi."[632]

Bouffier bu ifadeyi tasdiklemiştir:

„Bay Nedela sık sık bana geldi. Ben ona ilgili sebepleri söylediğimi düşünmüyorum. Fakat bu konuda o yetkili değildi."[633]

Bundan, burada *„itinalı ve enine boyuna tartma süreci"* nin söz konusu olmadığı neticesi çıkıyor. Çünkü soruşturmacıların görüş biçimi hiç göz önünde bulundurulmamıştır.

2.1.5.7 Açıklama yapma yasağının şekli: itinalı ve enine boyuna tartma sürecinin olmaması

Açıklama yapma yasağı formel ilkelere uygun değildir. Belirtildiği gibi, bu yasak çok kısa formüle edilmiştir, tek tek kaynaklar arasında fark gözetilmemiştir ve enine boyuna tartma süreci anlatılmamıştır. Bir bilirkişinin beyanına göre bunun yapılması gerekliydi:

„Bu açıklama yapma yasakları konduğunda, sebepleri düzenli olarak, çok, çok ayrıntılı olarak açıklanır. Daha sonra onların, ayrıntılı bir şekilde sebepleri açıklanırsa, düzenli bir şekilde savcılıklar ve mahkemeler tarafından kabul edilirler."[634]

2.1.5.8 Soruşturmacıların açıklama yapma yasağına dair eleştirisi

İçişleri Bakanlığı'ndan ve LfV'dan gelen tanıklar Bouffier'nin kararını desteklerken, soruşturmacılar Araştırma Komisyonu'nda Bouffier'nin açıklama yapma yasağını eleştirdiler. Yönetici savcı Wied şöyle dedi:

„Bizim görüşümüze göre konuyu kapsamlı bir şekilde açıklığa kavuşturmak için, kaynakları da memnuniyetle dinlemek istiyorduk. Fakat durum bununla değişmedi. Sadece: Böylece delillerden yoksun kaldım."[635]

Kassel Kriminal Müdürlüğü'nün yöneticisi Hoffmann, bu görüşe katıldı:

„Evet, neyse. Bizim buna sevinmediğimizin ve razı olmadığımızın anlaşılabilir olduğunu düşünüyorum. Çünkü salt kriminalistik açıdan, bizim açımızdan bu adamlarla konuşmamız gerekliydi. Biz bunu kabul etmek zorundaydık."[636]

Ve şöyle devam etti:

---

[631] Karlheinz Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 38.
[632] Nedela, Oturum protokolü UNA/19/2/52 – 26.04.2017, s. 10.
[633] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 193.
[634] Schreiber, Oturum protokolü UNA/19/2/17 – 20.04.2015, s. 14.
[635] Wied, Oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23.11.2015, s. 71.
[636] Hoffmann, Oturum protokolü UNA/19/2/28 – 23.11.2015, s. 128.

„Bu bakımdan bu bizim açık bir meseleydi: Muhbirlere yaklaşamıyorduk. Bu durum o zamanlar bizi çok kızdırdı."[637]

Eyalet Polis Müdürlüğü'nün yetkili danışmanı Karlheinz Sch. da eleştiriyi açıkça dile getirdi:

"Eyalet Polis Müdürlüğü'nde bu talimatı aldığımızda, o zamanlar görev yaparken, Hessen'deki bizim bildiğimiz seri cinayetlerin dokuzuncusu meydana geldiğinde ve biz dokuzuncu cinayet kurbanından dolayı kaygılıyken, çok şaşırmıştık. – Şunu açıkça söylemek istiyorum – faili veya failleri yakalamayı başaramamız halinde, Federal Almanya'daki belkide onuncu, onbirinci veya hatta onikinci cinayeti kaydetme endişesine sahiptik, emdişmiz büyüktü. Bundan dolayı – lütfen inanın bana – faili veya failleri mümkün olduğu kadar çabuk bulmak için elimizden gelen herşeyi yapmayı denedik.

Bunun bizim için birkaç engeli vardı. Engellerden biri – ben buna burada çok açık bir şekilde daha baştan değinmek istiyorum – ise bizde LfV'dan bay Temme aleyhine suç şüphesinin oluşmaya başlamasından itibaren, bizim kendimizi, soruşturmaların – bunu şu sekilde dile getirmek istiyorum - devamında LfV tarafından engellenmiş olarak görmemizdi. Sonunda bizi İçişleri Bakanı'nın, kendisine kimin verdiğini bilmediğimiz danışman fikri sebebiyle, yani suç şüphelisi Temme tarafından yönetilen kaynakların polis tarafından ifadelerinin aldırtılmamasıyla ilgili kararı da engelledi."[638]

Bununla birlikte CDU/Grünen Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'nda şunlar var:

„Komisyon'da ifade veren tanıklar kendi açılarından İçişleri Bakanı'nın kararını büyük çoğunlukla doğru olarak, en azından kabul edilebilir olarak değerlendirdiler.[639]

Bu, ifadeleri olduğundan fazla güzel göstermedir ve ifadelere uygun değildir.

2.1.5.9 Kaynakların Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından sorgulanmaları

İfade alma izinleri reddedildikten sonra, LfV, kaynakları kendisinin sorguya çekmeye hazır olduğunu açıkladı. Soruşturmacılar gerçi buna memnun olmadılar, fakat başka seçenekleri olmadığı için razı oldular.

„Daha sonra netice itibariyle, ifadeleri bizim almamamız kararı geldi. Sonra bizim soru kataloğumuz kullanılarak Anayasayı Koruma'nın yürüttüğü ifade almalar gerçekleşti. Bu bizim için elbette ki biraz yetersizdi."[640]

Kaynakları önemli sorularla karşı karşıya bırakmak için polis bir soru kataloğunu hizmete sundu. Benjamin Gärtner'in sorguya çekilmesi için hazırlanan soru kataloğunda şöyle soruluyor:

„- Bu şahıslar Holländische Straße 82, Kassel adresindeki internet kafeyi biliyorlar mı veya kafenin işletmecisini (Halit Yozgat veya Yozgat Ailesini) tanıyorlar mı? Biliyorlarsa, bay Thomsen [Not: Temme'nin takma adı] ile Café hakkında ve işletmecisi hakkında konuştunuz mu? Konuştuysanız ne zaman ve ne konuştunuz?

ve

- Onlara bakan kişinin değişmesinden önce (2006 Nisan sonu) Bay Thomsen'in [Not: Temme'nin takma adı] davranışındaki herhangi bir değişiklik bu şahısların dikkatini çekti mi? O, kendini diğer buluşmalarda olduğndan 'başka şekilde gösterdi mi, konuşu mu, hareket etti mi? Evetse, hangi şekilde?"[641]

---

[637] A.g.e, s. 166.
[638] Karlheinz, Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 6.
[639] CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu, s. 518.
[640] Wetzel, Oturum protokolü UNA/19/2/29 – 04.12.2015, s. 35.
[641] LfV'nın 01.12.2006 tarihli kısa açıklaması, ilgi „31.K03 nolu meslektaşın bilgi kaynaklarının sorgulaması, cilt 339 yeni, PDF s. 146-147.

Gärtner'in sorguya çekilmesi Aralık 2006'da Kassel dış bürosu elemanları Fehling ve Jutta E. tarafından yapılmıştır.[642] Adı son geçen kişi, Gärtner'in bir soru katoloğuyla sorguya çekildiğini hatırlayamamıştır:

> *„Milletvekili Hermann Schaus: Meslektaş Frömmrich'in de tekrar sorduğu gibi, bay Gärtner ve diğer muhbirlerin sorguya çekildiği ve sizin bay Fehling ile beraber yaptığınız bu müşterek sorgulamalar benim ilgimi çekiyor. Bu sorgulamalar sırasında soruları, polisin soru katoloğuna göre sordunuz mu? Bunu hâlâ hatırlayabiliyor musunuz?*
>
> *Tanık Ehrig: Şimdi ben hayır demek isterdim. Ben, bay Fehling'in bu sorgulamayı yapma talimatı aldığından ve onun bunu aslında kendiliğinden yaptığından, yani onlara göre göze batan bir şey oldu mu, diye sorduğundan veya bu cinayetle ilgili herhangi bir bildikleri olup olmadığından – yabancı aşırılığı konusunda da, bu konuda konuşmalar veya bilgileri olup olmadığından, bu konuları da sorduğundan oldukça eminim.*
>
> *Milletvekili Hermann Schaus: O sırada bay Temme ile muhbirler arasındaki telefon konuşmalarını da sordunuz mu? Bu da sorgulamanın konusu oldu mu? Bunu hatırlayabiliyor musunuz?*
>
> *Tanık Ehrig: hatırlayamıyorum. Fakat sanırım, bu kadar derine inilmemişti."*[643]

Görünüşe göre, LfV burada da polisin taleplerini ciddiye almamıştır. Yine de bu konuşmada iki önemli bilgi ortaya çıkmıştır. Örneğin Temme, Gärtner'e, Holländische Straße'deki internet kafeyi, yani daha sonraki olay yerini, buluşma yeri olarak önermiştir. Bundan başka Gärtner, Temme ile 10.04.2006 tarihli son buluşmadan, onun orada göze batan bir şekilde sinirli olduğundan bahsetmiştir. Bu konu içerikleri Fehling'in kısa açıklamalarında – kısa da olsa – kendini gösteriyor:

> *„GP uzun süre PC olmadan idare etmek zorunda kaldığı için ve böylece internette gezemeyeceği için, 31.K03 [Not: Temme'nin kodu] ona Holländische Straße'deki internet kafeye gitmesini önerdi.*
>
> *Oranın işletmecisi bir Türk'müş.*
>
> *GP bu internet kafeye gitmeyi iki sebepten dolayı reddetti:*
>
> *1. Sahibi bir Türk'tü.*
>
> *2. Yakın bir akrabası bu adresin yakınında oturuyormuş ve bu bakımsız kafenin „kısmen kirli mekanlarını" biliyormuş.*
>
> *(...)*
>
> *VMF (muhbir yöneticisi)'nin [Not: muhbir yöneticisi, Temme kastediliyor] davranışında özellikle göze batan şeyler Mart 2006'da ve Nisan 2006'daki son müşterek buluşmada GP 389'un dikkatini çekmişti. O orada kendisini „başka zamanlardan farklı" ve „daha az vakti olan bir kişi" olarak ve böylece verecek başka görev olmadığını gösterdi. Bu iletişimler sırasında o, göze batan bir şekilde az konuştu."*[644]

Bu gözlemler MK Café tarafından Ocak 2007'de özetleyici bir kısa açıklamada dile getirilmiştir.[645] Bu konuda başka faaliyetler olmadı. Kısa bir süre sonra savcılık Temme aleyhine başlatılmış olan cezai soruşturmayı durdurdu.

---

[642] LfV'nın 01.12.2006 tarihli kısa açıklaması, ilgi „GP 389'un 31.K03 nolu meslektaş tarafından yönetilmesine dair sorgulama, cilt 339 yeni, PDF s. 154-155.
[643] Jutta, E., Oturum protokolü UNA/19/2/42 – 12.09.2016, s. 155.
[644] LfV'nın 13.12.2006 tarihli kısa açıklaması, ilgi „GP 389'un 31.K03 nolu meslektaş tarafından yönetilmesine dair sorgulama, cilt 339 yeni, PDF s. 154-155.
[645] LfV'nın MK Café'ye 09.01.2007 tarihli yazısı, cilt 339 yeni, PDF s. 160

2.2 1992 yılından beri – özellikle Kuzey Hessen'de - olası NSU destekçileri olan aşırı sağcı çevre

2.2.1 Giriş: Hessen'de NSU destekçileri var mı?

Halit Yozgat cinayeti sağcı radikal ve ırkçı motiflerle işlenmiştir. Beate Zschäpe, Uwe Böhnhardt ve Uwe Mundlos'un bu ve diğer cinayetleri, olay yeri bölgesindeki sağ radikal çevre aktörlerinin yardımı olmadan işlemiş olduklarını düşünmek zor. Hedeflerin işaretlenmiş olduğu şehir planlarından ve NSU'nun Zwickau'daki yanıp kül olan dairesinde bulunan olay yeri krokilerinden de bu anlaşılmaktadır.[646] Bu nedenle araştırma görevinin gerektirdiği anlamda, güvenlik makamlarının elinde bilgiler ve kişilerle ilgili, o zaman bilinen ve bugün NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı)'nın yaptığı düşünülen eylemlerle ilgili ipuçları olup olmadığının, bu soruların incelenmesi gerekiyordu. Eğer böyleyse, bunlarla ne yapıldığı, ve resmi makamların, Hessen'deki grupların NSU'ya ve çevresine bağlantıları hakkında hangi bilgilere sahip olduğunun incelenmesi gerekiyordu. Olası NSU çevresi, Münih'teki NSU davasında hemen hemen hiç rol oynamadı. Bu nedenle Komisyon olası fail ortakları ve NSU destekçileri hakkındaki ipuçlarına delil toplayarak ulaşmayı da kendisine görev bildi.

Bu nedenle Araştırma Komisyonu yoğun bir şekilde, olası NSU destekçisi olarak söz konusu olan, Kuzey Hessen'deki sağ çevrelerdeki önemli aktörlerin kim olduğu ve bunların kurduğu ilişki ağı sorusuyla meşgul oldu. Bu arada bir taraftan, isimleri bilinen üç NSU teröristini ortadan kaybolmadan önce tanımış olan veya yakın NSU destekçi çevresiyle teması olduğu ispatlanan gruplar ve kişiler önemliydi, diğer taraftan da 2006'dan önce özel ağ, militan davranış veya komplo dolayısıyla söz konusu olabilecek olan kişiler ve gruplar.

Araştırma Komisyonu bu konudaki bilgilerine çesitli delillerle ulaşmıştır. Örneğin Hessen'deki sağcı radikalizm ve aktörleri konusunda sekiz farklı bilirkişi dinlenmiştir. Muhalefet fraksiyonlarının toplam onbeş delil talebiyle, aşırı sağcılık konusuyla ilgili kağıt dosyalar, elektronik dosyalar ve dokümanlar LfV'dan, polisten, diğer eyaletlerin ve Federal Devlet'in polislerinden, LfV'larından istenmiştir. Komisyon'un hizmetine sunulan dosyaların aşağı yukarı yarısı sağ çevreler hakkındaki bilgilerle ilgiliydi, bu dosyaların büyük bir kısmı gizlilik dereceli şey-Özel (VS-vertraulich) ve gizlilik dereceli şey-Gizli (VS-Geheim) olarak NSU araştırma komisyonlarının. Bu konuya dair sayısız şahitlere soru sorulmuştur. Bunların arasında kısmen istihbarat hizmeti için muhbir olarak çalışmış olan, radikal sağcı çevre (eski) üyelerine de, bundan başka Federal Devlet'in ve eyaletlerin NSU araştırma komisyonlarının raporları ve protokolllerini ele almıştır. Bunlardan, radikal sağcı yapıların bölgeler üstü kurduğu ağdan dolayı aynı şekilde önemli bilgiler elde edilmiştir.

Bu materyal kapsamından kazanılan radikal sağcı yapılar (Kuzey Hessen'de) hakkındaki bilgileri anlatmak, bu özel mütalaanın kapsamını aşar. Bundan dolayı aşağıda, buradaki görüşe göre NSU kompleksinde özel bir önemi olan, örnek teşkil eden yapılar anlatılacaktır.

DIE LINKE'nin bu konu kompleksiyle ilgili olarak CDU/Grünen Fraksiyonları'nın, daha taslak safhasındayken, muhalefet fraksyonlarına gönderilen Nihai Raporu için sayısız değişiklik önerileri yaptığına değinmek gerekir. DIE LINKE'nin değişiklik önerilerinin hemen hemen hepsi bu bölüme aitti. Çünkü CDU/Grünen'in Nihai Raporu'nda sağ çevrenin ele alınışı Anayasayı Koruma raporları düzeyinde kalmıştı, ve Araştırma Komisyonu'nun elde ettiği bilgiler rapora hemen hemen hiç yansımamıştı.

[646] Bununla ilgili olarak bakınız: Örneğin CDU'lu Başkanın Almanya Federal Parlamentosu NSU Komisyonu'ndaki ve destekçi ihtimalinin büyük olduğunu vurgulayan eski polis Clemens Binninger'in Hessen'deki Araştırma Komisyonu'ndaki ifadeleri, UNA/19/2/17 – 20.04.2015, s. 54.

Gerçekte CDU/Grüne Fraksiyonları, DIE LINKE tarafından önerilen değişikliklerin büyük bir kısmını „Hessen'deki aşırı sağcı kesim" başlıklı Teil 2 B (2 B bölümü)'ne kattı. Birbiriyle ilişkili hususları dikkate alarak okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak için, bunlar bu özel mütalaada aynı şekilde bulunmaktadır.

Hessen Eyalet Meclisi'nde Nihai Rapor'un kabulüyle, Komisyon'da kazanılan, Hessen'deki sağ çevrenin militan tavırlarına ve ağına dair bilgiler, artık revize edilemeyecektir ve böylece, Hessen'de militan ve ilişkisi ağı kurmuş neonazi çevresi olmadığı ve sağcı teröre dair ipucu olmadığı anlatımı, kesin bir şekilde maziye karışmış olacak.

Fakat CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'nda hâlâ, DIE LINKE tarafından sert bir şekilde eleştirilen cümleler var. Örneğin rapor birçok sayfada eleştirel bir tavır takınmadan, siyaset bilimlerinde çok tartışmalı olan aşırıcılık teorisinden bahsediyor ve hatta bilirkişi van Hüllen[647] tarafından sunumu yapılan „aşırıcılık-soğanı" modeline yer veriyor. Bu model esasen 1970'li senelerde o zamanki Fransız Komunist Partisi'ni tanımlamak için geliştirilmişti ve bilirkişi tarafından basitçe sağ çevreye aktarılmıştır.[648] LfV tarafından araştırma süresi içinde yapılan tüm Anayasayı Koruma raporlarında yer alan „Skinheads" ve „Neonazis" ayırımı da, Nihai Rapor'da eleştiri yapılmadan devralınmaktadır. Halbuki ayırımın bu şekilde anlamlı olarak yapılması münkün değildir ve sağ çevrenin önemsizleştirilmesine yol açmaktadır. CDU/Grünen Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'nda hâlâ, yanlış değerlendirmeleri yer yer eleştirilmeden Anayasayı Koruma raporlarından alıntı yapılmaktadır.

> *„ 'Skinheads'lerin çoğunluğu, bütünlük gösteren bir aşırı sağcı dünya görüşüne sahip değildir, aksine karmakarışık aşırı sağcı düşüncelere dayanmaktadır. Irkçılık ve özellikle nasyonal sosyalizmin yüceltilmesi burada anafikri oluşturmaktadır. Skinheads, düşüncelerinin bağımsız siyasi uygulamasıyla fazla ilgilenmiyor. Önemli olan grup çerçevesinde buluşmadır, kendilerine özel müziğin birlikte dinlenmesidir, aşırı sağcı demonstrasyonlara katılmadır ve Skinhead konserlerine gitmedir. Endişe verici olan, - alkol ve yabancı düşmanlığının verdiği dürtüyle, bir 'düşman' tarafından kışkırtılmaları halinde, onların üstü örtülü bir şekilde şiddete hazır olmalarıdır [...]'*
>
> *Anayasayı Koruma, „neonaziyi" onlardan ayırarak şu şekilde tanımlamaktadır:*
>
> *‚Skinheads'lerin aksine neonazilerin farklılığı, özellikle eylemlerinin politik etkinlik istemiyle şekilllenmesinde kendini gösteriyor. Onlar ideolojik açıdan pekiştirilmiş ve çoğunlukla açık seçik bir neonazi dünya görüşüne sahiptirler. Politik hedeflerin gerçekleştirilmesi için şiddet uygun bir araç olarak geçerli değildir.'"*

Bu denli yanlış değerlendirmeler – neonaziler politik hedeflerini gerçekleştirmek için şiddeti uygun bir araç olarak görmezlermiş (!) – LfV'nın bu konudaki yetersizliğini etkili bir şekilde belgelemektedir. Fakat CDU/Grüne Fraksiyonları'nın bu içerikleri eleştiri yapmadan NSU Araştırma Komisyonu'nun (!) Nihai Raporu'na almaları, hükümet fraksiyonlarında bu konuda gerçek bir fikir değişikliğinin henüz meydana gelmediğini örnek bir şekilde göstermektedir. DIE LINKE bu nedenle – kendisinin önerdiği metinlerden sayısız içeriklerin devranılmasına rağmen – CDU/Grünen Fraksiyonları'nın Nihai Raporu aleyhine oy verdi.

Aşağıda Hessen'deki neonazi çevresinin önemli yapıları anlatılmaktadır. CDU/Grünen Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'na benzer, içeriği aynı olan cümlelerin olması, yukarıda anlatılan hususa dayanmaktadır.

---

[647] Van Hüllen bir siyaset bilimcidir ve BfV'da yaklaşık yirmi sene aşırı solculuk/ sol terörizm bölümü yetkilisi olan („aşırıcılık araştırmacısı")dır. CDU/Grünen partilerinin, bir aşırı solculuk bölümü bilirkişisini neden NSU araştırma komisyonu uzmanı olarak tayin ettikleri anlaşılmaz olarak kalacaktır.

[648] Van Hüllen, Oturum protokolü UNA/12/2/11 – 19.02.2015, s. 17.

2.2.2 Kuzey Hessen'den gelen önemli yapılar ve kişiler

2.2.2.1 Blood and Honour – Kan ve onur: Hessen'de de militan neonazizm

Genel görünüş[649]

Blood and Honour (B&H), 1987'de "Skrewdriver" müzik grubunun şarkıcısı Ian Stuart Donaldson tarafından İngiltere'de kuruldu. Burada ırkçı, neonazi eğilimli, uluslararası hareket söz konusudur. Ana unsuru beyaz ırkın hakimiyeti ideolojisine dayanır.[650] Organize suçlar sahasındaki „Bandidos" ve "Hells Angels" gibi Blood and Honour da katı hiyerarşik bir şekilde tümenlere ve seksiyonlara ayrılmıştır. B & H, ulusal düzeyde "tümenler", bölgesel düzeyde de "seksiyonlara" ayrılmıştır.

B & H'nin önemli bir eylem alanı, aşırı sağcı, halkı kışkırtıcı, neonazi eğilimli müzik üretimi ve dağıtımı ve neonazi konserlerinin organizasyonudur. Bu arada müzik, hedefe ulaşmak için bir araçtır. Müzik propaganda aracı olarak, özellikle gençleri siyasallaştırmak için kullanılmaktadır.[651] Binlerce genç müzik yoluyla neonazi çevresine kaymış.[652] Ayrıca konserlerden elde edilen gelirlerle, CD ve pazarlama ürünleri satışı vasıtasıyla, büyük oranda radikal sağcı çevreye tekrar yatırım olarak yapılmış olan ve halen yapılan oldukça çok para kazanılıyor. Bundan başka konserler alışveriş ve ilişki ağı kurmaya hizmet ediyorlar. Konserlerin amacı bölgesel dinleyiciye yönelik değildir, aksine federal düzeyde sağcı radikal çevreye ve sık sık hatta yurtdışından gelen radikal sağcılara yöneliktir.[653]

LfV tarafından ve Anayasayı Koruma raporlarında senelerce olduğu gibi Blood and Honour'u „müzik çevresi" olarak tanımlamak, yeterli değildir. Burada daha çok katı bir şekilde organize edilmiş, uluslararası organizasyon söz konusudur. Bu organizasyonun kadroları müzik vasıtasıyla o çevrede güç ve etki sahibi olmuşlardır. B & H'nin, kendisini nasyonal sosyalist bir organizasyon olarak tanımladığını belgeleyen ve taraftarlarından organizasyonun anladığı anlamda şiddet uygulaması bekleyen, amaç belirleyici iki yazısı vardır. „The way forward" ve „Blood & Honour Field Manual" başlıklı yazılarda "leaderless resistance" konsepti yani yöneticisiz direniş propagandası yapılmaktadır.[654] Okuyuculara, küçük hücreler halinde silahlı mücadele çağrısı yapılıyor.[655]

Bu yeraltı konseptinin propagandası „Combat 18" tarafından da yapılıyor. Combat 18, ara sıra Blood and Honour'un „silahlı kolu" olarak adlandırılıyor.[656] Bilirkişi Jan Raabe, NRW'deki (Nordrhein-Westfalen / Kuzey Ren Vestfalya) Araştırma Komisyonu bilirkişi raporunda, B & H'nin kendi aralalarında da kısmen düşmanlıklar besleyen, heterojen bir organizasyon olduğunu yazıyor. Bir kanadı daha çok müzikle ilgileniyormuş, diğer bir kanadı da „ırk savaşı" ile ilgileniyormuş. Bu diğer kanat Combat 18 (C 18) bünyesinde organize olmuş. Her iki kanat da iyi bir uluslararası ağ kurmuşlar.[657]

B & H ve onun gençlik organizasyonu "White Youth" Eylül 2000'den beri Almanya'da yasaklanmıştır. Combat 18 yasak kapsamında değildir. Daha bu yasaktan önce bazı B & H seksiyonları arasında bölünmeler başladı. Kısmen para, etki ve organizasyonun yönü hakkındaki tartışmalardan dolayı,

---

[649] VB & H ve Combat 18'e dair daha ayrıntılı bir anlatım, NRW Eyalet Meclisi nihai raporunda, PUAG 16/III, Drs. (basım) No: 16/14400 kısmında ve Jan Raabe tarafından NRW araştırma komisyonu için hazırlanan 6 Ocak 2016 tarihli, A95351 sayılı ve Hessen komisyonuna da hizmete sunulan bilirkişi raporunda bulunuyor.

[650] Bakınız: örneğin cilt 722, PDF s. 20: „Blood & Honour'un ortaya çıkışı, gelişimi ve ideolojisi".

[651] Axel R., Oturum protokolü UNA/12/2/31 – 21.12.2015, s. 140.

[652] M.S., Oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19.05.2017, s. 46.

[653] Backes, Oturum protokolü UNA/19/2/15 – 16.03.2015, s. 10.

[654] Bakınız: NRW Eyalet Meclisi'nin nihai raporu, PUAG 16/III, Drs. (basım) No: 16/14400 kısmında, s. 82 devamı.

[655] A.g.e.

[656] Örneğin Backes, Oturum protokolü UNA/19/2/15 – 16.03.2015, s. 90

[657] Jan Raabe'nin 6.01.2016 tarihli bilirkişi raporu, s. 2.

kısmen de bu yasaktan önce davranmak için. Yasağın uygulamada hangi etkileri olduğu sorusuna dair farklı değerlendirmeler var. LfV'nın 2001 senesine ait Anayasayı Koruma raporunda şöyle deniyor:

> *"Eylül 2000'de Federal İçişleri Bakanı tarafından, neonazi eğilimli Skinhead hareketi olan Blood & Honour (o zamanlar federal düzeyde 240 taraftar) için konan yasak, federal ve eyaletler düzeyindeki yapılarını hemen hemen tamamen paramparça etti."*[658]

Fakat bilirkişi van Hüllen Araştırma Komisyonu'nda şunları söyledi:

> *„Affedersiniz, insan böyle bir şeyi gerçekten sadece hukukçu olarak düşünebilir: Ben bir yasak koyayım, ondan sonra o yok olur. – Elbette ki böyle olmaz! Ağustos 2000'de onu formel olarak yasaklamak, tabi ki Blood & Honour'un yapısını engelledi. Fakat bu hareketin bundan dolayı bittiğini düşünmek, yine de biraz çok iyimser bir düşünce.*[659]

Araştırma Komisyonu'nda tanık olarak dinlenen ve B & H tarafından organize edilen birçok konserde kendi grubuyla sahneye çıkan Kassel'lı neonazi grubu "Hauptkampflinie" (HKL/ „esas mücadele hattı")'nın eski şarkıcısı Oliver P., yasaktan dolayı herhangi bir değişiklik görmediğini söyledi:

> *"Evet, yani şu anda, Blood & Honour'un yasaklanmasından sonra doğrudan doğruya herhangi bir değişiklik dikkatimi çekmiyor. Aslında bu konuda hiçbir şey değişmedi. İnsanlar nihayetinde konserlerini vermeye devam ettiler. Onlar sadece konserlerini artık Blood & Honour ismi altında vermediler."*[660]

Konuşmasına devam ederek, kendi grubu için organizasyon açısından hiçbir şeyin değişmediğini söyledi. Ayrıca Almanya'daki yasaktan sonra yurtdışında B & H konserlerine katılmış, örneğin Madrid ve Macaristan'da.[661]

Komisyon önünde tanık olarak ifade veren ve eskiden neonazi olan başka birisi, BfV'nın eski bir muhbiri olan M.S.'ti. O da B & H yasağının ilgili çevre üzerine hangi etkileri olduğu sorusuna, önemli ölçüde birşeyin değişmediğini söyledi:

> *„Benim anladığım bu, yani hiçbir şeyin değişmemiş olduğu. Prensip itibariyle şöyle: Bir şey yasaklanır. Fakat insanlar buna rağmen birbirlerini tanıyorlar. Ondan örneğin Arische Bruderschaft des Herrn Heise (Bay Heise'nin Aryen Kardeşliği) grubunda organize oluyorlar."*[662]

Senelerce neonazi çevresine iyice girmiş olan M.S. isimli, hem FAP (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) yelpazesine dair, hem de B & H hakkında ve birçok başka önemli aktörler hakkında bilgi verebilen, bu tanık, ilgili çevre için radikal sağcı müziğin ve dağıtımının önemini somutlaştırdı:

> *„[Müzik] önemli bir rol [oynadı]. Önde gidenler, özellikle Heise, Jens H., Marcel Schilf – deyim yerindeyse, tüm bu hardcore pazarını paylaştılar; sonra kısmen Landser grubunun çevresini de, Förderwerk Mitteldeutsche Jugend (Orta Almanya Gençliğini Destekleme Kuruluşu) da. Esasen üretilmiş olan, tüm bu neonazi müziği – İskandinavya'da, Tayland'da, Çek ülkesinde - Alman pazarını tamamen doldurdu. Heise, deyim yerindeyse, bilmiyorum ama, bu illegal CD'lerin 30'unu, 40'ını üretti. Daha sonra bunlar arkadaşlık akşamlarında veya tüm olası toplantılarda el altından satıldı – katma değer vergisi olmadan, hepsi kaçak, salt kazanç. Bir CD'nin imalatının 2 veya 3 marka mal olduğunu, bunların herhangi bir arkadaşlık akşamlarında 30 marka satıldığını bir düşünmek lazım. Bu yolla büyük miktarda paralar toplandı. Bu paralarla Heise - - bunlarla o, Thüringen'de satın aldığı yeni huzurevini artık imar ettirebilirdi.*

---

[658] Lfv Hessen'in 2001 Anayasayı Koruma Raporu, s. 70.
[659] Rudolf van Hüllen, Oturum protokolü UNA/12/2/11 – 19.02.2015, s. 20.
[660] Oliver P., Oturum protokolü UNA/19/2/36 – 15.04.2016, s. 77.
[661] A.g.e, s. 80 devamı.
[662] M.S., Oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19.05.2017, s. 39.

Prensip itibariyle NS 88 Marcel Schilf'de de durum aynıydı. Bu paraların bir kısmı daha sonra Combat 18'e, Blood & Honour'a gitti. Konserlerde de durum aynıydı. Gruplar, benzin masrafı karşılığında çalmaya zorlandılar. Gruplar CD'leri doldurmaya zorlandılar. Ve bunlardan kazanılan para gruplara gitmedi, aksine Blood & Honour'a ve Combat 18'e. Herhangi birilerinin bu duruma karşı çıkmaları halinde, - - ben Heise'nin organize ettiği ve böyle bir CD kaydının yapıldığı bir konsere gitmiştim. Orada Kuzey Almanya'dan gelen bir müzik grubu vardı; ismi ‚Kraftschlag' idi. Bu grup galiba herhangi bir şekilde bir şeyi reddetmişti. O zaman Heise, şarkıcı yola gelinceye kadar, onun çenesine vurdu."[663]

Tanık, radikal sağcı müzik pazarında gücü ele geçirmek için şiddet içeren çatışmalar hakkında da ifade verdi:

„Bir zamanlar Combat 18'in içinde iktidar için adeta bir rekabet mücadelesi vardı. Galiba o zaman ölen de olmuştu. Carsten S., o zamanki Combat 18 yöneticisi Charlie S.'i veya ismi neyse, - - benim Heise hakkında bilgi toplamam gerekiyordu. Bu nedenle ben, daha çok karşı tarafın içine girdim, Willi B.'nin tarafına. Ben o sırada „Sonnenbanner" konusunda da Combat 18 ve bu tartışmalar hakkında yayın yapmıştım. Ve Carsten S., çıldırdı, yani benim üstüme – bunun sorumlusu o – nazileri, yani Combat 18'in adamlarını gönderdi ve bunlar benimle Belçika'da düello yapmak istiyorlardı."[664]

ve şöyle devam etti:

„Combat 18 her halükârda Blood & Honour'dan daha küçük bir rol oynadı. Bir keresinde, o zaman da tamamen - - aslında orada tüm bu CD parası söz konusu. Bir defasında, şimdi nasıl olduğunu bilmiyorum ama, benim de bulunduğum son zamanlarda -, orada esasen Blood & Honour ve Combat 18 arasında bir nevi küçük bir savaş vardı. Esasen konu, tüm bu parayı kimin cebe indireceğiydi. Ve sanırım, Blood & Honour belli bir süre üstünlük sağlamıştı. Bu çevrenin içinde o zamanlar gerçekten şiddet vardı.[665]

Her ne kadar özellikle (eski) neonazilerin ifadelerinin ikna ediciliğinin ve inandırıcılığının incelenmesi ve eleştirel bir tutumla ardında yatan sebeplerin sorgulanması zorunlu olsa da, yakın B & H çevresine dayanan bu ifadeler inandırıcı görünüyor. Bunlar, senelerce o çevreyi gözlemleyen ve onların yazılarını okuyan bilirkişi beyanlarıyla örtüşüyorlar ve bu çevreye ait eski üyelerin beyanlarıyla da örtüşüyor.

Blood & Honour'un eski üyeleri konulan yasaktan sonra aktif olmaya devam etmişlerdir, çoğunlukla yasaktan önceki kişilerle birlikte çalışıyorlardı. Uluslararası B & H yapılarıyla temasları da var olmaya devam etti. İktidar pozisyonlarını elde etmek için, bu ilişki ağında devlet sınırlarını aşan ağır ve şiddet dolu çatışmalar olmuştur. B & H'yi, içinde içki içen Skinheads'lerin dolaştığı "müzik çevresi" olarak nitelendirmek, organizasyonun tehlikeli oluşunu kısmen bile göstermez.

B & H'nin, üye sayısı 10.000'e kadar ulaşan ve White Power denilen hareketin bir kolunu oluşturan uluslararası bir ilişki ağı olduğunu söylemek önemli. B & H Avrupa'daki komşu ülkelerde yasaklanmadığı için, daha önce olduğu gibi şimdi de, Alman B & H seksiyonlarının kendisini açıkça gösterdiği, B & H Avrupa buluşmalaları ve konserleri için değiş tokuş ve seyahat etkinlikleri yapılmaktadır.

Aşağıda Kuzey Hessen'deki B & H yapıları ele alınacaktır, fakat daha önce en azından bir ara Güney Hessen'de de ağırlık noktaları Offenbach, ve Main Kinzig İdari Bölgesi'nde ve Rhein Neckar bölgesinde olan çeşitli etiket ve çevrimiçi dağıtıma sahip, aktif bir B & H seksiyonu olduğuna değinilecektir. 2000 senesindeki yasak neticesinde, sonradan sayısız tartışmalar ve – Division 28[666], MSC[667] 28, Combat 18-Güney Hessen, Rhein Neckar Aksiyon Bürosu gibi gruplar ve vs. ortaya çıktı. 2006 senesinde sonradan ortaya çıkan B & H grupları aleyhine federal düzeyde ev aramaları yapıldı, bunlardan yedisi

[663] M.S., Oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19.05.2017, s. 36.
[664] A.g.e, s. 31.
[665] A.g.e, s. 39.
[666] 2 ve 8 rakamları B ve H harfleri, yani Blood and Honour anlamına gelmektedir.
[667] MSC, motorlu taşıtlar spor klübü anlamına gelmektedir.

Hessen'deydi[668] ve 2009'da Frankfurt Bölge Mahkemesi'nde Marcel P., Olaf G., Thomas H. aleyhine B & H'yi devam ettirmekten dolayı dava sürdürüldü.

Kuzey Hessen'de Blood and Honour ilişki ağı

Kuzey Hesssen seksiyonunun şefi Uwe A. idi.[669] O bir ara Kuzey bölgesi yöneticisi[670] ve Almanya B & H tümen şefi vekili ve bundan dolayı bu ağın Almanya'daki en önemli aktörlerinden birisiydi.[671] Kuzey Hessen B & H'de toplam sekiz funksiyoner görevliymiş. Uwe A., Patrick F., Sebastian K., Holger K., Matthias O., Michael S., Stefan U. ve Angela W. yanında federal düzeyde 200 funksiyoner varmış.[672] Bu listenin eksiksiz olduğu şüpheli. "Hauptkampflinie" ("esas mücadele hattı") isimli neonazi müzik grubunun eski müzisyeni ve gruptan ayrılan Oliver P., Tobias N.'nin de üye olduğunu söylemiştir.[673] Funksiyonerlere ilaveten B & H Kuzey Hessen'in destekçileri ve adayları vardı, Temme'nin muhbiri Benjamin Gärtner'in üvey erkek kardeşi olan Christian Wenzel de bunların arasındaydı.[674] B & H'nin uluslararası konserlerinde sahneye çıkan ve ilişki ağına dahil olarak düşünülmesi gereken „Hauptkampflinie" isimli müzik grubu da Kassel'dan gelmektedir. Yasaktan sonra Uwe A. etrafındaki yapıların hangi şekilde var olmaya devam ettikleri değerlendirilemiyor. Çünkü Komisyon'un elinde buna dair evraklar yoktur. 2000'li senelerin ortalarında, B & H çoktan yasaklandığında, Kassel'lı neonaziler B & H veya Combat 18 için belli bir rol oynuyorlardı. Çünkü onlar „Oidoxie Streetfighting Crew" isimli C18 grubunda etkindiler (bakınız 2.2.2.2.). Araştırma Komisyonu için önemli olan ve B & H Kuzey Hessen yelpazesinden gelen tek tek kişiler aşağıda kısaca anlatılmıştır.

Uwe A.

Freiheitliche Deutsche Arbeiterpartei FAP (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi)'nin yasaklanmasına kadar (bakınız 2.2.2.3.) Uwe A. bu partinin sempatizanı ve taraftarı idi, yasaktan sonra ise „Kameradschaft Gau Kurhessen („Gau Kurhessen Arkadaşlığı") da denilen ve Dirk Winkel etrafında toplanmış olan neonazi çevresinin taraftarı idi.[675] FAP'nin eski üyeleriyle olan teması yasaktan sonra var olmaya devam etmiştir. Örneğin kendisi 1997'de Thorsten Heise ve diğer neonazilerle birlikte bir „Vatertagswanderung" („Babalar günü gezintisi") ne katılmıştır ve 1999'da Heise'nin düğününde de aynı şekilde bulunmuştur.[676] Ayrıca, LfV'ya göre, üyelerinin hepsi Blood & Honour üyesi olması gereken, neonazi müzik grubu „Hasskommando" („Kin komandosu") üyesiydi.[677] O, kendisine B & H'deki yönetici pozisyonundan dolayı yasak kararı tebliğ edilen federal düzeydeki dokuz kişiden biriydi.[678] Uwe A.'nin federal düzeydeki neonazi çevresine dair büyük önemine rağmen, güvenlik makamlarından Araştırma Komisyonu'na az sayıda bilgi gelmiştir, özellikle az sayıda açık ve değerlendirilebilir bilgi. Uwe A.'nin yasaktan sonra radikal sağcı çevreye ne ölçüde angaje olduğu, hizmete sunulan evraklardan, tanık ifadelerinden anlaşılmıyor. Kendisi 2002 senesi ortalarında Sachsen-Anhalt'taki Sandersdorf'a taşınmış.[679]

---

[668] LKA'ya göre Groß-Gerau ve Darmstadt'ta ikişer daireler, Frankfurt, Gießen, Würzburg ve Main Kinzig bölgesinde daireler arandı. Aramalara 50 memur katıldı ve içinde CD'lerin, DVD'lerin, bilgisayarların, T-Shirt'lerin, transparanların ve broşürlerin bulunduğu delil materyali elde ettiler.
[669] Bilirkişi Tornau, Oturum protokolü UNA/19/2/12 – 23.02.2015, s. 41.
[670] 29.10. – 30.10.2002 tarihlerinde Meckenheim'daki Politik motifli – suçlar çalıştay sunumu, BKA, cilt 708, PDF s. 342.
[671] Röpke, Oturum protokolü UNA/19/2/11 – 19.02.2015, s. 90.
[672] BKA'nın 17.05.2004 tarihli yazısı, ilgi „Devleti koruma meselelerinde bilgi alışverişi", cilt 707, PDF s. 243.
[673] Oliver P., Oturum protokolü UNA/19/2/36 – 15.04.2016, s. 17.
[674] Wenzel, Oturum protokolü UNA/19/2/54 – 09.06.2016, s. 65.
[675] LfV'nın HMdI'ye 12.09.2000 tarihli yazısı, ilgi; BMI tarafından amaçlanan „Blood and Honour" yasağı, cilt 803, PDF s. 138.
[676] A.g.e
[677] A.g.e.
[678] BMI'nin 12.09.2000 tarihli yasak kararı, cilt 803, s. 188.
[679] Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 29.06.2012 tarihli kısa açıklaması, cilt 799, PDF, s. 120

Christian Wenzel

Christian Wenzel Temme'nin muhbiri Benjamin Gärtner'in üvey erkek kardeşidir. Wenzel, Araştırma Komisyonu'ndaki ifadesi sırasında kendisini Blood and Honour'un eski "Supporter"ı olarak tanımladı. O, konserlere, demonstrasyonlara ve toplantılara diğerleriyle birlikte gitmiş, fakat hiyerarşik yapıya bağlı değilmiş.[680] O, B & H üyesi olma niyetindeymiş, fakat yasak gelince olmamış.[681] O zamanki seksiyon yöneticisi Uwe A. ile yakın teması varmış, Uwe A. Kassel'dan taşınınca, onun bahçe kulübesini almış.[682] Northeim'da, Heise etrafında yapılan arkadaşlık akşamlarında da iki veya üç defa bulunmuş.[683] Wenzel, B & H ile temaslarından başka, Markus E., Stanley R., Mike S., Oidoxie Streetfighting Crew'in sonraki üyesi Michel F. ve başkaları gibi, Kuzey Hessen neonazi çevresinin diğer aktörlerini tanımıştır.[684] Birkaç kişiyle birlikte bizzat kendisi „Kameradschaft Kassel"ı („Kassel Arkadaşlığı") kurmuş (Dirk Winkel etrafında toplanan Kassel Arkadaşlığı ile karıştırılmaması gerekir).[685] O, Kassel Arkadaşlığı'nın başkanıymış, diğer kişilerden başka yanında muhbir Benjamin Gärtner, Michel F. ve Mike S. varmış.[686] Bu arkadaşlık 1990'lı senelerin sonunda Wenzel'in etrafındaki sağcı bir gençlik grubundan meydana gelmiş, Wenzel „Kameradschaftsführer" („Arkadaşlık Yöneticisi") imiş.[687] Gärtner'in ifadesine göre, arkadaşlık grubu birlikte konserlere ve demonstrasyonlara giden ve birlikte eğlenen yaklaşık 30 kişiden oluşuyormuş.[688] Düzenli bir şekilde Thüringen'de „Uwe" (Mundlos veya Böhnhardt değil) isimli biri ve Thorsten K. etrafında toplanan arkadaşlık grubuna gitmişler.[689] Bu arada Gärtner bu arkadaşlık grubunun Mühlhausen'dan[690], Wenzel ise Rudolstadt'tan[691] geldiğini söylemiştir. Thüringen Arkadaşlık grubunun üyeleri de onları Kassel'da ziyaret etmiş, fakat onlar onlar sadece buluşmuşlar, birlikte eğlenmişler, bol bol içmişler ve bu bazen tutuklanmakla sona ermiş.[692]

Wenzel etrafındaki Kassel Arkadaşlık grubuyla ilgili olarak, ilk planda sağcı bir gençlik grubunun söz konusu olduğunu dile getiren anlatım, doğru görünüyor – burada kullanılması mümkün olmayan ve Araştırma Komisyonu hizmetine sunulan evraklara göre de bu akla yakındır. Fakat, Michel F. ve Mike S. gibi o zamanlar daha çok genç olan birçok arkadaşlık grubu üyesinin, sonraları bu çevre için önemli ve iyi ağ ilişkileri kuran aktörler haline gelmesi, ve yine daha o zamanlar arkadaşlık üyelerine karşı işlenen şiddet ve propaganda suçlarından dolayı sorusturma prosedürlerinin sayısının yüksek olması göze batmaktadır. Bu nedenle bu grup tehlikesiz değildi.

Gärtner'in federal orduya gitmesinden kısa bir süre sonra ve Wenzel'in bir hapis cezası çektiği sırada bu arkadaşlık grubu dağılmıştır. Wenzel ifadesinde, cezaevi zamanından beri bu çevrede artık aktif olmadığını söylemiştir. Araştırma Komisyonu buna zıt düşen bilgilere sahip değildir. Fakat, Wenzel'in kendisini bu gruptan çıkan bir kişi olarak nitelemediğine, aksine Araştırma Komisyonu'na ifade vermek için üstünde Thors-Hammer resmi bulunan[693] bir giysiyle gelmiş olduğuna değinmek gerekir. Ilaveten o, kitle göçü"ne eleştirel bir gözle baktığını[694] ve geçmiş bütün seneler boyunca, aynı yolda yürüdüğü bazı eski arkadaşlarıyla temasının olduğunu söyledi. Özellikle bir ara JN (NPD'nin gençlik organizasyonu) eyalet başkan vekili olan Mike S. ile bugüne kadar yakın temastadır.[695] Buna ilaveten

---

[680] Wenzel, Oturum protokolü UNA/19/2/54 – 09.06.2017, s. 65.
[681] A.g.e., s. 75.
[682] A.g.e., s. 75.
[683] A.g.e., s. 83
[684] A.g.e., s. 57.
[685] A.g.e., s. 60.
[686] A.g.e., s. 60, 111.
[687] Michel F., Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 163.
[688] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 7.
[689] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 9.
[690] A.g.e., s. 8.
[691] Wenzel, Oturum protokolü UNA/19/2/54 – 09.06.2017, s. 80.
[692] A.g.e., s. 81.
[693] Sağ çevrelerde severek kullanılan bir sembol.
[694] Wenzel, Oturum protokolü UNA/19/2/54 – 09.06.2017, s. 50.
[695] A.g.e., s. 70. Daha Komisyon oturumunn olduğu günün sabahı Mike S. ile teması varmış.

kendisi 2011 senesinde, Kassel-Bettenhausen itfaiyesi sıfatıyla bir şenlik sırasında radikal sağcı zorba Markus E.'yi koruma görevlisi olarak ettiğinde, haberlere manşet olmuştu.[696]

„Hauptkampflinie" (HKL) ("Esas Mücadele Hattı")

Düzenli bir şekilde Blood & Honour konserlerinde çalan ve Kassel'dan gelen müzik gruplarından biri Hauptkampflinie (Esas Mücadele Hattı) idi. Eyalet Kriminal Dairesi tarafından kaleme alınan grup profilinde HKL şöyle anlatılıyor:

> *„Bu müzik grubu 1997 senesinden beri bütün Federal Almanya'da konser etkinliklerine aktif olarak katılmaktadır. Bu müzik grubu çoğunlukla diğer aşırı sağcı Skinhead müzik gruplarıyla birlikte sahneye çıkmakta ve 100-500 dinleyiciyi hayran bırakmaktadır. Skinhead çevresinde çok sevilen Hessen'li bu müzik grubunun sahneye çıkışında tekrar tekrar ceza hukuku açısından önemli aykırı hareketler meydana gelmektedir. Çünkü kısmen aşırı sağcı ve halkı kışkırtıcı metinler dolayısıyla ziyaretçiler arasındaki ortam kızıştırılmaktadır. Bu müzik grubu sık sık taraftar dergilerinin konusu olmakta, kimi zaman konser haberleri çerçevesinde, kimi zaman da ses kayıt cihazlarını görüşmek için. Müzik grubu üyeleri röportajlarda sık sık politik görüşlerini de dile getiriyorlar. Örneğin „beyaz ı... bekası" mücadelesi „kutsal yükümlülük" olarak görülüyor (Blood and Honour'da röportaj, No.4, 1998). (...)*
>
> *Organizasyonlarla bağlantılar:*
>
> *Blood and Honour Organizasyonu, Kuzey Hessen Seksiyonu, Merkez Kassel, (21.01.03 tarihindeki durum)*[697]

Grubun şarkıcısı ve gitaristi Oliver P., radikal sağcı müzik çevresindeki 16 seneden sonra, 2012 senesinde ayrılmış ve Araştırma Komisyonu'nda tanık olarak ifade vermiştir. Bu sayede Komisyon Kassel'daki sağcı militan çevre hakkında, özellikle de eski FAP üyeleri hakkında bilgiler elde edebilmiştir. B & H hakkında o, bu müzik grubunun B & H'den düzenli olarak konser vermesi için istekler geldiğini, kendisinin B & H üyesi olmadığını, fakat federal ordunun Fuldatal-Rothwesten'deki kışlasından Milan-uçaksavar füzesi firlatma zarfı çalınca[698], 1992 senesinde ceza hukukuyla ilgili olarak kayıtlara geçen meslektaşı basçı Tobias N.'nin [699] 1994 senesine kadar FAP üyesi olduğunu söyledi. Oliver P., başka birçok B & H müzik gruplarıyla tüm Avrupa'da neonazi konserlerinde çaldığını, fakat iç yapıları hakkında, siyasi stratejik aktörler hakkında hemen hemen hiçbir şey söyleyemedi veya söylemek istemedi.

2.2.2.2 „Oidoxie" müzik grubu ve „Oidoxie Streetfighting Crew" gruplaşması

Halit Yozgat'ın öldürülmesinden sadece iki gün önce, Mehmet Kubaşık'ın kurban gittiği NSU seri cinayetlerinden birinin daha Dortmund'da işlenmiş olması gerçeği nedeniyle, Kassel'lı ve Dortmund'lu neonazi çevreleri arasındaki bağlantı, her iki cinayetin destekçi çevresi bakımından, özel bir öneme sahiptir. 1990'lı senelerden bugüne kadar var olan neonazi müzik grubu „Oidoxie" ve bu müzik grubunun etrafındaki Kassel ve Dortmund'lu neonazilerden oluşan „Oidoxie Streetfighting Crew" isimli gruplaşmadan dolayı, olay yeri olan her iki şehirde gerçekten de oldukça militan ve komployla uğraşan ve kendini Combat 18 yelpazesinde gören bir gruplaşma vardır.

Bu gruplaşmanın tahrip gücünden dolayı, NRW Eyalet Meclisi'ndeki Araştırma Komisyonu da bu gruplaşmayı yoğun bir şekilde inceledi. NRW'deki Araştırma Komiysyonu'nun raporunda Oidoxie çevresine dair yirmi sayfayı aşan bilgiler ayrıntılı bir şekilde belgelendi, bu raporda Hessen Araştırma

---

[696] Bakınız: örneğin HNA, 30.05.2011, "Bettenhausen-Forstfeld İtfaiyesinin eski şefi: Sağcı çevreden gerçekten çıkış mı?", https://www.hna.de/kassel/ex-chef-feuerwehr-bettenhausen-forstfeld-wirklich-raus-rechter-szene-1263510.html, son erişim 16.05.2018 tarihinde.

[697] Devleti koruma meselerinde bilgi alışverişi (Informationsaustausch in Staatsschutzsachen), 04.07.2007, cilt 1222, PDF s. 92.

[698] Hauptkampflinie (Esas Mücadele Hattı isimli) müzik grubunun profili (23.11.2006 tarihli durum), cilt 753, PDF s. 139.

[699] Oliver P., Oturum protokolü UNA/19/2/36 – 15.04.2016, s. 17.

Komisyonu'ndaki tanık ifadelerinden alınan bilgiler de rapora katıldı.[700] Çok değerli olan bu inceleme çalışması, okumayı, derinliğine bilgi edinmek isteyen ilgili her okuyucuya önerilir. Burada ise, NRW raporundan, sadece Hessen Araştırma Komisyonu için önemli olan kısımlar anlatılmaktadır. Bunlar Hessen Araştırma Komisyonu'nda elde edilen bilgilerle tamamlanmaktadır.

"Oidoxie" müzik grubu

NRW'nin NSU Nihai Raporu'nda, daha 1995 senesinde şarkıcı Marco G. etrafında kurulmuş olan "Oidoxie" müzik grubu hakkında şunlar yazıyor:

> *"(...) Oidoxie ilgili çevrede iyi bir isim yaptı, sayısız konserlerde sahneye çıktı ve birçok CD yayınladı. En geç 2000 senesinden beri bu müzik grubu "Blood and Honour / Combat 18"in uluslararası ilişki ağında etkindi ve o çevrede "Combat 18" Müzik Grubu olarak algılandı. 2006 senesinde Thorsten Heise etiketiyle, içinde Combat 18 grubunun sevilen "Combat 18" marşının ilk defa söylendiği "Terrormaschine" isimli CD'yi yayınladı. (...)*
>
> *Kendine ait dokuz CD yayınıyla, diğer gruplarla birlikte kendisinin de katıldığı en az 16 Split CD ve uzunçalar ile ve yaklaşık 150 konser nedeniyle Oidoxie, açık bir şekilde bu çevrenin verimli ve en aktif grubunu oluşturmaktadır. Bu grup sadece bundan dolayı özellikle tehlikeli bir pozisyona sahip değildir. Yurtiçi ve yurtdışı konser sayıları arasındaki oran dikkat çekicidir. Yurtiçindeki her 3 konsere karşılık, yurtdışında 1 konser vermiştir, bu oran hemen hemen başka hiçbir Alman müzik grubunun erişemeyeceği bir orandır."*[701]

Oidoxie ve Combat 18

Oidoxie, "leaderless resistance" („lidersiz direnç") konseptine göre militan hücrelerin mücadelesinin propagandasını yapan, uluslararası B & H ve Combat 18 (C 18) ilişki ağına dahil olan ve C 18 müzik grubu olarak adlandırılan bir müzik grubudur.

Bu müzik grubunun Combat 18 ile ilk bağlantıları 1990'lı senelerin sonunda oluşmuştur. Müzik grubunun o zamanki üyelerinden biri olan Stefan Sch.'nin Combat 18 üyesi olan Britanyalı iki neonaziyle teması vardı. Stefan Sch. patlayıcı maddeye sahipti ve başka neonazileri bu konuda eğitiyordu.[702] "Oidoxie" müzik grubuyla aynı personele sahip olmaktan dolayı yakın ilişki içinde olan "Weiße Wölfe" ("Beyaz Kurtlar") isimli müzik grubu, daha 2000'li senelerin başında kendisinin Combat 18'e dahil olduğunu açıkladı. Oidoxie müzik grubunun Combat 18 ile ilgili metinleri ilk defa 2006 senesinde yayınlanan "Terrormaschine" („Terör Makinası") isimli CD'de bulunmaktadır.[703] *"Fighting for our nation, fighting against the scum, if you see the hate in our face you should better run, fighting for better nation, we want our cities clean, this is the terrormachine, this is combat 18"* veya *"Come on fight together, in the terrorteam, The leaderless resistance, Combat 18"* gibi metinlerle bu müzik grubu açıkça sağcı terör taraftarı olduğunu açıklıyor ve binlerce taraftarını bu yöne sürüklüyor.

Ayrıca bu müzik grubu B & H'nin ve Combat 18'in uluslararası ilişki ağına bağlıdır. Bu müzik grubu diğerlerinin yanında B & H'nin kurucusu Ian Stuart Donaldson'ın anısına B & H İskandinavya tarafından organize edilen konserde de çalmıştır. Özellikle müzik grubunun şarkıcısı Marko G., bu ağda önemli bir rol oynadı:

> *"En geç 2003 ilkbaharından itibaren "Blood and Honour"un ve "Combat 18"in Almanya'dan, İngiltere'den, İsveç'ten, İspanya'dan ve Belçika'dan gelen eski temsilcileriyle sayısız temaslar kurmuştur. Bu temsilciler arasında "Blood & Honour Flandern"yönetici kişileri, Britanya "Stormer"in yayıncısı Mark Atkinson ve "Blood & Honour Scandinavia"dan "Max Hammer" takma ismiyle "leaderless resistance" konseptiyle sağcı terörizm propagandası yapan ve "The way forward" ve "Blood & Honour Field Manual"*

[700] NRW NSU Araştırma Komisyonu Nihai Raporu, Drs. (basım) No: 16/14400, s. 135-156.
[701] NRW NSU Araştırma Komisyonu Nihai Raporu, Drs. (basım) No: 16/14400, s. 138.
[702] A.g.e., s. 193 ve tanık Sebastian S., Oturum protokolü 18.04.2016- KB-UNA/19/2/37, s. 48.
[703] NRW NSU Araştırma Komisyonu Nihai Raporu, Drs. (basım) No: 16/14400, s. 176 devamı

başlıklı yazıları yayınlayan Erik Nilsen vardı. Dortmund Emniyet Müdürlüğü bundan, bir soruşturma prosedürü çerçevesinde emniyete alınan ve Marko Gottschalk'a ait olan cep telefonunun değerlendirilmesiyle haberdar oldu."[704]

Ve devamı şöyle:

"Dortmund'lu neonazilerin „Oidoxie" ve "Weisse Wölfe" müzik grupları etrafında „Blood & Honour / Combat 18"in uluslararası ilişki ağına bağlı kalmaları senelerce devam etti. Bilirkişi Jan Raabe "Oidoxie"nin sahneye çıktığı sayısız yurtdışı konserlerinin "Blood & Honour / Combat 18" gruplaşmaları tarafından organize edildiğini vurguladı. O, bu konserlerde, müzik grubunun "tek başına durma özelliği"ni gördü. Başka hiçbir Alman müzik grubunun „bu sıklıkta bir organizasyon ilişkisini" gösteremeyeceğini söyledi. 2001 senesinden beri „Oidoxie" düzenli olarak „Blood & Honour /Combat 18"in Belçika'daki konserlerinde çalmaktadır.

(...)

2004 senesinden beri Dortmund'lu neonaziler „Blood & Honour" konserlerinin organizasyonuna önemli ölçüde katılmışlardır, bu arada tanık Sebastian S. merkezi bir rol almıştır. Örneğin o, Ekim 2006'da Belçika'daki „Blood & Honour ISD-memorial"konserinin önemli organizatörlerinden biriydi. Bu konserde Almanya'dan, İngiltere'den ve ABD'den gelen"Combat 18" müzik grupları sahneye çıkmıştır."[705]

Marco G. sadece sağcı terör propagandası yapmakla kalmadı. Onun, müzik grubu çevresinden gelen diğer altı kişiyle birlikte en azından 2005 senesinden itibaren silahlı bir Combat 18 hücresi oluşturmaya çalıştığına dair ipuçları var. Bu hücrenin başka bir üyesi olan Sebastian S.'nin, Kasım 2011'den itibaren defalarca bu hücre hakkında ifadesi alınmıştır. Fakat kendisi Kasım 2011'de verdiği suçlayıcı ifadeyi, o şekliyle artık tekrarlamamış, aksine daha sonra hücre oluşumunu tehlikesiz olarak tanımlamıştır. Hessen Araştırma Komisyonu önünde bu hücre oluşumunu *„birkaç aptal gencin, daha başlarda bizde başarısızlığa uğrayan aptalca bir fikri"*,[706] olarak anlatmıştır. Fakat kendisi Kasım 2011'de Dortmund Polis Müdürlüğü Devleti Koruma Polis Birimi'ne (Polizeilicher Staatsschutz des Polizeipräsidiums Dortmund) verdiği ifadesinde, Marco G. nin yedi kişiden meydana gelen bir Combat 18 hücresi kurmak istediğini ve hücrenin potansiyel üyelerine bir terör hücresinin kurulmasını anlatan „Turner Tagebücher" („Turner Günlükleri") isimli romanı vermiş olduğunu söylemiştir.[707] 2015 senesinde BKA'ya hücrenin diğer dört ismini daha söylemiştir, bunlar arasında cezaevinde yatan terörist Beate Zschäpe[708] ile mektuplaşan Robin Sch. [709] vardı. Sebastian S. hücre kurma fikrinden hemen çabucak vazgeçildiğini iddia ediyor. Kuzey Ren Vestfalya Araştırma Komisyonu'nda bu meselenin başarısız kaldığını, çünkü diğer potansiyel üyelerin buna razı olmadıklarını, Marco G.'nin eşi Heike G.'nin ve bir kadının daha bu işe katılmış olduklarını beyan etti.[710] Hessen Araştırma Komisyonu önünde ise, diğer hücre üyelerinin daha kendilerinin silah bulma aşamasında başarısızlığa uğradıklarını söylemiştir.[711]

Hücrenin gerçekten aktif hale gelip gelmediği, Hessen'li neonazilerin bu hücreye dahil olup olmadığı ve başka militan ve silahlı hücrelerle temasları olup olmadığını, ne Kuzey Ren Vestfalya, ne de Hessen Araştırma Komisyonu açıklığa kavuşturabilmiştir. Fakat sadece ideoloji ve Oidoxie çevresinde sağcı terör hazır değildi, aksine bunun için gerekli araçların da var olduğu belgelenmiştir. Özellikle tanık Sebastian S.'in kendisi büyük bir silah deposuna sahipti.

---

[704] A.g.e., s. 179.
[705] A.g.e., s. 180.
[706] Sebastian S., Oturum protokolü 18.04.2016 – KB-UNA/19/2/37, s. 28.
[707] NRW NSU Araştırma Komisyonu Nihai Raporu, Drs. (basım) No: 16/14400, s. 195.
[708] "Mektup arkadaşına karşı Zschäpe kendini dominant ve kendinden emin bir kadın olarak gösteriyor", Süddeutsche Zeitung isimli gazetedeki 14.09.2006 tarihli haber, erişim adresi: http://www.sueddeutsche.de/politik/nsu-prozess-ihrem-brieffreund-zeigt-sich-zschaepe-als-dominante-von-sich-ueberzeugte-frau-1.3161852, son erişim tarihi 10.07.2018.
[709] NRW NSU Araştırma Komisyonu Nihai Raporu, Drs. (basım) No: 16/14400, s. 196.
[710] NSU Nihai Raporu – NRW Araştırma Komisyonu, Drs. (basım) No: 16/14400, s. 196.
[711] Sebastian S., Oturum protokolü 18.04.2016 – KB-U NA/19/2/37, s. 28.

Sebastian S. tanık olarak verdiği ifadede silah depolamaya ve yeraltına inmeyi düşünmeye başladığını söylemiştir.[712] Onun silah birikimi oldukça büyüktü: NRW Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 2005 senesinde yaptığı bir sorgulamada o, bir kalaşnikof, bir makinalı tüfek, dört adet keskinleştirilmiş Pumpgun tüfeği, bir 45 kalibre askeri tabanca, mitralyöz namlusu ve mühimmata sahip olduğunu söylemiştir.[713] 2007 senesinde onun evinde yapılan bir aramada buna benzer bir silah depousu emniyete alınmıştır.[714] Bundan başka kendisi sağcı çevrede de silah ticareti yapmıştır.[715] O ve Oidoxie çevresinden gelen başkaları atış talimlerine katılmışlardır. Marco G. bir grupla birlikte düzenli bir şekilde Hollanda ya, Danimarka'ya ve İsveç'e atış talimlerine gitmiştir. Polonya'daki B & H şefi ile Ocak 2006 başında paramiliter bir talim yapmak için sözleşmiştir.[716] Sebastian S. Almanya'da, Siegfried B.'nin Dortmund Arkadaşlığı grubu eski üyesi Michael B. ile atış talimleri de yapmıştır.[717] Aynı şekilde tabancalardan kalaşnikofa[718] kadar büyük bir silah deposu olduğu söylenen Michael B., Sebastian S.'e bir gece yirmi benzinliği soymayı teklif etmiştir.[719] O, ön sağ koltukta daima bir silah bulundurmuş, bunun gerekçesi olarak da, bir polis konrolüne rastlarsa, *„hepsini yere sereceğini (öldüreceğini)"* söylemiştir.[720] 14.06.2000 tarihinde Michael B. bu planı uygulamaya koymuş ve bir polis kontrolü sırasında üç polisi kurşunlamış ve ardından da kendini vurmuştur.[721] Dortmund Arkadaşlığı bu ölümleri kutlamış, üzerinde *„[B.] bizim bir dostumuzdu. Almanya lehine 3:1. Dortmund Akradaşlığı."*[722] yazılı bildiri ve çıkartmalar üretmişler.

Oidoxie Streetfighting Crew 'un özellikle göze batan bir başka üyesi Robin Sch.'dir. O, bu ara silahlı bir soygundan dolayı cezaevindedir ve Beate Zschäpe ile mektuplaşmaktadır. Her ikisi de mektuplaşmadan önce birbirlerini tanımadıklarını söylemektedir. Zschäpe'nin, kendisine çok sayıda mektup yazılmasına rağmen, Sch.'ya özellikle ayrıntılı ve yakın bir tarzda cevap vermesi göze batmaktadır.[723]

"Oidoxie Streetfighting Crew"

"Oidoxie Streetfighting Crew", Oidoxie müzik grubu çevresinden gelen bir gruplaşmadır. Müzik grubunun ortaya çıkmasından beri müzik grubu dostları ve tanıdıkları düzenli bir şekilde yurtiçindeki ve yurtdışındaki konserlere gitmektedirler. Ücretsiz giriş, yiyecek ve yatacak yer karşılığında diğer yardımlar yanında konserlerde koruma görevlisi olarak çalışarak müzik grubunu desteklediler.[724] 2002 senesi sonuna doğru bu grup "Oidoxie Streetfighting Crew" adı altında organize oldu, bu tarihten itibaren aynı tişöretleri giydiler, Oidoxie müzik grubu onlara ayrıca bir şarkı adadı, bu şarkıda arkadaşlık ve "nasyonal sosyalist" olmanın doğallığı dile getirildi.[725] Crew, insanların gevşek bağlarla bir araya geldiği bir grup değildi, aksine katı üyeliklerden oluşuyordu. B & H'de olduğu gibi tam üyeler ve destekçiler vardı. 2006'da Crew'un yaklaşık 50 üyesi vardı.[726] Crew'un birçok üyesi başka neonazi

---

[712] Sebastian S., Oturum protokolü 18.04.2016 – KB-U NA/19/2/37, s. 28.
[713] NSU Nihai Raporu – NRW Araştırma Komisyonu, Drs. (basım) No: 16/14400, s. 202.
[714] A.g.e., s. 205.
[715] Sebastian S., Oturum protokolü 18.04.2016 – KB-U NA/19/2/37, s. 28.
[716] NSU Nihai Raporu – NRW Araştırma Komisyonu, Drs. (basım) No: 16/14400, s. 206
[717] Sebastian S., Oturum protokolü 18.04.2016 – KB-U NA/19/2/37, s. 48.
[718] A.g.e., s. 49.
[719] A.g.e., s. 50.
[720] A.g.e.
[721] Ruhrnachrichten Gazetesi „15 sene işlenen polis cinayetinin ardında ne yatıyor?", 15.06.2015 tarihli yazı, erişim adresi: https://www.ruhrnachrichten.de/Staedte/Dortmund/Was-steckt-hinter-dem-Polizistenmord-vor-15-Jahren-240140.html#plx848245863, son erişim tarihi 28.07.2018.
[722] Zeit Online, „neonaziler tarafından öldürülen polislerin anısına", 22.05.2015 tarihli yazı, erişim adresi: http://blog.zeit.de/stoerungsmelder/2015/05/22/gedenken-an-von-neonazi-ermordete-polizisten_19413, son erişim tarihi 28.07.2018.
[723] NSU Nihai Raporu – NRW Araştırma Komisyonu, Drs. (basım) No: 16/14400, s. 671 sonraki.
[724] Michel F., Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 158.
[725] NSU Nihai Raporu – NRW Araştırma Komisyonu, Drs. (basım) No: 16/14400, s. 136 sonraki.
[726] A.g.e., s. 140.

gruplarında da organize olmuşlardı, örneğin NPD'de, Dortmund Arkadaşlığı'nda, veya Aryen Kardeşliği'nde. Böylece Crew ayrı ayrı organizasyonlar arasında ağ kurulmasına da hizmet ediyordu.

"Oidoxie Streetfighting Crew"un üyeleri şiddet uygulamaya hazırdır, hem rakip radikal sağcı gruplara, hem de politik rakiplere karşı.[727] Üyelerinin birçoğu şiddet içeren cezai suçlardan dolayı hüküm giymiştir.[728]

2005 senesinde Crew yeniden organize oldu ve daha geniş bir yapıya dönüştü. En geç bu tarihten itibaren Crew'un çeşitli eyaletlerde, bu arada Hessen'de üyeleri vardı. Bu konuyla ilgili olarak NRW Nihai Raporu'nda şöyle deniyor:

> *„Oidoxie Streetfighting Crew'un en geç yeniden organize olmasından sonra, fakat tahminen daha da önce, Kassel'lı neonazilerin olduğu bir fraksiyon bu grubun içindeydi. Bu fraksiyon NRW Anayasayı Koruma'nın birçok kaynağı tarafından „Aryen Kardeşler" ile bağlantılı bulunmuştur. Hessen Eyalet Meclisi Araştırma Komisyonu önünde beyanda bulunan bilirkişi Andrea Röpke, "Arische Bruderschaft"ta („Aryen Kardeşliği"), esasen Aşağı Saksonya'dan gelen ve sonraları Thüringen'de yaşayan neonazi yöneticisi ve sağcı rock yapımcısı Thorsten Heise çerresinde toplanan bir gruplaşmanın söz konusu olduğunu söylemiştir. Onun tarafından arkadaşlık olan adlandırılan grup Hessen'de de aktifmiş ve oldukça militan taraftarları varmış. Bu grup tehlikeli ve gizliymiş. Fakat bu grup hakkında çok az bilgi varmış.*
>
> *„Oidoxie Streetfighting Crew"un Kassel'lı üyesi olarak Komisyon üç kişinin ismini tespit edebilmiştir. Bu noktada daha önce adı geçen [Stanley R.]'nin yanında, grup resminde görülen [Michel F.] ve [Danyel H.] söz konusudur. Bu üç kişi, içinde şiddete dayanan cezai suçlar da olmak üzere, önemli suçlardan dolayı polis tarafından tanınmaktadır. (...)*[729]

Kassel'lı Stanley R. 2006 senesinden beri Oidoxie Streetfighting Crew'un şefidir.[730] Streetfighting Crew'un Kassel'lı bu üç üyesinin hepsi sadece Aşağı Saksonya Aryen Kardeşliği'nde değil, aynı zamanda „Sturm 18" isimli Kassel'lı grupta da organize olmuşlardı.

Stanley R.

Bugüne kadar aktif olan Kassel'lı neonazi Stanley R. ilk defa 1993 senesinde sağcı çevrenin parçası olarak ortaya çıktı. O zamanlar o, FAP çevresinde aktifti. FAP'nin yasaklanmasından sonra Dirk Winkel'in (bakınız: 2.2.2.3.) etrafındaki kişilerle temas kurmuştur. 1995 senesinde bir taşıt kontrolü çerçevesinde "Hilfsgemeinschaft für nationale Gefangene und deren Angehörige"(HNG) („Nasyonal Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği")'nin senelik toplantısı münasebetiyle bir taşıt içinde Dirk W. , Corryna Görtz ve diğer iki kişinin daha kimliği belirlenmiştir.[731] Onun, Winkel'in "Kameradschaft Kassel" („Kassel Arkadaşlığı")nda da organize olup olmadığı hakkında Komisyon'da bilgi yoktur. Herhangi bir grupa ilk açık seçik üyeliği 2003 senesinde Kassel'da „Sturm 18" de ispatlanabiliyor (2.2.2.4.). Fakat kendisi Kassel'daki sağcı çevrede, önceki yönetici kişilerden biri olarak biliniyordu ve çoktan ceza hukukuyla ilgili olarak defalarca kayıtlara geçmişti.[732] En geç 2005 senesinde Oidoxie Streetfighting Crew'un yapısının değiştirilmesinden sonra Stanley R. bu gruplaşmayı yönetti, fakat o, en iyi şekilde ağ ilişkisi olan militan gruplaşmada sadece yönetici bir pozisyona sahip değildi, aynı zamanda federal düzeydeki yapılar için de özel öneme sahipti: LKA'ya göre, *„Stanley [R.]nin Almanya çapında – eğer hatta Avrupa çapında değilse – „Combat 18"in şefi olmasının söz konusu olduğuna"*[733] dair ipuçları vardır.

---

[727] A.g.e., s. 151.
[728] A.g.e.
[729] A.g.e., s. 141.
[730] A.g.e., s. 142.
[731] Informationsaustausch in Staatsschutzsachen (Devleti Koruma konusunda bilgi alışverişi), cilt 649, PDF s. 11.
[732] Aşağı Saksonya Eyalet Kriminal Dairesi, kısa açıklama „Stanley [R.] hakkında değerlendirmeler", 29.10.2013, cilt 735, PDF s. 391.
[733] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 02.05.2014 tarihli elektronik postası, ilgi: „Combat 18" ile ilgili olarak bilgi bildirimi ve soru, cilt 735, PDF S. 394.

Tüm radikal sağcı eylemiyle o, „yüksek düzeyde bir komploculuk" gösteriyor ve bu çevrede de büyük şiddet eğiliminden dolayı ondan korkulmaktadır.[734] Her sene doğum gününde, sık sık canlı müzik gruplarıyla büyük bir neonazi partisi verme alışkanlığı var. 2012, 2013 ve 2014 senelerindeki doğum günü kutlamaları dosyalara geçmiştir. 2013'te Oidoxie üyeleri, 2012'de de şarkı sözü yazarı ve besteci „Julmond" katılmıştı. Her seferinde birçok eyaletten misafirler gelmiştir.[735] Uwe Mundlos ve Uwe Böhnhardt'ın Halit Yozgat'ın öldürülmesinden birkaç hafta önce R.'nin yanında 2006 senesinde doğum günü kutlamasına katıldığına dair bir ipucu vardı, fakat bu ipucu Araştırma Komisyonu'nda kuvvetlendirilememiştir. GBA (Generalbundesanwalt/ Federal Başsavcı) da, Stanley R.'nin bu ipucundan dolayı ifadesini almıştır.

Bu ifade alma sırasında konu, sadece 2006'daki doğum günü partisinde Böhnhardt'ın ve Mundlos'un orada olduğu sorusuydu. Fakat, olay yeri olan Dortmund ve Kassel'daki neonazi çevrelerinin kurduğu ağ, R.'nin Streetfighting Crew'deki rolü, göze batan bir şekilde militan neonazi olan Corryna Görtz ve Dirk W. ile olan ilişkisi ve militan Combat 18 ağındaki yönetici rolü sorgulama konusu olmamıştır.[736]

Michel F.

Oidoxie Streetfighting Crew ve "Sturm 18" üyesi olan Michel F., Crew üyeliğinden önce Wenzel'in "Kassel Arkadaşlığı"nın parçası idi ve Temme'nin muhbiri Benjamin Gärtner'i iyi tanıyordu. Gärtner onu "en iyi eski arkadaşı" olarak tanımladı[737], Michel F. ise bunu biraz farklı değerlendirdi, fakat Gärtner'i senelerdir tanıdığını onayladı.[738] F. sık sık polis kayıtlarına geçmiştir. NSU Komisyonu'nda gururlanarak verdiği ifadesinde, iki sene içinde 186 suç duyurusu aldığını söyledi.[739] O, klüp mekanlarını sağcı konserler için kullandığı Bandidos ile de iyi ilişki ağı kurmuştu. Bugüne kadar kendisi rockçı çevrededir ve muhtemelen silah ticaretinde yerini almıştır.[740]

Danyel H.

Danyel H., hem Oidoxie Streetfighting Crew'da, Kassel'daki Sturm 18'de, hem de Aryen Kardeşliği'nde Stanley R. ve Michel F. ile birlikte aktifti. O, 1990'lı senelerin başından en azından 2007 senesine kadar militan neonazi çevresinin aktif bir üyesiydi ve şiddet uygulamalarıyla dikkat çekti.[741] 2012 senesinde, Federal Krimimal Dairesi'nin, Zschäpe aleyhine soruşturma prosedürü çerçevesinde başkalarının yanında kendisi hakkında da soruşturmalar yaptığını öğrenince, Federal Kriminal Dairesi'ne başvurdu ve Stanley R. ile birlikte Sturm 18'de olduğunu doğruladı ve altı veya sekiz senedir sağcı çevreyle ilişkisinin olmadığını iddia etti.[742] O çevredeki takma adı „Düse" idi. H.'nın gerçekten bu arada o çevreden ayrılıp ayrılmadığı hakkında Araştırma Komisyonu'nun bilgisi yoktur. Kendisinin tarihlerle ilgili yapmış olduğu beyan her halükârda doğru değildir.[743]

---

[734] Aşağı Saksonya Eyaleti Kriminal Dairesi, kısa açıklama „Stanley [R.] hakkında değerlendirmeler", 29.10.2013, cilt 735, PDF s. 391

[735] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 28.03.2014 tarihli haberi, ilgi: „Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü sahasında 28./29.03.2014 tarihli açıklığa kavuşturma önlemleri, cilt 1472, PDF s. 318.

[736] BKA (Federal Kriminal Dairesi)'nin 23.05.2012 tarihli ifade alma protokolü, cilt 149, s. 252 devamı.

[737] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 10.

[738] Michel F., Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 207.

[739] Michel F., Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 181.

[740] Araştırma370, Güney Aşağı Saksonya'daki aşırı sağcı çevreye dair infoportal, yazı „Mario messerschmidt'in Combat 18 nazileriyle bağlantıları", 14.08.2015 tarihinde yayınlanmıştır, erişim adresi: https://recherche370.noblogs.org/post/2015/08/14/verbindungen-von-mario-messerschmidt-zu-combat-18-nazis-und-nsu-unterstuetzerinnen/, son erişim tarihi: 28.07.2018.

[741] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 08.09.2004 tarihli teleksi, cilt 1110, PDF s. 270.

[742] BKA (Federal Kriminal Dairesi)'nin 18.05.2012 tarihli kısa açıklaması, cilt 143. PDF s. 4

[743] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin elektronik postası, ilgi: 02.04.2007 tarihli Skin konserinde işletmeci tespitleri, cilt 649, PDF s. 84.

2.2.2.3 FAP ve FAP'nın sonraki gruplaşmaları Kassel Arkadaşlıkları, Gau Kurhessen Arkadaşlığı

„Freiheitliche Deutsche Arbeiterpartei" (FAP) („Özgürlükçü Alman İşçi Partisi")

FAP, 1979 senesinde kurulan, federal düzeyde ortaya çıkmış olan, aşırı sağcı, en küçük partiydi. 1994 senesinde parti imtiyazi elinden alındı ve 1995 senesinde dernekler hukukuna göre yasaklandı. Partinin (eski) üyeleri, yasaktan sonra da militanlık özelliklerini devam ettirdiler ve Kassel'daki birçok aktivistin de içinde olduğu, federal çapta bir ilişkisi ağına sahiptiler. Burada Dirk Winkel'i, bir müddet hayat arkadaşı olan Corrynna Görtz'i ve Markus E.'yi ön plana çıkarmak gerekir. Fakat bu gruplaşmanın tehklikeli oluşunu değerlendirmek için Hessen sınırları dışına bakmak zorunlu: Kassel'lı aktivistler Federal Almanya dışına uzanan bir hareketlilik içindeydiler ve ayda birkaç defa Aşağı Saksonya eski FAP eyalet başkanı ve ismi bilinen neonazi Thorsten Heise'nin arkadaşlık akşamlarında onu ziyaret ediyorlardı.[744] Görtz ve Winkel'in, Heise'den önce Aşağı Saksonya başkanı olan ve 1992'de Avusturya'ya yurtdışı edilen Karl Polacek ile candan bir ilişkileri vardı. Onlar onu Avusturya'da da sık sık ziyaret ettiler.[745] Kassel'lı eski FAP üyelerinin, Bavyera'daki eski FAP üyeleri ile de, özellikle Falco Schüssler (Landesvorsitzender Bayern/ Grubun Bavyera başkanı) ile yoğun bir ilişkileri vardı. Corrynna Görtz, eskiden Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti FAP başkanı olan, Dortmund'lu neonazi Siegfried B. („SS-Siggi") ile en azından yakın arkadaşlığını senelerce devam ettirdi. Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin eski muhbiri M.S. senelerce Heise etrafındaki Thüringen, Aşağı Saksonya ve Hessen'deki militan çevre hakkında raporlar verdi ve Araştırma Komisyonu'nda 1990'lı yılların sonundaki çevre hakkında değerli görüşler sundu.

Kendisi daha önce, Thüringen Eyaleti vekaleten FAP başkanı olan M.S.[746] FAP'yi şu şekilde tanımladı:

> *„FAP'nin başkanı Friedhelm Busse (...) idi. FAP'nin, NSDAP (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei / Alman Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi)'nin salt bir kopyası olduğu söylenebilir. Bizim orada parti üniformalarımız vardı. Orada - - - parti üniforması ile dolaşıyorduk. Siyah pantolonumuz vardı; kahverengi gömleğimiz vardı; omuz kayışımız vardı; bölge üçgenimiz vardı. Evet, bu bir salt nazi kopyasıydı. Bu partinin salt nasyonal sosyalist bir programı vardı. (...) Kapalı kapılar ardında gamalı haç, Hitler büstleri hiç yasak değildi. Bu salt bir nazi grubuydu."*[747]

Güney Aşağı Saksonya/Kuzey Hessen çevresi yoğun bağlantılıydı ve Kassel'lılar devamlı Heise'nin arkadaşlık akşamlarındaydılar.[748] Tanık Oliver P. de, Winkel E.'yi, Görtz ve Heise'yi, şahsen tanıyordu, fakat kendi ifadesine göre FAP'nin üyesi değildi.[749] Her ikisi de birbirinden bağımsız olarak ve birbiriyle örtüşen bir şekilde, Heise'nin küçük bir çevrede komplocu tutum sergilediğini ve silah sakladığını söylediler.[750]

„Kameradschaft Kassel" („Kassel Arkadaşlığı") veya „Kameradschaft Gau Kurhessen" („Gau Kurhessen Arkadaşlığı")

FAP yasaklanınca, taraftarlar etkinliklerini durdurmadılar. Aksine stratejilerini değiştirdiler: Üye listeleri ve kasası sabit belli bir dernek veya parti olarak organize olmak yerine, kontrolü ve yasaklanması zor olan yeni organizasyon şekilleri aradılar. Böylece „Freie Kameradschaften" („Hür Arkadaşlıklar") grupları ortaya çıktı. Bu nedenle Heise Aşağı Saksonya'da „Northeim Arkadaşlığı"nı,

---

[744] Oliver P., Oturum protokolü UNA/19/2/36 – 15.04.2016, s. 17 devamı.
[745] M.S., Oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19.05.2017, s. 40.
[746] M.S., Oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19.05.2017, s. 16.
[747] A.g.e., s. 14.
[748] A.g.e.
[749] Oliver P., Oturum protokolü UNA/19/2/36 – 15.04.2016, s. 54.
[750] Oliver P., Oturum protokolü UNA/19/2/36 – 15.04.2016, s. 17 devamı, M.S., Oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19.05.2017, s. 49

Siegfried B. de „Dortmund Arkadaşlığı"nı ve Schüssler de „Aschaffenburg Arkadaşlığı"nı kurdular.[751] Winkel ise Kassel'da „Kassel Arkadaşlığı"nı kurdu, yani „Gau Kurhessen Arkadaşlığı"nı kurdu (aynı şekilde „Kassel Arkadaşlığı" olarak adlandırılan Christian Wenzel'in grubuyla karıştırmamak gerekir), yani daha önce var olan E.'nin arkadaşlığına katıldı. Arkadaşlık üyeleri, çesitli cezai eylemlerle, diğer şeyler yanında anayasaya aykırı organizasyonların işaretlerini kullanarak, propaganda suçları işleyerek, halkı kışkırtma suçları işleyerek, hakaretler yaparak, (ağır) vücut yaralamalarında bulunarak, mala zarar vererek ve Dernekler Yasası'na aykırı hareketlerde bulunarak kendilerini gösterdiler.[752]

Kassel FAP'nin, Kassel Arkadaşlığı'nda devam ettiği, Federal Kriminal Dairesi'nin bir raporundan da anlaşılmaktadır. Federal Kriminal Dairesi 2000'li senelerin başında „Aşırı sağcı arkadaşlıklar" ("Rechtsextremistische Kameradschaften") isimli bir proje grubu oluşturmuştu. Bu proje grubu, mevcut arkadaşlık gruplarının federal düzeyde bir görünümünü ortaya koyacaktı.[753] Kassel Arkadaşlığı'yla ilgili olarak onların raporunda şöyle deniyor:

> *„Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün bilgilerine göre „Gau Kurhessen Arkadaşlığı"nda, 1993'ten beri „Kassel Arkadaşlığı" ve „FAP-Kameradschaft Kassel" („FAP Kassel Arkadaşlığı") ismi altında ortaya çıkan ve Kassel civarındaki eski FAP üyeleri olan aynı kişiler söz konusudur. Şu anda bu arkadaşlık yaklaşık 15 kişiden meydana gelmektedir. Onların yöneticiliğini ismi bilinen aşırı sağcı Dirk Winkel yapmaktadır (...).*[754]

Güvenlik makamları, Kassel Arkadaşlığı'nın FAP'nin eski üyelerinden oluştuğunu bildiği halde, yasaklanan bir organizasyonun devam ettirilmesinden dolayı ceza prosedürü başlatmamıştır. Aynı problemle karşı karşıya olan diğer eyaletlerde, polis kısmen ceza prosedürü başlatmış, fakat politik iradeden dolayı bunlar başarısız kalmıştır. Örneğin Kuzey Ren Vestfalya Araştırma Komisyonu'nun nihai raporunda, Köln polisinin, yasaklanmış olan FAP'nin çok sayıdaki eski aktivistlerinin mevcudiyeti karşısında, FAP'yi devam ettirme şüphesinden dolayı ve Dernekler Yasası'na aykırı hareketten dolayı arkadaşlık aleyhine soruşturma yaptığı ve Köln Arkadaşlığı aleyhine yasaklama prosedürünün başlatılması için çaba gösterdiğini yazmaktadır – fakat bu, NRW İçişleri Bakanlığı ve oradaki Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından reddedilmiştir.[755]

Kassel Arkadaşlığı Dirk Winkel'in yönetici kadrosunun Avusturya'ya taşınmasından sonra dağılmıştır. Fakat burada aslında dağılmadan çok, geriye kalan üyelerin yön değiştirmesi söz konusudur. Eyalet Kriminal Dairesi'nin arkadaşlığa dair kısa açıklamasında şöyle deniyor:

> *„Winkel, E., W. ve N. adlı kişiler geçmiş senelerde Aşağı Saksonya'lı aşırı sağcı Thorsten Heise ile yakın temastaydı. Heise için özellikle Winkel, Kuzey Hessen bölgesinde merkezi bir figürdü. O, Thorsten Heise ile görüşerek, Kuzey Hessen'deki sağcı çevrenin toplantılarını ve toplantıya gidişleri organize etmişti. Daha o vakit, Northeim Arkadaşlığı'na yoğun bir yakınlaşma oldu. Her iki arkadaşlık grubu da birlikte toplantılara (nazi dönemi Alman ordusu sergisine/Wunsiedel pp.'de Rudolf Hess hatıra yürüyüşüne) gitmişlerdir. (...) Winkel'in Avusturya'ya gitmesi sebebiyle, Heise'nin Northeim Arkadaşlığı ile Gau Kurhessen ve Kuzey*

---

[751] "Der politische Soldat" („Siyasi asker") şu kitabın içinde: Dunkelfeld: Recherchen in extrem rechten Lebenswelten rund um Rhein-Main (Dunkelfeld: Rhein Main Bölgesi etrafındaki aşırı sağcı dünyalar hakkında araştırmalar), [Yayınlayan] argumente (argümanlar). Netzwerk antirassistischer Bildung e.V. aus Wiesbaden, Bildungswerk Anna Seghers e.V. dernekleri, Antifaschistisches Infobüro Rhein-Main, Berlin, 2009.

[752] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 08.02.1999 tarihli konferans notu, cilt 1028, s. 461; Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 08.12.2000 tarihli teleksi, cilt 1159, s. 86; Federal Krimnal Dairesi'nin (BKA) „Aşırı sağcı arkadaşlıklar" isimli proje grubunun konuyla ilgili durum raporu, 12/2001, cilt 910, s. 82 devamı. Gau Kurhessen Arkadaşlığı'nın (tamam olmayan) üye listesi, Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 22.05.2002 tarihli kısa açıklamasında bulunmaktadır, cilt 910, S. 123 devamı; karşılaştırınız Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 118.

[753] Cilt 911, Federal Kriminal Dairesi (BKA), Federal Kriminal Dairesi'nin 51 nolu delil kararına dair teslimatı, Dirk Winkel, klasör no 2, s. 466 devamı.

[754] Cilt 911, Federal Kriminal Dairesi (BKA), Federal Kriminal Dairesi'nin 51 nolu delil kararına dair teslimatı, Dirk Winkel, klasör no 2, s. 483 devamı.

[755] Örneğin Köln Polis Müdürlüğü „Köln Arkadaşlığı" üyelerine karşı böyle bir ceza prosedürü başlatmıştı, bakınız: Kuzey Ren Vestfalya PUA III Nihai Raporu, Drs. (basım) No: 16/14400, s. 114, 247.

Hessen Arkadaşlığını, Güney Thüringen'den gelen arkadaşları da içine alarak hepsini birleştirmeyi, bir kardeşliğe dönüştürmeyi çabaladığına dair ipuçları vardır.(...)"[756]

1990'lı senelerin sonunda muhtemel sağcı terörist yapı

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin bir dokümanından, 1900'lı senelerin sonunda birbirinden bağımsız olarak iki kaynağın Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne bilgi getirdiği ve Dirk Winkel'in bir yeraltı organizasyonu kurmak istediği anlaşılmaktadır.[757]

Bu dokümanda şöyle deniyor:

„Buradaki eski dosyaları inceleme çerçevesinde, 1990'lı senelerin sonunda Kuzey-Doğu-Hessen'de muhtemel bir terörist yapıya işaret eden bilgiler elde edilmiştir. Burada, 2002/2003'te Avusturya'ya taşınan Dirk Winkel (12.09.1966 doğumlu, NADIS [Not: polis bilgi sistemi] bugün kayıt yok)ve hayat arkadaşı Corinna Goertz'in (29.09.1968 Thüringen doğumlu, NADIS bugün kayıt yok) merkezi bir rol oynamışlardır. Bu iki kişi hakkında güncel aydınlatıcı bilgi Federal Anayasayı Koruma Dairesi'nden istirham edilmiştir. NSU'ya dair somut bir bağlantı şimdiye kadar görülmemiştir, fakat bu kişilerin Thüringen ile bağlantıları görülmüştür.

1997/1998'de Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin aşırı sağcı çevreden gelen bir kaynağı, Kassel bölgesinde „nasyonal bir yeraltı"nın var olduğunu bildirmiştir. Bu harekete ait kişiler ayrıntıları anlatılmayan „aksiyonlar" planlıyorlarmış. Bu kaynak, o zamanlar Winkel'in muhtemelen sorumlu kişilerden biri olduğuna işaret etmiştir.

Değerlendirme: NSU ile isim benzerliğine rağmen şu anda Doğu Almanya'ya ait gerçek bağlantılarla ilgili somut ipuçları yoktur. O zamanlar, neonazi eğilimli derneklere karşı alınan sayısız yasaklayıcı önlemlerden sonra gerekli komplocu davranışlar hakkında sık sık tartışmalar yapılıyordu. „nasyonal yeraltı" kavramı bu arka planda ve bu bağlamda yorumlandı. NSU kompleksindeki (Kassel) olay yerine mekansal bağlantıdan dolayı, bu konu içeriği Federal Kriminal Dairesi'ne muhtemel iz olarak bildirilmiştir.

„1999'da başka bir kaynak Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne, Winkel'in temas kurduğu bir kişinin bu arada yasaklanmış olan bir organizasyona dahil olduğunu bildirmiştir. Onlar, o sıralar bir „yeraltı örgütü" kurma aşamasındaymış. Eskiden bu organizasyon Kuzey Hessen bölgesindeymiş, şimdi ise sadece Doğu'da hareket ediyormuş. Kassel bölgesinde önemli şeyler düzenleniyormuş.

Değerlendirme: Bu yasaklanmış olan örgüt konusunda büyük bir ihtimalle, Winkel'in dahil olduğu ve 1995'te yasaklanan Özgürlükçü Alman İşçi Partisi'nin (FAP) devamı olan bir organizasyon söz konusudur. Buna rağmen bu konu iceriği de aynı şekilde Federal Kriminal Dairesi'ne muhtemel iz olarak bidirilmiştir."[758]

Önemli kişiler

Bu gruplaşmadan tanık beyanları ve dosyalar vasıtasıyla, üç kişinin oldukça büyük militanlık, komploculuk ve ilişki ağı sebebiyle Araştırma Komisyonu'nun dikkatini çekmiştir. Bu nedenle onlar, NSU ile muhtemel ilişkileri açısından veya olayın gerçekleştirilmesi sırasında muhtemel destekleyici eylemleri açısından özellikle mercek altına alınmıştır.

---

[756] Cilt 996, Hessen Eyalet Kriminal Dairesi, klasör 254, delil kararı 01, diğer mevcut dosyalar, değerlendirme, organizasyonlar hakkında bilgiler (kısım 5), s. 89 devamı

[757] Bu vahim bilgi kamuya açık komisyon oturumlarında kullanılamamıştır. Çünkü ancak DIE LINKE'nin talebi üzerine kamuya açık ifade alma işlemlerinden sonra derecesi düşürülmüştür. Bu doküman 2012'den itibaren Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde dosyaların dahili incelemesi münasebetiyle tanzim edilmiştir.

[758] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nın (HmdIS) 10.08.2012 tarihli kısa açıklaması, cilt 1852, PDF s. 22.

Dirk Winkel

Dirk Winkel, Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi tarafından 1990'lı senelerde Hessen'deki neonazi çevrelerinin en önemli kişilerinden biri olarak değerlendirildi.[759] O, birçok seneler Hessen'de eyalet FAP başkan vekiliydi.[760] O, sayısız aşırı sağcı toplantıların orgnizasyonuna katkıda bulunmuştur, bunlar arasında neonazi yürüyüşleri, NPD demonstrasyonları, eski nazi büyükleri için çelenk koyma ve HNG'nin toplantılarına katılma vardı.[761] Dirk Winkel aleyhine ayrıca, örneğin Ceza Yasası, madde 86a'ya göre (anayasaya karşıtı organizasyonların işaretlerini kullanma), Ceza Yasası, madde 130'a göre (Halkı kin ve düşmanlığa tahrik) ve Toplantı, Dernekler, Silah ve Savaş Silahları Kontrol Yasasına aykırı harekette bulunmaktan dolayı birkaç soruşturma prosedürü yürütülmüştür.[762] Resmi makamların bilgisine göre Dirk Winkel, Schleswig-Holstein'daki „Kameradschaft Cismar" (Cismar Arkadaşlığı") gibi diğer gruplaşmalarla da temas içindeydi.[763] 1996 senesinde Worms'daki „Rudolf-Heß-Gedenkmarsch" („Rudolf Heß Hatıra Yürüyüşü")ne katıldı. Bu yürüyüşte Tino Brandt, André Eminger ve Beate Zschäpe de vardı ve gözaltına alınmışlardı.[764] 2000 senesinde INPOL tarafından gözlemlenmek üzere, „terörist" olarak adlandırılmıştı.[765] O, neonazi Corryna Görzt'in uzun seneler arkadaşıydı. Ve onunla yeni bin yıla girerken Avusturya'ya göç etti. Orada da aşırı sağcı çevreye katılmaya devam etti. Fakat Komisyon, Winkel'in 2000 senesinden sonra bugüne kadar ne ölçüde politik olarak aktif olduğu konusunda hemen hemen hiçbir bilgiye sahip değildir.

Corryna Görtz

Corryna Görtz, aynı zamanda Uwe Mundlos'un askerlik hizmetini yaptığı, Thüringen'deki küçük bir yerde, Bad Frankenhausen'da doğmuş ve büyümüştür.[766] 1990'lı senelerin başında politize olmuştur. Thüringen Eyalet Kriminal Dairesi'nin 1997 senesinde tanzim ettiği „Bildmappe Rechtsextremistischer Gewalttäter im Freistaat Thüringen" („Hür Devlet Thüringen'de aşırı sağcı zorbaların fotoğraf albümü")nde Beate Zschäpe'nin yanında tek kadın olarak görünüyordu.[767] Görtz Komisyon'da, hiçbir zaman şiddet uygulamadığı için, bu albümde olmasını anlayamadığını belirtti.[768] O zamanlar o, Nationalistischer Front (NF / Nasyonalist Cephe) ve Wiking Gençliği üyesiydi.[769] Thüringen'den Detmold'a taşındı. Orada Meinolf Schönborn'un NF eğitim merkezinde yaşadı ve çalıştı. Schönborn, 1990'lı senelerde paramiliter „Nationale Einsatzkommandos" („Nasyonal Müdahale Komandoları")'nı kurmak istemesiyle tanınmıştı.[770] O, bu eğitim merkezinde, NSU konteksinde „VM Corelli" olarak bilinen Thomas Richter'i de tanıdı.[771] Onunla birlikte, onun oradaki arkadaşlık grubunda aktifti.

Onu o günlerden beri iyi tanıyan tanık Oliver P. Araştırma Komisyonu'nda onun militanlığını vurguladı:

> *Milletvekili Nancy Faeser: "Thüringen'deki çevrede bir bomba yapıcısı olduğunu muhtemelen konuşan insanlar var mıydı?"*
>
> *Tanık Oliver P.: „Corinna Görtz'den bu soruyla ilgili ifadeyi duymuştum, o bize şöyle demişti: „Nasıl, siz pişirmiyor musunuz?" O, bu konuyu, kimyasalları karıştırıp kaynatmayı, herhangi*

[759] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 13.08.1999 tarihli teleksi, cilt 984, PDF s. 336.
[760] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 26.02.1997 tarihli kısa açıklaması, cilt 649, PDF s. 43
[761] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 13.08.1999 tarihli teleksi, cilt 984, PDF s. 337-339; HNG hakkında bakınız 2.2.2.8.
[762] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 13.08.1999 tarihli teleksi, cilt 984, PDF s. 339 devamı.
[763] „Aşırı sağcı arkadaşlıklar" proje grubunun konu durumu raporu, 12/2001 durumu, cilt 911, s. 29.
[764] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 26.02.1997 tarihli kısa açıklaması, cilt 649, PDF s. 43; cilt 762, PDF s. 350 devamı.
[765] BGSI telefaksı Angermünde, ilgi „INPOL-ilanı PB 07 (Terrorist)" („INPOL-Ausschreibung PB 07 (Terrorist)"), cilt 1252, PDF s. 326
[766] https://www.thueringer-allgemeine.de/web/zgt/leben/detail/-/specific/NSU-Zeuge-Mundlos-handelte-in-Bad-Frankenhausen-mit-Waffen-774998417, son erişim tarihi 28.07.2018.
[767] Thüringen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 1997 senesine ait resim albümü, cilt 1722, s. 58-60.
[768] Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 101.
[769] Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 82.
[770] "Die Nationalistische Front" („Nasyonalist Cephe"), bulunduğu yer: Antifaschistisches Infoblatt, 18 / 2.1992 | 20.07.1992, erişim adresi: https://www.antifainfoblatt.de/artikel/die-%E2%80%9Enationalistische-front%E2%80%9C, son erişim tarihi: 28.07.2018.
[771] Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 114.

bir şekilde normal olarak gördü, ve o zaman o şöyle dedi: „Nasıl, siz pişirmiyor musunuz?" O zaman biz de şöyle dedik: „Ne pişirme-miz gerekir?" O zaman buna çok şaşırmıştım."

Nancy Faeser; „O vakit, o çevrede hangi münasebetle „pişirildiğini" tekrar sordunuz mu?"

Tanık Oliver P.: „Hayır, aman aman. Bunu sormadım. Benim için bu insanlar, deyim yerindeyse, biraz başka bir galakside yaşıyorlardı. Yani, onların biraz ayakları yere basmıyordu, yani, deyim yerindeyse, özel bir şey söyleyeyim - - o durum bana öyle geldi. Corinna Görtz sık sık yolculuk yapıyordu. Daima herhangi birilerini ziyaret ediyordu, temaslarda bulunuyordu. Michael S. bana herhangi bir şekilde tuhaf göründü."[772]

Dosyalardan da aynı şekilde Görtz'ün bomba yapımıyla uğraştığı, örneğin Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin 12. 09.2013 tarihli kısa açıklamasında, Görtz'ün „Giftpilz"i [773], yani nasıl bomba yapıldığını anlatan broşürü yayınlayan kişi olduğu anlaşılıyor[774]. Kendisi ise „Giftpilz" isimli broşüre katkıda bulunduğunu[775] veya Oliver P. ile kimyasal madde deneyleri hakkında konuşmuş olduğunu veya başka herhangi bir şekilde patlayıcı maddeyle ilgisi olduğunu reddetti.[776]

Tanık M.S. de ifadesinde Görtz'den bahsetmiştir:

„Corryna Görtz, prensip itibariyle benim gibi her yerde vardı. Corryna Görtz'in herhangi bir istihbarat teşkilatı için de çalıştığı herhangi bir zaman duyulursa, buna hayret etmem. Corryna Görtz, Milli Cephe'deydi, Meinolf Schönborn'un yanındaydı. O, FAP'deydi. Prensip itibariyle o, tam benim gibi neonazi çevresindeki muhtemel tüm yönetici kişilerle temas halindeydi – Dortmund'daki FAP'den Siegfried B. ile, yani tüm bu Hooligan çevresiyle, Borusse cephesiyle ve adı ne olursa olsun diğerleriyle. Onun benimle teması vardı. Onun Heise ile teması vardı. Onun Thüringen'lilerle teması vardı. Onun Böhnhardt ve Mundlos ile de teması olduğuna eminim."[777]

Hatırladığına göre bundan başka o, neonazi André Kapke'yi tanımış ve genel olarak Thüringen ile iyi bir ilişki ağı içindeymiş.[778] Kendisi Görtz'e 1998 senesinde Kapke'den gelen bir telefondan bahsetmiş. O zamanlar Kapke kendisine, "*Yeraltına inen üç kişiyi*" nerede saklayabileceğini bilip bilmediğini sormuş.[779]

Görtz ise Zschäpe, Mundlos ve Böhnhardt'ı şahsen tanıdığını reddetmiş ve André Kapke ismini bilmediğini söylemiştir.[780]

Aşağı yukarı 2000 senesinde Görtz ve Winkel birlikte Avusturya'ya taşınmışlar. Winkel ve onun, daha önceden Avusturya'daki neonazi çevresi ile temasları vardı, özellikle Aşağı Saksonya eski FAP başkanı Karl Polacek ile yakın bir ilişkisi vardı.[781] Dosyaya göre Görtz 2000 senesinde bir Avusturya Blood & Honour buluşmasında[782] idi, Kuzey Hessen B & H'nin o zamanki şefi Uwe A.'yı tanıyordu.[783] Aralık 2003'te Görtz Almanya'ya geri döndü ve Alman makamlarına teslim oldu – onun aleyhine, sahtekarlıktan ve ehliyetsiz araba kullanmaktan dolayı toplam beş icra tutuklama emri vardı.[784]

---

[772] Oliver P., Oturum protokolü UNA/19/2/36 – 15.04.2016, s. 23.
[773] "Giftpilz" (Zehirli Mantar) başlığı, „Der Giftpilz – Ein Stürmerbuch für Jung u. Alt" (Zehirli Mantar – Gençler ve yaşlılar için atağa geçme kitabı) başlıklı yahudi aleyhtarı bir NS çocuk kitabını hatırlatıyor.
[774] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin birleşik elektronik postası, ilgi „Kassel/Kuzey Hessen büyük bölgesinden gelen aşırı sağcıların bölgeler üstü temasları", delil talebi UNA 18_2_Nr. 18.neu_LKA_A2_Ordner1_VS_NfD, PDF s. 12.
[775] Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 108.
[776] A.g.e., s. 87.
[777] M.S., Oturum protokolü UNA/19/2/53 – 19.05.2017, s. 17.
[778] A.g.e., s. 28.
[779] A.g.e., s. 25.
[780] Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 84 sonraki.
[781] A.g.e., s. 98.
[782] Federal Almanya Kriminal Dairesi'nin (BKA) kısa açıklaması: "Gau Kurhessen Arkadaşlığı", cilt 911, PDF s. 111.
[783] Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 133.
[784] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin elektronik postası, 02.04.2007 tarihli, ilgi „Corryna Görtz'ün hapse atlması", cilt 1252, PDF s. 304

Bunun üzerine Kaufungen Ceza İnfaz Kurumu'nda, daha sonra Baunatal Ceza İnfaz Kurumu'nda cezasını çekti. HNG[785] üyesi olarak „HNG Haberleri"[786] için yazılar yazdı ve başka nazilerle mektup temasında bulundu, bunların arasında Siegfried B.[787], ve hapse girmesinden önce şahsen tanımış olduğu Martin Wiese de vardı.[788] Münih'teki Yahudi Merkezi'ne bir saldırı planladığı için, aynı süre içinde Martin Wiese de cezaevinde yatıyordu. Siegfried B.'ye hatta o zamanlar sıkı bir şekilde bağlanmıştı ve onu „hayat arkadaşı" olarak tanımlamıştı.[789] O cezaevinde yatarken, 1997 senesinde bir Pumpgun tüfeğiyle solcu bir kitapçıya saldırı yapan ve kaçarken iki polisi kurşunlayan, neonazi Kay Diesner ile mektuplaşmış olabileceğini de itiraf etti.[790]

Görtz, 30 Mart 2006 tarihinde Kassel yakınındaki Baunatal Cezaevi'nden salıverildi. Bir hafta sonra Halit Yozgat kurşunlandı. O, bu sırada Bad Frankenhausen'da anne-babasının yanındaymış ve bu cinayetten önce bu eylem planına ait hiçbir şey farketmemiş.[791]

NSU-Araştırma Komisyonu önünde ifadesi: Cinayetten önce Görtz, Halit Yozgat'ın internet kafesinde

Fakat o, Araştırma Komisyonu önünde ifade verirken sürpriz bir şekilde, 2005 senesi sonunda Halit Yozgat tarafından işletilen, Holländische Strasse 82, Kassel adresindeki internet kafeye, açık cezaevinden gelen Sonja isimli bir tanıdığıyla yaklaşık üç sefer gittiğini söyledi.[792] Son olarak Aralık 2005'ten önce gitmiş, çünkü bu tarihten itibaren bunun yerine bu arada cezaevinden salıverilen Sonja'nın dairesine gitmiş.[793] Özellikle bu internet kafeye gitmenin önemli bir sebebi – telefon ve SIM kartına sahip olmanın yanında – orada cep telefonuna ücretsiz müzik yükleyebilmekmiş. Bu internet kafe, Baunatal Cezaevi'nde bu yönüyle biliniyormuş. Ayrıca cezaevine ulaşım çok iyiymiş. Aktarma yapmak zorunda kalmaksızın tramvay ile internet kafeye gidiliyormuş. Yolculuk yaklaşık sadece 15 dakika sürüyormuş.[794]

Kassel ulaşım şirketinin internetteki sunumundan, bu arada gerçi Baunatal Cezaevi'nden Holländische Strasse'ye direkt bir tramvay bağlantısı olduğu anlaşılıyor. Fakat güncel plana göre yolculuk –tanığın söylediğinin aksine – 39 dakika sürüyor.[795] Kendisine tekrar sorulması üzerine tanık yolculuğun 30 veya 40 dakika sürebileceğini, hiçbir zaman bir saat veya daha fazla sürmeyeceğini söyledi.[796] Orada ücretsiz olarak müzik yükleyebilme beyanı fazla inandırıcı görünmüyor. Görtz'ün cezaevinden uzak olan bu internet kafeye neden gittiğinin sebebi anlaşılmıyor.

Araştırma Komisyonu, tanık Görtz'ün birlikte internet kafeye gittik dediği diğer bayan mahkumun kimliğini belirleyebildi ve onu tanık olarak çağırdı. O, Komisyon önünde, şimdiye kadar hiçbir zaman herhangi bir internet kafeye gitmediğini söyledi:

> *„Tanık Sonja M.:Ben hayatımda şimdiye kadar hiçbir internet kafeye gitmedim. Bir kere bile gitmedim, hiçbir zaman. Bundan dolayı onun bunu nereden çıkardığını kendi kendime soruyorum. Ben bunu anlayamıyorum.*

---

[785] bu üyeliği kendisi söyledi: Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 111.
[786] A.g.e., s. 113.
[787] A.g.e., s. 139.
[788] Federal Almanya Kriminal Dairesi'nin (BKA) kısa açıklaması, cilt 910, PDF s. 388; Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.137.
[789] Corryna Görtz'ün Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne (LfV) 14.10.2004 tarihli yazısı, cilt 1852, PDF s. 8.
[790] Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 111.
[791] A.g.e., s. 85, 88.
[792] Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 19.05.2017, s. 152 sonraki.
[793] Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 19.05.2017, s. 165.
[794] Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 155 ve devamı, 160, 162, 170, 172.
[795] Şahit Sonja M. o zamanki yolculuk süresini aynı şekilde 45 dakika olarak beyan etti (Sonja , M., Oturum protokolü UNA/19/2/59-03.11.2017, s. 84).
[796] Görtz, Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 170 sonraki.

„Başkan: Siz hiçbir zaman bu internet kafede bulunmadınız mı?"

Tanık Sonja M.: Ne bunda ne de başka birinde."[797]

Yakında oturduğu ve onun tarafından kullanılan tramvay durağı doğrudan doğruya karşıda olduğu halde, Holländische Strasse 82 adresindeki internet kafe, Halit Yozgat'ın ölümünden önce onun dikkatini çekmemiş.[798] Tanık sadece, açık cezaevinde beraber kaldıkları sırada kendi dairesine tekrar birlikte gitmelerini doğruladı.[799] Fakat tanık Görtz'den farklı olarak Kasım 2005' te kendisinin cezaevinden salıverilmesinden sonra, artık Görtz ile kendi dairesinde olmadıklarını söyledi.[800] Ayrıca Görtz'ün aşırı sağcı görüşlerinden haberi olmadığını söyledi.[801]

Görtz, LfV (Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi) ve dosyasının yok edilmesi

Görtz'ün belirgin militanlığı ve ilişki ağı ve cinayete kurban gidenin internet kafesinde defalarca bulunmaya dair beyanı yeteri kadar alarm vermiyormuş gibi, bundan başka, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Görtz hakkında tanzim edilen dosyalarla ilgili tutumunun oldukça alışılmamış olduğunun tespit edilmesi zorunlu oluyor. 51 nolu delil talebiyle DIE LINKE Mayıs 2016'da Görtz ile ilgili tüm dosyaları ve dokümanları Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nden istemiştir. Yarım sene sonra Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü, Araştırma Komisyonu'na Corryna Görtz hakkındaki P-dosyasının[802] (personel dosyasının) daha önce 30.10.2009 tarihinde yok edildiğini bildirmiştir.[803] Bunun üzerine Araştırma Komisyonu P-dosyasının yeniden oluşturulmasını ve dosyanın neden yok edildiğini açıklanmasını talep etti.[804] Bundan sonra Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü, Görtz hakkında gizlilik dereceli şey- gizli (VS-Geheim) evrak olarak sınıflandırılan ve tekrar oluşturulan P-dosyasını gönderdi. Havale yazısında Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü, P-dosyasının esasında 69 adet kayıtlı dosyadan meydana geldiğini, bunların 51 tanesinin başka ve halen mevcut olan (Winkel, FAP) dosyalara el atılarak oluşturulabildiğini bildirmiştir. 18 adet dosyanın oluşturulamadığını bildirdi. Bunlardan sekiz tanesinde Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde oluşturulan dokümanların ve başka makamlara ait on adet yazı söz konusuymuş.[805]

Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü, 2009 senesindeki silme sebebi olarak, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Yasası, madde 6 V, bend 1'e (§ 6 V, S. 1 LfVG) göre, en geç beş sene sonra, kişilere ilişkin verilerin hâlâ gerekli olup olmadığını incelediğini bildirdi. Bunun için önemli olan "en yeni maddi bilginin tarihi" ("Datum der jüngsten materiellen Erkenntnis" / EK tarihi) imiş. Bu konuyla ilgili olarak soru sorulan Pilling şu açıklamayı yapmıştır:

> *„Bir dosyanın yok edilmesi, yapılan bir inceleme sonunda, birçok senedir herhangi bir etkinliğin olmadığı anlaşılırsa veya bir kişinin yanlışlıkla aşırı sağcı sayılması halinde söz konusu olur, ondan sonra da dosya yok edilir."*[806]

Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün yazısına göre, son önemli olay (yeni EK tarihi), Görtz'e ait kayda değer bilgilerden dolayı, Mart 2000 tarihindeki kapak bildirimiydi. Bu, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, Görtz ve Winkel için alınan G10 önleminin planlanan bildirimi münasebetiyle 2005 senesine ait kısa açıklamasından da belli oluyormuş. Bu yazıda alıntısı yapılan kısa açıklamada şöyle deniyor:

> *„2000 senesinden beri Görtz'ün aşırı faaliyetleri hakkında bilgi bulunmamaktadır. Görtz özellikle maddi (postayla satış) ve özel (çocuklarının babası, diğer partnerler) motiflerle aşırı*

---

[797] Sonja M., Oturum protokolü UNA/19/2/59 – 03.11.2017, s. 81; karşılaştırınız: s. 92'yi de.
[798] Sonja M., Oturum protokolü UNA/19/2/59 – 03.11.2017, s. 80, 84, 86, 93.
[799] Sonja M., Oturum protokolü UNA/19/2/59 – 03.11.2017, s. 83 sonraki, 85 sonraki, 88.
[800] Sonja M., Oturum protokolü UNA/19/2/59 – 03.11.2017, s. 90.
[801] Sonja M., Oturum protokolü UNA/19/2/59 – 03.11.2017, s. 79, 88.
[802] Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin gözlemlediği çevrede özellikle aktif olan kişiler hakkında kişisel dosyalar (kısaca: P-dosya) açılır.
[803] Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün Araştırma Komisyonu'na 04.11.2016 tarihli yazısı.
[804] SPD Fraksiyonu'nun70 nolu delil talebi
[805] Hessen Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün 23.11.2017 tarihli yazısı.
[806] Pilling, UNA/19/2/51 – 24.03.2017, s. 145.

sağcı çevrede kök salmış görünüyor. Tahminen politik bir arka plan hiçbir zaman ön planda olmamıştır. Politik faaliyetler genellikle onun partnerleri (Winkel, Schüßler) tarafından yapılmıştır."

Bu kısa açıklama yanıltıcıdır. Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi, Schönborn'un NF kadro okuluna gitmiş, bomba yapılmasına dair broşür yazmış olan aşırı sağcı birini, politik arka planın hiç öncelikli olmadığı, aşağı yukarı erkek aktivistlerin yanına takılan bir "eklenti" sayıyor. Kadın neonazilerin hafife alınması gerçi sık sık rastlanan bir olgudur, fakat bir güvenlik makamı tarafından bu açıklıkta ifade edilmesi tamamen anlaşılmaz. Daha da ilginci ise, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin, Görtz Hessen'deki bir cezaevinde yatarken, federal düzeyde tanınan neonazi kadro yöneticilerinden biri olan hayat arkadaşı Siegfried B. ile mektuplaşırken ve HNG gazetesine yazı yazarken, Görtz hakkında güncel bilgilere sahip olmadığını iddia etmesidir. Bu arada Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Görtz ile B. arasındaki ilişkiyi ve onların HNG'ye üye olduklarını bildiği ispatlanmıştır. Yani Görtz 2004 senesinde ceaevinde yatarken mektupla Hessen (!) Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne başvurmuştur, çünkü güya kendisi gruptan ayrılma programı "Exit" hakkında bilgi sahibi olmak istiyordu. Bu yazıda bizzat kendisi şöyle diyor:

"Ben uzun süre Alman ve Avusturya neonazi çevresinde aktiftim. Şu anda HNG'nin mahkumlar listesindeyim ve hayat arkadaşım Ruhr bölgesindeki çevrenin yönetici kadrosuna dahil birisidir."[807]

Böylece, Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü'nün yazısındaki beyanların ve LfV'nın 2005 senesindeki kısa açıklamasının aksine, LfV'nın Görtz hakkında 2004 senesine ait bilgilere sahip olduğu bellidir. Ayrıca Görtz'ün 2009 senesinde – dosyanın güya yok edildiği sene - bile polis dosyalarında, büyük kargaşanın çıktığı bir neonazi konseri için muhatap olarak adı geçiyordu.[808] Bu tür bilgiler genellikle LfV'ya bildirilir.

LfV'ya yazdığı yazıda Görtz'ün başka istihbarat teşkilatlarıyla temasının olup olmadığı burada kapsamlı bir şekilde cevaplanamaz. İfadesi alınırken Görtz, 1996/1997 senesinde Hannover Münden (Aşağı Saksonya) polis merkezinde yapılan bir konuşma çerçevesinde, oradaki memurların Thorsten Heise hakkında bilgi almak için kendisini kazanmaya çalıştıklarını söylemiştir.[809] Memurların hangi makama ait olduğunu cevaplayamadı. O, o zamanlar bilgi vermeyi reddetmiş. Geçmişte bir Avusturya istihbarat teşkilatıyla birlikte çalışıp çalışmadığı kendisine sorulunca, (mevcut olmayan) ifade vermeyi reddetme hakkını kullandı ve ifade vermeyi reddetti.[810]

Araştırma Komisyonu bütün bu bilgilerden sonra harekete geçme ihtiyacı duydu ve yeni önlemlerin incelenmesi için, Görtz'ün ifade protokolünü Federal Başsavcılığa gönderdi.[811]

Markus E.

Markus E. de aynı şekilde FAP üyesiydi ve ondan sonra da Thorsten Heise'nin „Arische Bruderschaft" („Aryen Kardeşliği") nde aktifti.[812] Aynı zamanda geçmişte ve şimdi futbol hooliganı olarak, özellikle zorba oluşuyla tanınıyordu, kendisi defalarca şiddet suçlarından dolayı ceza almıştır. Temme'nin muhbiri Benjamin Gärtner de E.'yi tanıdığını söyledi.[813] Gärtner'in üvey erkek kardeşi Christian Wenzel 2011 senesinde E.'yi Kassel-Bettenhausen İtfaiyesi'nin Paskalya kutlamalarında koruma görevlisi olarak görevlendirmişti.[814] Eyalet Kriminal Dairesi'nin E. hakkında topladığı bilgilerden, 2005 senesi

[807] Corryna Görtz'ün Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne 14.10.2004 tarihli yazısı, cilt 1852, PDF s. 8.
[808] Cilt 910, PDF s. 417-422.
[809] Görtz., Oturum protokolü UNA/19/2/57 – 15.09.2017, s. 104 sonraki, 124.
[810] A.g.e.
[811] Araştırma Komisyonu'ndaki fraksiyon temsilcilerinin görüşmesi hakkında kısa açıklama, 19/2, 26 Eylül 2017 tarihinde.
[812] Oliver P., Oturum protokolü UNA/19/2/36 – 15.04.2016, s. 69.
[813] Gärtner, Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 81.
[814] Bilirkişi Tornau, Oturum protokolü UNA/19/2/12 – 23.02.2015, s. 41.

yaz mevsiminde, o sıralar aslında Avusturya'da yaşayan neonazi Phillipp Tschentscher tarafından iki defa evinde ziyaret edildiği ortaya çıkıyor.[815]

2.2.2.4 Sturm 18 (Sturm Adolf Hitler) [aşırı sağcı grup]: Kassel ve Thüringen'de militan neonazizm

Sturm 18 aşağı yukarı 2000 senesinde Bernd Tödter ve Stanley R. tarafından birlikte kuruldu.[816] Kısa sayılabilecek bir müddet sonra ikisi tartıştılar, Bernd Tödter gruptan ayrıldı ve aynı şekilde „Sturm 18" adı altında aktif olan kendi gruplaşmasını kurdu, hatta o bu gruplaşmayı dernek olarak tescil ettirdi. Stanley R. etrafındaki grup, bundan bağımsız olarak faaliyetine devam etti.

Stanley R. etrafındaki grup

Stanley R. etrafında, Kassel bölgesinden gelen ve „Sturm 18" ismi altında ortaya çıkan ve aynı zamanda Thorsten Heise'nin „Arische Bruderschaft" („Aryen Kardeşliği")nde faaliyet gösteren grup, „Oidoxie Streetfighting Crew" grubunda da aktifti. Stanley R. etrafındaki „Sturm 18"in bundan başka diğer aşırı sağcı gruplarla iyi temasları varmış.[817]

Bernd Tödter etrafındaki grup

Bernd Tödter etrafındaki grup başka bir şekilde kendini gösteriyordu. Bilirkişi Tornau bunu şu sekilde anlattı:

> *„Bu, dıştan görünüşünde, kendini gösterişinde ve iç organizasyonu bakımından da basma kalıp neonazi görünüşüne daha çok benzeyen bir arkadaşlık grubudur. Örneğin: Genellikle Skinheads, bomber ceketi, beyaz bağcıklı springer çizmesi. En azından yönetici takımı için, tamamen insanın aklına gelen düşünceye uygun bir görünüm. Benim bir meslektaşım şöyle yazdı: Bir nazi resminin yapılması zorunlu olursa, tam da Bernd Tödter'in kendini gösterdiği gibi resim çizilmesi zorunlu olurdu."*[818]

Tödter'in kendisi daha gençlik döneminde suç işlemişti, büyük bir şiddet eğilimi göstermişti ve kısmen cezai suçları sırasında kullandığı silahları vardı. İlk suçunu 1991'de işledi. Onun hakkındaki ceza hukukuyla ilgili bilgiler, ölüme sebebiyet veren vücut yaralama, tecavüz, Silah Yasası'na ve Savaş Silahları Kontrol Yasası'na karşı gelme, ağır soygunculuk, tehlikeli vücut yaralama, eve zorla girip hırsızlık yapma ve halkı kışkırtma gibi bir kısmı ağır olan ve ceza gerektiren eylemlerle ilgilidir. Onun aşırı sağcı zihniyeti çok önceleri ortaya çıktı: Daha 1990'lı senelerin „Kameradschaft Nordmark" („Nordmark Arkadaşlığı")nda faaliyet gösterdi.[819]

Tödter, 2000 senesinde NSU'ya çok benzer bir şekilde bomba terörüne ve cinayete çağrıda bulunan „Arische Bruderschaft" (Aryen Kardeşliği) isimli web sayfasının alan sahibiydi:[820]

> *„Terör seksiyonu! Burada, kininizi serbestçe yaşamak için bir bombanın yapılışına dair bilgiler ve başka hoş şeyler bulacaksınız ... Kim bir haini bu listeye koymak isterse, bizim webmaster'ımız üzerinden elektronik postayla iletişime geçsin!" Bu sayfanın başka bir linkindeki bir "kara liste"ye bakılabilir. Bu listede „politik rakiplerin", „yabancı melezlerin" (burada Hessen'den iki kişinin ismi verilmektedir) ve diğer „halk hainlerinin" isimleri ve adresleriyle birlikte ve görüşlerinin bulunduğu bir „ölüm listesi" var."*

[815] Bilgilerin toplanması E., cilt 735, PDF s. 4.
[816] Bilgilerin toplanması Bernd Tödter, cilt 454, PDF s. 97.
[817] Michel F., Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 184.
[818] Bilirkişi Tornau, Oturum protokolü UNA/19/2/12 – 23.02.2015, s. 38.
[819] Bilgilerin toplanması Bernd Tödter, cilt 454, PDF s. 97.
[820] Burada Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin 2000 raporunda alıntı yapılmıştır, s. 39.

2002 senesinde o, Stanley R. ile birlikte "Sturm 18"i kurdu. Tödter'in neden müşterek gruptan ayrıldığını açıklayan esas sebebin ne olduğu bilinmiyor. Fakat kendi gruplaşmasında olmayan neonaziler tarafından hiç sevilmediği biliniyor. Hem Michel F.[821] hem de Christian W.[822] Araştırma Komisyonu'nda onun hakkında aşağılayıcı bir şekilde konuştular. Bilirkişi Tornau da, Tödter grubunun o çevrede „İçkici Arkadaşlık" olarak kötü bir nam yaptıklarını söylemiştir.[823] Yine de o, genellikle oldukça genç olan kişileri etrafında toplayarak grup oluşturmayı başarmıştır, bu grup üzerinde arkadaşlık yöneticisi olarak otoritesini korumaktadır. Tornau, onun grubunda üye olan ve sık sık grup buluşmalarından „kaytaran" genç bir kadını aşağılamak için, boynunda yularıyla Kassel Parkında emekleyerek gitmek zorunda bıraktığını söylemiştir.[824]

Fakat Tödter'in belli bir organizasyon yeteneği de var. 2010 senesinde yine „Sturm 18" ismiyle üye sayısı üçlü rakamlardan oluşan bölgeler üstü bir çevrimiçi ilişki ağı kurmuştur. Cezaevindeki günlerini mahkumlar için ilişki ağı kurmak için kullanmıştır.[825] O, bazıları sadece kağıt üzerinde var olan birçok firma kurmuş, arkadaşlık grubunu, bu arada yasaklanmış olan[826] dernek olarak tescil ettirmiştir.[827]

Burada göze çarpıcı olan, NSU (Nasyonal Sosyalist Yeraltı)'nın kendi başına ortaya çıkmasından hemen sonra, birbirinden bağımsız bir şekilde Tödter'in NSU ile bağlantısı olduğunu söyleyen birçok tanık vardı. 15.11.2011 tarihinde Erfurt Polis Merkezi'ne Lübeck'ten gönderilen anonim bir yazı geldi. Bu yazıda birilerinin [Jahn H.] [Bernd Tödter] „tüm saldırıların" „organizatörleri" oldukları iddia ediliyordu.[828] 24.11.2011 tarihinde bir tanık Federal Kriminal Dairesi'ne başvurdu ve 2008 veya 2009 senesinde Uwe Mundlos'u yanındaki Tödter ile birlikte Kassel'daki „illegal sağcı konserlerde" görmüş olduğunu söyledi. Onların yanında birçok Sturm 18 üyesi varmış.[829] Başka bir meseleden dolayı tutuklanan diğer bir kişi, Tödter ile uzun süre dost olduğunu, Tödter tarafından organize edilen 2004 senesindeki Kassel'daki bir konserde Mundlos ve Böhnhardt'ı görmüş olduğunu ve onlarla konuşmuş olduğunu söyledi.[830] Tödter ile ilgili dördüncü ipucu, onun eski kız arkadaşından geldi. Tödter, kız arkadaşına, NSU ile temas kurduğunu ve birçok ateşli silahı evinde depoladığını söylemiş. Ayrıca kız arkadaşında, Tödter'in NSU ile temasını belgeleyen fotoğraflar varmış.[831] Bundan başka Tödter'in kendisi Aralık 2011 tarihinde hapisteyken Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'ne başvurmuş ve eğer kendisinin bir an evvel hapisten çıkması için uğraşırlarsa, „finansal kaynaklar", „saklanılan daireler" ve „bağlantılarla" ilgili „ilişki ağlarına" dair NSU bilgileri vermeyi teklif etti.[832] Ayrıca 31.03.2016 tarihinde polise, Zschäpe'nin Tödter ve Benjamin Gärtner ile birlikte Kassel'daki „Stadt Stockholm" isimli meyhanede olduklarına dair bir ihbar gelmiştir.

Federal Kriminal Dairesi, göründüğü kadarıyla bu ihbarı inceledi. Örneğin, Tödter'in eski kız arkadaşının bahsettiği, içinde fotoğraflar bulunan veri kayıt ürünleri getirtildi ve bunları yanında bulunduran kişiler sorguya çekildi. Bu veri kayıt ürünlerinin hiçbirinde Mundlos ve Böhnhardt'ın fotoğrafı yoktu. Ve böylece bu iz bir işe yaramadı. Tödter'in kendi ifadesi de incelendi. Burada, verdiği ifadenin birçok noktada diğer soruşturma sonuçlarına ters düştüğü göze battı. Örneğin, trenle yolculuk yaptıkları için, Mundlos'u ve Böhnhardt'ı tren istasyonundan aldığına dair ifade, Kassel ve Dortmund'daki suçun işlendiği zaman diliminde, bu üçlünün o zamanki dairesinde bulunan kira

---

[821] Michel F., Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 156.
[822] Wenzel, Oturum protokolü UNA/19/2/54 – 09.06.2017, s. 59.
[823] Bilirkişi Tornau, Oturum protokolü UNA/19/2/12 – 23.02.2015, s. 38.
[824] Der SPIEGEL Dergisi birkaç defa Bernd Tödter'e yer vermiştir, örneğin „Knastnetzwerk" (hapishane ilişki ağı) hakkında: http://www.spiegel.de/panorama/justiz/neonazi-netzwerk-hinter-gittern-die-anzeige-des-bernd-t-a-893628.html, son erişim tarihi 28.07.2018.
[825] A.g.e., s. 40.
[826] "Nazi-Verein Sturm 18 verboten" ("Sturm 18 isimli nazi derneği yasaklandı"), 29.10.2015 tarihli yazı, Zeit Online sitesinde yayınlandı, erişim adresi: https://blog.zeit.de/stoerungsmelder/2015/10/29nazi-verein-sturm-18-verboten_20355.
[827] A.g.e., s. 39 sonraki.
[828] Federal Kriminal Dairesi'nin 05.07.2012 tarihli Zschäpe aleyhine soruşturma prosedürü ve diğerlerine dair yazısı, İlgi: Tödter'in Soruşturma İzi, Nihai Rapor, cilt 146, PDF s. 3 devamı.
[829] A.g.e., s. 5.
[830] A.g.e., s. 6.
[831] A.g.e., s. 7.
[832] A.g.e., s. 10.

sözleşmesiyle belgelendiği gibi bir karavan kiralandığı bilgisine ters düşmektedir.[833] Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde, Zschäpe aleyhine yürütülen ceza davasında, o zamanki ifadesinden dolayı ve kendisiyle NSU arasındaki bağlantıya dair ipuçlarından dolayı Tödter'in ifadesi alınmıştır. Tödter orada tutukluluğunun kolaylaştırılmasını sağlamak için bu bağlantıları sadece uydurduğunu söylemiştir.[834] 2016 senesindeki ipucu da kapsamlı bir şekilde incelenmiştir, sonunda bu doğrulanamamıştır.[835]

Böhnhardt ve Mundlos'un, Stanley R.'nin bir şenliğine katıldığına dair ipucu

Komisyonun incelediği başka bir soru da, Uwe Mundlos'un ve Uwe Böhnhardt'ın cinayetten birkaç hafta önce Kassel'da Oidoxie müzik grubunun konserinde bulunup bulunmadıklarıdır. Bununla ilgili iki ipucu vardı: Bir yandan Tödter'in kendisi polis nezdinde bir iddiada bulunmuştu. Mart 2012'deki ifade alma işlemi sırasında Mundlos ve Böhnhardt'ın, Stanley R.'in 30. doğum gününü kutladığı Kassel'daki bir şenlikte misafir olarak bulunduklarını söylemişti. O bizzat kendisi Mundlos ve Böhnhardt'ı tren istasyonundan almış ve toplantı yerine götürmüş. Şenlik Kassel'daki bir firmanın, Hafenstrasse yakınındaki sanayi bölgesinde olan bodrumunda yapılmış.[836] Michel F. de 2007 senesinden önce Mundlos, Zschäpe ve Böhnhardt'ı Kassel'da gördüğünü sandığını söylemiştir. O, onları 2006 senesinde Bandidos isimli kulüpte görmüş olabileceğini zannetmektedir, kendisi o gün girişte, giriş ücretlerini alıyormuş.[837] Benjamin Gärtner Federal Kriminal Dairesi tarafından alınan ifadesi sırasında Michel F.'ten bir DVD aldığını bunun içinde Oidoxie müzik grubunun 2006 senesinde verdiği bir konserden kesit bulunduğunu söylemiştir.[838] Gärtner bu DVD'yi Federal Kriminal Dairesi'ne delil olarak sundu, bu DVD Araştırma Komisyonu'nun hizmetine de sunuldu. Fakat bu DVD, Greven'deki bir konser kesitini gösteriyor, Mundlos ve Böhnhardt ise görülüp tanınmıyor.

Federal Kriminal Dairesi kapsamlı soruşturmalardan sonra, Mart 2006 tarihinde Oidoxie müzik grubunun Kassel'da Mundlos ve Böhnhardt'ın bulunmuş olabileceği bir konser vermediği neticesine varmıştır.[839] Araştırma Komisyonu aynı sonuca varmaktadır. Birbirine uygun düşen tanık beyanlarına ve kısa açıklamalara göre 2006 senesinde Stanley R. ve Tödter arasında artık temas yoktu. Tödter'in, R.'nin şenliklerine katılması istenmiyordu. O, bu şenliklere katılan diğer misafirler hakkında beyanlarda bulunmadı.[840] Bundan başka Tödter Mart 2006'da cezaevinde bulunuyordu. Gerçi o açık cezaevindeydi, fakat akşamları tekrar cezaevinde olmak zorundaydı ve bu nedenle o, Mart 2006 tarihinde konsere gitmiş olamazdı.[841] Ayrıca Stanley R. 2006 senesinde doğum gününü bir Oidoxie konseri çerçevesinde kutlamamıştır, aksine bir mangal kulübesinde.[842] Fakat Stanley R. 31. doğum gününü Oidoxie müzik grubunun konseriyle Bandidos isimli kulüpte 17. 03. 2007 tarihinde kutlamayı amaçlamıştır.[843] Fakat bu kutlama polis tarafından engellenmiştir[844], Ekim 2006 tarihinde de Stanley R. etrafındaki grup tarafından Bandidos kulübünde bir Oidoxie konseri planlanmıştır, bu da engellen-miştir.[845] Kassel'da 2006 ve 2007

---

[833] A.g.e., s. 14.
[834] http://www.nsu-nebenklage.de/blog/2015/05/19/19-05-2015/: 19.5.2015 tarihinde Bernd Tödter'in Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde verdiği ifade, son erişim tarihi 29.07.2018.
[835] Ayrıntılarla ilgili olarak Almanya Federal Meclis'in Nihai Raporu'na bakınız, Drs. (basım) No:18/12950, s. 900 devamı.
[836] Federal Kriminal Dairesi'nin 05.07.2012 tarihli yazısı, Zschäpe ve diğerleri aleyhine soruşturma prosedürüne dair, ilgi: Tödter araştırma izi, Nihai Rapor, cilt 146, PDF s. 10 sonraki.
[837] Michel F., Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 153 sonraki.
[838] Federal Kriminal Dairesi'nin 26.04.2012 tarihli ifade protokolü, cilt 145, PDF s. 250 devamı, PDF s. 274.
[839] Federal Kriminal Dairesi'nin 05.07.2012 tarihli yazısı, Zschäpe ve diğerleri aleyhine soruşturma prosedürüne dair, ilgi: Tödter araştırma izi, Nihai Rapor, cilt 146, PDF s. 3 devamı.
[840] Bakınız örneğin Michel F., Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 157.
[841] Federal Kriminal Dairesi'nin 30.03.2012 tarihli kısa açıklaması, „Zschäpe ve diğerleri aleyhine soruşturma prosedürüne dair, burada: Bernd Tödter'in Hünfeld Cezaevinde alınan ifadesi – 18.03.2006 civarında Kassel'daki Skin konserlerine dair ipucu", cilt 474, PDF s. 41.
[842] Eyalet Polis Müdürlüğü'nün 14.11.2013 tarihli kısa açıklaması, NSU komplexine dair konunun durumu, cilt 475, PDF s. 339.
[843] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 02.04.2007 tarihli elektronik postası, ilgi Skin konseri, cilt 1130, PDF s. 93.
[844] A.g.e., s. 492.
[845] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 24.10.2006 tarihli elektronik postası, ilgi „Kassel'da 21.10.2006 Cumartesi günü engellenen Skinhead konseri", cilt 1130, PDF s. 442.

senelerinde başka konserler veya NSU için ziyaret olanaklarının olup olmadığını Araştırma Komisyonu öğrenememiştir ve böylece verilen ifadeler doğrulanamamıştır.

Fakat 2004 senesinde Kassel'da bir konser düzenlenmiştir. Konserin yerinin tarifi Tödter'in güya 2006 senesinde yapılmış olduğunu söylediği konserin yerine uymaktadır.[846] Bu konseri Tödter ve Stanley R. birlikte organize etmişlerdi. Bu noktada Tödter bilmeden yanlış bilgiler vermiş olabilir, sadece konserin yapıldığı seneyi karıştırmış olabilir. Michel F., Böhnhardt ve Mundlos'u, Kassel'da tam ne zaman gördüğüne dair kesin bir ifade vermemişti. Yani söz konusu konser, 2004 senesindeki konser olabilir.

2.2.2.5 Kevin S. ve die Freien Kräfte Schwalm-Eder (FKSE) [neonazilerin birleşmesi]: Patlayıcı maddeler ve NSU bağlantıları

Die Freien Kräfte Schwalm-Eder (FKSE / Schwalm-Eder Hür Kuvvetleri), Schwalm-Eder İdari Bölgesi'nden gelen ve ilk defa 2005 senesinde dosya kayıtlarına geçen ve 2008 senesi başından itibaren Schwalmstadt bölgesinde yoğun bir şekilde kamuoyuna çıkan bir neonazi arkadaşlık grubuydu.[847] Zamansal olarak oldukça geç önemli hale gelmesine rağmen ve doğrudan doğruya Kassel bölgesinde ortaya çıkmamasına rağmen, bu grubu incelemek yine de gerekliydi: Birincisi üyelerinin büyük bir şiddet eğilimi ve militanlıkla göze batmasıdır, ikincisi ise yönetici figürlerinden birinin yani Kevin S.'in, NSU davası sanığı Ralf Wohlleben ile şahsen teması olmasıdır.

Schwalm-Eder Hür Kuvvetleri ve Kevin S. hakkında bilgi elde etmek için birçok bilirkişi beyanda bulunmuş, adli makamlardan ve LfV'dan (Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi) gelen yaklaşık bir düzine dosya ve FKSE ve Kevin S. hakkında LKA'dan (Eyalet Kriminal Dairesi) gelen aşağı yukarı 30 dosya klasörü, Komisyon'un hizmetine sunulmuştur. Ayrıca Kevin S. Komisyon huzurunda tanık olarak ifade vermiştir. Bunlardan şu bilgiler elde edilmiştir:

Bu arkadaşlık uzun süre var olan, sabit hiyerarşik yapıların ve üyeliğin olmadığı ve biraz gevşek bir gruplaşmaydı. LKA'nın ve S.'in birbiriyle örtüşen ifadelerine göre bu arkadaşlık grubu aşağı yukarı 40 kişiden meydana geliyordu, sempatizanlarla bu sayı biraz artıyordu.[848] Burada söz konusu olan sağcı bir arkadaş grubuydu, grup üyeleri ideolojik açıdan farklı görüşlere sahiptiler. Grubun büyük çoğunluğu erkeklerden oluşuyordu, grubun etkinlikleri Schwalmstadt bölgesine ve çevresinde yoğunlaşmıştı, grubun bir kısmı bölgeler üstü demonstrasyonlara (örneğin Göttingen, Erfurt, Dresden, Dortmund, Frankfurt'ta) ve toplantılara da katılıyorlardı. Bu grup genel olarak bölgesel, aşırı sağcı bir gençlik kültürü gruplaşması olarak tanımlanabilir. Grup üyeleri, beraber partilere giderek, püskürtme boyayla sloganlar yazarak, çıkartmalar yapıştırarak, sağcı müzik dinleyerek, kargaşa çıkararak ve özellikle düzenli bir şekilde kendi dünya görüşünde olmayan kimselerle fiziksel olarak karşı karşıya gelmeyi arayarak, serbest zamanlarını birlikte geçiriyorlardı. 2008 senesinden itibaren, yani Jena'dan gelen Kevin S.'in gruba girmesinden itibaren, grubun etkinlikleri ve grup tarafından yapılan saldırılar dramatik ölçüde artmış ve vücut yaralama suçlarında artma olmuştur. Haziran 2008'de bu grubun birçok üyesi yüzü örtülü bir şekilde Frielendorf ve Todenhausen'da kendileri açısından antifaşist olan iki kişiye saldırmışlar, taşlamışlar, kafalarını ve göğüslerini tekmelemişler ve değerli eşyalarını almışlardır.[849] Haziran 2008'de DIE LINKE Jugendorganisation [solid'] (DIE LINKE Partisi Gençlik Organizasyonu)'nun Neuenhainer See'deki kamp çadırları FKSE'nin birçok üyesi tarafından saldırıya uğrayınca şiddet arttı. Bu sırada failler büyük bir vicdansızlıkla hareket etmişler ve çeşitli eşyalarla çadırlarda uyuyan genç ve çocuklara vurmuşlardır. Onüç yaşındaki bir kız beyin kanaması geçirmiştir.

---

[846] Federal Kriminal Dairesi'nin 05.07.2012 tarihli yazısı, Zschäpe ve diğerleri aleyhine soruşturma prosedürüne dair, ilgi: Tödter soruşturma izi, Nihai Rapor, cilt 146, PDF s. 3 devamı, PDF s. 16.

[847] Cilt 770 Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi, klasör 191, Freie Kräfte Schwalm-Eder/Freie Kräfte Rhein-Main soruşturma dosyası, PDF s. 5.

[848] Cilt 770 Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi, klasör 191, Freie Kräfte Schwalm-Eder/Freie Kräfte Rhein-Main soruşturma dosyası, PDF s.6 ve tanık S.'in ifadesi, KB 36, s. 131.

[849] Cilt 771 Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi, klasör 192, Freie Kräfte Schwalm-Eder/Freie Kräfte Rhein-Main soruşturma dosyası, PDF s. 10.

Baş fail Kevin S. saldırıdan ve tehlikeli bir şekilde vücut yaralamadan dolayı hapis cezasına çarptırılmıştır.

Dosyadaki bilgilere göre[850] 2011 senesine kadar FKSE aleyhine 97 soruşturma vardı, soruşturma sebepleri arasında vücut yaralama, çeşitli silahlar, 68 adet bomba yapımına ve patlayıcı maddelere dair elektronik dosya, Patlayıcı Madde Yasası'na aykırı hareket veya patlayıcı madde ticareti[851] ve de Holocaust'u inkar eden ve NS propagandası yapan birçok sayıda resim ve video elektronik dosyası vardı.

NSU'nun kendi başına ortaya çıkmasından sonra Kevin S., Ralf Wohlleben ile temasından dolayı kamuoyunda NSU ile bağlantılı görülmüştür. O, „IKARUS" isimli gruptan ayrılma programına başvurmuş ve katılmıştır. Bugün o kendisini „gruptan ayrılan" biri olarak tanımlamaktadır ve kamuoyunda o zamanki eylemleriyle arasına mesafe koymaktadır.[852] Bu arada eskiden olduğu gibi eski neonazi arkadaşı Alexander S. ile temasına devam etmektedir.

Kevin S. Komisyon'da tanık olarak dinlenmiştir. O, Hessen'deki Butzbach'tan gelmektedir ve 2005/2006 senelerinde oradaki sağ çevreye katılmıştır. Sağcı çevrede aktif olmadan önce o, çevrimiçi medya konusunu iyi biliyordu; Bu, onun sağcı çevrede kullandığı bir bilgiydi, bu bilgiyle neonazi propaganda videoları üretti. Böylece sağcı çevrede kısa zamanda popüler oldu.[853] Aynı şekilde militan neonazi olan Christian M. 2007 senesinde „Fest der Völker" (Halkların Şenliği) isimli şenlikte onu Ralf Wohlleben ile tanıştırdı. Aynı sene Kevin S., Zschäpe, Mundlos ve Böhnhardt'ın geldiği yer olan Jena'daki „Braunes Haus" („kahverengi ev)"e taşındı. „Kahverengi ev" 2002 senesinden beri neonaziler tarafından birlikte yürütülen bir projedir. NSU destekçileri André Kapke ve Ralf Wohlleben bunu birlikte kurmuşlardı ve bir müddet de burada oturmuşlardı. Orada toplantı odaları yanında bir de neonazilerin müştereken oturdukları daire vardı. Kevin S. oraya taşındığında orada üç neonazi daha oturuyordu. Bu binaya düzenli olarak girip çıkan 15 – 30 nazi vardı. Aralarında Ralf Wohlleben de vardı. Çok sayıda başka neonazi bu binayı geçici olarak kullanıyordu. Kevin S.'in Komisyon'da verdiği bütün bu bilgiler Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin ve polisin kamuya açık kaynaklarıyla ve bilgileriyle örtüşmektedir. Kendi ifadesine göre o hem Kapke'yi hem de Wohlleben'i iyi tanıyormuş. Örneğin o bazen Wohlleben'in dairesinde gecelemiş.[854] Kapke ile, üretimden sonra dağıtıma da giden video çekimi için Avrupa çapında neonazi konserlerine ve festivallerine gitmiş.[855]

Araştırma Komisyonu'ndaki soruyu, Mundlos, Böhnhardt ve Zschäpe'yi şahsen tanıyıp tanımadığına dair soruya, ve o zamanlar bunların isimlerini duyup duymadığına dair soruya hayır diye cevap verdi.[856] NSU kavramını 2011'den önce hiç duyup duymadığı sorusuna, hayır diye cevap verdi ve o çevrede o kadar çok hikaye anlatılıyor ki, böyle birşey anlatılmışsa bile, kendisinin bunu muhtemelen saçma görüp unutmuş olabileceğini ekledi. Her halükârda kendisi böyle birşey hatırlayamıyormuş.[857]

Kevin S. ile ilgili olarak, onun, NSU destekçileriyle ancak 2007 senesinde, yani Halit Yozgat'ın öldürülmesinden bir sene sonra temas kurduğu kanıtlanabilmiştir. Daha önceki bir temas hakkında ipuçları yok. Herhangi bir destek eylemi tespit edilemiyor. Fakat, kahverengi ev'de otururken hiçbir zaman NSU ve yeraltı yapıları hakkında birşey duymamış olduğu iddiası, Wohlleben ile Kapke'ye yakın temasından dolayı şüphelidir. NSU'nun ilgili çevreyle iletişimi olduğu ispatlanmıştır. Fakat Kevin S., yeraltına inen neonaziler için (sadece Jena'da olmayan) „kahverengi evler"in destekleme yapıları olarak her halükârda söz konusu olduğunu söylemiştir.

---

[850] Cilt 473, s. 52.
[851] Cilt 746, s. 182 ve 187.
[852] Kısa rapor 36, s. 104.
[853] Hessen Radyosu (Hessischer Rundfunk) ile 13.3.2016 tarihinde yaptığı röportajda Kevin S. şöyle demiştir: *„O zamanlar sağ çevrenin de çok büyükleri insana yukarı doğru baktılar ve insanın yaptığı şeyin ne kadar harika olduğunu söyleyerek geri dönüşüm yaptılar. Ve meşhur olmak, ve Almanya'daki, hatta Avrupa'daki birçok kişi tarafından beğenilmek."*
[854] Kısa rapor 36, s. 120.
[855] Kısa rapor 36, s. 118.
[856] Kısa rapor 36, s. 97.
[857] Kısa rapor 36, s. 97.

Buna ilaveten Kevin S. IKARUS isimli gruptan ayrılma programında, NSU'yu daha önceden bildiğini söyleyen neonazi Heiko S. ile tanışmıştır. Bu konuyla ilgili olarak tanık Kevin S. Komisyon'da şunları söylemiştir:

> *„Fakat Heiko S. o konuşmada NSU'daki insanları tanımış olduğundan bahsetmiş olabilir. Ben bunu hatırlayamıyorum. Yani her halükârda bu konu hakkında konuşmadık."*[858]

Bu ifade şaşırtıcıdır. Kevin S., anlaşıldığına göre NSU'yu tanıyan bir insanla yine temas halinde ve Kevin S. bu konuyla ilgili ona bir soru sormamış oluyor.

2.2.2.6 Sağcı terörist Manfred Röder ve „Reichstrunkenbold" [imparatorluğun ayyaşı] takma adlı şarkıcı Phillip Tschentscher

Hitler'in yardımcısı Rudolf Hess'in bu arada ölmüş olan eski avukatı Manfred Roeder (1929-2014) sağcı bir Alman teröristti ve araştırmanın yapıldığı süre içinde Hessen'deki Knüll'de yaşıyordu. 1980'li senelerde Roeder yeraltında yaşıyordu ve kendisi tarafından kurulan sağcı terörist grubu „Deutsche Aktionsgruppen" („Alman Aksiyon Grupları") vasıtasıyla birçok patlayıcı madde ve yangın saldırıları gerçekleştirmiştir.[859] Kendisinin, Schwalm-Eder İdari Bölgesi'ndeki Schwarzenborn'da bulunan „Reichshof" („İmparatorluk Malikanesi") 1975 ile 2014 seneleri arasında Hessen'den, diğer eyaletlerden ve yurtdışından gelen aşırı sağcılar ve revizyonistler için buluşma yeri ve eğitim merkezi olarak kullanılmıştır. Onun, kendi görüşlerini yansıtan broşürler ve genel mektuplar gönderdiği „dost çevresi"ndeki insanların sayısı bir ara 35 ülkede yaşayan 2500 insana kadar çıkmıştır.[860] Eski Doğu Prusya'daki Alman vatandaşlarının tekrar yerleşmesi için, kendisi tarafından kurulan „Deutsch-Russisches Gemeinschaftswerk – Förderverein Nord-Ostpreußen e.V." („Alman-Rus Müşterek Birliği – Kuzey-Doğu Prusya Yardım Derneği") vasıtasıyla bir „Aufbauhilfe" („Kalkınma Yardımı") yürütmüştür. 1998 senesinde NPD Partisinin adayı olarak Almanya Federal Meclisi milletvekili olmak için adaylığını koydu.[861]

Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi aşırı sağcılık bölümünde uzun süre başkanlık yapan tanık Dr. Axel R., LfV'nın gözlemleri hakkında şunları söyledi:

> *„Manfred Roeder bizim için önemliydi, en azından sadece daha önce sağcı terörist olmasından dolayı önemliydi, tekrar tekrar halkı kışkırtmaktan ve başka suçlardan dolayı, ve özellikle de onun Schwarzborn'daki varlığı Kuzey Hessen'deki aşırı sağcılar için toplanma noktası olduğu için ve biz bu durumu itinayla takip ettiğimiz için, Manfred Roeder'in yurt akşamları dediği toplantılarına komşu eyaletlerden gelen aşırı sağcılar için de bir toplanma noktası veya yaz ve kış mevsiminde de düzenlediği gün dönümü kutlaması gibi başka toplantılar için de önemliydi. Bu nedenle Manfred Roeder orada bir kristalizasyon noktasıydı. Manfred Roeder, Schwalm-Eder İdari Bölgesi'nde çeşitli aşırı sağcılara gönderdiği yayınlar yaparak faaliyet gösterdi. Bu nedenle kendisinin, hangi muhtemel gelişmelere sebep olduğunun anlaşılması için gözlemlenmesi gerekiyordu. Manfred Roeder, hatırladığım kadarıyla 1998'den itibaren NPD'ye açılan bir kişiydi. Manfred Roeder NPD'nin 1998 senesindeki Mecklenburg-Vorpommern'de bulunan Stavenhagen'daki kurultayında açıkça darbeye çağrıda bulundu."*[862]

Bilirkişi Tornau, Manfred Roeder'in "İmparatorluk Malikânesi"ni neonaziler için bölgesel ve bölgeler üstü önemli bir buluşma ve toplanma yeri olduğunu söyledi:

> *„Schwarzenborn'daki İmparatorluk Malikânesi onun hayatı boyunca neonaziler için önemli bir buluşma ve toplanma yeriydi, hem bölgesel hem de bölgeler üstü. Hem Schwalm-Eder Hür*

---

[858] Kevin Sch., UNA/19/2/36 – 15.04.2016, s. 147.
[859] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 31.05.2000 tarihli kısa açıklaması, cilt 735, s. 273; 1998 – 2002 arası kararlar ve iddianameler, cilt 879, s. 2 devamı.
[860] Schwerin Bölge Mahkemesi'nin 18.04.2001 tarihli kararı, cilt 879, s. 19.
[861] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 14.09.1998 tarihli görüşme protokolü, cilt 646, s. 241.
[862] Axel R., Oturum protokolü UNA/19/2/31 – 21.05.2015, s. 137 sonraki.

Kuvvetleri'nin üyeleri hem de örneğin Thüringer Heimatschutz'un (Thüringen Yurdu Koruma) üyeleri onunla buluşmuşlardır."[863]

1970'li senelerden başlayarak ileri yaşlılık dönemine kadar savcılık Manfred Roeder'e karşı, özellikle politik ve propaganda suçlarından dolayı sayısız soruşturma yürütmüştür.[864] Bu soruşturmalar neticesinde o, daha 1976 senesinde avukatlık ruhsatını kaybetmiştir.[865] Diğer konular yanında toplanma yasasına karşı gelmekten, halkı kışkırtmaktan (özellikle Holocaust'u inkar etmekten) devlete, anayasa organlarına ve ölenlerin hatırasına tahkirden, hakaretten ve mala zarar vermekten dolayı suçlu bulunmuştur. Onun tarafından kurulan „Alman Aksiyon Grupları"nın gerçekleştirdiği terör saldırılarından sonra, patlayıcı madde patlamalarına sebebiyetten, ağır kundaklamaya, cinayete teşebbüs ve bir terör örgütünde elebaşı olmaktan dolayı uzun süreli hapis cezasına çarptırıldı."[866]

Nazi dönemi Alman ordusunun suçları hakkındaki seyyar sergiyi protesto etmek için, 1996'da sergi panolarına ve afişlerine büyük çapta boya püskürttü. Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt, Ralf Wohlleben ve André Kapke onunla dayanışma içinde olmak için bundan sonraki ceza mahkemesi duruşmasında dinleyici olarak oturuyorlardı.[867] Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde NSU davasında yargılanan Carsten Sch.'nin yeraltına inen üçlünün talimatıyla, bu üçlüyü yurtdışına çıkarmak amacıyla, Tino Brandt'a Roeders'in güvenirliği hakkında ve muhtemel yurtdışı temasları hakkında soru sorduğuna dair ipuçları da vardır.[868]

Fakat Komisyon, Manfred Roeder ve Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt veya Beate Zschäpe arasında sıkı temaslar olmuş olabileceğiyle ilgili somut bir ipucu bulamadı.[869] Muhtemel bir bağlantıyla ilgili bir ipucunu bilirkişi Tornau dile getirdi:

„Roeder ile ilgili NSU bağlantılarına tekrar dönersek. [...] 2000 senesinde Thüringen Yurdu Koruma, seri cinayetler başlamadan kısa sayılabilecek bir süre önce Nürnberg'de onun bir broşürünü dağıttı. Bu broşürdeki slogan şöyleydi: ‚1 Eylül 2000, bu andan itibaren kurşunlar geriye sıkılacak'."[870]

Fakat bilirkişi daha somut birşey söyleyemedi, özellikle de, o üçlünün bu broşürün hazırlanmasına veya dağıtımına katılıp katılmadığına dair bir bilgi vermedi:

„Bu noktada iş gerçekten zorlaşıyor. Dediğim gibi, Thüringen Yurdu Koruma'nın üyeleri veya Thüringen Yurdu Koruma organizasyon olarak Manfred Roeder'in İmparatorluk Malikânesi'ne geliyorlarsa, ve Schwalm-Eder Hür Kuvvetleri de orada organizasyon olarak bulunuyorsa, burada elbette belli bir yapısal bağlantı vardır."[871]

Bu konularla ilgili olarak Komisyon tanık Philip Tschentscher'e sorular sordu. Philipp Tschentscher, Manfred Roeders'in güvendiği bir kişiydi ve kendi ifadesine göre 2000 senesinden beri onunla temas halindeydi.[872] Roeders'in hapiste olduğu sırada „İmparatorluk Malikânesi'ni" o idare etti[873] ve 2006 senesinde 25. doğum gününü 300 misafirle ve bir konserle orada kutladı.[874] Tschentscher verdiği ifadede kendi politik görüşünü *„nasyonal-yurtsever"*[875] olarak açıkladı ve kısmen anlamsız beyanlarda bulundu: Ayrıca, içinde kendisinin „Reichstrunkenbold" („İmparatorluğun Ayyaşı") takma ismiyle insanı

---

[863] Tornau, Oturum protokolü UNA/19/2/12 – 23.02.2015, s. 46.
[864] Örneğin Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 20.03.2008 tarihli kısa açıklaması bu konuyla ilgili genel bir görünüm vermektedir, cilt 735, s. 293-296, ve Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 15.09.1999 tarihli kısa açıklaması, cilt 735, s. 310-313.
[865] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 03.01.2012 tarihli bilgi toplama işlemi, cilt 735, s. 277
[866] Hessen Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 31.05.2000 tarihli kısa açıklaması, cilt 735, s. 273; 1998 – 2002 arası kararlar ve iddianameler, cilt 879, s. 2 devamı.
[867] Tornau, Oturum protokolü UNA/19/2/12 – 23.02.2015, s. 45 sonraki; Marx, Oturum protokolü UNA/19/2/18 – 27.04.2015, s. 43 sonraki.
[868] Diemer, Oturum protokolü UNA/19/2/24 – 20.07.2015, s. 69, 85.
[869] Karşılaştırınız: polisin soruşturmaları, Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü'nün 01.12.2011 tarihli yazısı, cilt 473, s. 46.
[870] Tornau, Oturum protokolü UNA/19/2/12 – 23.02.2015, s. 45 sonraki.
[871] Tornau, Oturum protokolü UNA/19/2/12 – 23.02.2015, s. 51.
[872] Tschentscher, Oturum protokolü UNA/19/2/37 – 18.04.2016, s. 44.
[873] Tschentscher, Oturum protokolü UNA/19/2/37 – 18.04.2016, s. 35.
[874] Tschentscher, Oturum protokolü UNA/19/2/37 – 18.04.2016, s. 12.
[875] Tschentscher, Oturum protokolü UNA/19/2/37 – 18.04.2016, s. 18.

aşağılayan ve nasyonal sosyalizmi yücelten şarkılar söylediği, „Viel Asche um nichts" („Olmayan bir şey etrafında çok kül") ve „Der Untergrund stirbt nie" („Yeraltı hiçbir zaman ölmez") isimli CD'lerin üretilmesinden sorumlu olmadığını da iddia etti. CD daha çok, kapalı bir grubun şarkılar akşamında bu şarkıları söylediğinde, birisinin *„gizlice cep telefonuyla"* kayıt yaptığı ve ondan sonra da kendisine haber vermeksizin üretmesi yoluyla ortaya çıkmış.[876] Bu ve diğer yanlış beyanlardan dolayı Araştırma Komisyonu, cezalandırılabilecek bir yanlış ifade şüphesini incelemesi amacıyla savcılığı bilgilendirmiştir.[877] Araştırma Komisyonu delillerin toplanmasını bitirdiğinde, savcılığın soruşturmaları henüz tamamlanmamıştı.

Philip Tschetschner'in birçok bakımdan NSU destekçisi olması söz konusudur. Çünkü Röder'i yakından tanıması yanında tüm Avrupa'daki nazilerle temas kurmuştur, aşırı sağcı görüşe sahiptir, „İmparatorluğun Ayyaşı" olarak Holocaust ve Yeraltı şarkılarını söylemiştir, ve de onun ve Avusturya'daki aşırı sağcı „Objekt 21" isimli organizasyon üyelerinin aleyhine açılan davada olduğu gibi, silah kaçakçılığıyla bağlantısı olduğu söylenmiştir.[878] Fakat NSU çevresine ait olduğu veya NSU'nun işlediği suçları destekleyen eylemlerde bulunduğu ispatlanamamıştır.

2.2.2.7 Deutsche Partei (DP) [Alman Partisi]

Deutsche Partei (DP) (Alman Partisi)) ile Komisyon sadece, Temme tarafından yönetilen muhbir Gärtner'in güya Alman Partisi'ne sokulmuş olmasından dolayı ilgilenmiştir. Fakat Gärtner Araştırma Komisyonu'nda bunu reddetmiştir. O, DP'yi tanımıyormuş ve o partiye hiçbir zaman üye olmamış (bakınız 2.1.1.2.). DP hakkkında bilirkişi Röpke şunları söylemiştir:

> *„Kurt Hoppe vasıtasıyla Thüringen'de kendine yer edinmeye çalışan ve ayrıca Thüringen'de Wohlleben'in militan yelpazesinde hareket eden bu Alman Partisi – belki siz Heiner Kappel'i hatırlayabilirsiniz – Heiner Kappel'in atılmasında, gerçekte Hessen'de artık hiçbir rol oynamamıştır."*[879]

Diğer bilirkişiler de aynı fikre katılarak, DP'nin sadece marjinal bir rol oynamış olduğunu ve bu nedenle Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin gözlemlerini durdurduğunu belirtmişlerdir.[880]

2.2.2.8 Hilfsorganisation für nationale politische Gefangene und deren Angehörige e.V. (HNG) (Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Kuruluşu Derneği)

„Hilfsorganisation für nationale politische Gefangene und deren Angehörige e.V." („Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Kuruluşu Derneği"), 1979'da kurulmuş ve bu arada yasaklanmış olan[881] ve federal düzeyde faaliyet gösteren, yeri Frankfurt am Main'da olan bir neonazi derneğiydi.

HNG bir ara Almanya'daki en büyük neonazi organizasyonuydu. Onun esas faaliyet alanı „mahkumlarla ilgilenmek" idi, yani cezaevindeki neonazileri kendi aralarında ve cezaevinde olmayan neonaziler ile bir ilişki ağı içine sokmak ve mektuplaşmayı sağlamaktı. Böylece cezaevindeki neonazilerin kendi ideolojilerini terketmesini önlemek ve radikal sağcı avukatları bulmaktı. Sağcı çevrede HNG için para toplandı ve organizasyon düzenli olarak „HNG haberleri"ni yayınladı, bu cezaevinde yatan neonazilerin de yazılarını yayınlayabileceği bir dergiydi. Zschäpe, Mundlos, Böhnhardt ve NSU kompleksine dahil sayısız aktörler de ve daha önce adı geçen birçok neonazi belli bir süre HNG için faaliyet göstermiş veya bu organizasyon onlarla mahkum olarak ilgilenmiştir.

---

[876] Tschentscher, Oturum protokolü UNA/19/2/37 – 18.04.2016, s. 55.
[877] Tschentscher, Oturum protokolü UNA/19/2/37 – 18.04.2016, s. 40.
[878] Bakınız: https://www.thueringenrechtsaussen.wordpress.com/2016/05/26/verutrteilter-objekt-21-neonazi-waffentransporteur-und-nsu-ausschusszeuge-tritt-am-27-mai-in-kloster-vesra-als-liedermacher-auf/, son erişim tarihi 28.07.2018.
[879] Röpke, Oturum protokolü UNA/19/2/11 – 19.02.2015, s. 82.
[880] Tornau, Oturum protokolü UNA/19/2/12 – 23.02.2015, s. 54; Jürgen, L., Oturum protokolü UNA/19/2/12 – 23.02.2015, s. 21; Hafeneger, Oturum protokolü UNA/19/2/13 – 02.03.2015, s. 17.
[881] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin (HLfV) 2011 senesi Anayasayı Koruma Raporu, cilt 1027. S. 135; van Hüllen, Oturum protokolü UNA/19/2/11 – 19.02.2015, s. 38

2.2.3 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin sağcı çevrelerle ilgili elde ettiği bulgular konusundaki tutumu

Daha önce 2.1.2 nolu bölümde anlatıldığı gibi, LfV sağcı çevre hakkındaki bilgileri hafife almıştır. Burada bir örnek vererek, LfV'nın yanlış hareketlerinin ne kadar büyük olduğu belgelenecektir. LfV'nın, 1998 senesinde HMdIS'e (Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı) sunulan aşağıdaki raporu, Jena'da Mundlos, Böhnhardt ve Zschäpe'nin yanında bulunan patlayıcı madde (boru şeklinde bomba) münasebetiyle hazırlanmıştır. Rapor *„Şu anda Almanya Federal Cumhuriyeti'nde sağcı terörizm yoktur."* sonucuna varmaktadır.[882] Bu raporun derecesi, DIE LINKE'nin delil toplama talebinin tamamlanmasından sonra aşağı çekilmiştir. Burada rapordan kısmen bir alıntı verilecektir:

> *„1. Jena'daki neonazilerde boru şeklindeki bombanın bulunuşu*
>
> *26 Ocakta polis Jena'daki (Thüringen) yetkili Anayasayı Koruma makamının verdiği ipucu üzerine üç neonazinin ikamet yerinde ve onların kullandığı bir garajda arama yapmıştır. Bu üç kişinin Ekim 1996 ve Aralık 1997 arasında Jena bölgesinde bulunmuş olan birçok el yapımı, çoğunlukla ateşleme yeteneği olmayan patlayıcı madde, yani bomba tuzağının imala-tına katıldıkları şüphesi mevcuttu. Polis garajda ayrıca dört adet fonksiyon yeteneği olan boru şeklindeki bombaları emniyete almıştır. 20, 23 ve 24 yaşındaki bu üç suç şüphelisi aleyhine tutuklama emri çıkmıştır. Şu anda onlar kaçaktır.*
>
> *(...) THS [Not: Thüringen Yurdu Koruma] üyelerinin bir kısmı şiddet eylemleriyle göze battığı halde, bu grubun sistematik bir şekilde şiddet eylemleri planladığına dair veya hazırladığına dair ipucu yoktur. Bu nedenle - yeni soruşturmalar saklı kalmak şartıyla – bu üç suç şüphelisinin THS'ten bağımsız hareket ettiğini düşünmek gerekir.*
>
> *Jena'daki gibi bir şeyin bulunması, aşırı sağcıların şiddet eğilimine, muhtemelen artan bir silahlanmaya veya sağcı terörizmin varlığına dair yeni sorular ortaya çıkmaktadır.*
>
> *2. Aşırı sağcı terörizm*
>
> *Aşırı sağcı terörizm Almanya Federal Cumhuriyeti'nde 70'li senelerin sonunda ve 80'li senelerin başında ortaya çıkmıştır. Bu konuda özellikle, 1982'de terörist bir örgütte elebaşı olmaktan dolayi 13 sene hapis cezasına çarptırılmış olan Manfred ROEDER'in (Schwarzenborn) ismi akla geliyor. „Alman Aksiyon Grupları" (DA) 1980 senesinde patlayıcı maddeyle toplam beş ve iki kundaklama saldırısı düzenlemiş, bu saldırılarda iki Vietnamlı ölmüştür.*
>
> *Şu anda Almanya'da, politik hedeflerini gerçekleştirmek için terörist aksiyonlar planlayan aşırı sağcı bir organizasyon yoktur. Herhangi bir „Braune Armee Fraktion" (Kahverengi Ordu Fraksiyonu") yoktur."*

Bu raporda şiddetin kabul edilmesiyle ilgili olarak şöyle deniyor:

> *„Fakat daha önce olduğu gibi – kısıtlı bir kapsamda olsa da – neonazi çevresinde terörist eylemler kılavuzu olan yayınlar dağıtıldığını tespit etmek gerekir. „Autorenkollektiv Werwolf" („Werwolf Yazarlar Kollektifi") takma isimiyle „eine Bewegung in Waffen" („Silahlar içinde bir hareket") yazı serisinde yayınlanan „Handbuch für improvisierte Sprengtechnik" („Yaratıcı patlatma tekniği el kitabı"), yangın ve patlayıcı bomba imalatı için ayrıntılı açıklamalar içermekte ve çeşitli patlatma tekniklerini anlatmaktadır.*
>
> *Bundan başka şiddet uygulama çağrısında da bulunulmaktadır. Örneğin „Propagandaleiter der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei/ Auslands- und Aufbauorganisation" (NSDAP/AO) („Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi /Yurtdışı ve Geliştirme Organizasyonu"nun „Propaganda yöneticisi") Gary R. L. [Not: Raporu yazan tarafından bu isim anonimleştirilmiştir] aleyhine dava açılışı münasebetiyle Mayıs 1996'da: »Bardak doldu*

[882] „Terrorismus, Bewaffnung und Gewalt im Rechtsextremismus: ein Kurzbericht" („Aşırı sağcılıkta terörizm, silahlanma ve şiddet: kısa bir rapor"), cilt 1852, PDF, S. 48 devamı.

– Biz misilleme yapacağız!!! (...) Burada artık silahlı mücadelenin anlamı ve hedefi hakkında tartışma sürdürülmemeli. Bu konu hakkında daha önce çok tartışıldı ve bazıları için karar artık vazgeçilmez olmuştur (...) Biz Bonn sistemiyle bu şekilde karşı karşıya gelmeyi istemedik, fakat sistem başka türlüsünü istemiyor, şimdi artık sistem, bizim Almanya'nın özgürlüğü mücadelesindeki kararlılığımızı farkedecektir. (...) Ortanın seçiminin bir önemi yok: ister silah propagandaya, ister propaganda silaha."

Fakat böyle bir sese haddinden fazla değer vermemek gerekir, bu ses yalnızdır. Terörist örgütlerin oluşumuna dair özellikler bulunmamaktadır:

Politik hedeflerin gerçekleştirilmesi amacıyla planlı, uzun süreye yayılmış bir terörist mücadele için neonazi çevrede geniş bir kabul görme, yani illegal bir konumdan yürütülen bir mücadele için gerekli destek çevresi eksiktir. Bunda ve buna uygun konseptleri uygulamaya geçirme iradesinde eksiklik yoktur, çünkü yasaklar ve ceza takip önlemleriyle çevrenin güveni sarsılmıştır. Aşırı sağcıların çoğunluğu, sadece taktik sebeplerden de olsa, terörist şiddetin politika aracı olarak kullanılmasından – çeşitli ifadelerden anlaşıldığı gibi - uzaklaşmıştır: Almanya'nın politik istikrarı, halkın büyük çoğunluğunun aşırı sağcılara ve özellikle aşırı sağcı şiddete karşı reddedici tutumu ve – organize olmamış - şiddet eğilimli kesimin zayıflığı, şiddet eğilimiyle, sistemin üstesinden gelme imkanı olarak terörist etkinliklerin boşuna olduğunu gösteriyor. Sistemin üstesinden şiddet yoluyla gelmeye dair strateji tartışması şu anda sağcı çevrede yapılmıyor. Aşırı sağcı çevre, kendi politik eylem alanının, devletin karşı önlemleriyle kısıtlanmasından çekiniyor.

Hessen'li neonazi Thomas B.'nin [Not: Bu raporun yazarı tarafından anonimleştirilmiştir] Aralık 1997'de NSDAP/AO'nun „NS-Kampfruf" („NS Mücadele Çağrısı") dergisinde yayınlanan bir yazısı, silahlanma ve şiddet uygulama bakımından neonazizmin çok büyük bir kısmının tutumu için belirleyici olabilir. „Volk ans Gewehr?" („Halk, tüfeğe sarıl?)" adlı yazıda „Kühnen-Bewegung"un („Kühnen- Hareketi") eski aktivisti politik hedeflerin şiddetle savunulmasının anlamlı ve vazgeçilmez olup olmadığı sorusunu incelemiş ve şu neticeye varmıştı: „1 bombalı mektup hadisesi denilen olay", Mölln, Solingen, Lübeck ve başka yerdeki kundaklamalar bizim için büyük ölçüde sempati kaybına yol açtı. (...) Kan, cinayet ve göz yaşları yolunda mutlaka birlikte yürümeyeceğim ve ben birçok eski ve yeni aktivstlerle aynı fikirde olduğumu biliyorum."

Bu tutumuyla B., aynı şekilde terörist etkinlikleri reddeden Michael KÜHNEN'in geleneğine sadık kalmıştır."

Terörle ilgilenen neonazilerin yalnız kaldığı ve aşırı sağcıların çoğunluğunun politika aracı olarak şiddeti reddettiği değerlendirmesi o zamanlar olduğu gibi bugün de yanlıştır. Tam da 1990'lı senelerin sonunda, neonaziler tarafından yapılan kundaklamaların üzücü günlük olayları oluşturduğu senelerde, naziler tarafından yapılan şiddet ve öldürme suçlarının arttığı ve sağcı terörün çeşitli konseptlerinin tartışıldığı günlerde, bu neonazi ideolojisinin ve aktörlerinin hafife alınması felakettir. Raporun devamında şöyle deniyor:

„Tek kişi olarak hareket eden şiddet eğilimli failler, iç güvenlik için hesaplanamaz bir risk oluşturuyorlar. (...)"

Aşağıda Naumann, David ve Robert M., Thomas Lemke ve Kay Diesner isimli „tek kişi olarak hareket eden failler" anlatılacaktır. Bu neonazilerden hiçbiri neonazi çevresinin bir parçası değildi ve tek başına hareket eden fail olarak faaliyet gösterdiler. Hafife alma usulü devam ediyor:

„Sadece tek kişi olaylarında ve aşırı sağcı motifli şiddet eylemlerinde, aşırı sağcı organizasyonlara üyelikler ve bağlantılar tespit edilebiliyor. Çoğunlukla failler kısa süre içinde eylem yapmaya karar veriyor. Organize olmuş, uzun süreli planlanmış bir yöntem enderdir. Olay kurbanı olan insanlarla karşılaşma genellikle tesadüfen oluyor."

Özet olarak rapor şu sonuca varıyor:

„Şu anda Almanya Federal Cumhuriyeti'nde sağcı terörizm yoktur. Organizasyonlarda genel olarak artan bir silahlanma şu anda tespit edilemiyor. Doğu blokunun çökmesi sınır kontrollerinin yapılmaması şüphesiz ki silah bulundurmayı kolaylaştırmıştır.

Bu noktada tek başına hareket eden faillerin veya Skinhead gruplarının büyük çaptaki şiddet eğilimi endişe verici görünüyor.

Fakat şu anda genel olarak önemli aşırı sağcılık tehlikesinin onların militan kısmından gelmediği, aksine ajitasyondan özellikle de seçime giren partilerden geldiğinin görülmesi gerekir. Sansasyonel tek tek olaylar bu durumu örtmemeli."

Kendisine çok sayıda sağcı terör ipucları gelen ve buna rağmen en azından uygun bir durum anlatımı yazmaya hazır olmayan veya bu anlatımı yazacak durumda olmayan bir "Anayasayı Koruma" tamamen gereksizdir.

2.2.4 Ara sonuç: NSU desteği ihtimaller dahilinde, fakat ispat edilemiyor

Hessen'de örneğin Röder, Naumann, Hepp-Exel Grubu'nun ve federal düzeyde tanınan sağcı teröristlerin yanında çeşitli sağcı teröristler vardı. Araştırma süresinde de Hessen'de silah ve patlayıcı maddeye ulaşabilen, federal çapta, hatta kısmen uluslararası ilişki ağı olan şiddet eğilimli neonazi çevresi vardı. Nazi çevresini sadece yerel olarak görmek, pratikte hemen hemen mümkün değil. Çünkü naziler oldukça hareketliler ve üyeleri çeşitli eyaletlerden gelmekte, demonstrasyonlara ve konserlere katılmak için yurtdışına da giderek, gruplar halinde birlikte çalışmaktadırlar. Bu nedenle NSU'nun köken yurdu olan Thüringen ile kurulan temaslar, olayların gerçekleştirildiği diğer şehirlere olduğu kadar çoktu. Bu noktada Dortmund ile olan temasları ön plana çıkarmak gerekir. NSU'nun, federal çaptaki seri cinayetler için, çevrenin bu sıkı ilişki ağından faydalanmış olduğu, akla yakın görünüyor. 2.3.6. nolu ve 3.1.1. nolu bölümde ayrıca, LfV-Hessen'de (Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi), BKA'da (Federal Kriminal Dairesi) ve İçişleri Bakanlığı'nda sağcı teröre ve NSU bağlantılarına dair başka ne kadar ipucunun bulunduğu ve bunlarla ne yapıldığı anlatılmaktadır.

Fakat Komisyon'da NSU faillerinin yerel ortaklarının isimleri delillerle belirlenememiştir. Araştırma Komisyonu'nun elindeki delillerle – neonazi ve gruptan ayrılan tanıkların ifadesiyle ve güvenlik makamlarının dosyalarıyla – bunun halledilmesi de zaten beklenmiyordu. Yine de Araştırma Komisyonu'nda birkaç önemli kişiler ve yapılar daha belirgin bir şekilde aydınlatıldı, militan neonaziler ve muhtemel sağcı teröristlerin yelpazesi araştırıldı ve resmi makamların ihmalleri gösterildi. Bu noktada ilk planda Corryna Görtz'den söz etmek gerekir. DIE LINKE açısından, onun Mundlos, Zschäpe ve Böhnhardt'ı tanımamış olduğu ve tesadüfen Halit Yozgat'ın internet kafesinde bulunduğu inandırıcı değildir. Onun eski arkadaşı Dirk Winkel de, ilgili çevredeki rolünün aydınlatılmasının gerekli olduğu önemli bir figürdür, aynı şekilde Combat 18 üyesi Stanley R., eski B & H şefi Uwe A. ve Oidoxie Streetfighting Crew'un rolünün de aydınlatılması gereklidir. DIE LINKE açısından açısından B & H'in, Combat 18'in ve FAP'nin eski yapılarının federal çapta NSU'nun destekçi çevresi olması söz konusudur (bakınız: 2.3.6. ve 3.1.1. nolu bölümler).

2.3 NSU'nun açığa çıkmasından sonraki soruşturmalar

2.3.1 Giriş

Daha önceki bölümlerde anlatıldığı gibi 4.11.2011 tarihinde NSU'nun ortaya çıkması şu neticeleri doğurmuştur;

- ilk defa on cinayetin, bunlar arasında Hessen'den Enver Şimşek'in ve Halit Yozgat'ın öldürülmesi de var, iki patlayıcı madde saldırısının ve 15 soygunun NSU'ya ait olduğunun belirlenmesini,
- kamuoyunun büyük çapta dikkatini çekmesini ve şaşkınlığını, ve güvenlik makamları hakkında büyük şüphe ve eleştiriye yol açmasını, çünkü en azından meselenin devamında sayısız „soruşturma kazaları" ve BfV'da (Anayasayı Koruma Federal Dairesi) bulunan ve NSU çevresindeki muhbirlere ait olan elektronik dosyanın silinmesinin duyulmasını,
- Federal Başsavcılığın 11.11.2011 tarihinde soruşturmaları devralmasını,
- daha sonraki aylarda ve senelerde BKA (Federal Kriminal Dairesi), eyaletler, İçişleri Bakanları Konferansı, Almanya Federal Meclisi ve birçok eyalet meclisinin incelemeler yapmasını,
- Federal Başbakan Merkel'in mağdurların yanında üzüntüsünü ve sınırsız aydınlatma iradesini dile geitirmesini,
- Hessen Eyalet Meclisi'nin oybirliğiyle *"hızlı, eksiksiz ve kayıtsız şartsız aydınlatma"* için açıklama yapmasını.[883]

Hessen Eyaleti NSU Araştırma Komisyonu inceleme süresinde, resmi makamların 04.11.2011 tarihinden sonra NSU soruşturmaları denilen, sonradan yapılan soruşturmalardaki davranışı incelenmiştir. DIE LINKE bu konuda Hessen'de de, birincisi *„eksiksiz aydınlatma"* talebini şüpheye düşüren ve ikincisi CDU/Grünen Fraksiyonları'nın tamamlanmış olan Nihai Rapor'unda altı yeteri kadar çizilmemiş büyük ihmaller ve eleştirilecek noktalar olduğunu tespit etti. Bununla ilgili hususlar aşağıda verilen birkaç örnekle açıklığa kavuşturulacaktır.

2.3.2 Federal Başsavcının Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi`ne sürpriz ziyareti – giriş engellendi

NSU'nun ortaya çıkmasından sonra Federal Başsavcılığın talimatiyla BKA tarafından, muhtemel bilgi sahibi olabilecek veya NSU'yu desteklemiş olabilecek kişiler hakkında çeşitli listeler hazırlandı. Bunlardan en çok tanınanı „129er-Liste" (129'lu liste") denilen ve NSU ile ilgisi olan 129 kişinin bulunduğu listedir. Listelerde – ön tarafta – Hessen'den de birkaç kişinin, örneğin Benjamin Gärtner, Michel F. ve Kevin Sch.'nin ismi olduğu için, daha 2011 Kasım tarihinde Federal Başsavcılığın NSU soruşturmalarına destek olunmasi için Hessen'e talepname gelmiştir.

O zamanki yetkili İçişleri Bakanı Rhein daha Kasım 2011'de Hessen Eyalet Meclisi İçişleri Komisyonu'nda, Hessen'in elbette ki GBA'ya (Federal Başsavcı) ihtiyaç duyulan tüm destekleri vereceğini vurgulamış ve ayrıca GBA ve İçişleri Bakanlığı arasındaki gerekli ve sıkı koordinasyona değinmistir:

[883] „Acil karar talebi, ilgi: „Nasyonal Sosyalist Yeraltı" („Nationalsozialistischer Untergrund") grubu tarafından işlenen aşırı sağcı cinayetlerin ve diğer şiddet eylemlerinin kınanması", 17.11.2011, Drs. (basım) no: 18/4716.

„Size söylediklerim, - virgülü virgülüne, kelimesine – Federal Başsavcı ile görüşülmüş uyum sağlanmıştır, "[884]

Rhein bunu NSU Komisyonu önünde de vurgulamıştır:

„Dördüncüsü Federal Başsavcı ile kapsamlı, yoğun ve ayrıca çok güven dolu bir ortam içinde koordineli olarak çalışılmıştır. Bu, tüm seviyeler ve aşamalar için geçerlidir. "[885]

2011 senesinde LfV'nın başkanı olan tanık Desch de NSU Komisyonu'ndaki ifadesinde,

„(...) Hessen ile organizasyona yönelik, personel veya diğer başka bağlantıların olup olmadığının incelenmesi söz konusu olduğunda ve Federal Kriminal Dairesi'nin ve Federal Başsavcının soruşturmalarda uygun bir şekilde desteklenmesi söz konusu olduğunda " [886]

bu konunun *„fevkalade bir öneme "*[887] sahip olduğunu dile getirmiştir.

„Biz onlara her şeyi verdik. Biz onların dosyalara bakmasını sağladık ve bundan dolayı Federal Başsavcının ihtiyacını % 100 karşıladık. "[888]

Fakat dosyalara baktıktan sonra, GBA (Federal Başsavcı) ile Hessen makamları arasında aslında çok doğal olan bu işbirliği konusunda şüpheler ortaya çıkıyor. Gerçekte Federal Başsavcılığın iki elemanı, NSU soruşturmalarının başlatılmasından iki gün sonra, önceden haber vermeden, dosyalara bakmak için Hessen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne geldiler[889] – ve içeri alınmadılar.[890] Bundan sonra, Rhein ve Desch ile Federal Başsavcılığın temsilcileri arasındaki ilgili konuşmalardan sonra, GBA elemanları ve LfV başkanı Desch arasında bir randevu kararlaştırılıncaya kadar yaklaşık 10 gün geçti.[891]

GBA'nın neden hemen içeri alınmamasının sebebini tanık Rhein 24.3.2017 tarihinde NSU Araştırma Komisyonu'nda şöyle açıkladı:

"Birincisi, onlar gelince belki de bir kahve hazırlamak için, önce telefon edilir ve geliyorum denir. Sonra onlar gelince, böylece onlara kahve ikram edilebilir. İkincisi burada nezaket de önemli, Orta Avrupa usulüne göre bir yere gitmeden önce telefon edilir. Üçüncüsü nazik olmak istenmiyorsa ve kahve içilmek istenmiyorsa, arama kararı çıkarma imkanı vardır; bunu da bir yerel mahkeme hakiminin – veya Federal Başsavcı için bu başka türlü düzenlenmiş olabilir, başka birisi olabilir – tanzim etmesi zorunlu."

İlk iki "argüman", yani kahve hazırlamak ve nezaket, burada sağcı terörist bir grubun ortaya çıkmasından dolayı GBA tarafından daha yeni devralınmış soruşturma durumunda anlamsız görünüyor. Son "argüman" ise, Federal Başsavcının sadece bir arama kararıyla LfV'ya girebileceği anlamına gelir.

Bu durum *"tüm seviyelerde ve her aşamada (...) çok güven dolu bir ortam içinde"*, yürütülen bir işbirliği izlenimini vermiyor.

2.3.3 Temme'nin kabahatlerinin boyutu: 2006, 2012-2017 salam dilimi taktiği

Bölüm 2.1. (özellikle 2.1.1.'den 2.1.4.'e kadar) Temme aleyhine sadece cinayete katılmaktan dolayı değil, aynı zamanda birçok hizmet kusurları yaptığı için soruşturma yapıldığı anlatıldı. Medyadaki yazılar nedeniyle Volker Bouffier ile İçişleri Bakanlığı'nda yapılan acil görüşmeden sonra ve LfV'nın

[884] INA/18/62-29.11.2011, s. 25.
[885] Rhein, Oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24.03.2017, s. 9.
[886] Desch, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 7.
[887] Desch, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 37.
[888] Desch, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 22.
[889] Rhein, Oturum protokolü UNA/19/2/51 – 24.03.2017, s. 79.
[890] Desch, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 42.
[891] Desch, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 36.

direnmesine rağmen başlatılan ve tanık Katharina Sch.[892] tarafından daha önce soruşturması yapılan ve tanık Wolfgang V. tarafından usulen yürütülmüş olan formel disiplin prosedürü, 2007 senesinin sonuna kadar tamamen neticesiz kaldı, çünkü *„memurla ilgili bakım düşünceleri ve resmi makamın itibarı"*[893] belirleyici olmuş, *„memurun maaşlarında azaltılma yapılmaması"*[894] ve *„legal bir yürüyüşe çıkma"* şeklinin bulunması gerekiyordu. Ön soruşturmacı Katharina Sch.'nin suçlayıcı evrakları, soruşturma yöneticisi Wolfgang V.'ya havale edilmemiş, ve onun „sadece" cinayete katılmakla ilgili başlangıç şüphesinden dolayı soruşturma yürütmesi gerekmiştir.[895] Soruşturma yöneticisi Wolfgang V.'ya Temme'nin diğer kusurları daha sonra da hiç bildirlmemiştir. Böylece o, NSU Araştırma Komisyonu önünde, hiçbir displin prosedürünün yürütülmediğini, *„her halükârda soruşturma yöneticisi olarak benimle yürütülmedi"* diyerek görüşünü ortaya koydu.[896] Ve sonunda yeni LfV başkanı Eisvogel, kendi deyimiyle onu *„bağışlamak"*[897] için Temme aleyhine olan prosedürü 2007 senesinde durdurdu ve bununla ilgili sebepleri belgelemedi.

Disiplin prosedürüyle daha önce ilgilenen tanık Katharina Sch.'nin kendisi prosedürün bu şekilde bitirilmesini şaşkınlıkla karşıladı:

> *„Tanık Katharina Sch.: Bir elemana veya eski bir elemana hiç dokunmadan, o elemanın bu işten kurtulması karşısında söyleyecek söz bulamıyorum. (...) Özellikle bu hizmet kusurları basbayağı, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne olan güveni haddinden fazla sarsmaya uygundu, sadece uygunluk söz konusu değildi, gerçekte haddinden fazla sarsacak şekilde cereyan etti."*[898]

DIE LINKE bu değerlendirmeye özellikle katılmaktadır. Temme'nin daha o zaman bilinen kusurları – en azından dışarıya karşı olan etkisinden dolayı - o kadar büyüktü ki, disiplin hukukuyla ilgili önlemlerin alınması sadece mantıki değil, aynı zamanda zorunluydu.

Ayrıca NSU Araştırma Komisyonu'na bu konuyla ilgili iki önemli dosyanın ancak Katharina Sch.'ye 2017'de sorulan sorularla bu dosyaların mevcut olduğu belli olduktan sonra gönderilmiş olması büyük bir hatadır. Bu noktada da tanık Katharina Sch., evraklarının NSU Komisyonu'na neden gelmediğini inandırıcı bir şekilde açıklayamadı.

> *„Tanık S.: Hayır, hepsi orada. Orada çoğunlukla sizin hizmetinize sunulan evraklar da vardı, sanırım yani, bire bir.*
>
> *Milletvekili René Rock: Hayır, bu konuda yanılıyorsunz. Fakat biz bunu daha sonra bir ara eyalet hükümetiyle genel kısımda görüşebiliriz, bunun bize neden gelmediğini görüşebilirz."*[899]

NSU Araştırma Komisyonu'nda böylece, Hessen Eyaleti'nin bir memuru aleyhine olan cinayet soruşturmalarına (!) ve sayısız (ağır) hizmet kusurlarına rağmen önce hiçbir disiplin prosedürünün başlatılmadığı, daha sonra da medya yazılarından dolayı disiplin prosedürünün başlatıldığı, fakat o arada başarısızlığa mahkum edildiği ve sonuç alınmadan durdurulduğu ve de bununla ilgili önemli dosyaların NSU Araştırma Komisyonu'na daha önce verilmediği tespit edilmiş oldu. Bunun sorumluluğu LfV'ya, İçişleri Bakanlığı'na ve ismen Volker Bouffier'ye aittir.

2.3.3.1 Diğer kabahatler ve Temme'den şüphelenmeler

2.1.2. nolu bölümde (bakınız özellikle „Nachrichtendienstliche Fehlerliste" („istihbarat konusundaki hata listesi ") anlatıldığı gibi, tanık Katharina Sch. tarafından da ön soruşturmalarda dile getirilen polisin

---

[892] 19.07.2006 tarihli kısa açıklamayla ilgili olarak: "Hessen Disiplin Yönetmeliği, madde 22'ye göre ön soruşturma prosedürü [Hessische Disziplinarordnung – HDO], ilgi: 18.07.2006 tarihli konsept kağıdı", cilt 1692, PDF s. 3
[893] Jutta D. el yazısıyla kısa açıklama, tarihsiz, ilgi: "Ön geçmiş", cilt 596, PDF s. 55 devamı.
[894] 24.07.2006 tarihli kısa açıklamayla ilgili olarak: "20 Temmuzda Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'ndaki Temme meselesiyle ilgili görüşme", cilt 339 yeni, PDF s. 85.
[895] Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin (HLfV) 24.07.2006 tarihli yazısı, cilt 596 PDF, s. 88
[896] Wolfgang V., Oturum protokolü UNA/19/2/43 – 30.09.2016, s. 136.
[897] Eisvogel, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 140.
[898] Katharina Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20.01.2017, s. 52.
[899] Katharina Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/48 – 20.01.2017, s. 34.

ithamları arasında ayrıca Temme'nin tanık olarak başvuruda bulunmadığı, resmi dairede silahlar ve aşırı sağcı materyal bulundurduğu ve Hells-Angels grubuyla özel temaslarının olduğu vardır.

Fakat, o zamanlar Katharina Sch. tarafından tespit edilen toplam sekiz ithamdan başkası da vardı. Çünkü Katharina Sch. LfV'da[900] yeniydi ve ön soruşturma prosedürü görevini daha yeni almıştı. Anlaşıldığına göre o tüm bilgilere sahip değildi ve bu nedenle Komisyon huzurundaki ifadesinde, kendisinin yazıya geçirdiği sekiz ithamdan başka yeni ithamların da ortaya çıkabileceğini, yani yeni ithamların da soruşturulmasının zorunlu olabileceğini söylemişti. Örneğin Katharina Sch.'e, polis tarafından Temme'nin özel mekanında bulunan[901] gizli tutulan şeylerin ve Temme'nin daha önce görev icabı konuyla ilgilenmesinin bir rol oynayıp oynamadığı soruldu:

> *„Milletvekili Hermann Schaus: Bay başkan, biz cilt 128, PDF sayfa 166'dayız. Burada 103 numaralı kısımda şöyle yazıyor: („Buch rot, Handb. Zur Gegenoperation VS Vertraulich") „Kitap kırmızı: Misilleme operasyonu el kitabı, gizli dereceli şey - özel". Bunun ne olduğunu biliyor musunuz?*
>
> *Tanık S.: Hayır. Bu benim meşgul olduğum konular arasında değildi. Fakat benim işim daha bitmemişti. Konuyla ilgili çalışmaya devam etseydim belki bu nokta da önüme gelirdi. (...)*
>
> *Milletvekili Hermann Schaus: Bay Temme'nin ne kadar bilgilendirildiği konusu, bugün bildiğimiz gibi, onun Kassel'daki cinayetten önce Česka seri cinayetleriyle görev icabı ilgilenmesi, onun kusurunun değerlendirilmesinde bir rol oynadı mı? Böyle bir şeyi tartıştınız mı?*
>
> *Tanık S.: Hayır, en azından o zamanki benim yönettiğim prodsedürde."*[902]

Bundan başka hizmet hukuku açısından Temme'nin LfV'nın Kassel'da bulunan dış bürosundaki meslektaşlarına 10.04.2006 tarihinde, o internet kafeyi ve cinayete kurban giden kişiyi tanımadığını dile getirerek, yalan söylediği de önemli olabilirdi. Temme yaptığı hareketle sayısız muhbiri deşifre edilme tehlikesiyle karşı karşıya getirmiştir. Bu gerçek de önemli olabilirdi. Bu sonunda LfV'daki sorumluların davranışını, yani kaynakları her halükârda koruma davranışını, ispat etmez, bir seri cinayet soruşturmasında polisten korumayı bile ispat etmez.

Hizmet hukuku açısından Temme'nin LfV'nın hizmet binasına silahları götürmesinin yanında kendisinin silahlar ve silah sporuyla ilgisi de önemliydi. Çünkü Temme, yanında sadece dört silah ve – kısmen illegal olan – mermi bulundurmuyordu, aynı zamanda düzenli olarak antreman da yapıyordu, yarışmalara katılıyordu.[903] Söylenildiğine göre Çek Cumhuriyeti'nde, Almanya'da Silah Yasası, madde 27, fıkra 7'ye göre yasak olan „Combat atışlarına" da katılıyordu. Bilirkişi Laabs'a göre orada, polisin özel harekat birimlerinin antreman yaptığı gibi, hareket halindeki hedeflere ve insan silüetlerine atış şekli söz konusuymuş.[904]

Temme, NSU Araştırma Komisyonu önünde, sözü edilen ve Cek Cumhuriyeti'ne yapılan dernek gezisi sırasında Combat atışlarının herhangi bir rol oynadığını reddetti.[905] Ve doğrusu ise şudur: Bu öyle olsa bile, o zaman Temme ne orada ne de Almanya'da cezai bir eylemde bulunmuş olurdu. Çek Cumhuriyeti'ne yapılan „dernek gezisi"nin bir boyutu daha var: Dernek gezisinin organizatörü olan V. Česka silahlarını iyi bilen bir kişiydi, görünüşe göre eskiden istihbarat hizmetinde çalışmış olan biriydi,

---

[900] Tanık ayrıca displin prosedürü konusunda daha önce hiçbir deneyimi olmadığını, ve ilkönce bu konuyla ilgili öğretici kitaplar okuduğunu beyan etti, UNA/19/2/48-20.01.2017, s. 28.

[901] Bu durumun muhtemelen, Gizlilik Dereceli Şeylere Dair Talimatlar'a aykırı bir hareket olarak incelenmesi zorunludur.

[902] UNA/19/2/48-20.01.2017, s. 47 devamı.

[903] Temme'nin kendisi Araştırma Komisyonu önünde bir bölge şampiyonluğunu kazandığını Hegelsberg-Vellmar Atıcılık Derneği üyesi olarak tabancalar ve revolverler ile ve Reinhardshagen Sivil Savunma Askerleri Arkadaşlığı'nda tüfeklerle atış yaptığını söylemiştir.

[904] [446] Laabs, Oturum protokolü UNA/19/2/13 – 02.03.2015, s. 58: *„Bilirkişi Laabs: Combat atışlarında açık alanda hareket halindeki hefelere atış söz konusudur. Bu normal olarak polislerin veya özel birimlerin yaptığı bir şeydir. Biliyorsunz, normal spor atıcılığı, belli bir mesafedeki hedefe, hedef tahtasına atıştır. Combat atışı normal olarak açık alanda bir hedefin hareket etmesi anlamına gelir. Bu atışı çok zor hale sokar."*

[905] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06.06.2016, s. 129 devamı.

aşağıdaki ifade protokolünden de anlaşıldığı gibi, polis Česka'ların kullanımı hakkında ayrıntılı bilgiler vermiştir:

> *„Kafaya atış ve 7,65 mm'nin tesiri , 9 mm'lik merminin kullanılmasından muhtemelen "daha iyi ve büyük " imiş. Çünkü o, büyük bir delme/ delip geçme kabiliyetine sahipmiş.*
>
> *Bir mekanda tabanca sesini azaltmak için, özel plastiklerle atış yapılabildiği biliniyormuş. Kendi bilgisine göre „hizmetler" sırasında bu şekilde yapılıyormuş. İçi su dolu bir torbanın kullanılması da tabanca sesini azaltıyormuş ve ayrıca yoğun duman kalıntılarını alıyormuş.*
>
> *Konuşurken Bay V.'ya ... bu bilgileri nereden öğrendiği soruldu. O sadece kaçamak cevap verdi ve eski Çekoslovakya hükümeti için görevli olduğunu söyledi, daha fazla konuşmak istemediğini söyledi. Verilen ifade inandırıcı görünüyor. Bu konudaki bilgisini, anlaşıldığına göre eski deneyimlerinden (ve görevleri sırasında) toplamıştır."*[906]

Bu tam da NSU'nun Česka cinayetleri sırasındaki yöntemini yansıttığı için, sadece polis için değil, aynı zamanda NSU Araştırma Komisyonu için de önemliydi. Temme'nin bu konuyla ilgili olarak NSU Araştırma Komisyonu önünde verdiği ifadesi, yani aynı derneğe üye olmalarına, dernek gezisine katılmalarına ve grup resmine rağmen, atış antrönörü V.'yi hiç de iyi tanımadığı ve böyle bir bilgiye sahip olmadığı[907] şeklindeki ifadesi çürütülememiştir. Fakat, arka planda yatan ve açıkça belli olan istihbarat hizmetinden ve her iki kişinin de silahlara ilgisiden dolayı, bu ifade mutlaka doğruymuş gibi görünmüyor. Temme'nin silahlara olan büyük ilgisi sebebiyle her halükârda disiplin prosedürü çerçevesinde aynı şekilde açık seçik soruların sorulması zorunlu olmalıydı. Fakat bu, diğer birçok konuda olduğu gibi yapılmamıştır.

Andreas Temme hakkındaki şüpheyle ilgili özelllikle vahim bir dosya kısa açıklamasını, DIE LINKE, sonunda LfV eski başkanı Lutz Irrgang'ın dosyalarında bulmuştur. Bu kişi gerçi daha önce gösterildiği gibi, cinayet ithamından ve hizmet kusurlarından dolayı Temme'yi disiplin hukukuyla ilgili soruşturmalardan korumak için birçok şey yapmıştır. Fakat el yazısıyla yazılmış ve sadece bir kısmı okunabilen, 17.08.2006 ile 22.08.2006 tarihleri arasında yazılmış olan[908] Irrgang'a ait kısa açıklamadan, Irrgang'ın daha o zamanlar Temme'ye güvenmediği açıkça anlaşılmaktadır:

> *„(...) Bu adamı açmak için ne yapmalı. Onun ifade edilemez davranışı, kendini suçlamak zorunda kalmadan nasıl açıklanabilir. Bu benim de ilgili çekiyor."*[909]

LfV eski başkanına bu konuyla ilgili olarak soru soruldu. Kendisi şöyle dedi:

> *"Tanık Irrgang: Ben bu kısa açıklamayı yazdım, kanaatimce dairede bir öğle vakti, ve şöyle dedim: Bu yeterli olamaz. Bu, bu şekilde doğru olamaz. (...) Bu konu üzerinde çalışmaya devam ettik, fakat ben bakanlıktan, bu konuyla ilgilenmeme talimatı aldım."*[910]

Gerçekte Irrgang'ın bakanlıktan hangi talimatı aldığı, bir yandan bu olay üzerinde çalışmayı mı, diğer taraftan da bununla ilgilenmemesi mi, hangisini aldığı nihai olarak açıklığa kavuşturulamamıştır. Gerçekte ise LfV bir taraftan polisin sorusturmalarına karşı ve disiplin prosedürüne karşı hareket etmiş ve müdahale etmiştir, diğer taraftan da 2006 yaz mevsiminde LfV başkanı Irrgang, Temme tarafından yapılan işlerin güven verici olmadığı ve davranışının *"ifade edilemez"* olduğunu açıkça anlamıştı.

Temme'nin LfV'nın Kassel'da bulunan dış bürosundaki meslektaşı Jutta E.'nin kafasında da sonradan Temme hakkında şüpheler belirmişti:

---

[906] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06.06.2016, s. 130 sonraki.
[907] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06.06.2016, s. 131.
[908] UNA/19/2/30-18.12.2015, s. 45.
[909] UNA/19/2/30-18.12.2015, s. 46.
[910] UNA/19/2/30-18.12.2015, s. 47.

"Tanık Jutta E.: Onun cinayetle ilgisi olmadığının, benim için aslında daima belli olduğunu da söylemek zorundayım. Sonra, televizyonda ilk defa bu kafenin sonraki durumunu görünce bu konuda biraz farklı düşündüm. Sanırım o, belki bir şey gördü ve paniğe kapıldı, çünkü aslında onun orada bulunmaması gerekiyordu. Bunu böyle açıklıyorum."[911]

Jutta E. bu görüşte olan tek insan değildir. Aynı şekilde ancak 2011 senesinde duyulan, Temme'nin olay yerindeki davranışını gösteren rekonstrüksiyon videosu, Temme'nin Halit Yozgat'ın cesedini güya görmemiş olduğuna dair endişeyi, neredeyse görülemeyecek kadar asgari dereceye düşürüyor (2.1.1.1.).

Bu nedenle şu tespitin yapılmasi gerekir: Katharina Sch. tarafından sözü edilen disiplin prosedürünün başındaki durumun dışında, Temme aleyhine disiplin soruşturması veya disiplin önlemlerinin alınması için daha başka birçok sebep vardı. Fakat bu sebepler hakkında, daha başından beri başarısızlığa uyarlanmış olan prosedür sırasında takibat yapılmamıştır. Bunun sorumluluğunun ön soruşturmacı Katharina Sch.'e ve prosedür yöneticisi Wolfgang V.'ya ait olmadığı, aksine Temme'nin aklanmasını isteyen LfV yönetimine ve Volker Bouffier'ye bağlı İçişleri Bakanlığı'nın yöneticilerine ait olduğu açıkça bellidir. Anlaşıldığı kadarıyla Temme'nin hareketinden bizzat derin bir şüphe duyan Irrgang için bu geçerlidir.

Bouffier'nin İçişleri Komisyonu'nu ve parlamenter kontrol kurulunu aylarca hiç bilgilendirmemesi ve sonra da önemli noktalarda, Temme aleyhine olan suç ithamında yanlış bilgilendirmesi, daha önce 2.1.3. nolu kısımda anlatılmıştır. Fakat Temme'nin tüm diğer hizmet kusurları 17.07.2006 tarihli İçişleri Komisyonu oturumunda Bouffier tarafından dile getirilmemiştir. Hatta Bouffier İçişleri Komisyonu'nda, prosedür üç gün önce başlatıldığı halde, aynen şöyle demiştir: *„Bir disiplin prosedürümüz yok"*[912]. Burada bir dil sürçmesinin veya bir gözden kaçırmanın söz konusu olmadığı artık söylenebilir. Çünkü İçişleri Komisyonu'nun protokolüne göre İçişleri Bakanlığı'nın ve LfV'nın üst düzey yöneticileri oradaydı, yani daha önce başlatılan prosedürden ve ithamlardan haberdar olan ve bundan hemen birkaç gün sonra disiplin prosedüründe yeni adımlar atılmasında anlaşmaya varan insanlar oradaydı. Bouffier ve LfV üst düzey yöneticileri bile bile gerçek olmayan şeyi söylediler.

2.3.3.2 2011 yılından sonra bile parlamentonun İçişleri Bakanlığı tarafından yanlış bilgilendirilmesi

2011'de NSU'nun ortaya çıkarılmasından, Temme'nin bütün rolü dahil olmak üzere Kassel'daki cinayet hadisesi, soruşturmaların, İçişleri Komisyonu'nun ve kamuoyunun odak noktası olduktan sonra da, Temme'nin kusurları Bouffier'nin halefi İçişleri Bakanı Rhein tarafından etkisi uzun süren bir şekilde olduğundan daha iyi gösterildi veya susuldu. Rhein, cinayet soruşturmalarının 2007 senesinde durdurulmasını tamamen uygunsuz *"birinci sınıf beraat"*[913] olarak tanımladı ve Temme'nin diğer kusurlarını şu noktalara indirgedi: Tanıklara çağrı yapıldığı halde Temme'nin soruşturma makamlarına başvurmadığını, 13 saçma fişeği ve 100 kuru sıkı fişek, bir eski ve küçük parça esrar ve daktiloyla yazılmış birçok nasyonal sosyalizmle ilgili belge sahibi olduğunu, ve serbest zamanlarında ayrıca bir atıcılık derneğinde aktif olduğunu söyledi. *„Ayrıca özel göze çarpmalar tespit edilmemiştir."*[914]

Temme'nin kusurlarının tüm boyutu ancak Araştırma Komisyonu'nda ortaya çıktı ve bu kusurlar onun rolüyle, LfV'nın rolüyle ve İçişleri Bakanlığı'nın rolüyle ilgili şüpheyi kesintisiz bir şekilde kuvvetlendirmektedir. „Nasyonal sosyalizmle ilgili birçok doküman" konusunda, örneğin gerçekten de Temme tarafından taktiloyla yazılan ve (kısmen) onun tarafından şahsen imzalanan yaklaşık 30 metin söz konusuydu, bunlar arasında ayrıca „Lehrplan für die weltanschauliche Erziehung in der SS" („SS'te dünya görüşü eğitimi öğretim planı"), Adolf Hitler'in „Mein Kampf" („Kavgam") isimli kitabı ve „Judas Schuldbuch" (Juda'nın günah kitabı) vardı. Ayrıca Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin, LKA'nın

[911] UNA/19/2/42-12.09.2016, s. 148.
[912] INA/16/60, s. 21.
[913] INA/18/62-29.11.2011, s. 20.
[914] Bakınız INA/18/62-29.11.2011, s. 5 devamı., sayfa 10'da alıntı

(Eyalet Kriminal Dairesi) ve BND'nin (Federal İstihbarat Teşkilatı) sayısız klasörleri vardı, bunlar arasında bir adet gizlilik dereceli şey ve de tuhaf bir klasör başlığı "Doppeltes Spiel eines Sicherheitsbevollmächtigten" (Bir güvenlik yetkilisinin ikili oyunu).[915]

İçişleri Komisyonu'na, silahla ilgilenmesinin boyutu, Hells Angels'in (İçişleri Bakanı Rhein'ın bizzat kısmen *„kusursuz organize olmuş suç"* olarak tanımladığı organizasyon[916]) yerel şefiyle olan bağlantıları, Česka serisiyle görev icabı bağları, cinayete kurban gidenler, olay yerine dair bilgilerle ilgili meslektaşlarına söylediği yalanlar ve muhbirlerin ortaya çıkarılmasındaki çelişki hakkında, kısacası Temme'nin aleyhine olan ve onun inandırıcılığını sorgulayan veriler hakkında bilgi verilmemiştir, yani sadece basında çıkan yazılardan dolayı kaçınılmayanlar hariç.

2.3.4 Pilling-Mail denilen elektronik posta: 2006'dan beri biliniyor ve susuluyor

Çoğunluk fraksiyonlarının Nihai Raporu'nda gerçi „Pilling-Mail" („Pilling-Elektronik postası") konusu kısaca ele alınıyor.[917] Fakat Die LINKE açısından bu fazla kısaltılmış ve gerekli sonuçlar çıkarılmadan ele alınmış görünüyor. Çünkü burada *„Araştırma Komisyonu'na ancak 2016 senesi sonunda bir dosya sunuldu"* cümlesinden daha fazlası söz konusu ve bu doküman

> *„Temme'nin, Almanya Federal Meclisi 17. Seçim Dönemi NSU Araştırma Komisyonu huzurundaki ifadesiyle"* çelişiyor. Bu ifadeye göre *„seri cinayetler resmi hizmet sırasında „kesinlikle konu olmamış". "*[918]

Pilling-Mail denilen elektronik posta daha Almanya Federal Meclisi NSU Komisyonu için bile çok önemliydi ve CDU'lu başkan Clemens Binninger, Hessen NSU Komisyonu'ndaki ifadesinde bunu açıkça ön plana çıkarmıştır:

> *„Sonra bir nokta daha var (...) O bildiğim kadarıyla, bizim sahip olmadığımız bir elektronik postayla ilgili, Anayasayı Koruma memurunun 6 Nisandan önce Česká serisine dair herhangi bir şekilde bilgi sahibi olup olmadığı söz konusu (...) Bayan P. tarafından, tatile gitmeden kısa bir süre önce muhbir yöneticilerine bir elektronik posta gönderildiği ve "etrafı bir kolaçan edin. Çevrede, hangi çevre olursa olsun, bu seri hakkında konuşuluyor mu?" şeklinde bir ricada bulunulduğuna dair basında yayınlanan haberler doğruysa, bu durumda şimdi sizin için en acil görev, bu elektronik postanın Andreas T.'ye ulaşıp ulaşmadığını bulmak olacaktır. Yoksa o bu postayı hiç almadı mı?"*[919]

SPD ve DIE LINKE Fraksiyonları Pilling-Mail denilen bu elektronik postanın peşine düşmüştür. Önce burada bir kaynak sorgulaması söz konusu. Bu sorgulamada Hessen'deki tüm muhbirlerin Česká serisi hakkında sorguya çekilmesi gerekiyordu (bakınız bölüm 2.1.2.2.'de şekil, içerik, ispat). Burada söz konusu olan bir elektronik posta değildir, aksine bir Word dokümanıdır, o zamanki LfV başkanı Desch'e yaptığı resmi açıklamasına göre Pilling'in, 17.6.2012 tarihinde resmi hizmet evrakları arasında tekrar bulduğu bir doküman.[920] Burada şunu belirtmek gerekir; bu tarihte Federal Başsavcının ve Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonu'nun araştırmaları başlayalı yarım sene geçmişti ve tüm önemli dosyalar getirtilmişti.

Pilling-Mail denilen elektronik posta konusunda, önemli bir evrak söz konusudur. Hessen NSU Araştırma Komisyonu'nundaki sorgulamalar, Pilling'in Hessen'deki tüm muhbir yöneticilerine gönderdiği ve 24.03.2006 tarihli kaynak sorgulamasının söz konusu olduğu, yani bu sorgulamanın Halit

---

[915] Temme'nin özel mekanında ve çalıştığı yerde yapılan aramalarda bulunan ve emniyete alınan belgelerin hemen hemen hepsi DIE LINKE tarafından Komisyon'da sesli okunmuştur, UNA/19/2/20-11.05.2015, s. 143.
[916] Bakınız: Boris Rhein tarafından iki Hells Angels Chapter'in yasaklanması: https://www.hna.de/politik/hessens-innenministerverbietet-zwei-hells-angels-charters.1427228.html, son erişim tarihi 29.07.2018.
[917] Bakınız: oraya kısım 3A V4 'e.
[918] CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu, s. 703.
[919] Binnger, Oturum protokolü UNA/19/2/17 – 20.04.2015, s. 55.
[920] Dr. Pilling'in 18.05.2012 tarihli resmi görev açıklaması,cilt 1850, PDF s. 12 devamı.

Yozgat'ın öldürülmesinden iki hafta önce söz konusu olduğu, rekonstrüksiyon yoluyla bulunmuştur. Bunun muhbir yöneticileri tarafından okunması, paraf edilmesi ve saklanması zorunluydu – yani LfV'nın Kassel'daki dış bürosunda da.[921] Bu nedenle bu dokümanın Temme tarafından da okunmuş ve paraf edilmiş olduğunun kabul edilmesi gerekir. Böylece o, muhtemelen Kassel'daki cinayetten önce muhbirlere Českά serisi hakkında sorular sorma talimatını almıştı. Temme tarafından paraf edilmiş bu doküman, 2016 tarihine kadar, ne Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonu'na ne de Hessen'deki Komisyon'a sunulmuştur.

Ancak DIE LINKE'nin, açık seçik bu evrakı isteyen 52 nolu delil talebi üzerine, ilgili doküman gönderilmiştir. Böylece birincisi bu dokümanın bütün bu süre içinde var olduğu, ikincisi LfV'nın Kassel'daki dış bürosunda görevli tüm elemanlar tarafından paraf edildiği ve üçüncüsü Temme'nin ilk eleman olarak 24.3.2006 tarihinde Českά serisiyle ilgili kaynak sorgulamasını paraf ettiği ve böylece bigi sahibi olduğu anlaşıldı.[922] Onun o zamanki meslektaşı ve dış büro yöneticisi tanık Fehling hatta kaynak sorgulamasını ve bu nedenle kendisinin bir muhbirle yaptığı konuşmayı hatırladığını beyan etti.[923] Böylece Temme'nin, LfV elemanlarının ve Bouffier'nin Hessen Eyalet Meclisi önündeki ifadelerinin yepyeni bir boyutu ortaya çıktı: Yani Halit Yozgat'in öldürülmesinden önce Temme ve LfV'nın Českά serisi ile resmi görevden dolayı bir ilgisi vardı.

2.3.4.1 Temme ve tüm Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi muhbirleri NSU cinayetinden önce Kassel'da Česka serisiyle ilgilenmiş

2006 senesinde polis için önemli bir soru, – yukarıda anlatıldığı gibi – Temme'nin mubirlerle seri cinayetler hakkında konuşup konuşmadığı, cinayetten önce Českά serisine ilişkin bir resmi görev bağının olup olmadığı ve LfV'nın bu konuda daha başka bilgisinin olup olmadığıydı. Polis, bu nedenle de Temme'nin muhbirlerinin ifadesini almak istiyordu. 2006 senesindeki bu kaynak sorgulaması bulgusuyla sadece Temme'nin değil, aynı zamanda bundan başka en azından tüm muhbir yöneticilerinin, muhtemelen hatta Hessen'deki tüm muhbirlerin ve Temme'nin amiri Pilling'in daha önce Českά serisiyle resmi görev icabı ilgilendiklerine dair delil bulunmuş oluyor. Muhbir yöneticilerinin Pilling'in bu kaynak sorgulamasını basitçe görmezden geldiklerine dair ipuçları yok.

Temme'nin, Hessen'deki muhbir yöneticilerinin ve Pilling'in o tarihte, Kassel'daki cinayetin Českά serisinin bir parçası olduğu tespit edildiğinde, bu konuyla ilgili birkaç gün önce kaynak sorgulaması, yani konuşmaların yapıldığını bilmiş olmaları gerekir. Pilling'in LfV başkanı Desch'e söylediği yukarıda belirtilen resmi görev açıklaması da bunu tasdik etmektedir: Buna göre kaynak sorgusu inisiyatifi, BKA (Federal Kriminal Dairesi) elemanlarının informel bir şekilde söyledikleri isteğe dayanıyormuş. Federal Kriminal Dairesi elemanları bununla Českά seri cinayetleriyle ilgili bir gelişme ummuşlar. BKA ile LfV arasındaki informel konuşma 17.03.2006 tarihinde yapılmıştır. Pilling'in dediğine göre BKA elemanları *„bu konuşmadan sonra altı aya kadar uzanan bir süre içinde bu konuyla ilgili olarak iki defa daha"* soru sormuşlar.[924] Temme aleyhine cinayet soruşturmaları sırasında bu nedenle Pilling'in, LfV'nın Halit Yozgat'ın öldürülmesinden önce görev icabı Českά serisiyle ilgilendiğini bilmiş olması gerekir.

Bu Temme'nin neden suç eyleminden sonra Pazartesi günü bütün cinayetlerde aynı Českά'nın kullanıldığını bildiğini açıklıyor. Bu bilgi EXTRA TIP'in cinayete dair yazısından çıkmış olamaz, çünkü

---

[921] Pilling, Oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18.12.2015, s. 135; Fehling, Oturum protokolü UNA/19/2/31 – 21.12.2015, s. 31.
[922] Temme'nin kendisi tarafından da doğrulanmıştır, bakınız: Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/56 – 25.08.2017, s. 75.
[923] Fehling, kendisinin kaynaklarla yaptığı konuşmalarla ilgili olarak çelişkili kalmıştır. Fakat o şunu söylemiştir: „politik kesimden gelen kaynağımla bu sekiz cinayet problematiğini görüştüm, evet, ve orada Türk mafyası - - veya o zamanlar tartışılan her şey olup olmadığı", bakınız: UNA/19/2, 21.12.2015, s. 78.
[924] UNA/19/2/, cilt 1850, PDF s. 14.

bu yazıda Českά kelimesi geçmiyordu. Temme bu bilgiyi sadece, güya haberdar olmadığı, Pilling'in elektronik dosyasından öğrenmiş olabilirdi. Bununla, Temme'nin en geç cinayetten sonraki Pazar-tesi günü, doğrudan doğruya Českά serisine ait bir olay yerinde bulunmuş olduğunu farkettiği belli o- luyor.

Bölüm yöneticisi Pilling'in, ancak Araştırma Komisyonu'nun çalışmasından sonra hafızasına ve dosyalara kavuşması anlamlıdır. Çünkü 18.05.2012 tarihli resmi açıklamada şunlar var:

> *„Bay başkan Desch bana bugün saat 12.00 ye doğru, Almanya Federal Meclisi Nasyonalsosyalist Yeraltı örgütünü Araştırma Komisyonu'nda verilen ifadeyle ilgili olarak, resmi bir açıklama yapmam için sözlü talimat verdi. Bay başkan Desch'e göre bunun arka planında bir tanığın ifadesi var. Bu ifadeye göre Mart 2006'da LfV'nın Federal Krimimal Dairesi ile bir teması olmuş."*

Ancak Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu'nun elde ettiği bilgilerin verdiği baskıyla Pilling evraklarını taramış ve resmi açıklamasına yaptığı eklemeyle bir ay sonra 17.06.2012 tarihinde nihayet bulmuştur.

2.3.4.2 Polis ve NSU komisyonları karşısında suskunluk

Demek ki kanıtlandığı gibi, Temme'nin görev icabı Českά serisiyle ilgisi vardı ve bunlar kaynak sorgulamasını aşmaktadır (Temme'nin operasyon bölgesindeki internet kafe, cinayetten önce ve sonra telefon konuşmaları, 10.04.2006'daki LfV talimatı, cinayetten dolayı Devlet Koruma'ya gitmek, muhbir Gärtner ile yine 10.04.2006 tarihinde cinayet hakkında konuşma). Temme'nin Českά serisi ile sadece görev icabı ilgisi yoktu, aynı zamanda LfV'nın ve kaynaklarının da ilgisi vardı. LfV bunu polis soruşturmacılara karşı bile bile söylemedi. Halbuki bu durumları polise açıklamak gerekli ve önemliydi. Bu noktada polisle işbirliği yapmak, doğru olan tek seçenekti. Nihayetinde burada federal çapta işlenen seri cinayetlerin soruşturmaları söz konusuydu.

Kassel'daki cinayetten sonra Temme tarafından yönetilen muhbirlerin ifadesinin sadece LfV'nın kendisi tarafından alındığı sabittir. Buradaki amaç, Temme ve muhbirler aleyhine suçlayıcı bilgiler ve Českά serisi hakkında muhtemel bilgiler kazanmak değildi. Böylece, 2006 senesinde muhbirlerden soruşturma için önemli olan bilgiler öğrenilebilir miydi, ögrenilemez miydi; bu yine açık bir soru olarak kalıyor.

CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'ndan farklı olarak DIE LINKE, Almanya Federal Meclisi 2. NSU Araştırma Komisyonu'nun eleştirisini özellikle paylaşıyor. Buna göre Temme ve diğer LfV elemanları tarafından paraf edilen, Českά serisi kaynak sorgulamasına dair 24.03.2006 tarihli elektronik postanın Komisyondan alıkonulması, Komisyonun *„açıklığa kavuşturma işinin oldukça büyük bir kısıtlanması"*dır.[925] Bouffier'nin, Almanya Federal Meclisi'ndeki bütün fraksiyonlar tarafından kabul edilen Nihai Rapor'un bu kısmını „anlamsız"[926] olarak tanımlaması şaşırtıcıdır. DIE LINKE bundan başka bu dokümanın 2006'dan 2016'ya kadar alınkonulmasıyla belli bir yolun takip edildiğini tespit etmiştir, yani Temme'nin ve LfV'nın Halit Yozgat'ın öldürülmesinden önce Českά serisiyle görev icabı birçok ilgisinin olduğunun söylenmemesi yolunun takip edildiğini. Olayın arka planının saklanmasının istenmesi açık eleştiriye yol açmakta ve ortaya sorular atmaktadır.

---

[925] „Bu durumun ancak Hessen Eyaleti NSU Araştırma Komisyonu'na sonradan sunulan bir dosya vasıtasıyla duyulması, Almanya Federal Meclisi 18. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonu'nun açık eleştirisine yol açmıştır. Almanya Federal Meclisi'nin iki NSU Araştırma Komisyonu'na da, her iki Komisyon tarafından da ilgili delil kararları Hessen Eyaleti'ne gönderildiği halde, LfV'nın Kassel'daki dış bürosu tarafından elektronik posta çıktısı sunulmamıştır. Delil kararları sonradan duyulan çıktıyı da kapsıyordu. (...) Tam da bu arka plandan dolayı, 18. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonu, Hessen Eyaleti'nin ilgili dosyayı eksik sunmasıyla, açıklığa kavuşturma işinin oldukça kısıtlandığını düşünüyor."

[926] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 180.

2.3.4.3 DIE LINKE tarafından Andreas Temme'ye karşı suç duyurusu

DIE LINKE açısından Temme'nin, Almanya Federal Meclisi birinci Araştırma Komisyonu önünde gerçeği söylemediği böylece sabittir:

> *„Clemens Binninger (CDU/CSU: Bu [Not: Česká serisi mi?] hiçbir zaman görev icabı konu olmamış mıdır? Daha önce de mi?*
>
> *Tanık Andreas Temme: Hayır, görev icabı bu kesinlikle konu olmamıştır."*[927]

Ve daha sonraki bir soru üzerine:

> *„Tanık Andreas Temme: Hayır. Cinayet serisi Anayasayı Koruma'da 21 Nisana kadar görev icabı konu olmamıştı, 21 Nisanda benim vasıtamla görev konusu oldu."*[928]

Temme bu noktada – başka zaman sık sık olduğu gibi - hatırlama boşluklarına dayanmıyor. O daha çok iki reddedici beyanda bulunuyor. O, Pilling-Mail denilen elektronik postadan bahsetmiyor. Halbuki bu postayı 2006'daki[929] öneminden dolayı 2012 senesinde de kolayca hatırlaması gerekirdi.

Bu nedenle DIE LINKE açısından Temme'nin açıkça ifade vermeme veya yanlış ifade verme isteğinin olduğu, yani kendisinin ve LfV'nın görev icabı Českά serisiyle ilgisinin olduğunu – sebebi ne olursa olsun – gizlemek istediği sabittir. Böylece DIE LNKE, burada kasten yeminsiz yanlış beyanın verildiğini gördü ve Mart 2016'da Temme aleyhine suç duyurusunda bulundu.[930] Bu prosedür 13 ay sonra Berlin Savcılığı tarafından Alman Ceza Muhakemesi Kanunu , madde 170, fıkra 2'ye göre durduruldu. Çünkü sanığın ifadesinde kasten yapılmış bir yanlışlık - sadece bu durumda ceza söz konusu – karar gerekçesine göre *„iddianame için yeteri kadar emin bir şekilde söylenemeyeceği için"* ispat edilememekteymiş.[931] Temme'nin gerçek olmayan şeyi söylediği, açıkça şüphe götürmez.[932] Savcılığın burada bir kasıt görememesi üzücüdür.

2.3.5 Muhbir Gärtner'in Federal Kriminal Dairesi tarafından ve NSU davasında ifadesinin alınması

2.1.1. nolu kısımda Benjamin Gärtner'in muhbir Gemüse olarak (veya 389 bolu bilgi veren kişi olarak) rolü, onun muhbir yöneticisi Temme ve 06.04.2006 tarihinde Kassel'da işlenen NSU cinayeti münasebetiyle anlatılmıştır: Gärtner olay günü Temme ile cinayete yakın bir zamanda telefon konuşması yapmıştı, daha sonra her ikisi de bu telefon konuşmasıyla ilgili durum ve içeriği hatırlayamamışlardır. Bu nedenle konu açıklığa kavuşturulamamıştır. Buna ilaveten Gärtner kendi muhbir yöneticisi Temme ile cinayetten dört gün sonra 10.04.2006 tarihinde buluşmuş, Temme'ye cinayetten bahsetmiş, bunun üzerine Temme belirgin bir şekilde sinirlenmiş ve konuşmayı alışık olmayan bir şekilde çabuk bitirmiş. Ayrıca Temme'nin Českά serisiyle ilgili olarak kaynaklarla konuşma talimatı almasına rağmen, Temme Gärtner'e değil de, Gärtner'in Temme'ye cinayet konusunu açtığı sorusu ortaya çıkmaktadır.

---

[927] 2. Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu'nun 27. Oturumu, 11.09.2012, s. 19.

[928] 2. Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu'nun 27. Oturumu, 11.09.2012, s. 20.

[929] 2006 senesinde bu sadece polis için değil, aynı zamanda LfV için de özel bir öneme sahipti. Çünkü gizliliği koruma görevlisi Hess'in Temme ile yaptığı bir telefon konuşmasında belirttiği gibi, Temme'nin polise verdiği resmi açıklama için önemli olan soru, Temme'nin ne zaman ilk defa cinayet serisi hakkında bir şey öğrenmiş olduğudur. Bakınız 2.1.2.'ye de.

[930] "Linksfraktion zeigt Temme wegen Falschaussage an" („Sol fraksiyon Temme hakkında yanlış ifadeden dolayı ihbarda bulunuyor"), Frankfurter Rundschau, 22 Mart 2017.

[931] Bakınız: 3.5.2018 tarihli Hessenschau.de, Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonu önünde yanlış ifade: Eski Anayasayı Koruma Memuru Temme aleyhine soruşturmalar durduruldu: https://hessenschau.de/gesellschaft/falschaussage-ermittlungen-gegen-ex-verfassungsschuetzer-temme-eingestellt,strafanzeige-andreas-temme-100.html, son erişim tarihi 29.07.2018.

[932] Nihai rapor, Almanya Federal Meclisi'nin ikinci NSU Komisyonu, Drs. (basım) No: 18712950, s. 1075: *„artık bilinen elektronik posta çıktısıyla , Temme'nin parafıyla, birinci NSU Araştırma Komisyonu önündeki ifadesinin tersine, görev icabı Českά seri cinayetleriyle ilgilendigi belgelenmiştir."*

Yine 2.1.1 nolu ve 2.2. nolu kısımda Gärtner'in aşırı sağcı çevredeki rolü ve Alman Partisi (DP) ile ilgili tuhaflıklar incelenmektedir: Gärtner, üvey erkek kardeşi Christian Wenzel vasıtasıyla B&H ilişki ağına, Kassel Arkadaşlığı'na ve Thüringen nazi çevresine girmiştir. Ve yakın arkadaşı Michel F. vasıtasıyla Combat 18'in kolu olan „Oidoxie Street Fighting Crew"a ve Kassel ve Aşağı Saksonya civarından diğer militan neonazi çevresine girmiştir. Fakat militan neonazi yapılarına ilişkin bu önemli girişlere rağmen, LfV'ya göre Gärtner, kısmen önemsiz olan DP'yi seçmiş ve oraya üye olmuştur. Fakat NSU Araştırma Komisyonu'nda kendisine bu sorulduğunda, Gärtner bunu reddetmiştir. DP diye bir şeyi hatırlayamadığını söylemiştir. LfV, Gärtner'in DP'yi neden seçtiğini, Kassel'lı birkaç militan neonazinin DP'ye geçmesiyle açıklamıştı. Tanık Michel F.'in ve DP'nin kendisinin de inandırıcı bir şekilde temin ettiği gibi, görünüşe göre bu da doğru değildir.

Öncelikle olay günü olan 06.04.2006 tarihindeki Temme ile yapılan telefon konuşması ve 10.04.2006 tarihindeki buluşma Gärtner'i, NSU'nun başarısızlığa uğramasından sonra Federal Başsavcının soruşturmalarının ilgi alanına sokmuştur.[933] Federal Kriminal Dairesi'nin bundan sonra ve Münih'teki NSU davasından önce Gärtner'i sorguya çekmesi ve LfV-Hessen'in (Hessen Anayasayı Koruma Dairesi) bu konudaki etkileyici rolü aşağıdaki kısımda ele alınacaktır.

2.3.5.1 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi temasa geçiyor, avukat tayin ediyor ve dosya oluşturmama talimatı veriyor

21.08.2012 tarihli ve bir LfV (Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi) elemanı tarafından sonradan yazılan resmi açıklamadan şu anlaşılmaktadır:[934] Eski muhbir Gärtner'in BKA tarafından 26.04.2012 tarihinde ifadesinin alınmasından hemen önce LfV'da bir görüşme yapılmıştır. Bu görüşmeye o zamanki makam yönetici vekili Rieband ve bölüm yöneticisi Pilling katılmışlardır. Bu görüşmede konu şuydu:

> *„Hukuki yardımcı tayini amacıyla tanık GP 389 ile temas kurulması (...) Ayrıca müdaheleden sonra hiçbir evrak saklanmamalı."*[935]

Gerçekten de LfV avukat H.'yi 23.04.2012 tarihinde, yani BKA'nın ifade almasından üç gün önce LfV elemanlarıyla Kuzey Hessen'e gitmekle ve Benjamin Gärtner'i eski *"GP olarak bir "hızlı konuşma içine"* sokmakla"[936] görevlendirmişti. Benjamin Gärtner LfV tarafından tutulan avukat olmadan BKA karşısında ifade vermemeliydi. Bunun LfV'nın yöneticileri tarafından düzenlenmesi ve bu sırada *"hiçbir evrakın muhafaza edilmemesi"* gerektiği[937] anlamlı.

Resmi açıklamaya göre Gärtner bu *"hızlı konuşma"* sırasında şöyle demiştir:

> *„Ah, yine siz misiniz. Sizin yüzünüzden yeteri kadar problemle karşılaştım. Sizin Kassel'daki adamınızla artık konuşmam. Geçenlerde bir şenlikte onunla karşılaştım. O orada benimle konuşmak istedi. Fakat ben başka tarafa baktım ve oradan uzaklaştım. Onunla konuşmam artık."*[938]

Sabahleyin yapılan „hızlı konuşma"dan sonra öğleden sonraki buluşma şu şekilde cereyan etmiştir:

> *„Bu (hukuki danışman) hemen söze başladı ve GP'ye (bilgi veren kişi) bundan sonraki tüm adımları ayrı ayrı konuşmak istediğini söyledi. [Not: karalanmış] ve [Not: karalanmış]... talimatı böylece yerine getirildiği için, onlar vedalaştılar ve hemen çekildiler. Bu işin seyri hakkında daha önce konuşulduğu gibi hiçbir rapor yazılmadı. Bu temasla ilgili tüm bilgiler,*

[933] UNA/19/2/, cilt 145, PDF s. 19 devamı.
[934] UNA/19/2/, cilt 1850.
[935] UNA/19/2/, cilt 1850, PDF s. 36.
[936] UNA/19/2/, cilt 1850, PDF s. 36.
[937] UNA/19/2/, cilt 1852, PDF s. 43.
[938] UNA/19/2/, cilt 1850, PDF s. 37.

örneğin taşıt plakaları, cep telefonu numaraları, işverenle ilgili bilgiler vs. yok edilmiştir. Görevden sonra bu şekilde hareket edilmesinin amacı, LfV-Hessen'in (Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi) GP (bilgi veren kişi) ile herhangi bir bağlantının kullanılması izleniminden kaçınmaktı."[939]

Yani Gärtner LfV tarafından görevlendirilen bir avukat tarafından aranmış ve ona ondan sonraki adımlar hakkında ayrıntılı bilgiler verilmiştir. Mecburen ortaya çıkan *„Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin GP 389 ile herhangi bir bağlantısı olduğu"* izleniminden kaçınmak için, daha sonra *„konuşulduğu gibi"* bu işlemle ilgili tüm ipuçları yok edildi.

Temme verdiği ifadelerde Gärtner ile artık hiç konuşmak istemediğini söylemişti.[940] Bu, yukarıda alıntısı yapılan resmi açıklamanın içeriğiyle çelişmektedir. Buna göre Temme, Gärtner'in ifadesine göre bir şenlikte Gärtner ile konuşmayı denemiş. Buna ilaveten LfV bununla ilgili bilgileri, aynı şekilde aşağıdaki resmi açıklamadan anlaşıldığı gibi bilerek alıkoymuştur:

„Temas kurulmasının ertesi günü, yani 24.04.2012 tarihinde, [Not: karalanmış] ve [Not: karalanmış] vasıtasıyla müdahele L 3 ile onun bürosunda konuşulmuştur. Bu arada imzalayan kişi, GP 389 tarafından ifade edilen monoloğun (bakınız yukarıya) içeriğini dile getirdi. Bunu duymuş olmak istemediğini söyleyen L 3'ün itirazı üzerine, bu konu içeriği [Not: karalanmış] tarafından bahsedilmemiştir.[941]

BKA ifade işlemi için bir avukatın komplocu bir tutumla işe dahil edilmesinin ve bunlarla ilgili tüm ipuçlarının yok edilmesinin yanında, LfV yöneticileri Temme'yi suçlayan gerçekleri de *„duymuş olmak"* istemiyorlardı, halbuki bunlar Federal Başsavcının soruşturmaları için önemliydi.

2.3.5.2 Federal Kriminal Dairesi ve NSU davası: Önemli hatalar ve belirsizlikler

BKA (Federal Kriminal Dairesi) tarafından 26.04.2012 tarihinde Gärtner'in ifadesinin alınma işlemi Federal Başsavcının talimatıyla iki BKA memuru tarafından gerçekleştirilmiştir. İfade protokolü bir sürü tuhaflıklar içermektedir, konuyla ilgili hatalar ve reddedilen beyanlar gibi. Önemli ve zorlayıcı sorular ise hiç sorulmamıştır.

NSU Araştırma Komisyonu'nda bu nedenle, Gärtner'i – ve Michel F.'i – sorguya çeken BKA memurları Michael S. ve Jürgen B.'nin beyanları dinlenmiştir. Michael S. ifade alma şartlarını anlattı ve kritik sorulara karşı görüşünü söyledi.

2012 senesine ait ifade alma protokollerinden, Gärtner'in sık sık güya LfV tarafından ifade verme izni verilmediğine işaret ettiği ve bu nedenle BKA'nın sorularına cevap vermeyi reddettiği anlaşılmaktadır. Örneğin:

„Soru: 2001 senesinden beri LfV'nın hangi elemanıyla birlikte çalıştınız?

Cevap: Benim ifade verme iznim sadece Nisan 2006'dan itibaren LfV için yaptığım çalışmalarla ilgilidir. (...)[942]

[939] UNA/19/2/, cilt 1850, PDF s. 37.
[940] Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/39 – 06.06.2016, s. 26.
[941] UNA/19/2/, cilt 1850, PDF s. 37 devamı.
[942] UNA/19/2/, cilt 145, PDF s. 265.

Hangi şartlar altında Gärtner'in angaje edildiği[943], Temme ile hangi sıklıkta buluştuğu[944], ve nerede buluştukları[945] ve Temme'ye ve Fehling'e hangi bilgileri aktardığı[946] sorularına da, cevap vermeyi reddetmiştir.

Michael S. Araştırma Komisyonu önünde gerçi protokolde bu ifadelerin Gärtner'e ait olduğunun beliriltildiği, fakat sorulara avukat Volker H.'nin müdale ettiği ve cevapları onun verdiğini söyledi:

> *Tanık Michael S.: Evet, yani biz birkaç soru sormuştuk, örneğin bay Gärtner'in LfV tarafından ne zaman angaje edildiğini. Bunun üzerine bay Volker H., ifade alnma izninin bunu içermediğini söyledi (...) Onun rolü buydu."*[947]

> *„Tanık Michael S.: Bu anlamda daima bay Volker H. devredeydi (Milletvekili Hermann Schaus: Şu avukat!) – aynen - o şöyle söyledi: Bir dakika, bu, bizim ifade verme iznimizi kapsamıyor. Protokolde bu husus, ne yazik ki doğru dürüst dile getirilmemiştir, "*[948]

Burada önemli olan şudur: LfV başkanının verdiği 13.04.2012 tarihli ifade alma izni, Temme ile işbirliği bakımından zamansal veya içeriksel bir kısıtlama ön görmemişti.[949] İfade alma izni kap-samına girmeyen sadece şuydu: "*LfV'nın ayrıca size malum olan çalışma biçimi veya diğer elemanlarla birlikte çalışma durumu*". Avukat Volker H. ve BKA memurları mevcut olmayan kısıtlamalardan hareket ettiler, yani bunu kabul ettiler.

Bundan başka BKA'nın 2012 senesine ait ifade alma protokolü, açıklanması hemen hemen hiç mümkün olmayan nesnel hatalar içeriyor. Örneğin tanık Michael S. NSU Araştırma Komisyonu'nda, o zamanlar bilinen, Gärtner'in 2003'ten beri LfV'nın muhbiri olduğu ve 2003'ten beri Temme tarafından yönetildiği gerçeğiyle karşılaştı. Fakat BKA'nın ifade alma protokolünde, Gärtner'in Temme ile 2006 senesinde sadece birkaç defa buluştuğu yazıyor:

> *„Milletvekili Hermann Schaus: „Ne zamana kadar Alex [Not: Temme'nin muhbirler nezdindeki takma ismi] ile birlikte çalıştınız? sorusu üzerine, şimdi şu [Not: 2012 senesinde Benjamin Gärtner tarafından verilen]cevabı (...) buluyoruz : Hatırladığım kadarıyla 2006 başında ilk defa Alex'i [Not: burada Temme nin takma ismi] gördüm (...) Bundan sonra yaklaşık iki veya üç ay boyunca Alex ile düzenli bir şekilde buluştum."*
>
> *Bu böylece kaldı; bu durumda daha başka soru sorulmadı. Yani, siz o zamanlar biliyordunuz, 2006 başı olamazdı.*
>
> *Tanık Michael S.: Hayır, bu yanlış, evet.*
>
> *Milletvekili Hermann Schaus: Sadece iki veya üç ay buluştuk, ifadesi - -*
>
> *Tanık Michael S.: Bu da doğru değil, evet.*
>
> *Milletvekili Hermann Schaus: Evet. Fakat orada soruların arkası gelmedi.*
>
> *Tanık Michael S.: Hayır. Şu anlamda:Başka türlü olduğunu biz biliyorduk. Yani - -*
>
> *Milletvekili Hermann; Evet, fakat – iyi. Bu sonra Münih'e gönderildi, mahkemeye.*

---

[943] UNA/19/2/, cilt 145, PDF s. 264.
[944] UNA/19/2/, cilt 145, PDF s. 265.
[945] UNA/19/2/, cilt 145, PDF s. 265.
[946] UNA/19/2/35, PDF s. 273.
[947] UNA/19/2/35, PDF s. 119 devamı.
[948] UNA/19/2/35, PDF s. 241.
[949] Buna göre LfV başkanı Desch şöyle bir izin vermiştir: *„Beyanınızın, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin Nisan 2008'de sizin için yetkili elemanıyla işbirliğini kapsadığı kadarıyla Federal Başsavcı nezdinde tanık olarak ifade verme izni. Bundan başka bu ifade verme izni, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nin ayrıca size malum olan çalışma biçimi veya diğer bayan ve bay elemanlarla birlikte çalışma durumuna dair konu içeriğiyle ve değerlendirmelerle ilgili değildir."cilt 145, PDF s.258.*

Tanık Michael S.: Evet, onun ifadesi bu.

Milletvekili Hermann Schaus: O bunu imzaladı da. Fakat doğru değil.

Tanık Michael S.: Evet. Sonra bu noktada o yanıldı."[950]

Böylece tanık, avukat ve BKA memurları bu beyanların doğru olmadığını bildikleri halde, NSU soruşturmasında Federal Başsavcıya bile bile yanlış gerçekler aktarıldı. Haddinden fazla yorumlanan bir ifade alma izniyle muhbir Gärtner, Temme ve LfV ile yaptığı işbirliğinin ne süresi, ne de şekli ve içeriği hakkında sorguya çekildi, göründüğüne göre sonuç, Temme ile Gärtner arasındaki işbirliğinin yanlış bir anlatımıydı, sadece 2 veya 3 aylık işbirliği. Bu noktada hem BKA memurlarının, hem de LfV tarafından görevlendirilen avukat Volker H.'nin eleştirilmesi gerekir. NSU soruşturmalarıyla ilgili diğer BKA ifade alma işlemleri de bu şekilde yapılsaydı, Federal Başsavcının soruşturmaları ve Münih'teki NSU davası için de çok problemli bir durum ortaya çıkardı.

Son olarak BKA ifade alma protokolünde BKA tarafından Gärtner'e Blood & Honour veya Combat 18 hakkında soru sorulmaması göze çarpıyor. Halbuki onlar o zamanlar NSU kompleksi içinde önemli sayılıyordu ve Gärtner'in bu yapılarla ilgisi vardı. Diğer ipuçlarında, BKA memurları tarafından soru sorulmaya sık sık devam edilmedi, bu durum Gärtner'in yakın arkadaşı olan ve Oidoxie Street Fighting Crew'un (bakınız 2.2.2.2) üyesi olan Michel F.'in 17.04.2012 tarihinde BKA tarafından ifadesinin alınması sırasında daha açık bir şekilde göze batıyor. NSU Araştırma Komisyonu'nda bu konunun açılması üzerine Michael S. şunları söylemiştir:

"Milletvekili Hermann Schaus: Protokolden, (...) bay Michel F.'in Böhnhardt'ı fotoğraflardan tanıdığı ve şöyle söylediği anlaşılıyor: Bunu – ne bileyim – bir şenlik sırasında veya böyle bir yerde gördüm - - protokolde bu şöyle devam ediyor: Bunu bir kere bay Messerschmidt'e sorun bakalım. – Bay Messerschmidt'e bunun hiç sorulup sorulmadığını biliyor musunuz acaba?"

Tanık Michael S: Hayır. Bunu bilmiyorum. (...)

Tanık Michael S: Bunu bilmiyorum – ondan sonra sormaya devam edilip edilmediğini bilmiyorum. Alınan ifade hakkında, elbette ki prosedür yönetimimize ve saireye de bilgi sunuldu – fakat bununla başka bir şey yapılıp yapılmadığı konusunda size bir şey söyleyemem.

Milletvekili Hermann Schaus: Bay Messerschmidt'in sorgulanması için kim talimat verebilirdi – yani siz bunu öğrendikten sonra?

Tanık Michael S.: Yani teorik olarak herkes."[951]

Teorik olarak herkes, uygulamada hiç kimse. Bu ifade tanık Jürgen B. tarafından onaylandı:

„Milletvekili Hermann Schaus: Bay Michel F. – o resim hâlâ kafanızdaysa – ifadesinin alınması sırasında Böhnhardt'ı, yani 2 numarayı, 2 nolu resimdekinin kim olduğunu, - bu Böhnhardt idi – tanıdı ve anlam itibariyle şöyle dedi (...) Bunu bir kere Messerschmidt'e sorun bakalım. Biliyor musunuz - - Messerschmidt'in sorgulanması hakkında bir şey biliyor musunuz?

Tanık Jürgen B.: Hayır, bilmiyorum."[952]

BKA'nın bu konuyu aydınlatmak istediği varsayılırsa, defalarca ceza almış, şiddet uygulayan bir neonazi olan ve Kassel'dan gelen Michel F., NSU ve hatta bu konuda daha ayrıntılı konuşabilecek olan bir kişiyle ilgili ipucu, yani ismi Messerschmidt olan kişi arasındaki tanışma ilişkisinin neden

[950] UNA/19/2/35, PDF s. 244 devamı.
[951] UNA/19/2/35, s. 256.
[952] UNA/19/2/35, s. 281.

incelemeye alınmadığı tamamen anlaşılmaz bir durum. Messerschmidt'in kim olduğu, ne bildiği hiç sorulmadı bile.

Michel F. gerçekten de 17.04.2012 tarihinde ifadesinin alınması sırasında kendisine gösterilen ve içinde NSU'ya (çevresine) dahil olanların bulunduğu fotoğraflar arasındaki kişileri bir kere gördüğünü, yani Uwe Böhnhardt'ı, Jan W.'yi ve Uwe Mundlos'u Kassel'da gördüğünü beyan etti:

> *„2 nolu resimdeki kişiyi [Not: Uwe Böhnhardt] bir kere Thüringen'de gördüm. Sanırım bir partide. Bunu MESSERSCHMIDT'e sorun bir bakalım. O belki bu konuda daha fazlasını söyleyebilir. (...) 13 nolu resimdeki kişiyi [Not: Jan W.] daha önce gördüm. Nerede ve ne zaman olduğunu söyleyemem artık. Buna ait bir isim de söyleyemem. 16 nolu resimdeki kişi [not: Uwe Mundlos] arananlar afişindeki kişidir. Bu sanırım, Kassel'da gördüğüm kişidir."*[953]

BKA bunun üzerine ifade alma işlemini, tek bir soru daha sormaksızın bitirdi. Michel F., 26.02.2016 tarihinde NSU Araştırma Komisyonu'nda ifadesini verirken 2012 senesine ait bu beyanları onay-ladı.[954]

Tekrar ele alınmasına rağmen „Messerschmidt"in izinin araştırılması için bilgi verebilecek bir tanık bulunamadı.

Benjamin Gärtner, Münih'teki NSU davasında ifade alma işlemi sırasında da avukat Volker H. tarafından temsil edilmiştir. Benjamin Gärtner'in ifadesinin alınması, diğer avukatların görüşüne göre oldukça yetersiz cereyan etmistir. Volker H. beyanlara müdahale ettiği, ifade alma iznini katı bir şekilde yorumladığı, orada „Eyalet Dairesi'nin çıkarlarını" koruduğu ve „Hessen Anayasayı Koruma Dairesi'nin prosedürünü yönlendirdiği" için, olay kurbanının avukatları, bu avukatın dava dışı bırakılması için dilekçe verdiler.[955] Fakat mahkeme bunu kabul etmemiştir. Ayrıca ifade alma sırasında, LfV'nın Gärtner için avukat Volker H.'nın avukatlık ücetini ödediği duyuldu.

2.3.5.3 Gärtner'in avukatı: Anayasayı Koruma Federal Dairesi eski başkanı Holger Pfahls bağlamında suçlu bulunmuş

Yukarıda bahsedildiği gibi Gärtner'in muhbir olarak çalıştığı 28.06.2012 tarihinde ve daha sonra LfV vasıtasıyla avukat tarafından temsil edildiği duyulduğu için, Gärtner ve avukatı Volker H. ile ilgili birçok tuhaflıklar konusunda İçişleri Bakanı'nın cevabını almak için, DIE LINKE, 2014 ve 2015 senesinde NSU Araştırma Komisyonu'nda durmadan geciken dosyanın gönderilmesine eş güdümlü olarak Eyalet Meclisi İçişleri Komisyonu'na iki rapor talebinde bulundu.[956] Fakat verilen cevap bu olaydaki şüpheyi azaltacağı yerde, daha da büyüttü. Burada ayrıca LfV tarafından görevlendirilen avukat Volker H.'nın kişisel durumu söz konusuydu.

Avukat Volker H.'nin arka planıyla ilgili olarak, bu avukatın Anayasayı Koruma Federal Dairesi eski başkanı ve Federal Almanya Savunma Bakanlığı Müsteşarı Ludwig-Holger Pfahls'ı (CSU)[957] Almanya Federal Cumhuriyeti'nin en sansasyonal ve illegal silah teslimat ve rüşvet davalarından birinde temsil ettiğinin söylenmesi gerekir. Bu dava sonunda sadece Pfahl büyük bir hapis cezası almakla kalmamış,

---

[953] UNA/19/2/ cilt 145, PDF s. 317. Resimlerdeki kişilerin belirlenmesi „Anlage zur Lichtbildvorzeigedatei" ("Fotoğraf gösterme ek dosyası")ndan anlaşılıyor, UNA/19/2/ cilt 145, PDF s. 337.

[954] UNA/19/2735, s. 177.

[955] Bakınız: 05.12.2013 tarihli Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'ne yazılan dilekçe, 6. Ceza dairesi, erişim adresi: http://www.blog-rechtsanwael.de/wp-content/uploads/2013/12/verfS.pdf, son erişim tarihi 29.07.2018.

[956] Bakınız: Matbuu evrak No: 19/1016: Eski muhbir Benjamin G. için kısıtlı ifade verme izni ve Holger Pf.'ın iflasa yardımdan hüküm giyen eski avukatı Volker H.'nın Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi tarafından Münih NSU-Davası için seçimi ve ona ödeme yapılması ve matbuu evrak 19/1734: İçişleri Bakanı'nın 19/1016 nolu rapor talebiyle ilgili tamamen cevaplandırılmamış soruları), ve İçişleri Bakanı'nın raporundan yeni zor sorular.

[957] Holger Pfahl'ın politik ve kriminel geçmişine dair, örneğin: https://www.sueddeutsche.de/politik/anklage-gegen-frueheren-staatssekretaer-der-tiefe-fall-des-ludwig-holger-pfahls-1.1087351, son erişim tarihi 29.07.2018.

aynı zamanda 2013 senesi başında onun avukatı olan Volker H. da iflasa yardımdan dolayı sekiz aylık hapis cezasına çarptırılmış, bu cezası şartlı tecil edilmiş, ve 100.000 Avro para cezasına çarptırılmıştır.

Ekim 2014'teki ilk rapor talebine[958] – yarım sene sonra – nihayet 12.03.2015 tarihinde İçişleri Komisyonu'nda cevap verildiğinde ve görüşüldüğünde, LfV'nın sadece avukat Volker H.'nin ücretini değil, aynı zamanda Gärtner'e de bir *"hazırlık randevusu"* ve Münih'teki NSU davasına gitmesi için günlük harcırah ve yolculuk masrafı olarak yaklaşık 400 Avro ödenmiş olduğu doğrulandı. DIE LINKE'nin iç politika sözcüsü Hermann Schaus'un sonradan sorduğu sorular, yani nasıl bir „hazırlığın" söz konusu olduğu, avukat H.'nin görevlendirilmesinin BKA'nın ifade alma işleminden önce yapılıp

yapılmadığı sorusu, cevaplandırılamamıştır.[959] Basit bir internet araştırması avukat Volker H.'nin Pfahls davasındaki bağlantılarına ve mahkumiyetlerine dair ipuçlarını hemen gösterdiği halde, Volker H.'nin mahkumiyeti ancak DIE LINKE'nin rapor talebinden sonra LfV tarafından öğrenilmiş.[960]

Benjamin Gärtner'in bilgi veren kişi mi, yoksa muhbir mi olduğu bugüne kadar belli değildir. Bu önemsiz değildir, çünkü bununla farklı haklar, yükümlülükler ve ödeme şekilleri ortaya çıkmaktadır. İkinci raporda İçişleri Bakanı Beuth 19.03.2015 tarihinde şu açıklamayı yapmıştır:

> *„Söz konusu olan Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ne eskiden bilgi veren bir kişidir. Fakat Benjamin G. bir muhbirin yönetilmesine benzeyen bir şekilde görevlendirildiği için, bu noktada muhbirler için geçerli diğer mevzuat hükümleri geçerlidir."*[961]

Anlaşıldığına göre bu cevapla, resmi makamların Gärtner hakkındaki çelişkili beyanları birbirine uyumlu hale getirilmeye çalışılmaktadır: Gärtner her ikisiydi, bilgi veren bir kişi gibi güvenilmez ve önemsiz, fakat yine de muhbir gibi aylık ödeme yapılan korunmaya değer birisi.

Aşağıdaki seyir Volker H.'nin rolünün anlaşılması yapılan ikinci rapor talebiyle ortaya çıkmıştır: 18.11.2011 tarihinde Federal Başsavcı'dan Benjamin Gärtner'in ifadesinin alınmasıyla ilgili ricanın gelmesinden hemen sonra LfV bir avukatın tutulmasına karar verdi. Gärtner ile „hızlı bir konuşma"nın neden ancak BKA'nın ifade almasından böyle kısa bir zaman önce gerçekleştiği belli değildir. Her halükârda İçişleri Bakanı Beuth'a göre Gärtner olayla ilgili olarak avukat Volker H. aşağıdaki randevuları gerçekleştirmiştir:

> *„Aralık 2011'de LfV'da bir görüşme, bu görüşmede Benjamin G. ile avukatın kendisinin bir araya getirilmesi söz konusu olmuştur. 23.04. tarihinde müvekkille buluşma ve görüşme, 26.04.2012'de tanığın Federal Başsavcı nezdinde ifade vermesine katılma, 26.11. tarihinde LfV'da görüşme, 29.11.'de müvekkillle görüşme, 04. ve 05.12. tarihinde Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde duruşmalar."*[962]

Görünüşe göre LfV daha önce Aralık 2011'de Gärtner için avukat H.'yi tutmayı denemişti. Galiba Gärtner buna cevap vermedi. Bu durumda Gärtner „tanık için hukuk yardımcısı" olmadan BKA'ya gidecekti. Avukat tutmadaki amaç, açıkça görüldüğü gibi burada Gärtner'in çıkarı söz konusu değildi, aksine özelllikle LfV'nınki söz konusuydu. Dosyaların incelenmesinde ve tanıkların sorgulanmasından sonra, BKA'nın Gärtner olayında ve Michel F.'in sorgulanmasında yaptığı açıklığa kavuşturma işi, önemli izlerin takip edilmediği izlenimini veriyor. Esas NSU faillerini tanıma ilişkilerine dair ipuçları hakkında soru sormaya bile devam edilmemiş, kaldi ki araştırılmış olsun.

---

[958] Bakınız: Komisyona sunulan evrak 19/16 ve İçişleri Komisyinu'nun 22. oturum protokolü.
[959] İçişleri Komisyonu'nun 22. Oturum protokolü, s. 14 devamı.
[960] Bakınız: Örneğin https://de.wikipedia.org/wiki/Ludwig-Holger_Pfahls, son erişim tarihi 31.07.2018.
[961] İçişleri Komisyonu'nun 22. Oturum protokolü, s. 17.
[962] İçişleri Komisyonu'nun 22. Oturum protokolü, s. 20.

2.3.6 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde kurum içi NSU dosya denetimi: Önemli ihmaller 120 yıl gizli tutulacak

1.7. nolu ve 2.3. nolu kısımda daha önce anlatıldığı gibi, 18.06.2012 tarihinde İçişleri Bakanı olarak Volker Bouffier'nin halefi Boris Rhein (CDU) tarafından sözlü genelgeyle LfV'daki 1992 senesinden beri aşırı sağcılıkla ilgili tüm dosyaların NSU ile muhtemel ilgisinin kurum içi incelenmesi istendi. Rapor LfV'nın aşırı sağcılığa karşı mücadelesinde birçok ağır hata ve ihmalleri olduğunu gösteriyor. Raporun 120 sene gizli kalması kararlaştırıldı, fakat bu raporun bir kısmının gizlilik derecesi DIE LINKE'nin talebi üzerine aşağı çekildi ve böylece tanıklara karşı ve kamuoyuna açık oturumda ele alınabildi. DIE LINKE LfV'daki bu kurum içi denetleme işleminin, sonuçlarının ve bununla ilgili tutumun NSU Araştırma Komsiyonu için merkezi bir önemi olduğu görüşündedir.

DIE LINKE, CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'nda bulunan ve Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Denetleme Raporu dayanan eleştiriyi özellikle paylaşıyor. Buna göre şu sabittir:

> *"Önemli sayıda ipucu takip edilmemiştir."*[963]

> *"Önemli olan şey, bugüne kadar kaybolan dosyalar arasında Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe hakkında ipuçları bulunan dosyaların olup olmadığının belirgin bir şekilde açıklanamamış olmasıdır."*[964]

Fakat CDU/Grüne Fraksiyonları bu hususları Nihai Raporu'nun hem konunun içeriğiyle ilgili bölümünde[965], hem de değerlendirme bölümünde[966] kısaltılmış bir şekilde, tehlikesizmiş gibi ve kısmen düpedüz yanlış anlattıkları için, aşağıda LfV'daki kurum içi denetimin şartlarının ve sonuçlarının ayrıntılı ve doğru bir şekilde anlatılması gerekmektedir, en azından bu özel mütalaanın yazarlarının yazabileceği kadar, yani sırları ifşa etmekten dolayı kendilerini ceza alacak duruma düşürmeden.

2.3.6.1 Soruşturmanın İçişleri Bakanı Rhein tarafından başlatılması: Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi için bir „fırça"

DIE LINKE, CDU/Grüne Fraksiyonları'nın NSU'nun kendini ortaya çıkarmasının ve Federal Başsavcının prosedürü devralmasının, Bakan Rhein'ın yukarıda bahsedilen sözlü genelgesinin sebebi olduğu değerlendirmesini paylaşmıyor.[967] Birincisi soruşturmalar, dosya denetimleri ve NSU ile ilgili derleme daha önce Kasım 2011'te başlamıştır ve Haziran 2012'de başlamamıştır. İkincisi tanık beyanına göre (bakınız aşağıya) sözlü genelgenin oluşma şeklini açıklamaz. Üçüncüsü genelge kararının verilişinde orada olan tanık Pilling bununla ilgili başka beyanlarda bulunmuştur.[968]

18.06.2012 tarihi daha çok, "Der Freitag" isimli haftalık derginin 01.06.2012 tarihinde "Was wusste Andreas T." ("Andreas T. ne biliyordu?") başlıklı yazıyla, Andreas Temme, Hessen Anayasayı Koruma Dairesi ve Hessen İçişleri Bakanlığı aleyhine daha başka ağır ithamlar yayınladığını açıklıyor.[969] Adı geçen yazıda *"Der Freitag"* şu sonuca varmıştır: *"Bundan, Wiesbaden'daki İçişleri Bakanlığı'nın o zamanlar polisin soruşturmalarını ne kadar çok engellediği anlaşılıyor"*[970]. DIE LINKE bununla ilgili olarak 08.06.2012 tarihinde, kapsamlı ve acil bir rapor talebi[971] sundu. Bu talebin 20.06.2012 tarihinde

---

[963] CDU/Grüne Nihai Raporu, s. 692'den itibaren.
[964] CDU/Grüne Nihai Raporu, s. 693'ten itibaren.
[965] Yani 84-86 nolu sayfalarda.
[966] CDU/Grüne Nihai Raporu, s. 692-694'ten itibaren.
[967] CDU/Grüne Nihai Raporu, s. 692.
[968] Pilling, Oturma protokolü UNA/19/51 – 24.03.2017, s. 132.
[969] Bakınız: Der Freitag. Was wusste Andreas T.? (Andreas T. ne biliyordu?). https://www.freitag.de/autoren/der-freitag/was-wusste-andreas-t, son erişim tarihi 29.07.2018.
[970] A.g.e.
[971] Bakınız: Milletvekili Schaus'un (DIE LINKE) ve fraksiyonun acil rapor talebi, ilgi: „Der Freitag" isimli haftalık dergideki „Was wusste Andreas T." („Andreas T. ne biliyordu") başlıklı ve 1 Haziran 2012 tarihli NSU cinayetleri ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesinin bir elemanının muhtemel bulaşmaları ve Kassel Savcılığı'nın Hessen İçişleri Bakanlığı'na ve Anayasayı Koruma'ya sitemleri. https://starweb.hessen..de/cache/DRS/18/0/05810.pdf, son erişim tarihi 29.07.2018.

İçişleri Komisyonu'nda İçişleri Bakanı Rhein tarafından kamuoyuna açık bir ortamda cevaplandırılması gerekiyordu. Bakan Rhein bu İçişleri Komisyonu'nun oturumundan iki gün önce LfV'ya, 1992 senesinden sonraki aşırı sağcılığa ait tüm dosyaların denetlenmesi talimatını verdiğini, İçişleri Komisyonu'na bildirmedi – bu işlemin önemine rağmen ve kendisi sayısız diğer başka soruşturma işlemlerinden ve dosya derlemelerinden bahsettiği halde.

18.06.2012 tarihli sözlü genelgenin sebebi olarak İçişleri Bakanlığı'nın kamuoyu tarafından eleştirilmesini görmek, Kasım 2011 tarihindeki soruşturma başlangıcından akla oldukça daha yakındır ve Bakan Rhein ile LfV buluşmasındaki atmosferi daha iyi açıklamaktadır, bu buluşma sırasında sözlü genelge ortaya çıkmıştır. Tanık Pilling'e göre bu olay şu şekilde cereyan etmiştir:

> *"Mayısta – sanırım 12 veya 15 Mayısta, yani Mayısın ortasında – Bakan Rhein'ın prensip itibariyle tüm bölümü kendine çağırdığı bir randevu vardı. Ondan sonra, açıkca söylemek gerekirse, bir "fırça" yedik; bunu böyle söylemiş olayım. Yani o bize bu çalışma biçimi ve sonuçlardan hiç memnun olmadığını açıkça belli etti.*[972]
>
> *(...)*
>
> *"Bu oldukça alışılmamış bir şeydi. Sanırım, böyle bir şey daha önce hiç olmamıştı."*[973]

Sözlü genelgenin CDU/Grüne Fraksiyonları tarafından belirtilen sebebi – NSU'nun yedi ay önce kendini ortaya çıkarması ve Federal Başsavcının soruşturmaları – bu alışılmamış olayı hemen hemen hiç açıklamıyor.

2.3.6.2 İki buçuk yıl süren denetim: Bakan'ın haberi yok ve „ipuçları halen araştırılıyor"

CDU/Grüne Fraksiyonları'nın anlatımı nesnel olarak da doğru değildir, buna göre İçişleri Bakanı Rhein *"defalarca tek tek sorular hakkında rapor"*[974] istemiş, yani tekrar tekrar düzeltilen rapor, *"birinci rapordan tamamen memnun olmayan tanık Rhein'ın tekrar istemesinin sonucu"*[975] imiş. NSU Komisyonu'nunda tanık Rhein daha çok tam zıddını beyan etmiştir: Sözlü genelgesiyle ilgili yazılı raporlar veya Hessen'deki NSU bağlantılarından veya LfV'da bulunan ve içinde eksiklikler olan raporlardan bahseldildiğini veya kendisinin sonradan herhangi bir şey istediğini hiç hatırlamadığını söylemiştir:

> *"Tanık Rhein: Sadece sözlü bir rapor da olabilir. Fakat ben bunu hatırlamıyorum."*[976]
>
> *"Tanık Rhein: NSU üçlüsünün Hessen ile ilgisi olup olmadığını tespit etmek, Eyalet Dairesi'nin göreviydi. Ve bu sonuç olumsuz cevaplandırıldı. NSU üçlüsünün Hessen ile ilgisi yoktu. Bana rapor edilen durum budur. (...)*
>
> *Milletvekili Janine Wissler: Dosyalar eksiksiz miydi? Size bu bildirildi mi?*
>
> *Tanık Rhein: Yani sonra - - Yani, her halükârda bana, dosyaların eksiklikleri olduğu bildirilmedi."*[977]

---

[972] Pilling, Oturum protokolü UNA/19/51 – 24.03.2017, s. 130 sonraki.
[973] Pilling, Oturum protokolü UNA/19/51 – 24.03.2017, s. 135.
[974] CDU/Grüne Nihai Raporu, s. 84.
[975] CDU/Grüne Nihai Raporu, s. 84.
[976] UNA/19/2/51 – 24.03.2017, s. 36.
[977] UNA/19/2/51 – 24.03.2017, s. 38.

Tanık Rhein: Yani ben 18 Temmuzda Eyalet Dairesi'ni, Ocak 1992'den başlayan ve 30 Haziran 2012'de biten zaman aralığını incelemekle görevlendirdim. Ne zaman tamamlanığını hatırlayamıyorum.

Milletvekili Schaus: Tamam. – Bu, ... olması, hâlâ Bakan olduğunuz süre içinde miydi?

Tanık Rhein: Evet.

Milletvekili Hermann Schaus: Kesin mi?

Tanık Rhein: Evet.[978]

CDU/Grüne Fraksiyonları'nın o zamanki İçişleri Bakanı Rhein'ın sonraki istemlerini anlatmaları tuhaf, halbuki kendisi sonraki istemlerin muhtemel sebeplerini veya yazılı raporları bile hatırlayamıyor. Dosyalarla da Bakan Rhein'ın sonradan istemde bulunduğu ispat edilmiyor. Buna ilaveten Nihai Denetleme Raporu 20.11.2014 tarihini taşıyor, açık bir şekilde Rhein'ın Bakanlık görevinin bitiminden sonra.

Buna rağmen dosyalardan, LfV Denetleme Raporları'nın İçişleri Bakanlığı II. Bölüm Yöneticisi Dr. Wilhelm Kanther'e gönderildiği anlaşılıyor. II. Bölüm'ün 31.01.2013 tarihli elektronik postası üzerine, 01.03.2013 tarihinde sonradan raporlar gönderildiği ve 19.12.2013 tarihinde tekrar gönderildiği ve son olarak 20.11.2014 tarihinde final Rapor'un II. Bölüm'e geldiği anlaşılıyor.[979]

Şunların tespiti önemlidir: 18.06.2012 tarihinde kurum içi Denetleme Raporu talimatı verilmiştir ve İçişleri Komisyonu olay ve sebepleri hakkında bilgilendirilmemiştir. Rapor tamamlanıncaya kadar iki buçuk sene geçmiştir. Raporun son şekli İçişleri Bakanlığı'na geldiğinde, Denetleme Raporu talimatı veren Bakan Rhein görevde bile değildi.[980] Rhein ise tanık olarak ifade verirken görev süresi içinde talimatını verdiği ne herhangi bir yazılı raporu hatırlamıştır, ne de bu raporlarda belirtilen büyük hataları ve ihmalleri. Buna ilaveten 2014 sonunda hazırlanan rapor, önemli ipuçlarıyla ilgili çalışmaların henüz daha tamamlanmadığını belirtmiştir, çünkü:

„Silah ve patlayıcı maddeyle ilgili ipuçlarının büyük çoğunluğu ayrı incelenmiştir. Birkaç ipucu da hâlâ incelenmeyi beklemektedir."[981]

2.3.6.3 Yanlış dosyalar, silah ve patlayıcı maddelere dair ipuçları, NSU ve sağcı teröre işaret eden ihbarlar

Daha önce belirtildiği gibi, CDU/Grüne Fraksiyonları gerçi Nihai Raporu'nda doğru bir şekilde şunu dile getiriyorlar: *„Çok sayıdaki ipucunun incelenmemiş olduğunu"*[982]. Onlar, bundan dolayı *„kaybolan dosyalar arasında Böhnhardt, Mundlos ve Zschäpe hakkında ipuçları bulunan dosyaların olup olmadığının belirgin bir şekilde açıklanamamasını"* açıkça eleştiriyorlar[983].

Yine bu da, LfV'nın sağcı teröre karşı hatalar ve ihmaller boyutunun belirgin bir şekilde kısaltıl-masıdır. Çünkü ayrıca Denetleme Raporu'nda sonradan

„95 ipucunun verildiği, bunların en büyük kısmının (41%) muhtemel silah veya patlayıcı madde bulundurmayla ilgili olduğu"[984]

---

[978] CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu, s. 90.
[979] UNA/19/2, cilt 1789, PDF s. 2 ve 4.
[980] Boris Rhein 2014 senesi başında İçişleri Bakanlığı görevinden ayrıldı, „final" Nihai Rapor 20.11.2014 tarihlidir.
[981] UNA/19/2, cilt 1789, PDF s. 27.
[982] CDU/Grüne Nihai Raporu, s. 692'den itibaren.
[983] CDU/Grüne Nihai Raporu, s. 693'ten itibaren.
[984] UNA/19/2, cilt 1789, PDF s. 17.

tespit edilmiştir. Bu, Hessen'de 1992 senesinden 2012 senesine kadar, senede ortalama 20 silah ve patlayıcı madde ipucu verildiği ve LfV'nın bunları incelemediği veya sadece kısmen ele aldığı anlamına gelir. Bu konu karşısında 1999-2010 arası yetkili İçişleri Bakanı olan Bouffier şunları söylemiştir:

> *„Milletvekili Janine Wissler: Şu notu düşmek istiyorum: Bu, Hessen'de 1992 senesinden beri radikal sağcı yelpazede silah ve patlayıcı madde bulundurmakla ilgili 390 ipucu olduğu anlamına gelir. Şu anlama da gelir: Veri toplama süresi içinde, hem değerlendirmede hem de tedarik etmede ilginç ipucları ve belirtileri her zaman tutarlı bir şekilde incelenmemiştir.*
>
> *(Milletvekili Holger Bellino: Raporun konusu olan süre, 1992'den başlayan süre!)*
>
> *Ben size soruyorum: Hessen'de, - rapora göre - en azından hepsi incelemeye alınmayan, silah ve patlayıcı madde bulundurmakla ilgili bu denli çok ipuçlarını, meselenin bu boyutunu biliyor muydunuz?*
>
> *Tanık Bouffier: Diğer konularla karşılaştırıldığında bu konu hakkında fazla bir şey söyleyemem. Fakat siz 20 seneyi ele alırsanız, bu, senede yaklaşık 20 eder. Hatırladığıma göre, bu olağan dışı değil, özellikle konu silah bulundurma olursa.*
>
> *Milletvekili Janine Wissler: Ve patlayıcı madde.*
>
> *Tanık Bouffier: Bunu bilmiyorum ki. Siz silah bulundurma ve patlayıcı maddeden bahsettiniz, her ikisinden, silah bulundurma ve patlayıcı madde. Yani. eğer 20 seneyi ve her senede 20 olayı göz önüne alırsak – veya daha fazlasını, ben hiçbir şey söyleyemem – o zaman bu öyle olmuş olabilir. Ben size sadece şunu söyleyebilirim: Bu konuda ve özelliği hakkında ben hiçbir şey bilmiyordum. Ben sadece 1999–2010 zaman dilimi için bir şey söyleyebilirim, daha öncesi hakkında bir şey söyleyemem."*[985]

Bu noktada, LfV ve İçişleri Bakanlığı tarafından ne 1999'dan önce ne de sonra, nazi çevresinde senede ortalama 20 silah ve patlayıcı madde bulundurmaya dair ipucunun bildirildiğini tespit etmek zorundayız. Bir taraftan uzun süre İçişleri Bakanlığı yapan Bakan'ın da beyanları , yani *„ hiçbir şey söyleyemem"* beyanı, diğer taraftan bunun *„olağan dışı olmadığı"* şaşırtmaktadır. Çünkü neonazi tehlikesi hakkında değerlendirmeleri, İçişleri Bakanı yapmazsa, kim yapacak?

Silah ve patlayıcı madde ipuçları bu çevrenin militanlığı ve şiddete eğilimi için bir delil değilse, başka ne olabilir ki? Bu ipuçları LfV'ya gelmişti, bu ipuçları birincisi incelemeye alınmadı veya tutarlı bir şekilde incelenmedi ve bunlar sonra, sonunda incelenmeleri mecburi hale gelince, gizli konu olarak tanımlandılar.

Gizli rapora ait başka bir gerçekten de CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'nda bahsedilmemektedir:

> *„Çok az sayıdaki dosyalardan NSU üçlüsüne dair muhtemel bir ilgi çıkarılabilir veya NSU çevresine dair muhtemel bağlantılı arka plan bilgileri veya genel olarak muhtemel sağcı terörist etkinliklere ait başka ipuçları görülmüştür."*[986]

DIE LINKE, ne İçişleri Komisyonu'nda, ne de NSU Araştırma Komisyonu'nda daha önce LfV'da *„NSU üçlüsüyle muhtemel ilgisi"* ve *„muhtemel sağcı terörist etkinliklere dair başka ipuçları"* olan dosyalar bulunduğunun söylenmediğini tespit etmiştir. Aksine, tam bu husus reddilmiştir.[987] Yani LfV'ya ipuçları verilmişti, bunlar da incelemeye alınmadı veya tutarlı bir şekilde incelenmedi ve nihayet incelenmesi gerekenler de gizli konu olarak tanımlandı.

---

[985] UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 59.
[986] UNA/19/2, cilt 1789, PDF s. 18
[987] Bakınız: Örneğin tanık ve eski İçişleri Bakanı Boris Rhein'ın ifadesi *„Es gab keine Hessenbezüge zum NSU-Trio" ("NSU üçlüsünün Hessen ile ilgisi yoktu")*, UNA/19/2/51 – 24.03.2017, s. 38, ve s. 88 devamı.

Bu bağlantılar zamanında incelenseydi, NSU terör serisini önleyebilir miydi, önleyemez miydi veya sonradan açıklığa kavuşturulur muydu, kavuşturulamaz mıydı, bu nihai olarak değerlendirilemez.

2.3.6.4 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Raporu'nun büyük bir kısmının 120 yıl gizli tutulmaya devam edilmesi ve karalanması

NSU Araştırma Komisyonu'nun görevlendirilmesinden sonra da, ne Rhein'ın sözlü genelgesi, ne de bir bakan genelgesinden dolayı LfV'daki denetlemenin sonuçları Araştırma Komisyonu'ndaki eyalet hükümeti temsilcileri veya tanıklar tarafından konu olarak ele alınmamış veya başka bir yerde dile getirilmemiştir. Halbuki bir bakan genelgesinden dolayı LfV'daki aşırı sağcılıkla ilgili tüm dosyaların senelerce incelenmesi, tüm raporlardaki yanlışlıkların, ihmallerin aranması, dosya kayıpları ve sayısız silah ve patlayıcı madde ve muhtemel NSU bağlantıları, NSU Komisyonu'nun açıkça araştırma konusu olması bir gerçekti. En geç, Araştırma Komisyonu'nun çalışmaya başlaması sırasında verilecek, bununla ilgili bir ipucu prosedür tekniği açısından da bir anlam kazanırdı, çünkü o zaman dosyalar daha önce açıkça ele alınmış ve değerlendirmişti, ayrıca tanıkların eksiksiz beyanda bulunmaları da bu işlemi gerektirir, çünkü tanıklara Komisyon'da, NSU soruşturmalarındaki muhtemel ihmaller ve LfV'nın sağ çevre hakkındaki değerlendirmesine dair açıkça sorular sorulmuştu.

CDU/Grüne Fraksiyonları gerçi Nihai Raporu'nda haklı olarak şu tespitte bulunuyorlar:

> *„Bu dosya denetimiyle ilgili zaman aralığında - bu, Komisyon için geçerli olan, Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi nezdindeki araştırma zaman aralığıyla hemen hemen örtüşüyor - NSU üçlüsüne dair bağlantılarla ilgili geçmişte ipuçları verilmiş olduğunun, bu ipuçlarına karşı nesnel bir tutum takınılmadığının tespit edilmesi gerekir."*[988]

Fakat CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'nda bu durumdan, yani resmi makamların ve tanıkların bu önemli işlemlerden bahsetmediğinin eleştirel bir değerlendirmesi eksiktir. Ve CDU/Grüne Fraksiyonları, aşırı sağcılık konusundaki tüm dosyaların NSU bağlantılarıyla ilgili olarak denetlenmesi için, Araştırma Komisyonu'nun aynı konuda ve hemen hemen aynı zaman aralığında, sayfalarca açıkça yazılmış bir delil talebi, Komisyon için yakın zamanda dosya derlemeye başlamak için yetmezken, 2012 sene-sinde Bakan'ın sözlü bir genelgesinin yettiğini eleştirmiyorlar.[989]

DIE LINKE 2017 senesinde Rhein'ın sözlü genelgesinin ve LfV'nın kurum içi Denetleme Raporu'na dair ipuçlarını buldu ve 26.04.2017 tarihinde 62 nolu delil talebiyle, raporun bazı kısımlarının derecesini „gizli"den „sadece hizmete özel"e indirilmesini istedi. Birçok defa ele alınarak nihayet 23.06.2017 tarihinde bu amaca ulaşıldı.[990] Böylece tüm işlem ve kısmen alarm veren sonuçları DIE LINKE vasıtasıyla kamuoyuna açık hale getirilebildi.

Bu, sadece Başbakan Bouffier'ye 26.06.2017 tarihinde Araştırma Komisyonu'nda sorular sorulmasından üç gün sonra cereyan etti. Şunun tespit edilmesi gerekir: Resmi makamlar, ilgili tanıklar ve CDU/Grüne Fraksiyonları, „gizli rapor"un şartlarının, içeriğinin, ve sonuçlarının yayınlanmasına ve araştırılmasına hiçbir zaman ilgi duymamıştır.

LfV tarafından Aralık 2013'te yapılan bu denetlemenin „Ara Rapor"u 90 seneliğine gizli konu olarak açıklanmıştır, Kasım 2014 tarihli „Nihai Rapor" ise hatta 120 seneliğine. Bu aşağı yukarı imparatorluk devrine ait bazı dosyalara ancak bugün tarihçiler tarafından bakılması gibi bir şeydir, tabii ki birisinin o kadar çok geçmişte kalmış işlemleri hatırlaması ve dosyaların hâlâ mevcut olması şartıyla.

---

[988] CDU/Grüne Nihai Raporu, s. 693.

[989] Bakınız: 1.6.

[990] Dosyaya serbestçe bakılabileceği haberi fraksiyona 23.06.2017 Cuma günü akşamı gelmiştir. Bundan sonraki Pazartesi günü Volker Bouffier'nin beyanının dinlenmesi NSU Komisyonu'nun gündemindeydi.

Raporun belli bir kısmına bakmak 23.06.2017 tarihinde Cuma günü akşamı nihayet serbest olunca, Başbakan Bouffier 26.06.2017 tarihinde Pazartesi günü gizli raporun içeriğiyle karşılaştı ve ilginç bir reaksiyon gösterdi:

> *„Milletvekili Janine Wissler: Sayfa 8'de –meslektaşlar için: PDF'de sayfa 11'de – bu Nihai Rapor 2134 senesine kadar gizli derecesindedir.*
>
> *Tanık Bouffier: Nasıl lütfen? (...)*
>
> *Milletvekili Janine Wissler: Evet, ben de hayret ettim. Ben de böyle baktım. – Bu rapor 2134 senesine kadar gizli olarak derecelendirilmiştir, yani önümüzdeki 120 seneliğine. (...)"*[991]
>
> *Tanık Bouffier: Derecelendirme konusuna hayret ettim. Bu konuda hiçbir şey söyleyemem.*
>
> *Milletvekili Janine Wissler: Yani, siz bunu alışılmamış buluyorsunuz, bir raporun bu kadar - -*
>
> *Tanık Bouffier: Her halükârda görevde olduğum süre içinde böyle bir şeyi hatırlamıyorum. Bunun da sebeplerinin olması zorunlu, belki herhangi bir yönetmelik vardır. Bu her halükâr-da alışılmamış bir şey."*[992]

Bouffier'nin reaksiyonu, 120 seneliğine gizli olarak derecelendirmenin ne kadar alışılmamış olduğunu açıkça gösteriyor.[993] DIE LINKE, araştırılmasına rağmen, federal düzeyde bir LfV dokümanının buna benzer şekilde gizlilik süresi olduğu bilinmiyor.[994] Bu özellikle göze çarpıcı, çünkü bu LfV dosya denetiminde, NSU Araştırma Komisyonu'nun inceleme talimatı için sonuçları merkezi bir öneme sahip olan özel bir işlem söz konusudur.

Oldukça alışılmamış olan 120 senelik gizli tutma süresi, Hessen Eyaleti Gizlilik Dereceli Şeylerle ilgili Talimatnamede normal olarak 30 sene olan gizli tutma süresinin, süresiz açılımıyla mümkün olmuştur.[995] Madde 8, fıkra 2'ye göre LfV yöneticisinin, Gizlilik Dereceli Şeyler Yönetmeliği'ni (Richtlinien für Verschlusssachen) çıkarmaya yetkilendirilmesi [996] bağlamında, madde 9 fıkra 3'te belirtilen bu açılım [997] bir Resmi Daire Yöneticisi Kararı [998] (Amtsleiterverfügung) ile 28.04.2010 tarihinde LfV'daki dokümanların, *„uygulayan kişilerin ve ondan sonraki neslin tüm ömrü boyunca ilgili bilgilerin (daha önce artık gereksiz olmaktan dolayı yok edilmemişlerse) kapalı kalmasını sağ-lamak için"* 120 seneye kadar gizli tutulmasını mümkün kılacak şekilde uygulamaya konmuştur."[999]
Bu Resmi Daire Yöneticisi Kararı ile, yaklaşık 40 sayfadan ibaret olan ve aslında sınırlayıcı bir şekilde en fazla 30 sene gizli tutmayı ön gören Hessen Eyaleti Gizlilik Dereceli Şeyler Talimatı'nın (Verschlusssachenanweisung des Landes Hessen) prensip itibariyle ve DIE LINKE'nin görüşüne göre açıkça hukuka aykırı bir şekilde içi oyulmaktadır:

---

[991] UNA/19/55 – 26.06.2017, s. 52.
[992] UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 53.
[993] Konunun arka planını ele alan kapsamlı bir yazı şu adreste bulunmaktadır: Heise.de. https://www.heise.de/tp/features/Verfassungsschutz-will-NSU-Bericht-fuer-120-Jahe-wegschliessen-3772330.html?seite=all, son erişim tarihi 29.07.2018.
[994] 02.07.2017 tarihli Süddeutsche Zeitung gazetesi gerçi bilgi veren kişiler ve hizmetleri için gizliliğin uzun süre korunmasının gerekli olduğunu vurgulamakta, fakat Hessen'deki kararı yine de „saçma" ve „garip" olarak tanımlamaktadır. Bakınız: Leise rieselt der Staub, eine Akte soll für 120 Jahre unter Verschluss (Toz sesizce birikiyor, bir dosya 120 sene kapalı kalacakmış) https://www.sueddeutsche.de/politik/nsu-prozess-leise-rieselt-der-staub-1.3570171, son erişim tarihi 29.07.2018.
[995] Bakınız: Staatsanzeiger für das Land Hessen, Verschlussanweisung für das Land Hessen vom 22. Februar 2010 (Hessen Eyaleti Resmi Gazete, 22 Şubat 2010 tarihli Hessen Eyaleti Gizlilik Dereceli Şeyler Talimatı), http://www.staatsanzeiger-hessen.de/dokument/?user_nvurlapi_pil[pdf]=Stanz-Hessen-Ausgabe-2010-13.pdf#page=2, son erişim tarihi 29.07.2018.
[996] *"Çalışmayı kolaylaştırmak ve herkesin aynı uygulamayı yapması için resmi daire yönetimi, sık sık ortaya çıkan olaylarda, gizlilik dereceli şeyler için derecelendirme hükümlerini belirleyebilir."*
[997] Toplam yaklaşık 40 sayfalık genelgede söz konusu olan 3 kelimedir: "*Gizlilik dereceli şeylerin derecelendirilmesi, gizlilik dereceli şeyler için daha kısa **veya daha uzun süre** belirlenmemişse, 30 sene sonra kaldırılır."* (not: yazar tarafından vurgulama)
[998] UNA 19/2, cilt 1851
[999] UNA 19/2, cilt 1851, PDF s. 5.

„VS-NfD (Vertrauenssache – nur für den Dienstgebrauch / Gizlilik dereceli şey – sadece hizmete özel)'den daha yüksek derecelendirmeler için en kısa geçerlilik süresi 50 seneyi kapsamalı ve genellikle derecelendirilmiş idari işlemler geçerli olmalı."[1000]

Bouffier 31.08.2010'da Başbakan seçilinceye kadar Hessen Eyaleti'nin İçişleri Bakanı olduğu için, hem Gizlilik Dereceli Şeyler Talimatı hem de Resmi Daire Yöneticisi Kararı onun görev süresi içinde uygulamaya konmuştur. Bu nedenle Bouffier'nin *„görev süresi içinde böyle bir şeyi hatırlayamaması"* şaşırtıcıdır. Ya Bouffier LfV'daki genelgeleri ve etkilerini gerçekten hatırlamıyor ya da onun tarafından tayin edilen LfV resmi daire yöneticisi Alexander Eisvogel, Gizlilik Dereceli Şeyler Talimatı'na göre normal olarak 30 sene olan gizli tutma süresini prensip itibariyle (böylece hukuka aykırı olarak) 50 seneye çıkararak ve 120 seneye kadar uzatarak tamamen kendi başına hareket etmiştir.

DIE LINKE LfV'nın ve eyalet hükümetinin parlamentoya ve kamuoyuna karşı tutumunu açıkça eleştirmektedir, çünkü burada Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Denetleme Raporu münasebetiyle eksiksiz bir aydınlatma söz konusu değildir. Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonları'na Denetleme Raporu'nun varlığı ve sonuçları ne bildirilmiştir ne de gizlilik dereceli şey olarak gönderilmiştir.[1001] Bu da Almanya Federal Meclisi Araştırma Ko-

misyonu'nun Hessen resmi makamlarını açıkça eleştirmesine yol açmıştır.[1002]

Burada eksiksiz bir aydınlatma hâlâ söz konusu değildir, çünkü şimdiye kadar raporun sadece genel kısmının derecesi aşağı çekilmiştir ve kamuoyuna açık bir şekilde ele alınabilmiştir. Fakat raporun bu genel kısmı tüm raporun sadece % 20'sini içeriyor. Raporun geri kalan % 80'i eyalet hükümetinin ve LfV'nın kararıyla 2134 senesine kadar gizli kalacaktır. Ayrıca raporda NSU Araştırma Komisyonu tarafından konunun öneminin ve tahribin realist bir değerlendirmesini imkansız kılan büyük ölçüde karalamalar vardır.

CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'ndaki aşağıdaki beyanları bu nedenle DIE LINKE büyük bir kararlılıkla reddetmektedir:

"Dosyaların denetlenmesi, denetleme prosedürünün itinalı dokümentasyonunda görüldüğü gibi ve Nihai Rapor'un Komisyona sunulan kapsamlı ekler itibariyle çok detaylı ve esaslıdır."[1003]

"Bu ipuçlarını gerçi Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi, onları yapısallaştırıp değerlendirerek ve birkaç durumda yetkili dairelere (örneğin ceza takip makamlarına, Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu'na) havale ederek, sonradan konuya uygun bir şekilde işleme koymuştur. Bu hususta Komisyon dosyalara bakarak, yani Eyalet Dairesi tarafından hazırlanan raporun kapsamlı eklerini inceleyerek kendine ait görüş oluşturabilmiştir."[1004]

Araştırma Komisyonu kendine ait bir görüş oluşturabilmiştir, beyanı çok kısıtlı olarak doğrudur, çünkü yukarıda belirtilen karalamalar ve gizli tutma kuralları bunu oldukça kısıtlamada ve ayrıca 2017 senesinde de *„silah ve patlayıcı maddeyle ilgili ipuçlarının büyük çoğunluğu (...) birkaç ipucu da hâlâ incelenmeyi beklemektedir"* problemi var olmaya devam etmektedir.

[1000] UNA 19/2, cilt 1851, PDF s. 4.

[1001] Bakınız: https://linksfraktion-hessen.de/site/fraktion/abgeordnete/hermann-schaus/pressemitteilungen/3665-nsu-geheimbericht-wurde-bundestag-offenbar-vorenthalten-%E2%80%93-weitere-zeugenaussagen-und-ver%C3%B6ffentlichung-im-landtag-n%C3%B6tig.html, son erişim tarihi 29.07.2018.

[1002] Bakınız: Frankfurter Rundschau, 30.6.2017: Interner Verfassungsschutz-Bericht wurde von Hessen nicht nach Berlin geliefert. Minister Beuth verteidigt das Vorgehen (Kurum içi anayasayı koruma raporu Hessen'den Berlin'e gönderilmedi. Bakan Beuth bu usulü savunuyor), adres: http://www.fr.de/politik/rechtsextremismus/nsu-neonazi/nsu-linke-beklagt-missachtung-des-nsu-ausschusses-a-1306050, son erişim tarihi 11.7.2018.

[1003] CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu, s. 692.

[1004] CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu, s. 693.

2.3.7 Diğer NSU bağlantıları ve bu bağlantılarla ilgili tutum

Kısmen gizli yapılan ve Hessen'deki NSU ile ilgili ipuçlarını ele alan oturumlarda DIE LINKE'nin kararlı sorularına karşı (nihai) cevaplar sık sık verilememiştir. Sonradan sorulan bu sorular Hessen' deki NSU çevresine ve bu arada çoğunlukla NSU davasında hüküm giyen NSU destekçilerine dair ipuçlarıyla ilgiliydi. Örneğin dosyalarda "Ralf Wulleben" isimli birisine dair ipuçları vardı.[1005] Pilling, bunu kamuya açık yapılan oturumda, NSU davasında suçlu bulunan Ralf Wohlleben ile "isim benzerliği" veya "yazım benzerliği" olarak değerlendirdi, fakat bu arada aynı kişinin söz konusu olduğundan hareket etmedi.[1006] Bu ve başka ipuçları en azından DIE LINKE açısından anlaşılır bir şekilde açıklanmamıştır. Ayrıca dosyalarda kadın bir neonazinin isminden defalarca ve önemli bir zamanda bahsedilmiştir. Beate Zschäpe onun ismini, kendini gizlemek için kullanmıştır.[1007] Fakat Pilling'e göre bu, gerçekten var olan ve isminin kullanılmasını hizmete sunan kişiyle ilgiliymiş, Zschäpe ile ilgili değilmiş.[1008] Bunun doğru olup olmadığına DIE LINKE karar veremez. Hessen'deki NSU bağlantılarına dair ipuçları DIE LINKE tarafından açıkça ve kısmen de tekrar tekrar sorulmuştur ve tekrarlanan delil kararıyla dosyalar sonradan istenmiş, bir defasında da hemen hemen tamamı karalanmış bir gizli dosya gelmiştir. Bu özel mütalaanın yazarları için, zaten gizli evrak olarak belirlenen dosyaların, bu konuyla ilgili olarak görevlendirilen Araştırma Komisyonu milletvekilleri tarafından da okunamayacak kadar karalandığı için hemen hemen hiç anlaşılmıyor. Araştırma Komisyonu'nun kontrol etmesi ve araştırması gereken resmi makam tarafından karalanmıştır, çalışmasının kontrol edilmesi ve araştırılması gereken resmi makam tarafından. Burada aynı şey geçerlidir: Eksiksiz bir aydınlatma söz konusu değildir.

Ayrıca, Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu'nda açıkça NSU bağlantısına işaret eden bir dosya bulgusu vardır. Bu bağlantı Hessen'deki NSU Araştırma Komisyonu'nun hizmetine sunulan dosyaların içinde önce bulunamıyor: Burada, büyük bir ihtimalle Hessen'li bir muhbir tarafından çekilen fotoğraflar söz konusudur. Fotoğraflarda Hessen'li neonaziler ve güvenlik sınırına yakın bir ihtimalle 1996'da Chemnitz'deki bir neonazi konserinde Beate Zschäpe görülüyor.[1009] Bu konu da LfV'dan gelen tanıklara sorulan sorularla nihai olarak aydınlatılamamıştır. Be nedenle CDU/Grüne Fraksiyonları'nın aşağıdaki beyanı şaşırtıcıdır:

> *„Fakat Komisyon, dosyaların, Hessen Eyalet Dairesi arşivinden bilinçli olarak alınmış olabileceğine dair dayanak noktası görmemiştir, bu nedenle Komisyon konunun içeriğini başka deliller toplayarak incelemeyi gerekli görmemiştir. "*[1010]

DIE LINKE bu beyanı paylaşmıyor ve daha önce belirtildiği gibi gönderilmeyen dosyalar için defalarca delil taleplerinde bulunmuştur. Ne Temme tarafından paraf edilen Ceská serisine dair kaynak sorgulaması Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonlarına, ne de Hessen Araştırma Komisyonu'na önce bildirilmiştir, ne de yukarıda bahsedilen LfV'daki gizli dosyayla ilgili işlem, Temme aleyhine disiplin prosedürü ön araştırma yöneticisinin kısa açıklaması ve Hessen'li neoanazilerin bir konser sırasında Beate Zschäpe ile gösteren ve bulunan fotoğraflar gönderilmiştir. Bütün bu evrakların bir daha ayrıca muhalefet fraksiyonları tarafından tekrar istenmesi gerekiyordu. Bu durum, NSU Araştırma Komisyonu'na tüm önemli evrakların gönderilmediği, yani LfV elemanlarının bu konuda hangi dosyaların Komisyon için önemli olduğuna dair kendilerine ait yorum geliştirdikleri endişesine yol açıyor. CDU/Grüne Fraksiyonları'nın, belli dosyaların çıkarılması için dayanak noktası bulunmuyormuş gibi düşünmeleri, bu konuda görünüşte emin olmaları, bu arka plan göz önüne alınınca sadece gerekçesiz değil, aynı zamanda ispat edilebilir bir şekilde yanlıştır.

[1005] Pilling, Oturum protokolü UNA/19/51 – 24.03.2017, s. 133.
[1006] Pilling, Oturum protokolü UNA/19/51 – 24.03.2017, s. 133, 162.
[1007] Pilling, Oturum protokolü UNA/19/51 – 24.03.2017, s. 162.
[1008] A.g.e.
[1009] Bakınız: Frankfurter Rundschau, 20.6.2017: Beate Zschäpe ile grup resmi, adres: http://www.fr.de/politik/rechtsextremismus/nsu-neonazi/nsu-gruppenbild-mit-beate-zschaepe-a-1298660, son erişim tarihi 11.7.2018.
[1010] CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu, s. 694.

DIE LINKE imkanlar çerçevesinde eksik evraklarla ilgili ipuçlarını ve Hessen'deki NSU bağlantılarını tekrar tekrar delil toplayarak ve tanıklara soru sorarak değerlendirmiştir. Bu inisiyatif olmasaydı, Temme tarafından paraf edilen kaynak sorgusu, yukarıda bahsedilen Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Denetleme Raporu ne ortaya çıkarılabilirdi ne de kamuoyuna duyurulabilirdi ve silinen dosyalar ve Beate Zschäpe ile Hessen'li neonaziler arasındaki bağlantılar Araştırma Komisyonu'nun değelendirmelerine giremezdi.

Sayısız dosyanın gizli tutulması ve karalanması genellikle ayrıntıya inmeden, LfV'daki bilgilerin ve kaynakların Araştırma Komisyonu'na verilmesi halinde, devletin esenliğinin tehlikeye atılacağıyla gerekçelendirildi. Fakat sadece hükümet değil, meclis de devletin esenliği için sorumluluk taşımak-tadır. Bazen bu durumdan kaynaklanan gerilim, hükümet makamlarının meclise bilgi vermemesiyle tek yanlı olarak meclis aleyhine ötelenemez. Devletin esenliğiyle, hükümetin esenliği aynı şey değil-dir.

3. Değerlendirmeler ve öneriler

3.1 Sonuç

Hessen Eyalet Meclisi'nin tarihinde NSU Araştırma Komisyonu en büyük ve en zahmetli Araştırma Komisyonu idi. Dört sene boyunca 100'den fazla tanık dinlendi, yaklaşık 2000 cilt dosya değerlendirildi, Eyalet Meclisi genel kurulunda ve İçişleri Komisyonu'nda belli sebeplerden dolayı tekrar tekrar ateşli tartışmalar yapıldı. Basın sayısız yazılar yayınladı ve konuya ilgi duyan çok sayıda insan oturumlara dinleyici olarak katıldılar (bakınız 1.4. ve 1.8.). Sadece Komisyon oturumlarının pro-tokolü 7000 sayfayı bulmaktadır, ayrıca sayısız gizli oturum ve çalışma görüşmelerinin protokolleri vardır.

NSU Araştırma Komisyonu politik açıdan büyük mücadelelere sahne oldu: Almanya Federal Meclisi'nden veya Thüringen'den farklı olarak, Hessen'de Araştırma Komisyonu ancak NSU'nun ortaya çıkmasından iki buçuk sene sonra ve partiler üstü bir şekilde görevlendirilmedi, aksine sadece SPD ve DIE LINKE Fraksiyonları'nın oylarıyla (bakınız 1.3. ve 1.4.) görevlendildi. Komisyon genelllikle uzlaşarak çalışmadı. Bu durum, Komisyon'un – zaten kısıtlı olan – imkanlarını daha da kısıtladı (bakınız 1.2. ve 1.7.).

Çoğunluğun kararıyla tespit edilen prosedür kuralları ve prosedür şekilleri (bakınız 1.5. ve 1.6.) ve geç teslim edilen, sık sık eksiklikleri olan ve büyük ölçüde karalanan dosyalar (bakınız 1.7.) aydınlatma için engelleyiciydi. Bazı hallerde Hessen NSU Araştırma Komisyonu'na ve Almanya Federal Meclisi NSU Komisyonlarına önemli dokümanlar ve dosyalar verilmedi. Burada DIE LINKE açısından söz konusu olan, bir gözden kaçırma değildir, aksine resmi makamların başarısızlığının üstünü örtme (denemesi) dir (bakınız 1.7. ve 2.3.4. – 2.3.6). Bu noktada gizliliği 120 sene olarak belirlenen NSU kompleksiyle ilgili (bakınız 2.3.6.) kurum içi Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Raporu'nun, Temme tarafından paraf edilen ve Pilling-Mail denilen elektronik postanın (bakınız 2.3.4) ve Temme aleyhine disiplin prosedürüne ilişkin kısa açıklamaların (bakınız 2.3.3.) vurgulanması gerekir. DIE LINKE, Almanya Federal Meclisi'nin tespitine özellikle katılmaktadır, buna Hessen Eyaleti'nin dosyaları eksik teslim etmesi, aydınlatma çalışmaları için oldukça büyük bir kısıtlama oluşturmuştur.[1011] Bu, Hessen NSU Araştırma Komisyonu'nda ağırlığını daha fazla göstermiştir, çünkü eyalet hükümeti Almanya Federal Meclisi karşısında sağcı terörizmin aydınlatılmasinda „sadece" resmi işlem yardımında bulunmuştur. Halbuki eyalet hükümeti Eyalet Meclisi'ne istenen tüm dosyaları vermekle hukuken yükümlüdür.

Sınırlamalara ve kısmen engellemelere rağmen. Hessen NSU Araştırma Komisyonu'nun görevlendirilmesi, NSU kompleksinin daha da aydınlatılmasına çaba göstermek için – CDU, Grüne ve FDP Fraksiyonları'nın sonunda kamuya açık bir şekilde kabul ettikleri gibi – doğruydu ve önemliydi. Kamuoyu ilgisi ve ortaya atılan ithamlar, hükümet fraksiyonları ve resmi makamlar tarafından NSU Araştırma Komisyonu'nu tamamen bloke edebilmesinden daha büyüktü (bakınız 1.9.). NSU soruşturmaları sırasındaki hataların incelenmesi, olay kurbanlarının ve yakınlarının senelerce süren kriminalleştirilmesinin çalışılıp ortaya çıkarılması (bakınız 2.1.1.) ve sağcı terörizmle mücadeledeki başarısızlığın sebeplerinin araştırılması (bakınız 2.2., 2.3.5. ve 2.3.6.) gerekliydi. Bu yolla NSU kompleksinde (bakınız 1.1. ve 2.3.) Hessen'in önemine, resmi makamların sağcı şiddet ve sağcı teröre (bakınız 2.2., 2.3.5., 2.3.6. ve 2.3.7.) dair (yanlış) değerlendirmelerine, Temme'nin, LfV'nın ve muhbirlerin (bakınız 2.1.1., 2.1.2., 2.1.4. ve 2.3.3. – 2.3.7.) rolüne, polis ve savcılığın, LfV ile aralarındaki anlaşmazlığa, İçişleri Bakanlığı'nın ve o zamanki İçişleri Bakanı Bouffier'nin (bakınız 2.1.3., 2.1.5 ve 2.3.) rolüne dair sayısız yeni bilgiler kazanılmıştır.

DIE LINKE, NSU Araştırma Komisyonu'nun görevlendirilmesi için uğraşmaya erken başladığından, Komisyon çalışmasını büyük bir yoğunlukla yaptığı ve beklendiği gibi CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'ndan farklı sonuçlar çıkarıp tespit ettiği için, önünüzdeki bu mütalaanın yazılması gerekli hale gelmiştir. Aşağıda en önemli noktalar özetlenmiştir.

[1011] Bakınız: Kısım 1.3. ve 2.3.4. ve 2.3.6.

3.1.1 Neonazi ve sağcı terör tehlikesinin hafife alınması ile kurumsal ırkçılık

Sağcı şiddetin ve sağcı terörizm tehlikesinin senelerce küçümsendiği konusunda, artık büyük ölçüde uzlaşma sağlanmıştır. NSU 04.11.2011 tarihinde açığa çıktığında ve 13 sene boyunca iki bomba saldırısı ve düzinelerce insanın yaralandığı, 15 soygun yaptığı belli olduğunda ve bunun sonucunda çevrenin desteğiyle ve etrafındaki 40 muhbirle, anlaşıldığı kadarıyla „yeraltı"nda konforlu bir hayat sürdürdükleri ortaya çıkınca, resmi makamlar, medya ve sağcı çevre uzmanları bile çoğunlukla hayret etmişlerdi.

Bu nedenle ilginç olan soru şu: Açık ipuçları olduğu halde, sağcı şiddet ve sağcı terörizm tehlikesi neden küçümsendi? Sağcı terörizm bilinebilir miydi ve böylece tanınıp onunla mücadele edilebilir miydi? NSU Araştırma Komisyonu çalışmasından sonra DIE LINKE'nin cevabı: Evet, sağcı terör tanınabilirdi ve hatta tanınması zorunluydu, çünkü bunun birçok delili vardı.

2006 senesinde, Kassel'da Halit Yozgat'ın öldürülmesinden sonra sağcı terörizmin ispat edilmesi gerektiği veya NSU ile ilgisinin soruşturulmasının zorunlu olduğu, NSU Araştırma Komisyonu'nda toplanan delillere göre gerçi tespit edilememiştir. Fakat şüphe etme o kadar akla yakındı ki, bu izin takip edilip inceleme yapılmasının büyük ölçüde yapılmamış olması, açıklanamaz ve haklılığı savunulamaz. Örneğin Günther Beckstein (CSU), Hakkı Keskin (DIE LINKE), Alexander Horn (Bavyera Eyaleti Kriminal Dairesi) ve olay kurbanlarının yakınları Česká cinayetlerindeki bu motifi tahmin etmişler ve resmi makamlara bildirmişlerdir (bakınız 1.2.). Halit Yozgat'ın yakınlarına karşı soruşturmalar yaklaşık 20 dosyayı doldururken, bu ipuçları ve ırkçı bir arka planın akla yakın şüphesinin incelenmemesi veya hemen hemen hiç incelenmemesi, buradaki problemi göstermektedir: Bunun adı kurumsal ve toplumsal ırkçılıktır, politikanın ve toplumun (büyük) kısımlarında sağcı tehlikenin devamlı göreceli hale getirilmesi, göçmenlerin damgalanmasıdır.

2.2., 2.3.6. ve 2.3.7. nolu kısımlarda (Hessen) neonazi çevresine ait bilgiler ortaya konmuştur. Buna göre sağcı terörizm ve sağcı şiddet Hessen'de de devamlı ortaya çıkan bir fenomendi. Sadece neonazilerin yazıları, şarkı metinleri ve diğer kamuya açık ifadelerle yer yer tamamen açıkça silahlı mücadele propaganda yapmaları değil, onlar bunu, özellikle Hessen'de, senelerce yaptılar. 1950'li ve 1960'lı yıllarda „technischer Dienst" („teknik hizmet") denilen etkinlikten, 1970'li yıllardan sonra Manfred Roeders'in „Deutsche Aktionsgruppen" („Alman Aksiyon Grupları") faaliyetlerinden, 1996'daki Wehrmachtausstellung'a (Alman silahlı kuvvetler sergisi) saldırısından, patlayıcı madde saldırılarından ve Hepp-Kexel-Grubu'nun 1980'li senelerin sonundaki banka soygunlarından „bomba beyin" Peter Naumann'ın patlayıcı madde saldırılarından ve silah deposundan NF (Nasyonalist Cephe), FAP (Özgürlükçü Alman İşçi Partisi) ve 1980'li ve 1990'lı yılların Wehrsportgruppen'a (Paramiliter spor grupları) kadar onlarca senelerdir sadece militan gruplar yoktu, aynı zamanda hatta Hessen'de patlayıcı madde saldırılarından ve ölülerden çekinmeyen sayısız seçkin sağcı terörist vardı.[1012]

Blood & Honour'un, Combat 18'in, FAP'nin ve çok sayıda arkadaşlık, kardeşlik grubunun, HNG'nin (Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Kuruluşu), autonome Nationalisten (Otonom Nasyonalistler) denilen grupların olduğu 1990'lı ve 2000'li senelerde, silahlı mücadele propagandası yapan , „yeraltı"nı kutlayan, mahkumlara destek hizmeti veren ve nasyonal(sosyalist) kurtuluş mücadelesi için örneğin uluslararası ilişki ağıyla para toplayan çok katmanlı bir çevre Hessen'de de aktifti. Burada bölgeler üstü, hatta kısmen uluslararası ilişki ağı kurmuş şiddet eğilimli, silah ve patlayıcı madde elde etmek isteyen ve bulunduran bir neonazi çevresi söz konusuydu. NSU'nun köken eyaletiyle, yani Thüringen ve olay yeri olan diğer şehirlerle de, çok sayıda temas mevcuttu, bunlar arasında Dortmund ile olan temaslar, Dortmund ve Kassel'daki NSU cinayetlerinin doğrudan doğruya zamansal yakınlığından dolayı özellikle göze batıyordu. NSU'nun ilgili çevredeki bu sıkı ilişki ağını ve şiddet eğilimini, federal çapta terör serisini planlamak ve uygulamak için kullanması, ipucları ve belirtiler

[1012] Antifaschistisches Infobüro Rhein-Main (Rhein-Main Antifaşist Bilgilendirme Bürosu) Hessen de sağcı terörizmin tarihinin çok iyi bir özetini hazırladı, erişim adresi: https://www.infobuero.org/2013/06/rechtsterroristische-bestrebungen-in-hessen-teil-1-der-technische-dienst/.

sebebiyle akla (çok) yakındı, fakat netice itibariyle Hessen NSU Araştırma Komisyonu'nda ispat edilememiştir.

Neonazi çevresinin tehlikeli olduğuna dair ipuçları ve bilgiler en azından LfV'da on yıllarca mevcuttu. Bunun yetkilisi ve politik sorumlusu İçişleri Bakanlığı'dır. Bu nedenle LfV ve İçişleri Bakanlığı, sağcı çevrenin ve sağcı terörizmin şiddet eğiliminin devamlı göreceli hale getirilimesinde büyük bir eş sorumluluk taşımaktadırlar.

Bu, örneğin 120 seneliğine gizli evrak olarak belirlenen, NSU kompleksine (bakınız 2.3.6.) dair Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Denetleme Raporu'nun bazı kısımlarının gizlilik derecesinin düşürülmesiyle ve DIE LINKE'nin talebiyle Zschäpe, Mundlos, Böhnhardt ve 1998 yılındaki (bakınız 2.2.3.) diğer teröristler hakkında yazılan raporun da aynı şekilde gizlilik derecesi düşürülerek belgelendirilebildi. Bundan, LfV'ya 1992 ile 2010 seneleri arasında silah ve patlayıcı madde bulundurmaya dair, senede yaklaşık 20 ipucu bildirildiği ve bunların incelemeye alınmadığı veya kısmen incelendiği neticesi çıkıyor. Hessen'li neonazilerin NSU (bu deyim daha sonra ortaya çıkmıştır) ve NSU çevresi ile ve „genel" sağcı terör ile (bakınız 2.3.6. ve 2.3.7) ilgisi olduğuna dair ipuçları da mevcuttu. Yeraltına inen ve Jena'lı olan üç bomba imalatçısı, yani daha sonra NSU denilenlere dair ipuçları da LfV'ya 1998'de gelmiş ve İçişleri Bakanlığı'na sunulan bir raporda Almanya ve Hessen'deki çok sayıda sağcı teröristin ve zorbanın listesinin çıkarılmasına yol açmıştır. Bu raporda şu cümle vardır: *„Şiddet eğilimli tek tek failler iç güvenlik için hesaplanamaz bir risk oluşturuyorlar."* (bakınız 2.2.3.).

Buna ilaveten Hessen'de çok sayıda neonazi grupları ve cezai suçlar oldu: Kassel'dan Sturm 18 (yani „Sturm Adolf Hitler") 2000 senesinde internette bir „Terror-Sektion" („terör seksiyonu") yayınlamış ve „kini serbest yaşamak", „politik rakipleri", „yabancı melezleri" ve „diğer hainleri" vurmak için, ölüm listelerini ve bomba yapım kılavuzlarını kullanıma sundular. Her ikisi de 2002'den itibaren Kassel'da – ve kısmen de Thüringen de – aktif olan „Sturm 18" grupları işi söz seviyesinde bırakmadılar, aksine sayısız (en ağır) cezai eylemleri yaptılar, örneğin NSU Araştırma Komisyonu'nda protokole iki sene içinde 186 suç duyurusu aldığını[1013] söyleyen Michel F., gibi. BKA, 2012 senesinde Michel F.'in ifadesini alırken, protokolde yazan NSU'yu tanıma ilişkisinin nasıl meydana geldiğini sormamıştır. Bu durum – varsayılan bir aydınlatma iradesiyle – açıklanamaz (bakınız 2.3.5.). Kassel'daki ikinci „Sturm 18" grubunun 2002'den itibaren lideri olan Bernd Tödter de tekrar tekrar en ağır cezai suçları işlemiştir ve defalarca NSU ile ilişkilendirilmiştir (bakınız 2.2.). „Schwalm-Eder Hür Kuvvetleri"nin de bomba yapma kılavuzları vardı ve patlayıcı maddeyle ilgileri vardı, sağcı terörsit Manfred Röder ile, Dortmund'daki neonazi çevresiyle ve NSU destekçisi Ralf Wohlleben ve André Kapke ile bağlantıları vardı ve aynı şekilde düzinelerce (ağır) cezai suç işlemişlerdi. Muhtemelen NSU'ya yakın duran Corryna Görtz hakkındaki dosyalar 2009 senesinde LfV'da açıklanamaz bir şekilde silinmiştir, Beate Zschäpe'nin Hessen'li neonazilerle resimleri artık tasnif edilememiştir (bakınız 2.3.7.).

Hatta Hessen'de soruşturmaların bilinçli engellenmesi belgelenemese de, en azından LfV'nın beceriksizliği sonunda aşağıdaki olgularla belgelenebilmiştir: Polis açıkca Temme tarafından yönetilen muhbirin ifadesini almak istiyordu, çünkü bu muhbir olay günü Temme ile telefonlaşmıştı ve olay gününden kısa bir süre sonra onunla buluşmuştu (10.04.2006). Bu, Sievers'in 27.07.2006 tarihli yazısıyla, savcılığın faksıyla ve MK Café (Café Cinayet Araştırma Komisyonu)'nun kısa açıklamasıyla haddinden fazla açık seçiktir (bakınız 2.1.5.4.). Fakat LfV'nın cevabi yazısında bununla ilgili olarak şöyle deniyor:

> *„Polisin ilgisi, Anayasayı Koruma için çalışmadan önce polislik bir olayla (vücut yaralama da dahil) ilgisi olan aşırı sağcı birisinin olduğu gerçeğine dayanıyor: Bize göre seri cinayetlerle bir bağlantı (devlet koruması olmayan Türkler - veya kriminal polis bilgileri) görünmüyor*

[1013] Michel F., Oturum protokolü UNA/19/2/35 – 26.02.2016, s. 181.

(Mütercimin açıklaması: Metnin Almanca aslındaki "veya kriminal polis bilgileri" ifadesinin neyle ilgili olduğu belli de)."[1014]

Aşağıda LfV, büyük ölçüde gizli olarak derecelendirilen dokümanda, doğru olmadığı belli olan bir şekilde, aralarında Gärtner'in de olduğu dört kaynak için izin verilmesine neden kararlılıkla karşı çıktığının sebebini açıkladı.[1015]

Bundan, birincisi MK Café ve savcılığın, cezai eylemde bulunan muhbir Gärtner'in sağcı arka planıyla yakından ilgilendikleri ve (bundan dolayı) onun ifadesini almak istemelerinin, ikincisi LfV'nın öldürülen göçmenlerle neonaziler arasındaki bağlantıyı prensip itibariyle anlamamalarının ve ırkçı eylem motifinin ortaya konmayışının, Gärtner'in ifadesinin polis tarafından alınmasını engellemek için bir sebep teşkil ettiği anlaşılıyor.

Bütün bunlar, neden güvenlik makamlarının, özellikle LfV'nın çok sayıda personel ve para harcayarak sağcı çevre hakkında bilgiler topladığı, fakat bu bilgileri sık sık takip etmediği, aksine gizli konu olarak vasıflandırdığı ve tehlikeyi kamuoyunda inkar ettiği sorusunu ortaya atıyor. Bunun için, LfV'nın NSU kompleksiyle ilgili Denetleme Raporu sağcılıkla mücadelede yapılan birçok büyük hatayı ve NSU bağlantılarını listelemesi, fakat LfV'dan gelen ilgili tanıklar tarafından Araştırma Komisyonu'nda bundan hiç bahsedilmemesi ve raporun 120 seneliğine gizli tutulan evrak olarak açıklanması için iyimser bir açıklama bulmak zor oluyor (bakınız 2.3.6). Hessen'de sağcı şiddet ve sağcı teröre, NSU çevresine ve Zschäpe, Mundlos ve Böhnhardt'a dair ipuçları elbette ki vardı.

Özellikle LfV'nın yanlış değerlendirmelere devam etmede ısrar etmesi, yani sağcı terörizm hakkında ipuçları olmadığında ısrar etmesi ve hatta neonazilerin şiddet eğilimini genellikle reddetmesi veya göreceli hale getirmesi[1016] sadece çok tehlikeli değil, aynı zamanda parlamentoya ve kamuoyuna karşı yanlış olguların bilinçli olarak iddia edilmesi sorusunu ortaya atmaktadır. CDU/Grüne Fraksiyonları'nın bu içerikleri ve yanlış değerlendirmeleri eleştirmeden NSU (!) Nihai Raporu'na almaları karşısında söyleyecek söz kalmıyor.[1017] Bu da örnek olarak: Hükümet fraksiyonlarında bu konuda gerçek bir düşünce değişikliğinin hâlâ olmadığını gösteriyor. Çünkü neonazilerin hedeflerini gerçekleştirmek için şiddet kullandıklarının delili NSU değilse, başka nedir ki?

Özellikle muhbirlerle işbirliği, yani parası ödenenen ve cezalı duruma düşen neonazilerle işbirliği, LfV'da uzun süre daire yönetici vekilliği yapan Peter St.'nin örnek teşkil eden ifadesine göre, sağcı çevre ile mücadele olarak değil de, aksine uygulamada daha çok çevreyi destekleyen önlem olarak anlamak gerekiyor:

„Aşırı sağcı kesimde bu sık sık böyleydi, bizim belki de haddinden fazla kaynağımız vardı. Tüm kaynaklar geri çekilseydi, o zaman belki de hiç faaliyet olmazdı."[1018]

Bu beyan LfV'nın ana problemini açıklıyor: Bu daire gerçi çevrenin içine giriyor, fakat bu neonazi tehlikelerinin engellenmesine yol açmıyor, aksine bu içe girmeden çevre faydalanıyor, örneğin yapıların var olmasıyla, paranın akmasıyla, suçluların takipten korunmasıyla, yanlış bilgilerin verilmesiyle, çevredeki olayların gizli tutulan şey olarak açıklanmasıyla. İlk NPD (Almanya Nasyonal Sosyalist Partisi) yasaklaması sebepsiz yere başarısızlığa uğramamıştır, çok fazla „devlete yakınlıktan"

[1014] Ayrıca VS-Geheim (gizlilik dereceli şey-gizli) olarak sınıflandırılan kısa açıklamanın bazı kısımları cilt 339, s. 21 ve devamında bulunmaktadır. Bunun için şuraya da bakınız 2.1.5.4.

[1015] A.g.e.

[1016] Bakınız 2.2.1. ve LfV'nın 2005 senesi Anayasayı Koruma Raporu, cilt 1024, s. 293.: *„Skinhead'lerin zıddına neonazilerin hareketlerinin özellikle politik etkinlik iradesiyle belirlenmiş olmasıdır, aralarındaki fark budur. Onlar (neonaziler) ideoloji bakımdan daha sabit bir tutuma sahiptir ve çoğunlukla açık seçik bir neonazi dünya görüşüne sahiptirler. Politik hedeflerin gerçekleştirilmesi için şiddet uygun bir araç değildir.*"

[1017] CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu, s. 132.

[1018] A.g.e., s. 17. Benzer bir alıntı Baden-Württemberg'in eski İçişleri Bakanı Heribert Rech'e aittir. Bakan Rech 2009 senesinde şöyle konuşmuştur: *„Ben tüm gizli adamlarımı NPD kurullarından geri çekersem, NPD içten çöker.*" http://www.tagesschau.de/inland/neonaziszene100.html. Son erişim tarihi 31.7.2018.

dolayı başarısızlığa uğramıştır, yani devlet ile NPD yapıları arasındaki sınırlar akıcı olduğu için ve devlet tarafından ücreti ödenen muhbirler sık sık partinin yönetici pozisyonlarında oldukları için.

Birçok ipucuna rağmen sağcı terörizmi tanıyamayan veya tanımak istemeyen, gerçek neonazi tehlikesini ve şiddetini hafife alan, bu ipuçlarını ve yapıları gizli tutulan şeyler olarak belirleyen ve muhbir sistemiyle sağcı çevrenin kısmen kazançlı çıktığı, yer yer de hatta yönetildiği bir resmi makam sadece gereksiz değildir, aynı zamanda çok tehlikelidir. DIE LINKE, Anayasayı Koruma makamlarının kapatılması ve bilimsel çalışma yapan dokümantasyon, demokrasi ve insan hakları dairelerine çevrilmesinin zorunlu olduğu görüşündedir ve NSU Araştırma Komisyonu vasıtasıyla bu görüş sürekli ve kuvvetli bir şekilde doğrulanmıştır (bakınız 3.2 Uygulama Önerileri).

Komisyon'da NSU'nun yerel eş faillerinin veya yardımcılarının kimliklerinin belirlenmesi başarılamamıştır. Hizmete sunulan delillerle – neonazilerin ve gruptan ayrılanların ifadeleri ve güvenlik makamlarındaki dosyalar – bunun yapılması da beklenmiyordu. Fakat incelemelerle sürpriz bir şekilde, araştırma süresi içinde ne kadar neonazinin ve neonazi grubunun bu konuda söz konusu olduğu açıklığa kavuşturuldu. Bu noktada ilk planda, verdiği ifadeyle Mundlos, Zschäpe ve Böhnhardt'ı tanımadığını ve patlayıcı madde ile ilgisi olmadığını, Kassel'daki NSU cinayetinden önce sadece tesadüfen birçok defa Yozgat'ın internet kafesinde bulunduğunu söyleyen ve ifadesi fazla inandırıcı olmayan Corryna Görtz'ün ismini zikretmek gerekir (bakınız 1.7., 2.2.2. ve 2.2.2.3.). LfV' nın neden özellikle Corryna Görtz'ün dosyalarını sildiği – kendi ifadesine göre 2009 senesinde – sorusu ortaya çıkıyor. Onun eski partneri Dirk W. ve diğer hayat arkadaşları da militan, komplocu hareketlerde bulunan neonazi çevresine aitti ve ait. Bundan başka bugüne kadar Combat 18'in lideri olarak tanınan Stanley R.'in Hessen'li muhtemel NSU destekçisi olması söz konusudur. Bu noktada Blood & Honour'un 2000 senesinde yasaklanırken, B & H'nın silahlı kolu Combat 18'in neden yasaklanmadığını anlamak zor (bakınız Uygulama Önerileri 3.2.4.). Bu açıdan bakınca, eski B & H seksiyon yöneticisi Uwe A. da, kendisinin Combat 18'e ait olduğunu açıkça söyleyen Oidoxie Streetfighting Crew'da öneme sahiptir. NSU'nun, bir ara sağcı terörist Manfred Röder'in çok yakın ve güvendiği kişi olan, tüm Avrupa'daki militan neonazi çevresiyle teması olan, bugüne kadar aşırı sağcı görüşünü devam ettiren, sanatçı ismi „Reichstrunkenbold" (İmparatorluğun Ayyaşı) ile Holocaust ve yeraltı şarkıları söyleyen ve – kendi aleyhine ve Avusturya'daki aşırı sağcı organizasyon „Objekt 21" üyeleri aleyhine açılan davada olduğu gibi – silah kaçakçılığıyla ilişkilendirilen Phillip Tschentscher vasıtasıyla desteklenmesi de muhtemel, fakat aynı zamanda ispatı mümkün değil (bakınız 2.2.2.6).[1019] Tschentscher NSU Araştırma Komisyonu'nda açıkça yanlış beyanlarda bulunduktan sonra, şimdi de savcılık artık Tschentscher aleyhine ceza gerektiren yanlış ifadeden dolayı soruşturma yürütmektedir.[1020]

NSU'nun destekçisi olarak genellikle eski B & H yapıları, Combat 18, ve FAP söz konusudur, aynı şekilde en azından Berserker Kirtorf vasıtasıyla meydana gelen diğer NSU tanışma ilişkileri ve başka Güney ve Orta Hessen'li neonazi grupları da mümkün veya hatta muhtemel görünüyor. Fakat bunlar Araştırma Komisyonu'nda derinliğine incelenememiştir.

3.1.2 Kassel'daki NSU cinayeti ve Andreas Temme'nin rolü

NSU Araştırma Komisyonu'nda defalarca Andreas Temme'ye sorulmasına rağmen, onun NSU cinayeti hakkında daha önce bilgi sahibi olduğu, cinayeti gözlemlediği veya cinayete katıldığı gerçi ispat edilememiştir. Fakat DIE LINKE, Temme'nin Halit Yozgat'ın öldürülmesini algıladığı veya en azından onun cesedini görmüş olmasının gerektiği kanaatindedir. Temme'nin inandırıcılığı ve Kassel'daki NSU cinayeti ile ilgili rolü hakkındaki şüpheler, yapılan incelemelerle küçüleceği yerde, daha da büyümüştür.

[1019] Bakınız https://thueringenrechtsaussen.wordpress.com/2016/05/26/verurteilter-objekt-21-neonazi-waffentransporteur-und-nsu-ausschusszeuge-tritt-am-27-mai-in-kloster-vesra-als-liedermacher-auf/-

[1020] Tschentscher, Oturum protokolü UNA/19/2/54 – 09.06.2017, s. 40.

Bu esas itibariyle Araştırma Komisyonu'nda ortaya çıkarılan dört noktaya dayanmaktadır: Birincisi, Temme tarafından paraf edilen ve Pilling-Mail denilen elektronik posta (bakınız 2.1.1 ve 2.3.4.). İkincisi olay günü cereyan eden olayların rekonstrüksiyonu ve ondan sonraki günlerde Temme'nin davranışı, buna göre bu dört seçenekten olasılık düzeyi en yüksek olanı, Temme'nin olay zamanı olay yerinde olması ve cinayeti ve/veya cesedi farketmiş olmasıdır (bakınız 2.1.1.1.). Üçüncüsü Temme'nin hizmet kusurlarının tüm boyutu ve bununla ilgili tutumu (bakınız 2.1.2, 2.1.3., 2.1.4. ve 2.3.3. ve 2.3.4.) ve dördüncüsü polis tarafından dinlenilen telefonla ortaya çıkan Temme ile LfV arasındaki konuşmaların içeriği (bakınız 2.1.1.2 ve 2.1.2.4).

Temme'nin tekrar tekrar yalan söylediği sabittir, örneğin cinayetten birkaç gün sonra LfV'daki meslektaşlarına karşı ve daha sonra polise karşı ve Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu önünde. Temme'nin cinayetten önce ve sonra görev icabı Českά serisiyle ilgisi vardı, cinayete kurban giden kişiyi ve internet kafeyi biliyordu, suç eylemi yapıldığı zaman olay yerindeydi ve o ondan sonra, olay yerinde kullanılan Chat-Account'u silerek izleri yok etti. LfV ve İçişleri Bakanlığı onun davranışının üstünü kapattılar (bakınız 2.1.2.4. – 2.1.4.5. , 2.3.3. ve 2.3.4.). Temme'nin bu davranış-larla ilgili açıklamaları – hatırlama zayıflığı, internette flört yapmaktan dolayı hanımının tepkisinden korkusu, internet kafeye gitmekten dolayı meslektaşlarının tepkisinden korkması – tamamen uydurma görünüyor. O, cinayetten önce ve sonra gerçekten de Českά serisi hakkında bilgi toplamakla resmen görevliydi – eğer o daha önce bir şey bilmiyorsa, cinayeti veya cesedi görmemişse ve suç zamanı güya olay yerinde bulunmamışsa, öyleyse buna rağmen neden yalan söyledi?

Temme'nin meslektaşları olsun, onun amirleri, polis veya Araştırma Komisyonu'nda bulunanlar olsun, hemen hemen hiç kimse için, olay yerinde cereyan eden şeylerle, Temme'nin davranışlarını ve daha sonraki açıklamalarını, inandırıcı ve muhtemel bir versiyonla bir araya getirmek mümkün değildir. Gösterilebildiği gibi LfV başkanı Irrgang da Temme'nin inandırıcılığından şüphe etmiştir – buna rağmen onu korumuştur (bakınız 2.3.3.1.). Komisyon'daki CDU yöneticisi Holger Bellino bile NSU Araştırma Komisyonu'nun 13. oturumunda şöyle söylemiştir:

> *„Ben tekrar bay Temme hakkında konuşmaya dönüyorum. Siz burada bu mekanda ve bu mekanın dışında olan herkesin, bu kişiden de, söylediği şeylerden ve tekrar tekrar verdiği ifadeden de, şüphelendiğinden hareket edebilirsiniz."*[1021]

Mutlak olasılığı en yüksek olan seçenek, Temme'nin suç zamanı olay yerinde olduğu, cinayeti ve/veya cesedi algıladığı, fakat orada bulunduğunu gizlemek icin tereddüd etmeden kaçtığı, bundan dolayı meslektaşlarına yalan söylediği, muhbir Gärtner'in cinayetten bahsetmesi üzerine sinirlendiği, bundan kısa bir süre sonra kendine giden izi – iLove account – sildiği ve bu güne kadar gözlemleri hakkında sustuğudur. Böylece tam da Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi'nin bir memuru, bir NSU cinayetinin bilinen tek (olay yeri) tanığı olmuş oluyor. Olay yerinde cereyan eden şeyler ve Temme'nin daha sonraki hareketleri bu şekilde açıklanabilir. Bu hukuki bir delil değildir, fakat mutlak olasılığı en yüksek ve en makul olan ve sadece DIE LINKE açısından böyle olmayan seçenektir.

Başka bir seçenek, olasılık düzeyi oldukça düşük olan seçenek ise, Temme'nin cesedi ve cinayeti gerçekten görmediği, fakat en geç 10.04.2006 Pazartesi günü olay yerinde bulunuşuyla Českά serisi arasındaki ilişkiyi farkettiğidir. Çünkü 2.1.1.2. nolu kısımda anlatıldığı gibi Temme daha önce 10.04.2006 tarihinde cinayetin Českά ile işlendiğini biliyordu, bu onun – suça katılan kimseden başka – sadece Pilling-Mail denilen elektronik postadan hatırlayabileceği bir bilgiydi. Basın o zamana kadar gerçi Almanya çapında bir cinayet serisinden bahsetmişti, fakat bu cinayetlerde kullanılan Českά'dan bahsetmemişti. Yani Temme en geç 10.04.2006 tarihinde bu cinayetin, Pilling tarafından sadece iki hafta önce sorulan Českά serisinin bir parçası olduğunu farketmiş olması gerekir. En geç o zaman Temme'nin mutlaka açılması gerekirdi. Fakat bu seçeneğe karşı olan argüman ise, özellikle Temme'nin çok büyük bir ihtimalle internet kafeyi ancak cinayetten sonra terketmesi ve en geç yazı masasına geldiği anda cesedi farketmek zorunda kalması gerektiğidir. Fakat çok ihtimal dışı olan seçeneği kabul etsek bile,

[1021] UNA/19/2/13 – 02.03.2015, s. 55.

yani Temme cinayetten önce internet kafeyi terketmiş olsa bile, bunlar Temme'nin yalan-larını, gizleme uygulamalarını ve daha sonra Gärtner ile konuşmasındaki sinirliliği o denli az açıklar. Boşuna yapılan disiplin prosedürünün gösterdiği gibi, Temme, LfV'nın sınırsız desteğinden her zaman emin olabilirdi.

Üçüncü bir seçenek ise, Temme'nin bizzat suça katılmış olmasıdır. Soruşturmacılar bu seçeneği 2006 senesinde yoğun bir şekilde takip ettiler. Araştırma Komisyonu'nda dosyalar ve ifadeler yardımıyla, bu şüpheye karşı nasıl bir tutum takınıldığı anlaşılabildi ve bu noktada soruşturmacıların yanlış bir yol takip ettiği tespit edilememiştir. Temme'nin eyleme katılıp katılmadığı nihai olarak cevaplandırılamaz. Yine de bu, ilgili izin yoğun bir şekilde incelenmesinden dolayı ihtimal dışı olarak görülebilir. Temme'nin tanındığı ve tanıklar tarafından tanınabileceği bir yerde bulunması, bir cinayete katılmış olması ve o esnada bilgisayardaki chat ile kendine uzanan bir iz bırakmış olması da ihtimal dışı görünüyor.

En inanılmaz seçenek ise Temme tarafından (bugüne) kadar anlatılan seçenektir. Yani daha önce Česká serisiyle ilgili kaynak sorgusunu paraf ettigi halde, bu konuda hiçbir şey bilmemiş olması ve olay yerinde ne cinayeti, ne de cesedi algılamamış olmasıdır, fakat meslektaşlarına karşı ne o yeri, ne de o olay kurbanını tanıdığını iddia etmiş olmasıdır. Internet kafede bulunduğu günü dört gün sonra doğru dürüst hatırlamaması, basitçe iLove-Chat'a bakmak yerine, hemen tüm hesabı silmesi. Ve bütün bunları kendisinin bugüne kadar doğru dürüst açıklayamaması.

Buna ilaveten, Halit Yozgat'ın öldürülmesinden önce Temme'nin planlanan cinayet hakkında ipuçlarına sahip olup olmadığının açıklığa kavuşturulması gerekiyordu. Bunun için delil yok, fakat ipuçları var. Yani Temme ile LfV gizliliği koruma bölümü yöneticisi Hess arasındaki telefon konuşması (bakınız 2.1.2.4.), bu konuşmada Hess şöyle diyor:

> *„Ben zaten herkese söylüyorum: O, böyle bir şeyin olduğunu biliyorsa, lütfen oradan geçip gitmeyin."*

Temme ve Hess, NSU Araştırma Komisyonu'nda bu cümle için inandırıcı bir açıklama yapamadılar. Çünkü bu cümlenin güya şaka amacıyla söylenmiş olması, cümleyi açıklamıyor. Çünkü telefonda konuşanların hiçbiri şaka yapılmış gibi tepki göstermedi. Telefonda Temme'nin tepkisi sessiz kalmak oldu. Gizliliği koruma bölümü yöneticisi Hess tarafından bu telefon konuşmasında – Temme'nin polis soruşturmaları için resmi açıklamasının ifade edilmesine hizmet eden konuşma – Temme'ye çok somut bir şekilde, Temme'nin önceden sahip olduğu her bilginin polis soruşturmalarında ve böylece LfV nın gizliliği koruması için çok büyük bir problem oluşturduğunu söylediği daha çok doğrudur.[1022] Hess telefon konuşması boyunca resmi açıklamanın özü olarak tam da bunu somutlaştırdı:

> *„(...) ne zamandan itibaren dış büroda, yani siz birey olarak bu soruyla karşı karşıya bırakıldınız veya farkına vardınız , ee, burada Federal Cumhuriyet'te, yani bu kısmen idi, bilmiyorum şimdi, Kassel'daki hadiselerden önce, hadiseden sonra, orada cinayetler oldu ve ne zamandan itibaren anladınız, siz yani, bilerek veya bilmeyerek, sonra bunu yazmak zorundasınız, farkına vardığınız bir şeyi veya şöyle söyleyim, olay yerinde olup olmadığınızı."*[1023]

Temme ve diğer bütün muhbir yöneticileri daha önce Česká serisiyle ilgili kaynakları sorgulamakla görevlendirildikleri için ve bu durum LfV'da tabi ki bilindiği için, Hess aslında bu soruları kendi de cevaplandırabilirdi ve Temme'den bu gerçeğin yazıya geçirmesini istemek zorundaydı. Fakat Hess bunu yapmamıştır ve tam da bu nokta Temme tarafından resmi açıklamasında ele alınmamıştır ve bu nokta güya merkezi bir öneme sahip olduğu halde – Hess tarafından da sonradan talep edilmemiştir. Daha sonra İçişler Komsiyonu'nda Bouffier'nin raporlarında kaynakların sorgulanması ve görev icabı kaleme alma konularından bahsedilmemiştir, aksine Česká serisiyle görev icabı hiçbir ilginin olmadığı açıkça iddia edilmiştir (bakınız 2.1.3., 2.3.3. ve 2.3.4.). Buna ilaveten Temme tarafından paraf edilen kaynakları

[1022] Bakınız „Hilfestellung beim Erstellen der dienstlichen Erklärung" („resmi açıklamanın hazırlanmasına yardımcı hususlar"), 2.1.2.4. nolu kısımda.

[1023] Bakınız Merkur, 12.05.2012, https://www.merkur.de/politik/nsu-polizei-betrieb-eigenen-doener-laden-2312391.html.

sorgulama yazısı NSU Araştırma Komisyonu'na da ancak ısrarlı soru üzerine ve DIE LINKE'nin delil talebi üzerine gönderilmiştir. Böylece Temme'nin daha önce resmi görev icabı bu ilgilendiği açıklık kazammış oluyor (bakınız 2.3.4. ve 3.1.4.). Gerçekten de Temme'nin cinayetten önce kaynaklarıyla Česká serisi hakkında, verilen göreve uygun olarak konuşmuş olma ihtimali büyüktür. Hess'in 2006 senesinde Temme ile telefon konuşmasında söylediği, başlangıçtaki *"O, böyle bir şeyin olduğunu biliyorsa"* cümlesinden şu anlaşılıyor: Temme ve LfV tarafından 2017 senesine kadar Česká serisi hakkında daha önce bilinenlerin söylenmemesiyle ilgili olarak açık seçik bir yol takip edildiği.

Temme'nin gerçekten daha önce, orada bir cinayetin veya NSU cinayetinin işlendiğini bildiği gerçi bununla ispat edilemiyor ve cinayete katılma seçeneği ihtimal dışı kalıyor. Fakat CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'nda belirtilen iddia, ne Temme'nin ne de LfV'nın ve bu çevrelerden herhangi birisinin internet kafede bir şey olduğunu[1024] daha önceden bildiği konusunda genel bir görüş birliği olduğunu DIE LINKE özellikle reddetmektedir. Ne bu ihtimal, ne de diğer ihtimal ispat edilememiştir. DIE LINKE'nin görüşüne göre Hess'in davranışı, daha önce resmi görev icabı ilgilenme konusunda, tam da bu noktanın belirtilmemesinin Temme'ye tembih edildiğini göstermektedir – Temme bunu anlamıştı, Hess'in o cümlesi ironi değildi. Temme veya başkalarının bu konuda daha önce ne bildikleri açıklığa kavuşturulamamıştır.

3.1.3 Cinayet kurbanının yakınlarına karşı gösterilen tavırlar

2.1.1.5. nolu kısımda anlatılan ve Yozgat Ailesi'ne karşı alınan soruşturma önlemleri CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'ndaki tek taraflı iddiayi, yani soruşturmacılarla Yozgat Ailesi arasında iyi bir ilişki olduğuna dair iddiayı çürütmektedir. Soruşturmacılar tarafından Yozgat Ailesi'ne karşı yapılan ağır, kısmen de hukuka aykırı olan temel haklara müdaheleler bunun tersini göstermektedir. Bu aile kısmen, sanki yas tutan aile bireyleri ve tanıklar değilmiş de, eylem şüphelisiymiş gibi muamele görmüştür. Aile polisle istekli bir şekilde işbirliği yaptığı ve ona büyük güven duyduğu halde, ve kısmen de olsa aileye karşı böyle ağır önlemleri gerektirecek bir iz olmadığı halde, böyle bir arka plandan dolayı özellikle hayret vericidir. Ailenin telefonu aylarca dinlenmiştir, hatta aile için iki gizli soruşturmacı görevlendirilmiş ve bu soruşturmacılar hemen hemen sinsice bir şekilde kendilerini terkedilmiş internet kafeyi almaya talip olan kişiler olarak tanıtmışlar ve İsmail Yozgat'ın olay yerine bir daha ayak basmak istemediğini söylemesine rağmen ve oğlunu kaybetme çaresizliğini yeteri kadar belli ettiği halde, onun orayı kendilerine gösterilmesini sağlamışlardır. Nürnberg'deki NSU cinayetine dair varsayılan bilgilerle onun ağzından laf alınmaya çalışılmıştır. Bu, onda duygusal olarak büyük bir heyecan yaratmış, fakat soruşturmalara hiçbir faydası olmamıştır. Yukarıda belirtildiği gibi, olay kurbanının ailesiyle ilgili soruşturmalar toplam olarak inanılmaz bir şekilde yaklaşık 20 dosya klasörünü doldurmaktadır.

Bu, tek bir dosya klasörünün bile aşırı sağcı kesimle ilgili bir izin incelenmesine ayrılmış olmaması kadar üzücüdür. Bu konuda, yukarıda belirtildiği gibi gerçi delil bulunamamıştır, fakat bizzat aile vasıtasıyla, bir neonazinin soruşturulan ve olay yeriyle zamansal ve mekansal yakınlığı olan taşıtı vasıtasıyla, muhbir Gärtner vasıtasyla ve Dortmund ve Kassel'daki cinayetlerden sonra nihayet doğru sonuçlar çıkaran Bavyera LKA'nın hadiseye dair ikinci hadise analizi ile, yani *„Silah/ patlayıcı madde suçları (...) birinci olaydan önce sağcı çevreye ait olma, bundan sonra muhtemelen geri çekilme"*[1025] şeklindeki fail profiline ulaşan analizle ve bunu 2006 senesinin yaz mevsimi başında Hessen'deki soruşturmacılara da sunmasıyla ortaya çıkan birkaç ipucu ve iz mevcuttu. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi bu fail profiliyle ilgili kendi dosyalarını bir kere gözden geçirseydi, o zaman ister istemez 1998 senesine ait ve ondan sonra da federal çapta tekrar tekrar gündemi oluşturan Zschäpe, Mundlos ve Böhnhardt ile ilgili ipucuna rastlayacaktı.

[1024] CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu, s. 411.

[1025] Bavyera Eyalet Kriminal Dairesi'nde görevli hadise analizcisi Alexander Horn cinayet serisini analiz etmiş ve açık bir şekilde şu sonuca varmıştır: *„Fail profili: Devleti Koruma'nın polis vasıtasıyla elde ettiği ön bilgiler sağcı, silah ve patlayıcı madde suçları, saldırganlık suçları (örneğin mala zarar verme), 1. Suçtan önce sağcı çevreye ait olma, ondan sonra muhtemelen geri çekilme"*. Metnin tamamı 2.1.1.3. nolu kısımdadır.

O zamanlar göçmen kökenli sekiz kişinin daha kurban edildiği, o zamanki soruşturma durumuna göre birbiriyle ilgisi olmayan veya Yozgat Ailesi'yle ilgisi olmayan bir cinayet serisinde, tek bir unsurdan, olay kurbanlarını birbirine bağlayan unsurdan – göçmen kökenli olma – doğru sonuçları çıkarmak ve ırkçı motifli failleri soruşturmayı denemek yerine, odak noktasının tek taraflı olarak Yozgat Ailesi sahasına çevrilmesi büyük bir hata olarak kalacaktır. Bunun sebebinin sadece, soruşturma makamlarının göçmen kökenli olay kurbanıyla ilgili olaylarda ayrıntıya girmeden eylem motifini zorla koruma haracı alma, uyuşturucu madde, para aklama vs. gibi konularda aramaları görülebilir. O zamanlar Česká serisi olarak tanımlanan NSU cinayetleri, bir kapının otomatik olarak açılmasını sağlayan elektrik tesisatı gibi etki yapmıştır. Bu etkiyle toplam 11.000 göçmen aleyhine herhangi bir şekilde muhtemel tüm soruşturma önlemleri düşünülmüş ve izin verilmiştir[1026]. Sağcı şiddete dair izler ve ipuçları hemen hemen hiç incelenmezken, bu soruşturmalar polis vasıtasıyla Türkiye'ye ve küçük bir Undercover Döner işletmesine kadar uzanmıştır[1027]. Bu tür soruşturmalarda kurumsal ırkçılık söz konusudur. Buna Halit Yozgat'ın yakınları da kurban edilmiştir.

3.1.4 Temme'yi koruyan Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki ve İçişleri Bakanlığı'ndaki eller

Olay yerinde olmasına rağmen Temme'nin tanık olarak bildirimde bulunmadığı (bakınız 2.1.1.), LfV'daki meslektaşlarına, polise ve Almanya Federal Meclisi'ne karşı çeşitli bakımlardan hakikati söylemediği, bir sürü başka, kısmen ağır olan resmi görevle ilgili kabahatleri olduğu (bakınız 2.3.3 ve 2.3.4) ve bir NSU cinayetinin büyük bir ihtimalle tek bilinen tanığı olduğu, fakat bu konudaki bilgisini bugüne kadar sakladığı (bakınız 3.1.2) anlatılmıştır.

Bu, 2006 ve 2007 senelerinde LfV ve İçişleri Bakanlığı tarafından hemen hemen sınırsız bir şekilde dikkate alındığı ve desteklendiği için (bakınız 2.1.2 ve 2.1.4), eyalet hükümeti Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonu'na ve Hessen Eyalet Meclisi'ne 2017 senesine kadar Temme aleyhine suçlayıcı dokümanları vermediği (bakınız 2.3.3. ve 2.3.4. ve 3.1.) için de mümkün olmuştur. Café Cinayet Araştırma Komisyonu'nun 2006 senesindeki ithamı, yani *„Tatverdächtiger" („suç şüphelisi")* olarak Temme'nin *„Unterstützungshaltung verschiedener LfV-Vorgesetzter" („çeşitli LfV amirleri tarafından korunma tutumundan")*[1028] faydalandığı özellikle doğrudur ve bu sadece LfV ile ilgili değildir, aynı zamanda NSU Komisyonu'nda toplanan delillere göre İçişleri Bakanlığı'yla da ilgilidir.

Belge olarak özellikle LfV'nn cinayet soruşturmaları sürdüğü sırada ve resmi görevle ilgili sayısız kabahatlere rağmen Temme'yi tekrar göreve almak isteme olgusu gösterilebilir. Bu, son dakikada önlenmiştir, çünkü bir LfV elemanı hakkında suç şüphelisi olmakla ilgili ipucu basına ulaşmıştı, bu nedenle 06.07.2006 tarihinde bir redaktör Kassel Savcılığı'na başvurmuştu ve bu suç şüphesini yayınlayacağını bildirmişti. Bu, polis tarafından 10.07.2006 tarihinde dinlenen bir telefon konuşmasıyla da belgelenebilir. Bu konuşmada LfV elemanı Friedrich W., basına bir şey yansıdığı için[1029] Temme'ye gizlilik dereceli şeylerle ilgili yetkinin verilmesi konusunda bir problem olduğunu söylemiştir.

Temme'yi destekleme tutumunun bir belgesi, LfV'nın Temme aleyhine suç şüphesinin yayınlanmasından sonra bile, cinayet şüphesinden dolayı ve sayısız diğer resmi hizmet kusurlarından dolayı bir disiplin prosedürü başlatılmasını reddetmesidir (bakınız 2.1.1. ve 2.1.4). İçişleri Bakanlığı'nın bir müdahelesi gerçi *„formel"* bir prosedürün açılmasına yol açtı. Fakat bu noktada Temme'ye prosedürü kendisinin başlatması tavsiye edildi ve buna zorlandı. İçişleri Bakanlığı için *„hizmetlinin bakımı*

[1026] Bakınız Frankfurter Rundschau, 11.05.2012, https://www.fr.de/politik/rechtsextremismus/nsu-neonazi/nsu-polizei-ging-mit-doener-bude-auf-verbrecherjagd-a-840239.
[1027] A.g.e.
[1028] Bakınız 1.1.
[1029] 10.07.2006 tarihli telefon dinleme protokolü, CD 9 „TKÜ Audiodateien" ("TKÜ Audio dosyalar"), Temme sabit telefon hattı 1, pdf s. 461; ayrıntılı anlatım bölüm 2'de, A, II, g.

hakkındaki düşünceler ve resmi makamın itibari"[1030], *„memurun maaşlarının azaltılmaması"*[1031] ve bir *„legal yürüyüşe çıkma"* şeklinin bulunması söz konusuydu (bakınız 2.3.3.). O zamanki İçişleri Bakanı Bouffier ispat edilebilir bir şekilde buna katkıda bulunmuştur. Ve bu, öyle de olmuştur: Çünkü ne ön soruşturmacı Katharina Sch.'nın resmi hizmete dair kusurlar içeren evrakları havale edildiği, ne de disiplin prosedürünü yöneten Wolfgang V.'ya Temme'nin ismi bildirildiği için, ve çünkü sonunda LfV başkanı Eisvogel kendi ifadesine göre 2007 senesinde Temme'yi *bağışladığı* [1032] için ve disiplin prosedürünü sonuç alınmadan durdurduğu için, Temme'nin bütün kusurları disiplin hukuku açısından neticesiz kalmıştır. DIE LINKE, disiplin prosedürü için ilk önce görevlendirilen Katharina Sch.'nin ifadesine, yani *„bir elemana veya eski bir elemana hiç dokunmadan o elemanın bu işten kurtulması karşısında söyleyecek söz bulamıyorum"* şeklindeki ifadesine özellikle katılmaktadır. Bunun sorumluluğunu LfV ve İçişleri Bakanlığı'nın üst yönetimi taşımaktadır. Disiplin prosedüründeki Temme'yi destekleme tutumu hatta 2017 senesine kadar etkisini göstermiştir, çünkü NSU Araştırma Komisyonu'na bu konuyla ilgili iki önemli doküman verilmemiştir. Tanık Katharina Sch. evraklarının neden NSU Komisyonu'na gelmemiş olduğunu açıklayamamıştır:

> *„Tanık S.: Hayır, hepsi orada. Orada çoğunlukla sizin hizmetinize sunulan evraklar da vardı, sanırım yani, bire bir.*
>
> *Milletvekili René : Hayır, bu konuda yanılıyorsunuz. Fakat biz bunu daha sonra bir ara eyalet hükümetiyle genel kısımda görüşebiliriz, bunun bize neden gelmediğini görüşebiliriz."*[1033]

Bouffier'nin ve İçişleri Bakanlığı'nın Eyalet Meclisi İçişleri Komisyonu'ndan ve Parlamenter Kontrol Komisyonu'ndan bir LfV memurunun federal çaptaki bir cinayet serisinde suç şüphelisi olduğunu ve onun daha bir sürü başka, kısmen daha ağır olan resmi görev kusurları işlediğini gizli tutmak istemesini, Temme'nin LfV tarafından ve İçişleri Bakanlığı tarafından desteklenmesi olarak değerlendirilmelidir. Sadece olay basına yansıdığı için, Bakan parlamentoya bilgi vermek (2.1.3.) zorunda kalmıştır. Bouffier 17.07.2006 tarihinde kısa süre içinde düzenlenen özel oturumda, parlamentonun neden ancak şimdi bilgilendirildiğini anlatan, doğru olmadığı belli olan argümanlar sunmuştur. Fakat Bouffier milletvekillerini birçok önemli noktalarda bile bile özellikle yanlış bilgilendirmiştir (bakınız 2.1.3. ve 2.3.3.).

Örneğin Bouffier *„daha yeni gazeteden"* öğrendiğini iddia etmiştir. Halbuki bu, ispat edilebilir bir şekilde doğru değildir. Bouffier aylardan beri bu konuda bilgilendirilmişti. Bouffier şunu da iddia etmiştir: *„Bir disiplin prosedürümüz yok"*[1034]. Aynı şekilde bu da doğru değildir. Katharina Sch. 12.07.2006 tarihinde BILD Gazetesi'nin araştırma amaçlı telefonundan kısa bir süre sonra, BILD Gazetesi'nin 13.07.2006 tarihinde suç ithamını yayınlamasından önce ve Eyalet Meclisi İçişleri Komisyonu'nun bundan dolayı 17.07.2006 tarihinde ilk defa cinayet şüphelisi LfV elemanı konusunu ele almadan önce, Temme'nin resmi görevindeki kusurlarından dolayı ön soruşturmaları yani disiplin prosedürünü başlatmakla görevlendirilmiştir. Demek ki Bouffier bu noktada gerçeği söylememiştir. Temme'nin resmi görevindeki kusurları LfV ve İçişleri Bakanlığı tarafından biliniyordu ve prosedür çoktan başlatılmıştı. Protokole göre İçişleri Bakanlığı'nın ve LfV'nın İçişleri Komisyonu'nda bulunan üst düzey yöneticileri de bunu biliyorlardı. Disiplin prosedürüyle ilgili diğer karşılıklı konuşmalar tam da bu kişiler tarafından hemen bundan sonraki günlerde yapılmıştır, yani 18.07.2006 tarihinden 24.07.2006 tarihine kadar (bakınız 2.3.3.).

Ayrıca Bouffier, İçişleri Komisyonu'nda *„O olmuş olamaz. Bundan, bu adamın suçsuz olduğu sonucu da çıkarılabilir"*[1035] iddiasında bulunarak koruyucu bir şekilde Temme'nin arkasında durmuştur.

[1030] Jutta D. tarafından el yazısıyla yazılmış, tarihsiz kısa açıklama, ilgi "ön geçmiş", cilt 596, PDF s. 55 devamı.
[1031] 24.07.2006 tarihli kısa açıklama, ilgi „Temme meselesi hakkında 20 Temmuzda Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı'nda görüşme", cilt 339 yeni, PDF s. 85.
[1032] Eisvogel, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 140.
[1033] UNA/19/2/48 – 20.01.2017, s. 34.
[1034] INA/16/60, s. 21.
[1035] Stenografik rapor INA/16/60 – 17.07.2006, cilt 338, PDF, s, 75 devamı.

Sözde daha yeni gazeteden öğrendiği halde, Bouffier'nin bu bilgiyi daha 17.07.2006 tarihinde nereden aldığı, Bouffier'nin sırrı olarak kalmaktadır. Bu sırada polis 2007 senesine kadar Temme aleyhine soruşturma yürütmüş ve onun muhbirlerinin ifadesini almak istemiştir. Böylece o, polis tarafından federal çaptaki cinayet serisi hakkında yürütülen soruşturmaların neticesine önceden müdahele etmiş ve ayrıntıya inmeden Temme'yi suçlamalardan kurtarmıştır. Daha önce belirtildiği gibi disiplin pro-sedürü başlatıldığı halde, Temme'nin diğer bütün resmi görevle ilgili kusurları Bouffier tarafından hiç dile getirilmemiştir. Polis tarafından ve hizmet hukukuyla ilgili yürütülen soruşturmalara rağmen Temmme'yi suçsuz olarak tanımlamak, *„resmi dairede ceza takibinin engellenmesi"* gibi bir ithamın, Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonu eski başkanı tarafından yapılan bu ithamın büyük anlayışla karşılanmasına yol açıyor (bakınız 1.1.).

2011 senesinde NSU'nun ortaya çıkmasından sonra da, Kassel cinayeti, Temme'nin tüm rolü, yeniden soruşturmacıların, İçişleri Komisyonu'nun ve kamuoyunun odak noktası olduğunda, Temme'nin kusurları hafifletilmiş veya söylenmemiştir. O zamanlar yetkili olan İçişleri Bakanı Rhein 2007 senesinde İçişleri Komisyonu'nda Temme aleyhine yürütülen cinayet soruşturmalarının durdurulmasını *„birinci sınıf beraat"*[1036] olarak niteleyip tamamen uygunsuz olarak tanımladı ve Temme'nin diğer kusurlarını şu marjinal noktalara indirgedi: Tanıklara çağrı yapıldığı halde Temme'nin soruşturma makamlarına başvurmadığını, 13 saçma fişeği ve 100 kuru sıkı fişek, bir eski ve küçük parça esrar ve daktiloyla yazılmış birçok, *„nasyonal sosyalizmle ilgili belge"* sahibi olduğunu, ve serbest zamanlarında ayrıca bir atıcılık derneğinde aktif olduğunu ve *„Bundan başka özel göze çarpmalar tespit edilmemiş."*[1037] olduğunu söyledi.

„Nasyonal sosyalizmle ilgili belgeler" ile yaklaşık 30 sayfalık , Temme tarafından daktiloyla yazılmış ve (kısmen) onun tarafından şahsen imzalanmış nasyonal sosyalist metinler kastedilmektedir. Bunlar arasında ayrıca *„Lehrplan für die weltanschauliche Erziehung in der SS"* („SS'te dünya görüşü eğitimi öğretim planı"), Adolf Hitler'in *„Mein Kampf"* („Kavgam") isimli kitabı ve „Judas Schuldbuch" (Juda'nın günah kitabı) vardı. Bunlara ilaveten Temme'nin özel evrakları arasında Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin, LKA'nın ve BND'nin (Federal İstihbarat Teşkilatı) sayısız klasörleri vardı, bunlar arasında bir adet gizli tutulması gereken şey ve tuhaf bir başlık *„Doppeltes Spiel eines Sicherheitsbevollmächtigten"*[1038] ("Bir güvenlik yetkilisinin ikili oyunu") da vardı.

2012 senesinde bile İçişleri Komisyonu'na, Temme'nin silahla ilgilenmesinin boyutu, Hells Angels'in (İçişleri Bakanı Rhein'ın bizzat kısmen *„kusursuz organize olmuş suç"* olarak tanımladığı organizasyon[1039]) yerel şefiyle olan bağlantıları, Çeska serisiyle görev icabı bağları, cinayete kurban gidenler, olay yerine dair bilgilerle ilgili meslektaşlarına söylediği yalanlar ve Temme'nin ihmalkar tutumuyla muhbirlerin ortaya çıkarılmasına kadar, kısacası Temme'nin aleyhine olan ve onun inandırıcılığını sorgulayan veriler hakkında bilgi verilmemiştir, yani sadece basında çıkan yazılardan dolayı kaçınılmayanlar hariç.

Bouffier 17.07.2006 tarihinde *"görevle ilgili olmayarak"*[1040], yani Temme nin *"boş vaktinde"*[1041] internet kafede bulunduğunu kesin bir şekilde iddia etti. 2015 senesinde ise Bouffier bunu artık bu kadar kesinlikle söyleyemiyordu: Gazeteci Kohler'in *"Bay Başbakan, Anayasayı Korumacı Andreas T. 2006*

[1036] INA/18/62-29.11.2011, s. 20.
[1037] Bakınız INA/18/62-29.11.2011, s. 5 devamı., alıntı sayfa 10'da.
[1038] Temme'nin özel mekanında ve çalıştığı yerde yapılan aramalarda bulunan ve emniyete alınan belgelerin hemen hemen hepsi DIE LINKE tarafından Komisyon'da sesli okunmuştur, UNA/19/2/20 – 11.05.2015, s. 143.
[1039] Boris Rhein tarafından iki Hells Angels yerel grubunun yasaklanması hakkında bakınız, https://www.hna.de/politik/hessens-innenministerverbietet-zwei-hells-angels-charters-1427228.html, son erişim tarihi 29.07.2018.
[1040] İçişleri Komisyonu oturumu 16/60, s. 15, benzeri s. 2'de *"in seiner Freizeit („boş vaktinde"),* s. 6 *ohne dienstlichen Bezug"(„resmi görev bağlantısı yok")* ve 2. 13 *"in seinem Privatleben in Verdacht greaten" ("özel hayatında şüpheye düşüldü").*
[1041] A.g.e., s. 2.

senesinde o gün internet kafede miydi?" sorusu üzerine Bouffier'nin cevabı şöyle olmuştur: *"Ben bunu bilmiyorum".*[1042]

Pilling-Mail denilen elektronik posta (bakınız 2.3.4) ile ilgili tüm işlemler LfV'nın ve eyalet hükümetinin destekleme tutumunun, daha 2006 senesinde en azından Temme'nin LfV tarafından bilinen Českά serisiyle ilgili görev bağlantısını örtmek için, 2016 senesine kadar devam ettiğini gösteriyor: Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonu'ndaki beyanlarla, 2012 senesi ilkbaharında Kassel'daki NSU cinayetinden önce, BKA ile Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi arasında Českά serisine dair konuşmalar olduğu duyulmuştur. Bunun üzerine o zamanki LfV tedarik bölümü yöneticisi Pilling'in resmi bir açıklama yapması gerekti ve bir ay sonra dosyaları içinde Českά seri-siyle ilgili kaynak soruşturmalarını bulmuş oldu – bu dosyalar o tarihe kadar Araştırma Komisyonu'na gönderilmemişti. Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonu'ndaki CDU yöneticisi Binninger, Hessen NSU Araştırma Komiyonu'ndaki beyanı sırasında bu kaynak soruşturmasının önemini açıkladı ve bu konunun açıklığa kavuşturulmasını istedi. Hessen NSU Araştırma Komisyo-nu'nda sorulan sorularla DIE LINKE tarafından 24.03.2006 tarihinde yani Halit Yozgat'ın öldürülmesinden iki hafta önce, kaynak soruşturması yazısının gerçekten de Hessen'deki tüm muhbir-lere gönderildiğini, ve bundan dolayı LfV'nın Kassel'daki dış bürosunda okunup, paraf edilip ve muhafaza edilmesinin zorunlu olduğu rekonstrüksiyon yoluyla ortaya çıkarıldı.[1043] Temme tarafından paraf edilen ilgili doküman 2016 senesine kadar, ne de Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonu'na, ne Hessen'deki Araştırma Komisyonu'na gönderilmişti. Ancak DIE LINKE'nin 52 nolu olan ve açıkça bu dokümanı isteyen delil talebiyle, ilgili doküman nihayet gönderildi. Bundan şu anlaşılmaktadır: Birincisi bu doküman tüm bu geçen süre içinde mevcuttu, ikincisi LfV'nın Kassel'da bulunan dış bürosundaki tüm elemanlar tarafından paraf edilmişti ve üçüncüsü Českά serisine dair bu 24.03.2006 tarihli kaynak soruşturması yazısını ilk önce Temme paraf etmişti ve böylece bundan haberdar olmuştu.[1044]

Böylece Temme'nin, LfV'nın ve o zamanki İçişleri Bakanı Bouffier'nin ifadeleri yeni bir bakış açısı kazanıyor: Temme'nin ispat edilebilir bir şekilde, daha o zamanlar LfV tarafından da bilinen, Českά serisiyle görev icabı bir ilgisi vardı, bu bağlantılar kaynak soruşturmasını aşmaktadır, çünkü ilgili internet kafe Temme'nin operasyon bölgesindeydi, Temme cinayetten önce ve sonra kaynaklarla telefon konuşmaları yapmıştı, cinayetten dolayı Devleti Koruma'ya gitmesi için 10.04.2006 tarihinde LfV'dan bir talimat almıştı ve muhbir Gärtner ile cinayet hakkında bir konuşma yapmıştı. Českά serisiyle ilgili görev icabı bağlantılara sadece Temme sahip değildi, aynı zamanda LfV tedarik bölü- münün tümü de sahipti – tüm muhbir yöneticileri ve herhalde onların kaynakları da. Bu konuda sadece Temme değil, LfV da Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonu ve Hessen Eyaleti Meclisi NSU Araştırma Komisyonu'na karşı susmuştur, yani 2016 senesine kadar susmayı denemiştir. Eksik gönderilen bu dosyanın tamamının gönderimi için politik ve hukuki açıdan sorumlu olan, eyalet hükümetidir.

CDU/Grüne Fraksiyonları'nın Nihai Raporu'ndan farklı olarak DIE LINKE, Almanya Federal Meclisi 2. NSU Araştırma Komisyonu'nun eleştirisini paylaşmaktadır. Buna göre Temme tarafından ve diğer LfV elemanları tarafından paraf edilen Českά serisiyle ilgili 24.03.2006 tarihli kaynak soruşturma yazısının alıkonulması, *„açıklığa kavuşturma işinin oldukça büyük bir kısıtlanması"*dır.[1045] 3.1. nolu kısımda anlatıldığı gibi bu durum, Hessen Eyalet Meclisi NSU Araştırma Komisyonu'na bu bilgilerin ve dokümanın verilmemesi bakımından daha da belirgin bir şekilde geçerlidir. Çünkü ilgili LfV tanıkları ve eyalet hükümeti dosyaların tamamını göndermekle yükümlüydüler.

[1042] Bakınız 1.9 ve UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 124.

[1043] Pilling, Oturum protokolü UNA/19/2/30 – 18.12.2015, s. 135; Fehling, Oturum protokolü UNA/19/2/31 – 21.12.2015, s. 31.

[1044] Bizzat Temme tarafından da onaylanmıştır, bakınız Temme, Oturum protokolü UNA/19/2/56 – 25.08.2017, s. 75.

[1045] „Bu durumun ancak Hessen Eyaleti NSU Araştırma Komisyonu'na sonradan sunulan bir dosya vasıtasıyla duyulması, Almanya Federal Meclisi 18. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonu'nun açık eleştirisine yol açmıştır. Almanya Federal Meclisi'nin iki NSU Araştırma Komisyonu'na da, her iki Komisyon tarafından da ilgili delil kararları Hessen Eyaletine gönderildiği halde, LfV'nın Kassel'daki dış bürosu tarafından elektronik posta çıktısı sunulmamıştır. Delil kararları sonradan duyulan çıktıyı da kapsıyordu. (...) Tam da bu arka plandan dolayı, 18. Seçim Dönemi 3. Araştırma Komisyonu, Hessen Eyaleti'nin ilgili dosyayı eksik sunmasıyla, açıklığa kavuşturma işinin oldukça kısıtlandığını düşünüyor."

Bouffier'nin Almanya Federal Meclisi'nde kabul edilen NSU Nihai Raporu'nun ilgili kısmını *„anlamsız"*[1046] olarak tanımlaması şaşırtıcıdır. 2006 senesindeki yanlış beyanlar ve 2016 senesine kadar önemli dokümanların alıkonulması basitçe belli bir yolun takip edildiğini göstermektedir, yani Temme'nin ve LfV'nın Halit Yozgat'ın öldürülmesinden önce görev icabı Ceská serisiyle ilgisi olduğunu, bunun polise, NSU Araştırma Komisyonları'na ve kamuoyuna bile bile söylenmemesini ve bunun sorumlusunun Temme, Pilling, LfV'nın ve İçişleri Bakanlığı'nın o zamanki üst düzey yöneticileri ve bugünkü Başbakan Volker Bouffier olduğunu.

3.1.5 Muhbirleri koruyan Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'ndeki ve İçişleri Bakanlığı'ndaki eller

Temme aleyhine soruşturmalarda başından beri soruşturmacılar için önemli olan şey, Temme tarafından yönetilen muhbirlerin ifadesinin alınmasıydı. Soruşturmacılar bu ifadelerden Temme'nin davranışında göre batan şeylere dair, özellikle de ilgili suç günlerinde, suç zamanına yakın buluşma-larda Temme ile muhbirleri arasındaki telefon konuşmalarına dair somut bilgiler edinmeyi umdular (bakınız 2.1.2.5). Bu nedenle soruşturmacılar Temme ile Gärtner arasındaki suç günü yapılan telefon konuşmasıyla ve her ikisi arasındaki 10.04.2006 tarihli konuşmayla ilgilendiler. Aylarca süren yazış-malardan sonra da LfV, ifadelerin alınması için gerekli iznin verilmesini reddetti ve daha sonra sav-cılık Haziran 2006'da usulen İçişleri Bakanlığına başvurdu. Fakat İçişleri Bakanlığı, savcılığı tekrar LfV'ya havale etti (bakınız 2.1.5.).

Bir ara soruşturmacılar, Temme'nin el konan evrakları vasıtasıyla, Temme tarafından yönetilen muhbirlerin açık isimlerini öğrenmeyi başardılar. Savcılık önce LfV'nın muvafakati olmadan kaynakların ifadesini almak için onları getirtmeyi düşündü, fakat sonra aksi yönde karar verdi ve bunun yerine Ağustos 2006 senesinde LfV ile buluştu ve görüştü. Bu görüşmeye LfV direktörü Irrgang ve LfV için İçişleri Bakanlığı'nda yetkili olan Danışman Sievers de katıldılar. Bu oturumda sürpriz bir şekilde görüş birliğine varıldı. Buna göre savcılığa, kaynakların ifadesini alması için izin verilecekti (bakınız 2.1.5.3). LfV, ifade alma izinleri verecekti ve kaynakların isimleri soruşturma dosyasına yazılmayacaktı. Bir kısa açıklamada bu şekilde hareket edilmesinin sebebi şöyle açıklanıyor:

> *„Bu sonucun temelini, Kassel Savcılığı'nın şimdiye kadar yapılan soruşturmalardan dolayı isimleri zaten bilmesi ve savcılığın onların ifadesini aldırtma hakkının olduğu gerçeği oluşturuyordu."*[1047]

Bu aslında mantıki. Bir taraftan LfV'nın kaynaklarının korunması diğer taraftan da federal çapta bir cinayet serisinde gerekli soruşturma önlemlerinin uygulanması enine boyuna düşünülünce, ilgili karar sadece soruşturma önlemlerinin uygulanması lehine verilebilir – bu olayda olduğu gibi – kaynakların polisten saklanması artık hiç mümkün değildi, çünkü polis ilgili kişilerin kimliklerini biliyordu. Bu görüşü birçok tanık da onayladı, bunlar arasında BfV'nın eski başkanı Fromm ve Irrgang'ın halefi Eisvogel vardı.[1048]

Bu görüş birliğiyle aslında savcılıkla LfV arasındaki anlaşmazlık çözülmüş olabilirdi. Yine de hatta BAO Bosporus (Bosporus Özel Yapilanma Organizasyonu) müdahale etmişti ve Bavyera İçişleri Bakanı Beckstein'ı, Hessen'li mevkidaşı Bouffier'ye çağrıda bulunmaya, yani polisin muhbirlerin ifadesini alabilmesi için gerekli izni verme çağrısında bulunmaya ikna etmişti. Bouffier sert bir şekilde, savcılık ve LfV arasındaki görüş birliğinin uygulanmasını reddetti ve engelledi. Bundan sonra birbuçuk ay daha LfV ile İçişleri Bakanlığı arasında buluşmalar oldu, bu buluşmalara kısmen Bouffier de şahsen katıldı

[1046] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55 – 26.06.2017, s. 180.
[1047] Hessen İçişleri ve Spor Bakanlığı II. Bölümün 17.08.2006 tarihli kısa açıklaması, Band 339 yeni, PDF s. 104., bakınız tamamı 2.1.5. nolu „Einigung zwischen LfV und StA" („LfV ile StA arasında görüş birliği") başlıklı kısımda.
[1048] A.g.e.

(2.1.5.4.). Fakat polis soruşturmacıyla yapılan buluşmalara Bouffier katılmadı. İçişleri Bakanı olarak Bouffier'nin hem LfV'nın hem de polisin meseleleri için yetkili olduğunu ön plana çıkarmak gerekir. Görevi gereği bu durumu gözlemleyen, MK Café (Café Cinayet Araştırma Komisyonu) ile teması olan ve NSU Araştırma Komisyonu'nda LfV'nın rolüne kızan Eyalet Polis Müdürlüğü danışmanının açık bir şekilde ifade edilen eleştirisi etkisiz kaldı.

Bunun yerine Bouffier 19.09.2006 tarihinde BfV'den (Anayasayı Koruma Federal Dairesi) Temme tarafından yönetilen ve „yabancı aşırıcılığı" ile ilgili kaynakların federal çapta güvenlik için hangi bakımdan önemli olduğuna dair bir görüş bildirimi getirtti. Sağcı aşırıcılıkla ilgili kaynak olan Benjamin Gärtner'in serbest bırakılması ise hiç sorulmadı. BfV, yabancı aşırıcılığı ile ilgili kaynakların büyük öneme sahip olduğu görüşündeydi. Bu görüş Bouffier tarafından, tüm kaynakların, yani Gärtner'in de toptan yasaklanması temelini teşkil etti (2.1.5.5.). BfV'da görüş bildirimi hazırlanması için yetkili olan kişi, görüş bildiriminin gönderilmesinden bir gün sonra Bouffier tarafından Irrgang'ın halefi olarak atanan, yani Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi direktörü olarak atanan Dr. Eisvogel idi.

DIE LINKE, soruşturmaların hızlandırılması yerine, federal çapta bir cinayet serisinde bu karar için yarım sene geçmesini, Bouffier'nin şahsen LfV ile savcılık arasındaki görüş birliğini geri alması, Adalet Bakanlığı yerine BfV'dan (Anayasayı Koruma Federal Dairesi) görüş bildirimi ricasında bulunmasını ve bu BfV görüş bildiriminin yazarını, raporun gönderilmesinin ertesi günü LfV'nın yeni şefi olarak tayin etmesini açıkça eleştirmektedir.

Ayrıca Eisvogel, Araştırma Komisyonu'nda tanık olarak verdiği ifadede sadece *„görüş bildirimi"* vermiş olduğunu ve *„hukuki görüş bildirimi"* vermemiş olduğunu, cinayet soruşturmalarında enine boyuna düşünme sürecini uyguladığını vurgulaması önemlidir. O daha çok ve özellikle görüş bildiriminin herhangi bir hukuki karakteri olduğunu reddetti ve böylece karar önerisinde bulunmamış olduğunu açıkladı:

> *„Daha fazlası rica edilmedi, özellikle hukuki bir görüş bildirimi rica edilmedi, karar önerisi hiç rica edilmedi. Cezai takibat makamlarıyla daha önce kaynakların sadece kısmen ve doğrudan doğruya usulen ifadelerinin alınması konusunda görüş birliğine varılıp varılmadığı ve ne ölçüde varıldığı da hiçbir şekilde söz konusu değildi."*[1049]

Volker Bouffier böylece, federal çaptaki bir cinayet serisinde soruşturmaları şahsen ve hukuki geçerliliği olmayan bir enine boyuna tartmayla engellemiş olmakla itham edilmelidir. BfV'nin görüş bildirimi, dengeli ve enine boyuna bir tartma kararı için uygun bir telafi değildir.[1050] Ve görüş bildiriminin yazarının ertesi günü LfV başkanlığına tayini, sadece hoşa gitmeyen bir şey değildir, daha fazlası vardır.

Gösterildiği gibi, muhbirlerin yasaklanması kararı sırasında Bouffier gerekli enine boyuna tartmayı da yapmamıştır (2.1.5.5. – 2.1.5.8.). Muhbir Gärtner ile ilgili olarak ihtiyari bir görüş bildirimi bile alınmadı, o da diğerleriyle birlikte toptan yasaklandı – ve bu, polisin Gärtner ile sağcı suç faili olarak özellikle ilgilendiği ve onun bu nedenle ifadesini almak istediği halde (2.1.5.4. ve 3.2.1.). Ekimin başında Bouffier, toptan, bir cümle ile, Temme tarafından yönetilen tüm kaynakların ifadesinin alınma iznini reddederek, açıklama yapma yasağını getirdi. DIE LINKE sadece, Bouffier'nin kaynaklara yasak getirmesini ve böylece cinayet soruşturmalarını engellemesini eleştirmiyor, aynı zamanda işlemin tümünün hukuka aykırı olmasını da eleştiriyor.

Bouffier bugüne kadar o zamanki kararını savunmakta ve CDU/Grüne Fraksiyonları Nihai Raporu'nda bu argümantasyona katılmaktadırlar. Bouffier'ye göre, *„verimsiz bir iz çalışması ile eyaletin güvenlik çıkarları arasında enine boyuna tartma"* söz konusuydu.

[1049] UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 93.

[1050] Dr. Eisvogel'in NSU Araştırma Komisyonu'nda bizzat vurguladığı gibi: [1051] Eisvogel, Oturum protokolü UNA/19/2/41 – 09.09.2016, s. 92 sonraki.

Bu yanlıştır – savcılık için söz konusu olan ne verimsiz bir iz çalışmasıydı, ne de eyaletin güvenlik çıkarları, savcılığın ve polisin alacağı ifadelerden, ön görülen şekliyle herhangi bir biçimde etkilene-cekti. Soruşturmacıların gözünde, örneğin Temme'nin eylem saatinden kısa bir süre sonra telefonlaşan bu muhbirin ifadesini almak daha çok bir *„zorunluluk"*[1051] idi. Muhbirlerin kimlikleri savcılık tarafından zaten bilindiği için, muhbirlerin ifadelerinin, bu tür ifade alma işlemlerinde olduğu gibi alınmasıyla (soruşturma dosyalarında isimlerin belirtilmemesi, duruma göre ifade alma protokolü hazırlanmaması, aksine resmi makam belgesi düzenlenmesi) ne muhbirler, ne de güvenlik çıkarları tehlikeye atılmış olurdu. Anlaşıldığına göre LfV açısından, muhbirlerin LfV ile işbirliğine muhteme-len son vermelerini önleyebilmek için, polisin ifade almasından dolayı muhbirlerin korkutulmaması söz konusuydu. – Aynı zamanda „kaynakların mutlak bir şekilde korunması" polisin cinayet serisi için soruşturma yapmasından daha önemli görülüyordu, söz konusu olan buydu. Bu noktada şu notun düşülmesi gerekir: O zamana kadar 9 kişinin öldüğü – daha sonra 10 kişinin öldüğü, iki bomba saldırısının ve 15 soygunun yapıldığı – federal çaptaki cinayet serisinin aydınlığa kavuşturulması da eyaletin güvenlik çıkarları içindir. Eğer muhbirler polis tarafından bu konuda sorguya çekilemeyecekse, başka ne için çekilecekler ki?

Açıklama yapma yasağı, ilkesel şartlar dikkate alınmayarak tüm kaynakları kapsadığı için ortada ayrıntılarına inilmiş ve enine boyuna tartılmış bir karar da görülmüyordu. Savcılığın ifade alma konusunda *„hepsi ya da hiçbiri"* tutumunda olduğu iddiasi, gerçi Bouffier ve İçişleri Bakanlığı'ndan gelen tanıklar tarafından memnuniyetle dile getirildi. Fakat soruşturmacıların kısa açıklamaları veya tanık beyanları tarafından hiçbir şekilde onaylanmamıştır ve sadece kendini koruma iddiasıdır: Bizzat LfV, İçişleri Bakanlığı'na iki kaynağın ifadesinin alınmasına razı olduğunu açıklamıştı (daha önce polisle işbirliği yaptıklarından dolayı bu kaynaklar için *„büyük bir problem olmayacağı"* düşünüldüğü için). Bouffier'nin neden bunların da ifadelerinin alınmasına izni vermediği tamamen anlaşılmaz bir durum. Ayrıca o, Araştırma Komisyonu'nda, Temme'nin sağcı bir kaynağı yönettiğini bilmediğini iddia etti. Ve bunu bilmiş olsaymış, bu kaynak için bir ifade alma izni verirmiş. Bu ispat edilebilir bir şekilde yanlıştır. Çünkü kısa açıklamalar, ona şahsen evrakların sunulduğunu belgelemektedir. Bu belgelerden soruşturmacıların aşırı sağcılık kesiminden gelen kaynağın da ifadesini almak istedikleri anlaşılıyordu. O, yine de Gärtner için açıklama yapma yasağını getirdi. Gerçekten öyle olsaydı, yani Bouffier, ilgili kişinin kim olduğunu bilmeden, bir kaynak için açıklama yapma yasağı getirmişse, bu da enine boyuna bir düşünme kararının ilkesel şartlarına o ölçüde ters düşer.

3.1.6 Polis, istihbarat teşkilatı ve görevdeki CDU çalışma grubundan oluşan informel ağ

1.1. nolu kısımda anlatıldığı gibi 1990'dan sonra Hessen diğerlerinin yanında Thüringen güvenlik makamlarını kurmuştur, böylece (eski) Hessen'li memurlar Thüringen'deki NSU kompleksinde merkezi bir rol oynamıştır. Örneğin yönetici savcı Arndt K.[1052] (CDU), Thüringen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi yönetici vekili ve muhbir sisteminin organizatörü Peter-Jörg Nocken ve görünüşe göre NSU'nun ortaya çıkarılmasından sonra bilgilendirilen ilk kişi olan, efsanevi muhbir Otto'nun yöneticisi Norbert W.[1053] Thüringen NSU Araştırma Komisyonu'nun bilgilerine göre aktif ve eski Hessen-Thüringen'li güvenlik memurları senelerce ve düzenli bir şekilde resmi olmayan bir şekilde Rhein-Main bölgesinde buluşmuşlardır.[1054] Hessen Araştırma Komisyonu çalışmaları sırasında DIE LINKE, Hessen'in Thüringen'deki NSU soruşturmaları üzerindeki etkisini tespit etti ve vahim bir dosya bulgusuyla,

[1051] Wetzel, Oturum protokolü UNA/19/2/29 – 04.12.2015, s. 28.

[1052] Bununla ilgili olarak karşılaştırınız: Video „Die fatale Fehleinschätzung des Staatsanwaltes – Arndt Peter Koeppen zum NSU" („Savcının nahoş değerlendirmesi – Arndt Peter Koeppen NSU'ya dair"), 1998 senesinden: http://www.spiegel.tv/videos/166063-arndt-koeppen-zum-nsu, son erişim tarihi 25 Mayıs 2018.

[1053] Bununla ilgili olarak bakınız örneğin 19.2.2015 tarihinde tanık Funke'nin ifadesinin alınması, UNA/19/2/11, s. 52 ve 64, ve 02.03.2015 tarihinde tanık Laabs'ın ifadesinin alınması, UNA/19/2/13, s. 72 ve Norbert W.'nin Federal Almanya Meclisi'nde verdigi ifadenin protokolü, http://dipbt.bundestag.de/doc/btd/17/CD14600/Protokolle/Protokoll-Nr%2056a.pdf.

[1054] Thüringen Eski İçişleri Müsteşarı Michael Lippert 13.11.2012 tarihinde şöyle dedi: *„Birçok eyaletlerden gelen eski ve yeni elemanları bir araya getirmek için, hatta senede bir defa Rhein-Main bölgesinde yapılan eski meslektaşlar toplantısı vardır."*, bakınız UNA/19/2/18, 27.04.2015 tarihinde, s. 59.

tanıklara soru sorarak ve İçişleri Bakanlığı'na soru yönelterek (2.1.2.1.) ve çalışarak aşağıdaki hususları tespit etti:

Hessen Anayasayı Koruma Dairesi'nde en azından 1980'lerin ortasından 2000'li senelerin ortasına kadar bir CDU çalışma grubu vardı. Sadece yurtiçi istihbarat teşkilatında parti politikasıyla ilgili yapıların oluşturulması ve desteklenmesi gerçeği bile, DIE LINKE tarafından açıkça eleştirilmektedir. CDU çalışma grubu eski bir yöneticisi olan Udo S., tanık Fehling'in verdiği ipucuyla NSU Araştırma Komisyonu'na davet edilebilmiş ve bu konuda ona soru sorulabilmiştir. O, 1980'li senelerin ortasında LfV'ya girdiğinde çalışma grubunun mevcut olduğunu söyledi. Çalışma grubunda bilgi alışverişi ve CDU'nun hedef ve değerlerinin güvenlik sahasında temsil edilmesi söz konusuymuş.[1055] 1990'lı senelerin başında o zamanki amir, Almanya'nın yeni eyaletlerine (Doğu Almanya'ya) gitmiş, aynı şekilde çalışma grubunun diğer birkaç üyesi de gitmiş: Hessen'den Thüringen'e giden ve orada LfV'nın direktör vekili olan Nocken da bu grubun üyesiymiş.[1056] Aynı şekilde LfV Direktörü Irrgang da üyeymiş.[1057] O, Temme'nin orada sadece bir kere bulunduğunu hatırlayabildi, buna karşılık tanık Fehling ise, Temme'nin oraya daima geldiğini beyan etmiştir.[1058]

Tanık Udo S., Bouffier'nin 12.09.2000 tarihinde, CDU çalışma grubunun Wiesbadener Maaraue polis sahasındaki „mangal şenliği"ne misafir olarak geldiğinden ve böylece Temme'nin kesinlikle katıldığı bir randevunun olduğundan emindi.[1059] Temme'nin kendisi ifade verirken bunu hatırlamadığını söylemiştir, elbette ki bu tüyler ürpertici görünüyor: Temme daima bakan veya bölüm yöneticisiyle karşılaşmış değildir ve bu karşılaşmayı hatırlaması gerekirdi. Udo S.'in hatırladığına göre orada 50-60 kişi varmış, Hessen LfV elemanları yanında diğer eyaletlerden de elemanlar, bakanlıktan, BKA'dan ve Hessen polis teşkilatından memurlar oradaymış.[1060] Deniz, göl ve ırmak koruma polisinin sahasını, çalışma grubu polisle şahsi ilişkileri sayesinde kullanabilmiş. Fakat şenliğin masrafları CDU eyalet sekreteryası tarafından ödenmiş.[1061] Fehling'e göre Kassel'dan gelmek amacıyla resmi hizmet aracı kullanıldığı için, ve böylece illegal parti finansmanı mevcut olduğu, polis ve istihbarat teşkilatının karışımı söz konusu olduğu için, DIE LINKE küçük bir soru önergesiyle, bir CDU çalışma grubunun mevcut olup olmadığını, ve Hessen Eyaleti resmi mekanlarının ve hizmet araçlarının bu CDU çalışma grubu tarafından kaç defa kullanıldığını eyalet hükümetinden ögrenmek istiyordu.[1062] Hessen Eyaleti CDU Partisinin uzun yıllar genel sekreterliğini yapan İçişleri Bakanı Peter Beuth (CDU) bu soruyu aylarca süren cevap süresine rağmen somut verilerle cevaplayamadı. Senelerce kullanılan mekanların ve hizmet araçlarının masrafının CDU tarafından karşılandığına dair belgeler, anlaşıldığına göre bulunamamıştır. Ayrıca DIE LINKE, Temme ile Bouffier arasındaki muhtemel tanıma ilişkisine dair acil bir rapor talebinde bulunmuştur.[1063]

Bouffier'ye de bu konu sorulmuştur. O, LfV'da bir CDU çalışma grubu olup olmadığını bilmediğini söyledi. Temme'yi hatırlamadığını söyledi.[1064] Bunun inanılır tarafı, Bouffier'nin tüm „mangal şenliklerini" ve orada bulunanları seneler sonra hatırlayamamasıdır. Fakat o, o zamanlar İçişleri Bakanıydı, polis ve LfV konusunda yetkiliydi ve CDU eyalet başkan vekiliydi. O, en azından o zamanlar kimin tarafından davet edildiğini, Federal Devlet'ten ve birçok eyaletten gelen polis ve istihbarat teşkilatı memurlarının orada bulunduğunu ve CDU'nun düzenlediğini bilmiş olması gerekir. Bouffier'nin, istihbarat teşkilatında CDU yapılarına göz yumması ve „misafir" olarak oraya katılması, Bouffier'nin tamamen kabul edilemez devlet ve resmi görev anlayışını göstermektedir. Temme, cep telefonuna CDU'nun Kassel teşkilatının telefon numarasını da kaydetmişiti. O muhafazakarmış, fakat

[1055] Udo Sch., Oturum protokolü UNA/19/2/18, 25.08.2017, s. 7.
[1056] A.g.e., s. 7, 15, 17.
[1057] A.g.e., s. 8, 20.
[1058] Bakınız UNA/19/2/51 – 24.03.2017, s. 188:"*Tanık Fehling: Kassel'dan gelen Temme daima oradaydı.*"
[1059] A.g.e., s. 10.
[1060] A.g.e., s. 13, 18.
[1061] A.g.e., s. 9, 24.
[1062] Bakınız matbuu evrak 19/3456 ve 19/4748.
[1063] Bakınız Drs. (basım) 19/4748.
[1064] Bouffier, Oturum protokolü UNA/19/2/55, 26.06.2017, s. 14, 208.

CDU üyesi değilmiş, Temme'nin ifadesi böyleydi. Fehling ifadesinde söylediği gibi, Temme „daima" LfV'daki CDU çalışma grubu buluşmalarına katılmışsa, Temme'nin en azından CDU'ya çok yakın bir insan olarak değerlendirilmesi gerekir.[1065]

Kendisi aleyhine cinayet şüphesinden ve ağır resmi hizmet kabahatinden dolayı soruşturma yapıldığında, Temme'nin bu konuda LfV'nın ve İçişleri Bakanı Bouffier'nin desteğini alıp almadığı, ihtimal dışı değildir, fakat ispat edilemiyor. Aynı şekilde Thüringen NSU Araştırma Komisyonu tarafından bahsedilen, polis ve istihbarat teşkilatından oluşan informel ilişki ağı konusunda tam da bu CDU çalışma grubunun söz konusu olduğu ihtimal dışı değildir, fakat bu da ispat edilememiştir.

3.1.7 Son değerlendirmeler

NSU terörünün ortaya çıkarılmasından sonra Hessen Eyalet Meclisi ve Federal Başbakan Angela Merkel *„eksiksiz aydınlatma"* sözü verdiler. Angela Merkel bunu olay kurbanının ailesinin yanında söyledi ve ayrıca *„Yardımcıların yardımcılarını ve perde arkasındaki insanları ortaya çıkarmayı ve tüm faillerin hak ettikleri cezaya carptırılması"* sözü verdi."[1066] Bu söz bugüne kadar yerine getirilmeyi bekliyor. Hessen NSU Araştırma Komisyonu'nda bunun için büyük çabalar gösterildiği halde ve NSU kompleksiyle ilgili birçok olgular elde edildiği, bununla ilgili görüşler mümkün kılındığı halde, NSU Araştırma Komisyonu NSU terörüne ve sağcı şiddete karşı mücadelede sadece başarısızlığı belgelememiştir, aynı zamanda haddinden fazla sık sık verilen aydınlatma sözlerinin başarısızlığını da belgelemiştir.

Çünkü *„Yardımcıların yardımcılarını ve perde arkasındaki insanların ortaya çıkarıldığı"* ve *„eksiksiz aydınlatıldığı"* ciddi bir şekilde kabul edilemez. *„Yardımcıların yardımcıları"* sadece NSU terörünü bilerek destekleyen insanlar değildi, hemen hemen kesin bir ihtimalle, NSU davasında kısa bir süre önce hüküm giyen diğer beş kişiden daha fazla yardımcıların yardımcısı vardı. *„Yardımcıların yardım-cıları"* aynı zamanda binlerce neonaziydi, kendi kanaatlerine göre dış görünüşü ve düşünüşü farklı insanlara karşı şiddet ve terör uygulanmasının hayatın bir gerçeği olduğuna inanan binlerce neonazi. Ve onlar aynı zamanda, bu şiddet ideolojisini ve terör çevresini devamlı olduğundan daha küçük veya güzel gösteren, hatta dolaylı olarak destekleyen devlet ve toplum aktörleridir. Devletin yetersizliği ve direncinden dolayı sadece NSU terörünün durdurulması değil, aynı zamanda sözü verilen eksiksiz aydınlatma da sık sık başarısızlığa uğradı. Bundan başka, NSU'nun gelişebildiği toplumsal ortam da önemli bir rol oynadı. Irkçılığın toplumda çok yayıldığı zamanlarda neonaziler düşüncelerinde ve eylemlerinde kuvvet kazandılar. Toplumun geniş kısımlarına tesir eden ırkçılık, güvenlik makamları önünde durmamıştır. Cinayet serisinde ve soruşturmalarda takınılan tutum, tamamen yanlış yöndeki tutum, kurumsal ırkçılık problemini açıkça göstermektedir. Bu durum, devletin sağcı terörizm ve sağcı şiddete karşı mücadelesindeki başarısız üstünü kapatma denemeleriyle katlanarak, eksiksiz aydınlatmanın söz konusu olamamasına yol açmaktadır.

Bu, birçok yönden Hessen için de geçerlidir: Sağcı terörizmin onlarca senedir süren daimi bir fenomen olduğu ispat edilebildi. 1992'den 2014'e kadar da, NSU ideolojisini paylaşan ve NSU ile ve çevresiyle tanıma ilişkileri olan birçok grup vardı. Bir NSU desteği veya onun cezai suçlarına katılım kısmen akla (çok) yakındı, fakat ispat edilemedi. Bu, parlamento Araştırma Komisyonu'ndan beklenmiyordu da. Resmi makamların, özellikle LfV ve İçişleri Bakanlığı'nın, gerçi neonazilerin cezai suçlarına ve militanlığına dair yığınlarca ipuçları olduğu, fakat onların bu ipuçlarını genellikle incelemedikleri, kamuoyuna bunları açıklamadıkları, ve gizli tutulan şeyler olarak açıkladıkları ispat edilebildi. Aynı şekilde sağcı terörizm ile ilgili çesitli ipuçlarının olduğu, bunlar arasında üç bomba yerleştiricisi Zschöpe, Mundlos ve Böhnhardt'ın olduğu, onların hepsinin „yeraltına" inmiş oldukları ispat edilebildi.

[1065] Bakınız UNA/19/2/51 – 24.03.2017, s. 188.

[1066] Karşılaştırınız: Merkel'in neonazi kurbanları hakkındaki konuşması, kelimesi kelimesine: http://www.sueddeutsche.de/politik/merkels-gedenkrede-fuer-neonazi-opfer-im-wortlaut-die-hintergruende-der-taten-lagen-im-dunklen-viel-zu-lange-1291733, son erişim tarihi 5 Temmuz 2018.

NSU'nun ortaya çıkmasından sonra Hessen'li neonazilerin, anlaşıldığına göre takip de edilmeyen NSU hakkında izleri ve ifadeleri mevcuttu.

Andreas Temme'nin Kassel'daki NSU cinayetine dair karanlık rolüyle ilgili olarak DIE LINKE açısından NSU Araştırma Komisyonu'nun çalışmalarını bitirmesinden sonra cevaplandırılması gereken üç önemli soru kalmıştır: Bu üç sorunun hepsi için de hukuki anlamda nihai bir cevap veya delil yoktur, fakat mantıki veya en azından ihtimal derecesi yüksek olan kabullenmeler vardır:

1. Temme tarafından gizlenen bilgi, o zamanlar veya bugün NSU terörünün aydınlatılmasına katkıda bulunabilir miydi?

Temme'nin Kassel'daki NSU cinayetinde, cinayeti veya en azından cesedi algıladığı ve bu bilgisini bugüne kadar sakladığı ihtimali çok büyüktür. DIE LINKE bu kanaattedir. Bu bilgi, katillerin ve NSU'nun bulunmasına yol açar mıydı, açmaz mıydı, bu husus tamamen açıktır. Bunu herhalde sadece Temme cevaplandırabilirdi.

2. LfV ve İçişleri Bakanlığı, Temme ile ilgili değişik bir tutum takınsaydı, NSU terörünün aydınlatılmasına katkıda bulunabilir miydi?

LfV ve İçişleri Bakanlığı'nın Temme ile ilgili değişik bir tutumu olsaydı, Temme'nin internet kafedeki gerçek olup bitenleri anlatmasına yol açabileceği ihtimal dışı değildir. Birincisi bu, ceza hukuku ve resmi hizmet hukuku açısından zorlayıcı bir şekilde gerekliydi. Ve ikincisi polisin Temme aleyhine yapmaya devam ettiği soruşturmalar, onun muhbirlerini de kapsıyordu, bunlar arasında Kassel, Aşağı Saksonya, Thüringen ve Dortmund'daki militan çevreye doğrudan doğruya giren neonazi Benjamin Gärtner de vardı. Bu, sadece sağcı çevreye bakışı genişletmezdi, aynı zamanda Kuzey Hessen/Kassel'daki NSU destek-çileriyle ilgili büyük ihtimalden dolayı gerçek ipuçları da verebilirdi. Dortmund ve Kassel'daki ci- nayetlerden sonra Bavyera Eyaleti Kriminal Dairesi'nin 2. Hadise Analizi denilen raporla ilk defa doğru neticelere varması, yani yabancılara duyulan kinin cinayetlerin işlenmesinin muhtemel motifi olması, fakat yelpazeyi Nürnberg civarıyla sınırlaması, her halükârda yelpazenin genişletilmesi için – federal çapta soruşturmalar için de - önemli bir ilerleme teşkil ederdi. LfV ve İçişleri Bakanlığı somut olarak şununla itham edilmelidir: 2. Hadise Analizi"nin fail tanımlaması yani *"silah/patlayıcı madde suçları (...) 1. eylemden önce sağcı çevreye ait olma, sonra muhtemelen geri çekilme"* tanımlaması, tamamen Zschäpe, Mundlos ve Böhnhardt ile ilgili LfV'nın ve İçişleri Bakanlığı'nın dosyalarındaki 1998 senesine ait ipuçlarına ve raporlara uymaktadır. Bu neticelere varılabilirdi veya en azından incelenmek zorundaydı. Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi ve İçişleri Bakanlığı'nın rolünden dolayı bütün bunlar yapılmamıştır. LfV ve İçişleri Bakanlığı'nın Temme'nin arkasında durması ve Volker Bouffier tarafından kaynaklar için açıklama yapma yasağının getirilmesi, soruşturma şansının önünü küçük olmayan bir ölçüde kapattı ve bu nedenle Halit Yozgat'ın katillerinin ve NSU'nun bu- lunma ihtimaline zarar verdi.

3. NSU'nun ortaya çıkmasından sonra polis, LfV ve İçişleri Bakanlığı değişik bir tutum takınsaydı, bu konuyla ilgili aydınlatmaya katkıda bulunabilir miydi?

NSU'nun ortaya çıkmasından sonra BKA, LfV ve İçişleri Bakanlığı değişik bir tutum takınsaydı, bu konuyla ilgili aydınlatmaya katkıda bulunabileceği hemen hemen kesindir. Araştırma Komisyonu'nda, polisin yaptığı ithamın, yani LfV amirleri tarafından eylem şüphelisine karşı destekleme tutumu gösterildiği ithamının haklı yere yapıldığı, Bouffier'nin sadece basındaki yayınlar nedeniyle meclisi bilgilendirdiği ve de yanlış bilgilendirdiği, Temme aleyhine disiplin soruşturmasının sadece basındaki yayınlardan dolayı meydana geldiği ve daha sonra da başarısızlığa bırakıldığı, LfV'da ve İçişleri Bakanlığı'nda sağcı militanlık, sağcı terör ve NSU bağlantılarına dair ipuçları olduğu tespit edilebildi. Eğer NSU 04.11.2011 tarihinde ortaya çıkarılmasaydı ve bununla ilgili Araştırma Komisyonları görevlendirilmeseydi, bütün bunlar bilinmeyecekti. 2011 senesi öncesi yapılan yanlışları ve ihmalleri söylemek ve arkasında yatanları açıklığa kavuşturmak yerine, bu hususlar, bu başarısızlığın politik

sorumluluğunun büyük öneminden ve zorlayıcı boyutundan dolayı, sadece mümkün olduğu kadar inkar edilmedi, aynı zamanda bu mantıkla devam da edildi. Eksiksiz aydınlatma sözü ve tüm destekçilerin cezalandırılması sorumlular tarafından yerine getirilmemiştir. Ve bu nedenle de Hessen resmi makamlarının ve Hessen'li sorumluların geçmişte ve şimdi, NSU kompleksine değişik ve geniş bir açıdan bakmayı mümkün kılacak bilgilere sahip olmuş oldukları ve hâlâ da olma ihtimali büyüktür.

3.2 Uygulama önerileri

3.2.1 Ön açıklama: Irkçılığın toplumsal ve siyasal sebepleri ciddiye alınmalı

Hessen'deki NSU Araştırma Komisyonu da, sağcı şiddet ve sağcı terörizm ile mücadelede resmi makamların açık bir başarısızlığını tespit etti. Bu başarısızlığın temelinde toplumsal, politik ve kurumsal ırkçılık yatmaktadır. Göçmen kökenli olmanın, olay kurbanlarının tek ortak özelliği olduğu gerçeği, ve onların hep aynı silahla öldürülmüş olması, „rasist eylem motifi" izinin zorlayıcı ve yoğun bir şekilde takip edilmesine yol açmalıydı. Nazi çevresinin şiddet eğilimi apaçık olduğu için, bunun yapılması daha da zorunluydu: Şiddetten başlayıp cinayete ve ölüme sebebiyet vermeye kadar uzanan şeyler bu çevreden çıkmıştır, bu çevre, silah ve patlayıcı madde kullanmış ve göçmenlere, polise ve farklı düşünenlere yapılan saldırıyı memnuniyetle karşılamıştır. Zschäpe, Böhnhardt ve Mundlos ve diğer kriminel ve/veya sağcı terörist faillerle dayanışma içinde olan ve onlara yardım eden yeraltı yapıları vardı.

Irkçılığın toplumsal ve politik sebeplerini aydınlığa kavuşturmak, gerçi Araştırma Komisyonu' nun görevi değildi. Fakat bunlar bilinmeden, kurumsal ırkçılığı anlamak mümkün değildir. Özellikle bilirkişiler, tanıklar ve uzmanlar, sağcı terörizm ile toplumsal çerçeve şartlar arasındaki bağlantıları anlatırlar. Örneğin medya tarafından ırkçı bir kavram olan „Döner-Killer" („Döner-Katili") oluşturuldu ve Česká cinayet serisi – göçmen çevresi dışında – ırkçı bir kontekste düşünülmedi. Sağcı şiddet ve terörle mücadeledeki başarısızlığın ardında yatan nedenleri sorgulamada, politika ve resmi makamların yaptığından daha derine inilmeli.

NSU kompleksinde, devletin ve resmi makamların rolünün aydınlatılmasında, Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonu'na büyük bir görev düşmüştür. Fakat uygulama önerilerine karar verilmesiden beri beş sene geçmiştir ve bu uygulama önerilerinin eyalet hükümetinin Uzmanlar Komisyonu'nu denilen Komisyon tarafından Hessen'deki uygula-masının değerlendirilmesi 2015 seviyesindedir. Gerçi, Almanya Federal Meclisi Araştırma Komisyonu ve Uzmanlar Komisyonu tarafından önerilen tavsiyelerin bazılarının uygulandığı tespit ediliyor. Fakat diğerleri, örneğin eski olayların eksiksiz incelenmesi ve LfV'nın parlamenter kontrolünün önemli ölçüde iyileştirilmesi bugüne kadar yapılmamıştır. Ayrıca Almanya Federal Meclisi kapsamlı imkanlara sahip değildi ve Uzmanlar Komisyonu'nun görevi, Hessen'deki NSU kompleksiyle ilgili yanlış davranışı incelemek değildi. Bu noktada görev, Hessen Eyaleti NSU Araştırma Komisyonu'nun kendisine düşmektedir.

DIE LINKE, gizli istihbaratın demokrasi için yabancı bir unsur olduğu görüşünü savunmak-tadır. Tüm diğer resmi makamlardan farklı olarak, gizli istihbarat meşruiyet prensibine bağlı değildir, bu kurum demokratik, parlamenter, hukuki ve şeffaf bir kontrolün şartlarını yerine getirmemektedir ve – NSU kompleksi yanında diğer birçok skandal da bunu göstermiştir – tehlikeli bir gri bölgede kendi başına hareket etmektedir. NSU kompleksine dair bugünkü bilgiler ve Hessen Eyaleti NSU Araştırma Komisyonu'nun çalışması bu görüşü kuvvetlendirmektedir. DIE LINKE'nin görüşüne göre, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi dağıtılmalı ve amacı gerçekten, insan ve demokrasi düşmanı çabaları aydınlatmak olan ve bilimsel bir çalışma yapan dokümantasyon, demokrasi ve insan hakları dairesine dönüştürülmelidir. Böyle bir perspektif için Hessen Eyalet Meclisi'nde çoğunluk mevcut olmadığı için, aşağıda Hessen Anayasayı Koruma Dairesi'nde bir reform için gerekli asgari şartları bulacaksınız. DIE LINKE'nin Araştırma Komisyonu'nun dört senelik çalışmasından bu netice çıkmaktadır.

CDU/Grüne Fraksiyonları'nın de Nihai Rapordaki uygulama önerilerinde Araştırma Komisyonu'nun elde ettiği bilgilerden birkaç doğru netice çıkardıkları ve örneğin artık ceza meseleleriyle ilgili bir seyir istatistiğini talep ettikleri, LfV'da daha iyi bir dosya tutulmasını ihtar ettikleri, mesleki eğitim ve meslekte ilerlemeyle ilgili öneriler yaptıkları sabittir. Bu noktada ve diğer birkaç noktada DIE

LINKEiçeriksel olarak muvafakat edebilirdi. Fakat LfV'nın değerlendirilmesine ve gerekli parlamenter kontrole, eyalet hükümetinin rolüne, eyalet hükümetinin ve resmi makamların NSU kompleksinden ders çıkarmakla ilgili isteksizliğine dair büyük görüş farkı vardır. Uygulama öneriyle ilgili tartışmada DIE LINKE birçok öneride bulunmuştur, özelllikle LfV'nın parlamenter kontrolü hakkında da. Ayrıca DIE LINKE, tüm fraksiyonların PKV'de (Anayasayı Koruma Parlamenter Kontrol Komisyonu'nda) temsil edilmesi gerektiğini ve PKV üyelerinin bilgi alma hakkı yanında LfV'nın dosyalarına, evraklarına ve elektronik dosyalarına bakma hakkının, LfV'nın hizmet binasına girme hakkının, resmi daire elemanlarının ifadelerini dinleme hakkının olmasını talep etti. DIE LINKE tarafından daha çok şeffaflık ve Whistle-Blower'i korumak için öneriler de yapılmıştır. Bu öneriler SPD ve FDP tarafından memnuniyetle karşılanmış, CDU ve Grüne Fraksiyonları tarafından reddedilmiştir. Bu durum, CDU/ Grüne Fraksiyonları'nın iç politika çizgisine uygundur: Kısa bir süre önce CDU/Grüne Fraksiyonları Hessen Anayasayı Koruma Yasası'nı parlamenter kontrolün tamamen yetersiz kalacağı, kriminel muhbirlerle işbirliğinin yasallaşacağı şekilde ve LfV'nın yetkileri genişletilecek şekilde değiştirdiler. Bu da CDU/ Grüne Fraksiyonları'nın NSU kompleksinden gerekli politik sonuçları çıkarmaya isteksiz olduklarını gösteriyor.

DIE LINKE Hessen'deki NSU Araştırma Komisyonu'ndaki çalışmanın neticesi olarak ve yukarıda belirtilen durumları dikkate alarak aşağıdaki uygulama önerilerinde bulunmaktadır:

3.2.2 Anayasayı Koruma[1067] ve parlamenter denetim

1. LfV'nın etkin ve belirgin bir şekilde genişletilmiş parlamenter kontrolü kaçınılmazdır. Parlamenter kontrol yasası, bütün fraksiyonların milletvekillerinin Parlamenter Kontrol Komisyonu'nda temsil edilecekleri şekilde ve milletvekillerin bilgi alma hakkı yanında LfV'nın dosyalarına, evraklarına ve elektronik dosyalarına bakma hakkına sahip olacakları şekilde değiştirilmelidir. Bundan başka LfV'nın hizmet binasına girme hakkının ve daire elemanlarının ifadelerini dinleme hakkının olması zorunludur. Yasalara aykırı bir işlemin yapıldığının tespit edilmesi halinde, parlamenter kontrol grubunun ilgili işlemi, kamuoyuna açık bir şekilde yürütme yetkisinin olması gerekir. Parlamenter kontrol grubunun üyelerinden istenen ve daha büyük olan bu görevlerin üstesinden gelmek için, her fraksiyonun, gruptaki çalışma için bir elaman göndermesine izin verilmelidir. Eyalet hükümetinin rapor yükümlülüğü geniş-letilmek, Whistle-Blower için koruma oluşturulmak ve Parlamenter Kontrol Komisyonu'na, LfV'nın tüm hizmet yönetmeliklerine bakma hakkının verilmesi zorunludur.

2. NSU kompleksindeki deneyimlerden sonra ve Hessen Eyaleti NSU Araştırma Komisyonu'nda elde edilen bilgilerden sonra LfV'nın muhbirlerle işbirliği derhal sona erdirilmelidir. Federal çapta NSU çevresine – kısmen doğrudan doğruya – toplam 40 muhbir yerleştirilmişti. Onlar NSU ve sağcı terör hakkında ya hiçbir, ya da önemsiz ipuçları vermişlerdir veya hatta sağcı teröre ve NSU'nun başarılı bir şekilde "yeraltına inmesine" katkıda bulunmuşlardır. Hessen NSU Araştırma Komisyonu'ndaki dosyalar ve alınan ifadeler de, muhbirlerle işbirliği yapmanın gayesinde şüpheye (ümitsizliğe) yol açmaktadır. Aynı şekilde, devletin cezai suç failleriyle işbirliği yapması ve polisin onlara karşı soruşturma yapmasının engellenmesi gibi, LfV tarafından bilgi toplanması için, gruptan ayrılmak isteyen kişilerin ilgili çevrede bulundurulması

[1067] DIE LINKE'nin, LfV'nın bilimsel çalışan bir dokümantasyon, demokrasi ve insan hakları dairesine dönüştürülmesine dair ayrıntılı talebi için Önsöz'e bakınız.

uygulamaya konmamalıdır. İstihbarat faaliyetinin şekli, sebepleri ve kapsamı hakkında parlamento genişçe bilgilendirilmelidir.

3. Araştırma Komisyonu, radikal sağcıların gruptan ayrılma programlarına başvurduklarını, fakat gruptan ayrılmak yerine onların ilgili çevrede faaliyet göstermeleri ve kaynak olarak onlardan iyice faydalanmak için baskı altında tutulduklarını tespit etmiştir. Gelecekte muhtemel ve inandırıcı kişilerin, gruptan ayrılmak isteyen kişilerin, gerçekten gruptan ayrılabilmeleri ve bu konuda yardım almaları sağlanmalıdır.

4. Çok sayıda telefon konuşmaları, resmi görüşmeler ve o zamanlar cinayet şüphelisi olan Temme'nin, resmi makam yöneticisi ve yardımcısı dahil olmak üzere, hizmet amirleriyle buluşmalarının olduğu tespit edilmiştir. Bütün bu konuşmalarda özellikle Temme aleyhine soruşturmalar ele alınmıştır. Soruşturma yapan polis tarafından bu, *„Suç şüphelisinin LfV amirleri tarafından desteklenme tutumu"* olarak değerlendirilmiştir. Gizli istihbarat teşkilatı elemanları aleyhine ceza davalarında, polise karşı her türlü kurum içi particilik yapma veya etkileme ve gizli tutma denemeleri yasaklanmalıdır.

5. Telefon dinleme kayıtları, dosya durumu ve LfV'dan gelen tanıklar, LfV hakkında birçok yönden vahim bir izlenim bıraktılar. Özellikle resmi dairenin o zamanki yöneticisinin, gizliliği koruma görevlisinin ve Temme'nin meslektaşlarının davranışı memurlar hukukuyla ilgili yükümlülüğün yerine getirilmesi düşüncelerine uymamaktadır. Bu durum, DIE LINKE'nin değerlendirmesini, gizli istihbarat teşkilatının bir demokraside yabancı bir unsur olduğu görüşünü kuvvetlendirmektedir. Tüm diğer resmi makamlardan farklı olarak, gizli istihbarat meşruiyet prensibine bağlı değildir, bu kurum demokratik, parlamenter, hukuki ve şeffaf bir kontrolün şartlarını yerine getirmemektedir ve – NSU kompleksi yanında diğer birçok skandal da bunu göstermiştir – tehlikeli bir gri bölgede kendi başına hareket etmektedir. NSU kompleksine dair bugünkü bilgiler ve Hessen Eyaleti NSU Araştırma Komisyonu'nun çalışması bu görüşü sadece kuvvetlendirmektedir. DIE LINKE'nin görüşüne göre, Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi dağıtılmalı ve amacı gerçekten, insan ve demokrasi düşmanı çabaları aydınlatmak olan ve bilimsel bir çalışma yapan dokümantasyon, demokrasi ve insan hakları dairesine dönüştürülmelidir.

3.2.3 Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi'nde dosya yönetimi

6. LfV'daki derecelendirme uygulaması, bu derecelendirmenin süresiyle ilgili olarak eleştirel bir incelemeden geçirilmelidir. Bu konudaki gerekli uygulama ihtiyacı, özellikle 120 seneliğine gizli dereceli evrak – gizli olarak derecelendirilen ve Hessen Anayasayı Koruma Dairesi'nin NSU kompleksini sonradan araştıran ve 2014 senesine ait olan inceleme raporunda görülmüştür. Verschlusssachenanweisung Hessen (Hessen Gizlilik Dereceli Şeyler Talimatı), diğer eyaletlerin ve Federal Devlet'in Gizlilik Dereceli Şeyler Talimatları ile mutabık bir şekilde, normal derecelendirme süresi olarak 30 seneyi ön görmektedir. Bu düzenleme, LfV içindeki bir makam yöneticisi tarafından, Hessen Anayasayı Koruma Dairesi'ndeki dokümanların gizli tutulma süresinin 120 seneye kadar uzatılmasını mümkün kılacak şekilde tamamlanmıştır. Bu resmi makam yöneticisi kararı geri alınmalıdır. Federal çapta geçerli derecelendirme kurallarının kararlaştırılması gerekir. Bu kurallardan sapmalar, her bir olay için daha önceden Parlamenter Kontrol Komisyonu'na bildirilmeli ve gerekçesi açıklanmalıdır.

7. Gizliliği koruma kurallarıyla ilgili istek, LfV'nın şeffaf olmamasına ve tecrit edilmesine yol açmamalıdır. Başka bir derecelendirme uygulaması gereklidir. Hizmet yönetmeliklerinin mümkün olduğu kadar gizlilik dereceli şey olarak belirlenmemesi de buna dahildir. Yazılı evrak

ve diğer taşıyıcıların mümkün olduğu kadar düşük derecelendirilmesi sağlanmalıdır. Çünkü düşük derecelendirme gizli evraklarla işlem yapmayı kolaylaştırmaktadır. 05.02.2018 tarihinde LfV başkanıyla yapılan resmi görüşmede, derecelendirme sorunuyla ilgili olarak, gizli tutulması gereken konu içeriklerinin dosyalardan çıkarılma imkanı (protokolün 34. sayfası) konuşulmuştur.

8. Komisyon, dosyalara ait sonradan gönderilen evrakların, el yazısıyla yazılmış notlar ve diğer yazılı belgelerin ilgili dosyaların içinde bulunması gerektiği halde, içinde bulunmamasından dolayı, gönderilmesinin zorunlu hale geldiğini tespit etmiştir. Ayrıca Komisyon belli işlemlerle ilgili olarak, bile bile dosyaların tutulmamasına karar verildiği için, hiçbir dosyanın gönderilemediğini tespit etmek zorunda kalmıştır. Buna benzer uygulamalar, dosya yönetimi genelgeleriyle yasaklanmalıdır, ayrıca yapılan görüşmelerin de protokole geçirlmesi temin edilmelidir. Dosya yönetimi genelgesine ve yükümlülüğüne aykırı hareketler hizmet hukukuna göre ve kasten yapılması halinde ceza hukukuna göre cezalandırılmalıdır.

3.2.4 Parlamento, eyalet hükümeti ve Araştırma Komisyonları

9. Hizmete özel ve gizli dosyaların değiş tokuşu, sadece kamuoyu için değil, aynı zamanda diğer eyaletlerin ve Almanya Federal Meclisi NSU Araştırma Komisyonlarındaki milletvekilleri ve elamanlar için de yasaklanmalıdır. Bu, büyük ve acil olarak halledilmesi gereken bir problem oluşturmaktadır: Güvenlik makamları işbirliği yapabilirken ve verileri değiş tokuş edebilirken, onların parlamento tarafından kontrol edilmesi kesin olarak sınırlandırılmış ve hem eyalet meclisleri arasında yatay olarak, hem de eyalet meclisleriyle Almanya Federal Meclisi arasında dikey olarak yasaklanmıştır. Birinci erk olarak meclisler bu problemin bilincinde olmalı ve bu noktada, zaten küçük olan kontrol fonksiyonlarını gitgide kaybetmemek için, bir değişiklik yapmalıdırlar.

10. Meclisin, bir LfV elemanı aleyhine cinayet soruşturmalarıyla ilgili olarak önce aylarca hiç bilgilendirilmediği, sonra da basına sızdıktan ve yayınlandıktan sonra, nesnel olarak yanlış bilgilendirildiği tespit edilmiştir. Meclis, gizli istihbarat elemanları aleyhine ceza davaları hakkında veya LfV'daki diğer önemli durumlar hakkında hemen, eksiksiz ve gerçeğe uygun bir şekilde bilgilendirilmelidir.

11. Hessen'deki birçok büyük hataları, silah ve patlayıcı maddeye dair ipuçlarını ve ihmalleri listeleyen ve NSU kompleksine kurum içinde yazılan bir LfV raporu gerçi 2014 senesi sonundan itibaren İçişleri Bakanlığı'ndaydı. Fakat bu durum, ne eyalet hükümeti tarafından, ne de LfV' dan gelen tanıklar tarafından belirtilmiştir. Halbuki bu Komisyon'un çalışmasını oldukça çabuklaştırdı ve Araştırma Komisyonu önünde eksiksiz bir ifade verilmesi uygun olurdu. Raporun büyük bir kısmı ayrıca karalanmıştı ve 120 seneliğine gizli evrak olarak belirlenmişti. Eyalet Meclisi, böyle merkezi dokümanların kendisine, en azından Araştırma Komisyonu'nun çalışması için, eyalet hükümeti tarafından anlamsız olan gizli tutma kuralllarından hemen vazgeçilerek gönderilmesini bekleyebilir ve beklemek zorundadır.

12. Hessen Eyalet Meclisi'nde hükümet fraksiyonları (Almanya Federal Meclisi'nden ve diğer eyalet meclislerinden farklı olarak) her Araştırma Komisyonuna kendi aralarından seçtikleri bir başkan ve raportör tayin etmektedir. Halbuki hükümetin kontrol edilmesi ve hükümetin

muhtemel başarısızlıklarının incelenmesi söz konusudur. Araştırma Komisyonu için bir yasanın olmamasından dolayı düzenli olarak değiştirilen ve 1969'dan kalma "IPA-Regeln" ("Parlamentolar Arası Çalışma Grubu Kuralları") temel olarak alınır. Bu kurallar çoğunluğa göre – yani böylece muhalefet aleyhine – kararlaştırılabilir ve değiştirilebilir. CDU/Grüne Partileri koalisyon sözleşmesindeki anlaşma konusunun acilen uygulanması ve nihayet Hessen için bir Araştırma Komisyonu Yasası'nın oluşturulması tavsiye edilir. Bu yasada ayrıca Komisyondaki fonksiyonların dağıtımında hükümet ve muhalefet arasında dönüşümlü yani paylaşımlı bir sorumluluk için düzenlemeler bulunacaktır.

13. 2000 senesinde Almanya'da doğru bir şekilde Blood & Honour yasaklanmıştır, fakat onun silahlı kolu olan Combat 18 anlamsız bir şekilde yasaklanmamıştır. Combat 18 bugüne kadar aktif olduğu, yönetici üyeleri Hessen'den geldiği için ve kısa bir süre önce Combat 18 üyeleri aleyhine Çek Cumhuriyeti'ndeki atış egzersizlerinden sonra Silah Yasası'na aykırı hareketten dolayı soruşturma yapıldığı için, İçişleri Bakanlığı nihayet bir yasak kararı çıkarmalıdır.

14. Araştırma Komisyonu'nda İçişleri Bakanlığı'nın hizmet ve uzmanlık işleri denetiminin LfV konusunda aşırı eksiklikler gösterdiği tespit edilmiştir. Hizmete uygun olmayan hareketler İçişleri Bakanlığı'nda duyulsa bile cezalandırılmamıştır. Bunlar farkedilir neticeler doğurmamış gibi, dosya yönetmeligi ve Gizlilik Dereceli Şeyler Talimatları dikkate alınmamıştır. İçişleri Bakanlığı LfV konusunda hizmet ve uzmanlık işleri denetimini yerine getirmelidir.

3.2.5 Polis: Çeşitliliğin, hata kültürünün ve cezai suç kurbanlarına gösterilen tutumlarda duyarlılığın güçlendirilmesi

15. Memurların, kötü gelişmeleri bildirmek için, yetkili uzmanlık işleri denetimine veya meclise başvurabilmelerinin sağlanmış olması gerekir. Bu bildirim, memurlar için dezavantajlı veya hizmet hukukuyla ilgili sonuçlar doğurmamalıdır. Yanlışlardan öğrenme kültürü yaşanmak ve daha da ileri götürülmek zorundadır. Yanlışlardan öğrenme kültürü, önceleri doğru görülen hipotezlerin sorgulanmasını ve gereği halinde ilgili kişi için – yanlışlığı yapan ve yanlışlığın yanlış olduğunu dile getiren kişi için – bundan dolayı dezavantajlar getirmeksizin yanlış olarak tanımlanmasını mümkün kılmalıdır. Savunulan bir hipotezin sorgulanması, aynen bir yanlışın dile getirilmesi gibi olumlu çağrışımlar uyandırmalı, olumsuz değil. Polis teşkilatındaki yapıların demokratlaştırılmasına devam edilmeli, hiyerarşiler kaldırılmalıdır. "Korpsgeist" („Grup ruhu") ve katı ve dikey hiyerarşi yerine, eleştiri ve uygulama biçimlerinin arka planının sorgulanmasının sadece mümkün olmadığı, aynı zamanda istendiği yapılar ve ortam da oluşturulmalıdır.

16. Cezai suçların kurbanlarıyla ve onların yakınlarıyla ilişki için öncelikle iletişim yeterliliğine ihtiyaç vardır. Prensip itibariyle ağır şiddet suçlarının kurbanları ve onların doğrudan doğruya yakınları için eyalet çapında aynı ve profesyonel uygulama biçimleriyle psikolojik destek alma imkanının sağlanması zorunludur.

17. Polisin veya başka şahısların yaptığı taşkınlıklarla, diğer haklarının polis tarafından haksız yere çiğnendiğini düşünen kişilerin başvurabileceği, artık bağımsız bir şikayet servisinin kurulmasına ihtiyaç vardır. Bu servis, şikayetleri bağımsız ve verimli bir şekilde incelemeli ve ilgili kişileri, yapılan ithamlarla ilgili işlemlerde hukuksal ve kişisel olarak desteklemelidir. Eğer ithamlar bağımsız bir şekilde açıklığa kavuşturulursa, çıkar anlaşmazlıklarından kaçınılırsa ve çekinceler kaldırılırsa, polisin kendisi de bu uygulamadan kazançlı çıkacaktır.

18. Avrupa Birliği 2012/29/EU nolu Mağdurları Koruma Direktifi'nin Hessen Polisi'nin uygulamasıyla kabul gören, mesleki eğitime ve meslekte ilerleme eğitimine entegre edilen ve cezai eylem kurbanlarının kendi ülke dillerine çevirisi yapılan broşürlerle kendi hakları hakkında bilgilendirilmesini içeren yöntem korunmalıdır. Özellikle avukat tutma veya verilecek bir ifade için güvendiği bir insanı yanında getirme hakkı, herkesin anlayacağı bir dille açıklanmak zorundadır. Polis memurları bir taraftan etkin bir şekilde ceza takibi yapma zorunluluğu (izlerin emniyete alınması, arama, tutuklama), diğer taraftan cezai suç kurbanları için duyarlılık geliştirmek gibi zor bir durumun bilincinde olmalı. Polisin yetkili olmasından bağımsız olarak, olay kurbanları için tüm gerekli destek önlemleri tüm kurumu kapsayacak bir şekilde görevli bir muhatap tarafından koordine edilebilmeli ve yönlendirme hizmeti verilebilmelidir.

19. Kökenleri farklı insanları polis mesleği için kazanmak, Hessen polisinin önemli bir amacı olmaya devam etmek zorundadır. Toplumsal çeşitliliğin polis teşkilatına yansıtılması, soruşturmalarda değişik perspektiflerin dikkate alınmasını, toplumdaki tüm grupların polisin yaptığı işe duyduğu güveni kuvvetlendirmeye yardımcı olabilir. Duyurular ve kadro ilanları, toplumun az temsil edilen gruplarından gelen insanlara ve özellikle de ilgili kültürle bağı olan insanlara, AB dışındaki insanlara da hitap edecek şekilde verilmeye devam edilmelidir.

20. Kültürlerarası yeterlilik konusunda Hessen polis memurları için uygulanan mevcut mesleki eğitim ve meslekte ilerleme eğitimi konseptinin bilimsel kurumların ve sivil toplum örgütlerinin katkısıyla sağlamlaştırılması ve devamlılığının sağlanması gerekir. Polisle karşılaşan hiçbir vatandaş, kökeninden veya kültürel özelliğinden dolayı toplumun diğer gruplarındaki vatandaşlardan farklı muamele görmüş olma izlenimi edinmemelidir. Sebepsiz yere yapılan kimlik kontrollerinde. kontrollerin, daha çok ilgili kişinin dış görünüşünün farklı olmasından (racial profiling) dolayı yapılmaması sağlanmalıdır. Bu tür bir muamele ilgili kişiler için öteleme etkisi yapmakta ve önyargılar oluşturmaktadır, hem kontrolü yapan memurlarda, hem de bu memurlara karşı. Prensip itibariyle kültürlerarası yeterlilik, tayinlerde ve terfilerde, uygunluğun, yetenekli olmanın ve mesleki becerinin değerlendirilmesinde göz önüne alınmalıdır.

3.2.6 Polis: Sağcı şiddetin, sağcı terörün, bunların ilişki ağlarının ve destekçilerinin teşhisi

21. Hessen ve tüm Federal Almanya'daki radikal sağcı ağların ortaya çıkarılmasına devam edilmelidir. Araştırma Komisyonu, bilirkişi beyanları ve aşırı sağcı kesimden gelen tanıkların ifadeleri vasıtasıyla bağlantılar ve ilişkiler hakkında çok sayıda ipucu elde edilebilmiştir. Yetkili soruşturma daireleri bu ipuçları üzerinde durmalı, ilişki ağı gözlemini daha da genişletmeli ve sağcı radikal ağların ortaya çıkarılması için eyaletler üstü bir yöntemle birlikte çalışmalıdır. Organize suçlar arasındaki ilişkiler, örneğin silah, insan ve çevre ticareti ve banka baskınları, soygun ve malmülk suçlarının nazi çevresinin finansman kaynağı olarak farkedilmesi ve açık tutuklama emirlerinden, silah, patlayıcı maddeye erişimden ve uluslararası militan çevreye girişten neticeler çıkarmak buna dahildir.

22. NSU komplekisyle ilgili olarak olay kurbanlarının ailelerine karşı takınılan tutumda kurumsal ırkçılık problemi görülmüştür. Failin muhtemel sağcı motifine dair ipuçları incelenmemiş, aksine faillerin göçmen kesimden gelmesinden ve olay kurbanlarının kriminel karanlık işlere karışmış olduğundan hareket edilmiştir. Olay kurbanlarının aileleri ciddiye alınmamıştır, onlar kriminalize edilmiş ve – Yozgat ailesinde olduğu gibi, suçlamaya yol açabilecek bir iz olmaksızın, onlar aleyhine soruşturma yürütülmüşür. NSU kompleksinden ders çıkarmak

demek, kurumsal ırkçılıkla mücadele etmek, soruşturmacıları ırkçı eylem arka planı için duyarlılaştırmak ve olay kurbanlarına ve onların yakınlarına karşı takınılan tavrı iyileştirmek anlamına gelmektedir.

23. Polis memurları, mesleki eğitim ve meslekte ilerleme eğitimi yoluyla politik motifli eylem arka planı ihtimali konusunda ve diğer makamlardan bilgi edinme ihtimali konusunda duyarlı hale getirilmek zorundadır. Sağcı ve militan ilişkileri farketme ve buna karşı girişimde bulunma yetenekleri kuvvetlendirilmek zorundadır ve NSU özel konu kompleksi ve sağcı terör, egitim konusu olarak işlenmelidir. Mesleki eğitim imkanlarından gerçekten faydalanılmasına ve bu imkanlara katılımın sağlanması zorunludur. İlgili dairede, mesleğinde ilerlemek isteyenlerin yerine vekalet edecek başka memurların bulunmaması ve bu nedenle onlara kurs için izin verilmemesi, meslekte ilerleme kurslarına katılma için bir engel oluş-turmamalıdır.

24. Bilgilerin değerlendirilmesi, analizi ve gerekli polis önlemlerinin planlanması için, polisin sağcı suç failleri ve aşırı sağcı çabalar hakkındaki bilgilerin sistematik bir şekilde kayde-dilmesini ve işlenmesini mümkün kılan müşterek IT altyapısının geliştirilmesine Federal Devlet'le işbirliği içinde devam edilmelidir. Aşırıcı çevreye ait kişilerin yarattığı tehlike potansiyeli, böylece birbirine uygun standartlar vasıtasıyla değerlendirilebilir.

3.2.7 Adli makamlar: Sağcı suçların takibi, tutuklama emirlerinin icrası, olayların seyrine dair istatistiğin başlatılması

25. NSU kompeksinde genellikle polisin ve gizli istihbaratın ihmallleri konu edinilir, adli makamların ihmalleri ender olarak ele alınır. Bu noktada savcılık "Soruşturma prosedürünün yöneticisi"dir ve tutuklama emirlerinin icrası için yetkilidir. NSU kompleksinde ve diğer güncel davalarda, sağcı suç faillerine ve yapılara karşı gerekli kararlılığın gösterilmesinde adli makamların iradesinden ve yeteneğinden kuşku duyulması söz konusudur. Davalar hızlı ve hukuk güvenliği içinde yürütülmelidir. Halit Yozgat'ın öldürülmesinde savcılık – kısmen izinsiz bir şekilde – olay kurbanının ailesine karşı sert önlemler aldı, fakat elindeki – kanunun izin verdiği – imkanları birazcık da olsa sonuna kadar kullanmayarak, soruşturmayı sağcı bir motif açısından yürütmedi. Adli makamların 2.2. nolu kısımda bahsedilen kişilere karşı ve onların bir yığın cezai suçlarına karşı takındığı tutum, yani onların kriminel ve terörist örgütlere olan muhtemel aidiyeti, adli makamlar nezdinde de yanlışlardan öğrenme kültürünün eleştirel öz refleksiyonunun yapılması için yeteri kadar sebebi ortaya koymaktadır.

26. Araştırma Komisyonu, LfV'nın gizli tutma isteğini, ceza hukukuyla ilgili soruşturmalardan daha önemli gören ve böylece soruşturmaları engelleyen o zamanki İçişleri Bakanı Bouffier'nin koyduğu açıklama yapma yasağıyla yoğun bir şekide ilgilenmiştir. Adalet Bakanlığı ancak sonraları bu konu hakkında bilgilendirilmiştir ve soruşturmayı yürüten memurların ve prosedürü yöneten savcının görüşleri karar verilirken göz önünde bulundurulmamıştır. DIE LINKE bu tür anlaşmazlık durumlarında soruşturmayı yürüten savcının zorunlu bir şekilde işleme dahil edilmesini önermektedir. Prensip itibariyle LfV'nın olayı gizli tutma eğilimine karşı bir ceza davasına öncelik verilmelidir. LfV'nın çıkarları, kaynakların isimlerinin gizli tutulduğu Behördenzeugnisse (Resmi makam yazısı) yeteri kadar korunabilir.

27. Sağcı şiddet ve terör konusundaki mesleki eğitim ve meslekte ilerleme olanakları, aynen polis teşkilatında olduğu gibi, adli makamlar için de – yani hakimler, savcılar ve adli infaz memurları için de – sağlamlaştırılmalı ve derinleştirilmelidir. Bu noktada, mahkumlardaki radikalleşme eğilimlerinin, kriminel yapılanmaların daha başında farkedilmesi için, ceza infaz ve

adli psikiyatri kurumlarındaki görevlilerin yeteneğinin oluşturulması ve geliştirilmesi ön plana çıkarılmalıdır. Bu arada yasaklanmış olan HNG („Nasyonal Siyasi Mahkumlara ve Yakınlarına Yardım Derneği") gibi radikal sağcı ilişki ağlarına, ceza infaz kurumlarında göz yumulmamalıdır.

28. NSU kompleksine dair tartışmada polis ve adli makamlar tarafından, olayların akışı hakkında istatistik derlenmesine başlanması istenmiştir. 05.02.2018 tarihinde Eyalet Emniyet Genel Müdürü ve adli makam temsilcileri de Araştırma Komisyonu'nda polis ve adli makamlar arasında, suç duyurusundan başlayan ve cezaevinden salıvermeye kadar uzanan süreci yansıtabilecek ortak bir istatistiğin olmadığını dile getirdiler. Polisin, sadece suç ihbarlarına dayanan, fakat davaları ve hüküm giymeleri içermeyen kriminal istatistiğinin ifade gücü azdır. DIE LINKE böyle bir istatistiğin uygulamaya konulmasını senelerdir talep etmektedir.

29. Yeraltına inen neonaziler aleyhine verilen açık tutuklama emirlerinin daha etkin bir şekilde icra edilmesi ve bu neonazilerin eyaletler arası kooperasyonla daha yoğun bir şekilde aranması zorunludur.

3.2.8 Sağcı şiddete karşı sivil toplum angajmanının güçlendirilmesi

30. Irkçılıkla, antisemitizmle ve neonazi yapılarıyla başarılı ve etkili bir mücadele, birçok bağımsız antifaşist grubun, dokümantasyonun, araştırma projelerinin ve inisiyatiflerin, derneklerin, birliklerin, toplum yararına çalışan vakıfların ve tek tek kişilerin sürekli angajmanı olmadan mümkün değildir. NSU kompleksine dair çalışmaların tamamlanmasında da bu toplumsal aktörlerin katkısı vazgeçilmezdir. LfV tarafından antifaşist inisiyatiflerin gözlemlenmesi ve karalanması, onların canlı bir demokrasi için önemli katkı oluşturan çalışmasına engel teşkil etmektedir. Bu husus, politik çevrelerden ve resmi makamlar tarafından uygun bir şekilde tanınmalıdır.

31. Hessen'de de neonaziler için, güvenlik makamlarından bağımsız çalışan, ehil ve güven verici, gruptan ayrılma yardımı sunan bir gruptan ayrılma programına ihtiyaç vardır. Bağımsız bir organizasyon şekli, bir taraftan programa katılma çekincesini azaltır, diğer taraftan da, gruptan ayrılmaya istekli olan neonazilerin muhbir olarak angaje edilmemesini sağlar.

32. Göçmenlerin, sığınmacıların ve insanların inancından dolayı düşmanca görüldüğü şu günlerdeki toplumsal ortam, NSU'nun geliştiği 1990'lı senelerdekinden çok farklı değildir. Radikal sağcı motifli cezai eylemlerin sayısı artmaya devam ediyor. Bu gelişmeyi durdurmak için, DIE LINKE, şiddeti önleme, canlı bir hatırlama kültürünün korunması, demokrasi ve insan haklarına dair projelerin daha kuvvetli bir şekilde destek-lenmesini ve onurlandırılmasını önermektedir.

33. Sağcı şiddet için en iyi prevansiyon, ırkçılığın her türlüsüne karşı çıkmaktır. DIE LINKE, sorumlu pozisyonlarda olan insanların göçmenlere karşı oluşturulan kışkırtmaya katıldıklarını endişeyle gözlemlemektedir. DIE LINKE bu nedenle tüm toplumsal aktörlere bu kışkırtmalara katılmamalarını ve her türlü ırkçılığa ve insan düş-manlığına kararlı bir şekilde karşı çıkma çağrısında bulunmaktadır.

Kısaltmalar dizini

Abg. - Milletvekili

Band - Cilt (resmi makamlar tarafından talep üzerine Araştırma Komisyonu'nun hizmetine sunulan dosya klasörü)

BAO BOSPORUS – Bosporus Özel Yapilanma Organizasyonu

BfV - Anayasayı Koruma Federal Dairesi

BGB - Alman Medeni Kanunu

BKA - Federal Kriminal Dairesi

DP - Alman Partisi

Drs. Basım

KD - Kriminal polis direktörü

EA 02 -Bosporus Özel Yapilanma Organizasyonu Birliği

EG Česká -Česká soruşturma grubu

FAP - Özgürlükçü Alman İşçi Partisi

GOHLT -Hessen Eyalet Meclisi İç Tüzüğü

GP - bilgi veren kişi

HBG - Hessen Memur Kanunu

HMdI - Hessen İçişleri Bakanlığı

INA - İçişleri Komisyonu

IdP - Polis müfettişi

INPOL -Polis enformasyon sistemi

KHK - Kriminal Başkomiser

KOK - Kriminal Başkomiser Yardımcısı

LfV - Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi

LfVG - Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi Yasası

LKA – Eyalet Kriminal Dairesi

LOStA -Üst Düzey Yönetici Savcı

LPP- Eyalet Polis Müdürü

MAD - Askeri İstihbarat Teşkilatı

MK Café -Café Cinayet Araştırma Komisyonu

NPD - Almanya Nasyonal Demokrat Partisi

NSU - Nasyonal Sosyalist Yeraltı (Örgütü)

OLG – Eyalet Yüksek Mahkemesi

POK – Polis Üskomiseri

PP - Polis müdürlüğü

PUA - Parlamenter Araştırma Komisyonu

PUAG – Parlamenter Araştırma Komisyonu Yasası

RiStBV – Ceza Davaları ve Para Cezası Davaları Yönetmeliği

StA - Savcılık

StGB – Alman Ceza Yasası

StPO - Alman Ceza Muhakemesi Kanunu

THS – Thüringen Yurdu Koruma (Örgütü)

TKÜ – Telefon dinleme

UNA – Araştırma Komisyonu

VE – Gizli soruşturma görevlisi (polisin)

VM – muhbir

VP – muhbir

VS – gizlilik dereceli şey / gizlilik dereceli evrak

VS-NfD – gizlilik dereceli şey-sadece hizmete özel

ZK 10 – Kuzey Hessen Polis Müdürlüğü Devleti Koruma Bölümü

Bu rapor hakkında

LINKE Partisinin NSU Araştırma Komisyonu'ndaki milletvekilleri:

- Hermann Schaus, İç Politika Sözcüsü ve Parlamenter Yönetici, DIE LINKE'nin NSU Araştırma Komisyonu'ndaki Üyesi ve Yöneticisi.
- Janine Wissler, Fraksiyon Başkanı, DIE LINKE'nin NSU Araştırma Komisyonu'ndaki Üye Vekili.

DIE LINKE'nin NSU Araştırma Komisyonu'ndaki bilimsel görevlileri:

- Milena Hildebrand, NSU Araştırma Komisyonu'nda Bilimsel Görevli.
- Adrian Gabriel, İç Politika ve Sendika Danışmanı, NSU Araştırma Komisyonu'nda Bilimsel Görevli
- Kim Abraham, Hukuk Politikası ve Adli İnfaz Danışmanı, NSU Araştırma Komisyonu'nda Bilimsel Görevli

Bu raporun yazarları:

- Milena Hildebrand
- Adrian Gabriel

Bu raporun lektörleri:

- Janoš Klocke
- Salma Nusrat
- Janine Wissler

İletişim, sorular ve öneriler için memnuniyetle:

- DIE LINKE. Fraktion im Hessischen Landtag, Schlossplatz 1-3, 65183 Wiesbaden
  Temsilen: Janine Wissler, Fraksiyon Başkanı
  Telefon: 0611 – 350 60 90, Faks: 0611 – 350 60 91, E-Mail: die-linke@ltg.hessen.de

Teşekkür

NSU Araştırma Komisyonu'nun görevlendirilmesi ve çalışması, Hessen'deki NSU kompleksinin aydınlığa kavuşturulmasına angaje olan birçok kişinin önemli desteği, danışmanlık hizmeti ve katkısı olmadan mümkün olamazdı. Angaje olanlar arasında özellikle belirtilmesi gerekenler şunlardır: Almanya Federal Meclisi ve Thüringen Araştırma Komisyonları'ndan Martina Renner, Petra Pau, Katharina König, Paul Wellsow ve Gerd Wiegel; Araştırmacı-Yazarlar ve Bilirkişiler olan Dirk Laabs, Carsten Meyer, Joachim Tornau, Andrea Röpke ve alan bilgisi alışverişi ve danışmanlık hizmeti için Prof. Hajo Funke; özverili ve gönüllü çalışmaları için „NSU-Watch Hessen", „Nachgefragt" ve „6. April" isimli inisiyatifler; Yozgat Ailesi'nin NSU davasındaki Avukatı Alexander Kienze; sürekli ilgileri için Eyalet Basın Konferansı, birçok gazeteci ve sayısız ziyaretçi; özverili bir şekilde oturum protokolleri ve Komisyondaki işbirliği için Heike Schnier.

19. Seçim Dönemi

Drs. (Basım) **19/6611**

Hessen Eyalet Meclisi (Hessischer Landtag)

17.07.2018

Araştırma Komisyonu 19/12
Drs. (Basım) 19/445 ile ilgili
raporu

Bölüm A

Ve

SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) Fraksiyonu üyelerinin Araştırma Komisyonu 19/2 raporundan farklı olan raporu

Bölüm B

Ve

DIE LINKE (SOL PARTİ) Fraksiyonu üyesinin Araştırma Komisyonu 19/2 raporundan farklı olan raporu

Bölüm C

Ve

FDP (Hür Demokrat Parti) Fraksiyonu üyesinin Araştırma Komisyonu 19/2 raporundan farklı olan raporu

Bölüm D

Geliş tarihi 17 Temmuz 2018 • Dağıtım tarihi 10 Ağustos 2018 tarihli orjinal basım
Çeviri, Haziran 2019'da teslim edilmiştir.
Tanzim eden: Hessen Eyalet Meclisi Bürosu • Postfach 3240 • 65022 Wiesbaden • www.Hessischer-Landtag.de

Hessen Eyalet Meclisi
19/2 nolu Araştırma Komisyonu'nun
raporuna ait

FDP Fraksiyonu'nun tamamlayıcı raporu

Kısım A: Özetleyici değerlendirme

Hessen Eyalet Meclisi'ndeki FDP Fraksiyonu, Hessen Eyalet Meclisi'nde temsil edilen fraksiyonların müşterek önsöze karar vermesini ve 19/2 nolu Araştırma Komisyonu'nun raporunun ön tarafına konulmasını memnuniyetle karşıladığını özellikle dile getirmektedir.

Bizim görüşümüze göre nihai rapor, kısım birde (prosedür) ve ikide (tespitler) 19/2 nolu Araştırma Komisyonu oturumlarının seyrini, tanıkların ifadelerinin sonuçlarını ve ele alınan dokümanların dosya durumunu büyük ölçüde doğru bir şekilde yansıtmaktadır. FDP Fraksiyonu üyesi, CDU ve Bündnis 90/Die Grünen Fraksiyonları'nın üyeleri gibi, bu iki kısmı kabul etmiştir.

FDP Fraksiyonu'nun görüşüne göre, daha ileri giden değerlendirmelere karar verilmesi, arzu edilir olmasına rağmen, kısım üçte (değerlendirmeler) CDU ve Bündnis 90/Die Grünen Fraksiyonları, FDP Fraksiyonu'nun değişiklik önerilerini kısmen üstlenmişlerdir. Bu nedenle FDP Fraksiyonu kısım üçün oylamasında çekimser oyu vermiştir.

Kısım B: Tamamlayıcı uygulama önerileri

Hessen Eyalet Meclisi'nin atama kararına göre 19/2 nolu Araştırma Komisyonu, uygulama önerilerini de görüşmüş ve 67. oturumunda CDU ve Bündnis 90/Die Grünen Fraksiyonları'nın oylarıyla karar vermiştir. FDP Fraksiyonu uygulama önerilerine ilişkin kararı desteklemektedir. Buna rağmen Fraksiyonu'nun görüşüne göre, daha başka uygulama önerilerinin dile getirilmesi gereklidir.

Komisyondaki çoğunluk tarafından kararlaştırılan uygulama önerileri doğru yöne işaret etmektedir. Ne yazık ki Anayasayı Koruma'nın parlamento tarafından kontrol edilmesi konusu ele alınmamaktadır.

FDP Fraksiyonu'nun görüşüne göre, özellikle Kassel'daki suçla ilgili gelişmeler ve Hessen Eyaleti Anayasayı Koruma Dairesi eski elemanı Andreas Temme'nin davranışı bakımından, daha başka sonuçların da çıkarılması ve böylece daha ileri giden uygulama önerilerinin yapılması gerekli olmaktadır.

19/2 nolu Araştırma Komisyonu, Temme olayıyla ve Halit Yozgat'ın öldürülmesiyle ilgili olarak Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun zamanında ve kapsamlı bir şekilde bilgilendirilmesi sorunuyla yoğun bir şekilde ilgilenmiştir. Bu noktada, eyalet hükümetinin kendiliğinden meclisi veya Parlamenter Kontrol Komisyonu'nu bilgilendirmediği tespitini yapmak gerekir. İlgili bilgiler, ancak medya haberlerinden sonra İçişleri Komisyonu'nun ve Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun özel oturumlarında verilmiştir.

Fakat etkin bir kontrolün esas dayanağı, eyalet hükümetinin, Parlamenter Kontrol Komisyonu'na karşı olan bilgilendirme yükümlülüğüdür. Şu anda hâlâ geçerli olan hukuki temele göre, Kontrol Komisyonu'nu bilgilendirip bilgilendirmemesi ve ne kadar bilgilendireceği eyalet hükümetinin bileceği bir iştir.

CDU ve Bündnis 90/Die Grünen Fraksiyonları'nın oylarıyla kararlaştırılan Anayasayı Koruma'nın Yeniden Yönlendirilmesine Dair Yasa Taslağı, Hessen'de Anayasayı Koruma'nın Parlamenterler Vasıtasıyla Kontrolü Yasasında (Anayasayı Koruma Kontrol Yasası (Verfassungsschutzkontrollgesetz) parlamentoyla kontrolüne dair düzenlemeler de içermektedir. FDP Fraksiyonu başka konular yanında eyalet hükümetinin bilgilendirme yükümlülüğünü daha açık bir şekilde dile getiren ve „özel öneme sahip hadiseler"'in yasal tanımını içeren bir yasa tasarısı değişikliği dilekçesi (Drs. (basim) 19/6082) sunmuştur.

CDU ve Bündnis 90/Die Grünen Koalisyonu Fraksiyonları önerilen „özel öneme sahip hadiselerin" bu tanımını tamamen üstlenmemiştir. "Anayasayı Koruma elemanları tarafından veya bu elemanlara yönelik cezai suçlar" ile ilgili durumun aynı şekilde özel öneme sahip hadise olarak tanımlanmasından vazgeçilmiştir. Böylece gelecekte de bir eyalet hükümeti, Parlamenter Kontrol Komisyonu'nu örneğin bir Temme hadisesi hakkında zamanında bilgilendirmekle yükümlü olmayacaktır. Bu, 19 Ocak 2019 tarihinde Anayasayı Koruma Kontrol Yasası'nın yürürlüğe girmesiyle de eyalet hükümetine, Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bilgilendirilmesi konusunda takdir için haddinden fazla büyük bir hareket alanı bırakılması anlamına gelmektedir.

FDP Fraksiyonu açısından etkin bir parlamenter kontrol için ayrıca Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun veya üyelerinin daha ileri giden yetkilere ihtiyacı vardır. Örneğin hem federal düzeyde hem de çeşitli eyaletlerin anayasayı koruma yasalarıyla sağlama alınan, Anayasayı Koruma elemanlarına sorular sorulması hakkı. Bundan başka „Whistleblower-Düzenlemesi" denilen ve Anayasayı Koruma elemanlarına doğrudan doğruya Parlamenter Kontrol Komisyonu üyelerine başvurmayı mümkün kılan önlemin uygulamaya konulması anlamlı görünüyor.

FDP Fraksiyonu'nun görüşüne göre, böylece yeni uygulama önerileri ortaya çıkmaktadır:

1. Parlamenter kontrolün iyileştirilmesi

Anayasayı Koruma için etkin bir parlamenter kontrolün gerekli olduğu tespit edilmiştir. Şu andaki düzenlemeler (Anayasayı Koruma Kontrol Yasası göz önüne alınsa da) bunun için yeterli değildir. Bu nedenle Hessen'de Anayasayı Koruma'nın Parlamenterler Vasıtasıyla Kontrolü Yasası değiştirilmek zorundadır.

Etkin kontrol, daha Parlamenter Kontrol Komisyonu oluşturulurken başlar. Bu nedenle gelecekte tüm fraksiyonların en az bir üye ile Kontrol Komisyonu'nda temsil edilmeleri gerekir. Bundan başka Kontrol Komisyonu üyelerinin, güvenilirliği gözden geçirilmiş elemanlar vasıtasıyla desteklenebilir olması zorunludur. Ve bu elemanların Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun oturumlarına katılabilmesi gerekir.

Bunun yanında Parlamenter Kontrol Komisyonu'na ve üyelerine, örneğin resmi dairelere giriş hakkı ve elemanlara soru sorma hakkı gibi başka yetkiler verilmelidir. Buna ilaveten Anayasayı Koruma elemanlarının doğrudan doğruya Parlamenter Kontrol Komisyonu'na başvurma hakkının olması gerekir.

2. Parlamenter Kontrol Komisyonu'nun bilgilendirilmesi

Araştırma Komisyonu'nun çalışması sonucunda, gelecekte eyalet hükümetinin ne zaman ve hangi konularda Kontrol Komisyonu'nu bilgilendireceğiyle ilgili takdir hakkını parlamenter kontrol lehine kısıtlaması için bilgilendirme yükümlülüğüyle ilgili açık seçik düzenlemelere ihtiyaç olduğu tespit edilmiştir.

Hür Demokratlar açısından Anayasayı Koruma Kontrol Yasası'nın tamamlanması gerekir. Gelecekte „Anayasayı Koruma Eyalet Dairesi elemanlarının görev sırasındayken yaptığı veya – görev dışındayken yaptığı –görev yapmaya ciddi bir şekilde zarar veren veya görevin saygınlığını ciddi bir şekilde etkileyen cezai suçlara dair şüphenin ve bu elemanlara yönelik cezai suç şüphesinin" özel öneme sahip hadise olarak tanımlanması gerekir.